

LAPORAN
KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA AKAUN AWAM
SERTA AKTIVITI-AKTIVITI KEMENTERIAN,
JABATAN DAN AGENSI
KERAJAAN PERSEKUTUAN
TAHUN 2001

JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA

KANDUNGAN

Muka Surat

<u>KATA-KATA PENDAHULUAN</u>	<u>ix</u>

<u>INTISARI LAPORAN</u>	<u>xv</u>

BAHAGIAN I :
PENYATA AKAUN AWAM KERAJAAN PERSEKUTUAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2001

1. <u>PENDAHULUAN</u>	<u>3</u>
2. <u>PENGESAHAN PENYATA AKAUN AWAM KERAJAAN PERSEKUTUAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2001</u>	<u>4</u>
3. <u>SUMBANGAN JABATAN AKAUNTAN NEGARA MALAYSIA KE ARAH MENINGKATKAN SISTEM PERAKAUNAN KERAJAAN PERSEKUTUAN</u>	<u>5</u>

BAHAGIAN II :
PENGURUSAN KEWANGAN

4. <u>PRESTASI PENGURUSAN KEWANGAN KERAJAAN PERSEKUTUAN SECARA MENYELURUH</u>	<u>9</u>
5. <u>PENGURUSAN KEWANGAN DI PERINGKAT KEMENTERIAN/JABATAN KERAJAAN PERSEKUTUAN</u>	<u>22</u>
JABATAN PERDANA MENTERI	
6. <u><i>Bahagian Hal Ehwal Undang-undang</i></u>	<u>24</u>
7. <u><i>Jabatan Pemegang Harta</i></u>	<u>28</u>
8. <u>KEMENTERIAN BELIA DAN SUKAN</u> <u><i>Institut Kemahiran Belia Negara</i></u>	<u>34</u>
9. <u>KEMENTERIAN PERTANIAN</u> <u><i>Jabatan Perikanan</i></u>	<u>39</u>
10. <u>KEMENTERIAN KEWANGAN</u> <u><i>Jabatan Kastam Diraja Malaysia</i></u>	<u>47</u>
11. <u>KEMENTERIAN KESIHATAN</u> <u><i>Pengurusan Kewangan Di Hospital</i></u>	<u>58</u>
12. <u>KEMENTERIAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR</u> <u><i>Jabatan Hal Ehwal Orang Asli</i></u>	<u>69</u>

13.	<u>KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR</u> <u>Pengurusan Kewangan Di Pejabat Di Bawah</u> <u>Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar</u>	<u>78</u>
14.	<u>PELBAGAI KEMENTERIAN/JABATAN</u> <u>Pengurusan Kumpulanwang Amanah Kerajaan Dan</u> <u>Akaun Amanah Awam</u>	<u>93</u>
15.	<u>HASIL PENGAUDITAN YANG DILAPORKAN SECARA</u> <u>RINGKAS</u>	<u>102</u>
16.	<u>SUMBANGAN PERBENDAHARAAN MALAYSIA KE ARAH</u> <u>MENINGKATKAN PRESTASI PENGURUSAN KEWANGAN</u> <u>DI PERINGKAT KEMENTERIAN/JABATAN KERAJAAN</u> <u>PERSEKUTUAN</u>	<u>106</u>

BAHAGIAN III :
PELAKSANAAN AKTIVITI KEMENTERIAN/JABATAN
KERAJAAN PERSEKUTUAN

17.	<u>PENDAHULUAN</u>	<u>111</u>
18.	<u>JABATAN PERDANA MENTERI</u> <u>Jabatan Pemegang Harta</u> <u>Pengurusan Kebankrapan Dan Penggulangan Syarikat</u>	<u>111</u>
19.	<u>KEMENTERIAN BELIA DAN SUKAN</u> <u>Program Latihan Institut Kemahiran Belia Negara</u>	<u>131</u>
20.	<u>KEMENTERIAN PERTANIAN</u> <u>Projek Perintis Ternakan Ikan Dalam Sangkar Laut Terbuka</u> <u>Di Langkawi, Kedah</u>	<u>148</u>
	<u>KEMENTERIAN PERTAHANAN</u>	
21.	<u>Pengurusan Hospital Angkatan Tentera Malaysia</u>	<u>162</u>
22.	<u>Pengurusan Kenderaan Angkatan Tentera Malaysia</u>	<u>178</u>
23.	<u>Program Latihan Tentera Darat</u>	<u>190</u>
	<u>KEMENTERIAN PENDIDIKAN</u>	
24.	<u>Projek Rintis Sekolah Bestari</u>	<u>208</u>
25.	<u>Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional</u> <u>Ke Sekolah Menengah Teknik</u>	<u>225</u>

KEMENTERIAN KEWANGAN	
26.	<u>Perbendaharaan Malaysia Kawalan Kegiatan Perjudian</u> <u>239</u>
27.	<u>Perbendaharaan Malaysia Pengurusan Pemberian Kepada Kerajaan Negeri, Badan Berkanun, Agensi Kerajaan Dan Syarikat Kerajaan</u> <u>250</u>
28.	<u>Lembaga Hasil Dalam Negeri Pengurusan Cukai Pendapatan Pegawai Dagang</u> <u>266</u>
KEMENTERIAN KERJA RAYA	
29.	<u>Jabatan Kerja Raya Operasi Woksyop Persekutuan</u> <u>273</u>
30.	<u>Projek Pembinaan Jalan Raya Dari Pos Slim, Perak Ke Ladang Blue Valley, Kampung Raja, Cameron Highlands, Pahang</u> <u>282</u>
31.	<u>Sistem Bayaran Kepada Kontraktor</u> <u>295</u>
KEMENTERIAN KESIHATAN	
32.	<u>Program Kawalan Penyakit</u> <u>308</u>
33.	<u>Kemudahan Perumahan Kementerian Kesihatan</u> <u>330</u>
KEMENTERIAN DALAM NEGERI	
34.	<u>Pengurusan Kenderaan Polis DiRaja Malaysia</u> <u>351</u>
35.	<u>Program Latihan Polis DiRaja Malaysia</u> <u>362</u>
KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR	
36.	<u>Aktiviti Di Pusat Sains Negara</u> <u>375</u>
37.	<u>Program Penyelidikan Dan Pembangunan</u> <u>393</u>
KEMENTERIAN PENGANGKUTAN	
38.	<u>Jabatan Pengangkutan Jalan Pengurusan Tawaran Nombor Pendaftaran Kenderaan</u> <u>410</u>
KEMENTERIAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR	
39.	<u>Jabatan Hal Ehwal Orang Asli Program Pembangunan Sosio Ekonomi</u> <u>420</u>

**BAHAGIAN IV :
PENYATA KEWANGAN DAN PELAKSANAAN AKTIVITI
BADAN BERKANUN PERSEKUTUAN**

40.	<u>LATAR BELAKANG</u> <u>439</u>
41.	<u>KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN TAHUNAN</u> <u>439</u>
42.	<u>PRESTASI PENGURUSAN KEWANGAN BADAN BERKANUN</u> <u>440</u>

43.	<u>PERBADANAN TABUNG PENDIDIKAN TINGGI NASIONAL Pengurusan Pinjaman Pendidikan</u>	<u>443</u>
44.	<u>LEMBAGA JURUKUR TANAH SEMENANJUNG MALAYSIA Aktiviti Pelesenan Dan Pengawalan Juruukur Tanah</u>	<u>457</u>
BAHAGIAN V :		
KEDUDUKAN MASA KINI PERKARA-PERKARA YANG DIBANGKITKAN DALAM LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA BAGI TAHUN-TAHUN LALU		
45.	<u>PENDAHULUAN</u>	<u>473</u>
46.	<u>PERKARA-PERKARA YANG DIBANGKITKAN DALAM LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA TAHUN 2000</u>	<u>473</u>
47.	<u>PERKARA-PERKARA YANG DIBANGKITKAN DALAM LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA SEBELUM TAHUN 2000 YANG MASIH BELUM SELESAI</u>	<u>492</u>
BAHAGIAN VI :		
PERKARA-PERKARA AM		
48.	<u>PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA AKAUN AWAM SERTA AKTIVITI-AKTIVITI KEMENTERIAN, JABATAN DAN AGENSI KERAJAAN PERSEKUTUAN TAHUN 2000</u>	<u>497</u>
49.	<u>PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN TAHUNAN BADAN BERKANUN PERSEKUTUAN DI PARLIMEN</u>	<u>497</u>
50.	<u>MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA</u>	<u>497</u>
51.	<u>SUMBANGAN JABATAN AUDIT NEGARA KE ARAH MENINGKATKAN PRESTASI PENGURUSAN KEWANGAN DAN PELAKSANAAN AKTIVITI-AKTIVITI KERAJAAN PERSEKUTUAN</u>	<u>499</u>
PENUTUP		<u>502</u>
LAMPIRAN A		
A1.	<u>SIJIL KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA AKAUN AWAM KERAJAAN PERSEKUTUAN MALAYSIA BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2001</u>	<u>507</u>
A2.	<u>LEMBARAN IMBANGAN Seperti Pada 31 Disember 2001</u>	<u>508</u>
A3.	<u>PENYATA AKAUN MEMORANDUM Seperti Pada 31 Disember 2001</u>	<u>509</u>
LAMPIRAN B		
<u>PEMBENTANGAN AKAUN BADAN-BADAN BERKANUN PERSEKUTUAN DI PARLIMEN</u>		<u>511</u>

KATA-KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Akaun Awam serta aktiviti-aktiviti Kerajaan Persekutuan dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada yang di-Pertuan Agong yang akan mengarahkan supaya Laporan itu dibentangkan di Parlimen. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan 3 kaedah pengauditan seperti berikut :-

1.1. *Attestation Audit* - untuk memberi pendapat sama ada Penyata Akaun Awam kerajaan Persekutuan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama tentang keadaan kewangan Kerajaan Persekutuan bagi tahun berkenaan dan rekod-rekod perakaunan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

1.2. *Auditan Pematuhan* - untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan di Kementerian/Jabatan/Agensi dilaksanakan mengikut undang-undang dan peraturan kewangan yang berkaitan.

1.3. *Auditan Prestasi* - untuk menentukan sama ada sesuatu aktiviti Kerajaan dilaksanakan dengan cekap, berhemah dan mencapai objektif/matlamat yang telah ditetapkan.

2. Memandangkan organisasi Kerajaan Persekutuan adalah besar dan kompleks di mana setiap Kementerian/Jabatan/Agensi mempunyai peranan dan tanggungjawab yang berbeza, maka pengauditan tidak dapat dijalankan di semua Kementerian/Jabatan/Agensi dalam tahun yang sama. Bagaimanapun, Kementerian/Jabatan/Agensi yang terlibat dengan perbelanjaan atau pungutan hasil yang besar seperti Kementerian Pendidikan, Kementerian Kesihatan, Kementerian Pertahanan, Kementerian Kerja Raya, Kementerian Dalam Negeri, Kementerian Pertanian, Perbendaharaan Malaysia, Jabatan Kastam Diraja Malaysia, Jabatan Pengangkutan Jalan dan Jabatan Akauntan Negara Malaysia diaudit setiap tahun tetapi bidang yang diaudit adalah berbeza daripada tahun ke setahun.

3. Laporan saya mengenai Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan Serta Aktiviti-aktiviti Kementerian, Jabatan dan Agensi Kerajaan Persekutuan Bagi Tahun 2001 ini disediakan berdasarkan kepada pemerhatian daripada pengauditan yang telah dijalankan di Kementerian, Jabatan dan Agensi berkenaan melalui ketiga-tiga kaedah pengauditan yang telah dinyatakan. Semua Pegawai Pengawal yang terlibat telah dimaklumkan cadangan kandungan Laporan ini untuk pengesahan dan ulasan mereka. Maklum balas yang diterima daripada mereka telah dimasukkan ke dalam Laporan ini.

4. Laporan ini disediakan dalam 6 bahagian seperti berikut :-

- Bahagian I : Penyata Akaun Awam Kerajaan Perskeutuan
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2001**
- Bahagian II : Pengurusan Kewangan**
- Bahagian III : Pelaksanaan Aktiviti Kementerian/Jabatan
Kerajaan Persekutuan**
- Bahagian IV : Penyata Kewangan Dan Pelaksanaan Aktiviti
Badan Berkanun Persekutuan**
- Bahagian V : Kedudukan Masa Kini Perkara-perkara Yang
Dibangkitkan Dalam Laporan Ketua Audit Negara
Bagi Tahun-tahun Lalu**
- Bahagian VI : Perkara-perkara Am.**

5. Pada umumnya, prestasi pengurusan kewangan dan aktiviti yang dilaksanakan oleh Kementerian, Jabatan dan Agensi Kerajaan Persekutuan pada tahun 2001 ada menunjukkan kemajuan. Bagaimanapun, di beberapa Kementerian/Jabatan yang diaudit, ketidakpatuhan terhadap beberapa peraturan kewangan berhubung dengan kawalan hasil dan perbelanjaan; pengurusan aset dan penyelenggaraan rekod perakaunan yang tidak sempurna masih berlaku. Berhubung dengan pelaksanaan aktiviti pula, pada umumnya Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan Persekutuan telah merancang aktiviti mereka dengan baik seperti menyediakan garis panduan yang lengkap; menetapkan matlamat pelaksanaan aktiviti serta mengenal pasti keperluan kewangan dan guna tenaga. Bagaimanapun, dari segi pelaksanaan aktiviti, beberapa kelemahan telah diperhatikan yang antara lainnya berpunca daripada kekurangan kakitangan, peruntukan kewangan, penyeliaan yang rapi dan pemantauan yang berterusan.

6. Pada pandangan saya, prestasi pengurusan kewangan dan pelaksanaan aktiviti Kerajaan Persekutuan dan agensinya boleh dipertingkatkan sekiranya semua pihak yang terlibat mempunyai 5 perkara utama yang diringkaskan sebagai **SIKAP** iaitu :-

- a. ***SUPERVISION*** - Penyeliaan yang rapi diberi kepada kerja yang diserahkan kepada pegawai bawahan.
- b. ***INTEREST*** - Setiap pegawai/kakitangan melaksanakan tugas mereka dengan penuh minat dan dedikasi.
- c. ***KNOWLEDGE*** - Setiap pegawai/kakitangan mempunyai pengetahuan yang cukup dalam bidang tugas masing-masing. Bagi tujuan ini, program latihan yang berterusan perlu dilaksanakan.
- d. ***ATTITUDE*** - Setiap pegawai/kakitangan melaksanakan tugas dan tanggungjawab masing-masing dengan penuh komitmen. Tidak ada sikap sambil lewa.
- e. ***PROCEDURE*** - Prosedur kerja yang lengkap dan jelas diwujudkan serta dipatuhi.

7. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Kementerian/Jabatan/Agensi yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(DATUK DR. HADENAN BIN ABDUL JALIL)

Ketua Audit Negara
Malaysia

Putrajaya
29 Jun 2002

INTISARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENYATA AKAUN AWAM KERAJAAN PERSEKUTUAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2001

1. Secara keseluruhannya Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan bagi tahun berakhir 31 Disember 2001 telah menunjukkan satu gambaran yang benar dan rekod-rekod perakaunannya juga diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. *(Perenggan 2)*

BAHAGIAN II - PENGURUSAN KEWANGAN

Pengurusan Kewangan Kerajaan Persekutuan Secara Menyeluruh

2. Analisis terhadap data-data kewangan yang dilaporkan dalam Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan bagi tahun 2001 mendapati perkara-perkara berikut:-

- Pada tahun 2001, penggunaan dana melebihi sumber dana dengan sejumlah RM9,461.13 juta. Kekurangan dana itu telah dibiayai melalui sumber wang pinjaman dan bayaran tertunggak melalui Akaun Kena Bayar. *(Perenggan 4.1.)*
- Pungutan hasil Kerajaan Persekutuan pada tahun 2001 berjumlah RM79,567.06 juta berbanding dengan RM61,864.28 juta pada tahun 2000. Pertambahan hasil berjumlah RM17,702.78 juta itu antara lainnya disumbangkan oleh pungutan daripada Cukai Pendapatan Petroleum, Cukai Pendapatan Syarikat, Cukai Pendapatan Individu dan Cukai Jualan Atas Barangan Perkilangan Lain Dalam Negeri. Pungutan daripada cukai ini telah meningkat antara RM695.75 juta dan RM6,865.87 juta. *(Perenggan 4.2.)*
- Jumlah peruntukan muktamad untuk perbelanjaan mengurus bagi tahun 2001 ialah RM63,906.24 juta dan daripada jumlah ini, RM63,757.45 juta (99.8%) telah dibelanjakan. Sungguhpun pada keseluruhannya, prestasi perbelanjaan mengurus Kerajaan adalah baik, namun demikian di 14 Kementerian/Jabatan, perbelanjaan mereka telah melebihi peruntukan yang diluluskan dengan sejumlah RM1,353.78 juta. *(Perenggan 4.3.1.)*

- Hutang Awam Kerajaan Persekutuan telah meningkat bagi 5 tahun berturut-turut iaitu daripada RM89,919.35 juta pada tahun 1997 menjadi RM145,724.63 juta pada tahun 2001. Kumpulanwang Penjelas Hutang yang ditubuhkan bertujuan untuk membiayai liabiliti penebusan hutang negara didapati tidak aktif semenjak penubuhannya 3 tahun yang lalu. **(Perenggan 4.4.1.)**
- Tunggakan bayaran balik pinjaman Kerajaan-kerajaan Negeri, Badan-badan Berkanun, Syarikat-syarikat Kerajaan/Bukan Kerajaan dan pelbagai Agensi telah meningkat daripada RM5,038.06 juta pada akhir tahun 2000 menjadi RM8,522.11 juta pada akhir tahun 2001. Sejumlah RM2,884.13 juta (33.8%) daripada jumlah tunggakan tersebut pada akhir tahun 2001 adalah melibatkan Badan Berkanun manakala sejumlah RM2,707.79 juta (31.8%) melibatkan Syarikat Kerajaan/Bukan Kerajaan. **(Perenggan 4.4.2.)**
- Baki Akaun Kena Bayar telah meningkat daripada RM8,330.82 juta pada akhir tahun 2000 menjadi RM12,250.50 juta pada akhir tahun 2001. Pertambahan baki di bawah Akaun Kena Bayar yang begitu besar menunjukkan bahawa masalah kelewatan pembayaran bil-bil kepada pembekal/kontraktor yang membekalkan barangan/perkhidmatan/ melaksanakan projek-projek pembinaan masih berlaku dengan begitu ketara. **(Perenggan 4.4.3.)**
- Pada akhir tahun 2001, pinjaman yang dibuat oleh Badan Berkanun Persekutuan dan Kerajaan Negeri serta Syarikat Milik Kerajaan yang diberi jaminan oleh Kerajaan Persekutuan ialah RM47,728.59 juta. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM45,951.39 juta (96.3 %) adalah merupakan pinjaman yang dibuat oleh 9 syarikat. **(Perenggan 4.5.2.)**

Pengurusan Kewangan Di Peringkat Kementerian/Jabatan Kerajaan Persekutuan

3. Sepanjang tahun 2001, Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan di 156 pejabat di 13 Kementerian/Jabatan Kerajaan Persekutuan. Objektif pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan di Kementerian/Jabatan telah dilaksanakan mengikut undang-undang dan peraturan kewangan. Hasil daripada pengauditan itu mendapati pada umumnya ada kemajuan dalam prestasi pengurusan kewangan. Bagaimanapun, beberapa peraturan kewangan berhubung dengan kawalan hasil dan perbelanjaan serta pengurusan aset masih tidak dipatuhi sepenuhnya. Rekod-rekod perakaunan juga tidak diselenggarakan dengan teratur dan tidak dikemaskinikan di kebanyakan pejabat yang dilawati.

BAHAGIAN III - PELAKSANAAN AKTIVITI KEMENTERIAN/ JABATAN KERAJAAN PERSEKUTUAN

JABATAN PERDANA MENTERI

Jabatan Pemegang Harta

- Pengurusan Kebankrapan Dan Penggulangan Syarikat

4. Secara amnya, Jabatan Pemegang Harta mempunyai perancangan yang baik dalam pengurusan kebankrapan dan penggulangan syarikat. Bagaimanapun, dari segi pelaksanaannya, adalah diperhatikan beberapa kelemahan seperti rekod-rekod berhubung dengan kebankrapan dan penggulangan syarikat tidak diselenggarakan dengan kemaskini; Manual Prosedur Kerja tidak diselenggarakan dengan lengkap bagi pengurusan kes kebankrapan/penggulangan syarikat; tindakan yang tegas juga tidak diambil terhadap si bankrap yang tidak hadir ke pejabat Jabatan Pemegang Harta atau tidak menjelaskan ansuran hutang mereka. Antara punca Jabatan tidak dapat menguruskan kes kebankrapan dan penggulangan syarikat dengan cekap dan berkesan ialah kerana kekurangan kakitangan. **(Perenggan 18)**

KEMENTERIAN BELIA DAN SUKAN

- Program Latihan Institut Kemahiran Belia Negara

5. Kementerian Belia Dan Sukan telah merancang program latihan kemahiran dengan baik bagi memberi latihan kepada belia-belia dalam pelbagai bidang teknikal untuk memenuhi keperluan negara. Bagaimanapun, Kementerian tidak dapat melaksanakan program latihannya dengan berkesan kerana kekurangan kemudahan peralatan, bengkel dan tenaga pengajar. Pembinaan 6 daripada 8 Institut baru di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh tidak dilaksanakan mengikut jadual kerana ketidakupayaan kontraktor melaksanakannya. **(Perenggan 19)**

KEMENTERIAN PERTANIAN

JABATAN PERIKANAN

- Projek Perintis Ternakan Ikan Dalam Sangkar Laut Terbuka Di Langkawi, Kedah

6. Jabatan Perikanan mempunyai perancangan yang baik untuk melaksanakan Projek Perintis Ternakan Ikan Dalam Sangkar Laut Terbuka di Langkawi, Kedah. Bagaimanapun, ia menghadapi beberapa masalah untuk melaksanakan projek ini. Antara masalah itu ialah kesukaran mendapat bekalan benih ikan; peralatan dan infrastruktur tidak dapat disediakan dengan lengkap; peruntukan kewangan yang terhad dan kekurangan kakitangan. Pengeluaran sebenar ikan pada tahun 2000 adalah jauh lebih rendah iaitu hanya 16.99 tan metrik berbanding 360 tan metrik yang diunjurkan. **(Perenggan 20)**

KEMENTERIAN PERTAHANAN

- *Pengurusan Hospital Angkatan Tentera Malaysia*

7. Kementerian Pertahanan mempunyai perancangan yang baik bagi memberikan perkhidmatan dan rawatan kesihatan kepada pegawai/anggota/pesara tentera dan keluarganya serta kakitangan awam Kementerian itu. Hospital-hospital Angkatan Tentera telah memberikan perkhidmatan yang memuaskan kepada pesakit-pesakitnya sungguhpun beroperasi dalam keadaan yang serba kekurangan dari segi keselesaan bangunan, peralatan, peruntukan kewangan dan pegawai-pegawai perubatan. Kementerian hendaklah mempercepatkan usahanya untuk membina hospital-hospital tentera yang baru memandangkan keadaan bangunan Hospital Terendak dan Kinrara yang ada ketika ini adalah kurang selesa dan memerlukan kos yang tinggi untuk dibaiki atau diubah suai. Bagi menangani kekurangan pegawai/pakar perubatan di hospital tentera, Kementerian juga patut mengkaji semula Skim Perkhidmatan mereka di dalam Angkatan Tentera supaya ianya lebih menarik atau sekurang-kurangnya setanding dengan Skim Perkhidmatan Pegawai Perubatan yang berkhidmat di Kementerian Kesihatan. **(Perenggan 21)**

KEMENTERIAN PERTAHANAN

- *Pengurusan Kenderaan Angkatan Tentera Malaysia*

8. Kementerian Pertahanan mempunyai sejumlah 13,233 kenderaan pelbagai jenis dan model bernilai RM1,698.69 juta. Pada umumnya, Kementerian Pertahanan mempunyai perancangan yang baik dalam urusan perolehan, pengagihan, penyenggaraan dan pelupusan kenderaan. Bagaimanapun, perolehan kenderaan mengikut perancangan tidak dapat dibuat kerana kekurangan peruntukan kewangan. Akibatnya, pasukan-pasukan Angkatan Tentera Malaysia mengalami kekurangan kenderaan serta 66% daripada *fleet* kenderaannya telah mencapai usia dan perbatuan yang tidak ekonomi untuk dibaiki. Proses pelupusan kenderaan khususnya penjualan secara sebut harga mengambil masa yang panjang menyebabkan semua depot sesak dengan kenderaan-kenderaan yang sepatutnya dilupuskan dan nilai kenderaan berkenaan juga merosot kerana ia terdedah kepada hujan dan sinaran matahari. Pihak Perbendaharaan Malaysia juga patut memberikan peruntukan kewangan yang mencukupi kepada Kementerian Pertahanan untuk membeli kenderaan-kenderaan tambahan dan juga menggantikan kenderaan-kenderaan yang telah dilupuskan. **(Perenggan 22)**

KEMENTERIAN PERTAHANAN

- Program Latihan Tentera Darat

9. Tentera Darat telah menyediakan perancangan yang baik bagi melatih pegawai-pegawai dan anggota-anggotanya. Ia juga dapat melaksanakan hampir kesemua kursus yang telah dirancang bagi tahun 1999 dan 2000 sungguhpun tidak mempunyai kemudahan latihan yang secukupnya akibat daripada kekurangan peruntukan kewangan. Pada keseluruhannya, Institusi Latihan masih mengekalkan beberapa bangunan asal yang kebanyakannya telah uzur. Institusi-institusi Latihan Tentera Darat juga menghadapi masalah kekurangan tenaga pengajar di mana hanya 63.4% daripada jawatan tenaga pengajar dapat diisi. Masalah-masalah perlu diatasi segera bagi membolehkan Institusi Latihan mengendalikan lebih banyak kursus kerjaya memandangkan antara syarat kenaikan pangkat Anggota Tentera ialah mereka perlu terlebih dahulu menghadiri kursus berkenaan. **(Perenggan 23)**

KEMENTERIAN PENDIDIKAN

- Projek Rintis Sekolah Bestari

10. Kementerian Pendidikan mempunyai perancangan yang baik dan komprehensif untuk melaksanakan Projek Rintis Sekolah Bestari. Bagaimanapun, Kementerian Pendidikan perlu mengatasi kelemahan yang berlaku dalam pelaksanaan projek rintis sebelum Projek Sekolah Bestari diperluaskan di kesemua sekolah di seluruh negara. Sehubungan ini, Kementerian perlu mempertingkatkan kemudahan infrastruktur seperti makmal dan peralatan komputer serta membangunkan perisian yang berbentuk mesra pengguna (*user friendly*). Perhatian yang lebih serius perlu diberi terhadap kegagalan syarikat yang dilantik menyediakan bahan pembelajaran dan pengajaran yang berkualiti serta memenuhi keperluan pendidikan. **(Perenggan 24)**

KEMENTERIAN PENDIDIKAN

- Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional Ke Sekolah Menengah Teknik

11. Kementerian Pendidikan telah merancang dengan baik Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik. Bagaimanapun, dari segi pelaksanaannya, ia menghadapi beberapa masalah yang boleh menjejaskan pencapaian objektifnya. Antaranya ialah kontraktor tidak dapat menyiapkan projek mengikut jadual; kurang pengawasan dan koordinasi antara Kementerian Pendidikan dan agensi pelaksana; bekalan peralatan tidak memenuhi spesifikasi dan kelewatan Kementerian Pendidikan membuat keputusan/mengambil tindakan terhadap projek lewat/sakit. **(Perenggan 25)**

KEMENTERIAN KEWANGAN

Perbendaharaan Malaysia

- Kawalan Kegiatan Perjudian

12. Perbendaharaan Malaysia bertanggungjawab mengawal semua jenis aktiviti perjudian di negara ini melalui pemberian dan pembaharuan lesen perjudian serta menguatkuasakan undang-undang perjudian. Semakan Audit mendapati Perbendaharaan Malaysia mempunyai perancangan yang baik bagi mengawal aktiviti perjudian. Bagaimanapun, pihak Perbendaharaan Malaysia perlu memperbaiki beberapa kelemahan dari segi pelaksanaannya. Antara kelemahan itu ialah angka pungutan/jualan kasar yang menjadi asas pengiraan duti/cukai perjudian tidak disemak dengan laporan syarikat perjudian; kadar bayaran lesen dan duti/cukai perjudian tidak diwartakan; cek tidak laku yang gagal dituntut dibenarkan ditolak daripada *Casino Wins* bagi tujuan pengiraan duti kasino; kadar bayaran duti/cukai perjudian yang dikenakan bagi kegiatan perjudian yang sama tidak seragam; kelewatan memproses permohonan bagi pembaharuan permit dan kekurangan penguatkuasaan undang-undang terhadap premis perjudian. **(Perenggan 26)**

Perbendaharaan Malaysia

- Pengurusan Pemberian Kepada Kerajaan Negeri, Badan Berkanun, Agensi Kerajaan Dan Syarikat Kerajaan

13. Perbendaharaan Malaysia adalah bertanggungjawab menguruskan Pemberian Berkanun dan Bukan Berkanun kepada Kerajaan-kerajaan Negeri, Badan-badan Berkanun, Agensi-agensi Kerajaan dan Syarikat-syarikat Kerajaan. Pada tahun 2000 dan 2001 sejumlah RM 13,216 juta telah dikeluarkan. Semakan Audit terhadap 3 jenis Pemberian Berkanun dan 3 jenis Pemberian Bukan Berkanun mendapati wujudnya perancangan yang baik bagi pengurusan pemberian-pemberian ini. Bagaimanapun dari segi pelaksanaannya, beberapa kelemahan telah diperhatikan. Antaranya ialah kelewatan mengeluarkan pemberian, pemeriksaan bersama bagi tuntutan yang melibatkan pertambahan perbelanjaan mengurus tahunan melebihi 10% tidak dibuat dan beberapa tuntutan pemberian telah dijelaskan sungguhpun ia tidak memenuhi kriteria/syarat yang ditetapkan. **(Perenggan 27)**

LEMBAGA HASIL DALAM NEGERI

- Pengurusan Cukai Pendapatan Pegawai Dagang

14. Pegawai dagang adalah pekerja profesional asing yang digaji oleh syarikat tempatan yang memperoleh pendapatan melebihi RM2,500 sebulan. Mulai bulan Januari 1998, Kerajaan telah menghapuskan bayaran levi dan pegawai dagang hanya dikenakan cukai pendapatan. Lembaga Hasil Dalam Negeri telah

membangunkan satu aplikasi dikenali sebagai *Foreigner Information (FORIN)* di bawah sistem pengkomputeran untuk menyalurkan maklumat-maklumat pegawai dagang yang diterima dari Jabatan Imigresen kepada semua Cawangan Lembaga Hasil Dalam Negeri di Semenanjung Malaysia. Bagaimanapun, daripada 901 sampel yang dipilih untuk pengauditan, 175 pegawai dagang belum mempunyai fail cukai pendapatan yang melibatkan cukai pendapatan berjumlah RM2.59 juta manakala cukai pendapatan bagi 105 pegawai dagang kurang ditaksir dan cukai pendapatannya berjumlah RM6.43 juta. **(Perenggan 28)**

KEMENTERIAN KERJA RAYA

- *Jabatan Kerja Raya Operasi Woksyop Persekutuan*

15. Membaik pulih kenderaan dan loji berat adalah merupakan aktiviti utama Woksyop Persekutuan Jabatan Kerja Raya (Woksyop Persekutuan) sejak ia ditubuhkan. Bagaimanapun setelah Kerajaan menswastakan penyelenggaraan jalan-jalan Persekutuan pada tahun 2001, kenderaan dan loji berat telah diambil alih oleh syarikat-syarikat konsesi yang menjalankan penyelenggaraan jalan-jalan berkenaan. Peranan Woksyop Persekutuan masa kini adalah lebih tertumpu kepada pemeriksaan kenderaan baru, pemeriksaan kenderaan terpakai untuk mengeluarkan Sijil Penilaian bagi tujuan memohon pinjaman Kerajaan, pemeriksaan bagi tujuan menetapkan nilai semasa kenderaan untuk dilelong dan juga penyelenggaraan peralatan mekanikal dalam bangunan. Sehubungan ini, Jabatan Perkhidmatan Awam perlu mempercepatkan keputusannya berhubung dengan permohonan yang dibuat oleh pihak Jabatan Kerja Raya untuk menyusun semula struktur organisasi Woksyop Persekutuan bagi menyesuaikan dengan fungsi dan keperluan semasa. **(Perenggan 29)**

KEMENTERIAN KERJA RAYA

- *Projek Pembinaan Jalan Raya Dari Pos Slim, Perak Ke Ladang Blue Valley Kampung Raja, Cameron Highlands, Pahang*

16. Kajian Audit yang dijalankan terhadap pembinaan jalan raya menghubungkan Pos Slim, Perak dan Ladang Blue Valley, Kampung Raja, Cameron Highlands, Pahang yang melibatkan kos RM282 juta mendapati pada umumnya, projek ini telah dirancang dengan memuaskan. Bagaimanapun dari aspek pelaksanaannya, adalah diperhatikan kontraktor gagal menyiapkan projek dalam tempoh yang ditetapkan walaupun lanjutan masa selama 644 hari telah diberi. Pembinaan cerun juga tidak dibuat dengan sewajarnya dan ini adalah antara faktor yang menyebabkan keruntuhan cerun seringkali berlaku. Sehubungan ini, pihak Jabatan Kerja Raya perlu mengambil langkah-langkah yang lebih tegas untuk mengatasi keruntuhan cerun. **(Perenggan 30)**

KEMENTERIAN KERJA RAYA

- Sistem Bayaran Kepada Kontraktor

17. Jabatan Kerja Raya dapat membayar wang pendahuluan dan kemajuan kerja bulanan kepada kontraktor dalam tempoh tidak melebihi 30 hari dari tarikh dokumen/ nilai kerja kontraktor diperakukan. Ini adalah hasil daripada peraturan-peraturan baru yang dikeluarkan oleh Perbendaharaan Malaysia dan Kementerian sendiri semenjak awal tahun 2000. Bagaimanapun, rekod-rekod berhubung dengan bayaran wang pendahuluan tidak diselenggarakan dengan sempurna menyebabkan bayaran balik wang pendahuluan lewat/tidak dapat dipungut balik. **(Perenggan 31)**

KEMENTERIAN KESIHATAN

- Program Kawalan Penyakit

18. Kementerian Kesihatan telah merancang aktiviti-aktiviti untuk mencegah penyakit tibi dan demam denggi dengan baik. Bagaimanapun masih terdapat kekurangan dari segi pelaksanaannya disebabkan tiada tindakan tegas diambil ke atas Pegawai Perubatan yang lewat membuat notifikasi terhadap sesuatu kejadian kes. Kelewatan ini menyebabkan Pejabat Kesihatan Daerah tidak dapat membuat siasatan dengan awal untuk menentukan punca-punca penyakit bagi membolehkan tindakan-tindakan sewajarnya diambil bagi mencegah penyakit daripada merebak. Pihak Kementerian perlu mempertingkatkan sistem pemantauannya bagi memastikan semua pihak yang terlibat melaksanakan tugas/tanggungjawab masing-masing. Adalah disyorkan supaya Unit Penyelarasan diwujudkan di peringkat Kementerian, negeri dan daerah untuk menyelaraskan perancangan dan pelaksanaan aktiviti pencegahan penyakit berjangkit dengan lebih berkesan. **(Perenggan 32)**

KEMENTERIAN KESIHATAN

- Kemudahan Perumahan Kementerian Kesihatan

19. Kementerian Kesihatan mempunyai perancangan yang baik dalam menyediakan kemudahan perumahan untuk anggotanya. Bagi membolehkan anggotanya mempunyai kediaman yang lebih selesa, selain daripada membina rumah-rumah yang baru, Kementerian juga telah menaikkan taraf/mengubah suai rumah-rumah kediaman yang sedia ada. Bagaimanapun, Kementerian perlu menyediakan peruntukan yang mencukupi untuk membolehkan penyelenggaraan rumah secara berjadual dilaksanakan khususnya rumah kediaman yang terletak di luar kawasan hospital. **(Perenggan 33)**

KEMENTERIAN DALAM NEGERI

- *Pengurusan Kenderaan Polis DiRaja Malaysia*

20. Polis DiRaja Malaysia mempunyai perancangan yang teratur untuk menguruskan perolehan, pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan. Pengurusan tender untuk memperolehi kenderaan telah dilaksanakan dengan teratur dan pengagihan kenderaan telah dibuat mengikut kriteria yang ditetapkan. Bagaimanapun, hanya 1,791 kenderaan telah dibeli di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh kerana peruntukan yang diluluskan jauh berkurangan daripada yang dipohon. Perolehan kenderaan lebih ditumpukan kepada penggantian kenderaan yang dilupuskan manakala kenderaan tambahan dibeli hanya untuk memenuhi keperluan yang mendesak. Pemeriksaan Audit mendapati 28% daripada kenderaan yang dimiliki oleh Polis berusia melebihi 15 tahun. **(Perenggan 34)**

KEMENTERIAN DALAM NEGERI

- *Program Latihan Polis DiRaja Malaysia*

21. Polis DiRaja Malaysia telah merancang program latihan untuk pegawai dan anggotanya dengan baik berdasarkan kepada kemudahan yang sedia ada. Bagaimanapun, program yang dirancang tidak dapat dicapai sepenuhnya kerana pelaksanaan kursus yang tidak dijadualkan dan pengambilan pelatih yang tidak tetap mengikut keperluan semasa. Ini menyebabkan beberapa kemudahan asas tidak mencukupi. **(Perenggan 35)**

KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR

- *Aktiviti Di Pusat Sains Negara*

22. Pusat Sains Negara diwujudkan untuk meningkatkan kefahaman, minat serta penghargaan orang ramai terhadap sains dan teknologi dengan mengadakan pameran berhubung dengan sains dan pelbagai aktiviti yang berkaitan dengan pendidikan sains. Pada umumnya, Pusat Sains Negara telah merancang pelbagai aktiviti dengan baik berasaskan ciri-ciri yang diterima pakai oleh pusat sains di negara-negara lain. Bagaimanapun, ia menghadapi beberapa masalah untuk melaksanakan aktiviti-aktivitinya dengan berkesan kerana kekurangan kakitangan, kepakaran dan pemantauannya. **(Perenggan 36)**

KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR

- *Program Penyelidikan Dan Pembangunan*

23. Kementerian telah memperuntukkan sejumlah RM839.04 juta untuk projek *Intensification In Research Priority Area*. Pada umumnya, Kementerian telah membuat perancangan yang baik untuk melaksanakan projek tersebut. Sungguhpun demikian ada beberapa kelemahan di peringkat pelaksanaannya khususnya di peringkat Institusi (penerima geran). Antaranya ialah Institusi menggunakan geran untuk tujuan selain daripada yang diluluskan. Rekod-rekod berkenaan projek penyelidikan juga tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak dikemaskinikan di peringkat Kementerian dan Institusi. Punca kelemahan tersebut antaranya ialah Kementerian tidak mempunyai kakitangan yang mencukupi untuk memantau aktiviti-aktiviti berhubung dengan pemberian geran. **(Perenggan 37)**

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN

Jabatan Pengangkutan Jalan

- *Pengurusan Tawaran Nombor Pendaftaran Kenderaan*

24. Pada umumnya Jabatan Pengangkutan Jalan telah merancang urusan pengeluaran nombor pendaftaran kenderaan dengan baik. Panduan-panduan berhubung dengannya telah dikeluarkan kepada semua pejabat cawangannya dan dikemaskinikan mengikut keperluan semasa. Bagaimanapun, di peringkat pelaksanaannya, beberapa peraturan yang telah dikeluarkan berhubung dengan pengurusan nombor-nombor pendaftaran tidak dipatuhi sepenuhnya. **(Perenggan 38)**

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

- *Jabatan Hal Ehwal Orang Asli*

Program Pembangunan Sosio Ekonomi

25. Jabatan Hal Ehwal Orang Asli telah merancang dan melaksanakan Program-program Penempatan Tersusun, Program Pembangunan Ekonomi dan Pembangunan Sosial bagi meningkatkan taraf hidup masyarakat Orang Asli dengan baik. Bagaimanapun, pencapaian objektif pelaksanaan program-program ini terjejas akibat daripada kurangnya kerjasama dan sambutan daripada masyarakat Orang Asli. Untuk meningkatkan komitmen mereka, pendidikan ke arah perubahan minda perlu dipertingkatkan. **(Perenggan 39)**

BAHAGIAN IV - PENYATA KEWANGAN DAN PELAKSANAAN AKTIVITI BADAN BERKANUN PERSEKUTUAN

26. Pada amnya, prestasi pengurusan kewangan Badan-badan Berkanun telah menampakkan kemajuan jika dibandingkan dengan tahun-tahun yang lalu. Daripada 93 Penyata Kewangan Tahun 2000 yang telah diaudit, 69 telah diberikan Sijil Tanpa Teguran; 20 Sijil Berteguran dan 4 sijil yang diubah suai. Bagaimanapun, masih ada beberapa Badan Berkanun yang tidak mematuhi piawaian perakaunan tertentu semasa menyediakan penyata kewangan masing-masing. Ini mengakibatkan akaun yang berkenaan tidak menggambarkan kedudukan yang sebenar. *(Perenggan 40-42)*

PERBADANAN TABUNG PENDIDIKAN TINGGI NASIONAL

- Pengurusan Pinjaman Pendidikan

27. Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional (Perbadanan) diwujudkan untuk menguruskan tabung pinjaman pendidikan dan bantuan kepada pelajar. Sehingga bulan Disember 2001, sejumlah 343,734 pelajar telah menerima pinjaman berjumlah RM3,255.19 juta. Perbadanan tidak mempunyai senarai induk peminjam yang diluluskan oleh Lembaga Pengarah bagi pinjaman yang dikeluarkan untuk tempoh 1997 hingga 2000. Oleh itu, ketepatan maklumat pinjaman untuk tempoh berkenaan tidak dapat disahkan. Adalah diperhatikan pihak Perbadanan masih belum melaksanakan sepenuhnya fungsi yang diperuntukkan di bawah Akta tubuhnya (Akta 566) iaitu mewujudkan Skim Simpanan Pelajar. *(Perenggan 43)*

LEMBAGA JURUKUR TANAH SEMENANJUNG MALAYSIA

- Aktiviti Pelesenan Dan Pengawalan Juruukur Tanah

28. Lembaga Juruukur Tanah Semenanjung Malaysia (Lembaga) bertanggungjawab terhadap hal-hal pendaftaran dan pelesenan serta pengawalan Juruukur Tanah di Semenanjung Malaysia supaya kerja-kerja ukur hak milik yang dilaksanakan oleh Juruukur Tanah Berlesen adalah teratur. Pada umumnya, Lembaga telah melaksanakan aktiviti pendaftaran dan pelesenan Juruukur Tanah dengan baik. Bagaimanapun, terdapat kelemahan-kelemahan lain seperti pengurusan bayaran yuran ukur tidak mematuhi peraturan yang ditetapkan; laporan kemajuan prestasi kerja ukur tidak dikemukakan oleh Juruukur Tanah Berlesen dan pemantauan Lembaga terhadap kerja ukur kurang berkesan. *(Perenggan 44)*

BAHAGIAN I

PENYATA AKAUN AWAM KERAJAAN PERSEKUTUAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2001

1. PENDAHULUAN

1.1. Seksyen 16(1) Akta Acara Kewangan, 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Persekutuan menyediakan Penyata Akaun Tahunannya secepat mungkin selepas penutupan akaun tahunan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara untuk pengauditan dalam tempoh 7 bulan dari tarikh penutupan tahun kewangan seperti yang diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957. Penyata Akaun Tahunan bagi Kerajaan Persekutuan adalah dikenali sebagai Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan dan ia disediakan setiap tahun oleh Akauntan Negara Malaysia.

1.2. Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Akauntan Negara Malaysia telah mengemukakan Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan bagi tahun berakhir 31 Disember 2001 pada 13 Mac 2002. Penyata tersebut melaporkan semua urusan niaga bagi sesuatu tahun kewangan yang berkaitan dengan peruntukan dan penggunaan wang awam. Penyata ini mengandungi Lembaran Imbangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Akaun.

1.2.1. Lembaran Imbangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulanwang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Pinjaman Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai yang digunakan oleh Kerajaan Persekutuan, hanya pelaburan yang dipegang bagi maksud-maksud amanah tertentu sahaja dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Lain-lain bentuk pelaburan dilaporkan di dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.2.2. Penyata Akaun Memorandum ialah akaun yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan yang tidak ditunjukkan dalam Lembaran Imbangan. Ia terdiri dari aset iaitu pinjaman boleh dituntut; pelaburan; yuran kepada pertubuhan antarabangsa dan deposit berkanun manakala tanggungan pula

terdiri daripada hutang awam; jaminan; nota kena bayar; akaun saham tak dituntut dan akaun depositori pusat.

1.3. Pengauditan terhadap Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan adalah untuk memberi pendapat sama ada Penyata itu menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Persekutuan bagi tahun berakhir 31 Disember 2001 dan rekod-rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Bagi membolehkan Ketua Audit Negara memberi pendapat yang mempunyai asas yang munasabah, pengauditan telah dirancang dan dilaksanakan mengikut prosedur-prosedur yang ditetapkan dalam dokumen-dokumen kualiti MS ISO 9002 bagi pengauditan Penyata Akaun Awam.

1.4. Selain dari menjalankan pengauditan terhadap Penyata Akaun Awam, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen-dokumen yang berkaitan dengan pembayaran dan pungutan hasil telah juga dijalankan. Pengauditan terhadap sistem dan dokumen itu dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2001 dan telah disiapkan sebelum Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan bagi tahun 2001 diterima daripada Jabatan Akauntan Negara Malaysia. Pemerhatian Audit berhubung dengan sistem perakaunan dan dokumen-dokumen bayaran serta pungutan hasil telah dibangkitkan dengan pihak Jabatan Akauntan Negara Malaysia melalui surat-surat pengurusan sebaik sahaja sesuatu pengauditan selesai dijalankan.

2. PENGESAHAN PENYATA AKAUN AWAM KERAJAAN PERSEKUTUAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2001

2.1. Untuk mengesahkan ketepatan baki sesuatu akaun, dokumen-dokumen sokongan seperti Sijil Pengesahan Baki, Senarai Baki Individu dan Penyata Penyesuaian yang menjelaskan perbezaan antara baki yang ditunjukkan dalam Penyata Akaun Awam dengan baki yang terdapat dalam rekod Kementerian/Jabatan adalah diperlukan. Pengauditan terhadap Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan Tahun 2001 mendapati perkara-perkara berikut :-

2.1.1. Ketidadaan Dokumen Sokongan

Baki bagi beberapa akaun berjumlah RM6,405.14 juta atau 4.4% daripada baki keseluruhan akaun-akaun berkenaan yang ditunjukkan di Penyata Akaun Awam tidak dapat disahkan ketepatannya kerana dokumen-dokumen yang menyokong baki-baki itu seperti Sijil Pengesahan Baki dan Senarai Baki Individu tidak dikemukakan oleh Kementerian/Jabatan berkenaan untuk pengauditan. Butir-butirnya adalah seperti di **Jadual 1** berikut :-

JADUAL 1
DOKUMEN SOKONGAN TIDAK DIKEMUKAKAN UNTUK PENGAUDITAN

AKAUN	BAKI MENGIKUT PENYATA AKAUN AWAM (RM Juta)	BAKI TIDAK DAPAT DISAHKAN (RM Juta)	PERATUSAN TIDAK DAPAT DISAHKAN (%)	JENIS DOKUMEN YANG TIDAK DIKEMUKAKAN
Wang Tunai	29,718.23	4,935.07	16.6	Sijil Pengesahan Baki bagi 9 akaun wang tunai di bank dan 17 Akaun Panjar Perwakilan daripada Kementerian/Jabatan berkenaan
Hasil	79,567.06	102.27	0.1	Sijil Pengesahan Baki daripada 5 Pegawai Pengawal
Amanah	37,693.13	1,367.80	3.6	Sijil Pengesahan Baki serta Senarai Baki Individu bagi 47 Akaun Deposit dan 3 Akaun Kumpulanwang Amanah Awam daripada 12 Pegawai Pengawal
JUMLAH	146,978.42	6,405.14	4.4	

2.1.2. Ketidaktepatan Baki Akaun

Adalah didapati 2 akaun tidak menunjukkan baki yang sebenar iaitu terkurang dinyatakan oleh kerana ketinggalan beberapa urusan niaga dalam perakaunan. Butir-butirnya adalah seperti di **Jadual 2** berikut :-

JADUAL 2
AKAUN-AKAUN YANG MENUNJUKKAN BAKI YANG TIDAK TEPAT

AKAUN	BAKI MENGIKUT PENYATA AKAUN AWAM (RM Juta)	BAKI YANG SEPATUTNYA (RM Juta)	AKAUN KURANG DINYATAKAN (RM Juta)	PERATUSAN PERBEZAAN (%)	KETINGGALAN URUS NIAGA
Pinjaman Boleh Dituntut	62,171.62	62,629.08	457.46	0.7	Pengeluaran pinjaman kepada 2 syarikat Kerajaan dan faedah dipermudahkan tidak diambil kira
Akaun Saham Tak Dituntut	7.79	8.84	1.05	11.9	Beberapa saham tak dituntut tidak diambil kira
JUMLAH	62,179.41	62,637.92	458.51	0.7	

2.2. Baki akaun yang tidak dapat disahkan kerana ketiadaan dokumen sokongan dan baki yang berkurangan dinyatakan adalah tidak *material* jika dibandingkan dengan baki keseluruhan akaun berkenaan seperti mana yang ditunjukkan dalam Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan Tahun 2001. Berasaskan kepada ini, **Ketua Audit Negara berpendapat Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan pada keseluruhannya menunjukkan satu gambaran yang benar tentang kedudukan kewangan Kerajaan Persekutuan bagi tempoh berakhir 31 Disember 2001 dan rekod-rekod perakaunannya juga telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Akaun Awam yang disertakan bersama-sama dengan Lembaran Imbangan Dan Penyata Akaun Memorandum Tahun 2001 adalah seperti di Lampiran A.**

3. SUMBANGAN JABATAN AKAUNTAN NEGARA KE ARAH MENINGKATKAN SISTEM PERAKAUNAN KERAJAAN PERSEKUTUAN

Menyedari dan peka kepada perkembangan dan perubahan-perubahan terkini yang berlaku dalam bidang perakaunan sektor awam di kebanyakan negara khususnya di negara-negara maju, Jabatan Akauntan Negara Malaysia telah mengambil beberapa langkah ke arah meningkat dan memantapkan Sistem Perakaunan Kerajaan Persekutuan. Berikut adalah antara langkah-langkah yang telah diambil oleh Jabatan tersebut :-

3.1. Membuat kajian semula terhadap sistem perakaunan yang sedia ada bagi tujuan membangun dan melaksanakan satu sistem yang boleh diintergrasikan dengan Sistem Aplikasi Kerajaan Elektronik. Kajian semula ini merangkumi juga aspek-aspek perundangan, Arahan-arahan Perbendaharaan, peraturan-peraturan kewangan yang lain serta sistem aplikasi yang sedia ada di Jabatan Akauntan Negara Malaysia seperti *Central Accounting System*, *Branch Accounting System*, *Subsidiary Ledger Accounting System*, *Central Intergrated System*, Sistem Wang Tak Dituntut dan lain-lain. Projek ini akan dilaksanakan dengan menggunakan khidmat pakar runding luar. Adalah dianggarkan projek ini melibatkan perbelanjaan berjumlah RM85 juta.

3.2. Jabatan Akauntan Negara Malaysia telah mengemukakan satu memorandum untuk pertimbangan Perbendaharaan Malaysia bagi melaksanakan sistem perakaunan akruan di sektor awam. Dalam memorandum ini, pihak Jabatan Akauntan Negara telah mengemukakan 2 pilihan ke arah pelaksanaan sistem tersebut. Pilihan pertama ialah mengekalkan sistem perakaunan tunai ubah suai yang dilaksanakan sekarang tetapi pelaporan untuk peringkat pengurusan adalah berasaskan sistem perakaunan akruan manakala pilihan kedua ialah menukarkan sistem yang sedia ada kepada sistem perakaunan akruan sepenuhnya.

3.3. Jabatan Akauntan Negara Malaysia telah menubuhkan satu jawatankuasa yang bertanggungjawab untuk mewujudkan standard perakaunan sektor awam berdasarkan kepada standard-standard yang dikeluarkan oleh *Malaysian Accounting Standard Board* dan *International Public Sector Committee*. Sekiranya terdapat jurang perbezaan yang ketara, usaha-usaha akan diambil untuk mengemas kini amalan-amalan perakaunan Jabatan yang sedia ada atau menggubal standard perakaunan yang baru.

BAHAGIAN II

PENGURUSAN KEWANGAN

4. PRESTASI PENGURUSAN KEWANGAN KERAJAAN PERSEKUTUAN SECARA MENYELURUH

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan Tahun 2001, juga membuat analisis terhadap data-data kewangan yang ditunjukkan dalam penyata tersebut bagi menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Persekutuan. Hasil daripada analisis yang telah dijalankan adalah seperti di perenggan-perenggan di bawah :-

4.1. SUMBER DAN PENGGUNAAN DANA KERAJAAN PERSEKUTUAN BAGI TAHUN 2001

4.1.1. Sumber dana Kerajaan bagi tahun 2001 berjumlah RM447,066.21 juta adalah terdiri daripada terimaan Hasil, Kumpulanwang Pembangunan dan Wang Amanah. Bagi tahun yang sama, Kerajaan telah membuat bayaran berjumlah RM456,527.34 juta untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan dan amanah. Seperti tahun-tahun yang lalu, Kerajaan telah menghadapi kekurangan dana pada tahun 2001 berjumlah RM9,461.13 juta. Bagaimanapun, jumlah ini lebih rendah berbanding dengan kekurangan dana yang dialami pada tahun 2000 yang berjumlah RM15,592.60 juta. Penurunan tersebut antara lainnya disebabkan oleh hasil tahun 2001 telah bertambah sejumlah RM17,702.78 juta (28.6%) dan juga pertambahan yang ketara dalam terimaan wang amanah dan deposit iaitu berjumlah RM62,934.12 juta (20.7%).

4.1.2. Kekurangan dana pada tahun 2001 dibiayai melalui pinjaman berjumlah RM20,891.97 juta dan juga melalui Akaun Kena Bayar berjumlah RM3,919.68 juta. Penggunaan berterusan wang pinjaman bagi membiayai kekurangan dana serta pembayaran balik pinjaman dalam dan luar negeri menyebabkan hutang awam Kerajaan Persekutuan meningkat daripada RM125,625.17 juta pada akhir tahun 2000 menjadi RM145,724.63 juta pada akhir tahun 2001. Butir-butir sumber dan penggunaan dana adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 1
SUMBER DAN PENGGUNAAN DANA KERAJAAN PERSEKUTUAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2000 DAN 2001

	TAHUN		JUMLAH PERTAMBAHAN/ (PENGURANGAN) (RM Juta)	PERATUSAN PERTAMBAHAN/ PENGURANGAN %
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)		
SUMBER DANA				
Hasil	61,864.28	79,567.06	17,702.78	28.6
Terimaan Kumpulanwang				
Pembangunan	2,923.13	1,008.59	(1,914.54)	65.5
Terimaan Wang Amanah Dan				
Deposit	<u>303,556.44</u>	<u>366,490.56</u>	<u>62,934.12</u>	<u>20.7</u>
Jumlah Sumber Dana	<u>368,343.85</u>	<u>477,066.21</u>	<u>78,722.36</u>	<u>21.4</u>
PENGGUNAAN DANA				
Perbelanjaan Mengurus *	56,547.25	63,757.45	7,210.20	12.8
Perbelanjaan Pembangunan	27,941.49	35,234.73	7,293.24	26.1
Bayaran Wang Amanah Dan				
Deposit	<u>299,447.71</u>	<u>357,535.16</u>	<u>58,087.45</u>	<u>19.4</u>
Jumlah Penggunaan Dana	<u>383,936.45</u>	<u>456,527.34</u>	<u>72,590.89</u>	<u>18.9</u>
LEBIHAN/(KEKURANGAN) DANA	<u>(15,592.60)</u>	<u>(9,461.13)</u>	<u>6,131.47</u>	<u>39.3</u>
PEMBIAYAAN MELALUI:				
Akaun Kena Bayar	5,695.46	3,919.68	(1,775.78)	31.2
Pinjaman Bersih Dalam Dan				
Luar Negeri **	13,922.68	20,891.97	6,969.29	50.1
Wang Tunai Dan Pelaburan	(4,025.54)	(15,350.52)	(11,324.98)	281.3
	<u>15,592.60</u>	<u>9,461.13</u>	<u>(6,131.47)</u>	<u>39.3</u>

*Nota: * Tidak Termasuk Pindahan Ke Kumpulanwang Pembangunan*

*** Tidak Termasuk Keuntungan Pertukaran Mata Wang Asing Berjumlah RM792.51Juta*

4.2. SUMBER DANA

4.2.1. Hasil

4.2.1.1. Kerajaan Persekutuan pada tahun 2001 telah memungut hasil berjumlah RM79,567.06 juta berbanding RM61,864.28 juta pada tahun 2000. Pertambahan hasil berjumlah RM17,702.78 juta antara lainnya disumbangkan oleh 4 butiran hasil yang telah mencatatkan peningkatan pungutan melebihi RM500 juta pada tahun 2001. Butiran-butiran hasil berkenaan adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 2
BUTIRAN HASIL YANG MENCATATKAN PENINGKATAN
PUNGUTAN MELEBIHI RM500 JUTA

BUTIRAN HASIL	PUNGUTAN HASIL (Tahun)		PENINGKATAN		PUNCA PENINGKATAN
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)	AMAUN (RM Juta)	PERATUSAN (%)	
Cukai Pendapatan Petroleum	6,010.17	9,858.23	3,848.06	64	Kenaikan harga petroleum dunia
Cukai Pendapatan Syarikat	13,904.50	20,770.37	6,865.87	49.4	Operasi penguatkuasaan yang kerap, pelaksanaan sistem taksiran sendiri dan peningkatan kesedaran di kalangan pembayar cukai tentang tanggungjawab mereka melalui minggu cukai dan hari bersama pelanggan
Cukai Pendapatan Individu	7,014.50	9,436.20	2,421.70	34.5	
Cukai Jualan Atas Barangan Perkilangan Lain Dalam Negeri	3,538.97	4,234.72	695.75	19.7	Peningkatan dalam kuantiti pengeluaran barang-barang tempatan

4.2.1.2. Jumlah pungutan ini boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Kementerian/Jabatan yang berkenaan mengambil langkah secara berterusan untuk memungut hasil yang tertunggak berjumlah RM8,636.69 juta pada 31 Disember 2001. Kedudukan tunggakan hasil mengikut Kementerian/Jabatan pada akhir tahun 2001 dan tahun sebelumnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 3
TUNGGAKAN HASIL KEMENTERIAN/JABATAN
KEDUDUKAN PADA 31 DISEMBER

KEMENTERIAN/JABATAN	TAHUN	
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
Lembaga Hasil Dalam Negeri	7,850.50	8,079.84
Kastam DiRaja Malaysia	248.38	264.21
Kesihatan	78.40	75.15
Jabatan Perdana Menteri	25.22	66.80
Pertahanan	55.87	40.61
Pembangunan Luar Bandar	66.57	35.25
Penerangan	49.56	25.15
Pendidikan	22.43	22.10
Belia Dan Sukan	17.05	18.84
Kementerian/Jabatan Lain	35.99	8.74
JUMLAH	8,449.97	8,636.69

4.2.2. Terimaan Kumpulanwang Pembangunan

Selain dari hasil yang dipungut, terimaan Kumpulanwang Pembangunan yang terdiri daripada bayaran balik pinjaman oleh Agensi-agensi Kerajaan, jualan aset modal dan pelbagai terimaan adalah juga merupakan sumber dana Kerajaan Persekutuan pada tahun 2001. Jumlah terimaan daripada sumber ini ialah RM1,008.59 juta berbanding dengan tahun 2000 yang berjumlah RM2,923.13 juta. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 4
TERIMAAN KUMPULANWANG PEMBANGUNAN

KOMPONEN-KOMPONEN TERIMAAN	TAHUN	
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
Bayaran Balik Pinjaman	2,909.66	1,002.67
Jualan Aset Modal	0.02	0.02
Pelbagai Terimaan	13.45	5.90
JUMLAH	2,923.13	1,008.59

4.2.3. Terimaan Wang Amanah Dan Deposit

Sumber dana Kerajaan yang lain ialah terimaan wang amanah dan deposit. Pada tahun 2001, jumlah terimaan daripada sumber ini ialah RM366,490.56 juta berbanding dengan tahun 2000 yang berjumlah RM303,556.44 juta. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 5
TERIMAAN WANG AMANAH DAN DEPOSIT

KOMPONEN-KOMPONEN TERIMAAN	TAHUN	
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
Kumpulanwang Amanah Kerajaan	296,651.76	352,282.27
Kumpulanwang Pinjaman Perumahan	1,666.89	1,856.01
Kumpulanwang Amanah Awam	1,261.91	1,895.39
Kumpulanwang Amanah Pencen	2,548.40	7,932.69
Deposit	1,427.48	2,524.20
JUMLAH	303,556.44	366,490.56

4.3. PENGGUNAAN DANA

4.3.1. Perbelanjaan Mengurus

4.3.1.1. Peruntukan asal yang diluluskan untuk perbelanjaan mengurus bagi tahun 2001 ialah RM62,210.44 juta. Bagaimanapun, antara bulan Februari hingga Disember 2001, peruntukan asal tersebut telah ditambah

dengan sejumlah RM2,695.80 juta melalui Waran Khas, Waran Pendahuluan Luar Jangka dan Anggaran Perbelanjaan Tambahan. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM1,000 juta ialah peruntukan untuk dipindahkan ke Kumpulanwang Pembangunan. Oleh itu, jumlah peruntukan muktamad bagi tahun 2001 telah menjadi RM63,906.24 juta. Daripada jumlah ini, RM63,757.45 juta atau 99.8% telah dibelanjakan.

4.3.1.2. Adalah didapati masalah perbelanjaan melebihi peruntukan masih berlaku sungguhpun perkara ini telah dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara yang lalu. Pada tahun 2001, 14 Kementerian/Jabatan telah membuat perbelanjaan melebihi peruntukan yang diluluskan dengan sejumlah RM1,353.78 juta. Sejumlah RM1,160.66 juta (85.7%) daripadanya adalah melibatkan Kementerian Pendidikan, Kementerian Kerja Raya, Polis DiRaja Malaysia dan Perkhidmatan Am Perbendaharaan. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 6
PERBELANJAAN MELEBIHI PERUNTUKAN BAGI TAHUN 2001

KEMENTERIAN/JABATAN	PERUNTUKAN MUKTAMAD DILULUSKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN SEBENAR (RM Juta)	PERBELANJAAN MELEBIHI PERUNTUKAN	
			(RM Juta)	%
Kementerian Pendidikan	13,904.28	14,364.75	460.47	3.3
Perkhidmatan Am Perbendaharaan	6,106.65	6,292.02	185.37	3
Kementerian Kerja Raya	1,616.96	1,891.96	275.00	17
Polis DiRaja Malaysia	2,276.51	2,516.33	239.82	10.5
JUMLAH	23,904.40	25,065.06	1,160.66	4.9

4.3.1.3. Semakan Audit selanjutnya mendapati sebahagian besar perbelanjaan tersebut adalah digunakan oleh Kementerian/Jabatan yang terlibat untuk membiayai bayaran emolumen, perkhidmatan dan bekalan, pembelian aset serta pemberian dan kenaikan bayaran tetap. Bagaimanapun, perbelanjaan itu telah mendapat kelulusan Parlimen pada bulan Mac 2002.

4.3.2. Perbelanjaan Pembangunan **- Rancangan Malaysia Kelapan**

Rancangan Malaysia Kelapan yang meliputi tempoh 2001 hingga 2005 merupakan fasa pertama dalam pelaksanaan Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga yang telah digubal berasaskan dasar Wawasan Negara. Rancangan ini merangkumi strategi, program, projek yang diatitkan bagi

mencapai objektif dasar Wawasan Negara dalam meningkatkan keutuhan daya saing negara serta pembasmian kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat. Jumlah peruntukan pembangunan yang disediakan di bawah Rancangan Malaysia Kelapan untuk membiayai 1,277 program dan projek yang melibatkan Kementerian/Jabatan Persekutuan ialah RM110,062.68 juta berbanding dengan RM103,565 juta di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Pada tahun pertama Rancangan Malaysia Kelapan, Kementerian/Jabatan Persekutuan telah membelanjakan sejumlah RM35,234.73 juta atau 32% dari jumlah keseluruhan peruntukan pembangunan di bawah Rancangan Malaysia Kelapan. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 7
KEDUDUKAN PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN
DI BAWAH RANCANGAN MALAYSIA KELAPAN

KEMENTERIAN/JABATAN	PERUNTUKAN PEMBANGUNAN RMK8		PERBELANJAAN DALAM TAHUN PERTAMA RMK8 (RM Juta)	PERATUSAN PERBELANJAAN (%)
	BILANGAN PROGRAM/ PROJEK	AMAUN (RM Juta)		
Pendidikan	66	17,894.30	9,479.55	52.8
Kewangan	23	6,817.98	4,007.15	58.8
Perdana Menteri	59	10,276.34	3,578.84	34.8
Kerja Raya	112	16,418.34	3,247.94	19.8
Pertahanan	13	8,750.00	2,572.37	29.4
Pembangunan Luar Bandar	136	5,119.12	1,672.15	32.7
Kesihatan	10	5,500.00	1,569.96	28.5
Pengangkutan	87	6,828.44	1,494.92	21.9
Perumahan & Kerajaan Tempatan	38	5,867.84	1,563.45	26.6
Pertanian	244	4,274.05	1,161.68	27.2
Sains, Teknologi & Alam Sekitar	24	4,682.69	1,087.92	23.2
Kementerian/Jabatan Lain	465	17,633.58	3,798.80	21.5
JUMLAH	1,277	110,062.68	35,234.73	32

RMK8 - Rancangan Malaysia Kelapan

4.3.3. Bayaran Wang Amanah Dan Deposit

Selain dari perbelanjaan mengurus dan pembangunan, bayaran wang amanah dan deposit adalah juga merupakan salah satu penggunaan dana yang besar. Pada tahun 2001, jumlah bayaran wang amanah dan deposit ialah RM357,535.16 juta berbanding dengan tahun 2000 yang berjumlah RM299,447.71 juta. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 8
BAYARAN WANG AMANAH DAN DEPOSIT

KOMPONEN-KOMPONEN BAYARAN	TAHUN	
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
Kumpulanwang Amanah Kerajaan	295,539.13	351,441.63
Kumpulanwang Pinjaman Perumahan	2,135.17	2,708.09
Kumpulanwang Amanah Awam	624.73	1,186.47
Kumpulanwang Amanah Pencen	1.23	2.91
Deposit	1,147.45	2,196.06
JUMLAH	299,447.71	357,535.16

4.4. PEMBIAYAAN

4.4.1. Pinjaman Dalam Dan Luar Negeri

4.4.1.1. Akta Pinjaman Luar Negeri 1963 dan Ordinan Pinjaman Dalam Negeri 1959 memberi kuasa kepada Kerajaan Persekutuan untuk mendapatkan pinjaman bagi melaksanakan projek-projek pembangunan dan membayar balik pinjaman. Bagi tujuan ini, pada tahun 2001, Kerajaan Persekutuan telah membuat pinjaman bersih berjumlah RM20,099.46 juta seperti yang ditunjukkan di Jadual berikut :-

JADUAL 9
KEDUDUKAN PINJAMAN DALAM DAN LUAR NEGERI PADA AKHIR TAHUN 2001

JENIS PINJAMAN	PINJAMAN BARU DIPEROLEHI (RM Juta)	PEMBAYARAN BALIK DAN PENEBUSAN PINJAMAN (RM Juta)	KEUNTUNGAN PERTUKARAN MATA WANG ASING (RM Juta)	PINJAMAN BERSIH (RM Juta)
DALAM NEGERI				
Bil Perbendaharaan	6,997.56	6,987.35	-	10.21
Terbitan Pelaburan Kerajaan	2,000.00	2,000.00	-	-
Pinjaman Tempatan	23,900.01	9,260.41	-	14,639.60
Jumlah Dalam Negeri	32,897.57	18,247.76	-	14,649.81
LUAR NEGERI				
Pinjaman Pasaran/Projek	7,029.79	787.63	792.51	5,449.65
Jumlah Luar Negeri	7,029.79	787.63	792.51	5,449.65
JUMLAH PINJAMAN	39,927.36	19,035.39	792.51	20,099.46

4.4.1.2. Pertambahan pinjaman telah menyebabkan hutang awam Kerajaan Persekutuan meningkat daripada RM125,625.17 juta pada akhir tahun 2000 menjadi RM145,724.63 juta pada akhir tahun 2001. Hutang awam telah meningkat bagi 5 tahun berturut-turut sebagai mana yang ditunjukkan di Jadual berikut :-

JADUAL 10
HUTANG AWAM KERAJAAN PERSEKUTUAN
PADA AKHIR TAHUN 1997 HINGGA 2001

TAHUN	HUTANG DALAM NEGERI (RM Juta)	HUTANG LUAR NEGERI (RM Juta)	JUMLAH HUTANG (RM Juta)	PENINGKATAN (RM Juta)
1997	76,967.75	12,951.60	89,919.35	237.44
1998	88,197.13	14,924.03	103,121.16	13,201.81
1999	93,749.63	18,368.92	112,118.55	8,997.39
2000	106,804.60	18,820.57	125,625.17	13,506.62
2001	121,396.43	24,328.20	145,724.63	20,099.46

4.4.1.3. Seperti yang dilaporkan pada tahun lalu, Perbendaharaan Malaysia telah mewujudkan satu Kumpulanwang Penjelas Hutang dengan peruntukan modal berjumlah RM200 juta. Kumpulanwang ini ditubuhkan pada tahun 1998 bertujuan untuk membiayai liabiliti penebusan hutang negara yang kini ditanggung sepenuhnya daripada Akaun Pinjaman Disatukan. Adalah didapati tidak ada sebarang transaksi berlaku sejak 3 tahun kumpulanwang ini ditubuhkan. Peruntukan tambahan juga tidak dicarumkan kepada kumpulanwang ini. Tanpa pertambahan ketara dalam modal kumpulanwang ini, maka adalah sukar bagi kumpulanwang ini digunakan untuk membiayai liabiliti penebusan hutang negara seperti mana tujuan asal ia diwujudkan.

4.4.2. Pinjaman Yang Dikeluarkan Oleh Kerajaan Persekutuan

4.4.2.1. Baki Pinjaman Yang Belum Selesai

Setiap tahun Kerajaan Persekutuan memberi pinjaman kepada Kerajaan-kerajaan Negeri, Badan-badan Berkanun, Syarikat-syarikat Kerajaan/ Bukan Kerajaan dan Agensi-agensi lain untuk pelbagai tujuan. Seperti dilaporkan pada tahun-tahun yang lalu, pinjaman-pinjaman ini tidak dibayar balik mengikut jadual menyebabkan jumlah tunggakan bayaran balik pinjaman meningkat dari RM5,038.06 juta pada akhir tahun 2000 menjadi RM8,522.11 juta pada akhir tahun 2001. Kedudukan baki pinjaman yang belum selesai dan tunggakan bayaran balik pinjaman pada 31 Disember 2001 mengikut kategori peminjam adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 11
BAKI PINJAMAN YANG BELUM SELESAI DAN TUNGGAKAN BAYARAN BALIK
PINJAMAN PADA 31 DISEMBER 2001

PEMINJAM	BAKI PINJAMAN YANG BELUM SELESAI (RM Juta)	JUMLAH TUNGGAKAN BAYARAN BALIK PINJAMAN (RM Juta)
Kerajaan-kerajaan Negeri	10,340.61	1,525.54
Badan-badan Berkanun	5,356.87	2,884.13
Syarikat Kerajaan/Bukan Kerajaan	19,483.77	2,707.79
Pelbagai Agensi	7,236.41	1,404.65
JUMLAH	42,417.66	8,522.11

4.4.2.2. Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Kerajaan Negeri

Tunggakan bayaran balik pinjaman Kerajaan Negeri telah meningkat dari RM971.19 juta pada akhir tahun 2000 menjadi RM1,525.54 juta pada akhir tahun 2001. Sungguhpun tunggakan bayaran balik pinjaman berjumlah RM43.15 juta telah dihapus kira oleh Perbendaharaan Malaysia, namun jumlah tunggakan masih meningkat. Ini adalah kerana hanya sejumlah RM345.03 juta dibayar balik oleh Kerajaan Negeri daripada keseluruhan bayaran balik pinjaman berjumlah RM581.48 juta yang sepatutnya dijelaskan oleh mereka pada tahun 2001. Daripada jumlah tunggakan pada akhir tahun 2001, sejumlah RM1,155.11 juta (75.7%) melibatkan Kerajaan Negeri Johor, Kedah, Pahang dan Kelantan. Berikut adalah kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman Kerajaan Negeri pada 31 Disember 2001 berbanding dengan kedudukannya pada akhir tahun 2000:-

JADUAL 12
TUNGGAKAN BAYARAN BALIK PINJAMAN KERAJAAN NEGERI
PADA 31 DISEMBER 2000 DAN 2001

KERAJAAN NEGERI	TUNGGAKAN BAYARAN BALIK PINJAMAN PADA 31.12.2000 (RM Juta)	BAYARAN BALIK PINJAMAN PADA TAHUN 2001				TUNGGAKAN BAYARAN BALIK PINJAMAN PADA 31.12.2001 (RM Juta)
		ANUITI PINJAMAN YANG SEPATUTNYA DIBAYAR BALIK (RM Juta)	ANUITI PINJAMAN YANG TELAH DIBAYAR BALIK (RM Juta)	TINDAKAN HAPUS KIRA PADA TAHUN 2001 (RM Juta)	PERBEZAAN TIDAK DAPAT DISESUAIKAN (RM Juta)	
Johor	331.60	72.78	(19.07)	(13.97)	85.16	456.50
Kedah	323.79	59.91	(7.73)	(7.70)	57.91	426.18
Pahang	66.87	44.31	(28.74)	(11.24)	90.22	161.42
Kelantan	81.02	25.26	(1.30)	(1.30)	7.33	111.01
Terengganu	25.90	23.67	(4.58)	(4.51)	55.43	95.91
Sarawak	87.07	115.44	(125.09)	TH	16.72	94.14
Selangor	8.00	99.80	(33.66)	TH	-	74.14
Negeri Sembilan	7.91	55.52	(46.69)	(1.92)	17.18	32.00
Perlis	18.57	9.86	(2.62)	TH	2.56	28.37
Sabah	17.73	11.36	(3.94)	TH	2.01	27.16
Melaka	0.50	21.64	(30.71)	(2.51)	25.91	14.83
Perak	2.23	21.21	(20.18)	TH	0.62	3.88
Pulau Pinang	TT	20.72	(20.72)	-	-	TT
JUMLAH	971.19	581.48	(345.03)	(43.15)	361.05	1,525.54

Sumber : Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan Tahun 2001

Nota : TH - Tiada Hapus Kira

TT - Tiada Tunggakan

4.4.2.3. Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Badan-badan Berkanun

Jumlah tunggakan bayaran balik pinjaman Badan-badan Berkanun pada 31 Disember 2001 ialah RM2,884.13 juta berbanding dengan RM2,398.55 juta pada 31 Disember 2000. Dari jumlah tunggakan itu, 90% atau RM2,605.73 juta adalah melibatkan Perbadanan Aset Keretapi, Lembaga Lebuhraya Malaysia, Bank Pertanian Malaysia, Lembaga Pemulihan Dan Penyatuan Tanah Negara serta Lembaga Letrik Sabah. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman Badan-badan Berkanun pada akhir tahun 2001 berbanding dengan akhir tahun 2000 adalah seperti berikut :-

JADUAL 13
TUNGGAKAN BAYARAN BALIK PINJAMAN BADAN-BADAN BERKANUN
PADA 31 DISEMBER 2000 DAN 2001

BADAN BERKANUN	TAHUN	
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
Perbadanan Aset Keretapi	883.28	1,069.83
Lembaga Lebuhraya Malaysia	480.95	641.27
Bank Pertanian Malaysia	420.07	453.45
Lembaga Pemulihan dan Penyatuan Tanah Negara	140.20	221.53
Lembaga Letrik Sabah	193.22	219.65
Lembaga Air Perak	121.15	125.08
Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan	36.82	45.57
Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara	40.75	43.27
Lembaga Kemajuan Terengganu Tengah	35.03	34.70
Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah	16.91	TT
Lembaga Pembangunan Langkawi	13.27	16.59
Perbadanan Air Melaka	5.29	5.29
Lembaga Kemajuan Wilayah Kedah	2.88	2.70
Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia	TT	2.50
Lembaga Kemajuan Wilayah Pulau Pinang	8.73	0.94
Perbadanan Johor	TT	1.54
Bursa Komoditi dan Kewangan Malaysia	TT	0.22
JUMLAH	2,398.55	2,884.13

Nota : TT - Tiada Tunggakan

4.4.2.4. Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Syarikat-syarikat Kerajaan/Bukan Kerajaan

Pada akhir tahun 2001, tunggakan bayaran balik pinjaman Syarikat-syarikat Kerajaan dan Bukan Kerajaan berjumlah RM2,707.79 juta berbanding RM2,159.27 juta pada akhir tahun 2000. Dari jumlah ini, 91.3% atau RM2,472.02 juta adalah melibatkan Perwaja Terengganu Sdn. Bhd., Equal Concept Sdn. Bhd. dan Malaysia Shipyard And Engineering Sdn. Bhd.. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 14
TUNGGAKAN BAYARAN BALIK PINJAMAN SYARIKAT-SYARIKAT
KERAJAAN/BUKAN KERAJAAN PADA 31 DISEMBER 2000 DAN 2001

SYARIKAT	TAHUN	
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
SYARIKAT KERAJAAN		
Perwaja Terengganu Sdn. Bhd.	1,658.67	2,053.87
Equal Concept Sdn. Bhd.	105.35	105.35
UDA Holdings Sdn. Bhd.	16.53	38.54
Bank Pembangunan dan Infrastruktur Malaysia Bhd.	6.52	13.03
Syarikat Padi Beras Nasional	12.22	12.22
Keretapi Melayu Bhd.	TT	9.88
Composites Technology Malaysia Sdn. Bhd.	1.35	1.46
SYARIKAT BUKAN KERAJAAN		
Malaysia Shipyard and Engineering Sdn. Bhd.	312.80	312.80
United Engineers (Malaysia) Bhd.	TT	82.75
Puncak Niaga (M) Sdn. Bhd.	29.31	44.17
Airport Limo Sdn. Bhd.	0.79	15.52
Sukom 98 Bhd.	10.80	10.80
SME Ordinance Sdn. Bhd.	4.93	7.40
JUMLAH	2,159.27	2,707.79

Nota : TT - Tiada Tunggakan

4.4.3. Akaun Kena Bayar

Akaun Kena Bayar ialah jumlah yang terhutang kepada pembekal barangan, perkhidmatan dan kerja yang diperolehi oleh Kerajaan pada akhir tahun sebelumnya di mana bayaran dibuat pada bulan Januari tahun berikutnya. Semakan Audit mendapati kedudukan akaun ini tidak banyak berubah jika dibandingkan dengan tahun lalu di mana bakinya bukan sahaja menunjukkan *trend* yang meningkat tetapi juga berada di tahap yang tinggi. Baki Akaun Kena Bayar pada akhir tahun 2001 ialah RM12,250.50 juta berbanding dengan bakinya pada akhir tahun 2000 berjumlah RM8,330.82 juta, iaitu peningkatan RM3,919.68 juta. Pertambahan baki di bawah Akaun Kena Bayar yang begitu besar menunjukkan masalah kelewatan pembayaran bil-bil kepada pembekal/kontraktor yang membekalkan barangan/perkhidmatan atau melaksanakan projek-projek pembinaan di Kementerian/Jabatan masih berlaku sungguhpun Kementerian Kewangan telah mengambil beberapa langkah untuk mempercepatkan bayaran kepada pihak-pihak berkenaan. Langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian Kewangan adalah dinyatakan di **Perenggan 16** laporan ini.

4.5. JAMINAN

4.5.1. Mengikut Akta Gerenti Pinjaman (Pertubuhan Perbadanan) 1965, Kerajaan Persekutuan boleh memberi jaminan terhadap pinjaman-pinjaman yang dibuat oleh Badan Berkanun Persekutuan dan Kerajaan Negeri serta Syarikat Milik Kerajaan dari pelbagai institusi kewangan dalam dan luar negeri. Kedudukan pinjaman yang dijamin oleh Kerajaan Persekutuan pada akhir tahun 2001 dan 4 tahun sebelumnya adalah seperti berikut :-

JADUAL 15
JAMINAN YANG DIBERIKAN OLEH KERAJAAN PERSEKUTUAN
BAGI PINJAMAN YANG DIBUAT OLEH KERAJAAN NEGERI,
BADAN BERKANUN DAN SYARIKAT KERAJAAN
- KEDUDUKAN PADA AKHIR TAHUN 1997 HINGGA 2001

TAHUN	PINJAMAN DALAM NEGERI (RM Juta)	PINJAMAN LUAR NEGERI (RM Juta)	JUMLAH PINJAMAN YANG DIJAMIN (RM Juta)	PENINGKATAN/ (PENURUNAN) (RM Juta)
1997	14,203.90	9,103.57	23,307.47	10,207.70
1998	22,733.10	9,530.43	32,263.53	8,956.06
1999	37,184.01	10,898.24	48,082.25	15,818.72
2000	38,934.56	11,175.81	50,110.37	2,028.12
2001	37,122.90	10,605.69	47,728.59	(2,381.78)

4.5.2. Pada akhir tahun 2001, jumlah pinjaman yang melibatkan Badan Berkanun Persekutuan dan Kerajaan Negeri serta Syarikat Milik Kerajaan yang diberi jaminan oleh Kerajaan Persekutuan ialah RM47,728.59 juta. Jumlah pinjaman yang diberi jaminan itu menunjukkan penurunan sejumlah RM2,381.78 juta berbanding dengan tahun 2000 yang berjumlah RM50,110.37 juta. Penurunan jumlah pinjaman yang diberi jaminan oleh Kerajaan Persekutuan pada tahun 2001 adalah disebabkan bayaran balik dan penebusan pinjaman melebihi pinjaman-pinjaman baru yang dibuat oleh pihak-pihak yang berkenaan. Daripada jumlah pinjaman yang diberi jaminan pada akhir tahun 2001, sejumlah RM45,951.39 juta (96.3%) merupakan jaminan yang diberi terhadap pinjaman-pinjaman yang dibuat oleh 9 syarikat seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 16
SYARIKAT YANG MENDAPAT JAMINAN TERBESAR
- KEDUDUKAN PADA 31 DISEMBER 2001

NAMA SYARIKAT	JUMLAH BAKI PINJAMAN (RM Juta)
Bank Industri Malaysia Bhd.	1,156.25
Bank Pembangunan Dan Infrastruktur Malaysia Bhd.	3,149.97
Pengurusan Danaharta Nasional Bhd.	11,640.40
Khazanah Nasional Bhd.	10,000.00
K.L International Airport Bhd.	11,368.22
Permodalan Nasional Bhd.	2,000.00
Perwaja Terengganu Sdn. Bhd.	3,155.88
Silterra Malaysia Sdn. Bhd.	1,326.48
Tenaga Nasional Bhd.	2,154.19
JUMLAH	45,951.39

4.5.3. Semakan Audit mendapati 3 syarikat iaitu Permodalan Nasional Bhd.; Perwaja Terengganu Sdn. Bhd. dan Pertubuhan Berita Nasional Malaysia yang memperolehi pinjaman atas jaminan dari Kerajaan Persekutuan tidak membayar pinjaman mengikut jadual menyebabkan tunggakan bayaran balik pinjaman berjumlah RM43.30 juta. Jika keadaan tersebut dibiarkan berlarutan, ia boleh mendedahkan Kerajaan kepada risiko menanggung liabiliti tersebut.

5. PENGURUSAN KEWANGAN DI PERINGKAT KEMENTERIAN/ JABATAN KERAJAAN PERSEKUTUAN

5.1. Seksyen 15(A) Akta Acara Kewangan, 1957 dan Arah-an arahan Perbendaharaan telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di sesebuah Kementerian/Jabatan bagi menjamin wujudnya akauntabiliti dalam pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, seseorang Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber-sumber lain yang secukupnya diperolehi, diguna dan diperakaunkan mengikut peraturan-peraturan kewangan.

5.2. Pada tahun 2001, pengauditan pengurusan kewangan telah dijalankan di 13 Kementerian/Jabatan yang melibatkan 156 pejabat di seluruh negara. Objektif pengauditan adalah untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan di pejabat berkenaan dibuat mengikut undang-undang/peraturan kewangan yang berkaitan. Aspek-aspek yang diliputi dalam pengauditan ini adalah berkaitan dengan kawalan-kawalan hasil dan perbelanjaan, pengurusan Kumpulanwang

Amanah/Akaun Amanah dan pengurusan aset. Hasil dari pengauditan tersebut mendapati masih ada Kementerian/Jabatan yang tidak mematuhi peraturan-peraturan berhubung dengan pengurusan kewangan. Antara ketidakpatuhan peraturan kewangan ialah kutipan lewat dicatatkan ke dalam Buku Tunai; pemeriksaan mengejut terhadap wang tunai dan barangan berharga tidak dibuat sekurang-kurangnya sekali dalam 6 bulan; Buku Vot dan Daftar Bil tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini; maklumat dalam borang Pesanan Kerajaan tidak diisi dengan lengkap; Penyata-penyata Penyesuaian Hasil Dan Perbelanjaan tidak disediakan; Daftar Harta Modal dan Daftar Inventori tidak disediakan/diselenggarakan dengan teratur serta verifikasi stok tidak dijalankan.

5.3. Perkara-perkara yang diperhatikan daripada pengauditan itu telah dimaklumkan kepada Pegawai-pegawai Pengawal yang terlibat melalui surat-surat Pemerhatian Audit. Laporan lengkap berhubung dengan pengurusan kewangan di 106 pejabat di bawah tanggungjawab Jabatan Perdana Menteri, Kementerian Belia dan Sukan; Jabatan Perikanan; Jabatan Kastam Diraja Malaysia; Kementerian Kesihatan; Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar serta Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan laporan ringkas bagi pejabat-pejabat lain adalah seperti di perenggan-perenggan berikut :-

6. BAHAGIAN HAL EHWAL UNDANG-UNDANG

6.1. LATAR BELAKANG

6.1.1. Pada bulan Mei 1995, Kementerian Undang-undang telah dimansuhkan dan diganti dengan Bahagian Hal Ehwal Undang-undang. Bahagian ini terdiri daripada Pejabat Ketua Pendaftar Mahkamah Persekutuan, Biro Bantuan Guaman, Jabatan Pemegang Harta serta Jabatan Pemegang Amanah Raya Dan Pentadbir Pusaka. Pada bulan Ogos 1995 Jabatan Pemegang Amanah Raya dan Pentadbir Pusaka dikorporatkan sebagai Amanah Raya Berhad manakala Pejabat Ketua Pendaftar Mahkamah Persekutuan diasingkan daripada pentadbiran Bahagian Hal Ehwal Undang-undang pada bulan Julai 1996. Mulai bulan Ogos 1996, Bahagian Hal Ehwal Undang-undang diletakkan di bawah Jabatan Perdana Menteri dan Bahagian ini mentadbir 2 Jabatan iaitu Biro Bantuan Guaman dan Jabatan Pemegang Harta di samping mengawal selia Amanah Raya Berhad.

6.1.2. Fungsi utama Bahagian Hal Ehwal Undang-undang ialah menggubal dasar dan strategi, mengawal perbelanjaan, mengurus keperluan dan pembangunan sumber manusia serta mengawasi dan menilai pelaksanaan program dan aktiviti Jabatan-jabatan di bawahnya. Bahagian Hal Ehwal Undang-undang juga berfungsi sebagai pentadbir Akta Pemegang Amanah (Perbadanan) 1952 dan Akta Perbadanan Amanah Raya 1995 (Akta 532).

6.1.3. Pentadbiran Bahagian Hal Ehwal Undang-undang diketuai oleh seorang Ketua Pengarah dan beliau dibantu oleh 49 anggota untuk menguruskan 3 bahagian iaitu Bahagian Pentadbiran dan Kewangan, Bahagian Dasar serta Bahagian Pengurusan Sistem Maklumat.

6.1.4. Kementerian Kewangan telah meluluskan peruntukan mengurus berjumlah RM61.71 juta bagi tempoh 1999 hingga 2001 dan sejumlah RM54.79 juta daripadanya telah dibelanjakan. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 17
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN MENGURUS
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

TAHUN	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PERATUSAN (%)
1999	18.20	17.03	93.6
2000	21.00	19.55	93.1
2001	22.51	18.21	80.9
JUMLAH	61.71	54.79	88.8

6.1.5. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, sejumlah RM10 juta telah diluluskan untuk membiayai projek pengkomputeran Bahagian Hal Ehwal Undang-undang. Projek ini bermula pada tahun 2000 dengan peruntukan berjumlah RM2.60 juta. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM1 juta telah dibelanjakan. Bagi tahun 2001, sejumlah RM6.2 juta telah diperuntukkan untuk projek berkenaan di mana sejumlah RM5.20 juta daripadanya telah dibelanjakan.

6.2. OBJEKTIF DAN SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan telah dijalankan di Bahagian Pentadbiran dan Kewangan, Bahagian Hal Ehwal Undang-undang. Tujuan pengauditan ini dijalankan adalah untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan dibuat mengikut undang-undang dan peraturan kewangan serta memastikan adanya komitmen pihak pengurusan terhadap tanggungjawab mewujudkan pengurusan kewangan yang cekap dan berhemah. Semakan terhadap rekod-rekod kewangan, fail dan dokumen yang berkaitan bagi tempoh 1999 hingga 2001 telah dijalankan.

6.3. PENEMUAN AUDIT

6.3.1. KAWALAN PENGURUSAN

6.3.1.1. Adalah didapati carta organisasi Bahagian Hal Ehwal Undang-undang telah menunjukkan pembahagian program dan aktiviti dengan jelas. Semua pegawai di Bahagian itu juga mempunyai senarai tugas masing-masing.

6.3.1.2. Semakan Audit terhadap Manual Prosedur Kerja Bahagian Hal Ehwal Undang-undang mendapati hanya Manual Prosedur Kerja untuk Unit Kewangan yang disediakan manakala untuk Unit Pentadbiran, ia masih belum disediakan. Bagaimanapun, selepas teguran Audit, pihak Bahagian Hal Ehwal Undang-undang sedang mengambil tindakan untuk menyediakan Manual Prosedur Kerja bagi semua aktiviti di bawahnya.

6.3.1.3. Semakan Audit juga mendapati pihak Bahagian Hal Ehwal Undang-undang ada menyediakan Fail Meja bagi anggotanya. Namun begitu kandungan Fail Meja tersebut tidak lengkap dan tidak kemas kini. Bagaimanapun, tindakan bagi mengemas kini Fail Meja sedang diambil oleh Bahagian tersebut.

6.3.1.4. Perwakilan kuasa secara bertulis telah dibuat dengan jelas dan khusus kepada pegawai bawahannya di peringkat Bahagian Hal Ehwal Undang-undang sebagai mana kehendak perkara 15A(2) Akta Prosedur Kewangan 1957 dan Arahkan Perbendaharaan 11.

6.3.1.5. Bahagian Hal Ehwal Undang-undang tidak mewujudkan sistem pengesanan terhadap pengurusan kewangan. Unit Kewangan tidak membuat penyemakan berkala terhadap ketepatan dan kesempurnaan penyediaan akaun. Tidak ada bukti yang menunjukkan bahawa rekod kewangan yang diselenggarakan disemak oleh pegawai kanan yang bertanggungjawab. Pemeriksaan terhadap borang hasil yang dikawal dan kutipan wang tunai juga tidak dijalankan.

6.3.1.6. Pemeriksaan Audit mendapati Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun telah ditubuhkan pada tahun 1996 dan telah mengadakan mesyuarat 2 bulan sekali seperti mana kehendak Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1996.

6.3.2. KAWALAN HASIL

Terimaan bukan hasil di Bahagian Hal Ehwal Undang-undang terdiri daripada bayaran panggilan telefon persendirian dan bayaran balik gaji, imbuhan, bayaran balik pinjaman komputer dan deposit tender. Jumlah terimaan yang dipungut bagi tempoh 1999 hingga 2001 ialah RM389,969. **Secara umumnya, kawalan hasil di Bahagian tersebut telah diuruskan dengan memuaskan.**

6.3.3. KAWALAN PERBELANJAAN

6.3.3.1. Pada amnya semua peruntukan di bawah kawalan Bahagian Hal Ehwal Undang-undang telah diperakakan dengan betul dan perbelanjaan telah dibuat selaras dengan peruntukan yang diluluskan.

6.3.3.2. Buku Vot secara manual diselenggarakan dengan memuaskan dan semua tanggungan dan perbelanjaan telah direkodkan dengan betul dan kemas kini. Setiap transaksi disemak oleh pegawai yang bertanggungjawab.

6.3.3.3. Daftar Bil telah diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini dan semua bil juga telah dijelaskan dalam tempoh yang ditetapkan sebagai mana kehendak Arahan Perbendaharaan 103(a) dan (b).

6.3.3.4. Arahan Perbendaharaan 309(a) dan (b) menetapkan bahawa pemeriksaan mengejut terhadap panjar wang runcit, peti besi dan peti wang tunai perlu dijalankan tidak kurang dari sekali dalam tempoh 6 bulan. Bagaimanapun, semakan terhadap Daftar Pemeriksaan Mengejut yang diselenggarakan oleh Bahagian Hal Ehwal Undang-undang mendapati pemeriksaan mengejut hanya mula dijalankan pada awal tahun 2001.

6.3.4. PENGURUSAN KUMPULANWANG AMANAH

Daftar Pinjaman Kenderaan dan Daftar Pinjaman Komputer telah diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini sebagai mana kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 7 Tahun 1993 dan Bilangan 8 Tahun 1992. Bagaimanapun, adalah didapati Daftar Pinjaman Perumahan tidak diselenggara dengan teratur dan tidak kemas kini sebagai mana kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 6 Tahun 1995.

6.3.5. PENGURUSAN ASET

6.3.5.1. Adalah diperhatikan Daftar Harta Modal tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini. Ruangan bagi nombor siri pendaftaran Jabatan dan tandatangan pegawai yang bertanggungjawab tidak dipenuhi.

6.3.5.2. Sejumlah 43 unit komputer dan perkakasnya bernilai RM130,138 yang dibeli pada tahun 1999 dan 2000 masih belum direkodkan di dalam Daftar Harta Modal.

6.3.5.3. Pemeriksaan fizikal terhadap aset sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh 2 tahun tidak dijalankan sebagai mana kehendak Perenggan 238 Tatacara Pengurusan Stor.

6.3.5.4. Buku Log kenderaan tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini seperti mana kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980.

6.4. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, prestasi pengurusan kewangan di Bahagian Hal Ehwal Undang-undang boleh dipertingkatkan lagi dengan adanya penyeliaan yang lebih rapi dan penglibatan pegawai kanan terhadap kerja-kerja yang dijalankan oleh pegawai-pegawai bawahan.

JABATAN PERDANA MENTERI

7. JABATAN PEMEGANG HARTA

7.1. LATAR BELAKANG

7.1.1. Jabatan Pemegang Harta adalah sebuah Jabatan di bawah Bahagian Hal Ehwal Undang-undang di Jabatan Perdana Menteri. Jabatan Pemegang Harta mempunyai 21 cawangan yang terletak di bandar-bandar yang mempunyai mahkamah tinggi.

7.1.2. Objektif utama Jabatan Pemegang Harta (Jabatan) ialah memberi perkhidmatan yang berkualiti, cekap dan berkesan bagi mentadbir, menghasilkan dan membahagikan harta-harta mereka yang diisytiharkan bankrap, syarikat yang digulungan, pertubuhan dan kesatuan sekerja yang dibatalkan secara adil dan saksama mengikut undang-undang.

7.1.3. Jabatan diketuai oleh seorang Pegawai Pemegang Harta yang mentadbir hal ehwal penghutang dan si bankrap mengikut Akta Kebankrapan 1967 dan Kaedah-kaedah Kebankrapan 1969. Di samping itu, beliau juga melaksanakan fungsi sebagai pelikuidasi bagi syarikat yang digulungan serta mengawal pelikuidasi luar mengikut Akta Syarikat 1965 dan Kaedah Penggulungan Syarikat 1972.

7.1.4. Jabatan juga berfungsi mentadbir hal ehwal pertubuhan yang digulungan mengikut Akta Pertubuhan 1966 dan Peraturan Pertubuhan 1984 serta mentadbir hal ehwal kesatuan sekerja mengikut Akta Kesatuan Sekerja 1959 dan Peraturan Kesatuan Sekerja 1959. Di samping itu, Jabatan juga menyediakan perkhidmatan carian kebangkrapan dan penggulungan syarikat.

7.1.5. Jumlah keseluruhan peruntukan mengurus bagi Ibu Pejabat Jabatan dan semua cawangan bagi tempoh 1999 hingga 2001 ialah RM31.28 juta. Daripada jumlah ini, RM26.25 juta atau 83.9% telah dibelanjakan. Butir-butir lanjutnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 18
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

TAHUN	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PERATUSAN (%)
1999	9.29	7.46	80.3
2000	10.27	9.43	91.8
2001	11.72	9.36	79.9
JUMLAH	31.28	26.25	83.9

7.2. OBJEKTIF DAN SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan telah dijalankan di Ibu Pejabat Jabatan Pemegang Harta dan semua cawangan kecuali Cawangan-cawangan Ipoh, Kota Kinabalu, Muar, Perlis, Pulau Pinang, Selangor, Taiping dan Temerloh. Tujuan pengauditan ini dijalankan adalah untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan dibuat mengikut undang-undang dan peraturan kewangan serta memastikan adanya komitmen pihak pengurusan terhadap tanggungjawab mewujudkan pengurusan kewangan yang cekap dan berhemah. Semakan Audit terhadap rekod kewangan, fail dan dokumen yang berkaitan bagi tempoh 1999 hingga 2001 telah dijalankan.

7.3. PENEMUAN AUDIT

7.3.1. KAWALAN PENGURUSAN

7.3.1.1. Jabatan Pemegang Harta telah mewujudkan satu struktur organisasi yang jelas membahagikan tugas-tugas pentadbiran dan kewangan. Bagaimanapun, carta organisasi di Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kedah, Kuching, Miri, Sandakan, Sibu, Tawau, dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur didapati tidak lengkap, tidak kemas kini dan tidak dinyatakan tarikh kuat kuasanya.

7.3.1.2. Senarai tugas bagi pegawai-pegawai di Ibu Pejabat telah disediakan dengan memuaskan manakala di Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kedah, Kuching, Miri, Sandakan, Sibu, Tawau dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, adalah didapati senarai tugas bagi pegawai-pegawainya tidak ditandatangani oleh pegawai penyelia dan pegawai berkenaan. Selain dari itu, tarikh kuat kuasanya juga tidak dinyatakan.

7.3.1.3. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bilangan 8 Tahun 1991 menghendaki Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap di peringkat Jabatan/pejabat. Semakan Audit di Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kedah, Kuching, dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur mendapati Unit Pentadbiran dan Kewangan tidak menyediakan Manual

Prosedur Kerja. Sungguhpun Unit Kebankrapan dan Unit Penggulungan Syarikat telah menyediakan Manual Prosedur Kerja tetapi kandungannya didapati tidak lengkap seperti mana yang dikehendaki oleh pekeliling tersebut. Bagi Cawangan-cawangan Sandakan dan Tawau pula, Manual Prosedur Kerja tidak dikemukakan untuk semakan Audit.

7.3.1.4. Semakan Audit selanjutnya mendapati Fail Meja bagi anggota di Ibu Pejabat dan semua pejabat cawangan telah disediakan. Namun begitu, adalah didapati kandungannya tidak lengkap dan tidak kemas kini di Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kedah, Kuching dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Fail Meja bagi 15 orang pegawai kebangkrapan yang baru dilantik dan pegawai yang baru melapor diri masih belum disediakan di Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kedah, Kuching, Miri, Sibu dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

7.3.1.5. Sepanjang tahun 1999 hingga 2001, latihan kepada anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan dan pentadbiran telah dijalankan bagi memastikan anggota Jabatan berkeupayaan untuk menguruskan hal-hal kewangan dengan baik.

7.3.1.6. Buku Rekod Perkhidmatan bagi kursus dan cuti pegawai-pegawai di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kuching, Kedah dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur belum dikemas kini seperti mana yang dikehendaki oleh Surat Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 1 Tahun 1982.

7.3.1.7. Adalah didapati Ibu Pejabat dan semua cawangan telah mematuhi perkara 15A(2) Akta Prosedur Kewangan, 1957 dan Arahan Perbendaharaan 11 di mana perwakilan kuasa secara bertulis telah dibuat dengan jelas dan khusus kepada pegawai bawahannya.

7.3.2. KAWALAN HASIL

Hasil utama di Ibu Pejabat Jabatan terdiri daripada yuran carian, bayaran sewa laci oleh guaman berkaitan untuk menyimpan surat-menyurat bagi kes-kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat serta yuran bagi lain-lain perkhidmatan. Jumlah hasil yang dipungut bagi tempoh 1999 hingga 2001 ialah antara RM3.25 juta hingga RM4.07 juta. Di peringkat cawangan pula, selain daripada bayaran perkhidmatan lain dan bayaran wang yang tidak dituntut, hasil utamanya terdiri daripada *fees* penghasilan harta dan *fees* pembahagian dividen. Kadar *fees* penghasilan harta adalah berdasarkan kepada nilai jualan harta si bankrap atau syarikat yang telah digulungkan dan kadar *fees* pembahagian dividen pula berdasarkan jumlah dividen yang

dibayar. Jumlah hasil yang dipungut bagi tahun 1999, 2000 dan 2001 masing-masing ialah RM6.42 juta, RM8.89 juta dan RM3.58 juta. Semakan Audit di Ibu Pejabat dan semua cawangan mendapati perkara-perkara berikut:-

7.3.2.1. Pemeriksaan mengejut secara berkala tidak dijalankan di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kedah, Kuching, Negeri Sembilan, Pahang, Sibu, Sandakan, Tawau, Terengganu dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur sebagai mana kehendak Arahan Perbendaharaan 309 (a) dan (b).

7.3.2.2. Daftar Buku Kaunterfoil telah diselenggarakan dengan kemas kini dan disemak oleh pegawai penyelia di Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kelantan, Kuching, Melaka, Miri, Negeri Sembilan, Pahang, Sandakan, Tawau dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur kecuali di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Kedah, Kuching, Sibu dan Terengganu. Di Cawangan Tawau pula, daftar tersebut tidak dikemukakan untuk semakan Audit.

7.3.2.3. Daftar Mel yang lengkap perlu disediakan bagi merekodkan segala terimaan surat dengan tujuan mengawal terimaan wang dan dokumen atau barang berharga yang diterima melalui pos atau penghantar. Semakan Audit mendapati Daftar Mel tidak disediakan di Cawangan-cawangan Kuching dan Sandakan. Sementara itu di Cawangan-cawangan Johor Bahru, Terengganu dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Daftar Mel yang diselenggara didapati tidak kemas kini di mana banyak surat terutama surat-surat berdaftar tidak direkodkan.

7.3.2.4. Mengikut Arahan Perbendaharaan 79(d), setiap penyata pemungut yang diterima oleh Perbendaharaan Malaysia atau Perbendaharaan Kecil hendaklah diakui terima dengan resit rasmi. Bagaimanapun, adalah didapati 83 penyata pemungut yang melibatkan terimaan berjumlah RM147,258 di Ibu Pejabat tidak mempunyai resit rasmi Jabatan Akauntan Negara Malaysia.

7.3.2.5. Pegawai-pegawai yang memungut hasil tidak diberi kebenaran secara bertulis di Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kedah, Kuching, Sibu, Tawau dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur sebagai mana kehendak Arahan Perbendaharaan 69.

7.3.2.6. Adalah didapati pungutan berjumlah RM1.49 juta di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Kelantan, Negeri Sembilan dan Terengganu telah lewat dibankkan antara 1 hingga 61 hari. Menurut jawapan yang diterima

dari Cawangan Kelantan, pegawai yang terlibat telah diberi amaran dan tugas tersebut telah diserahkan kepada pegawai lain. Bagi Cawangan Terengganu pula, pihak Audit dimaklumkan ianya berlaku disebabkan oleh kekurangan pegawai dan beban kerja yang banyak. Pihak Audit masih belum menerima jawapan daripada Cawangan Negeri Sembilan.

7.3.3. KAWALAN PERBELANJAAN

Kawalan perbelanjaan Jabatan secara keseluruhannya memuaskan. Bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan seperti berikut :-

7.3.3.1. Buku Vot di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kuching, Pahang dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur didapati telah diselenggarakan dengan memuaskan. Sebaliknya, di Cawangan-cawangan Kedah dan Tawau, Buku Vot tidak disediakan dengan kemas kini dan tiada tanda semakan daripada pegawai yang bertanggungjawab.

7.3.3.2. Ketua Jabatan telah memberi kebenaran secara bertulis kepada pegawai-pegawai bawahannya di peringkat Ibu Pejabat dan semua cawangan untuk menandatangani Borang Pesanan Kerajaan kecuali Cawangan-cawangan Melaka dan Sibul.

7.3.3.3. Daftar Bil telah diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini di Ibu Pejabat dan semua cawangan. Bagaimanapun, Daftar Bil tidak disemak oleh pegawai yang bertanggungjawab dari semasa ke semasa seperti mana yang ditetapkan di Arahan Perbendaharaan 103 (a) dan (b).

7.3.3.4. Daftar Penggunaan Telefon Persendirian Dan Rasmi telah diselenggarakan di Cawangan Johor Bahru tetapi tidak disediakan di Cawangan-cawangan Kedah, Kuching dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

7.3.4. PENGURUSAN KUMPULANWANG AMANAH

Adalah didapati sungguhpun Daftar Pinjaman Kenderaan dan Daftar Pinjaman Komputer telah diselenggarakan di Ibu Pejabat tetapi ianya tidak lengkap dan tidak kemas kini sebagai mana yang dikehendaki oleh Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 7 Tahun 1993 dan Bilangan 8 Tahun 1992. Daftar Pinjaman Perumahan pula tidak diselenggarakan mengikut kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 6 Tahun 1995.

7.3.5. PENGURUSAN ASET

7.3.5.1. Daftar Harta Modal tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Kedah, Kuching, Miri, Negeri Sembilan, Terengganu, Sandakan dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Ruangan bagi nombor siri pendaftaran Jabatan, kos penyelenggaraan dan tandatangan pegawai yang bertanggungjawab tidak dipenuhi. Di samping itu, aset juga tidak dilabel dengan “Hak Milik Kerajaan” dan nombor siri pendaftaran Jabatan.

7.3.5.2. Sejumlah 296 unit pelbagai harta modal dan inventori bernilai RM197,103 yang diterima atau dibeli bagi tempoh 1999 hingga 2001 masih belum direkodkan di dalam Daftar Harta Modal dan Daftar Inventori di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Kedah, Kelantan, Melaka, Miri, Negeri Sembilan dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

7.3.5.3. Pemeriksaan fizikal terhadap aset sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh 2 tahun tidak dijalankan di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Kedah, Johor Bahru, Kuching, Melaka, Negeri Sembilan, Sandakan, Tawau, Terengganu dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

7.3.5.4. Buku Log yang diselenggarakan tidak lengkap dan tidak kemas kini seperti yang dikehendaki oleh Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980 dan Bilangan 13 Tahun 1993 di Ibu Pejabat, Cawangan-cawangan Johor Bahru, Kuching dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

7.4. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, prestasi pengurusan kewangan di Jabatan Pemegang Harta masih boleh diperbaiki. Penyeliaan oleh pegawai kanan terhadap kerja-kerja yang dijalankan oleh pegawai-pegawai bawahan perlu dipertingkatkan. Penumpuan kepada rancangan latihan bagi anggota terutamanya pegawai penyelia juga perlu diberi perhatian.

8. INSTITUT KEMAHIRAN BELIA NEGARA

8.1. LATAR BELAKANG

8.1.1. Institut Kemahiran Belia Negara (Institut) yang diletakkan di bawah Kementerian Belia dan Sukan adalah bertanggungjawab mengendalikan latihan kemahiran di pelbagai bidang teknikal. Institut yang pertama dibina oleh Kementerian Belia dan Sukan pada tahun 1966 ialah di Dusun Tua, Selangor. Bagi tempoh 1967 hingga 1999, sejumlah 5 Institut lagi dibina iaitu di Peretak, Selangor; Wakaf Tapai, Terengganu; Jitra, Kedah; Seri Iskandar, Perak dan Institut Kemahiran Tinggi Sepang, Selangor.

8.1.2. Matlamat awal penubuhan Institut adalah untuk menangani masalah pengangguran di kalangan belia lepasan sekolah yang tidak berpeluang mendapatkan latihan kemahiran akibat kemiskinan atau berkelulusan akademik yang rendah. Bagaimanapun, selari dengan keperluan tenaga kerja mahir yang kian meningkat, bidang kemahiran mula mendapat sambutan di kalangan belia sejak tahun 1990. Pada masa kini, fokus utamanya telah dikembangkan kepada usaha pembangunan sumber manusia melalui latihan kemahiran sepenuh masa di semua Institut yang sedia ada.

8.1.3. Jumlah keseluruhan peruntukan mengurus bagi semua Institut untuk tahun 2000 dan 2001 masing-masing ialah RM21.75 juta dan RM24.25 juta. Daripada jumlah ini, RM21.08 juta atau 96.9% telah dibelanjakan pada tahun 2000 dan RM23.15 juta atau 95.5% pada tahun 2001. Bagi peruntukan pembangunan pula, Institut menerima peruntukan berjumlah RM1.12 juta untuk tahun 2000 dan RM1.15 juta untuk tahun 2001. Lebih daripada 96% daripada peruntukan pembangunan untuk kedua-dua tahun itu telah dibelanjakan.

8.2. OBJEKTIF DAN SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan telah dijalankan di semua Institut yang sedang beroperasi untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan dibuat mengikut undang-undang dan peraturan serta memastikan adanya komitmen pihak pengurusan terhadap tanggungjawab mewujudkan pengurusan kewangan yang cekap dan berhemah. Semakan terhadap rekod kewangan, fail dan dokumen yang berkaitan bagi tempoh 2000 dan 2001 telah dijalankan.

8.3. PENEMUAN AUDIT

8.3.1. KAWALAN PENGURUSAN

8.3.1.1. Semua Institut mempunyai carta organisasi masing-masing dan adalah didapati ianya disediakan dengan lengkap dan kemas kini. Senarai tugas untuk semua pegawai Institut telah disediakan kecuali di Institut Dusun Tua, ianya tidak disediakan dengan lengkap seperti mana yang dikehendaki oleh Arahan Perkhidmatan Bab I, Perenggan 5. Bagaimanapun selepas ditegur oleh pihak Audit, pihak pengurusan Institut berkenaan telah pun mengambil tindakan untuk mengemaskinikan senarai tugas pegawai-pegawainya.

8.3.1.2. Semakan Audit mendapati Manual Prosedur Kerja dan Fail Meja anggota di semua Institut tidak disediakan dengan lengkap dan tidak kemas kini seperti mana yang dikehendaki oleh Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bilangan 8 Tahun 1991. Bagaimanapun selepas teguran Audit, pihak Institut sedang mengemaskinikan dokumen-dokumen berkenaan.

8.3.1.3. Selaras dengan kehendak Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1996, Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun di setiap Institut telah mengadakan mesyuaratnya dan telah menghantar laporan kedudukan pengurusan kewangan dan akaunnya kepada pihak Kementerian Belia dan Sukan pada setiap suku tahun. Semakan Audit terhadap laporan-laporan tersebut mendapati pada umumnya ia disediakan dengan teratur.

8.3.1.4. Bagi memastikan anggota Institut berkeupayaan untuk menguruskan hal-hal kewangan dengan memuaskan, adalah didapati latihan kepada anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan dan pentadbiran telah dijalankan sepanjang tahun 2000 dan 2001.

8.3.2. KAWALAN HASIL

Hasil utama Institut adalah terdiri daripada jualan borang tender; sewa bangunan dan asrama; sewa padang dan sewa kenderaan. Semakan Audit mendapati perkara-perkara berikut :-

8.3.2.1. Daftar Pemeriksaan Mengejut telah diselenggarakan dan pemeriksaan mengejut secara berkala telah dijalankan di semua Institut kecuali di Institut Wakaf Tapai.

8.3.2.2. Daftar Buku Kaunterfoil telah diselenggarakan dengan memuaskan di Institut-institut Dusun Tua, Peretak, Jitra dan Institut Kemahiran Tinggi Sepang. Bagaimanapun di Institut Wakaf Tapai, 3 buku resit tidak direkodkan ke dalam daftar berkenaan. Di Institut Seri Iskandar pula, jumlah buku resit yang disimpan di stor berbeza dengan jumlah di daftar manakala buku-buku Waran Perjalanan yang dikeluarkan tidak direkodkan.

8.3.2.3. Kutipan sewa kantin di semua Institut kecuali di Institut Kemahiran Tinggi Sepang dan Institut Peretak telah diakaunkan ke akaun hasil Kerajaan. Bagi Institut Peretak kelulusan telah diperolehi daripada Perbendaharaan Malaysia untuk memasukkan kutipan sewa kantin ke Akaun Kelab Sukan Institut tersebut.

8.3.2.4. Buku Tunai di semua Institut telah diselenggarakan dengan kemas kini kecuali di Institut Peretak di mana ruangan “No. Resit Perbendaharaan” bagi kutipan dari bulan April hingga bulan Ogos 2001 belum direkodkan.

8.3.2.5. Di Institut Peretak, bayaran bil-bil elektrik bagi bulan Mei hingga bulan September 2001 berjumlah RM5,289 yang didahulukan oleh Jabatan masih belum dijelaskan oleh anggota yang mendiami kuarters berkenaan. Surat amaran telah dikeluarkan dan tindakan untuk mengutip bayaran tersebut sedang diambil.

8.3.3. KAWALAN PERBELANJAAN

8.3.3.1. Sistem Buku Vot Berkomputer telah dilaksanakan secara *parallel run* dengan Buku Vot Manual di semua Institut kecuali di Institut-institut Peretak dan Seri Iskandar. Bagaimanapun, adalah didapati sistem komputer berkenaan tidak diprogram untuk mengambil kira nilai perjanjian atau nilai kontrak yang telah ditandatangani seperti perkhidmatan membersihkan kawasan dan kawalan keselamatan sebagai tanggungan. Akibatnya, sejumlah RM1.09 juta tidak dicatatkan sebagai tanggungan di Buku Vot.

8.3.3.2. Di Institut Peretak, transaksi-transaksi di Buku Vot Manual dan kesilapan catatan dipinda tanpa ditandatangani oleh pegawai yang bertanggungjawab. Penyata Penyesuaian Perbelanjaan bagi bulan Ogos 2001 yang disediakan oleh Institut tersebut adalah tidak tepat kerana ia tidak menerangkan perbezaan baki antara Buku Vot dan Laporan Perbelanjaan daripada Jabatan Akauntan Negara Malaysia.

8.3.3.3. Semua Institut telah mengemukakan Penyata Perbelanjaan Bulanan masing-masing ke Kementerian Belia dan Sukan mengikut tempoh yang ditetapkan kecuali Institut Seri Iskandar yang mana Penyata Perbelanjaannya bagi tempoh 2000 hingga 2001 tidak disediakan.

8.3.3.4. Daftar Telefon telah diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini di semua Institut kecuali di Institut-institut Wakaf Tapai dan Jitra. Panggilan persendirian tidak dikutip dan bil terperinci tidak disemak di Institut-institut Peretak, Wakaf Tapai, Seri Iskandar dan Jitra. Bagi bil-bil telefon untuk 3 akaun di Institut Peretak, baki tertunggak sehingga bulan September 2001 ialah RM46,298.

8.3.3.5. Salinan Ketiga Pesanan Kerajaan di Institut Kemahiran Tinggi Sepang, Institut-institut Peretak, Seri Iskandar dan Jitra disimpan dengan teratur tetapi ruang-ruang bagi perakuan mutu, perakuan Jabatan dan nombor rujukan folio tidak dipenuhi.

8.3.4. PENGURUSAN ASET

Pengurusan aset oleh Institut-institut dari segi pembelian, penerimaan, penyimpanan dan penyelenggaraan secara keseluruhannya adalah memuaskan kecuali perkara-perkara berikut :-

8.3.4.1. Daftar Harta Modal tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini di semua Institut kecuali di Institut-institut Peretak dan Dusun Tua. Ruangan bagi nombor siri pendaftaran, kos penyelenggaraan, lokasi dan tandatangan pegawai tidak dipenuhi. Di samping itu, aset-aset juga tidak dilabel dengan "Hak Milik Kerajaan".

8.3.4.2. Pemeriksaan fizikal terhadap aset sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh 2 tahun telah dijalankan di Institut-institut Peretak, Wakaf Tapai dan Institut Kemahiran Tinggi Sepang tetapi tindakan sedemikian tidak dijalankan di Institut-institut Seri Iskandar, Jitra dan Dusun Tua.

8.3.4.3. Aset, inventori dan borang-borang lama yang tidak digunakan atau rosak masih disimpan di bengkel/stor dan tindakan pelupusan masih belum diambil di Institut-institut Dusun Tua, Peretak, Jitra dan Institut Kemahiran Tinggi Sepang.

8.3.4.4. Di semua Institut, Buku Log kenderaan tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini seperti yang dikehendaki oleh Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980 dan Bilangan 13 Tahun 1993.

8.3.4.5. Daftar Buku Pinjaman Perpustakaan telah disediakan di perpustakaan bagi Institut-institut Peretak, Seri Iskandar, Wakaf Tapai dan Dusun Tua tetapi ia tidak diselenggarakan di Institut Jitra dan Institut Kemahiran Tinggi Sepang. Sistem Poket bagi mengawal tempoh masa pinjaman buku-buku perpustakaan yang dilaksanakan oleh Institut yang lain tidak diamalkan di Institut-institut Wakaf Tapai dan Jitra.

8.4. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada umumnya, pengurusan kewangan di Institut yang diaudit adalah memuaskan. Bagaimanapun, ianya boleh lagi dipertingkatkan melalui penyeliaan oleh pegawai-pegawai kanan terhadap kerja-kerja yang dijalankan oleh anggota yang terlibat dengan penyelenggaraan rekod perakaunan.

KEMENTERIAN PERTANIAN

9. JABATAN PERIKANAN

9.1. LATAR BELAKANG

9.1.1. Fungsi dan tanggungjawab Jabatan Perikanan (Jabatan) adalah tertakluk kepada Akta Perikanan 1985. Jabatan ini antara lain bertanggungjawab untuk meningkatkan pengeluaran ikan bagi memenuhi permintaan dalam negara, meningkatkan mutu hasil ikan, membangunkan industri laut dalam dan mempercepatkan perkembangan perusahaan ternak air. Untuk melaksanakan tanggungjawab di atas, beberapa aktiviti telah diwujudkan di bawah Jabatan ini. Antara aktiviti tersebut ialah Perancangan dan Pembangunan; Pengembangan dan Didikan; Pengurusan dan Perlindungan Sumber serta Kejuruteraan dan Penyelidikan.

9.1.2. Jabatan ini mempunyai 87 pejabat di seluruh negara bagi menjalankan aktiviti yang dipertanggungjawabkan kepadanya. Pada tahun 2001, Jabatan telah menerima peruntukan mengurus berjumlah RM54.73 juta. Daripada jumlah tersebut, RM52.76 juta iaitu 96.4% telah dibelanjakan. Bagi peruntukan pembangunan pula, sejumlah RM69.87 juta telah diterima pada tahun yang sama dan daripada jumlah tersebut, RM63.29 juta iaitu 90.6% telah dibelanjakan. Jabatan juga telah memungut hasil berjumlah RM1.74 juta pada tahun 2001. **Jadual 19** di bawah menunjukkan jumlah peruntukan mengurus dan pembangunan serta prestasi perbelanjaan bagi tempoh 1999 hingga 2001.

JADUAL 19
PERUNTUKAN MENGURUS DAN PEMBANGUNAN
SERTA PRESTASI PERBELANJAAN BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

TAHUN	MENGURUS			PEMBANGUNAN		
	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PERATUSAN %	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PERATUSAN %
1999	45.05	45.01	99.9	44.50	38.00	85.4
2000	50.91	50.66	99.5	87.19	77.05	88.4
2001	54.73	52.76	96.4	69.87	63.29	90.6

Sumber : Penyata Kewangan Kementerian Pertanian Malaysia

9.2. OBJEKTIF DAN SKOP PENGAUDITAN

9.2.1. Pada tahun 2001, pengauditan telah dijalankan di peringkat Ibu Pejabat Jabatan Perikanan, 5 pejabat perikanan negeri dan 5 pejabat perikanan daerah. Daripada jumlah pejabat perikanan tersebut, adalah didapati 7 pejabat perikanan sahaja yang menerima waran peruntukan mengurus dan pembangunan iaitu Ibu Pejabat Perikanan, 5 pejabat perikanan negeri iaitu di Negeri-negeri Perak, Pahang, Kelantan, Negeri Sembilan/Melaka, Terengganu dan Pejabat Penyelidikan Ikan Air Tawar, Batu Berendam, Melaka manakala yang selebihnya, pentadbiran dan pengurusan kewangan adalah di bawah kawalan pejabat perikanan negeri yang berkenaan.

9.2.2. Jumlah peruntukan mengurus pada tahun 2001 bagi 7 pejabat perikanan tersebut di atas adalah RM17.38 juta. Ini adalah merupakan 31.8% daripada keseluruhan jumlah peruntukan Jabatan manakala jumlah perbelanjaannya ialah RM19.34 juta iaitu 36.7% daripada jumlah perbelanjaan Jabatan. Seterusnya, jumlah peruntukan pembangunan pula adalah RM46.53 juta iaitu merupakan 66.6% daripada jumlah peruntukan pembangunan Jabatan dan RM40.94 juta daripadanya telah dibelanjakan. Selain dari itu, hasil yang dipungut pada tahun yang sama ialah RM0.46 juta. **Jadual 20** di bawah menunjukkan jumlah peruntukan mengurus dan pembangunan serta prestasi perbelanjaan bagi 7 pejabat perikanan tersebut pada tahun 2001. Walaupun peruntukan mengurus di 7 pejabat perikanan dan peruntukan pembangunan di 2 pejabat perikanan telah lebih dibelanjakan, namun jumlah keseluruhan peruntukan mengurus dan pembangunan Jabatan bagi maksud-maksud perbelanjaan berkenaan tidak melebihi peruntukan.

JADUAL 20
PERUNTUKAN MENGURUS DAN PEMBANGUNAN
DAN PRESTASI PERBELANJAAN BAGI TAHUN 2001

PEJABAT PERIKANAN	MENGURUS			PEMBANGUNAN		
	Peruntukan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Peratusan %	Peruntukan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Peratusan %
Ibu Pejabat	5.14	6.04	117.5	26.32	20.70	78.6
Perak	3.51	3.84	109.4	2.24	2.14	95.5
Pahang	1.82	1.89	103.8	2.25	2.15	95.6
Kelantan	1.36	1.54	113.2	1.38	1.59	115.2
N. Sembilan/ Melaka	1.08	1.20	111.1	0.89	0.88	98.9
Terengganu	2.66	2.95	110.9	2.44	2.55	104.5
Pusat Penyelidikan Ikan Air Tawar, Batu Berendam, Melaka	1.81	1.88	103.9	11.01	10.93	99.3
JUMLAH	17.38	19.34	111.3	46.53	40.94	88

Sumber : Penyata Perbelanjaan Bulanan Pejabat Perikanan

9.2.3. Tujuan pengauditan adalah untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan dibuat mengikut undang-undang dan peraturan kewangan. Selain dari itu, pengauditan juga adalah bagi menentukan pihak pengurusan telah komited bagi mewujudkan pengurusan kewangan yang cekap dan berhemah. Pemeriksaan Audit telah dibuat ke atas rekod kewangan, fail dan dokumen yang berkaitan bagi tempoh 2000 dan 2001.

9.2.4. Bagi menentukan sama ada pengurusan harta modal dijalankan dengan teratur dan mengikut peraturan yang ditetapkan, pihak Audit telah meluaskan pengauditan ke pejabat-pejabat perikanan selain daripada yang dinyatakan di atas. Pejabat-pejabat perikanan tambahan yang dilawati ialah Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Selangor dan Johor; Pusat Pengurusan Kesihatan Ikan dan Kurantin, Subang, Selangor; Pusat Penyu dan Ekosistem Marin, Rantau Abang, Terengganu; Institut Perikanan Malaysia, Chendering, Terengganu dan Pusat Pengurusan Ternakan Air Payau, Gelang Patah, Johor. Pengauditan yang dijalankan adalah juga meliputi rekod kewangan, fail dan dokumen berkaitan bagi tempoh 1999 hingga 2001.

9.3. PENEMUAN AUDIT

9.3.1. KAWALAN PENGURUSAN

9.3.1.1. Jabatan Perikanan Malaysia telah mewujudkan struktur organisasi yang jelas bagi membahagikan tugas-tugas pentadbiran dan kewangan dengan lebih berkesan. Ketua Jabatan telah memberi penurunan kuasa secara bertulis kepada pegawai-pegawai di bawah kawalannya di peringkat Ibu Pejabat, pejabat perikanan negeri dan daerah yang telah dilawati. Setiap pegawai juga telah diberi tanggungjawab tertentu sebagai mana yang dinyatakan dalam senarai tugas masing-masing.

9.3.1.2. Selaras dengan kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bilangan 8 Tahun 1991, setiap pegawai telah menyediakan Fail Meja masing-masing. Manual Prosedur Kerja yang disediakan telah pun diedarkan kepada semua pejabat perikanan yang dilawati. Kedua-dua dokumen tersebut telah disediakan dengan lengkap dan kemas kini.

9.3.1.3. Sebagai satu langkah bagi meningkatkan prestasi pengurusan kewangan di sektor awam, semua Kementerian dan Jabatan Kerajaan dikehendaki menubuhkan Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun. Mengikut Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1996, mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun perlu diadakan sekali dalam tempoh 2 bulan bersamaan dengan 6 kali dalam

setahun. Pemeriksaan Audit mendapati Jawatankuasa tersebut yang ditubuhkan di semua pejabat perikanan yang menerima waran peruntukan hanya mengadakan mesyuarat sebanyak 4 kali dalam setahun. Bagaimanapun, Laporan Suku Tahun yang disediakan oleh pejabat perikanan berkenaan telah dihantar ke Ibu Pejabat Jabatan. Adalah didapati juga pejabat perikanan negeri yang dilawati tidak membincangkan perkara yang berkaitan dengan pengurusan rekod perakaunan, pengurusan aset dan inventori serta latihan anggota dalam mesyuarat Jawatankuasa itu. Bagaimanapun setelah mengadakan perbincangan dengan pihak pengurusan, pihak Audit dimaklumkan bahawa perkara tersebut akan dibincang dalam mesyuarat Jawatankuasa yang akan datang.

9.3.1.4. Semua pejabat perikanan yang menerima waran peruntukan telah menubuhkan Jawatankuasa Sebut Harga. Ini adalah sejajar dengan peraturan yang ditetapkan dalam Arahan Perbendaharaan. Garis panduan mengenai penubuhan Jawatankuasa Sebut Harga juga telah dikeluarkan oleh Ibu Pejabat Jabatan kepada pejabat-pejabat perikanan yang berkenaan. Semua perolehan atau kontrak kerja yang dibuat melalui tender adalah dikendalikan oleh pihak Kementerian Pertanian.

9.3.2. KAWALAN HASIL

Pada tahun 2001, hasil berjumlah RM0.46 juta telah dipungut oleh semua pejabat perikanan yang dilawati. Ini merupakan 26.4% daripada hasil keseluruhan Jabatan berjumlah RM1.74 juta. Hasil-hasil yang dikutip adalah terdiri daripada denda dan rampasan, lelongan barang, jualan barang-barang stor dan lain-lain. Semua pejabat perikanan telah mengadakan pengasingan tugas bagi pegawai-pegawai yang terlibat dengan pungutan hasil. Peraturan kewangan dan kawalan dalaman yang lain juga telah dipatuhi melainkan perkara-perkara seperti berikut :-

9.3.2.1. Daftar Pemeriksaan Mengejut tidak diselenggarakan di 2 pejabat perikanan iaitu di Pejabat Perikanan Negeri Perak serta Pusat Kurantin dan Kesihatan Ikan, Gelang Patah, Johor.

9.3.2.2. Semakan oleh pegawai yang bertanggungjawab tidak dilakukan ke atas dokumen-dokumen hasil seperti penyata pemungut, Buku Tunai dan buku resit di 5 pejabat perikanan iaitu di Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Pahang, Perak, Negeri Sembilan/Melaka, Terengganu dan Pejabat Perikanan Cawangan Perlindungan Sumber, Lumut, Perak.

9.3.3. KAWALAN PERBELANJAAN

Pada umumnya, kawalan perbelanjaan di pejabat-pejabat perikanan yang dilawati adalah memuaskan. Semua pegawai yang terlibat dengan proses pembayaran telah diberi kuasa yang sewajarnya. Selain dari itu, dokumen-dokumen seperti baucar bayaran, Daftar Bil dan dokumen lain telah diselenggarakan dengan sempurna. Walaupun begitu, adalah diperhatikan beberapa kelemahan yang perlu diperbaiki seperti berikut :-

9.3.3.1. Beberapa Pesanan Kerajaan yang disediakan tidak dicatat dengan lengkap. Antaranya ialah seperti ruang rujukan lejar/harta modal dan nombor baucar bayaran tidak diisi pada salinannya. Perkara ini berlaku di Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Kelantan, Perak dan Terengganu.

9.3.3.2. Bagi bil-bil yang diterima daripada pembekal, adalah didapati kelemahan seperti tarikh penerimaannya tidak dicop, Daftar Bil tidak dicatat dan bil pukal tidak disemak dengan laporan Jabatan Akauntan Negara Malaysia. Perkara tersebut berlaku di Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Pahang, Perak, Negeri Sembilan/Melaka dan Terengganu.

9.3.4. PENGURUSAN KUMPULANWANG AMANAH

Jabatan telah menyelenggara Akaun Tabung Amanah Taman Laut dan Rizab Laut. Akaun ini diwujudkan bagi mengakaunkan transaksi terimaan dan bayaran yang berkaitan dengan aktiviti-aktiviti di semua pusat taman laut. Empat pusat taman laut yang diselenggarakan oleh Jabatan Perikanan Malaysia ialah di Pulau Tioman, Pahang; Mersing, Johor; Pulau Redang, Terengganu dan Pulau Payar, Kedah. Selain daripada akaun amanah tersebut di atas, Jabatan juga mengendalikan rekod berkaitan dengan Pendahuluan Kenderaan, Pendahuluan Komputer dan Pendahuluan Diri. Semakan Audit mendapati perkara-perkara berikut :-

9.3.4.1. Jabatan menyelenggara Akaun Tabung Amanah Taman Laut dan Rizab Laut dengan teratur berasaskan kepada Arahan Amanah yang ditetapkan. Akaun tersebut bagi tahun 2001 telah dikemukakan untuk diaudit dalam tempoh yang ditetapkan iaitu pada bulan Februari 2002. Pada akhir tahun 2001, akaun ini mempunyai baki kredit berjumlah RM6.38 juta.

9.3.4.2. Bagi Kumpulanwang Amanah Pendahuluan Kenderaan dan Pendahuluan Diri, adalah didapati fail-fail individu dan rekod subsidiari telah diselenggara dengan lengkap dan kemas kini. Sebaliknya bagi pinjaman komputer, peminjam tidak diberi surat pelantikan mewakili

Kerajaan sebagai mana yang dikehendaki oleh Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 8 Tahun 1992.

9.3.5. PENGURUSAN ASET

Pengauditan yang dijalankan terhadap pengurusan harta modal dan inventori adalah bagi memastikan harta modal dan inventori direkodkan dengan lengkap dan kemas kini serta dikawal mengikut peraturan yang ditetapkan. Selain dari itu, pengauditan ini juga adalah bagi menentukan sama ada stor telah diuruskan dengan sempurna dan mematuhi peraturan yang ditetapkan. Semakan ke atas dokumen-dokumen yang berkaitan dan pemeriksaan fizikal yang dijalankan mendapati perkara-perkara seperti berikut :-

9.3.5.1. Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1991 menyatakan semua perolehan harta modal, inventori serta bekalan pejabat perlu direkod dalam daftar tertentu. Penyelenggaraan daftar tersebut adalah bagi memastikan satu sistem maklumat yang sempurna diwujudkan supaya semua harta modal dan inventori dapat digunakan secara optimum. Antara daftar yang dimaksudkan ialah Daftar Harta Modal dan Daftar Inventori. Maklumat-maklumat yang perlu dicatatkan pada daftar tersebut ialah seperti tarikh perolehan, harga, nombor Pesanan Kerajaan, jenis harta, jenama, model dan lain-lain. Semakan Audit di Ibu Pejabat Jabatan, pejabat-pejabat perikanan negeri dan daerah mendapati catatan pada Daftar Harta Modal dan Daftar Inventori tidak kemas kini. Selain dari itu, 479 unit harta modal yang dibeli bagi tempoh 1999 hingga 2001 bernilai RM2.22 juta tidak direkod dalam Daftar Harta Modal. Perkara ini berlaku di Ibu Pejabat Jabatan; Pejabat-Pejabat Perikanan Negeri Selangor, Terengganu, Johor, Perak dan Pahang; Institut Perikanan Malaysia, Chendering, Terengganu dan Pusat Pengurusan Ternakan Air Payau, Gelang Patah, Johor.

9.3.5.2. Mengikut Tatacara Pengurusan Stor, pemeriksaan fizikal terhadap harta modal dan inventori perlu dijalankan oleh pegawai pemeriksa sekurang-kurangnya sekali dalam masa 2 tahun. Pemeriksaan Audit mendapati tiada bukti menunjukkan pemeriksaan fizikal telah dibuat di Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Pahang, Kelantan, Perak, Negeri Sembilan/Melaka dan Terengganu; Pusat Kurantin dan Kesihatan Ikan, Gelang Patah, Johor dan Pusat Penyelidikan Ikan Air Tawar, Batu Berendam, Melaka. Selain dari itu, verifikasi stok juga tidak dijalankan di 3 pejabat perikanan iaitu Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Kelantan, Negeri Sembilan/Melaka dan Pusat Penyelidikan Ikan Air Tawar, Batu Berendam, Melaka.

9.3.5.3. Semua harta modal dan inventori Kerajaan perlu mempunyai tanda pengenalan kepunyaan Kerajaan. Perkara ini telah dinyatakan dalam Tatacara Pengurusan Stor. Bagaimanapun pemeriksaan Audit mendapati di 6 pejabat perikanan, harta modal dan inventori yang dimilikinya tidak ditanda dengan Hak Milik Kerajaan. Pejabat-pejabat tersebut ialah Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Pahang, Kelantan, Perak dan Negeri Sembilan/Melaka; Pusat Kurantin dan Kesihatan Ikan, Gelang Patah, Johor dan Pusat Penyelidikan Ikan Air Tawar, Batu Berendam, Melaka.

9.3.5.4. Buku Log kenderaan perlu diselenggara dengan lengkap dan kemas kini. Ini bagi memastikan pergerakan kenderaan dapat dikawal dengan lebih berkesan dan penyelenggaraannya dapat dibuat secara ekonomi. Pemeriksaan Audit mendapati keratan asal Buku Log tidak diceraikan untuk disimpan dalam fail khas. Selain dari itu, tiada tandatangan pegawai pengangkutan pada Buku Log kenderaan berkenaan. Perkara ini berlaku di Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Kelantan, Perak dan Negeri Sembilan/Melaka.

9.3.5.5. Pada akhir tahun 2000, Pusat Pengurusan Kesihatan Ikan dan Kurantin, Subang, Selangor telah membeli 27 peralatan makmal bernilai RM348,499 secara rundingan terus. Kelulusan pembelian itu telah diperolehi daripada Perbendaharaan Malaysia pada bulan November 2000. Semasa auditan dijalankan pada bulan September 2001, adalah didapati 20 unit peralatan tersebut bernilai RM310,949 masih belum digunakan disebabkan kabinet, pendawaian elektrik dan saluran paip untuk kemudahan makmal masih belum dipasang. Demikian juga bagi mesin, peralatan dan kelengkapan pejabat bernilai RM117,780 yang dibeli bagi tempoh 1999 hingga 2000 oleh Pusat Penyu dan Ekosistem Marin di Rantau Abang, Terengganu, ianya belum digunakan kerana pusat ini masih belum beroperasi disebabkan anggota yang tidak mencukupi. Semakan Audit selanjutnya mendapati Institut Perikanan Malaysia, Chendering, Terengganu telah membeli pukot jerut dan peralatannya pada tahun 1992 yang dianggarkan bernilai melebihi RM2.5 juta tetapi ianya juga masih belum digunakan.

9.3.5.6. Mengikut Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1999, perolehan yang bernilai RM50,000 tetapi kurang daripada RM100,000 setahun bagi satu item atau kelas jenis item yang sama perlu dibuat melalui sebut harga. Semakan Audit mendapati pada tahun 2000, Ibu Pejabat Jabatan telah membeli *walkie-talkie* dan beberapa jenis kamera yang masing-masingnya bernilai RM52,722 dan RM53,429 tidak dibuat melalui sebut harga.

9.3.5.7. Mengikut peraturan, harta modal yang dipindahkan secara tetap daripada pejabat yang mengawal, Daftar Harta Modal berkenaan hendaklah dihantar bersama-sama dengan harta modal yang dipindahkan itu. Semakan Audit di Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Selangor, Pahang dan Kelantan mendapati Daftar Harta Modal masih disimpan di pejabat yang mengawal walaupun harta modal telah dihantar ke pejabat-pejabat perikanan daerah.

9.3.5.8. Harta modal yang tidak boleh digunakan dan tidak ekonomi untuk dibaiki hendaklah dilupuskan. Pegawai Pengawal atau Ketua Jabatan adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa pelupusan telah dibuat dengan segera mengikut Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 7 Tahun 1995 dan 2 Tahun 1997. Kelewatan melupuskan harta modal di atas akan merugikan Kerajaan kerana nilai harta modal tersebut akan merosot dan tempat penyimpanan perlu disediakan. Pemeriksaan Audit di Pejabat-pejabat Perikanan Negeri Selangor, Terengganu, Kelantan dan Pusat Penyelidikan Ternakan Ikan Air Payau, Gelang Patah, Johor mendapati harta modal yang rosak masih belum diperakui untuk dilupuskan. Sementara itu, pada tahun 1994 Pejabat Perikanan Negeri Johor telah membeli sebuah kenderaan bernilai RM41,570 yang mana jumlah kos penyelenggaraannya sehingga akhir tahun 2001 ialah RM49,275. Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980, pihak Jabatan sepatutnya menghantar kenderaan tersebut kepada Lembaga Pemeriksa atau Jabatan Kerja Raya untuk mendapatkan pandangannya sama ada kenderaan itu masih ekonomi untuk digunakan atau sebaliknya.

9.4. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, tahap pengurusan kewangan Jabatan Perikanan Malaysia adalah memuaskan. Bagaimanapun, kelemahan-kelemahan yang berlaku terutamanya dalam pengurusan harta modal dan inventori di beberapa pejabat perikanan perlu diatasi dengan segera. Maklum balas yang diterima oleh Jabatan Audit Negara daripada semua pejabat perikanan yang dilawati menyatakan pihak pengurusan pejabat-pejabat perikanan berkenaan sedang mengambil langkah-langkah untuk memperbaiki kelemahan-kelemahan yang berlaku. Namun begitu, Jabatan Perikanan perlu menjalankan pemantauan yang berterusan dari semasa ke semasa bagi memastikan undang-undang dan peraturan kewangan sentiasa dipatuhi.

KEMENTERIAN KEWANGAN

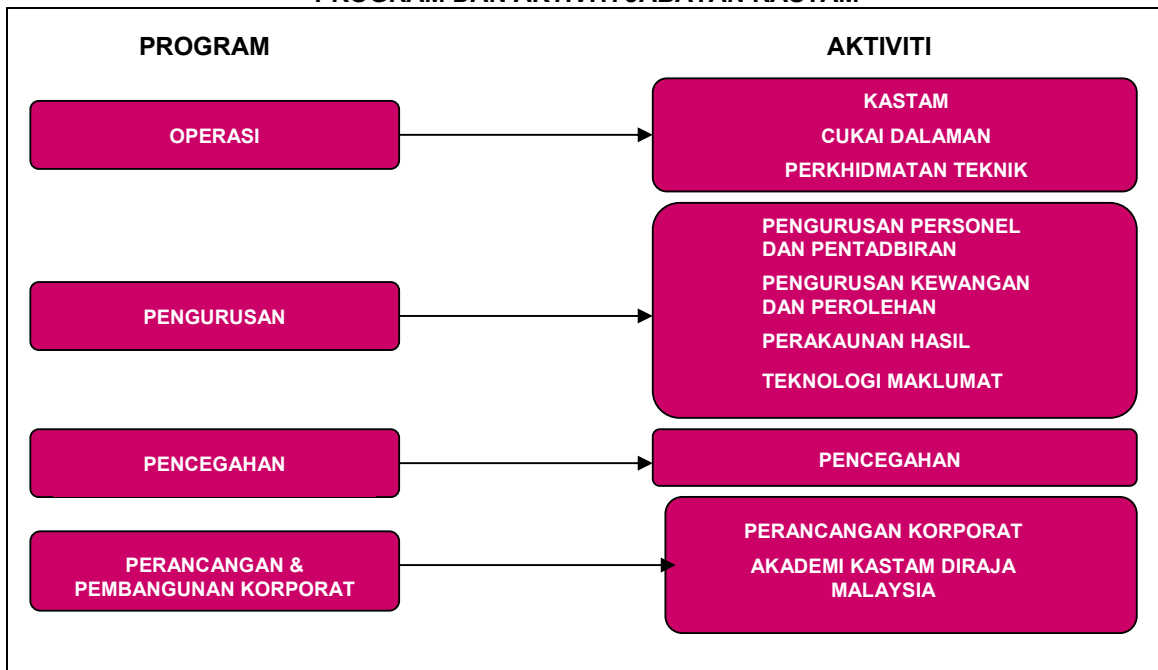
10. JABATAN KASTAM DIRAJA MALAYSIA

10.1. LATAR BELAKANG

10.1.1. Jabatan Kastam Diraja Malaysia (Jabatan Kastam) merupakan sebuah Jabatan pemungut hasil terbesar Kerajaan Persekutuan. Jabatan Kastam diberi kuasa untuk mengutip cukai-cukai tidak langsung seperti cukai jualan, cukai perkhidmatan, duti import dan duti eksport serta melaksanakan aktiviti-aktiviti perkastaman. Kuasa ini diberi di bawah Akta Cukai Jualan 1972, Akta Cukai Perkhidmatan 1975 dan Akta Eksais 1976. Di samping itu, Jabatan Kastam juga memberi kemudahan perkastaman kepada sektor perdagangan dan perindustrian serta membanteras semua kegiatan penyeludupan.

10.1.2. Jabatan Kastam mempunyai 33 Pusat Tanggungjawab dan 98 stesen pemungut. Jabatan ini menjalankan tanggungjawabnya melalui 4 program yang disokong dengan 10 aktiviti. Butiran program dan aktiviti di bawah tanggungjawab Jabatan ini adalah seperti di Carta berikut:-

CARTA 1
PROGRAM DAN AKTIVITI JABATAN KASTAM

10.1.3. Bagi melaksanakan Sistem Penilaian di bawah Perjanjian *World Trade Organisation* yang berkesan, Jabatan Kastam telah menubuhkan Unit Audit Pasca Import di samping berjaya membangunkan 312 pangkalan data profil syarikat. Unit Audit Pasca Import adalah bertanggungjawab untuk membuat pengauditan ke atas pengimport termasuk lawatan ke premis pengimport dan melakukan siasatan jika disyaki berlaku penyelewengan. Unit ini diletakkan di bawah Aktiviti Perkhidmatan Teknik.

10.1.4. Operasi import/eksport melibatkan urusan khususnya di pintu-pintu keluar/masuk negara melalui darat, udara dan laut di pelabuhan/jeti. Adalah didapati juga operasi import/eksport yang dikendalikan di depoh-depoh pendalaman kastam seperti di *Inland Container Depot* Sungai Way, *Inland Container Terminal* Ipoh dan Nilai, Negeri Sembilan. Operasi Cukai Dalam berperanan dalam mengutip duti/cukai atas barang-barang yang dikilang dan perkhidmatan yang disediakan dalam negeri.

10.2. OBJEKTIF DAN SKOP PENGAUDITAN

10.2.1. Pengauditan ini dijalankan adalah untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan dijalankan dengan teratur dan mematuhi undang-undang serta peraturan-peraturan kewangan yang ditetapkan. Pengauditan telah dijalankan terhadap rekod-rekod kewangan, fail-fail dan dokumen serta pengurusan harta modal bagi tempoh 1999 hingga 2001.

10.2.2. Pemeriksaan Audit dijalankan di 6 Pusat Tanggungjawab (pejabat) iaitu di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur; Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA), Sepang; Ipoh, Perak; Pulau Pinang; Kota Kinabalu, Sabah dan Muar, Johor.

10.3. PENEMUAN AUDIT

10.3.1. KAWALAN PENGURUSAN

10.3.1.1. Jabatan Kastam telah berjaya menstrukturkan semula organisasinya pada bulan Mac 2002. Dengan penstrukturan semula ini, perjawatan Jabatan Kastam telah bertambah daripada 10,127 menjadi 11,130 anggota. Struktur organisasi ini membahagikan tugas kepada perkastaman, cukai dalaman, perkhidmatan teknik, pengurusan sumber manusia dan kewangan, perancangan korporat dan pencegahan.

10.3.1.2. Ibu Pejabat Jabatan Kastam telah mengeluarkan 17 Perintah Tetap Kewangan untuk rujukan pegawai-pegawainya semasa menjalankan tugas-tugas berhubung dengan pengurusan kewangan. Antara perkara yang ditetapkan dalam Perintah Tetap Kewangan adalah seperti berikut :-

- a. Penerimaan hasil melalui cek dan jaminan bank.
- b. Peraturan pembayaran tunggakan hasil secara ansuran bulanan.
- c. Penyimpanan, pengeluaran dan penggunaan borang-borang, buku-buku hasil terkawal dan buku-buku resit.
- d. Peranan dan tanggungjawab Pegawai Pengawal dalam mengawal peruntukan dan perbelanjaan mengurus.

10.3.1.3. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bilangan 8 Tahun 1991 menetapkan Manual Prosedur Kerja dan Fail Meja bagi setiap pegawai perlu disediakan sebagai dokumen rujukan yang dapat menyumbang kepada peningkatan kecekapan serta keberkesanan sesebuah pejabat. Semakan Audit mendapati semua Pejabat Kastam Negeri yang dilawati telah menyediakan Fail Meja untuk anggota masing-masing. Manual Prosedur Kerja Jabatan telah juga disediakan dengan lengkap dan kemas kini mengikut fungsi.

10.3.1.4. Semua Agensi Kerajaan dikehendaki menubuhkan Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun sebagai langkah untuk meningkatkan prestasi pengurusan kewangan. Jabatan Kastam telah menubuhkan Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun di peringkat Ibu Pejabat dan di semua Pejabat Kastam Negeri yang dilawati. Jawatankuasa ini mengadakan mesyuarat setiap 2 bulan sekali dan laporan disediakan selaras dengan kehendak Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1996.

10.3.1.5. Akademi Kastam Diraja Malaysia melaksanakan kursus-kursus melalui 7 pusat pengajiannya iaitu Pusat Pengajian Kastam, Pusat Pengajian Teknik, Pusat Pengajian Cukai Dalam, Pusat Pengajian Pencegah, Pusat Pengajian Pengurusan, Pusat Pengajian Penyelidikan dan Pembangunan serta Pusat Pengajian Antarabangsa. Sepanjang tahun 2001, setiap pusat pengajian ini telah melaksanakan kursus-kursus yang dirancang yang meliputi semua bidang tugas perkastaman kepada anggota-anggota Kastam.

10.3.1.6. Pada tahun 2001, Jabatan Kastam telah berjaya mendapat Sijil MS ISO 9002 bagi Proses Pelarasan Barangan Import Dan Kawalan Kastam daripada MAMPU. Jabatan Kastam Negeri Selangor pula telah memenangi Anugerah Meningkatkan Mutu Kerja Kategori Anugerah Ketua Perkhidmatan Awam. Pengiktirafan tersebut menunjukkan Jabatan Kastam telah melaksanakan pembaharuan untuk meningkatkan kualiti perkhidmatannya.

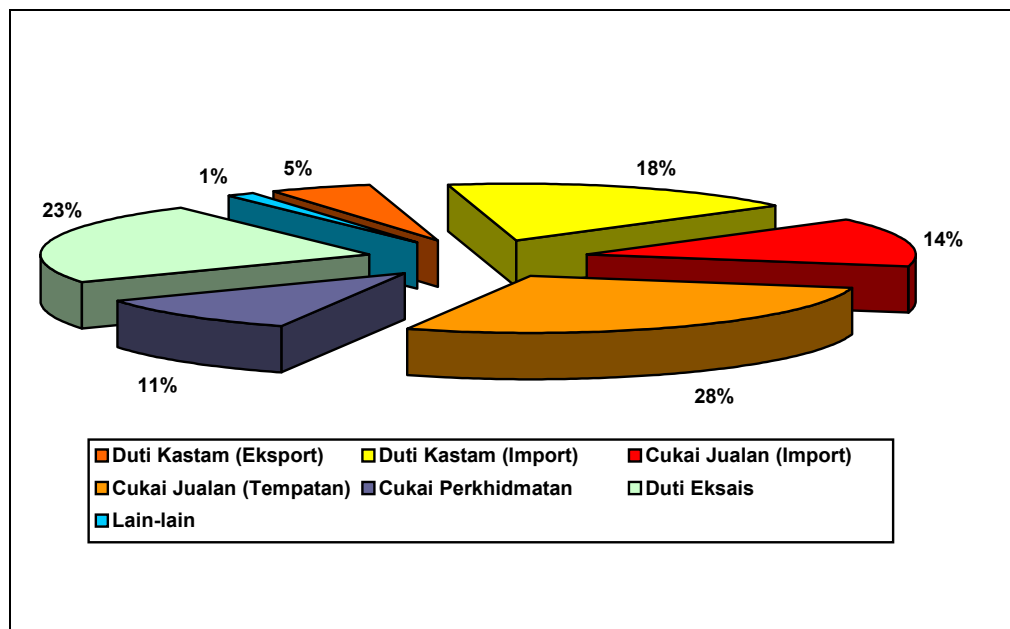
10.3.2. KAWALAN HASIL

10.3.2.1. Jabatan Kastam telah memungut hasil berjumlah RM17,722.95 juta pada tahun 2001 berbanding RM16,318.64 juta pada tahun 2000 iaitu peningkatan hasil 8.6%. Antara hasil yang bertambah ialah cukai jualan, cukai perkhidmatan dan duti eksais. Hasil ini bertambah kerana Jabatan Kastam telah meningkatkan pemeriksaan fizikal terhadap barangan import, operasi penguatkuasaan yang lebih kerap di bawah Akta Cukai Perkhidmatan dan penambahan aktiviti pencegahan oleh Pegawai-pegawai Bahagian Pencegah Jabatan Kastam. Butir-butir pungutan hasil adalah seperti di Jadual dan Carta berikut :-

JADUAL 21
PUNGUTAN HASIL OLEH JABATAN KASTAM BAGI TEMPOH 2000 DAN 2001

JENIS HASIL	PUNGUTAN TAHUN 2000 (RM Juta)	PUNGUTAN TAHUN 2001 (RM Juta)	TAMBAHAN/ (KURANGAN) (RM Juta)
Duti Kastam (Eksport)	1,133.16	867.08	(266.08)
Duti Kastam (Import)	3,598.69	3,192.88	(405.81)
Cukai Jualan (Import)	2,073.73	2,460.27	386.54
Cukai Jualan (Tempatan)	3,894.18	4,895.77	1,001.59
Cukai Perkhidmatan	1,701.17	1,926.67	225.50
Duti Eksais	3,803.26	4,129.58	326.32
Lain - lain	114.45	250.70	136.25
JUMLAH	16,318.64	17,722.95	1,404.31

CARTA 2
PERATUS PUNGUTAN MENGIKUT JENIS HASIL
PADA TAHUN 2001

10.3.2.2. Jabatan Kastam telah mengambil tindakan untuk memastikan wujudnya kawalan dalaman yang berkesan terhadap terimaan hasil sebagai mana kehendak peraturan kewangan dan Perintah Tetap Kewangan Kastam. Pemeriksaan Audit terhadap kawalan hasil di Pejabat-pejabat Kastam menunjukkan pada keseluruhannya Daftar Borang Hasil dan borang-borang hasil serta Buku Tunai telah diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini. Pungutan hasil telah diperakaun dengan sempurna dan kemasukan wang ke bank dibuat dengan segera. Bagaimanapun, di beberapa pejabat Kastam, kelemahan-kelemahan seperti borang hasil yang diterima tidak disemak sebelum digunakan, tiada kebenaran bertulis kepada pegawai yang menerima wang, Daftar Mel tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini serta pemeriksaan mengejut tidak dijalankan sekurang-kurangnya sekali dalam 6 bulan masih berlaku. Butir-butir lengkap mengenai pematuhan terhadap peraturan kewangan berhubung dengan kawalan hasil adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 22
PEMATUHAN TERHADAP PERATURAN KEWANGAN
BERHUBUNG DENGAN KAWALAN HASIL

PERATURAN KAWALAN HASIL	PEJABAT KASTAM					
	IPOH PERAK	WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR	KLIA SEPANG	PULAU PINANG	KOTA KINABALU SABAH	MUAR JOHOR
Borang-borang Hasil direkod dengan kemas kini di dalam Daftar Borang Hasil	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Penyimpanan Borang Hasil yang belum diguna di tempat selamat	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Borang Hasil yang diterima disemak sebelum diguna	✗	✓	✗	✗	✗	✓
Pemeriksaan Borang Hasil oleh pemungut setiap minggu	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Urusan pengeluaran resit diurus oleh 2 orang pegawai yang berasingan	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Borang Hasil direkod dalam Buku Tunai dengan lengkap dan kemas kini	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Penyemakan antara Buku Tunai dan resit	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kebenaran bertulis untuk pegawai yang menerima wang	✓	✓	✓	✓	✗	✓
Notis keperluan resit dipamerkan	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Resit kutipan dikeluarkan dengan segera	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Penyelenggaraan Daftar Mel lengkap dan kemas kini	✗	✓	✓	✓	✓	✓
Pungutan diperakaun dengan kemas kini	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kemasukan wang di bank dibuat dengan segera	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kemasukan pungutan ke bank dicatat ke dalam Buku Tunai	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Pemeriksaan mengejut terhadap wang-wang pejabat dijalankan sekurang-kurangnya sekali dalam 6 bulan	✓	✓	✓	✗	✓	✓
Penyata Penyesuaian Hasil dibuat dengan betul dan kemas kini	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Nota: ✓ - Mematuhi

✗ - Tidak Mematuhi

10.3.2.3. Tunggakan hasil Jabatan Kastam ialah berjumlah RM264.22 juta pada 31 Disember 2001. Jumlah ini merupakan 1.5% dari jumlah hasil yang dipungut oleh Jabatan Kastam sehingga 31 Disember 2001 iaitu RM17,722 juta. Jumlah tunggakan ini bertambah RM15.83 juta dari tunggakan hasil tahun 2000 yang berjumlah RM248.39 juta. Pada tahun 2001, Jabatan Kastam telah dapat memungut balik tunggakan hasil berjumlah RM355.98 juta. Antara kaedah penyelesaian tunggakan hasil ialah memungut bayaran, pembayaran balik, pembatalan dan hapuskira. Kedudukan tunggakan hasil Jabatan Kastam mengikut usia adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 23
TUNGGAKAN HASIL JABATAN KASTAM MENGIKUT USIA
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

USIA TUNGGAKAN HASIL	TAHUN		
	1999 (RM Juta)	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
1 tahun atau kurang	79.07	101.91	108.86
Melebihi 1 tahun hingga 2 tahun	68.16	54.21	64.03
Melebihi 2 tahun hingga 3 tahun	17.14	31.29	24.35
Melebihi 3 Tahun	66.82	60.98	66.98
JUMLAH	231.19	248.39	264.22

10.3.2.4. Jabatan Kastam telah mengambil berbagai tindakan untuk mendapatkan semula tunggakan hasil. Antara tindakan yang telah diambil adalah seperti berikut :-

- a. Meneruskan Program Ops Kesan dengan memberi tumpuan kepada syarikat-syarikat yang masih beroperasi tetapi enggan menjelaskan tunggakan.
- b. Menahan dagangan kepunyaan siberhutang dalam kawalan Kastam sehingga tuntutan dijelaskan. Tindakan penahanan dilakukan semasa pengimportan dibuat atau di premis perniagaan.
- c. Membenarkan siberhutang membayar tunggakan secara ansuran.
- d. Jabatan mengambil tindakan mahkamah terhadap pelesen serta pengarah-pengarah syarikat yang gagal menjelaskan tunggakan.
- e. Sistem Maklumat Kastam yang dibangunkan telah memberi bantuan yang berkesan ke arah mempercepatkan tuntutan dan pelarasan tunggakan hasil.

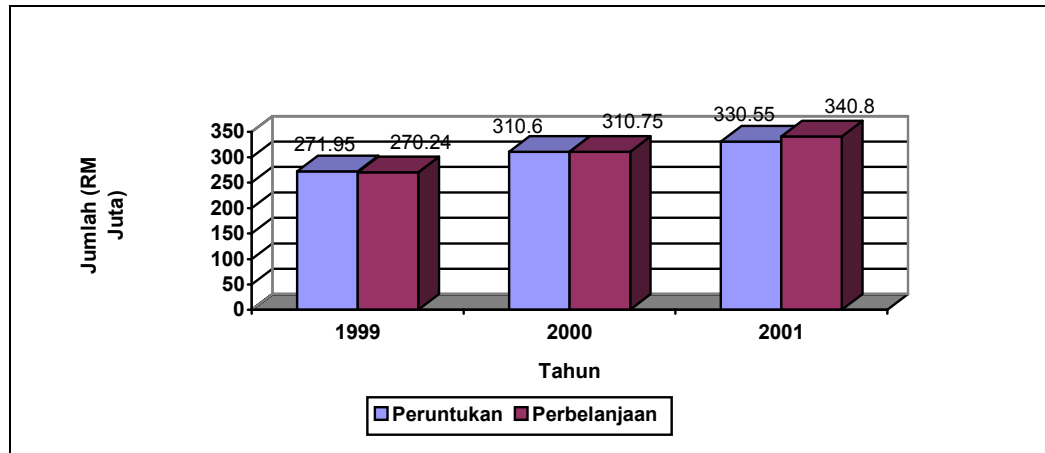
10.3.2.5. Pada tahun 1997, Jabatan Kastam telah memperkenalkan sistem pungutan hasil secara *Electronic Funds Transfer (EFT)* di Lembah Kelang. Pejabat Kastam yang terlibat ialah di Ibu Pejabat, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Pelabuhan Kelang Utara dan Barat serta KLIA, Sepang. Sistem ini dibangunkan di bawah Sistem Maklumat Kastam. Melalui sistem *EFT* ini, duti-duti Kastam boleh dibayar dengan cara pemindahan wang terus dari bank pembayar ke akaun Jabatan Kastam di Bank Negara Malaysia. Pungutan cukai yang dibuat melalui *EFT* akan dinyatakan melalui penyata pemungut Kastam yang disediakan oleh Pejabat Akauntan Kanan Perbendaharaan, Jabatan Kastam.

10.3.2.6. Semakan Audit mendapati perbezaan antara pungutan hasil mengikut penyata harian di Bank Negara Malaysia dengan penyata pemungut yang disediakan oleh Pejabat Akauntan Kanan Perbendaharaan, Jabatan Kastam. Mengikut penyata pemungut berkenaan, jumlah hasil yang dikutip oleh Jabatan Kastam di Lembah Kelang pada 31 Disember 2001 berjumlah RM2,385.93 juta manakala mengikut penyata harian Bank Negara Malaysia, hasil yang telah diambil kira ialah RM2,950.82 juta iaitu berbeza dengan sejumlah RM564.89 juta. Perbezaan seumpama ini telah pun dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Bagi Penyata Akaun Awam Dan Aktiviti Kerajaan Persekutuan Tahun 1998. Mengikut jawapan daripada Jabatan Kastam, masalah ini akan dapat diatasi apabila pungutan disalurkan melalui *Malaysian Electronic Payment System (MEPS)*. Bagaimanapun sehingga kini, Sistem *MEPS* ini belum dibangunkan lagi. Jabatan Kastam sedang berusaha untuk mengenal pasti sebab-sebab perbezaan ini.

10.3.3. KAWALAN PERBELANJAAN

10.3.3.1. Bagi melaksanakan program dan aktivitinya, Jabatan Kastam telah membelanjakan 99.4% daripada jumlah peruntukan mengurus yang diterima pada tahun 1999, 100.1% pada tahun 2000 dan 103.1% pada tahun 2001. Prestasi perbelanjaan mengurus bagi tempoh 1999 hingga 2001 adalah seperti di Carta berikut :-

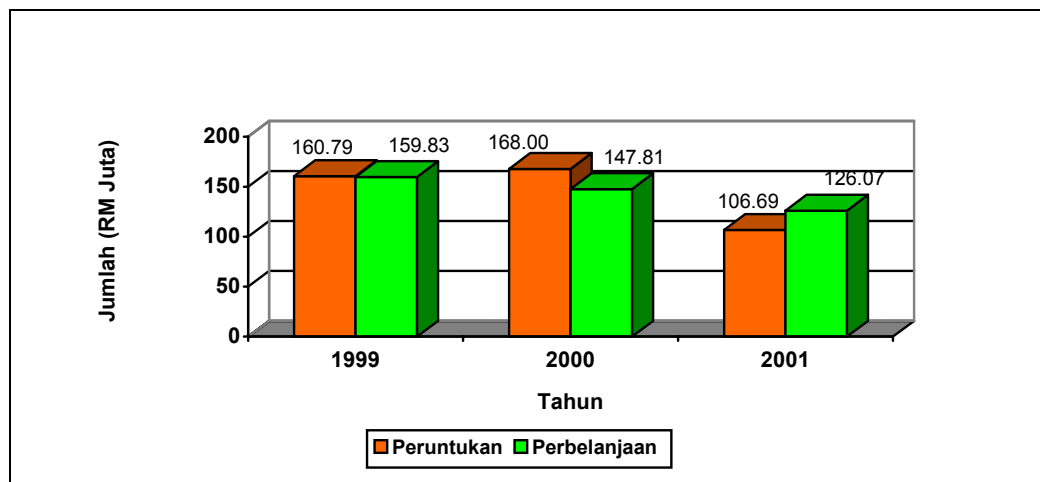
CARTA 3
PRESTASI PERBELANJAAN MENGRURUS BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

10.3.3.2. Adalah diperhatikan Jabatan Kastam telah berbelanja melebihi peruntukan yang diluluskan dengan sejumlah RM10.25 juta pada tahun 2001. Kelebihan perbelanjaan tersebut berlaku kerana pemberian bonus pada tahun 2001 berjumlah RM9.20 juta dan sejumlah RM1.05 juta untuk pembelian lesen perisian komputer *Microsoft Office*. Bagaimanapun, kelebihan itu telah pun diluluskan melalui Anggaran Tambahan pada bulan April 2002.

10.3.3.3. Bagi peruntukan pembangunan, jumlah peruntukan yang diluluskan untuk tempoh 1999 hingga 2001 ialah RM435.48 juta. Sejumlah RM433.71 juta daripada peruntukan itu telah dibelanjakan. Prestasi perbelanjaan pembangunan bagi tempoh 3 tahun adalah seperti di Carta berikut :-

CARTA 4
PRESTASI PERBELANJAAN PEMBANGUNAN BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

10.3.3.4. Sejumlah RM106.69 juta peruntukan pembangunan telah diluluskan untuk Jabatan Kastam bagi tahun 2001. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM126.07 juta telah dibelanjakan. Ini bermakna perbelanjaan pembangunan telah melebihi peruntukan yang diluluskan. Kelebihan perbelanjaan berjumlah RM19.38 juta tersebut adalah untuk menampung pertambahan kos pembaikan dan pengubahsuaian pejabat Kastam dan pembelian 2 unit mesin pengimbas serta 25 unit perisian *Signatory Certificate*. Bagaimanapun, perbelanjaan yang terlebih ini telahpun diluluskan melalui Anggaran Tambahan pada bulan April 2002.

10.3.3.5. Kawalan perbelanjaan di Pejabat-pejabat Kastam yang dilawati pada umumnya adalah memuaskan. Jabatan Kastam telah mengakaunkan waran, mengeluarkan waran peruntukan kecil serta membuat pindah peruntukan dengan teratur. Semua pegawai terlibat dengan proses pembayaran telah diberi kuasa bagi meluluskan dokumen-dokumen yang berkaitan dengannya. Kedudukan pematuhan terhadap peraturan kewangan berhubung dengan kawalan perbelanjaan di pejabat-pejabat Kastam yang dilawati adalah seperti Jadual berikut :-

JADUAL 24
PEMATUHAN TERHADAP PERATURAN KEWANGAN BERHUBUNG
DENGAN KAWALAN PERBELANJAAN

PERATURAN KAWALAN PERBELANJAAN	PEJABAT KASTAM					
	IPOH PERAK	WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR	KLIA SEPANG	PULAU PINANG	KOTA KINABALU SABAH	MUAR JOHOR
Setiap waran/waran peruntukan kecil telah direkod dengan betul	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Setiap perbelanjaan dan tanggungan dicatat dengan lengkap dan kemas kini dalam Buku Vot	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Tanggungan direkod dengan segera dalam Buku Vot	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Penyata Penyesuaian Perbelanjaan disediakan dengan tepat	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Pesanan Kerajaan dikeluarkan sebelum barang diterima	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kuasa diberi untuk menandatangani Pesanan Kerajaan	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Borang Pesanan Kerajaan didaftar, disimpan dan dikeluarkan dengan teratur	✓	✓	✓	✓	✗	✓
Borang Pesanan Kerajaan dicatat dengan maklumat utama	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kawalan mencukupi terhadap Borang Pesanan Kerajaan yang belum guna	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Salinan Ketiga Borang Pesanan Kerajaan lengkap dan difail dengan teratur	✗	✓	✓	✗	✗	✓
Baucar ditandatangani oleh pegawai yang diberi kuasa	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Daftar Bil diselenggarakan dengan lengkap dan kemaskini	✓	✓	✓	✓	✗	✗
Semua Bil dicop tarikh terima	✓	✓	✓	✓	✗	✓
Bil diperakui sebelum bayaran dibuat	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bil dibayar dalam tempoh 30 hari	✗	✓	✓	✓	✗	✓
Daftar Bil disemak setiap 3 bulan sekali	✓	✓	✓	✓	✗	✗

Nota: ✓ - Mematuhi

✗ - Tidak Mematuhi

10.3.4. PENGURUSAN KUMPULANWANG AMANAH DAN DEPOSIT

10.3.4.1. Semakan Audit terhadap rekod-rekod berhubung dengan deposit mendapati 677 deposit am berjumlah RM6.18 juta tidak bergerak antara tahun 1976 hingga 2001. Selain dari itu, 15 pendahuluan komputer berjumlah RM16,719 dan 5 pendahuluan diri berjumlah RM19,053 serta 11 pendahuluan kenderaan berjumlah RM30,367 belum dijelaskan.

10.3.4.2. Kumpulanwang Amanah Ses Perusahaan Getah dan Perusahaan Bijih Timah ditubuhkan untuk memperakaunkan bayaran ses getah dan bijih timah apabila urusan niaga eksport getah dan bijih timah berlaku. Pungutan ses dibuat oleh Jabatan Kastam dan seterusnya perlu diserahkan kepada pihak-pihak yang berkenaan iaitu Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah, Lembaga Getah Malaysia dan Lembaga Perusahaan Timah. Bagaimanapun, pemeriksaan Audit terhadap rekod di Jabatan Kastam sehingga bulan Disember 2001 menunjukkan sejumlah RM33.80 juta ses getah dan RM0.10 juta ses bijih timah yang telah dipungut tetapi masih belum diserahkan kepada agensi-agensi berkenaan. Jabatan Kastam tidak dapat mengesahkan tempoh sebenar pungutan ini dan pihaknya sedang menyiasat sebab-sebab pungutan ini tidak diserahkan kepada agensi berkenaan serta mengambil tindakan terhadapnya.

10.3.5. PENGURUSAN ASET

10.3.5.1. Pengauditan yang dijalankan terhadap pengurusan harta modal dan inventori di Jabatan Kastam adalah bagi menentukan sama ada rekod-rekod berhubung dengan harta modal dan inventori telah diselenggara mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1991. Pekeliling itu menghendaki supaya Daftar Harta Modal, Daftar Inventori, Daftar Stok Bekalan Pejabat serta Daftar Pergerakan Harta Modal dan Inventori diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini. Bagaimanapun di kebanyakan pejabat yang dilawati, adalah didapati daftar-daftar tersebut tidak diselenggarakan dengan teratur.

10.3.5.2. Ketua Jabatan hendaklah menjalankan pemeriksaan fizikal terhadap harta modal dan inventori setiap 2 tahun sekali bagi memastikan harta Jabatan dalam keadaan memuaskan. Bagaimanapun, pemeriksaan Audit mendapati semua Pejabat Kastam tidak melaksanakan peraturan ini.

10.3.5.3. Bagi memastikan pergerakan kenderaan dapat dikawal dengan lebih berkesan dan penyelenggaraan dapat dibuat secara ekonomi, Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980 menetapkan peraturan-peraturan yang perlu dipatuhi. Antaranya ialah Buku Log bagi

semua kenderaan perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini. Semakan Audit mendapati 4 Pejabat Kastam yang dilawati masih belum mematuhi peraturan ini dengan sepenuhnya.

10.3.5.4. Kedudukan pematuan terhadap peraturan kewangan berhubung dengan pengurusan aset di Pejabat Kastam yang dilawati adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 25
PEMATUAN TERHADAP PERATURAN KEWANGAN
BERHUBUNG DENGAN PENGURUSAN ASET

PERATURAN PENGURUSAN ASET	PEJABAT KASTAM					
	IPOH PERAK	WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR	KLIA SEPANG	PULAU PINANG	KOTA KINABALU SABAH	MUAR JOHOR
Daftar-daftar Aset dan Inventori diselenggara	×	✓	✓	×	✓	✓
Semua aset dan inventori direkod dalam daftar	×	✓	✓	×	×	✓
Nombor siri pendaftaran dicatat dengan kekal pada aset	×	✓	✓	×	✓	✓
Lokasi aset dan inventori dicatat dalam daftar	×	✓	✓	×	✓	×
Butir-butir pembelian/pembaikan direkod dalam daftar	×	✓	✓	×	✓	×
Pemeriksaan fizikal aset dan inventori dibuat ikut ketetapan	×	×	×	×	×	×
Verifikasi stok dilaksanakan setiap tahun	×	✓	✓	×	×	×
Pelantikan Pegawai Pengangkutan	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Pemeriksaan tahunan kenderaan	✓	✓	✓	×	✓	×
Kenderaan diguna dengan kelulusan Pegawai Pengangkutan	✓	×	×	×	✓	✓
Pengambilan minyak direkod dalam Buku Log Kenderaan	✓	×	✓	×	✓	✓
Maklumat penyelenggaraan/ pembaikan direkod dalam Buku Log Kenderaan	×	✓	×	×	×	✓
Cerakinan bulanan bahan api diisi dalam Buku Log Kenderaan	✓	✓	✓	×	✓	✓
Buku Log disemak oleh Pegawai Pengangkutan sebulan sekali	×	✓	✓	×	✓	×

Nota: ✓ - Mematuhi

× - Tidak Mematuhi

10.4. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, tahap pengurusan kewangan Jabatan Kastam adalah memuaskan. Bagaimanapun, untuk mempertingkatkan pengurusan kewangannya, Jabatan Kastam perlu mengambil tindakan segera untuk menyelesaikan perbezaan antara pungutan hasil mengikut rekod Bank Negara Malaysia dan rekod Jabatan Kastam, memastikan pengurusan aset di Pejabat-pejabat Kastam mematuhi peraturan yang ditetapkan serta mempercepatkan bayaran pungutan ses. Pihak pengurusan Jabatan Kastam juga perlu melaksanakan pemantauan yang berterusan terhadap tugas yang dijalankan oleh pegawai yang diberikan tanggungjawab untuk menguruskan hal ehwal kewangan dan perakaunan.

11. PENGURUSAN KEWANGAN DI HOSPITAL

11.1. LATAR BELAKANG

11.1.1. Kementerian Kesihatan (Kementerian) antara lainnya adalah bertanggungjawab memberi perkhidmatan kesihatan asas kepada rakyat. Antara objektif Kementerian ialah memastikan bahawa semua jenis perkhidmatan yang disediakan di hospital mencukupi, bersesuaian, cekap dan berkesan. Kementerian mempunyai 122 hospital di seluruh negara. Mengikut struktur organisasi Kementerian, aktiviti pengurusan hospital diletakkan di bawah Program Rawatan Perubatan.

11.1.2. Setiap hospital adalah bertaraf Pusat Tanggungjawab di mana Pengarah hospital bertanggungjawab secara keseluruhannya terhadap pengurusan kewangan. Beliau dibantu oleh beberapa orang pegawai lain di mana bilangannya adalah bergantung kepada saiz hospital yang terdiri daripada Penolong Pegawai Tadbir (N5/N6); Pembantu Tadbir (N7/N9) serta Pembantu Am Rendah (N13). Bilangan pegawai/anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan di hospital adalah antara 21 hingga 28 orang. Bagaimanapun, Hospital Kuala Lumpur mempunyai hampir 100 orang pegawai/anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan. Hospital ini selain daripada mempunyai pegawai dari kumpulan sokongan seperti di hospital lain, ia juga mempunyai seorang Akauntan (W3) dan 3 Penolong Akauntan (W5/W6). Hospital ini mempunyai bilangan perjawatan yang besar dibanding dengan hospital lain oleh kerana ia menerima peruntukan yang tinggi setiap tahun. Sebagai contoh pada tahun 2001, jumlah yang diperuntukkan untuk perbelanjaan mengurus bagi hospital ini ialah RM392.63 juta.

11.1.3. Pada tahun 2001, Kementerian telah memperuntukkan RM3,356.28 juta untuk perbelanjaan mengurus dan pembangunan bagi Program Rawatan Perubatan. Bagi 38 hospital yang diaudit, jumlah peruntukan mengurus dan pembangunan yang diluluskan serta jumlah perbelanjaannya bagi tempoh 1999 hingga 2001 adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 26
PERUNTUKAN MENGURUS DAN PEMBANGUNAN SERTA
JUMLAH PERBELANJAAN MELIBATKAN 38 HOSPITAL YANG DI AUDIT
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

TAHUN	MENGURUS		PEMBANGUNAN	
	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)
1999	884.66	891.03	26.36	25.98
2000	1,127.13	1,118.72	35.71	27.10
2001	1,218.63	1,126.53	82.96	63.74

11.2. OBJEKTIF DAN SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan ini telah dijalankan untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan di hospital dibuat mengikut undang-undang dan peraturan kewangan yang berkaitan. Pengauditan meliputi semakan terhadap rekod kewangan dan dokumen di 38 hospital bagi tempoh 1999 hingga 2001.

11.3. PENEMUAN AUDIT

11.3.1. KAWALAN PENGURUSAN

11.3.1.1. Pada umumnya, semua hospital yang dilawati mempunyai carta organisasi yang menunjukkan dengan jelas tentang bahagian/unit yang ada di hospital berkenaan.

11.3.1.2. Kesemua pegawai yang terlibat dengan pengurusan kewangan telah diberi kuasa secara bertulis kecuali di 7 hospital. Di hospital itu, kuasa secara bertulis untuk merekod pungutan dan melulus atau menandatangani Pesanan Kerajaan tidak diberi kepada pegawai yang terlibat.

11.3.1.3. Manual Prosedur Kerja bagi pengurusan hospital ada diselenggarakan kecuali 6 hospital di mana manual yang disediakan itu tidak merangkumi semua aktiviti utama di bawah hospital berkenaan. Adalah diperhatikan Fail Meja langsung tidak disediakan di 7 hospital manakala 16 hospital tidak menyediakannya dengan kemas kini. Pemeriksaan Audit selanjutnya mendapati senarai tugas untuk anggota di 15 hospital tidak disediakan dengan kemas kini.

11.3.1.4. Pemeriksaan dari semasa ke semasa perlu dijalankan oleh pegawai kanan terhadap penyelenggaraan rekod perakaunan bagi memastikan kesempurnaannya. Adalah didapati tiada bukti yang menunjukkan pemeriksaan terhadap penyelenggaraan rekod perakaunan dilaksanakan di 16 hospital.

11.3.1.5. Latihan yang mencukupi kepada anggota Kementerian adalah penting bertujuan untuk meningkatkan kecekapan pegawai/anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan di Jabatan masing-masing. Semakan Audit mendapati anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan di 16 hospital tidak mendapat latihan dalam bidang tersebut bagi tempoh 1999 hingga 2001.

11.3.1.6. Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun didapati tidak ditubuhkan di 4 hospital. Sungguhpun Jawatankuasa Pengurusan Kewangan dan Akaun diwujudkan di 4 hospital yang lain tetapi mesyuarat tidak diadakan setiap 2 bulan sebagai mana kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1996.

11.3.2. KAWALAN HASIL

Jenis-jenis hasil yang dipungut oleh hospital ialah seperti bayaran perkhidmatan perubatan, kesihatan dan pergigian untuk pesakit luar dan pesakit dalam wad. Jumlah hasil yang dikutip oleh 38 hospital yang dilawati bagi tempoh 1999 hingga 2001 ialah RM123.45 juta. Semakan Audit di hospital yang dilawati mendapati perkara-perkara berikut :-

11.3.2.1. Mengikut Arahan Perbendaharaan, Daftar Borang Hasil perlu diselenggarakan oleh setiap pemungut bagi merekodkan borang hasil seperti stok resit dan lesen yang diterima dan dikeluarkan. Di Hospital Serian sungguhpun daftar tersebut diselenggarakan untuk mengawal borang hasil tetapi ia tidak direkodkan secara berturutan mengikut nombor siri. Juga, adalah didapati 5 hospital tidak mengawal borang hasil dengan teratur.

11.3.2.2. Borang hasil seperti buku resit, kupon dan buku kompaun yang diterima di 12 hospital didapati tidak diperiksa dan diperakui ketepatannya oleh pegawai yang bertanggungjawab.

11.3.2.3. Mengikut Arahan Perbendaharaan, pungutan hendaklah direkodkan oleh pegawai lain daripada juruwang/kasyer kecuali kebenaran khusus diperolehi daripada Jabatan Akauntan Negara Malaysia. Adalah didapati juruwang/kasyer di 6 hospital turut terlibat dalam merekod pungutan dan tiada kebenaran khusus diperolehi untuk mereka berbuat demikian. Buku Tunai di 4 hospital pula tidak disemak setiap hari oleh pegawai yang bertanggungjawab seperti yang dikehendaki oleh Arahan Perbendaharaan 73.

11.3.2.4. Nombor resit Perbendaharaan perlu dicatatkan dalam Buku Tunai di ruang yang disediakan sebagai bukti bayaran dibuat kepada Perbendaharaan Malaysia. Bagaimanapun, adalah didapati 9 hospital tidak berbuat demikian.

11.3.2.5. Daftar Mel hendaklah diselenggarakan bagi maksud merekod terimaan wang dan dokumen atau barang berharga yang diterima melalui pos atau penghantar. Adalah didapati 7 hospital telah menyelenggarakan Daftar Mel tetapi ia tidak kemas kini manakala 3 hospital lain langsung tidak menyelenggarakan daftar ini.

11.3.2.6. Arahan Perbendaharaan menghendaki setiap pungutan dibankkan dengan segera. Semakan Audit mendapati penyerahan wang pungutan ke bank telah lewat dibuat di 12 hospital. Kelewatannya adalah antara 9 hingga 47 hari manakala 4 hospital lain tidak menyemak slip bank dengan penyata pemungut bagi memastikan bayaran yang dibuat telah diperakaunkan.

11.3.2.7. Rekod berhubung dengan pungutan yang diselenggarakan oleh Jabatan perlu disemak dan disesuaikan dengan Laporan Terperinci Hasil yang dikeluarkan oleh pejabat perakaunan. Adalah didapati Penyata Penyesuaian Hasil tidak disediakan di 10 hospital manakala 3 hospital lagi lewat menyediakan penyata tersebut.

11.3.2.8. Daftar Cek Tak Laku hendaklah diselenggarakan dan disemak oleh pejabat pemungut bagi memastikan surat peringatan dikeluarkan dengan segera kepada pihak terlibat untuk mendapatkan semula cek gantian. Bagaimanapun, adalah diperhatikan 4 hospital tidak menyelenggarakan daftar tersebut.

11.3.2.9. Pemeriksaan mengejut hendaklah dilakukan tidak kurang sekali dalam 6 bulan dan hasil pemeriksaan hendaklah direkodkan dalam buku yang disimpan bagi maksud itu. Semakan Audit mendapati buku pemeriksaan mengejut tidak diselenggarakan di 5 hospital manakala di 15 hospital lagi, ia tidak menjalankan pemeriksaan mengejut mengikut tempoh yang ditetapkan.

11.3.2.10. Semakan Audit mendapati 14 hospital mempunyai tunggakan hasil berjumlah RM23.60 juta pada akhir tahun 2001. Kesemua tunggakan ini adalah merupakan bil hospital yang belum diselesaikan oleh pesakit dan tiada tindakan susulan diambil oleh hospital terlibat. Kedudukan tunggakan hasil adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 27
TUNGGAKAN HASIL BAGI 14 HOSPITAL
PADA 31 DISEMBER 2001

HOSPITAL	TEMPOH TUNGGAKAN HASIL				JUMLAH TUNGGAKAN (RM)
	SEHINGGA 1 TAHUN (RM)	MELEBIHI 1 TAHUN HINGGA 2 TAHUN (RM)	MELEBIHI 2 TAHUN HINGGA 3 TAHUN (RM)	MELEBIHI 3 TAHUN (RM)	
Kuala Lumpur	2,980,745	2,348,150	1,840,851	13,349,605	20,519,351
Kuala Terengganu	336,002	307,545	270,730	505,440	1,419,717
Kangar	268,937	195,095	151,987	34,743	650,762
T. Ampuan Afzan	414,380	35,649	21,810	103,583	575,422
Kulim	112,983	57,161	61,668	97,997	329,809
Grik	15,611	8,700	112	334	24,757
Dungun	9,069	2,505	3,127	5,303	20,004
Kuala Pilah	18,820	TT	TT	TT	18,820
Permai	3,843	4,394	2,659	2,754	13,650
Tapah	7,599	3,280	30	96	11,005
Langkawi	6,817	TT	TT	TT	6,817
Jerantut	4,296	520	TT	TT	4,816
Jelebu	113	498	251	337	1,199
Yan	15	TT	TT	903	918
JUMLAH	4,179,230	2,963,497	2,353,225	14,101,095	23,597,047

Nota : TT - Tiada Tunggakan

11.3.2.11. Semakan selanjutnya di Hospital Kuala Lumpur mendapati ia mempunyai tunggakan hasil berjumlah RM20.52 juta pada akhir tahun 2001. Daripada jumlah ini, RM3.14 juta adalah bil hospital yang tidak dijelaskan oleh warganegara asing. Pihak hospital tidak dapat mengesan akaun siberhutang berkenaan kerana pertukaran sistem pengebilan iaitu daripada sistem yang dinamakan Sistem Pengurusan Hospital kepada Sistem Pengurusan Pesakit Dalam. Pertukaran sistem ini menyebabkan pihak hospital menghadapi masalah memindahkan data tunggakan hasil dari sistem lama ke sistem baru kerana sistem baru tidak *compatible* iaitu data tersebut tidak boleh dibaca/dikesan oleh sistem baru. Keadaan ini telah menyebabkan jumlah sebenar tunggakan hasil terkini tidak dapat disahkan.

11.3.2.12. Kedudukan pematuhan terhadap peraturan kewangan berhubung dengan kawalan hasil mengikut hospital adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 28
PEMATUHAN TERHADAP PERATURAN KEWANGAN BERHUBUNG
DENGAN KAWALAN HASIL MENGIKUT HOSPITAL

HOSPITAL	PERATURAN KAWALAN HASIL												
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
Kuala Lumpur	×	×	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	×	×
Langkawi	✓	✓	×	×	×	✓	×	✓	✓	✓	×	×	×
Yan	✓	✓	✓	✓	×	×	×	✓	×	✓	✓	✓	×
Kulim	×	×	✓	✓	×	×	×	×	×	✓	✓	×	×
Kajang	✓	×	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kuala Kubu Bharu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Tengku Ampuan Rahimah	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	×	✓	✓	✓
Tanjung Karang	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kluang	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓
Permai	×	×	✓	×	×	×	✓	✓	×	✓	×	✓	×
Segamat	✓	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
Mersing	✓	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓	×	✓
Seri Manjung	×	×	×	✓	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
Ipoh	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓
Tapah	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	×
Grik	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×
Kota Bharu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
Gua Musang	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	×	✓	×	×	✓
Alor Gajah	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
Jasin	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
Jejebu	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×
Kuala Pilah	✓	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	×
Kangar	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	×
Tengku Ampuan Afzan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	×	×
Jerantut	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×
Balik Pulau	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
Sg. Bakap	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
Kuala Terengganu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×
Dungun	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	×	✓	✓	×
Dutche of Kent, Sandakan	✓	×	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
Tenom	×	×	✓	×	×	×	×	×	✓	✓	✓	✓	✓
Beaufort	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
Sipitang	✓	✓	✓	✓	×	×	×	✓	✓	✓	×	✓	✓
Tuaran	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
Serian	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Saratok	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
Lawas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
Kapit	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Nota: ✓ : *Mematuhi* ✕ : *Tidak Mematuhi*

a. Daftar Borang Hasil dikawal b. Borang Hasil diperiksa dan diperakui c. Juruwang terlibat merekod pungutan d. Semakan harian Buku Tunai dibuat e. Nombor resit Perbendaharaan dicatat dalam Buku Tunai f. Daftar Mel diselenggarakan dan kemaskini g. Pungutan dibankkan dengan segera	h. Semakan bayaran ke bank dengan penyata pemungut i. Penyata Penyesuaian Hasil disediakan j. Daftar Cek Tak Laku diselenggarakan k. Daftar Pemeriksaan Mengejut diselenggarakan l. Pemeriksaan Mengejut dijalankan setiap 6 bulan sekali m. Tindakan susulan terhadap hasil tertunggak

11.3.3. KAWALAN PERBELANJAAN

11.3.3.1. Pada keseluruhannya, semakan Audit mendapati kawalan terhadap peruntukan mengurus bagi tempoh 1999 hingga 2001 dilaksanakan dengan memuaskan melainkan di Hospital Jerantut dan Hospital Tengku Ampuan Afzan. Hospital Jerantut melakukan perbelanjaan melebihi peruntukan berjumlah RM110,260 pada akhir tahun 2000 manakala Hospital Tengku Ampuan Afzan, jumlah peruntukan yang dilebihi ialah RM494,040 setakat bulan Julai 2001. Bagaimanapun, perbelanjaan keseluruhan Kementerian untuk aktiviti hospital tidak melebihi peruntukan.

11.3.3.2. Penyata Penyesuaian Perbelanjaan perlu disediakan di dalam tempoh 2 minggu selepas Laporan Terperinci Perbelanjaan (flimsi) diterima daripada Jabatan Akauntan Negara Malaysia. Adalah didapati 6 hospital telah lewat menyediakan penyata tersebut dan tempoh kelewatannya ialah antara 21 hingga 102 hari. Di 6 hospital lagi, Penyata Penyesuaian Perbelanjaan tidak disediakan kerana didapati pegawai/anggota yang terlibat mempunyai beban kerja yang banyak. Selain dari itu, penyesuaian Buku Vot di 10 hospital juga disediakan oleh pegawai yang menyelenggarakan Buku Vot. Amalan ini adalah bertentangan dengan Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 11 Tahun 1992. Mengikut maklum balas yang diterima daripada hospital tersebut, antara sebab keadaan ini berlaku kerana pegawai/anggota yang lain tidak mempunyai kemahiran dalam penyediaan penyesuaian Buku Vot.

11.3.3.3. Sistem Buku Vot Berkomputer bertujuan untuk memudahkan kerja penyelenggaraan Buku Vot di samping membolehkan laporan pengurusan disediakan pada bila-bila masa dengan mudah dan tepat. Adalah didapati semua hospital yang dilawati telah menggunakan Buku Vot Berkomputer tetapi Hospital Saratok dan Hospital Tenom masih gagal mengemaskinikan Buku Vot tersebut. Semakan Audit juga mendapati Buku Vot di 3 hospital tidak disemak oleh pegawai yang bertanggungjawab.

11.3.3.4. Pemeriksaan Audit terhadap Pesanan Kerajaan mendapati 5 hospital tidak merekodkannya ke dalam Buku Vot setelah ia dikeluarkan manakala di 4 hospital yang lain, Pesanan Kerajaan dikeluarkan setelah barang-barang diterima. Pesanan Kerajaan bagi pembelian tersebut telah lewat dikeluarkan antara 3 hingga 424 hari. Salinan ketiga Pesanan Kerajaan bagi 19 hospital tidak diisi dengan lengkap di ruangan yang disediakan. Semakan Audit terhadap salinan keempat juga mendapati maklumat yang perlu dicatatkan tidak diisi dengan lengkap di 14 hospital.

11.3.3.5. Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1999 menghendaki semua Jabatan menyediakan anggaran sebut harga terlebih dahulu untuk rujukan Jawatankuasa Sebut Harga semasa memilih pembekal. Adalah diperhatikan Hospital Gua Musang dan Hospital Jerantut tidak menyediakan anggaran sebut harga sebelum mempelawa sebut harga yang melibatkan 7 sebut harga berjumlah RM410,055.

11.3.3.6. Suatu daftar hendaklah diselenggarakan bagi merekodkan semua bil yang diterima dan butiran mengenainya perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini. Adalah didapati 5 hospital tidak menyelenggara Daftar Bil manakala 7 hospital lagi tidak menyelenggarakan daftar tersebut dengan kemas kini. Dengan ini, pihak Audit tidak dapat menentukan sama ada pembayaran bil dibuat dalam tempoh sebulan dari tarikh ianya diterima.

11.3.3.7. Semakan Audit terhadap sistem bayaran pukal dan rekod yang disimpan bagi sistem ini mendapati kawalan pembayaran dan penyelenggaraan rekod di 4 hospital adalah kurang memuaskan. Perkara-perkara yang telah diperhatikan adalah seperti berikut :-

- a. Tiada pengesahan pegawai yang berkenaan ke atas bil yang diterima daripada Syarikat Telekom, Tenaga Nasional Berhad dan Syarikat Penerbangan Malaysia.
- b. Tiada bukti menunjukkan Laporan Jabatan Akauntan Negara Malaysia disemak dengan bil-bil asal yang diterima.
- c. Tiada catatan mengenai bayaran pukal direkodkan dalam Buku Vot.

11.3.3.8. Adalah didapati penyelenggaraan fail peribadi dan Buku Perkhidmatan di 12 hospital tidak kemas kini. Maklumat mengenai pegawai/anggota seperti pengesahan dalam jawatan, pergerakan gaji, tanggung kerja, cuti rehat dan cuti sakit tidak direkodkan. Selain dari itu, rekod-rekod mengenai cuti pegawai/anggota tidak diselenggara di 8 hospital dengan teratur. Kelemahan ini antara punca yang menyebabkan gaji dan elaun terlebih dibayar kepada anggota di 14 hospital berjumlah RM130,051.

11.3.3.9. Kedudukan pematuhan terhadap peraturan kewangan berhubung dengan kawalan perbelanjaan mengikut hospital adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 29
PEMATUHAN TERHADAP PERATURAN KEWANGAN BERHUBUNG
DENGAN KAWALAN PERBELANJAAN MENGIKUT HOSPITAL

HOSPITAL	PERATURAN KAWALAN PERBELANJAAN											
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
Kuala Lumpur	✓	✓	×	✓	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓
Langkawi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓
Yan	×	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	×
Kulim	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×
Kajang	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×
Kuala Kubu Bharu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Tengku Ampuan Rahimah	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	×	×
Tanjung Karang	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kluang	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	✓
Permai	✓	×	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	×
Segamat	×	×	×	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	×
Mersing	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
Seri Manjung	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ipoh	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓
Tapah	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
Grik	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓
Kota Bharu	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	×
Gua Musang	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	×	✓	✓
Alor Gajah	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	×
Jasin	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Jelevu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓
Kuala Pilah	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	×	✓	✓	✓	✓
Kangar	✓	×	×	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
Tengku Ampuan Afzan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×
Jerantut	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓
Balik Pulau	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×
Sg. Bakap	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kuala Terengganu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	×	×
Dungun	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	×	×
Dutche of Kent,Sandakan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×
Tenom	✓	✓	×	×	×	✓	×	×	✓	×	×	✓
Beaufort	×	✓	✓	✓	×	✓	×	×	✓	✓	✓	✓
Sipitang	✓	✓	×	×	×	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
Tuaran	✓	×	✓	✓	×	✓	×	×	✓	✓	×	✓
Serian	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓
Saratok	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	×
Lawas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	×	✓	✓
Kapit	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Nota: ✓ : Mematuhi

× : Tidak Mematuhi

a. Penyata Penyesuaian Perbelanjaan disediakan mengikut tempoh	g. Salinan ketiga Pesanan Kerajaan diisi lengkap
b. Penyediaan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan	h. Salinan keempat Pesanan Kerajaan diisi dengan lengkap
c. Penyesuaian disediakan oleh pegawai yang menyelenggara Buku Vot	i. Anggaran sebut harga disediakan sebelum pelawaan sebut harga
d. Semakan Buku Vot dibuat	j. Penyelenggaraan Daftar Bil
e. Pesanan Kerajaan dipertanggungjawabkan dalam Buku Vot	k. Fail peribadi/buku perkhidmatan diselenggarakan dengan kemas kini
f. Pesanan Kerajaan dikeluarkan sebelum bekalan diterima	l. Tiada kelebihan pembayaran gaji dan elaun

11.3.4. PENGURUSAN KUMPULANWANG/AKAUN AMANAH

11.3.4.1. Semakan Audit mendapati Daftar Pendahuluan Diri, Pinjaman Kenderaan dan Komputer di 6 hospital tidak diselenggarakan langsung. Bagaimanapun di 10 hospital, daftar berkenaan tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini. Maklumat penting bagi pinjaman tidak direkodkan seperti nombor gaji, nombor resit serta tarikhnya, tarikh pinjaman diberi dan tarikh mula potongannya.

11.3.4.2. Mengikut peraturan, peminjam dikehendaki mengambil insurans komprehensif dan mengemukakan salinannya kepada Ketua Jabatan untuk disimpan di dalam fail peribadi. Adalah didapati salinan sijil insurans bagi tahun kedua hingga selesai pinjaman di 9 hospital tidak disimpan dalam fail peribadi pegawai yang mendapat pinjaman/pembiayaan. Salinan dokumen ini adalah bertujuan untuk menjaga kepentingan dan keselamatan kenderaan yang masih dalam tempoh pembiayaan.

11.3.5. PENGURUSAN ASET

11.3.5.1. Adalah didapati sebahagian harta/barangan yang diterima/dibeli di 16 hospital tidak direkodkan dalam Daftar Harta Modal/Inventori/ Bekalan Pejabat manakala di 22 hospital yang lain, daftar tersebut tidak diselenggarakan dengan lengkap.

11.3.5.2. Mengikut peraturan, harta Kerajaan hendaklah mempunyai tanda pengenalan “Hak Milik Kerajaan”. Adalah didapati sebahagian harta atau inventori di 16 hospital tidak mempunyai tanda pengenalan “Hak Milik Kerajaan” dan tiada nombor siri pendaftarannya.

11.3.5.3. Pegawai Pengawal bertanggungjawab menentukan semua harta benda Kerajaan yang tidak boleh digunakan atau ianya berlebihan, diperiksa dengan segera dan dilupuskan secara paling berfaedah. Adalah diperhatikan 16 hospital tidak membuat pelupusan terhadap harta modal dan inventori yang tidak ekonomik untuk dibaiki, di mana ada antaranya telah terbiar sejak beberapa tahun.

11.3.5.4. Mengikut peraturan, Pegawai Pengawal hendaklah memastikan bahawa verifikasi stok fizikal dilaksanakan mengikut tempoh yang ditetapkan. Pemverifikasi stok yang dilantik hendaklah mengira dan merekodkan baki fizikal barang di hadapan penyelenggara stor dan kemudiannya membandingkan baki tersebut dengan baki stok dalam kad petak atau daftar yang diselenggarakan. Semakan Audit mendapati 4 hospital tidak menjalankan verifikasi stok seperti yang dikehendaki oleh peraturan.

11.3.5.5. Pegawai Pengangkutan adalah bertanggungjawab memastikan Buku Log disediakan untuk semua kenderaan dan buku tersebut diselenggarakan dengan betul dan dikemaskinikan setiap hari. Semakan Audit mendapati 19 hospital tidak menyelenggarakan Buku Log dengan kemas kini. Butiran penggunaan kenderaan seperti maksud perjalanan dan jumlah perjalanan tidak diisi dalam ruangan yang disediakan di buku berkenaan.

11.4. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada umumnya, pengurusan kewangan di hospital-hospital masih mempunyai beberapa kelemahan terutamanya dalam penyelenggaraan rekod perakaunan. Antara punca kelemahan tersebut ialah kurangnya penyeliaan diberi kepada pegawai bawahan dan latihan yang diberi tidak mencukupi bagi pegawai terlibat dengan pengurusan kewangan. Sehubungan ini, pihak Kementerian perlu memastikan setiap pegawai/anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan mendapat latihan yang mencukupi bagi meningkatkan kecekapan mereka.

12. JABATAN HAL EHWAL ORANG ASLI

12.1. LATAR BELAKANG

Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (Jabatan) telah ditubuhkan pada tahun 1953 bertujuan untuk menyatu dan menyusun masyarakat Orang Asli ke arah kehidupan nasional melalui langkah-langkah yang sesuai dari segi pembangunan, pentadbiran dan kebajikan supaya taraf hidup mereka dapat diperbaiki selaras dengan Dasar Ekonomi Baru dan arus pembangunan negara. Seterusnya ia juga bertanggungjawab untuk mengurang dan membasmi kemiskinan di kalangan Orang Asli, meningkatkan kualiti hidup serta tahap kesihatan, membentuk jati diri dan meningkatkan penyertaan Orang Asli dalam sektor perindustrian dan perdagangan. Jabatan Hal Ehwal Orang Asli telah menerima peruntukan mengurus berjumlah RM38.35 juta pada tahun 2000 dan RM31.22 juta pada tahun 2001.

12.2. OBJEKTIF DAN SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan pengurusan kewangan dijalankan adalah untuk menentukan sama ada wujud sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap pengurusan hasil, perbelanjaan dan aset, semua peraturan dan garis panduan yang ditetapkan telah dipatuhi dan rekod kewangan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini. Pengauditan meliputi aktiviti pengurusan kewangan bagi tempoh 2000 hingga bulan Julai 2001. Semakan Audit terhadap rekod kewangan, fail dan dokumen yang berkaitan di Ibu Pejabat Jabatan Hal Ehwal Orang Asli; Bahagian Kesihatan Dan Perubatan; Unit Pengurusan Cawangan Gombak; Unit Stor dan Bekalan; Bahagian Pengangkutan Dan Perhubungan di Gombak dan Jabatan Hal Ehwal Orang Asli di Negeri Kelantan/Terengganu, Selangor, Perak dan Pahang telah dilakukan.

12.3. PENEMUAN AUDIT

12.3.1. KAWALAN PENGURUSAN

12.3.1.1. Secara keseluruhannya carta organisasi telah disediakan di Ibu Pejabat Jabatan dan Cawangan-cawangan Kelantan/Terengganu, Selangor, Perak dan Pahang. Namun begitu, adalah didapati carta tersebut tidak diselenggarakan dengan kemas kini seperti tidak dicatatkan tarikh kuat kuasa dan tidak ditandatangani. Di samping itu, carta tersebut masih menunjukkan nama pegawai yang telah pencen, bertukar atau

meninggal dunia. Selepas teguran Audit, Jabatan memaklumkan bahawa tindakan telah diambil untuk mengemaskinikannya.

12.3.1.2. Fail Meja merupakan dokumen rujukan utama pegawai dalam menjalankan tugas dan tanggungjawab supaya kecekapan dan keberkesanannya dapat dipertingkatkan. Bagaimanapun, semakan Audit terhadap Fail Meja di Bahagian Kesihatan Dan Perubatan serta pejabat cawangan di negeri-negeri yang dilawati mendapati kandungan Fail Meja tidak disediakan dengan lengkap dan tidak kemas kini. Sebagai contoh, senarai tugas pegawai tidak dikepilkan dalam Fail Meja pegawai berkenaan. Bagaimanapun selepas teguran Audit, Jabatan sedang mengemaskini Fail Meja tersebut.

12.3.2. KAWALAN HASIL

Semakan Audit terhadap rekod hasil menunjukkan ianya telah diselenggara dengan memuaskan. Namun begitu, adalah didapati kelemahan-kelemahan seperti kutipan tidak dibankkan dengan segera, resit lewat direkodkan di Buku Tunai antara 17 hingga 35 hari dan slip bayar masuk bank tidak disemak bagi menentukan ketepatan jumlah sebenar yang dibankkan telah berlaku di Ibu Pejabat Jabatan.

12.3.3. KAWALAN PERBELANJAAN

12.3.3.1. Semakan Audit di Ibu Pejabat Jabatan mendapati beberapa kelemahan dalam pengurusan Buku Vot Jabatan. Antaranya Ibu Pejabat Jabatan mengambil masa 2 hingga 3 hari untuk memperakaukan tanggungan ke dalam Buku Vot Berkomputer, Buku Vot tidak disemak oleh pegawai penyelia, Penyata Penyesuaian tidak disediakan pada tahun 2000 untuk menerangkan perbezaan baki antara rekod Jabatan dengan rekod Jabatan Akauntan Negara Malaysia dan Penyata Penyesuaian bagi tahun 2001 telah lewat disediakan. Jabatan telah memaklumkan bahawa perkara di atas berlaku disebabkan masalah pelaksanaan sistem Buku Vot Berkomputer dan Jabatan sedang berusaha mengatasinya.

12.3.3.2. Semakan Audit terhadap Pesanan Kerajaan yang dikeluarkan pada tahun 2000 dan 2001 di Ibu Pejabat Jabatan mendapati pegawai yang menandatangani Pesanan Kerajaan tidak diberi penurunan kuasa secara bertulis, Pesanan Kerajaan yang telah ditandatangani tidak dikeluarkan atau lewat dikeluarkan iaitu setelah perkhidmatan/bekalan dilaksanakan, kebanyakan Pesanan Kerajaan tidak dilengkapi dengan maklumat penting seperti tarikh bekalan/perkhidmatan sepatutnya dibekalkan dan perakuan terima barang lewat dibuat. Bagaimanapun, Jabatan telah mengambil tindakan pembetulan terhadap perkara ini selepas ditegur oleh pihak Audit.

12.3.3.3. Daftar Bil di Ibu Pejabat Jabatan masih belum diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini di mana ruangan bagi *'Tarikh Bil diterima oleh pihak penerima barang dan/atau perkhidmatan'* dan *'Tarikh Bil diperakui oleh pihak yang menerima barang dan/atau perkhidmatan'* tidak dipenuhi. Ruangan di atas adalah perlu diisi dengan sempurna bagi mengawal tempoh bil dijelaskan dari tarikh ia diterima. Tiada bukti menunjukkan Daftar Bil yang diselenggara telah disemak oleh pegawai bertanggungjawab setiap 3 bulan sekali. Bagaimanapun, tindakan mengemaskini Daftar Bil telah diambil selepas teguran Audit.

12.3.3.4. Di Cawangan Perak, adalah didapati baucar bayaran yang disediakan antara bulan Disember 1999 hingga bulan Disember 2000 bernilai RM122,630 atas nama Pengarah Jabatan Orang Asli Perak untuk bayaran elaun batin/elaun galakan peserta yang masih belum dibahagikan dalam tempoh 21 hari tidak dikembalikan kepada Jabatan Akauntan Negara Malaysia seperti yang ditetapkan di Arahan Perbendaharaan. Jabatan telah mencadangkan untuk membuat bayaran terus ke akaun bank peserta yang berkenaan.

12.3.3.5. Semakan terhadap sistem bayaran pukal mendapati bil asal tidak dikemukakan oleh Unit/Bahagian berkaitan ke Bahagian Kewangan, Ibu Pejabat Jabatan untuk tujuan semakan dan pengesahan dan ada bil yang lewat direkodkan ke dalam Buku Vot. Adalah didapati bil itu juga lewat diterima disebabkan syarikat/pembekal tidak dimaklumkan tentang pertukaran alamat Jabatan. Selepas teguran Audit, tindakan sewajarnya dan penyeliaan yang rapi telah diambil terhadap perkara ini.

12.3.3.6. Kawalan perbelanjaan untuk kebajikan Orang Asli juga mempunyai kelemahan. Antaranya ialah tiada pengesahan penerimaan wang saku bulanan yang dibayar secara tunai kepada Orang Asli yang mengikuti Kursus Jahitan di Pusat Latihan Paya Bungor, Kuantan. Selain dari itu, pengurusan bantuan keperluan diri pesakit dan pengiring ke hospital Jabatan juga kurang teratur di mana borang untuk memesan barang-barang keperluan pesakit tidak disahkan oleh penjaga stor dan barang-barang keperluan telah dikeluarkan dari stor tanpa direkodkan dalam Buku Stok dengan segera.

12.3.4. PENGURUSAN ASET

12.3.4.1. Semakan Audit terhadap pengurusan 6 stor di Ibu Pejabat Jabatan dan Unit Pengurusan Cawangan Gombak mendapati beberapa kelemahan seperti pemeriksaan dan verifikasi stok tidak dijalankan dan stok alat ganti kenderaan yang tidak boleh digunakan bernilai RM108,609 masih disimpan di Stor Bekalan. Begitu juga dengan peralatan tukang

yang lambat bergerak dan yang telah usang masih disimpan di Stor Unit Pengurusan Cawangan Gombak. Adalah didapati juga barang/peralatan di stor yang belum direkodkan ke dalam Buku Stok.

12.3.4.2. Merujuk kepada Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1991, Pegawai Pengawal hendaklah memastikan rekod mengenai harta modal, inventori dan bekalan pejabat diselenggarakan dengan teratur untuk tujuan pengawasan terhadap pergerakan aset. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati aset yang dibeli pada tahun 2000 dan 2001 di Ibu Pejabat Jabatan dan di Bahagian Kesihatan Dan Perubatan tidak direkodkan ke dalam Daftar Harta Modal dan Daftar Inventori.

12.3.4.3. Mengikut Tatacara Pengurusan Stor, pemeriksaan fizikal terhadap harta modal dan inventori perlu dijalankan oleh pegawai pemeriksa sekurang-kurangnya sekali dalam masa 2 tahun. Selain dari itu, harta-harta Kerajaan hendaklah mempunyai tanda pengenalan kepunyaan Kerajaan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati pemeriksaan fizikal terhadap harta modal tidak dijalankan di Ibu Pejabat Jabatan dan Unit Pengurusan Cawangan Gombak semenjak tahun 1999 dan juga tidak dilakukan di negeri-negeri yang dilawati. Aset yang dibeli bagi tempoh 1999 hingga 2001 juga tidak ditandakan dengan "Hak Milik Kerajaan" .

12.3.4.4. Pemeriksaan Audit juga dijalankan terhadap kenderaan Jabatan di Bahagian Pengangkutan Dan Perhubungan, Bahagian Kesihatan Dan Perubatan dan cawangan-cawangan negeri bagi memastikan penyelenggaraan dan pengurusan kenderaan mengikut peraturan yang ditetapkan. Semakan Audit mendapati 18 kenderaan di Bahagian Pengangkutan Dan Perhubungan dan 3 di Bahagian Kesihatan Dan Perubatan adalah dalam keadaan uzur. Sungguhpun kenderaan itu kerap kali diselenggara dan melibatkan kos yang tinggi, ia masih digunakan kerana kekurangan kenderaan untuk melaksanakan operasi-operasi Jabatan.

12.3.4.5. Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 6 Tahun 1999 menghendaki pegawai pemegang kad atau pemandu menyemak dan mengesahkan penyata pembelian minyak dengan resit belian setiap bulan sebelum inbois tuntutan disahkan untuk pembayaran. Namun begitu, tiada bukti yang menunjukkan semakan telah dibuat oleh pegawai berkenaan di Unit Pengurusan Cawangan Gombak serta Bahagian Kesihatan Dan Perubatan terhadap resit dan penyata pembelian yang diterima daripada syarikat pembekal minyak pada setiap bulan.

12.3.4.6. Pemeriksaan Audit terhadap Buku Log di Cawangan Perak mendapati ianya tidak diselenggarakan dengan kemas kini seperti tiada catatan mengenai penyelenggaraan dan pembaikan kenderaan serta penggunaan minyak dan tayar. Jabatan memaklumkan bahawa tindakan telah diambil dan penyeliaan yang lebih rapi akan dijalankan untuk mengelakkan perkara tersebut berulang.

12.3.5. KEMUDAHAN PERUMAHAN

12.3.5.1. Pihak Audit juga telah menjalankan pengauditan terhadap kuarters Jabatan di Gombak, Selangor bagi menentukan sama ada kuarters yang disediakan selesa dan selamat didiami dan penyelenggaraan kuarters dilaksanakan dengan teratur serta pengagihannya dibuat mengikut garis panduan yang ditetapkan. Semakan telah dijalankan terhadap dokumen yang berkaitan di peringkat Ibu Pejabat dan Unit Pengurusan Cawangan Gombak. Selain dari itu, borang soal selidik juga dikeluarkan kepada anggota Jabatan yang mendiami kuarters untuk mendapatkan maklum balas mengenai keadaan kuarters yang disediakan. Hasil daripada pengauditan/maklum balas yang diterima mendapati kebanyakan kuarters untuk anggota Jabatan telah dibina pada awal tahun 1950 hingga 1970 dan hanya 3 blok rumah pangsa dibina pada tahun 1980. Sehingga tahun 2001, Jabatan mempunyai 128 unit kuarters untuk didiami oleh anggotanya. Pembinaan kuarters tersebut dibuat secara tidak terancang di mana kedudukannya terlalu rapat dan berkeadaan sesak, kemudahan infrastruktur juga tidak memuaskan seperti jalan raya yang sempit, tiada tempat letak kereta, sistem perparitan tidak sempurna dan sebagainya.

12.3.5.2. Lawatan Audit mendapati kuarters Jabatan yang telah berusia lebih 25 tahun itu yang diperbuat daripada kayu termasuk juga kuarters untuk pegawai perubatan yang ditugaskan di Hospital Jabatan di Gombak. Kuarters tersebut adalah kurang selesa didiami kerana telah uzur seperti rumah condong akibat hakisan tanah, dinding berlubang dan reput manakala bilik air rosak serta lantainya pecah/retak. Di samping itu, pelbagai kerosakan yang memerlukan penyelenggaraan telah berlaku dari semasa ke semasa. Kuarters kelas H dan kelas G juga berkeadaan sempit dan ada yang hanya mempunyai satu bilik atau 2 bilik kecil yang tidak sesuai didiami oleh anggota yang mempunyai ahli keluarga yang ramai. Jabatan menyedari perkara ini dan berusaha memberi penyelesaian kepada anggota dengan mengubah suai 2 unit rumah yang mempunyai satu bilik kepada satu unit rumah. Bagi kuarters jenis rumah panjang kelas H, bilik air berdindingkan zink dibina di luar rumah adalah dalam keadaan uzur dan tidak sesuai digunakan. Gambar-gambar berikut menunjukkan keadaan kuarters:-

GAMBAR 1

Rumah Diperbuat Daripada Kayu Yang Telah Usang Dan Terdapat Pelbagai Kerosakan

GAMBAR 2

Bilik Air Berdindingan Zink Dibina Di Luar Rumah Tidak Sesuai Digunakan Lagi

12.3.5.3. Pada amnya, Jabatan tidak mempunyai perancangan penyelenggaraan secara berjadual memandangkan kuarters Jabatan berkeadaan uzur. Penyelenggaraan dan pembaikan kuarters hanya dilakukan apabila menerima aduan daripada penghuni kuarters. Semakan Audit terhadap daftar penyelenggaraan di Unit Pengurusan Cawangan Gombak mendapati kos penyelenggaraan pada tahun 2000 berjumlah RM97,232 dan setakat bulan Oktober 2001 ialah RM67,896. Kuarters rumah pangsa Jabatan pula kelihatan usang dan tidak terurus kerana tidak pernah dicat sejak didiami seperti di **Gambar 3**. Peruntukan kewangan yang terhad menghalang usaha Jabatan mengindah dan membaik pulih kuarters tersebut. Bagaimanapun, pada tahun 2000 peruntukan berjumlah RM360,000 telah diluluskan bagi menjalankan pembaikan dan penyelenggaraan terhadap 3 blok rumah pangsa Jabatan dan sejumlah RM300,000 daripadanya telah diberikan kepada Jabatan Kerja Raya Negeri Selangor untuk tujuan tersebut.

GAMBAR 3

Kuarters Kelihatan Usang Kerana Tidak Pernah Dicat Sejak Diduduki

12.3.5.4. Semakan Audit mendapati tiada laporan prestasi/siap kerja mengenai pembaikan dan penyelenggaraan yang dikemukakan oleh Jabatan Kerja Raya Negeri Selangor. Daripada soal selidik dan temu bual dengan penghuni kuarters, adalah didapati kerosakan masih berlaku seperti saluran tangki najis dan saluran paip air bocor; dinding retak; sistem pendawaian elektrik yang kurang sempurna dan juga kerja-kerja pembaikan terbengkalai yang tidak disempurnakan oleh Jabatan Kerja Raya. Jabatan telah mengambil tindakan menghubungi dan mengadakan perjumpaan dengan pihak Jabatan Kerja Raya bagi mendapatkan prestasi sebenar mengenai kerja pembaikan dan penyelenggaraan yang dilaksanakan. Bagaimanapun, tiada maklum balas diterima daripada Jabatan Kerja Raya.

12.3.5.5. Pengagihan kelas kuarters kepada anggota Jabatan adalah berdasarkan kepada Perintah Am Bab E. Pengagihan kuarters dijalankan oleh Biro Perumahan Dan Pentadbiran yang dipengerusikan oleh Timbalan Ketua Pengarah III dan ahli-ahlinya terdiri daripada Pegawai-pegawai Kanan di Ibu Pejabat Jabatan dan Unit Pengurusan Cawangan Gombak. Pengagihan dibuat mengikut gred berdasarkan kepada permohonan daripada pegawai dan anggota Jabatan dengan memberi keutamaan kepada pegawai/anggota yang bertugas di sekitar Kompleks Jabatan Hal Ehwal Orang Asli di Gombak iaitu di Bahagian Kesihatan Dan Perubatan, Bahagian Pengangkutan Dan Perhubungan, Unit Pengurusan Cawangan Gombak, Muzium dan Perpustakaan Jabatan itu. Adalah diperhatikan pihak Jabatan telah membuat pengagihan kuarters kepada anggota Jabatan mengikut peraturan-peraturan yang ditetapkan.

12.3.5.6. Pengurusan kuarters dijalankan oleh Unit Pengurusan Cawangan Gombak. Sehubungan ini, adalah didapati Ibu Pejabat Jabatan kurang memberi perhatian untuk memantau pengurusan kuarters. Semakan Audit selanjutnya mendapati rekod pengurusan kuarters seperti Daftar Penghuni Kuarters tidak diselenggarakan dengan sempurna dan tidak kemas kini. Pemantauan terhadap kedudukan fizikal, kebersihan dan kawasan persekitaran kuarters juga tidak memuaskan. Berdasarkan maklum balas daripada penghuni, mereka kurang berpuas hati dengan keadaan fizikal kuarters yang kurang sempurna, persekitaran kuarters yang dipenuhi dengan semak samun seperti di **Gambar 4**, keselamatan rumah yang mudah terbakar kerana keadaan kuarters yang sesak/rapat, kecurian yang sering berlaku dan masalah penagihan dadah. Masalah tersebut sungguhpun telah dilaporkan kepada Biro Perumahan Dan Pentadbiran, Unit Pengurusan Cawangan Gombak tetapi ia tidak dapat diselesaikan dengan berkesan.

GAMBAR 4

Persekitaran Kuarters Di Gombak Yang Dipenuhi Dengan Semak Samun

12.3.5.7. Lawatan Audit juga mendapati kawasan persekitaran kuarters telah diceroboh oleh setinggan dengan pembinaan rumah berjumlah 116 buah di mana 63% daripada rumah tersebut didiami oleh anggota Jabatan sendiri. Perumahan setinggan ini menyesak lagi kawasan persekitaran kuarters dengan pembinaan rumah yang terlalu rapat antara satu dengan lain. Memandangkan setinggan berkongsi meter air dengan Jabatan untuk bekalan air, kutipan bayaran balik penggunaan air daripada setinggan telah dibuat oleh Jabatan pada setiap bulan. Bagaimanapun sehingga bulan September 2001, adalah didapati 55 rumah setinggan masih tertunggak bayaran bil air berjumlah RM1,817. Gambar-gambar berikut menunjukkan keadaan rumah setinggan di kawasan kuarters :-

GAMBAR 5

GAMBAR 6

Rumah Setinggan Yang Dibina Di Kawasan Kuarters Jabatan Di Gombak

12.4. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

12.4.1. Pada keseluruhannya prestasi pengurusan kewangan di Jabatan Hal Ehwal Orang Asli perlu lagi dipertingkatkan. Kelemahan-kelemahan yang dibangkitkan terutamanya mengenai pengurusan perbelanjaan untuk kebajikan Orang Asli serta pengurusan aset dan stor perlu diberi perhatian dan diperbaiki dengan segera. Kursus dan latihan perlu diberikan kepada pegawai dan anggota bagi semua bahagian di Ibu Pejabat Jabatan dan negeri yang berkaitan supaya mereka mempertingkatkan pengetahuan tentang pengurusan kewangan. Pemantauan pegawai atasan terhadap kerja-kerja yang dijalankan oleh pegawai dan anggota bawahan hendaklah ditingkatkan sebagai mana yang telah ditetapkan dalam peraturan-peraturan tertentu.

12.4.2. Dalam pengurusan perumahan, adalah didapati Jabatan Hal Ehwal Orang Asli merancang untuk menyediakan perumahan Jabatan yang selesa dan lebih tersusun pada masa hadapan, umpamanya Jabatan telah membuat cadangan pembinaan kuarters yang lebih terancang dan tersusun dalam Rancangan Malaysia Kelapan. Namun begitu, permohonan bagi membina semula perumahan Jabatan dalam Rancangan Malaysia Kelapan tidak dilulus/ditangguhkan oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar. Pihak Audit dimaklumkan kegagalan mendapatkan peruntukan untuk tujuan tersebut disebabkan masalah hak milik tapak kuarters yang masih di bawah Jabatan Perhutanan Negeri Selangor.

12.4.3. Bahagian Pentadbiran, Jabatan Hal Ehwal Orang Asli perlu mendapatkan khidmat rundingan dari Jabatan Kerja Raya bagi memastikan sama ada kuarters yang telah berusia lebih 20 tahun itu masih selamat diduduki. Kuarters yang mengalami kerosakan dan tidak selamat diduduki perlu dibaik pulih bagi memastikan keselamatan anggota terjamin. Peruntukan yang mencukupi untuk kerja penyelenggaraan kuarters hendaklah dikemukakan kepada Kementerian Kewangan supaya Jabatan dapat menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan secara berjadual.

KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR

13. PENGURUSAN KEWANGAN DI PEJABAT DI BAWAH KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR

13.1. LATAR BELAKANG

13.1.1. Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar (Kementerian) adalah bertanggungjawab untuk meningkatkan kefahaman, kesedaran dan penghargaan masyarakat terhadap sains dan teknologi; melaksanakan pembangunan penyelidikan serta memulihara dan mengawasi alam sekitar. Tanggungjawab ini dilaksanakan melalui 17 Jabatan/Bahagian. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, Kementerian telah diperuntukkan dengan RM4,119.69 juta dan peruntukan ini telah diagihkan kepada Jabatan/Bahagiannya seperti berikut:-

JADUAL 30
PERUNTUKAN MENGURUS DAN PEMBANGUNAN
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

JABATAN/ BAHAGIAN	PERUNTUKAN					
	MENGURUS (RM Juta)			PEMBANGUNAN (RM Juta)		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001
BAHAGIAN						
Ibu Pejabat Kementerian (*)	66.11	103.44	115.36	600.98	1,014.70	1,039.87
Direktorat Bioteknologi Kebangsaan	0.51	0.54	0.65	1.92	21.88	24.50
Bahagian Antarabangsa; Pusat Maklumat Sains dan Teknologi Malaysia; Bahagian Pemuliharaan dan Pengurusan Alam Sekitar; Bahagian Sains Dan Teknologi	21.24	40.28	32.59	0.33	0.47	31.42
Pusat Remote Sensing Negara	3.25	5.00	6.76	42.00	87.33	24.50
Pusat Sains Negara	5.00	5.02	5.03	0.45	2.45	1.71
Bahagian Kajian Sains Angkasa	4.04	3.62	4.00	12.67	6.47	28.31
JABATAN						
Lembaga Pelesenan Tenaga Atom	2.29	2.44	2.56	3.25	11.45	13.00
Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (PERHILITAN)	18.27	20.12	19.62	21.74	25.99	33.53
Jabatan Standard Malaysia	3.03	8.13	8.09	-	-	-
Jabatan Perkhidmatan Kajiucua Malaysia	27.66	33.80	33.45	8.16	21.36	13.34
Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia (MINT)	21.05	20.69	23.36	12.00	20.07	9.17
Jabatan Alam Sekitar	26.64	34.77	42.39	14.72	31.43	25.55
Jabatan Kimia	15.65	18.30	19.86	44.12	30.23	14.01
JUMLAH	214.74	296.15	313.72	762.34	1,273.83	1,258.91

(*) – Peruntukan Ibu Pejabat Kementerian Termasuk Pemberian Untuk Agensi Korporat Di Bawah Kementerian Di Samping Peruntukan Bagi Bahagian Pentadbiran Dan Perjawatan Serta Bahagian Kewangan

13.1.2. Dari segi pengurusan kewangan, Kementerian mempunyai 63 Pusat Tanggungjawab dan 46 daripadanya terletak di negeri dan daerah. Ketua Setiausaha Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar merupakan Pegawai Pengawal bagi kesemua Pusat Tanggungjawab di bawah Kementerian ini.

13.1.3. Bagi melaksanakan tanggungjawabnya, Kementerian serta Jabatan/Bahagiannya telah diperuntukkan dengan 4,278 jawatan pada tahun 2002. Daripada jumlah ini, 3,679 jawatan telah diisi. Berikut diberikan kedudukannya:-

JADUAL 31
BILANGAN PERJAWATAN TAHUN 2002 BAGI JABATAN/BAHAGIAN DI BAWAH
KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR

JABATAN/BAHAGIAN	BILANGAN JAWATAN LULUS	BILANGAN JAWATAN ISI	BILANGAN JAWATAN KOSONG
BAHAGIAN			
Ibu Pejabat Kementerian	106	94	12
Direktorat Bioteknologi Kebangsaan	7	6	1
Bahagian Antarabangsa; Pusat Maklumat Sains dan Teknologi Malaysia; Bahagian Pemuliharaan dan Pengurusan Alam Sekitar; Bahagian Sains dan Teknologi	121	78	43
Pusat Remote Sensing Negara	150	107	43
Pusat Sains Negara	83	68	15
Bahagian Kajian Sains Angkasa	55	46	9
JABATAN			
Lembaga Pelesenan Tenaga Atom	61	55	6
Jabatan Perlindungan Hidupan Liar Dan Taman Negara (PERHILITAN)	797	679	118
Jabatan Standard Malaysia	32	20	12
Jabatan Perkhidmatan Kajiucua Malaysia	902	759	143
Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia (MINT)	707	572	135
Jabatan Alam Sekitar	626	610	16
Jabatan Kimia	631	585	46
JUMLAH	4,278	3,679	599

13.2. OBJEKTIF DAN SKOP PENGAUDITAN

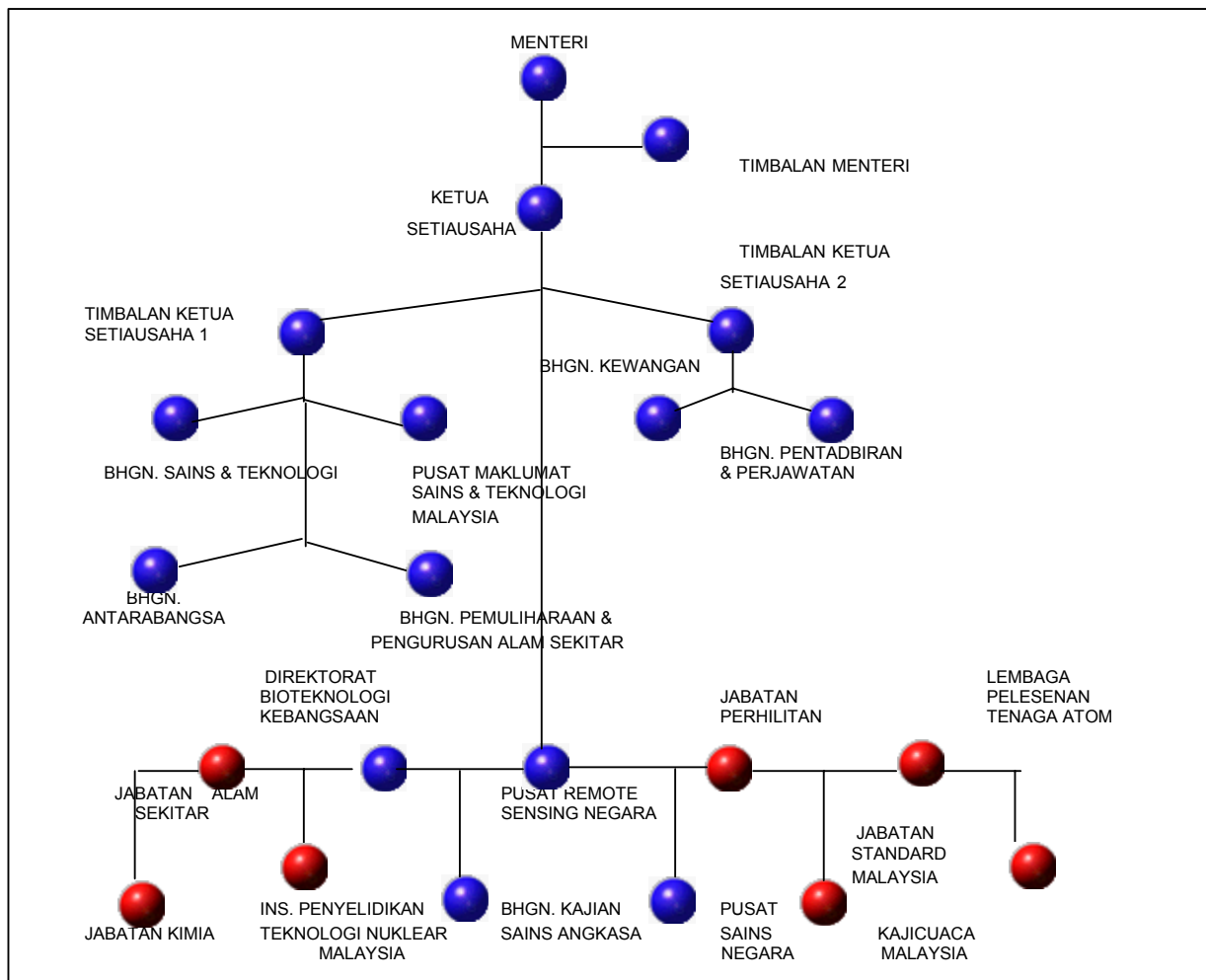
Pengauditan ini dilaksana untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan Kementerian dibuat mengikut undang-undang dan peraturan kewangan serta memastikan adanya komitmen pihak pengurusan terhadap tanggungjawab mewujudkan pengurusan kewangan yang cekap dan berhemah. Pengauditan ini dijalankan di peringkat Kementerian dan 15 Pejabat yang lain iaitu Ibu Pejabat Jabatan Perlindungan Hidupan Liar Dan Taman Negara (PERHILITAN) serta 11 cawangannya di negeri; Pusat Sains Negara; Pusat Remote Sensing Negara dan Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia. Semakan Audit dijalankan terhadap rekod dan dokumen kewangan bagi tempoh 1999 hingga 2001. Lawatan fizikal juga dijalankan terhadap pejabat yang terlibat.

13.3. PENEMUAN AUDIT

13.3.1. KAWALAN PENGURUSAN

13.3.1.1. Struktur organisasi Kementerian mengandungi fungsi, aktiviti dan hierarki bagi setiap Jabatan dan Bahagiannya. Maklumat berkaitan struktur organisasi Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar ialah seperti berikut :-

CARTA 5
STRUKTUR ORGANISASI
KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR

13.3.1.2. Semakan Audit mendapati kesemua pejabat yang dilawati telah menyediakan carta organisasi yang jelas menunjukkan aktiviti-aktiviti serta hierarki bagi melaksanakan fungsi masing-masing. Fungsi bagi pejabat-pejabat yang diaudit ialah seperti berikut :-

JADUAL 32
FUNGSI PEJABAT YANG DIAUDIT

PEJABAT	FUNGSI
Pusat Remote Sensing Negara	Membangun dan menggunakan teknologi <i>remote sensing</i> angkasa dan teknologi yang berkaitan serta mempromosikan penggunaannya dalam pengurusan sumber alam sekitar dan perancangan strategik negara.
Pusat Sains Negara	Meningkatkan kefahaman, minat dan penghargaan orang ramai terhadap sains dan teknologi.
Jabatan Perlindungan Hidupan Liar Dan Taman Negara (PERHILITAN)	Memulihara kepelbagaian spesies hidupan liar dan habitat bagi memastikan faedah yang berpanjangan kepada manusia dari segi ekonomi, pendidikan, penyelidikan, estetik, rekreasi dan fungsi ekologi.
Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia (MINT)	Mencapai kecemerlangan dalam penyelidikan aplikasi dan pengurusan teknologi nuklear/teknologi berkaitan; meningkatkan penerimaan serta memperluaskan pasaran dan mempelbagaikan penggunaan teknologi nuklear/teknologi berkaitan.

13.3.1.3. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bilangan 8 Tahun 1991 menetapkan Manual Prosedur Kerja dan Fail Meja bagi setiap anggota perlu disediakan sebagai dokumen rujukan yang dapat menyumbang kepada peningkatan kecekapan serta keberkesanan sesebuah pejabat. Semakan Audit mendapati 6 pejabat iaitu Ibu Pejabat Kementerian, Pusat Sains Negara serta Jabatan PERHILITAN Cawangan Negeri Sembilan; Pahang; Terengganu dan Perlis tidak dapat mengemukakan Manual Prosedur Kerja yang lengkap dan kemas kini manakala 8 pejabat iaitu Ibu Pejabat Kementerian, Pusat Sains Negara serta Jabatan PERHILITAN Cawangan Ibu Pejabat; Selangor; Negeri Sembilan; Johor; Perlis dan Perak pula tidak menyediakan Fail Meja yang lengkap bagi setiap anggotanya.

13.3.1.4. Pada keseluruhannya, latihan kepada pegawai-pegawai yang terlibat dalam urusan kewangan dan pentadbiran telah diberi dari semasa ke semasa. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati 3 pejabat iaitu Ibu Pejabat Kementerian, Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia dan Jabatan PERHILITAN Cawangan Kelantan perlu mempertingkatkan usaha untuk memberi latihan yang bersesuaian kepada anggotanya. Semakan Audit selanjutnya mendapati 14 anggota di 3 pejabat tersebut tidak mendapat latihan kewangan sejak 3 hingga 10 tahun yang lalu.

13.3.1.5. Untuk meningkatkan prestasi pengurusan kewangan, semua Pusat Tanggungjawab dikehendaki menubuhkan Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati Jawatankuasa tersebut belum diwujudkan di Pusat Remote Sensing Negara; Jabatan PERHILITAN Cawangan Selangor; Johor; Pahang; Terengganu dan Kelantan.

13.3.1.6. Pada tahun 1995, Kementerian Kewangan telah menetapkan setiap Pegawai Pengawal menubuhkan Jawatankuasa Pengurusan Aset Kerajaan dengan tujuan untuk memantau dan mengenal pasti masalah berkaitan urusan aset/stor. Jawatankuasa Pengurusan Aset Kerajaan hendaklah bermesyuarat sekurang-kurangnya 3 bulan sekali. Semakan Audit mendapati Jawatankuasa ini telah ditubuhkan oleh Kementerian pada bulan Julai 1995. Bagaimanapun, bagi tempoh 1999 hingga 2001, hanya satu mesyuarat telah diadakan iaitu pada tahun 1999.

13.3.1.7. Jabatan Perkhidmatan Awam telah meluluskan 7 jawatan untuk Unit Audit Dalam peringkat Kementerian yang diwujudkan pada bulan Ogos 2000. Jawatan-jawatan yang diluluskan ialah satu jawatan Terbuka gred 2 (Ketua Unit Audit Dalam), satu jawatan Juruaudit gred W3, tiga jawatan Penolong Juruaudit gred W6 dan dua jawatan Pembantu Tadbir gred N9. Bagaimanapun, jawatan Ketua Unit Audit Dalam belum diisi lagi. Sungguhpun demikian, unit ini telah berjaya menjalankan pengauditan pematuhan terhadap Pemberian Bantuan Kewangan Kepada Badan-badan Bukan Kerajaan (NGO) pada tahun 2001 di peringkat Kementerian manakala pada tahun 2002 pula, Unit Audit Dalam telah merancang untuk menjalankan 3 pengauditan pengurusan kewangan, satu pengauditan pengurusan aset dan satu pengauditan Akaun Amanah.

13.3.2. KAWALAN HASIL

13.3.2.1. Terimaan oleh pejabat-pejabat di bawah Kementerian terbahagi kepada 2 jenis iaitu terimaan hasil dan terimaan bukan hasil. Antara terimaan hasil ialah kutipan tiket ke Pusat Sains Negara, jualan buku dan majalah, bayaran permit/lesen bagi Jabatan PERHILITAN, jualan borang dan setem, bayaran kompaun serta jualan data-data *remote sensing* di Pusat Remote Sensing. Terimaan bukan hasil pula ialah seperti bayaran balik gaji, bayaran balik pendahuluan dan bayaran balik telefon.

13.3.2.2. Semakan Audit di semua pejabat yang dilawati mendapati pada keseluruhannya, Daftar Borang Hasil dan Buku Tunai telah direkod dengan lengkap dan kemas kini, urusan pengeluaran resit telah dibuat dengan teratur, pungutan telah diperakaun dengan sempurna, kemasukan wang ke bank dibuat dengan segera serta Penyata Penyesuaian Hasil disediakan dengan betul dan kemas kini. Bagaimanapun, masih terdapat beberapa kelemahan dari aspek kawalan hasil seperti kelemahan kawalan terhadap Borang-borang Hasil dan terimaan melalui mel, ketiadaan notis awam mengenai keperluan meminta resit dan pemeriksaan mengejut tidak dijalankan setiap 6 bulan sekali.

13.3.2.3. Butir-butir lengkap mengenai pematuhan terhadap peraturan kewangan berhubung dengan kawalan hasil mengikut pejabat yang dilawati adalah seperti berikut :-

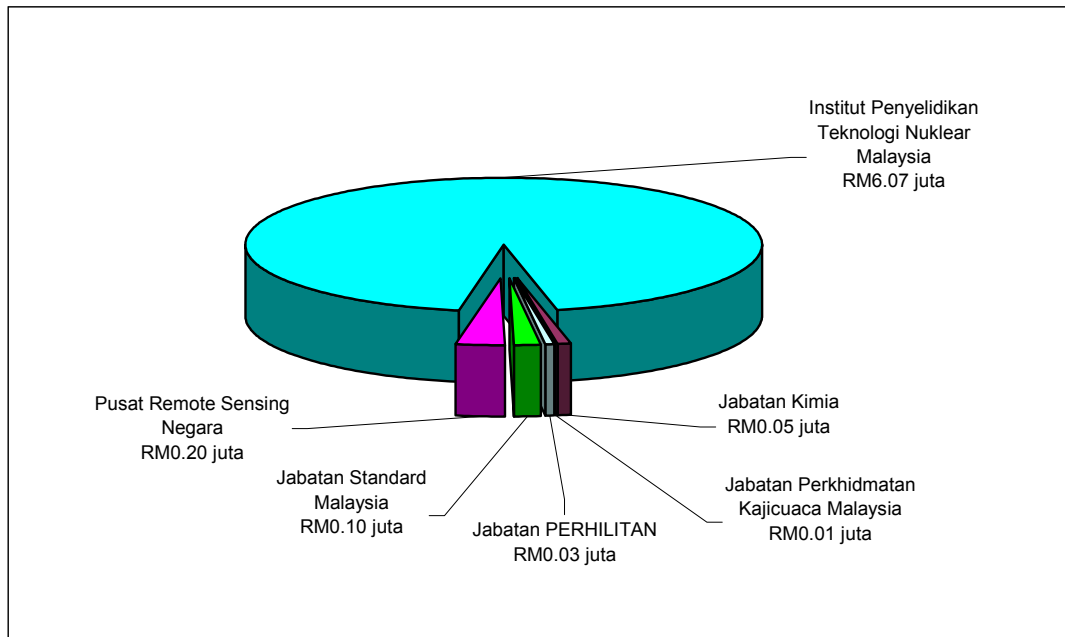
JADUAL 33
PEMATUHAN TERHADAP PERATURAN KEWANGAN BERHUBUNG DENGAN KAWALAN HASIL

PERATURAN KAWALAN HASIL	JABATAN/BAHAGIAN					
	IBU PEJABAT	PUSAT REMOTE SENSING NEGARA	INSTITUT PENYELIDIKAN TEKNOLOGI NUKLEAR MALAYSIA	PUSAT SAINS NEGARA	JABATAN PERHILITAN	
Borang-borang Hasil direkod dengan kemas kini di dalam Daftar Borang Hasil	√	X	√	√	√ (10)	X (2)
Penyimpanan Borang Hasil yang belum diguna di tempat selamat	√	√	√	√	√ (12)	
Borang Hasil yang diterima disemak sebelum diguna	√	X	√	√	√ (5)	X (7)
Pemeriksaan Borang Hasil oleh pemungut setiap minggu	√	√	√	√	√ (7)	X (5)
Urusan pengeluaran resit diurus oleh 2 orang pegawai yang berasingan	√	√	√	√	√ (12)	
Borang Hasil direkod dalam Buku Tunai dengan lengkap dan kemas kini	X	X	√	√	√ (12)	
Penyemakan antara Buku Tunai dan resit	√	√	√	√	√ (11)	X (1)
Kebenaran bertulis untuk pegawai yang menerima wang	√	√	√	√	√ (10)	X (2)
Notis mengenai keperluan meminta resit dipaparkan	√	X	√	X	√ (9)	X (3)
Resit kutipan dikeluarkan dengan segera	√	X	√	√	√ (11)	X (1)
Penyelenggaraan Daftar Mel lengkap dan kemas kini	√	X	√	√	√ (8)	X (4)
Pungutan diperakaun dengan kemas kini	√	√	√	√	√ (11)	X (1)
Kemasukan wang ke bank dibuat dengan segera	√	√	√	√	√ (11)	X (1)
Kemasukan pungutan ke bank dicatat ke dalam Buku Tunai	√	√	√	√	√ (12)	
Pemeriksaan mengejut terhadap wang-wang pejabat dijalankan setiap 6 bulan sekali	√	X	X	X	√ (6)	X (6)
Penyata Penyesuaian Hasil dibuat dengan betul dan kemas kini	√	√	X	√	√ (11)	X (1)

Nota: √ - Mematuhi X - Tidak Mematuhi () - Bilangan Pejabat PERHILITAN Terlibat

13.3.2.4. Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 7 Tahun 1986 menetapkan peraturan bagi menyelenggara dan melaporkan tunggakan hasil. Mengikut pekeling tersebut, adalah menjadi tanggungjawab semua Pegawai Pengawal untuk mengambil tindakan memungut semua tunggakan hasil. Berdasarkan kepada laporan Kementerian sehingga 31 Disember 2001, jumlah tunggakan hasil ialah RM6.46 juta yang mana RM1.15 juta daripadanya merupakan tunggakan yang melebihi 3 tahun. Sejumlah RM6.07 juta (93.9%) daripada keseluruhan tunggakan merupakan tunggakan hasil Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia. Maklumat lengkap mengenai tunggakan hasil mengikut Jabatan/Bahagian ialah seperti di Carta berikut :-

CARTA 6
TUNGGAKAN HASIL BAGI JABATAN/BAHAGIAN SEHINGGA 31 DISEMBER 2001

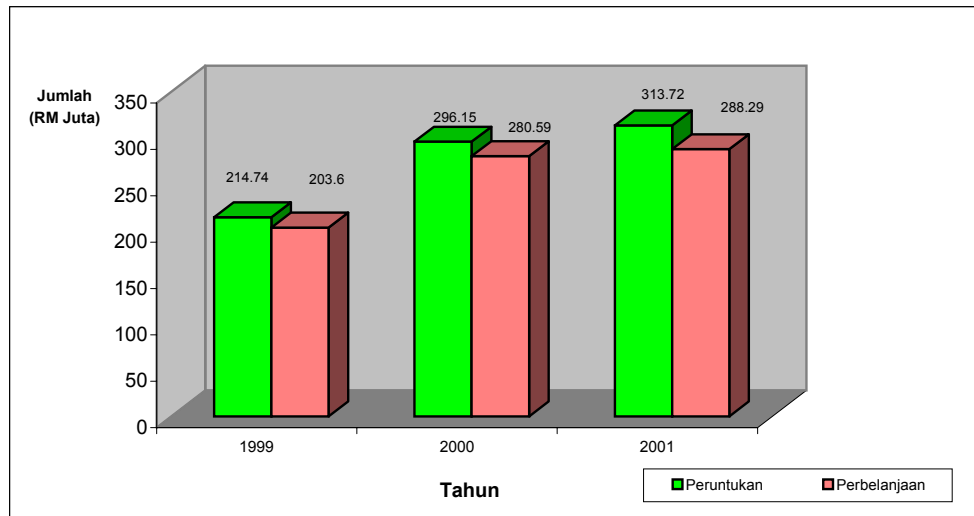

13.3.2.5. Antara faktor yang menyebabkan Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia mempunyai tunggakan hasil yang besar ialah kerana kesukaran mengutip tunggakan dengan lebih berkesan akibat daripada kekurangan anggota berpengalaman terutamanya kakitangan kontrak yang sering bertukar ganti. Di samping itu juga, sebahagian daripada syarikat yang berhutang telah bankrap dan telah bertukar alamat/pemilik. Sungguhpun demikian, Institut telah menghantar surat peringatan serta penyata bulanan kedudukan akaun masing-masing kepada syarikat/pihak yang berhutang. Beberapa tindakan lain turut diambil iaitu menyenarai hitam syarikat terlibat, berurusan dengan Pejabat Pemegang Harta bagi syarikat yang bankrap, mengenakan syarat urus niaga secara *Cash On Delivery* serta melantik agen pengutip hutang.

13.3.3. KAWALAN PERBELANJAAN

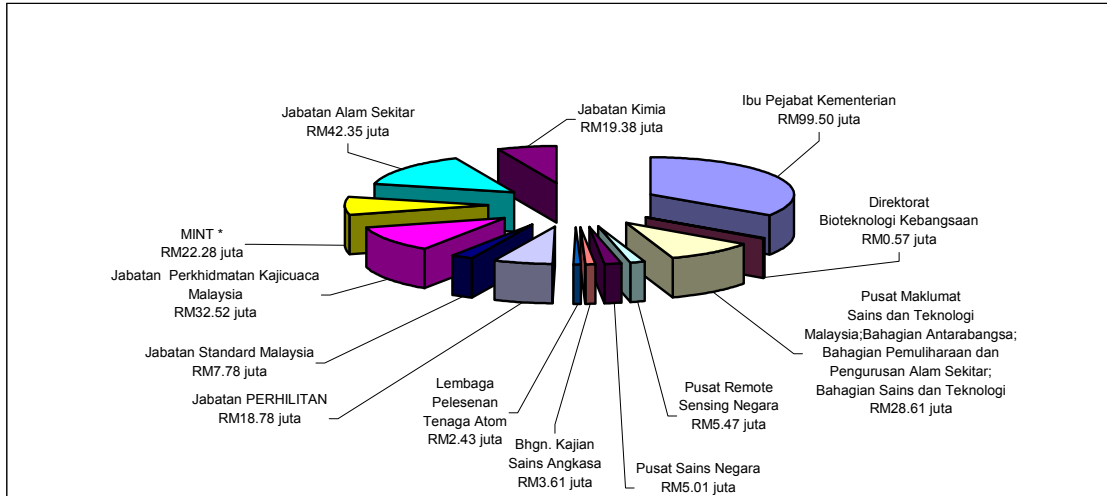
13.3.3.1. Bagi melaksanakan program dan aktiviti, Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar telah membelanjakan 94.8% daripada jumlah peruntukan mengurus yang diterima pada tahun 1999, 94.7% pada tahun 2000 dan 91.9% pada tahun 2001. Maklumat berkaitan prestasi perbelanjaan mengurus berbanding peruntukan yang diterima bagi tempoh 1999 hingga 2001 adalah seperti di Carta berikut :-

CARTA 7
PRESTASI PERBELANJAAN MENGRUR BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

13.3.3.2. Butiran lanjut mengenai jumlah perbelanjaan mengurus bagi tahun 2001 mengikut Jabatan/Bahagian di Kementerian pula adalah seperti berikut :-

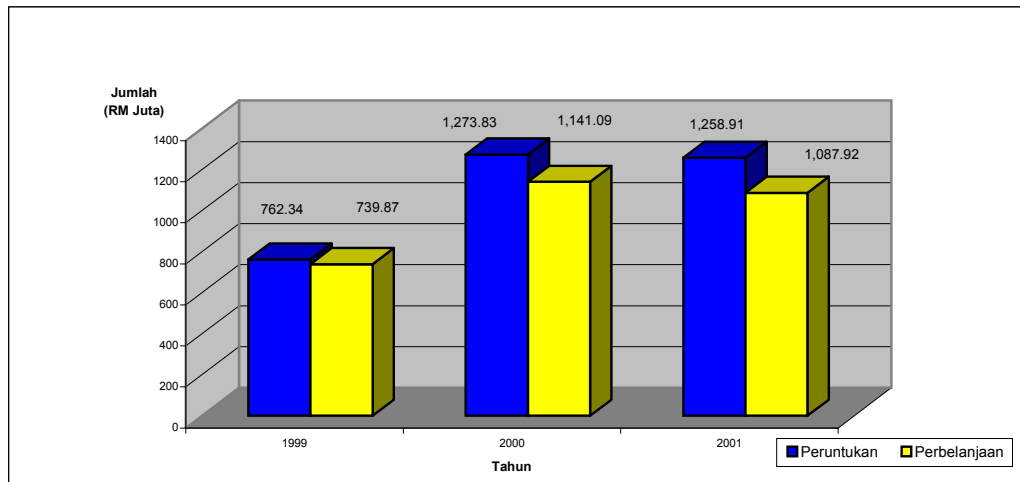
CARTA 8
PERBELANJAAN MENGRUR BAGI TAHUN 2001

(*) – Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia

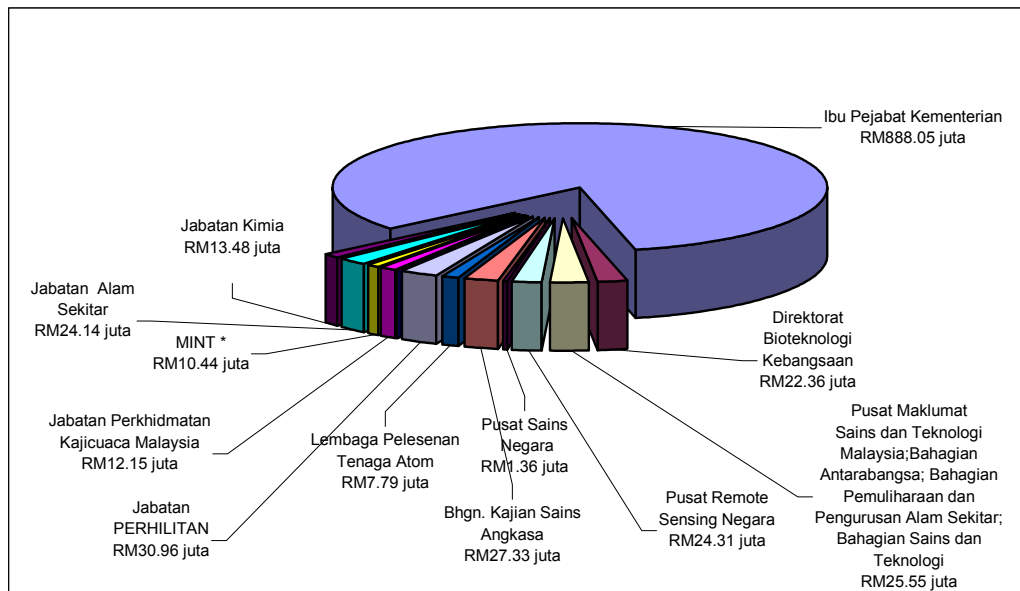
13.3.3.3. Sejumlah 97.1% daripada peruntukan pembangunan yang diterima oleh Kementerian telah dibelanjakan untuk projek-projek pembangunan pada tahun 1999, 89.6% dibelanjakan pada tahun 2000 dan 86.4% dibelanjakan pada tahun 2001. Maklumat berkaitan prestasi perbelanjaan pembangunan berbanding peruntukan yang diterima bagi tempoh 1999 hingga 2001 adalah seperti di Carta berikut :-

CARTA 9
PRESTASI PERBELANJAAN PEMBANGUNAN BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

13.3.3.4. Butiran lanjut mengenai jumlah perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2001 mengikut Jabatan/Bahagian di Kementerian pula adalah seperti berikut :-

CARTA 10
PERBELANJAAN PEMBANGUNAN BAGI TAHUN 2001

(*) – Institut Penyelidikan Teknologi Nuklear Malaysia

13.3.3.5. Secara keseluruhannya, semakan Audit mendapati Kementerian telah mengakaunkan waran, mengeluarkan waran peruntukan kecil serta membuat pindah peruntukan dengan teratur.

13.3.3.6. Penyelenggaraan Buku Vot yang lengkap dan kemas kini dapat memastikan kesempurnaan kawalan terhadap peruntukan serta urusan perbelanjaan. Semakan Audit mendapati semua peruntukan telah diambil kira ke dalam Buku Vot dan perbezaan baki Buku Vot telah dibuat penyesuaian setiap bulan. Bagaimanapun, sebahagian pejabat tidak menyelenggara Buku Vot dengan lengkap dan kemas kini dan tidak mempertanggungjawabkan perbelanjaan yang dibuat dengan segera.

13.3.3.7. Sebahagian besar perolehan Kementerian dibuat melalui pembelian terus dengan menggunakan Pesanan Kerajaan dan berpandukan kepada tatacara yang ditetapkan di dalam Arahan Perbendaharaan. Semakan Audit mendapati ada kawalan yang mencukupi terhadap borang Pesanan Kerajaan yang belum digunakan. Bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan dari aspek urusan pengeluaran, perekodan dan penyimpanan Pesanan Kerajaan seperti Pesanan Kerajaan tidak dilengkapi dengan maklumat utama yang diperlukan dan salinan ketiga bagi Pesanan Kerajaan tidak difailkan dengan teratur.

13.3.3.8. Mengikut peraturan, pejabat yang membuat bayaran perlu menyelenggarakan Daftar Bil dengan tujuan untuk mengawal dan memantau pembayaran bil. Semakan Audit mendapati semua pejabat telah menyelenggarakan Daftar Bil dan setiap pembayaran bil diperakui oleh pegawai yang diberi kuasa. Bagaimanapun, didapati beberapa kelemahan dari segi urusan pembayaran bil seperti kelewatan pembayaran bil, bil tidak dicop tarikh terima, maklumat Daftar Bil tidak lengkap dan Daftar Bil tidak disemak setiap 3 bulan sekali.

13.3.3.9. Pematuhan terhadap peraturan kewangan berhubung dengan kawalan perbelanjaan mengikut pejabat yang dilawati sebagai mana yang dilaporkan di atas adalah seperti berikut :-

JADUAL 34
PEMATUHAN TERHADAP PERATURAN KEWANGAN BERHUBUNG
DENGAN KAWALAN PERBELANJAAN

PERATURAN KAWALAN PERBELANJAAN	JABATAN/BAHAGIAN					
	IBU PEJABAT	PUSAT REMOTE SENSING NEGARA	INSTITUT PENYELIDIKAN TEKNOLOGI NUKLEAR MALAYSIA	PUSAT SAINS NEGARA	JABATAN PERHILITAN	
Setiap waran/waran peruntukan kecil telah direkod dengan betul	√	√	√	√	√ (12)	
Setiap perbelanjaan dan tanggungan dicatat dengan lengkap dan kemas kini dalam Buku Vot	√	√	X	√	√ (7)	X (5)
Tanggungan direkod dengan segera dalam Buku Vot	√	√	√	√	√ (5)	X (7)
Penyata Penyesuaian Perbelanjaan disediakan dengan tepat	√	√	√	√	√ (10)	X (2)
Pesanan Kerajaan tidak dikeluarkan sebelum peruntukan diterima	√	√	√	√	√ (12)	
Kuasa diberi untuk menandatangani Pesanan Kerajaan	√	X	X	√	√ (6)	X (6)
Borang Pesanan Kerajaan didaftar, disimpan dan dikeluarkan dengan teratur	√	√	X	√	√ (10)	X (2)
Borang Pesanan Kerajaan dicatat dengan maklumat utama	√	X	X	√	√ (6)	X (6)
Kawalan mencukupi terhadap Borang Pesanan Kerajaan yang belum guna	√	√	√	√	√ (12)	
Salinan Ketiga Borang Pesanan Kerajaan lengkap dan difail dengan teratur	√	X	X	√	√ (8)	X (4)
Baucar ditandatangani oleh pegawai yang diberi kuasa	X	√	√	√	√ (12)	
Daftar Bil diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini	√	X	√	√	√ (5)	X (7)
Semua Bil dicop tarikh terima	√	X	X	X	√ (5)	X (7)
Bil diperakui sebelum bayaran dibuat	√	√	√	√	√ (11)	X (1)
Bil dibayar dalam tempoh 30 hari	√	X	X	√	√ (10)	X (2)
Daftar Bil disemak setiap 3 bulan sekali	X	√	X	X	√ (9)	X (3)

Nota: √ - Mematuhi

X - Tidak Mematuhi

() - Bilangan Pejabat PERHILITAN Terlibat

13.3.4. PENGURUSAN ASET

13.3.4.1. Bagi menjamin pengurusan harta modal, inventori dan bekalan pejabat yang baik dan teratur, Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1991 menghendaki maklumat asas berkenaan aset Jabatan direkodkan ke dalam Daftar Harta Modal, Daftar Inventori, Daftar Stok Bekalan Pejabat serta Daftar Pergerakan Harta Modal dan Inventori. Semakan Audit mendapati Daftar tersebut telah disediakan di 16 pejabat yang dilawati. Bagaimanapun, adalah didapati rekod-rekod ini tidak diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

13.3.4.2. Tatacara Pengurusan Stor menetapkan bahawa Ketua Jabatan hendaklah menjalankan pemeriksaan ke atas harta modal dan inventori setiap 2 tahun sekali bagi memastikan aset berada dalam keadaan yang memuaskan. Selain dari itu, verifikasi stok hendaklah dijalankan setiap tahun untuk memastikan ketepatan baki barang stor. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati 6 pejabat tidak melaksanakan kedua-dua prosedur ini sebagai mana yang ditetapkan.

13.3.4.3. Bagi memastikan kenderaan diurus dengan baik, Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980 menggariskan beberapa tatacara berhubung dengan penggunaan kenderaan Kerajaan, penjagaan dan penyelenggaraan kenderaan, pelantikan Pegawai Pengangkutan, penyelenggaraan Buku Log, pembaikan kenderaan, tugas-tugas pemandu kenderaan serta prosedur pelupusan. Semakan Audit terhadap pengurusan kenderaan mendapati Pegawai Pengangkutan telah dilantik di setiap pejabat yang dilawati, namun masih terdapat 6 pejabat yang tidak melaksanakan prosedur pemeriksaan tahunan seperti yang ditetapkan. Bagi penyelenggaraan Buku Log, pekeliling tersebut menetapkan bahawa ia perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati Buku Log telah tidak dikemaskinikan dengan butir-butir lengkap seperti nama dan tandatangan pegawai yang memberi kuasa, maklumat penyelenggaraan/pembaikan, kadar penggunaan minyak semasa dan cerakinan bulanan bahanapi. Buku Log ini juga tidak disemak oleh pegawai mengikut ketetapan.

13.3.4.4. Butir-butir mengenai pematuhan terhadap peraturan kewangan berhubung dengan pengurusan aset mengikut pejabat yang dilawati sebagai mana yang dilaporkan di atas adalah seperti berikut :-

JADUAL 35
PEMATUHAN TERHADAP PERATURAN KEWANGAN BERHUBUNG
DENGAN PENGURUSAN ASET

PERATURAN PENGURUSAN ASET	JABATAN/BAHAGIAN					
	IBU PEJABAT	PUSAT REMOTE SENSING NEGARA	INSTITUT PENYELIDIKAN TEKNOLOGI NUKLEAR MALAYSIA	PUSAT SAINS NEGARA	JABATAN PERHILITAN	
Daftar Aset dan Inventori diselenggara	√	√	X	√	√ (9)	X (3)
Semua aset dan inventori direkod dalam Daftar	X	X	√	X	√ (6)	X (6)
Nombor siri pendaftaran dicatat dengan kekal pada aset	√	√	√	√	√ (7)	X (5)
Lokasi aset dan inventori dicatat dalam Daftar	√	√	√	√	√ (10)	X (2)
Butir-butir pembelian/pembaikan direkod dalam Daftar	X	√	√	X	√ (8)	X (4)
Pemeriksaan fizikal terhadap aset dan inventori dibuat mengikut ketetapan	X	√	X	X	√ (6)	X (6)
Verifikasi stok dilaksanakan setiap tahun	√	√	X	X	√ (8)	X (4)
Pelantikan Pegawai Pengangkutan	√	√	√	√	√ (11)	X (1)
Pemeriksaan Tahunan kenderaan	X	X	X	√	√ (9)	X (3)
Kenderaan diguna dengan kelulusan Pegawai Pengangkutan	X	√	X	X	√ (9)	X (3)
Pengambilan minyak direkod dalam Buku Log Kenderaan	X	√	√	X	√ (7)	X (5)
Maklumat penyelenggaraan/pembaikan direkod dalam Buku Log Kenderaan	X	√	√	√	√ (9)	X (3)
Cerakinan bulanan bahanapi diisi dalam Buku Log Kenderaan	√	√	√	X	√ (7)	X (5)
Buku Log disemak oleh Pegawai Pengangkutan sebulan sekali	√	√	X	X	√ (8)	X (4)

Nota: √ - Mematuhi

X - Tidak Mematuhi

() - Bilangan Pejabat PERHILITAN Terlibat

13.3.4.5 Peraturan Kerajaan mengenai pelupusan aset memerlukan Kementerian melantik Lembaga Pemeriksa yang berperanan untuk membuat pemeriksaan terhadap prestasi sesuatu aset serta menaksir nilainya bagi tujuan pelupusan. Semakan Audit mendapati Lembaga Pemeriksa telah ditubuhkan bagi memeriksa aset dan inventori dari semasa ke semasa untuk tujuan pelupusan. Bagaimanapun, adalah didapati sejumlah 17 kenderaan bernilai RM461,530 yang tidak ekonomik lagi untuk dibaiki di Jabatan PERHILITAN serta 9 unit komputer yang rosak di Pusat Sains Negara tidak diambil tindakan pelupusan sewajarnya. Gambar-gambar berikut menunjukkan kenderaan yang masih belum dilupuskan:-

GAMBAR 7

GAMBAR 8

Kenderaan Yang Masih Belum Dilupuskan Di Jabatan PERHILITAN

13.3.4.6. Selain daripada perkara yang tersebut di atas, pemeriksaan Audit juga mendapati perkara-perkara berikut di Jabatan PERHILITAN :-

- Pembinaan Taman Asuhan Kanak-kanak yang melibatkan perbelanjaan berjumlah RM35,235 tidak beroperasi seperti tujuan asal pembinaannya akibat masalah ketidaksesuaian reka bentuk dan ukurannya seperti ruang bahagian dalam terlalu kecil dan sempit serta pembinaan pagar di kawasan sekeliling bangunan yang menghalang pemandangan luar. **Gambar 9** menunjukkan bangunan Taman Asuhan Kanak-kanak yang tidak digunakan sebagaimana tujuan asalnya.
- Sepuluh alat perhubungan *Wireless Radio* yang dibeli dengan harga RM165,600 pada tahun 2000 didapati tidak dapat berfungsi kerana ketiadaan Alat Kawalan Induk. **Gambar 10** menunjukkan alat perhubungan *Wireless Radio* yang tidak berfungsi.

- Perolehan 15 unit komputer berjumlah RM153,000 pada tahun 1999 dengan tujuan asal untuk membangunkan Sistem Maklumat Pelesenan secara *on-line* tidak digunakan mengikut tujuan asal kerana masalah *networking*. Komputer-komputer itu hanya digunakan untuk tujuan *word processing*.
- Nisbah bilangan kenderaan berbanding bilangan pemandunya adalah kurang sesuai iaitu 6:1. Ini kerana jumlah keseluruhan kenderaan yang dimiliki oleh Jabatan PERHILITAN ialah 158 manakala jumlah jawatan pemandu yang diluluskan bagi Jabatan tersebut hanya 26. Adalah lebih baik jika seseorang pemandu dikhaskan untuk mengurus kenderaan tertentu supaya beliau dapat bertanggungjawab terhadap kenderaan yang dikhaskan itu.

GAMBAR 9

Pembinaan Taman Asuhan Kanak-Kanak Di Ibu Pejabat PERHILITAN Yang Tidak Diguna Sebagai Mana Tujuan Asal

GAMBAR 10

Alat Perhubungan Wireless Radio Tidak Berfungsi Di Jabatan PERHILITAN

13.4. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar telah mematuhi sebahagian besar daripada peraturan dan prosedur kewangan yang telah ditetapkan serta menunjukkan penglibatan pihak pengurusan dalam pengurusan kewangannya. Sungguhpun demikian, beberapa aspek penting bagi kawalan pengurusan, kawalan hasil dan perbelanjaan serta pengurusan aset perlu dipertingkatkan. Sehubungan itu, pihak Audit mengesyorkan perkara-perkara berikut :-

13.4.1. Mempertingkatkan pemantauan oleh pegawai penyelia terhadap kesempurnaan rekod-rekod kewangan utama.

13.4.2. Memantapkan lagi peranan Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun dengan mengadakan mesyuarat mengikut kekerapan yang ditetapkan dan memastikan setiap aspek urusan kewangan dibincang dan dikesan kemajuannya.

13.4.3. Mengaktifkan semula peranan Jawatankuasa Pengurusan Aset Kerajaan di peringkat Kementerian agar dapat memantau dan mengenal pasti masalah serta kelemahan dalam pengurusan aset dan stor.

13.4.4. Mempertingkatkan usaha bagi memberi peluang kepada semua anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan untuk menghadiri kursus serta latihan yang berkaitan.

14. PENGURUSAN KUMPULANWANG AMANAH KERAJAAN DAN AKAUN AMANAH AWAM

14.1. LATAR BELAKANG

14.1.1. Kumpulanwang Amanah Kerajaan (Kumpulanwang Amanah) ditubuhkan di bawah Seksyen 10, Akta Acara Kewangan 1957 bagi maksud tertentu. Sebahagian dari kumpulanwang ini merupakan kumpulanwang pusingan manakala yang lain adalah bagi bayaran langsung. Kumpulanwang Amanah mendapat peruntukan kewangan daripada Kerajaan dan perlu dikendalikan mengikut peraturan-peraturan yang ditetapkan sama ada oleh undang-undang yang mewujudkannya atau pun Arahan Amanah yang berkaitan.

14.1.2. Akaun Amanah Awam (Akaun Amanah) diwujudkan di bawah Seksyen 9, Akta Acara Kewangan 1957 untuk mengakaunkan sumbangan wang daripada badan-badan dan orang perseorangan kepada Kerajaan bagi tujuan-tujuan tertentu. Pengurusan akaun ini perlu dibuat mengikut Arahan Amanah yang berkenaan.

14.1.3. Mengikut Arahan Amanah yang berkenaan, Penyata Terimaan Dan Bayaran Tahunan (Penyata Tahunan) bagi sesuatu akaun amanah perlu dikemukakan oleh Pegawai Pengawal kepada Ketua Audit Negara untuk diaudit sebelum akhir bulan Mac tahun berikutnya. Ini bermakna Penyata Tahunan bagi tahun 2000 perlu dikemukakan untuk diaudit selewat-lewatnya pada akhir bulan Mac 2001 dan Penyata Tahunan bagi tahun 2001 sebelum akhir bulan Mac 2002.

14.1.4. Setakat 31 Disember 2001, sebanyak 27 Kumpulanwang Amanah dan 176 Akaun Amanah Awam diselenggarakan di pelbagai Kementerian dan Jabatan Persekutuan. Baki bagi kesemua Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah tersebut pada 31 Disember 2001 adalah seperti berikut :-

JADUAL 36
KEDUDUKAN KUMPULANWANG AMANAH DAN
AKAUN AMANAH PADA 31 DISEMBER 2001

JENIS AKAUN	BILANGAN AKAUN	BAKI (RM Juta)
Kumpulanwang Amanah	27	677.89
Akaun Amanah	176	2,135.09
JUMLAH	203	2,812.98

14.2. OBJEKTIF AUDIT

Pengauditan ini dijalankan adalah untuk menentukan sama ada Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah diuruskan mengikut maksud yang ditetapkan serta diperakaunkan dengan betul dan kemas kini.

14.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan ke atas Penyata Tahunan bagi tahun 2000 dan 2001 yang dikemukakan kepada Ketua Audit Negara. Memandangkan Penyata Tahunan bagi tahun 2001 baru diterima, pengauditan secara mendalam adalah ditumpukan kepada Penyata Tahunan bagi tahun 2000.

14.4. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan pada tahun 2001 mendapati pada umumnya, pengurusan Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah telah bertambah baik. Bagaimanapun, beberapa kelemahan masih terus berlaku di mana jika tindakan pembetulan tidak diambil dengan segera, ia boleh menjejaskan integriti dan akauntabiliti dalam pengurusan wang awam. Antara kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut :-

14.4.1. PENYERAHAN PENYATA TAHUNAN

Mengikut Arahan Amanah yang berkenaan, Pegawai Pengawal perlu menyediakan Penyata Tahunan yang menunjukkan setiap terimaan dan bayaran bagi Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah berkenaan. Penyata tersebut perlu dikemukakan kepada Ketua Audit Negara tidak lewat daripada akhir bulan Mac tahun yang berikutnya untuk diaudit. Seperti yang telah dilaporkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Akaun Awam Serta Aktiviti-aktiviti Kerajaan Persekutuan yang lalu, kedudukan penyerahan Penyata-penyata Tahunan masih tidak memuaskan. Sejumlah 5 Penyata Tahunan Kumpulanwang Amanah dan 30 Akaun Amanah bagi tahun 2000 diterima untuk pengauditan selepas akhir bulan Mac 2001 manakala 9 Penyata Tahunan Kumpulanwang Amanah dan 37 Akaun Amanah bagi tahun 2001 diterima selepas akhir bulan Mac 2002. Kelewatannya adalah antara 5 hingga 84 hari seperti Jadual berikut :-

JADUAL 37
KELEWATAN PENYERAHAN PENYATA TAHUNAN KUMPULANWANG
AMANAH DAN AKAUN AMANAH BAGI TAHUN 2000 DAN 2001

KEMENTERIAN/ JABATAN	KUMPULAN WANG AMANAH (Bilangan)		TEMPOH KELEWATAN (Hari)		AKAUN AMANAH (Bilangan)		TEMPOH KELEWATAN (Hari)	
	TAHUN		TAHUN		TAHUN		TAHUN	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001
Kementerian Dalam Negeri	1	1	61	29	1	2	38	5 & 44
Kementerian Pertanian					4	1	6-54	B. T.
Kementerian Pertahanan		1		B. T.		1		B. T.
Kementerian Pendidikan		5		B. T.	6	11 3	6-78	12-14 B. T.
Kementerian Kebudayaan, Kesenian & Pelancongan						2 1		35 & 47 B. T.
Jabatan Muzium Dan Antikuiti						2		B. T.
Jabatan Arkib Negara						1		B. T.
Kementerian Perumahan & Kerajaan Tempatan	1		13			1		B. T.
Jabatan Bomba & Penyelamat Malaysia	1		84		1		84	
Kementerian Tanah & Pembangunan Koperasi					2		52	
Jabatan Perpaduan Negara					1		38	
Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia					1	1	11	10
Kementerian Sains, Teknologi & Alam Sekitar					4		16-23	
Jabatan Alam Sekitar					4	2	9	B. T.
Jabatan Perlindungan Hidupan Liar & Taman Negara					1	1	47	B. T.
Kementerian Pembangunan Luar Bandar						1		18
Kementerian Sumber Manusia					1	4	5	B. T.
Jabatan Tenaga Rakyat					2		5 & 9	
Kementerian Kerja Raya	2	1	27 & 39	B. T.		1		B. T.
Kementerian Pengangkutan					2	2	B. T.	B. T.
Kementerian Perdagangan Antarabangsa & Industri		1		B. T.				
JUMLAH	5	9			30	37		

Nota : B. T. - Belum Terima

14.4.2. PENYELENGGARAAN REKOD-REKOD PERAKAUNAN

Penyata Tahunan dan rekod lain seperti Buku Vot, Buku Tunai, Penyata Penyesuaian dan Senarai Individu perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini bagi membolehkan semua bayaran dan terimaan yang melibatkan Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah diperakaunkan dengan teratur. Adalah didapati rekod perakaunan melibatkan 4 Kumpulanwang Amanah dan 27 Akaun Amanah tidak disediakan/ diselenggara dengan kemas kini. Antara rekod perakaunan yang dimaksudkan adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 38
PENYELENGGARAAN REKOD-REKOD PERAKAUNAN
YANG TIDAK MEMATUHI PERATURAN KEWANGAN

PERKARA	BILANGAN AKAUN TERLIBAT
Daftar Harta Modal Tidak Dicapat Dengan Lengkap	5
Buku Tunai Tidak Lengkap Dan Buku Resit Tidak Diperiksa	4
Daftar Jualan Tiket Dan Daftar Stok Jualan Cenderamata Tidak Lengkap Dan Tidak Kemas kini	4
Salinan Ketiga Pesanan Kerajaan Tidak Diisi Dengan Lengkap	3
Lejar Amanah Tidak Diselenggara/Tidak Lengkap	5
Tiada Dokumen Sokongan	5
Penyata Terimaan Dan Bayaran Tidak Tepat Dan Teratur	3
Daftar Pinjaman Dan Daftar Sewa Tidak Lengkap	2

Perkara ini berlaku disebabkan oleh beberapa faktor seperti berikut :-

- Kurang tumpuan terhadap pengurusan Akaun Amanah/Kumpulanwang Amanah.
- Tidak mematuhi Arahan Amanah kerana ia tiada dalam simpanan Kementerian/Jabatan.
- Kekurangan pegawai untuk menguruskan kerja penyelenggaraan rekod dan penyediaan Penyata Tahunan.
- Pegawai-pegawai yang menguruskan Kumpulanwang Amanah/Akaun Amanah kurang berpengalaman dan kurang mahir dalam melaksanakan tugas-tugas ini. Mereka terdiri dari pegawai yang tidak terlibat secara langsung dengan pengurusan kewangan Kementerian/Jabatan. Contohnya, pegawai baru diambil secara kontrak.

14.4.3. URUSAN TERIMAAN

14.4.3.1. Tempoh Terimaan Dibankkan

Arahan Perbendaharaan 78 menghendaki semua terimaan wang tunai yang melebihi RM500 atau jumlah terimaan mengandungi wang tunai dan cek melebihi RM2,000 yang ada dalam tangan dibankkan pada hari itu juga. Sekiranya cek yang diterima bernilai kurang dari RM2,000, ia mestilah dibankkan tidak lewat dari satu minggu dari tarikh terimaan. Adalah didapati kebanyakan wang/cek yang diterima untuk Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah telah dibankkan pada hari ianya diterima. Bagaimanapun, terimaan berjumlah RM408,410 bagi 4 Akaun Amanah yang diselenggarakan oleh 2 Kementerian lewat dibankkan antara 3 hingga 25 hari. Bagi Akaun Amanah Pembinaan Pusat

Latihan RELA, kelewatan ini disebabkan cek-cek lewat diserahkan antara 6 hingga 17 hari kepada Akauntan Kanan Perbendaharaan Kementerian Dalam Negeri oleh pejabat berkenaan. Akaun Amanah yang terlibat adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 39
TERIMAAN BAGI AKAUN AMANAH YANG LEWAT DIBANKKAN

KEMENTERIAN	AKAUN AMANAH	JUMLAH (RM)	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
Kementerian Kebudayaan, Kesenian Dan Pelancongan	Tabung Kebudayaan	240,390	3-25
	Akademi Seni Kebangsaan	157,641	4-25
	Penyelidikan Arkib Negara	826	8-15
Kementerian Dalam Negeri	Pembinaan Pusat Latihan RELA	9,553	8-19
	JUMLAH	408,410	

14.4.3.2. Catatan Ke Dalam Buku Tunai

Arahan Perbendaharaan 72 menghendaki resit-resit dicatat ke dalam Buku Tunai pada masa urusan dibuat atau sebelum penghujung hari. Bagaimanapun, pungutan bagi Akaun Amanah Pemulihan dan Kebajikan Penghuni Jabatan Penjara Malaysia yang berjumlah RM95,174 tidak dikeluarkan resit rasmi dan tidak dicatatkan ke dalam Buku Tunai walaupun pungutan tersebut telah dibankkan.

14.4.4. URUSAN BAYARAN

14.4.4.1. Pembayaran Bil/Inbois

Arahan Perbendaharaan 103 menghendaki bil dibayar dengan segera iaitu tidak lewat dari satu bulan dari tarikh ianya diterima. Pemeriksaan Audit mendapati bil-bil berjumlah RM154,699 bagi 4 Akaun Amanah yang diselenggarakan oleh 4 Kementerian/Jabatan lewat dijelaskan antara 1 hingga 15 bulan. Jadual berikut menunjukkan akaun-akaun yang terlibat :-

JADUAL 40
BIL/INBOIS YANG LEWAT DIJELASKAN

KEMENTERIAN/JABATAN	AKAUN AMANAH	JUMLAH (RM)	TEMPOH KELEWATAN (Bulan)
Kementerian Kebudayaan, Kesenian Dan Pelancongan	Jabatan Muzium dan Antikuiti	74,793	1-15
Jabatan Perdana Menteri	Institut Diplomasi Hubungan Luar Negeri	39,563	1-3
Kementerian Dalam Negeri	Sambutan Perayaan Hari Polis	29,271	2-3
Kementerian Kesihatan	Seminar dan Kursus Anjuran Bersama WHO	11,072	12-13
	JUMLAH	154,699	

14.4.4.2. Pengurusan Terhadap Pemberian Pinjaman Yang Dibiayai Daripada Kumpulanwang Amanah Dan Akaun Amanah

Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah diwujudkan untuk memenuhi objektif-objektif tertentu dan bagi menentukan pencapaiannya, sistem pengesanan dan kawalan yang secukupnya perlu diwujudkan. Pengauditan yang dijalankan terhadap beberapa Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah mendapati kelemahan dari segi pengesanan dan kawalan terhadap pinjaman yang diberi melalui Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah tersebut. Berikut ini diberikan contohnya:-

a. Bayaran Balik Pinjaman

- i. Semakan Audit mendapati pinjaman daripada Kumpulanwang Amanah/Akaun Amanah telah diberi kepada individu-individu tertentu. Contohnya, Kumpulanwang Polis Semenanjung dan Akaun Amanah Tabung Pusingan Pinjaman Pelajaran Persekutuan yang masing-masing diselenggarakan oleh Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Pendidikan. Sehingga akhir bulan Disember 2001, adalah didapati pinjaman bagi kedua-dua akaun tersebut berjumlah RM110.90 juta masih belum diselesaikan dan telah melebihi tempoh bayaran balik antara 2 hingga 9 tahun. Ini disebabkan tuntutan bayaran balik pinjaman dan surat-surat peringatan tidak dikeluarkan oleh Kementerian berkenaan. Butir-butir lanjut adalah seperti di Jadual berikut :-

**JADUAL 41
KEDUDUKAN TUNGGAKAN
BAYARAN BALIK PINJAMAN**

JUMLAH PINJAMAN SEPATUTNYA TELAH DIBAYAR BALIK		
TAHUN	KUMPULANWANG POLIS SEMENANJUNG (RM)	TABUNG PUSINGAN PINJAMAN PELAJARAN PERSEKUTUAAN (RM)
1992 dan sebelumnya	-	27,413,281
1993	910	11,570,596
1994	-	6,648,669
1995	-	8,268,411
1996	7,934	9,080,080
1997	-	11,480,120
1998	-	5,355,542
1999	-	31,077,149
JUMLAH	8,844	110,893,848

- ii. Bagi Akaun Amanah Pembangunan Ternakan di Kementerian Pertanian, adalah didapati baki pinjaman berjumlah RM27,901 telah tertunggak antara 3 bulan hingga 15 tahun. Sementara itu, pinjaman berjumlah RM98,115 daripada Kumpulanwang Pusat Perdagangan Laut tidak dapat ditentukan tempoh tertunggaknya kerana rekodnya tidak kemas kini. Butir-butir lanjut adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 42
TUNGGAKAN BAYARAN BALIK PINJAMAN

KEMENTERIAN	KUMPULANWANG AMANAH/ AKAUN AMANAH	JUMLAH (RM)	BUTIRAN
Kementerian Pertanian	Akaun Amanah Pembangunan Ternakan	27,901	Baki pinjaman di Pusat Industri Tenusu Kuala Terengganu tidak dijelaskan antara 3 bulan hingga 15 tahun. Baki pinjaman di Pusat Industri Tenusu Kulim belum dijelaskan.
Kementerian Pengangkutan	Kumpulanwang Pusat Perdagangan Laut	98,115	Rekod-rekod pinjaman kepada pelaut tidak diselenggarakan dengan kemas kini. Tuntutan bayaran balik pinjaman tidak dikeluarkan walaupun pelaut telah tamat kursus.
JUMLAH		126,016	

b. Perjanjian Pinjaman

Kementerian Belia dan Sukan menyelenggarakan Akaun Amanah Pembangunan Sukan Negara bagi membiayai aktiviti berkaitan sukan negara. Pada tahun 1999 dan 2000, Kerajaan telah pun meluluskan pinjaman berjumlah RM3.69 juta kepada sebuah pertubuhan yang membiayai penyertaan seorang pelumba Malaysia dalam perlumbaan Formula 1. Pinjaman pertama bernilai RM1.79 juta telah dikeluarkan pada tahun 1999 dan pinjaman kedua bernilai RM1.90 juta pada tahun 2000. Bagaimanapun, tiada sebarang perjanjian ditandatangani antara pihak Kementerian dengan pertubuhan berkenaan mengenai pinjaman tersebut. Adalah didapati hanya surat persetujuan penerimaan pinjaman yang berjumlah RM1.90 juta ditandatangani oleh pelumba berkenaan tanpa sebarang pengesahan oleh wakil Kementerian.

14.4.5. PENGESAHAN BAKI AKAUN

14.4.5.1. Penyediaan Penyata Penyesuaian Bulanan

Arahan Perbendaharaan 143(b) menghendaki Pegawai Pengawal atau wakilnya mengesahkan baki seperti ditunjukkan di Laporan Bulanan Jabatan Akauntan Negara Malaysia dan menyediakan Penyata Penyesuaian Akaun untuk dikemukakan kepada Jabatan Akauntan Negara Malaysia. Penyata Penyesuaian disediakan untuk menjelaskan perbezaan antara baki Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah

Awam yang diselenggarakan dengan baki di rekod Jabatan Akauntan Negara Malaysia. Pemeriksaan Audit mendapati semua Kementerian dan Jabatan telah membuat pengesahan baki antara Laporan Bulanan dari Jabatan Akauntan Negara Malaysia dengan rekod perakaunan mereka. Bagaimanapun, adalah didapati sungguhpun Penyata-penyata Penyesuaian telah disediakan bagi beberapa Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah, namun jumlah debit dan kredit masing-masing yang ditunjukkan di akaun-akaun tersebut berjumlah RM44.87 juta dan RM194.60 juta masih tidak dapat dilaraskan. Perbezaan ini telah lama wujud di mana ada di antaranya telah berlarutan sejak tahun 1984.

14.4.5.2. Kumpulanwang Amanah Dan Akaun Amanah

Arahan Perbendaharaan 155 menetapkan apabila sesuatu Akaun Amanah itu telah mencapai maksudnya dan tidak lagi diperlukan, pegawai yang bertanggungjawab hendaklah memaklumkan kepada pihak Perbendaharaan Malaysia untuk tindakan penutupannya. Sejumlah 12 Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah yang berbaki kredit berjumlah RM67.44 juta tidak bergerak antara 1 hingga 11 tahun. Sehubungan ini, Kementerian/Jabatan terlibat perlu mengkaji semula status akaun-akaun itu dan seterusnya mengambil tindakan untuk menutup akaun-akaun berkenaan sekiranya ia tidak lagi diperlukan. Kementerian/Jabatan yang terlibat dengan Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah yang tidak bergerak adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 43
BAKI KUMPULANWANG AMANAH DAN AKAUN AMANAH YANG TIDAK BERGERAK

KEMENTERIAN/ JABATAN	KUMPULANWANG AMANAH/AKAUN AMANAH	BAKI (RM)	TIDAK BERGERAK SEMENJAK TAHUN
Kementerian Dalam Negeri	• Pasukan Kadet Polis	38,555	1994
Kementerian Kesihatan	• Unit Penyelidikan Perubatan Tentera Amerika Syarikat • Perubatan Nuklear Hospital KL	17,282 21,823	1997 1998
Jabatan Perdana Menteri	• Buku Rekod Merdeka • Pemindahan Setinggan LRT • Institut Latihan Kehakiman Dan Perundangan	440,782 48,000 127,170	1998 2000 1995
Kementerian Sains, Teknologi & Alam Sekitar	• Projek ASEAN Mengenai Perkembangan & Penyelidikan Teknologi Makanan • Projek ASEAN Mengenai Tabiat Makanan	16,319 6,283	1997 1990
Kementerian Sumber Manusia	• Perbelanjaan Makan & Dobi Bagi Pusat Latihan Perindustrian	134,425	1991
Kementerian Perusahaan Utama	• Hadiah Sumbangan Daripada <i>Mr. J.P. Mead</i> • Hadiah Sumbangan Daripada <i>Mr. G.E.S. Cubitt</i>	2,139 1,368	1996 1996
Kementerian Perumahan & Kerajaan Tempatan	• Lembaga Perumahan Malaysia	66,584,248	1991
JUMLAH		67,438,394	

14.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

14.5.1. Pada umumnya, pengurusan Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah bertambah baik dengan adanya pemantauan oleh pihak Perbendaharaan Malaysia. Pihak Perbendaharaan Malaysia telah mengambil langkah-langkah yang lebih tegas bagi memastikan setiap Pegawai Pengawal mematuhi peraturan-peraturan kewangan berkaitan dengan mengeluarkan Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 17 Tahun 2001. Sehubungan ini, pihak Perbendaharaan Malaysia juga telah menganjurkan kursus khas berkaitan penyelenggaraan Akaun Amanah di Kementerian dan Jabatan. Seramai 130 peserta terdiri dari anggota yang terlibat secara langsung dengan penyelenggaraan Akaun Amanah dari pelbagai Kementerian dan Jabatan telah menghadiri kursus tersebut. Perbendaharaan Malaysia juga telah mengadakan mesyuarat khas membincangkan masalah-masalah yang berbangkit. Bagaimanapun, kelemahan dalam pengurusan Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah di pelbagai Kementerian dan Jabatan masih berlaku.

14.5.2. Seksyen 15(A) Akta Acara Kewangan 1957, Arahan-arahan Perbendaharaan, Pekeliling Am Bilangan 2 Tahun 1982, Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 17 Tahun 2001 dan lain-lain pekeling yang berkaitan menerangkan dengan jelas peranan dan tanggungjawab seseorang Pegawai Pengawal di sesebuah Kementerian dan Jabatan untuk menentukan bahawa wang awam di bawah pengawasannya diguna dan diperakaukan mengikut peraturan kewangan. Ini bermakna kelemahan dalam pengurusan kewangan awam bukan kerana ketiadaan undang-undang dan peraturan kewangan sebaliknya adalah berpunca daripada kurangnya '*financial discipline*' di kalangan mereka yang diberikan tanggungjawab. Urusan-urusan berhubung dengan rekod perakaunan dan kewangan seringkali diserahkan kepada pegawai-pegawai bawahan sahaja tanpa penyeliaan.

14.5.3. Adalah disyorkan Pegawai Pengawal memantau dengan memastikan penyeliaan yang lebih rapi terhadap pengurusan Kumpulanwang Amanah dan Akaun Amanah diadakan dan menetapkan seorang pegawai khusus yang telah diberi latihan melaksanakan tugas-tugas tersebut.

HASIL PENGAUDITAN YANG DILAPORKAN SECARA RINGKAS

15. HASIL PENGAUDITAN YANG DILAPORKAN SECARA RINGKAS

15.1. KEMENTERIAN PENDIDIKAN

- *PENGURUSAN KEWANGAN DI SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH BERASRAMA PENUH*

15.1.1. Sehingga bulan Disember 2001, Kementerian telah mewujudkan 40 Sekolah Berasrama Penuh di seluruh negara untuk menempatkan seramai 26,117 pelajar dan 2,559 guru. Pada tahun 2001, sejumlah RM150.27 juta telah diperuntukkan bagi melaksanakan aktiviti pendidikan Sekolah Berasrama Penuh.

Sekolah Berasrama Penuh adalah merupakan Pusat Tanggungjawab di mana pengurusan kewangan sekolah diletakkan di bawah kawalan Pengetua Sekolah. Beliau dibantu oleh seorang Pembantu Tadbir gred N7 dan 2 orang Pembantu Tadbir gred N9. Pengauditan yang dijalankan di 29 Sekolah Berasrama Penuh mendapati pada umumnya pengurusan kewangan di sekolah berkenaan tidak memuaskan. Beberapa Arahan Perbendaharaan berhubung dengan kawalan hasil, perbelanjaan dan pengurusan aset tidak dipatuhi oleh kebanyakan sekolah yang dilawati. Antaranya ialah pegawai yang sama melakukan tugas seperti menerima kutipan, menulis resit, menandatangani resit, mencatatkannya ke Buku Tunai, menyelenggarakan Buku Tunai dan memasukkan wang ke bank. Penyata Penyesuaian Hasil yang menjelaskan perbezaan baki antara rekod Jabatan dengan rekod Pejabat Perakaunan juga tidak disediakan dengan teratur. Buku Vot tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini. Penyata Penyesuaian yang menjelaskan perbezaan antara catatan di Buku Vot dengan Laporan Perbelanjaan Bulanan daripada Pejabat Perakaunan tidak disediakan. Daftar Harta Modal dan Daftar Inventori tidak diselenggarakan dengan teratur.

15.1.2. Kelemahan tersebut antara lainnya adalah berpunca daripada kurang penglibatan pihak pengurusan sekolah; kakitangan yang mengendalikan hal-hwal kewangan tidak mendapat latihan yang secukupnya dan bilangan anggota pentadbiran yang tidak seimbang dengan beban kerja yang ada di sekolah berkenaan. Memandangkan antara faktor yang menyebabkan kelemahan pengurusan kewangan di sekolah adalah kerana kekurangan kakitangan, pihak Kementerian patut menambah bilangan perjawatan untuk tugas kewangan dan gred pegawai penyelia yang sedia ada iaitu Pembantu Tadbir gred N7 diganti

dengan Penolong Akauntan gred W5 atau W6. Selain dari itu, Kementerian juga perlu memastikan setiap pegawai berkenaan diberikan latihan berkaitan dengan pengurusan kewangan. Memandangkan bilangannya yang agak ramai di seluruh negara, Kementerian patut mengendalikannya sendiri dengan input diberi oleh pegawai daripada Jabatan lain yang berkenaan seperti INTAN, Jabatan Akauntan Negara Malaysia atau Jabatan Audit Negara.

15.2. KEMENTERIAN KEWANGAN

15.2.1. LEMBAGA HASIL DALAM NEGERI

- Taksiran Cukai Pendapatan Pemilik Harta

Pengauditan telah dijalankan terhadap 3,163 pemilik harta yang memperolehi harta dari tahun 1995 hingga 1999. Pengauditan ini meliputi pemilik-pemilik harta yang memperolehi harta yang nilainya melebihi RM150,000 dan ke atas dan merangkumi rumah banglo, berkembar, teres, kondominium dan rumah kedai. Hasil pengauditan itu mendapati daripada 3,163 pemilik harta yang telah dipilih untuk pengauditan, seramai 275 atau 8.7% pemilik harta tidak mempunyai fail cukai pendapatan. Nilai harta yang terlibat berjumlah RM101.49 juta. Daripada 1,772 fail cukai pendapatan yang telah disemak, adalah didapati seramai 521 atau 29.4% pemilik harta yang telah memperolehi harta bernilai RM225.23 juta tidak mengisytiharkan harta tersebut atau tidak menyatakan sama ada harta ini diduduki sendiri atau pun disewakan. Maklumat mengenai pemilikan dan pindah milik harta yang dikemukakan oleh Pejabat Duti Setem masih dilakukan secara manual kepada Unit Pengesanan Maklumat. Dengan itu, Lembaga Hasil Dalam Negeri (Lembaga) tidak dapat memantau sama ada semua maklumat mengenainya yang diuruskan oleh Pejabat Duti Setem dimasukkan ke dalam fail-fail pembayar cukai untuk tujuan taksiran. Lembaga perlu membangunkan satu sistem komputer secara *on-line* bagi memastikan maklumat yang telah diperolehi dari Pejabat Duti Setem dimasukkan ke dalam fail-fail taksiran pembayar cukai. Pemantauan dapat dilakukan sekiranya Lembaga mewujudkan satu aplikasi di bawah sistem Automasi Pejabat yang dibangunkan di bawah Sistem Permodenan Untuk Sistem Hasil. Aplikasi ini juga dapat membantu menyalurkan maklumat pemilikan dan pindah milik harta terus dari Pejabat Duti Setem ke fail taksiran pembayar cukai yang berkenaan.

15.2.2. JABATAN KASTAM DIRAJA MALAYSIA

- PENGIMPORAN KENDERAAN

Semakan Audit terhadap 2,816 kes pengimportan kenderaan pasang siap bagi tempoh bulan Januari 2000 hingga bulan Jun 2001 mendapati beberapa arahan dan garis panduan tidak dipatuhi. Keadaan ini menyebabkan duti import berjumlah RM27.55 juta telah kurang dipungut oleh Jabatan Kastam. Butir-butirnya adalah seperti berikut :-

15.2.2.1. Jabatan Kastam mengeluarkan Pekeliling Harga dari semasa ke semasa bagi tujuan taksiran kereta terpakai. Semua stesen hendaklah menggunakan harga yang ditetapkan dalam pekeliling tersebut bagi perkiraan cukai. Pekeliling Harga mengandungi maklumat harga mengikut jenis, model dan tahun pembuatan kenderaan. Semakan Audit mendapati 441 kes (15.7%) di Pejabat Kastam tidak menggunakan harga yang sebenar seperti ditetapkan dalam pekeliling itu.

15.2.2.2. Jabatan Kastam juga telah mengeluarkan garis panduan bagi kadar susut nilai yang perlu digunakan dalam taksiran kereta terpakai. Kadar susut nilai ditetapkan ialah antara 5% hingga 70% tertakluk kepada usia kenderaan yang diimport. Semakan Audit mendapati 354 kes (12.6%) di mana kadar susut nilai yang dikenakan adalah lebih tinggi dari kadar yang ditetapkan. Perkara ini menyebabkan cukai yang patut dibayar berkurangan.

15.2.2.3. Pengimport-pengimport kenderaan menggunakan mata wang asing untuk membeli kenderaan di luar negara. Jabatan Kastam mengeluarkan senarai kadar pertukaran mata wang asing setiap minggu bagi tujuan membolehkan nilai taksiran kastam dibuat dalam mata wang Ringgit Malaysia. Adalah didapati 205 (7.3%) kes di mana kesilapan dalam penggunaan kadar pertukaran mata wang asing telah berlaku. Kejadian ini wujud kerana stesen Kastam tidak menerima senarai kadar pertukaran mata wang asing tepat pada masanya.

15.2.2.4. Garis panduan yang dikeluarkan oleh Jabatan Kastam telah menetapkan syarat-syarat tertentu yang membolehkan diskaun diberi kepada pengimport kenderaan. Semakan Audit mendapat 82 pengimport telah diberi diskaun terhadap kenderaan yang diimport walaupun mereka tidak layak menikmatinya. Antara diskaun yang tidak sepatutnya diberi ialah 15% kepada pengimport kereta Mercedes Benz dan BMW serta pengimport individu, diskaun 50% diberi untuk mengimport kereta rosak dan diskaun sehingga 50% diberi tanpa asas dan mengikut budi bicara pihak Kastam.

15.2.2.5. Ketidakpatuhan kepada peraturan berhubung dengan pengimportan kenderaan seperti yang dibangkitkan di perenggan-perenggan tersebut di atas diringkaskan dalam Jadual berikut :-

JADUAL 44
PUNGUTAN DUTI IMPORT KENDERAAN YANG TIDAK MENGIKUT PERATURAN

PEJABAT KASTAM NEGERI	BILANGAN KES YANG TIDAK MENGIKUT PERATURAN				JUMLAH CUKAI TERKURANG DIKUTIP (RM Juta)
	HARGA ASAL	SUSUT NILAI	PERTUKARAN MATA WANG ASING	DISKAUN DIBERI	
SELANGOR					
Pelabuhan Klang Utara	216	152	109	31	11.12
Pelabuhan Klang Barat	146	195	81	9	14.96
JUMLAH	362	347	190	40	26.08
WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR	4	6	15	-	0.14
SABAH	62	-	-	42	0.98
NEGERI SEMBILAN	13	1	-	-	0.35
JUMLAH BESAR	441	354	205	82	27.55

*Di Negeri Sabah, RM0.50 Juta Telah Berjaya Dikutip Balik Daripada Kekurangan
Berjumlah RM0.98 Juta Yang Dilaporkan*

15.3. KEMENTERIAN DALAM NEGERI

- JABATAN PENJARA MALAYSIA

Jabatan Penjara Malaysia (Jabatan) bertanggungjawab antara lain mengawal dan membentuk akhlak penghuni yang menjalani hukuman atau penahanan di Institusi Penjara, Tempat Tahanan Perlindungan, Sekolah Henry Gurney dan Pusat Pemulihan Akhlak. Jabatan ini mempunyai 38 Pusat Tanggungjawab di seluruh negara dan diperuntukkan dengan 10,102 jawatan. Bagi menguruskan aktiviti, Jabatan telah menerima peruntukan mengurus berjumlah RM201.92 juta bagi tahun 2000 dan RM167.20 juta bagi peruntukan pembangunan. Bagi tahun 2001 sejumlah RM206.24 juta diterima untuk perbelanjaan mengurus dan RM248.97 juta untuk perbelanjaan pembangunan. Pengauditan telah dijalankan di Ibu Pejabat Jabatan dan 15 Pusat Tanggungjawab/Institusi Penjara di seluruh negara. Hasil daripada pengauditan mendapati pengurusan kewangan di Jabatan Penjara dan institusinya perlu dipertingkatkan lagi. Tindakan perlu diambil bagi menangani kelemahan dari segi kawalan perbelanjaan dan pengurusan aset. Penglibatan dan pemantauan oleh pegawai atasan adalah perlu bagi memastikan peraturan kewangan yang ditetapkan dipatuhi sepenuhnya. Anggota yang terlibat dengan pengurusan kewangan perlu diberi latihan yang mencukupi bagi meningkatkan kecekapan mereka.

**SUMBANGAN
PERBENDAHARAAN MALAYSIA KE ARAH MENINGKATKAN
PRESTASI PENGURUSAN KEWANGAN
DI PERINGKAT KEMENTERIAN/JABATAN/AGensi
KERAJAAN PERSEKUTUAN**

16. Perbendaharaan Malaysia sebagai satu agensi pusat yang bertanggungjawab memastikan pengurusan kewangan yang teratur di Kementerian/Jabatan/Agensi, telah mengambil beberapa langkah sepanjang tahun 2001 ke arah meningkatkan prestasi pengurusan kewangan. Antara langkah tersebut adalah seperti berikut:-

16.1. Sistem e-Perolehan dibangunkan bagi memudahkan Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan Persekutuan melaksanakan perolehan bekalan dan perkhidmatan melalui rangkaian elektronik iaitu *Internet*. Antara objektif perolehan secara elektronik ialah mempercepatkan proses perolehan dan bayaran kepada pembekal serta memudahkan pemantauan berhubung dengan perolehan. Projek ePerolehan dilaksanakan secara berperingkat di mana Fasa I telah dimulakan pada bulan Oktober 2000 di 4 Pusat Tanggungjawab sebagai projek perintis. Ia melibatkan perolehan barangan melalui kontrak pusat dan pendaftaran pembekal. Fasa II yang melibatkan 10 lagi Pusat Tanggungjawab telah dilaksanakan pada tahun 2001. Bagi membolehkan Fasa III dilaksanakan, latihan-latihan sedang diberi kepada pegawai-pegawai di 96 Pusat Tanggungjawab yang terlibat dengan pengendalian sistem ePerolehan.

16.2. Sistem Perancangan dan Kawalan Belanjawan (e-SPKB) dibangunkan bagi tujuan membantu dalam proses kawalan belanjawan, memantau perbelanjaan Pusat Tanggungjawab, menyediakan dokumen kewangan seperti waran peruntukan, baucar bayaran, waran perjalanan udara, baucar jurnal dan penyata pemungut secara elektronik dan mempercepatkan pembayaran. Setakat ini, sistem ini telah dilaksanakan di 11 Pusat Tanggungjawab dan pelaksanaannya akan diperluaskan di kesemua Pusat Tanggungjawab yang lain secara berperingkat.

16.3. Bagi membolehkan Kementerian/Jabatan/Agensi menguruskan Akaun-akaun Amanah di bawah kawalan mereka dengan lebih teratur dan berkesan, Perbendaharaan Malaysia telah mengeluarkan Tatacara Pengurusan Akaun Amanah melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 18 Tahun 2001 pada bulan Disember 2001.

16.4. Bagi meningkatkan prestasi perbelanjaan mengurus dan pembangunan serta mempercepatkan proses perolehan dan bayaran, pihak Perbendaharaan Malaysia telah juga mengeluarkan beberapa arahan pada tahun 2001 untuk melonggarkan peraturan kewangan berhubung dengan perkara berikut :-

16.4.1. Menaikkan had nilai perolehan secara sebut harga daripada RM100,000 menjadi RM200,000 (Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 2001).

16.4.2. *Project Management Consultant* dikehendaki mengemukakan tuntutan bayaran kemajuan bagi pihak kontraktor terus kepada Cawangan Jabatan Akauntan Negara Malaysia tanpa melalui Kementerian atau Jabatan. Tanggungjawab pemeriksaan dan pengesahan akan dibuat oleh *Project Management Consultant* dan Jabatan Akauntan Negara Malaysia. Dengan pelaksanaan prosedur baru ini, kontraktor akan menerima bayaran mereka dalam tempoh 10 hari dari tarikh tuntutan dikemukakan kepada Jabatan Akauntan Negara Malaysia. (Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 4 Tahun 2001).

16.4.3. Semua tuntutan yang telah disahkan mestilah dibuat pembayaran sebanyak 50% dalam tempoh 14 hari sekiranya ia tidak dapat dibayar keseluruhannya atas sebab-sebab tertentu (Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 6 Tahun 2001).

16.4.4. Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 11 Tahun 2001 bertarikh 21 September 2001 telah menaikkan had nilai perolehan yang boleh diluluskan oleh Lembaga Perolehan Agensi dan juga memberi kuasa tambahan kepada Lembaga berkenaan. Berikut diberikan butir-butirnya :-

JADUAL 45
HAD NILAI PEROLEHAN YANG BOLEH DILULUSKAN OLEH LEMBAGA PEROLEHAN

LEMBAGA PEROLEHAN	ASAL (Maksimum) (RM Juta)	BARU (Maksimum) (RM Juta)
LEMBAGA PEROLEHAN KEMENTERIAN/JABATAN/AGENSI		
Tender Kerja Terbuka	30	50
Tender Bekalan/Perkhidmatan Terbuka	15	30
Tender Terhad	-	5
LEMBAGA PEROLEHAN PERSEKUTUAN PERINGKAT NEGERI		
Tender Kerja	10	20
Tender Terhad	-	1
LEMBAGA PEROLEHAN PERSEKUTUAN (SABAH/SARAWAK)		
Tender Kerja/Bekalan/Perkhidmatan	10	20
Tender Terhad	-	1
LEMBAGA PEROLEHAN BADAN BERKANUN DAN SYARIKAT KERAJAAN		
Tender Kerja	50)	100
Tender Bekalan/Perkhidmatan	30)	
Tender Terhad	-	10

16.4.5. Pegawai Pengawal diberi kuasa untuk memindahkan peruntukan daripada suatu butiran (projek) ke butiran (projek) lain di bawah Maksud Pembangunan yang sama bagi tahun yang berkenaan. Pegawai Pengawal boleh meluluskan pindah peruntukan tidak lebih dari 50% peruntukan tahunan yang asal. Arahan ini dibuat melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 12 Tahun 2001 bertarikh 15 Oktober 2001.

16.4.6. Pemberian kemudahan bayaran pendahuluan sebanyak 15% daripada nilai kontrak atau had maksimum RM5 juta mengikut mana yang lebih rendah yang diberi kepada kontraktor bekalan yang bertaraf pembuat turut dipanjangkan juga kepada kontrak bekalan dan perkhidmatan. Arahan ini dibuat melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 13 Tahun 2001 bertarikh 15 Oktober 2001.

BAHAGIAN III

PELAKSANAAN AKTIVITI KEMENTERIAN/JABATAN KERAJAAN PERSEKUTUAN

17. PENDAHULUAN

Selain daripada menjalankan Audit Kewangan, Jabatan Audit Negara dikehendaki juga di bawah Seksyen 6 Akta Audit 1957 mengaudit program atau aktiviti agensi-agensi Kerajaan Persekutuan untuk menentukan sama ada ia dilaksanakan dengan cara yang cekap, berhemah serta selaras dengan objektif yang telah ditetapkan. Bagi memenuhi kehendak peruntukan Akta tersebut, aktiviti-aktiviti di 19 Kementerian, Jabatan serta Agensi Kerajaan Persekutuan telah dipilih untuk diaudit sepanjang tahun 2001. Hasil dari pengauditan itu telah dibincangkan dengan pihak pengurusan Kementerian, Jabatan serta Agensi yang terlibat sebaik-baik sahaja pengauditannya diselesaikan. Perkara-perkara diperhatikan daripada kajian tersebut dilaporkan di Bahagian ini.

JABATAN PERDANA MENTERI

18. JABATAN PEMEGANG HARTA

- PENGURUSAN KEBANKRAPAN DAN PENGGULUNGAN SYARIKAT

18.1. LATAR BELAKANG

18.1.1. Jabatan Pemegang Harta telah ditubuhkan pada tahun 1957. Pada ketika itu, Jabatan bersama-sama Jabatan Pendaftaran Syarikat dan Jabatan Pemegang Amanah Raya dan Pentadbir Pesaka diletakkan di bawah pentadbiran Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri dan Keadilan. Pada tahun 1970, Kementerian ini telah dibubarkan dan Jabatan Pemegang Harta diletakkan di bawah pentadbiran Jabatan Peguam Negara. Apabila Kementerian Kehakiman ditubuhkan pada tahun 1985, Jabatan tersebut telah ditadbir oleh Kementerian itu sehingga tahun 1995. Pada tahun itu, Kementerian Kehakiman digantikan oleh Bahagian Hal Ehwal Undang-undang, Jabatan Perdana Menteri dan pentadbiran Jabatan Pemegang Harta diletakkan di bawahnya sebagai salah satu aktiviti.

18.1.2. Fungsi utama Jabatan Pemegang Harta ialah sebagai pentadbir hal ehwal dan harta individu yang telah diisytiharkan bankrap, kumpulan wang dan harta syarikat yang digulung serta pertubuhan dan kesatuan sekerja yang dibatalkan bagi menyelesaikan hutang piutang mereka. Jabatan ini juga menyediakan perkhidmatan carian kebangkrutan dan penggulangan syarikat untuk agensi tertentu seperti institusi kewangan atau pejabat guaman.

18.1.3. Jabatan Pemegang Harta mentadbirkan kes kebangkrutan iaitu kes seorang yang diisytiharkan bankrap oleh mahkamah kerana tidak mampu atau ingkar membayar hutangnya. Bagi pentadbiran kes penggulangan syarikat, Jabatan ini bertanggungjawab menjaga dan menghasilkan (menjual) harta syarikat yang telah digulungkan melalui perintah mahkamah untuk menjelaskan hutang syarikat. Kedua-dua kes kebangkrutan dan penggulangan syarikat boleh berlaku dalam keadaan terpaksa apabila pihak pemberi pinjaman (pemiutang) mengemukakan petisyen ke mahkamah. Sekiranya individu sendiri sebagai peminjam (penghutang) tidak mampu membayar hutang, beliau boleh mengemukakan sendiri petisyen ke mahkamah untuk diisytiharkan sebagai bankrap. Pemilik syarikat juga boleh mengemukakan petisyen ke mahkamah untuk membubarkan syarikat secara sukarela.

18.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada pengurusan kebangkrutan dan penggulangan syarikat di Jabatan Pemegang Harta diuruskan dengan cekap dan mematuhi undang-undang/peraturan yang berkaitan.

18.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini ditumpukan kepada pengurusan kes kebangkrutan dan penggulangan syarikat bagi tempoh 1999 hingga 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap fail/rekod pentadbiran dan kewangan di peringkat Ibu Pejabat dan Pejabat Cawangan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur; Alor Setar, Kedah; Kuching, Sarawak dan Johor Bahru, Johor. Selain dari itu, lawatan dan pemeriksaan telah dilakukan ke tempat kediaman si bankrap dan pejabat urusan syarikat serta premis perniagaan bersama pegawai Jabatan Pemegang Harta. Pegawai-pegawai Jabatan yang terlibat dalam pengurusan kes kebangkrutan dan kes penggulangan syarikat juga telah ditemu bual.

18.4. PENEMUAN AUDIT

18.4.1. PERANCANGAN

18.4.1.1. Struktur Organisasi

- a. Jabatan Pemegang Harta diketuai oleh Pegawai Pemegang Harta. Bagi urusan likuidasi beliau juga adalah berperanan sebagai Pegawai Penerima. Ibu Pejabat Jabatan Pemegang Harta melaksanakan fungsinya melalui 8 aktiviti iaitu Bahagian Kebankrapan; Likuidasi; Penyiasatan dan Penguatkuasaan; Pendakwaan; Perundangan; Teknologi Maklumat; Pentadbiran dan Perkhidmatan serta Kewangan dan Perakaunan. Fungsi Bahagian Kebankrapan ialah mengawal selia urusan kes kebangkrutan di peringkat Ibu Pejabat dan cawangan-cawangannya serta mengendalikan urusan carian kebangkrutan manakala fungsi Bahagian Likuidasi pula adalah memberi nasihat kepada cawangan Jabatan Pemegang Harta mengenai pengendalian kes penggulungan syarikat, pertubuhan dan kesatuan sekerja.
- b. Jabatan Pemegang Harta mempunyai 21 cawangan di bandar-bandar di mana terdapatnya Mahkamah Tinggi. Semua cawangan ini adalah bertanggungjawab kepada Ibu Pejabat. Cawangan tersebut adalah terletak di semua ibu negeri dan bandar-bandar seperti Miri, Sibu, Sandakan, Tawau, Muar, Taiping dan Temerloh. Cawangan Jabatan Pemegang Harta di peringkat negeri diketuai oleh seorang Penolong Pegawai Pemegang Harta (Ketua Cawangan). Beliau bertanggungjawab menguruskan aktiviti kebangkrutan dan likuidasi seperti berikut :-

i. Aktiviti Kebankrapan

Ketua Cawangan Jabatan Pemegang Harta berkenaan apabila menerima perintah mahkamah berhubung dengan sesuatu kes kebangkrutan akan meletak hak harta si bankrap tersebut di bawah pengawasan Pegawai Pemegang Harta. Akta Kebankrapan 1967 memberi kuasa kepada Pegawai Pemegang Harta untuk memindah milik, menjual dan mengendalikan harta si bankrap bagi menyelesaikan hutang-hutangnya setelah mengambil kira *fees* perkhidmatan. Jabatan Pemegang Harta mengenakan 2 jenis *fees* iaitu *fees* penghasilan harta dan *fees* pembahagian dividen. Kadar *fees* dikenakan adalah bergantung kepada nilai harta yang dijual dan jumlah dividen yang dibayar.

ii. Aktiviti Likuidasi

Di bawah Akta Syarikat 1965, Pegawai Penerima diberi kuasa untuk menjadi pelikuidasi bagi kes-kes penggulungan syarikat yang diperintah oleh mahkamah. Dalam menjalankan tugas ini, Pegawai Penerima dikehendaki oleh undang-undang untuk menyiasat, menzahir dan menghasilkan harta berkenaan untuk menyelesaikan hutang syarikat. Pegawai Penerima juga bertanggungjawab menjaga dan mengawasi tugas pelikuidasi luar yang mengendalikan penggulungan syarikat sama ada secara terpaksa atau secara sukarela dengan tujuan menjaga kepentingan pemegang-pemegang saham, pencarum dan pemiutang lain.

18.4.1.2. Perundangan

- a. Sebelum pembentukan Malaysia pada tahun 1963, negeri-negeri di Tanah Melayu, Sabah dan Sarawak masing-masing mempunyai undang-undang kebangkrutan sendiri. Sebagai langkah penyeragaman, suatu undang-undang kebangkrutan yang menyeluruh iaitu Akta Kebankrutan 1967 bagi semua negeri telah diperkenalkan pada bulan September 1967. Hingga kini, Jabatan Pemegang Harta melaksanakan aktivitiya berpandukan kepada Akta tersebut dan juga Kaedah Kebankrutan 1969, Akta Syarikat 1965, Kaedah Penggulungan Syarikat 1972, Akta Kesatuan Sekerja 1959 dan Akta Pertubuhan 1966.
- b. Di bawah Kaedah 103 {Pindaan Am PU(A) 32/89} Kaedah Kebankrutan 1969, setiap permohonan untuk diisytiharkan bankrap (petisyen) sama ada dibuat oleh penghutang (pihak yang meminjam) atau pemiutang (pihak yang memberi pinjaman) perlu membayar deposit. Sekiranya permohonan itu dibuat oleh penghutang, jumlah yang perlu dibayar ialah RM1,500. Sebaliknya jika permohonan itu diterima dari pemiutang, jumlah depositnya ialah RM2,000. Wang deposit yang dibayar oleh pemohon akan dipulangkan sekiranya mahkamah membuat keputusan membatalkan petisyen. Sekiranya petisyen diterima, deposit akan dipindahkan ke Akaun Harta Kebankrutan.
- c. Permohonan penggulungan syarikat dibuat melalui 2 kaedah sama ada secara sukarela atau atas perintah mahkamah. Di bawah Kaedah 32(1) Kaedah Penggulungan Syarikat 1972, setiap permohonan penggulungan syarikat dikenakan deposit berjumlah RM300.

- d. Mengikut Seksyen 33(1) Akta Kebankrapan 1967, seorang bankrap boleh pada bila-bila masa selepas dihukum bankrap, memohon kepada mahkamah untuk suatu perintah pelepasan.
- e. Di bawah Seksyen 16(2) Akta Kebankrapan 1967, si bankrap perlu menyerahkan Pernyataan Hal Ehwal dalam masa 7 hari (permohonan oleh penghutang) dan 21 hari (permohonan oleh pemiutang) dari tarikh perintah mahkamah dikeluarkan. Jika dokumen berkenaan gagal dikemukakan dalam tempoh yang ditetapkan dan lanjutan masa tidak diperolehi daripada Pegawai Pemegang Harta, si bankrap boleh dihukum kerana menghina mahkamah dan waran tangkap boleh dikeluarkan kepadanya. Bagi kes penggulungan syarikat, Seksyen 234(3) Akta Penggulungan Syarikat 1965 menetapkan Pernyataan Hal Ehwal hendaklah diserahkan dalam tempoh 14 hari selepas tarikh perintah penggulungan atau dalam tempoh yang diberi lanjutan masa oleh Pegawai Penerima. Kegagalan mengemukakan dokumen ini dalam tempoh yang ditetapkan boleh menyebabkan pengarah syarikat berkenaan dipenjarakan selama 3 tahun atau dikenakan penalti RM10,000 atau kedua-duanya sekali.

18.4.1.3. Manual Prosedur Kerja Dan Arahan Jabatan

- a. Bagi membolehkan aktiviti-aktiviti yang telah ditetapkan dapat dilaksanakan dengan teratur dan berkesan, Jabatan Pemegang Harta telah menyediakan Manual Kebankrapan dan Manual Prosedur Kerja Penggulungan Syarikat. Kedua-dua manual tersebut menetapkan antara lainnya perkara-perkara berikut :-
 - i. Merekodkan maklumat si bankrap di dalam Daftar Bankrap Yang Belum Bebas dan maklumat syarikat yang digulungkan di dalam Daftar Penggulungan Syarikat.
 - ii. Memindahkan wang deposit daripada Akaun Deposit kepada Akaun Harta selepas perintah mahkamah dikeluarkan.
 - iii. Mengiklankan kebangkrapan dan penggulungan syarikat di akhbar danewartakan kebangkrapan atau penggulungan syarikat serta mengaturkan mesyuarat dengan pihak-pihak berkaitan.
 - iv. Memfail dan menyiasat Pernyataan Hal Ehwal (perakuan bersumpah mengenai harta dan tanggungannya).
 - v. Menjalankan penyiasatan awal dan ambil alih serta kawal selia harta.

- vi. Menjalankan penyiasatan lanjut dan penzahiran harta.
 - vii. Menghasilkan harta dan membuat pembahagian.
 - viii. Membuat permohonan untuk pelepasan kebangkrapan atau pembubaran syarikat.
- b. Jabatan Pemegang Harta telah juga mengeluarkan beberapa Arahan Jabatan, antaranya :-

i. Arahan Jabatan Bilangan 2 Tahun 1982

Mengikut arahan ini, cawangan Jabatan Pemegang Harta adalah bertanggungjawab terhadap kes kebangkrapan berhubung perkara-perkara seperti berikut :-

- Kes berusia kurang daripada 5 tahun, failnya perlu disemak sekurang-kurangnya sekali dalam masa 3 tahun.
- Kes berusia lebih 5 tahun tetapi tidak lebih 20 tahun perlu disemak sekali dalam tempoh 6 bulan.
- Kes berusia melebihi 20 tahun perlu sentiasa diulang kaji bagi mengambil tindakan sewajarnya.
- Bagi kes si bankrap yang telah meninggal dunia, tindakan serta merta hendaklah diambil untuk menghasilkan hartanya (menjualkan harta untuk tujuan mendapatkan wang bagi menyelesaikan tanggungan wang si bankrap) dan pengisytiharan dividen muktamad.
- Bagi rekod kes yang tidak dapat dikesan, tindakan segera diambil untuk mendapatkan salinan dokumen di mahkamah.

ii. Arahan Jabatan Bilangan 3 Tahun 1982

Pejabat cawangan perlu menyenaraikan semua kes penggulungan syarikat yang belum selesai dan menyediakan carta untuk rujukan bagi mengesan kemajuan setiap kes.

18.4.1.4. Keperluan Guna Tenaga

- a. Jabatan Pemegang Harta mempunyai 309 jawatan yang sedia ada. Pada tahun 2000 Jabatan Pemegang Harta telah merancang penstrukturan semula Jabatan. Penstrukturan semula ini melibatkan kenaikan 17 gred jawatan, tambahan 131 jawatan kepada yang sedia ada, mewujudkan 40 jawatan baru termasuk 18 jawatan untuk mengisi jawatan di pejabat cawangan baru di Temerloh, Pahang dan Kangar,

Perlis. Sehubungan itu, Jabatan Pemegang Harta telah memohon tambahan 171 jawatan.

- b. Jabatan Pemegang Harta telah merancang program latihan mengikut keperluan kakitangannya. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, Jabatan Pemegang Harta telah merancang mengadakan 6 program latihan bagi setiap tahun. Program latihan tersebut ialah Kursus Pendakwaan; Kursus Pembantu Am Rendah/Penghantar Notis; Persidangan Tahunan Pegawai Jabatan Pemegang Harta; Bengkel Kebankrapan dan Likuidasi; Kursus Penyiasatan dan Seminar Ketua Cawangan.

18.4.1.5. Keperluan Kewangan

Jabatan Pemegang Harta menyediakan peruntukan untuk melaksanakan aktiviti-aktivitinya dan mengemukakan keperluan ini kepada Bahagian Hal Ehwal Undang-undang. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, RM30.35 juta telah dipohon bagi perbelanjaan mengurus.

18.4.1.6. Pengurusan Akaun

Pegawai Pemegang Harta telah mengendalikan 5 Kumpulanwang Amanah iaitu Akaun Kebankrapan, Akaun Penggulangan Syarikat, Akaun Harta Kebankrapan, Akaun Harta Penggulangan Syarikat serta Akaun Harta Penggulangan Pertubuhan dan Kesatuan Sekerja. Selain dari itu, Jabatan juga menyelenggarakan 2 Akaun Deposit iaitu Deposit Kebankrapan dan Deposit Penggulangan Syarikat. Pada akhir tahun 2001, nilai setiap akaun yang dikendalikan adalah seperti Jadual berikut :-

JADUAL 46
SENARAI AKAUN DAN BAKINYA PADA 31 DISEMBER 2001

AKAUN	NILAI (RM Juta)
Kebankrapan	5.53
Penggulangan Syarikat	7.81
Harta Kebankrapan	219.59
Harta Penggulangan Syarikat	98.73
Harta Penggulangan Pertubuhan dan Kesatuan Sekerja	2.88
Deposit Kebankrapan	96.09
Deposit Penggulangan Syarikat	3.75
JUMLAH	434.38

Nota : Sumber Jabatan Pemegang Harta

Secara amnya, Jabatan Pemegang Harta mempunyai perancangan yang baik mengurus kes kebankrapan dan kes penggulangan syarikat.

18.4.2. PELAKSANAAN

18.4.2.1. Perundangan

- a. Jabatan Pemegang Harta telah membuat beberapa pindaan terhadap Akta Kebankrapan 1967 untuk menyesuaikannya dengan keperluan semasa. Antara pindaan yang telah dilaksanakan adalah :-
 - i. Seorang bankrap yang belum mendapat pelepasan dikehendaki melaporkan kepada Pegawai Pemegang Harta mana-mana wang, harta atau pendapatan yang melebihi RM500 yang bukan sebahagian dari pendapatannya yang biasa.
 - ii. Seorang bankrap tidak boleh melibatkan diri dalam perniagaan milik saudara terdekat tanpa kebenaran Pegawai Pemegang Harta.
 - iii. Kadar hutang tidak berbayar RM1,000 yang membolehkan individu diisytiharkan bankrap telah dinaikkan menjadi RM2,000 pada tahun 1976 dan RM10,000 pada tahun 1992 .
 - iv. Seorang bankrap dikehendaki melaporkan dengan serta merta kepada Pegawai Pemegang Harta sebarang perubahan alamat kediamannya.
 - v. Pegawai Pemegang Harta boleh mengeluarkan notis kepada seseorang Pegawai Imigresen untuk menghalang si bankrap daripada meninggalkan negara ini. Pegawai Imigresen diberi kuasa untuk menahan dan menyerahkan kepada Pegawai Pemegang Harta mana-mana passport dan dokumen perjalanan kepunyaan si bankrap yang cuba meninggalkan negara ini tanpa terlebih dahulu mendapat kebenaran daripada Pegawai Pemegang Harta.
- b. Kaedah-kaedah Kebankrapan 1969 juga telah dipinda pada tahun-tahun 1978, 1988, 1993, 1999 dan 2000. Antara pindaan peruntukan itu ialah :-
 - i. Kadar-kadar bayaran untuk mentadbirkan kes kebangkrutan dipinda dengan kadar baru pada tahun 1978.
 - ii. Deposit untuk permohonan kebangkrutan oleh pemiutang telah dinaikkan dari RM150 menjadi RM300 pada tahun 1978. Kadar tersebut telah dinaikkan lagi menjadi RM2,000 manakala bagi permohonan kebangkrutan oleh penghutang pula, kadarnya telah dinaikkan dari RM200 menjadi RM1,500 pada tahun 1993.
 - iii. Nombor Kad Pengenalan Pendaftaran Negara bagi si bankrap perlu dimasukkan dalam borang permohonan mulai tahun 1993.

- c. Adalah diperhatikan deposit untuk petisyen penggulungan syarikat tidak pernah dinaikkan dari kadar RM300 sejak berkuatkuasa pada tahun 1972. Bagaimanapun, Jawatankuasa Kaedah-kaedah (*Rules Committee*) pada mesyuaratnya yang diadakan pada bulan Mac 2002 telah meluluskan cadangan Jabatan supaya kadar itu dinaikkan menjadi RM3,000.
- d. Adalah diperhatikan juga pihak Jabatan Pemegang Harta menyedari tentang bertambahnya kes-kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat. Bagi mengurangkan pertambahan bilangan kes ditadbir dan mengurangkan beban kerja mahkamah mendengar permohonan untuk mendapatkan perintah pelepasan, Seksyen 33 Akta Kebankrapan 1967 telah dipinda dengan menambah satu peruntukan baru iaitu Seksyen 33A pada bulan Januari 1999. Di bawah Seksyen 33A, pelepasan si bankrap juga boleh dilakukan melalui Perakuan Pegawai Pemegang Harta bagi si bankrap yang telah diisytiharkan bankrap sekurang-kurangnya 5 tahun yang lalu. Selain daripada syarat itu, Jabatan Pemegang Harta telah menetapkan beberapa kriteria yang membolehkan seorang bankrap diberi pelepasan. Kriteria-kriteria tersebut adalah berhubung dengan perkara berikut :-
 - i. Kes kebangkrapan telah ditadbirkan sekurang-kurangnya 5 tahun.
 - ii. Kebankrapan adalah disebabkan oleh nasib malang dan/atau menjadi penjamin bukannya disebabkan oleh salah laku seperti penggunaan kad kredit berlebihan, penipuan, perjudian dan kesalahan jenayah atau sivil.
 - iii. Si bankrap tidak bekerja dan tiada punca pendapatan serta tiada kemampuan menyelesaikan hutang.
 - iv. Si bankrap berumur lebih 65 tahun dan mengidap penyakit yang tiada harapan untuk sembuh atau gangguan mental atau cacat.
 - v. Kelakuan si bankrap adalah memuaskan dan tiada pelanggaran peruntukan Akta Kebankrapan.
 - vi. Si bankrap telah memberi kerjasama sepenuhnya kepada Pegawai Pemegang Harta sepanjang tempoh kebangkrapannya.
 - vii. Kes-kes lama, tiada rekod, tidak aktif, si bankrap tidak dapat dikesan dan tiada nombor kad pengenalan.

- e. Bagi membolehkan Pegawai Pemegang Harta melaksanakan tugasnya untuk memberi pelepasan kebangkrapan, satu Jawatankuasa Khas Semakan telah ditubuhkan yang dipengerusikan oleh Timbalan Pegawai Pemegang Harta. Jawatankuasa ini bertanggungjawab mengkaji dan menyemak 30% kes-kes kebangkrapan yang melebihi 5 tahun yang layak dipertimbangkan mengikut merit bagi tujuan pelepasan si bankrap.
- f. Semakan Audit di 4 cawangan Jabatan Pemegang Harta mendapati Jawatankuasa Khas Semakan telah menyemak 543 kes untuk tempoh 1999 hingga 2001. Daripada jumlah tersebut, 382 kes telah memenuhi kriteria yang ditetapkan dan diberi Sijil Pelepasan (bebas daripada bankrap) manakala 161 kes yang lainnya tidak layak diberi pelepasan. Berdasarkan kepada rekod-rekod di 4 cawangan tersebut, jumlah kes yang melebihi 5 tahun ialah 23,603. Ini bermakna jumlah kes yang disemak berbanding jumlah kes yang melebihi 5 tahun hanya mencapai 2.3%. Butir-butirnya seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 47
BILANGAN KES YANG DISEMAK OLEH JAWATANKUASA KHAS SEMAKAN

CAWANGAN	BILANGAN KES YANG DISEMAK				JUMLAH KES MELEBIHI 5 TAHUN*	PERATUSAN (%)
	1999	2000	2001	JUMLAH		
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	22	23	39	84	15,895	0.5
Johor Bahru	53	47	122	222	3,301	6.7
Alor Setar	19	22	26	67	3,047	2.2
Kuching	53	74	43	170	1,360	12.5
JUMLAH	147	166	230	543	23,603	2.3

(*) - Kes-kes Kebankrapan Sebelum Tahun 1995

- g. Semakan selanjutnya mendapati antara faktor yang menyebabkan pihak Jabatan Pemegang Harta tidak dapat mencapai sasaran yang telah dirancang ialah :-
 - i. Semakan yang teliti perlu dibuat bagi setiap kes untuk menentukan kriteria-kriteria bagi membolehkan pelepasan diberi. Kerja ini amat rumit dan mengambil masa yang lama. Jawatankuasa hanya diberikan 3 hingga 4 hari sahaja untuk menjalankan semakan dan seterusnya membuat keputusan; dan
 - ii. Pada tahun 2001 kerja-kerja semakan hanya dapat dimulakan pada bulan Jun kerana kekurangan peruntukan kewangan untuk membuat bayaran berkaitan dengan kerja-kerja penyemakan.

- h. Bagi kes penggulangan syarikat, Jabatan telah menetapkan untuk menyelesaikan 30% daripada kes penggulangan syarikat yang kompleks dan lama serta kes di mana asetnya tidak dapat dikesan. Berdasarkan kepada rekod di 4 cawangan yang dilawati, sejumlah 108 kes penggulangan syarikat yang melibatkan Cawangan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Johor Bahru dan Kuching telah diselesaikan untuk dibubarkan bagi tempoh 1999 hingga 2001. Bagi Cawangan Alor Setar Kedah, adalah didapati tiada kes yang diselesaikan bagi tempoh tersebut. Bagaimanapun, pihak Audit tidak dapat menentukan pencapaian 30% kes-kes yang dapat diselesaikan kerana Jabatan Pemegang Harta tidak dapat menentukan jumlah sebenar kes-kes yang dimaksudkan sebagai kompleks dan lama. Butir-butir bilangan kes penggulangan syarikat yang diselesaikan adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 48
BILANGAN KES PENGGULUNGAN SYARIKAT YANG DISELESAIKAN
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

CAWANGAN	BILANGAN KES YANG DISELESAIKAN			
	1999	2000	2001	JUMLAH
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	28	42	-	70
Johor Bahru	3	7	2	12
Kuching	12	3	11	26
JUMLAH	43	52	13	108

- i. Memandangkan jumlah kes yang tertunggak adalah berlarutan, perhatian yang serius hendaklah diberi dan tindakan tegas perlu diambil untuk menyelesaikan kes-kes ini demi menjaga imej negara. Adalah disyorkan satu Pasukan Petugas Khas diwujudkan untuk mengenal pasti jumlah sebenar kes yang tertunggak dan menetapkan langkah-langkah untuk menyelesaikannya.

18.4.2.2. Pematuhan Terhadap Undang-undang/Peraturan

- a. Semakan Audit telah dijalankan di 4 cawangan yang dilawati untuk memastikan sama ada proses kerja yang ditetapkan dalam Manual Kebankrapan dan Manual Prosedur Kerja Penggulangan Syarikat telah dipatuhi. Hasil daripada pengauditan mendapati perkara-perkara berikut :-
- i. Maklumat si bankrap dan syarikat telah didaftarkan di dalam rekod dengan kemas kini kecuali bagi 14 orang si bankrap yang masih belum didaftarkan kerana maklumat seperti nombor kad pengenalan dan alamat tidak diperolehi.

- ii. Berdasarkan kepada rekod bagi kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat yang dipilih untuk disemak, adalah didapati semua kes kebangkrapan dan kes penggulungan syarikat telah diwartakan. Bagaimanapun, surat memanggil si bankrap menghadiri mesyuarat pertama masih belum dikeluarkan terhadap 380 kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat bagi tempoh 1991 hingga 2001.
- iii. Perintah Penerimaan dan Perintah Penghukuman masih belum diserahkan kepada 18 orang yang telah diisytiharkan bankrap bagi tempoh 1981 hingga 1989.
- iv. Pernyataan Hal Ehwal bagi 353 kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat tidak dikemukakan antara 1 hingga 10 tahun. Bagaimanapun, tiada tindakan undang-undang dikenakan terhadap si bankrap dan pengarah syarikat berkenaan.
- v. Adalah diperhatikan hanya Cawangan Kuching yang membuat semakan di Pejabat Tanah dan Survei untuk menentukan pemilikan hartanah si bankrap/syarikat. Bagi cawangan yang lain, penyiasatan yang dijalankan hanya setakat membuat penyiasatan awal secara surat-menyurat kepada agensi tertentu seperti Jabatan Pendaftaran Negara dan Jabatan Bekalan Air. Lawatan Audit ke pejabat operasi dan premis perniagaan mendapati 14 premis perniagaan mengikut alamat di rekod Jabatan Pemegang Harta tidak dapat dikesan kerana pertukaran alamat dan 2 premis perniagaan telah ditutup dan berkunci tetapi kuncinya tidak dapat dikesan. Di samping itu, premis tersebut tidak dikawal oleh pengawal keselamatan. Adalah didapati juga Jabatan Pemegang Harta tidak menyediakan senarai inventori bagi stok barangan yang dimiliki oleh pemilik premis perniagaan berkenaan.
- vi. Semakan Audit terhadap 294 kes mendapati *fees* perkhidmatan mengikut kadar telah dikenakan ke atas 53 kes, 157 kes tidak dikenakan *fees* manakala terdapat 4 kes di mana *fees* telah terlebih dikenakan. Bagi 80 kes yang lain, *fees* perkhidmatan yang dikenakan adalah tidak teratur kerana wang deposit yang telah dikreditkan ke akaun harta juga diambil kira dalam perkiraan *fees* tersebut. Butiran terperinci seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 49
KEDUDUKAN FEES PERKHIDMATAN

PERKARA	BILANGAN KES	CAWANGAN
<i>Fees perkhidmatan mengikut peraturan</i>	53	Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur
<i>Fees perkhidmatan dan pembahagian dividen tidak dikenakan</i>	157	Kuching dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur
<i>Fees perkhidmatan terlebih dikenakan</i>	4	Johor Bahru
<i>Fees perkhidmatan dikenakan tidak teratur</i>	80	Johor Bahru dan Kuching
JUMLAH	294	

- b. Adalah didapati sungguhpun Manual Kebankrapan dan Manual Prosedur Kerja Penggulungan Syarikat telah menetapkan proses kerja yang sepatutnya dilakukan bagi mengurus kes-kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat, namun setiap proses kerja dalam kedua-dua manual kerja itu tidak ditetapkan norma masa. Di samping itu, Jabatan Pemegang Harta tidak mewujudkan sistem pengesanan bagi memastikan tiada kelewatan berlaku dalam pengurusan kes-kes di peringkat pejabat cawangan atau Bahagian Kebankrapan/Bahagian Likuidasi di Ibu Pejabat. Seorang pegawai perlu melaksanakan kesemua proses kerja kerana tiada pengkhususan kerja diwujudkan mengikut manual yang ditetapkan.
- c. Manual Prosedur berkenaan juga tidak menetapkan tindakan susulan selepas proses waran tangkap dikeluarkan. Contohnya, waran tangkap telah dikeluarkan kepada 31 orang yang diisytiharkan bankrap tetapi mereka masih belum ditahan. Tidak ada bukti yang menunjukkan Jabatan Pemegang Harta telah mengambil tindakan susulan dengan pihak Polis bagi menguatkuasakan waran tangkap.
- d. Semakan Audit telah juga dijalankan untuk menentukan perkara-perkara yang ditetapkan dalam Arahan-arahan Jabatan telah dipatuhi oleh anggota Jabatan Pemegang Harta. Hasil daripada pengauditan itu mendapati perkara-perkara seperti berikut :-
 - i. Semua pejabat cawangan tidak menyemak fail-fail lama mengikut tempoh masa yang ditetapkan. Mengikut amalan, fail-fail lama hanya disemak apabila si bankrap ingin membuat permohonan pelepasan di mahkamah atau penyumbang syarikat memohon menyelesaikan kes atau pemiutang meminta kedudukan terkini kes atau pejabat cawangan sendiri ingin mencadangkan pelepasan si bankrap melalui Seksyen 33A Akta Kebankrapan 1967. Bagaimanapun, Ketua Cawangan Alor Setar, Johor Bahru dan Kuching telah mula mengarahkan pegawai-pegawai kebangkrapan untuk menyemak semula fail-fail lama.

- ii. Bagi pengurusan kes-kes penggulungan syarikat, carta kedudukan bagi mengesan kemajuan setiap kes juga tidak disediakan di semua pejabat cawangan. Berdasarkan maklumat melalui temu bual dengan pegawai kanan yang bertanggungjawab, pengesanan kemajuan kes hanya dibuat apabila sesuatu kes dibangkitkan sama ada oleh pemiutang, aduan awam atau desakan penyumbang syarikat yang meminta kes diselesaikan.
- e. Keadaan tersebut di atas berlaku kerana beban tugas yang berat bagi pegawai kebankrapan yang juga perlu mentadbir kes penggulungan syarikat. Adalah didapati juga sistem penyimpanan fail tidak diselenggarakan dengan teratur dan ini menyebabkan kesukaran untuk mengesan fail-fail berkenaan. Gambar berikut menunjukkan keadaan fail-fail yang berselerak di stor Cawangan Jabatan Pemegang Harta, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

GAMBAR 11

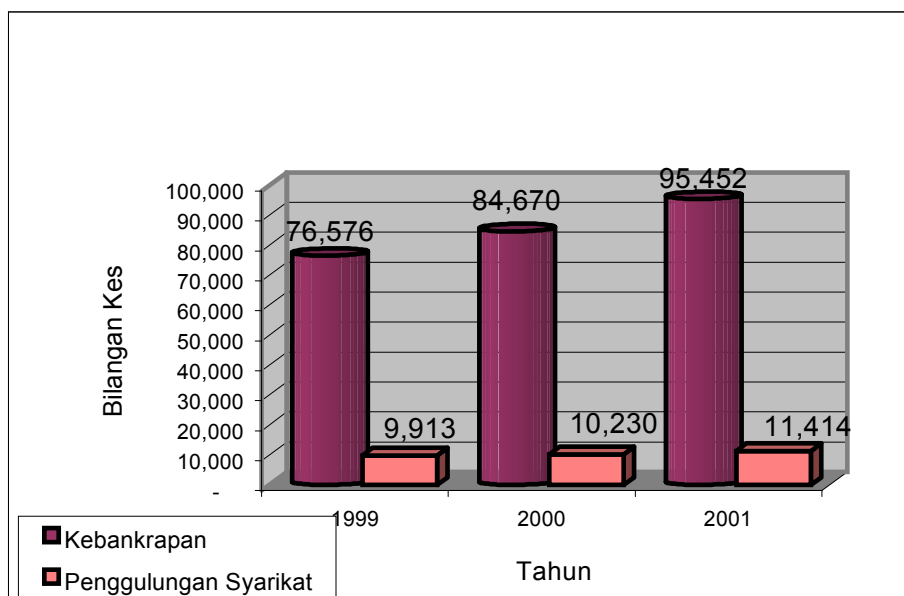
*Fail-fail Kebankrapan Berselerak
Di Stor Cawangan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur*

18.4.2.3. Keperluan Guna Tenaga

- a. Pada akhir tahun 2001, sejumlah 164 jawatan telah diluluskan berbanding 171 jawatan yang dipohon. Pihak Jabatan Perkhidmatan Awam juga telah meluluskan kenaikan gred bagi beberapa jawatan untuk disesuaikan dengan beban tugas. Bagaimanapun, sehingga ke tarikh auditan, 4.6% daripada jawatan yang diluluskan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam masih belum diisi. Kekurangan kakitangan ini telah menjejaskan pelaksanaan aktiviti Jabatan.

- b. Bilangan kes yang dikendalikan oleh Jabatan Pemegang Harta telah meningkat dari tahun ke tahun. Pada tahun 1999 hanya 76,576 kes kebangkrapan yang ditadbir. Bilangan ini telah meningkat menjadi 84,670 kes pada tahun 2000 dan 95,452 kes pada tahun 2001. Bagi kes penggulangan syarikat pula, pertambahan kes telah meningkat dari 9,913 kes pada tahun 1999 menjadi 10,230 kes pada tahun 2000 dan 11,414 kes pada tahun 2001. Pecahan bilangan kedua-dua kes tersebut adalah seperti Carta berikut :-

CARTA 11
BILANGAN KES YANG DITADBIR BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

- c. Berdasarkan kepada maklumat di atas, pihak Audit telah menjalankan analisis terhadap beban kerja bagi pegawai di 4 cawangan yang dilawati. Hasil analisis menunjukkan seorang pegawai terpaksa mengendalikan antara 740 hingga 1,417 kes setahun. Berikut diberikan butir-butirnya mengikut cawangan seperti Jadual berikut :-

JADUAL 50
BILANGAN KES DITADBIR BERBANDING BILANGAN PEGAWAI
PADA TAHUN 2001

PERKARA	CAWANGAN			
	JOHOR BAHRU	ALOR SETAR	KUCHING	WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR
Bilangan Kes	5,180	5,136	2,765	15,592
Bilangan Pegawai	7	6	3	11
Nisbah Kes Setiap Pegawai	1:740	1:856	1:922	1:1,417

- d. Di Pejabat Cawangan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Johor Bahru, setiap pegawai kebangkrapan akan menguruskan kes-kes mengikut kod abjad yang ditetapkan dan rujukan nombor kes yang didaftarkan. Di Pejabat Cawangan Kuching, Sarawak dan Alor Setar, Kedah pula, pengagihan kes adalah mengikut giliran. Sehubungan ini, pihak Audit ingin mengesyorkan supaya Jabatan mengagihkan beban tugas mengikut kekenanan pegawai dan berdasarkan kepada jumlah hutang si bankrap seperti yang diamalkan di negara-negara lain.
- e. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, sejumlah 34 kursus telah diadakan iaitu 12 kursus untuk tahun 1999, 15 kursus untuk tahun 2000 dan 7 kursus lagi untuk tahun 2001. Ini merupakan prestasi yang baik kerana Jabatan telah melaksanakan kursus melebihi dari yang dirancang.

18.4.2.4. Keperluan Kewangan

Bagi tempoh 1999 hingga 2001 Jabatan Pemegang Harta telah membelanjakan RM26.25 juta iaitu 83.9% daripada peruntukan berjumlah RM31.28 juta yang diluluskan.

18.4.2.5. Pengurusan Akaun

a. Akaun Kebankrapan

Akaun ini diwujudkan di bawah Seksyen 77, Akta Kebankrapan 1967 bagi tujuan pelaburan dalam sekuriti Kerajaan. Sumber dana akaun ini diperolehi daripada wang lebihan dalam Akaun Harta Kebankrapan di pejabat-pejabat cawangan. Akaun ini hanya diselenggarakan di peringkat Ibu Pejabat. Segala keuntungan dari pelaburan akan dikreditkan ke hasil Kerajaan. Pada tahun 1980, sejumlah RM5.53 juta wang lebihan daripada 8 cawangan telah dilaburkan. Memandangkan tiada pertambahan dana kepada akaun tersebut, Jabatan Pemegang Harta bercadang untuk menutupnya dan jumlah tersebut akan dikreditkan semula ke Akaun Harta Kebankrapan yang diwujudkan di pejabat cawangan. Bagaimanapun, Jabatan tidak dapat mengenal pasti jumlah dan Akaun Harta Kebankrapan yang diselenggarakan di pejabat-pejabat cawangan untuk mengkreditkan semula jumlah tersebut. Keadaan ini berlaku kerana dokumen sokongan untuk mengesahkan transaksi antara kedua-dua akaun tidak dapat dikesan.

b. Akaun Penggulangan Syarikat

- i. Akaun Penggulangan Syarikat diwujudkan di bawah Seksyen 286(1), Akta Syarikat 1965. Wang yang tidak dituntut dalam Akaun Harta Syarikat di pejabat cawangan akan dikreditkan ke Akaun Penggulangan Syarikat yang diselenggara di Ibu Pejabat. Sungguhpun begitu, Pegawai Pemegang Harta boleh membayar balik jumlah yang telah dipindahkan itu kepada pihak yang menuntut jika ia berpuas hati beliau adalah pemilik yang sah. Pegawai Pemegang Harta dibenarkan mengeluarkan wang dari Akaun Penggulangan Syarikat untuk dilaburkan dalam sekuriti Kerajaan. Segala keuntungan dari pelaburan itu akan dikreditkan ke hasil Kerajaan.
- ii. Mengikut Seksyen 286(9), Akta Syarikat 1965, wang yang tersimpan dalam akaun ini sekiranya melebihi 6 tahun perlu dijadikan hasil Kerajaan. Semakan Audit mendapati baki akaun ini pada akhir tahun 2001 ialah RM7.81 juta dan ia melibatkan 196 syarikat. Bagaimanapun, sejumlah RM2.02 juta daripada baki tersebut yang dimiliki oleh 124 syarikat telah dimasukkan ke dalam akaun ini sejak 10 tahun lalu. Selaras dengan peruntukan tersebut, wang itu sepatutnya dikreditkan ke hasil Kerajaan.

c. Bayaran Ansuran Bulanan

- i. Mahkamah membenarkan si bankrap membayar hutangnya secara ansuran. Jumlah bayaran ansuran yang perlu dibayar setiap bulan ditentukan oleh mahkamah. Bayaran bermula apabila perintah perakuan jumlah yang perlu dibayar dikeluarkan oleh mahkamah untuk dimasukkan ke Akaun Harta Kebankrapan. Sekiranya bayaran ansuran tidak dijelaskan dalam tempoh yang ditetapkan, waran tangkap boleh dikeluarkan. Di pejabat cawangan, Unit Kewangan yang menyelenggara satu lejar bagi setiap kes manakala Unit Kebankrapan menyelenggarakan Kad Bayaran Ansuran. Apabila bayaran diterima, Unit Kewangan merekodkan segala terimaan dalam lejar berkenaan dan memaklumkan kepada Unit Kebankrapan untuk mengemaskinikan Kad Bayaran Ansuran.
- ii. Pemeriksaan Audit terhadap 544 kes si bankrap mendapati lejar untuk setiap kes ada diselenggarakan. Bagaimanapun, Kad Bayaran Ansuran hanya diselenggarakan bagi 291 kes. Kad Bayaran Ansuran bagi 253 kes lagi tidak diselenggarakan kerana si bankrap belum hadir ke Jabatan Pemegang Harta sejak perintah kebangkrapan dikeluarkan bagi tempoh 1991 hingga 2001. Semakan terhadap kes-kes yang

ditunjukkan dalam Kad Bayaran Ansuran mendapati kes-kes di mana si bankrap tidak menjelaskan bayaran ansurannya antara 1 hingga 10 tahun. Pihak Audit tidak dapat mengesan bukti yang boleh menunjukkan sama ada tindakan komital atau permohonan waran tangkap dikeluarkan kepada mereka yang telah gagal menjelaskan bayaran ansuran dalam tempoh yang ditetapkan.

d. Sistem Pengurusan Berkomputer

- i. Bagi mencapai visi Jabatan Pemegang Harta, selain daripada mengkaji dan mengemas kini undang-undang insolvensi, penggunaan teknologi maklumat dalam pengurusan kes kebangkrutan dan penggulangan syarikat juga perlu dipertingkatkan. Sehubungan ini, adalah diperhatikan projek perkomputeran telah mula dibangunkan pada awal tahun 2000 dengan kos RM15 juta. Projek ini dilaksanakan oleh Bahagian Hal Ehwal Undang-undang, Jabatan Perdana Menteri. Tujuan Sistem Pengurusan Berkomputer dibangunkan ialah untuk menguruskan kes-kes kebangkrutan dan penggulangan syarikat, mewujudkan sistem pemantauan dan sistem carian kes secara berkomputer. Mengikut perancangan, semua cawangan akan disambungkan secara *online* melalui *internet/local area network* untuk memudahkan tugas penyeliaan dan pemantauan oleh Ibu Pejabat.
- ii. Sistem ini sepatutnya beroperasi sepenuhnya pada bulan Mac 2002 tetapi tarikh siap telah ditangguhkan sehingga bulan Jun 2002. Kelewatan menyiapkan projek adalah disebabkan ruang pejabat Jabatan di cawangan terlalu kecil dan sempit serta tidak dapat menampung pertambahan pegawai kebangkrutan pada tahun 2001. Contohnya, 3 pegawai di Johor Bahru terpaksa ditempatkan di bilik mesyuarat untuk menjalankan tugas harian. Dengan bertambahnya bilangan pegawai dan kelengkapan komputer yang akan diagihkan melalui projek ini, 9 pejabat cawangan Jabatan Pemegang Harta perlu berpindah atau mengubah suai pejabat masing-masing. Cawangan-cawangan yang terlibat adalah di Johor Bahru, Kedah, Kuantan, Melaka, Perak, Pulau Pinang, Sandakan, Sibu dan Tawau.
- iii. Memandangkan projek pengkomputeran ini akan membantu pihak Jabatan dalam pentadbiran kes kebangkrutan dan penggulangan syarikat, pihak Jabatan dan Bahagian Hal Ehwal Undang-undang perlu mengambil tindakan susulan untuk mempercepatkan lagi proses pindah/ubah suai pejabat Jabatan di cawangan-cawangan berkenaan.

Pada umumnya, pelaksanaan pengurusan kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat ini perlu diberi perhatian yang lebih serius dan tindakan yang proaktif dari pengurusan Jabatan dan Bahagian Hal Ehwal Undang-undang. Peraturan dan arahan untuk menambahbaikkan proses pengurusan kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat tidak dapat mengurangkan kes-kes tertunggak kerana kekurangan kakitangan dan juga kes-kesnya menjadi semakin kompleks.

18.4.3. PEMANTAUAN

Jabatan Pemegang Harta telah mewujudkan mekanisme untuk memantau kemajuan prestasi setiap kes melalui laporan statistik yang dihantar oleh pejabat cawangan pada setiap bulan. Di samping itu Jabatan juga menubuhkan pasukan Naziran Kebankrapan, Naziran Likuidasi dan Naziran Perakaunan untuk membantu cawangan-cawangan menyelesaikan masalah pentadbiran kes-kes dan hal-hal kewangan. Semakan Audit selanjutnya mendapati Pasukan Naziran Likuidasi telah melawat 9 pejabat cawangan antara bulan Februari 2000 hingga Mac 2001. Hasil lawatan tersebut sejumlah 112 kes penggulungan syarikat telah dapat diselesaikan. Manakala Pasukan Naziran Perakaunan pula telah membuat pemeriksaan ke semua pejabat cawangan bagi tempoh antara bulan Ogos hingga November 2001.

18.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada umumnya, Jabatan Pemegang Harta telah mewujudkan perancangan yang baik dalam melaksanakan tanggungjawabnya sebagai pentadbir harta si bankrap dan penerima syarikat yang digulungan. Bagaimanapun, dari segi pelaksanaannya terdapat beberapa kelemahan seperti rekod-rekod berhubung dengan kebangkrapan dan penggulungan syarikat tidak diselenggarakan dengan kemas kini; Manual Prosedur Kerja tidak disediakan dengan lengkap bagi penyelesaian kes kebangkrapan/penggulungan syarikat, tindakan undang-undang seperti yang telah ditetapkan tidak dikuatkuasakan. Sehubungan ini bagi memperkemas lagi pengurusan kes kebangkrapan dan penggulungan syarikat, perkara-perkara berikut adalah dicadangkan:-

- a. Manual Prosedur Kerja perlu disediakan dengan lengkap dan kemas kini. Setiap proses kerja perlu ditetapkan norma masanya.

- b. Memandangkan antara faktor yang menjejaskan keberkesanan pengurusan kes kebangkrutan dan penggulungan syarikat adalah kerana kekurangan kakitangan, Jabatan patut menambahkan bilangan perjawatan untuk menguruskan kes-kes tersebut mengikut gred yang bersesuaian dengan beban tugas.
- c. Penyelenggaraan rekod-rekod kebangkrutan dan penggulungan syarikat memerlukan ruang yang mencukupi dan sistem penyusunan fail diwujudkan supaya memudahkan rujukan.
- d. Harta si bankrap dan syarikat yang digulungan yang diletakkan di bawah jagaan Jabatan Pemegang Harta perlu didaftarkan dan diselenggarakan dengan baik.
- e. Penggunaan komputer bagi pengurusan kes kebangkrutan dan penggulungan syarikat perlu dipercepatkan pelaksanaannya.

19. PROGRAM LATIHAN INSTITUT KEMAHIRAN BELIA NEGARA

19.1. LATAR BELAKANG

19.1.1. Kementerian Belia dan Sukan (Kementerian) diberi tanggungjawab untuk melaksanakan program latihan kemahiran di Institut Kemahiran Belia Negara (Institut). Matlamat awal penubuhan Institut pada tahun 1966 adalah untuk menangani masalah pengangguran di kalangan belia lepasan sekolah yang tidak berpeluang mendapatkan latihan kemahiran akibat kemiskinan atau berkelulusan akademik yang rendah. Bagaimanapun, bidang kemahiran mula mendapat sambutan di kalangan belia selari dengan keperluan tenaga kerja mahir pada tahun 1990an. Objektif Institut turut berubah kepada menyediakan seberapa banyak peluang latihan kemahiran dalam pelbagai bidang teknikal dan melahirkan seramai mungkin tenaga mahir bagi menampung keperluan industri.

19.1.2. Latihan kemahiran sepenuh masa ditawarkan kepada pelajar-pelajar lepasan Sijil Pelajaran Malaysia bagi tempoh 1 hingga 3 tahun. Ianya menyediakan pelbagai bidang kemahiran seperti mekanikal, automatif, elektrik, elektronik, kejuruteraan awam, hospitaliti, tekstil & apparel dan personel berpandukan Sistem Pentauliahan Sijil Kemahiran Malaysia yang dikeluarkan oleh Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan Malaysia di bawah Kementerian Sumber Manusia dan Jabatan Bekalan Elektrik dan Gas.

19.1.3. Perbelanjaan pelajar yang mengikuti kursus sepenuh masa ini akan ditanggung oleh Institut dengan menyediakan kemudahan asrama, makanan, pakaian seragam dan elaun bulanan. Sehingga kini, terdapat 7 Institut sedang beroperasi termasuk satu yang diuruskan oleh pihak swasta. Bagaimanapun, 8 Institut lagi masih dalam pembinaan seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 51
LOKASI DAN STATUS INSTITUT DI SELURUH NEGARA

INSTITUT KEMAHIRAN BELIA NEGARA/ INSTITUT KEMAHIRAN TINGGI BELIA NEGARA YANG SEDANG BEROPERASI	INSTITUT KEMAHIRAN BELIA NEGARA YANG DALAM PEMBINAAN
Dusun Tua, Hulu Langat, Selangor Jitra, Kedah Peretak Kuala Kubu Bahru, Selangor Pontian, Johor (<i>Diuruskan secara penswastaaan di bawah pengawasan KBS</i>) Sepang, Selangor Seri Iskandar, Perak Wakaf Tapai, Terengganu	Alor Gajah, Melaka Bachok, Kelantan Chembong, Negeri Sembilan Kinarut, Sabah Kuala Perlis, Perlis Miri, Sarawak Pagoh, Muar, Johor Seberang Perai, Pulau Pinang

Sumber : Maklumat Projek Pembangunan KBS

19.1.4. Selain dari itu, Institut juga menyediakan latihan kemahiran kepada mereka yang berminat untuk mengikuti kursus jangka pendek yang lazimnya diadakan pada hujung minggu. Peserta-peserta dikenakan bayaran mengikut kadar yang ditetapkan.

19.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menentukan sama ada program latihan kemahiran dirancang dan dilaksanakan dengan teratur dan mencapai objektifnya.

19.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini meliputi program latihan kemahiran yang dilaksanakan dari tahun 1999 hingga bulan Jun 2001. Semakan terhadap rekod yang berkaitan telah dijalankan di peringkat Ibu Pejabat Kementerian dan di semua Institut. Maklumat juga diperolehi daripada perbincangan dengan pegawai yang terlibat secara langsung dengan program latihan.

19.4. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan terhadap program latihan kemahiran yang merangkumi aspek perancangan, pelaksanaan dan pemantauannya mendapati perkara-perkara berikut :-

19.4.1. PERANCANGAN

19.4.1.1. Peruntukan Kewangan

Satu daripada teras dan fokus program pembangunan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh ialah untuk meningkatkan keberkesanan pembangunan sumber manusia ke arah menyediakan peluang latihan terutama kepada anak-anak muda yang keciciran sekolah atau mencapai

tahap akademik yang rendah bagi menjalani latihan kemahiran teknikal di pelbagai bidang dan tahap di pusat-pusat latihan. Justeru itu, Kementerian telah memohon peruntukan berjumlah RM312 juta di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh dan RM1,620.50 juta di bawah Rancangan Malaysia Kelapan untuk pembinaan Institut baru, menaikkan taraf Institut yang sedia ada dan melaksanakan projek sambungan daripada Rancangan Malaysia Ketujuh. Peruntukan ini mengambil kira keperluan pengambilan balik tanah, pembinaan infrastruktur dan pembelian peralatan.

19.4.1.2. Pembinaan Institut Baru Dan Menaikkan Taraf Institut Sedia Ada

Kementerian di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh telah merancang untuk membina 8 Institut baru di beberapa lokasi di seluruh negara. Selain dari itu, Kementerian juga merancang kerja-kerja menaikkan taraf Institut yang sedia ada. Dengan pelaksanaan rancangan tersebut, Institut-institut tersebut dijangka akan dapat memberi latihan kepada 8,000 belia.

19.4.1.3. Peralatan

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Kementerian telah merangka keperluan perolehan peralatan bagi Institut baru dan juga menambah peralatan yang sedia ada. Selain dari itu, cadangan membeli kelengkapan pejabat dan perabut untuk projek naik taraf bangunan juga telah dirancang. Bahagian Pembangunan Kemahiran Kementerian bersama-sama dengan Unit Pembangunan mengadakan bengkel penyemakan spesifikasi peralatan Institut. Kementerian melantik Universiti Teknologi Malaysia sebagai juruperunding untuk menyediakan spesifikasi peralatan dan dokumen tender. Kementerian juga menyediakan program peningkatan peralatan sedia ada dan akan menggantikan peralatan yang rosak dan menambahkan peralatan yang berkurangan. Sementara itu, di Bawah Dasar Baru/*One Off* bagi tahun 2001, Kementerian bercadang meningkatkan serta melengkapkan peralatan latihan/bengkel bagi memenuhi keperluan Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan dan penambahan kursus baru sama ada di peringkat sijil atau diploma.

19.4.1.4. Jenis-jenis Kursus

- a. Kursus-kursus yang ditawarkan bergantung kepada bidang kemahiran yang mendapat permintaan tinggi di pasaran tenaga kerja, bilangan pemohon yang ramai dan permintaan khusus daripada Kerajaan Negeri. Selain dari itu, Mesyuarat Jawatankuasa Kabinet Mengenai

Latihan memutuskan pengkhususan bidang latihan hendaklah dilaksanakan bagi Institut yang baru dan dibiayai sepenuhnya oleh Kerajaan. Institut tertentu akan mengendalikan kursus-kursus dalam bidang automotif, kejuruteraan awam, tekstil dan apparel, personel, hospitaliti dan fotografi. Bagaimanapun, kursus-kursus teras kejuruteraan iaitu mekanikal, elektrik dan elektronik boleh dilaksanakan oleh semua agensi latihan. Mereka yang berjaya diberikan sijil-sijil tertentu seperti berikut :-

- i. Sijil Kemahiran Malaysia yang dikeluarkan oleh Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan bagi kursus yang menggunakan Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan;
 - ii. Sijil Jabatan Bekalan Elektrik & Gas bagi kursus Elektrik; diploma dikeluarkan oleh Universiti Teknologi Malaysia (UTM) bagi Program Diploma Teknologi; dan
 - iii. Sijil Institut bagi kursus-kursus seperti reka bentuk landskap, *tool design draughtsman*, fotografi dan seni reka batik.
- b. Struktur persijilan Sijil Kemahiran Malaysia ini bertujuan menyediakan laluan kerjaya dan peluang pembangunan diri yang lebih menarik dan baik kepada para belia. Jangka masa kursus peringkat sijil adalah berbeza mengikut bidang yang dipilih iaitu antara 1 hingga 3 tahun. Bagi kursus peringkat diploma pula mengambil masa selama 3 tahun.
- c. Cadangan untuk melaksanakan Program Diploma Teknologi dirancang dengan kerjasama Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara Sepang dan Universiti Teknologi Malaysia. Perbincangan mengenai perkara tersebut telah dimulakan pada bulan April 1996. Satu kertas cadangan dikemukakan kepada Unit Perancangan Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri pada bulan April 1997 untuk kelulusan.

19.4.1.5. Tenaga Pengajar

Keperluan perjawatan di peringkat pengurusan dan tenaga pengajar juga dirancang bagi melaksanakan operasi pengurusan dan program latihan kemahiran Institut di seluruh negara. Kementerian memohon 1,001 jawatan untuk 8 Institut baru daripada Jabatan Perkhidmatan Awam. Selaras dengan peningkatan 5 Institut sebagai Pusat Kecemerlangan yang akan menjuruskan kepada satu bidang khusus sehingga ke tahap tertinggi - Diploma Teknologi dan Diploma Lanjutan Teknologi, Kementerian bercadang untuk meningkatkan gred jawatan Pengarah

Pusat Kecemerlangan dan mewujudkan jawatan fleksibel bagi memberi peluang kenaikan pangkat kepada pengajar yang layak di samping mengekalkan mereka di sesuatu Institut berdasarkan keperluan dari segi pengalaman dan kemahiran yang tinggi.

19.4.1.6. Pelatih-pelatih

Mereka yang ingin memasuki Institut perlu memenuhi kriteria-kriteria yang ditetapkan. Pemohon mestilah seorang warganegara Malaysia dan lulus Sijil Pelajaran Malaysia/Sijil Pelajaran Vokasional Malaysia/Sijil Am Pelajaran/Tamat Tingkatan 5 dengan lulus sekurang-kurangnya Bahasa Malaysia dan Matematik/Sains/Fizik/Kimia. Pemilihan pelatih-pelatih akan dijalankan di peringkat Kementerian. Pelatih-pelatih akan ditempatkan di Institut tertentu berdasarkan kursus-kursus yang dipohon. Pelatih akan disediakan kemudahan tempat tinggal dan diberi elaun bulanan. Berdasarkan kepada 7 Institut yang sedang beroperasi, bilangan maksimum pelatih sehingga kini adalah seramai 2,735 pelatih dan akan bertambah kepada 10,555 pelatih apabila kesemua Institut siap dibina di bawah Rancangan Malaysia Kelapan.

Secara amnya, Kementerian Belia dan Sukan mempunyai perancangan yang baik untuk menyediakan program latihan kemahiran yang berkualiti kepada belia-belia di negara ini bagi memenuhi keperluan guna tenaga mahir dan separa mahir.

19.4.2. PELAKSANAAN

Semakan Audit terhadap pelaksanaan program latihan kemahiran di 7 Institut yang sedia ada dan kemajuan pembinaan Institut baru di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh mendapati perkara-perkara berikut :-

19.4.2.1. Peruntukan Kewangan

Pada asalnya, Kerajaan telah meluluskan peruntukan berjumlah RM226.69 juta bagi pelaksanaan projek Institut di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Sehingga akhir Rancangan, jumlah peruntukan yang diluluskan telah meningkat menjadi RM399.16 juta dan sejumlah RM219.90 juta atau 55.1% telah dibelanjakan bagi tempoh tersebut. Perbelanjaan ini adalah bagi pembinaan 8 Institut baru, menaikkan taraf Institut yang sedia ada dan program peningkatan peralatan. Peruntukan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh tidak dapat dibelanjakan sepenuhnya kerana pembinaan 8 Institut lewat dilaksanakan. Di bawah Rancangan

Malaysia Kelapan pula, sejumlah RM839.67 juta telah diperuntukkan bagi melaksanakan projek sambungan, pembinaan baru, naik taraf dan pembelian peralatan.

19.4.2.2. Pembinaan IKBN Baru Dan Menaikkan Taraf IKBN Sedia Ada

- a. Pembinaan 8 Institut yang sepatutnya dilaksanakan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, hanya dapat dimulakan pada tahun 1999 kerana krisis kewangan dan kelembapan ekonomi negara. Perjanjian kontrak antara Kerajaan dan kontraktor-kontraktor yang terlibat dibuat pada akhir tahun 1999 dan 2000. Semua kontraktor dipilih secara rundingan terus.
- b. Adalah diperhatikan pembinaan 6 Institut tidak dilaksanakan mengikut jadual asal. Kontraktor-kontraktor tersebut telah diberi lanjutan masa selama 2 hingga 12 bulan. Punca kelewatan yang dikenal pasti ialah ketidakupayaan kontraktor untuk melaksanakan projek dan kesilapan pelan lukisan oleh juruperunding yang dilantik menyebabkan beberapa perubahan pada pelan lukisan dan skop kerja. Status pelaksanaan projek Institut baru dan contoh Institut Miri, Sarawak yang sedang dilaksanakan adalah seperti di Jadual dan Gambar-gambar berikut :-

JADUAL 52
STATUS PELAKSANAAN INSTITUT BARU

INSTITUT	KOS KONTRAK (RM Juta)	TARIKH MULA	TARIKH DIJANGKA SIAP I	TARIKH DIJANGKA SIAP II	% KEMAJUAN FIZIKAL	
					JADUAL	SEBENAR
Alor Gajah, Melaka	46.56 43.41	23.10.1999 *21.05.2001	30.06.2001	- 19.05.2002	- 82	- 87
Bachok, Kelantan	54.61	23.10.1999	31.12.2001	10.02.2002	100	97
Chembong, Negeri Sembilan	52.44	26.10.1999	31.10.2001	17.04.2002	95	92
Kinarut, Sabah	58.64	08.08.2000	04.02.2002	04.06.2002	68.5	66.1
Kuala Perlis, Perlis	61.56	25.10.1999	31.10.2001	31.01.2002	100	83
Miri, Sarawak	97.51	24.11.2000	23.05.2002	-	84.4	83.3
Pagoh, Johor	70.04	23.10.1999	31.10.2001	-	100	100
Seberang Perai, P.Pinang	61.69	23.10.1999	31.10.2001	28.02.2002	94	78

(*) - Tarikh Ambil Alih Tapak Oleh Kontraktor Baru
Sumber : Laporan Kemajuan Pelaksanaan Projek KBS/JKR Dan JPPS
Sehingga Bulan Februari 2002

GAMBAR 12

***Bangunan Pentadbiran
Institut Miri, Sarawak***

GAMBAR 13

***Bangunan Asrama Wanita
Institut Miri, Sarawak***

GAMBAR 14

Bangunan Bengkel, Institut Miri, Sarawak

- c. Kontrak pertama bagi projek pembinaan Institut Alor Gajah, Melaka berharga RM46.56 juta telah ditamatkan pada bulan April 2001 kerana kegagalan kontraktor menyiapkan kerja mengikut jadual. Satu kontrak bagi menyiapkan baki kerja yang tertinggal telah ditawarkan melalui tender terhad. Kontraktor kedua telah dilantik pada pertengahan bulan April 2001 dengan harga RM43.41 juta dan tarikh siap kerja ditetapkan pada bulan Mei 2002. Merujuk kepada penyelarasan harga kontrak dengan mengambil kira jumlah yang telah dibayar kepada kontraktor pertama, kos mempelawa semula tender dan kos kerugian Kerajaan akibat kelewatan penyediaan projek serta rampasan gerenti bank dan bon pelaksanaan, adalah didapati masih ada perbezaan berjumlah RM5.40 juta yang perlu dibayar oleh kontraktor pertama kepada Kerajaan. Selaras dengan Fasal 51 (c) syarat-syarat kontrak, pihak Kerajaan telah mengemukakan tuntutan dan diikuti beberapa kali surat ulangan. Bagaimanapun, sehingga tarikh pengauditan, bayaran tersebut masih belum diperolehi.

- d. Kelewatan menyiapkan projek pembinaan Institut dan menaikkan taraf Institut sedia ada ini telah memberi kesan terhadap kuota pengambilan pelatih, keselesaan tempat tinggal dan belajar serta perolehan peralatan.

19.4.2.3. Keadaan Kemudahan Di Institut Sedia Ada

- a. Lawatan fizikal ke Institut Dusun Tua, Selangor dan Institut Jitra, Kedah mendapati kemudahan asrama, tempat belajar/bengkel dan bilik perpustakaan yang disediakan di kedua-dua tempat ini adalah kurang memuaskan jika dibandingkan dengan Institut-institut lain seperti di Institut Wakaf Tapai, Terengganu. Sebagai contoh, bangunan Asrama yang selesa di Institut Wakaf Tapai, Terengganu dan keadaan kemudahan di Institut Dusun Tua, Selangor dan Institut Jitra, Kedah yang kurang memuaskan adalah seperti berikut:-

GAMBAR 15

GAMBAR 16

Bangunan Asrama Yang Selesa, Institut Wakaf Tapai, Terengganu

- i. Di Institut Dusun Tua, Selangor asrama wanita ditempatkan di sebuah bangunan sementara dan hanya dipagar dengan dinding zink sahaja.

GAMBAR 17

*Pemandangan Di Luar Asrama Wanita
Dipagar Dengan Zink
Institut Dusun Tua, Selangor*

GAMBAR 18

*Pandangan Sudut Asrama Wanita
Institut Dusun Tua, Selangor*

- ii. Bengkel-bengkel di Institut Dusun Tua, Selangor iaitu Bengkel Mekanik Jentera Berat dan Jentera Pertanian adalah terlalu kecil untuk menyimpan peralatan besar manakala di Bengkel Ketuk Mengetuk dan Semburan Cat, latihan amali dijalankan di luar kawasan bengkel.

GAMBAR 19

***Bengkel Mekanik Jentera Berat
Dan Jentera Pertanian
Institut Dusun Tua, Selangor***

GAMBAR 20

***Bengkel Ketuk Mengetuk Dan
Semburan Cat
Institut Dusun Tua, Selangor***

- iii. Banyak kemudahan di Institut Dusun Tua, Selangor berkurangan dan berada di dalam keadaan daif. Kedaifan kemudahan bengkel dan asrama di Institut berkenaan adalah kerana projek naik taraf bangunan sedia ada tertangguh disebabkan ianya terlibat dengan projek penswastan. Di bawah projek penswastan ini, Institut tersebut akan dipindahkan ke tapak baru di Temerloh, Pahang. Bagaimanapun, projek naik taraf bangunan sedia ada akan dilaksanakan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelapan memandangkan projek penswastan telah dibatalkan pada penghujung Rancangan Malaysia Ketujuh.
- iv. Di Institut Jitra, Kedah bangunan asrama dan bengkel adalah terdiri daripada bangunan lama dan ruang di Bengkel Perabut adalah kecil untuk menyimpan peralatan kayu. Sebuah bekas kuarters lama dijadikan bilik usahawan manakala bangunan surau lama yang tidak digunakan lagi sebahagiannya dijadikan perpustakaan dan sebahagian lagi dijadikan bilik latihan pelatih seperti di Gambar berikut:-

GAMBAR 21

Surau Lama Dijadikan Sebagai Bilik Perpustakaan Dan Bilik Latihan Pelatih Institut Jitra, Kedah

- b. Di Institut Seri Iskandar, Perak bangunan asrama wanita dan surau belum dibina maka pelatih-pelatih lelaki dan wanita ditempatkan di satu bangunan yang berlainan tingkat. Sebahagian daripada ruang di kantin dijadikan sebagai surau sementara.
- c. Di Institut Wakaf Tapai, Terengganu bengkel elektrik masih dalam proses pembinaan dan pelatih-pelatih terpaksa menumpang di Bengkel Jahitan. Peralatan jentera elektrik yang dibekalkan pada tahun 2000 untuk pelaksanaan kursus Penjaga Jentera masih disimpan di Bengkel Jahitan.

GAMBAR 22

***Peralatan Jentera Elektrik Tidak Digunakan
Kerana Bengkel Elektrik Belum Siap Dibina
Institut Wakaf Tapai, Terengganu***

- d. Di Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara Sepang, Selangor pula, walaupun sebuah bilik telah disediakan bagi menempatkan 10 peralatan komputer dengan perisian *Computer Aided Design/Computer Aided Manufacturing* yang bernilai RM2 juta, namun bilik tersebut didapati kurang sesuai kerana tidak dilengkapi dengan alat penghawa dingin.

19.4.2.4. Peralatan

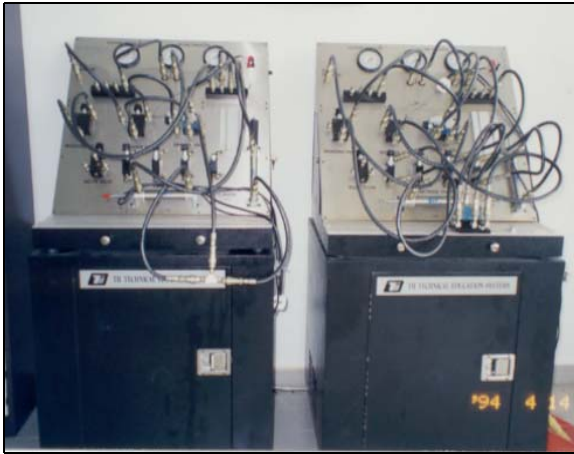
- a. Bagi tahun 2001 sejumlah RM5.70 juta telah diluluskan di bawah peruntukan pembangunan dan RM817,000 di bawah *One Off* untuk melaksanakan Program Peningkatan Peralatan. Kesemua peruntukan itu telah dibelanjakan untuk menambah bilangan peralatan di bengkel-bengkel untuk kegunaan pelatih namun peruntukan tersebut masih belum mencukupi untuk mengatasi kekurangan peralatan. Kekurangan peralatan tersebut telah menyebabkan pelatih terpaksa bergilir menggunakan peralatan berkenaan. Keadaan ini boleh menjejaskan proses pembelajaran. Semakan Audit mendapati nisbah peralatan dan pelatih yang ada tidak mengikut nisbah (norma) yang ditetapkan oleh Institut. Berikut ini diberikan contohnya :-

JADUAL 53
KEKURANGAN PERALATAN DI BENGKEL LATIHAN

INSTITUT	BENGKEL	JENIS PERALATAN	NISBAH NORMA	NISBAH SEBENAR
Dusun Tua, Selangor	Ketuk Mengetuk & Semburan Cat	<i>Multi-Coated Inert Gas Untuk Welding</i>	1:4	1:20
	Pembuat Perabut & Hiasan Dalaman	Mesin Portable, <i>Hand Drill, Jigsaw, Router</i>	1:2	1:8
Seri Iskandar, Perak	Mekanik Teknologi Audio Video	<i>Audio Frequency Generator</i>	1:2	1:10
		<i>Pattern Generator</i>	1:2	1:10
	Mekanik Teknologi Elektronik Industri	<i>Megger Meter</i>	1:2	1:10
		<i>Pneumatic Training Set</i>	1:4	1:20

- b. Adalah juga didapati peralatan yang dibeli tidak digunakan sepenuhnya untuk latihan sebaliknya hanya untuk tujuan demonstrasi pelatih sahaja. Ini adalah kerana tenaga pengajar tidak diberikan pendedahan mengenai penggunaan peralatan tersebut. Contoh peralatan yang tidak digunakan seperti di Gambar-gambar berikut :-

GAMBAR 23

Peralatan Hidrolik Test
– Digunakan Untuk Tujuan Demonstrasi
Institut Seri Iskandar, Perak

GAMBAR 24

Mesin Jahit Sulam Berkomputer
- Tidak Digunakan Sepenuhnya Kerana Tiada
Perisian Yang Berkaitan,
Institut Peretak, Selangor

19.4.2.5. Jenis-jenis Kursus

- a. Bagi memenuhi keperluan tenaga mahir, Institut telah mengambil langkah untuk melatih belia lepasan Sijil Pelajaran Malaysia di bidang-bidang yang mempunyai permintaan tinggi seperti juruteknik elektrik/elektronik, automotif, kejuruteraan mekanikal, hospitaliti, tekstil dan apparel (jahitan), kecantikan, fotografi, teknologi maklumat (lukisan kejuruteraan) dan kraftangan (seni reka batik/ukiran). Setiap Institut mempunyai pengkhususan dalam bidang-bidang utama seperti Jadual berikut :-

JADUAL 54
BIDANG-BIDANG PENGKHUSUSAN DI INSTITUT

INSTITUT	FOKUS BIDANG
Dusun Tua, Selangor	Automatif/Mekanikal/Elektrik
Jitra, Kedah	Perabut/Jahitan
Peretak, Selangor	Hospitaliti/Kecantikan
Pontian, Johor	Kejuruteraan Awam/Elektrik
Sepang, Selangor	Mekanikal
Seri Iskandar, Perak	Elektronik
Wakaf Tapai, Terengganu	Elektrik/Jahitan/Kejuruteraan

- b. Program Diploma Teknologi Elektronik (Industri) dan Diploma Teknologi Mekanikal (Alatan dan Acuan) dikendalikan secara kerjasama antara Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara Sepang,

Selangor dengan Universiti Teknologi Malaysia. Tempoh program ini adalah selama 3 tahun dan bagi Program Diploma Teknologi Elektronik (Industri), seramai 15 pelatih dari kumpulan pertama sesi 1/1998 telah tamat pengajian pada bulan Disember 2000.

- c. Selain dari mengendalikan kursus Sijil Kemahiran Malaysia, Sijil Jabatan Bekalan Elektrik & Gas dan Diploma Teknologi, Institut juga mengendalikan kursus bertaraf Sijil Institut seperti kursus Reka Bentuk Landskap dan Fotografi. Sebagai langkah pengiktirafan dan jaminan mutu, adalah dicadangkan pihak Institut memohon kepada Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan Malaysia supaya kursus tersebut dimasukkan ke dalam Standard Kemahiran Pelajaran Kebangsaan dan mengeluarkan Sijil Kemahiran Malaysia.

19.4.2.6. Tenaga Pengajar

- a. Seajar dengan pembinaan 8 Institut baru, 808 pelbagai perjawatan telah diluluskan berkuat kuasa mulai bulan Januari 2001. Bagaimanapun, memandangkan 8 Institut baru masih di dalam pembinaan maka jawatan tersebut masih belum diisi.
- b. Mengikut Pertubuhan Buruh Antarabangsa, norma tenaga pengajar dengan bilangan pelatih ialah 1:12 hingga 1:15. Norma ini sepatutnya dapat diikuti oleh 6 Institut yang sedia ada berdasarkan bilangan jawatan yang diluluskan tetapi ianya tidak dapat dilaksanakan kerana masih terdapat 63 jawatan tenaga pengajar yang belum diisi. Butir-butir kekosongan tersebut adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 55
BILANGAN TENAGA PENGAJAR DI INSTITUT

INSTITUT	BILANGAN JAWATAN DILULUSKAN	BILANGAN JAWATAN DIISI	BILANGAN KEKOSONGAN	PENGAJAR SAMBILAN
Dusun Tua, Selangor	96	71	25	4
Jitra, Kedah	31	24	7	-
Peretak, Selangor	23	16	7	6
Sepang, Selangor	53	43	10	-
Seri Iskandar, Perak	11	6	5	4
Wakaf Tapai, Terengganu	36	27	9	2
JUMLAH	250	187	63	16

*Sumber: Kedudukan Kakitangan Dan Perjawatan Institut
Sehingga Bulan Disember 2001*

- c. Kekosongan jawatan tenaga pengajar tersebut sebahagiannya ditanggung oleh pengajar-pengajar yang sedia ada dan 16 lagi diisi dengan mengambil tenaga pengajar sambilan. Kekosongan jawatan ini hendaklah diisi dengan segera supaya tidak menambahkan beban tugas kepada pengajar yang sedia ada dan menjejaskan keberkesanan pelaksanaan program latihan pelatih.
- d. Pembelajaran Pelatih-pelatih yang mengikuti Program Diploma di Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara Sepang, Selangor dibiayai sepenuhnya oleh Kementerian di samping menerima elaun RM100 sebulan. Mereka dikehendaki menandatangani perjanjian untuk berkhidmat sebagai pengajar Institut dan akan diserap terus ke dalam perkhidmatan awam. Program Diploma Teknologi Elektronik (Industri) telah mendapat pengiktirafan Jabatan Perkhidmatan Awam iaitu setelah Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara Sepang, Selangor didaftarkan di bawah Akta Pendidikan 1996 sebagai sebuah Institut Pengajian Tinggi. Bagaimanapun, Program Diploma Teknologi bagi kursus *“Tool and Die”* masih belum mendapat pengiktirafan. Tanpa pengiktirafan ini, pelatih yang telah memperolehi diploma tidak dapat diserap sebagai pengajar gred J5 di kesemua Institut di seluruh negara.
- e. Sebahagian besar pengajar bagi semua kursus yang diberi Sijil Kemahiran Malaysia Tahap I dan II di Institut sedia ada adalah terdiri daripada pengajar gred J7. Mereka adalah berkelulusan Sijil Kemahiran Malaysia Tahap II. Pihak Kementerian menyedari bahawa mereka adalah kurang sesuai untuk menjadi pengajar memandangkan pelatih-pelatih berkenaan juga akan memperolehi sijil pada tahap yang sama dengan tenaga pengajar setelah tamat kursus. Perkara ini telah diambil kira semasa permohonan perjawatan untuk Institut baru. Jabatan Perkhidmatan Awam telah meluluskan perjawatan di mana jawatan gred J7 adalah sebagai pembantu pengajar. Sehubungan itu, Kementerian hendaklah mengambil tindakan untuk menaikkan gred pengajar di Institut yang sedia ada.
- f. Di Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara Sepang, Selangor tenaga pengajar kursus peringkat diploma untuk mata pelajaran teknikal terdiri dari kalangan tenaga pengajar gred J5 manakala bagi mata pelajaran akademik seperti Bahasa Inggeris, Matematik, Sains dan Kejuruteraan serta Agama diajar oleh pensyarah sambilan gred DG3. Bagaimanapun, kelayakan tenaga pengajar teknikal gred J5 adalah setaraf dengan sijil diploma yang dikeluarkan. Bagi menaikkan tahap kualiti pembelajaran jawatan pengajar gred J5 perlu dipertingkatkan dan jawatan jurutera gred J3 perlu ditambah.

19.4.2.7. Pelatih-pelatih

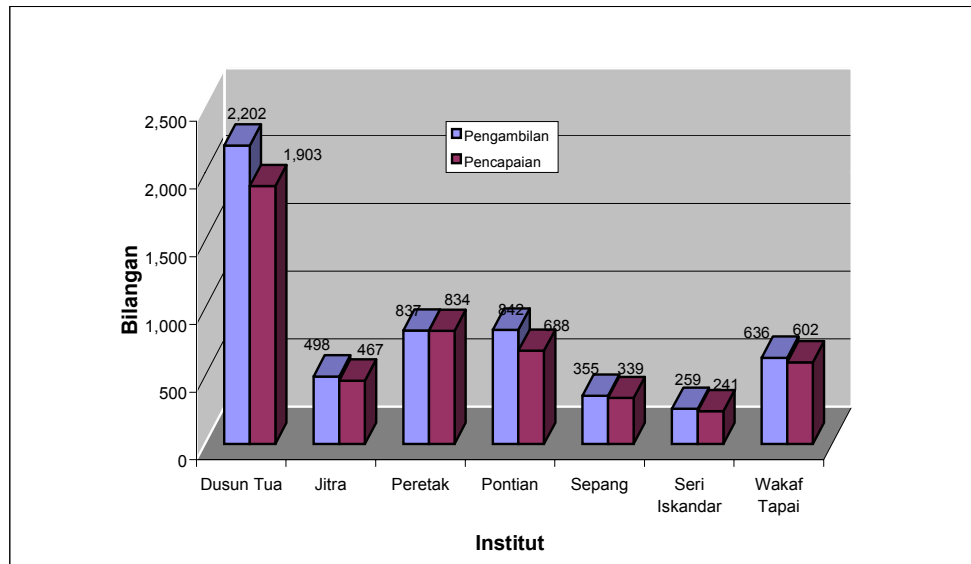
Adalah diperhatikan hanya sebahagian kecil daripada pelatih yang tidak menamatkan kursus disebabkan mereka tidak dapat menyempurnakan keseluruhan silibus dalam tempoh masa 18 bulan, tidak berminat untuk meneruskan latihan dan masalah disiplin. Analisis Audit terhadap prestasi pencapaian pelatih bagi pengambilan sesi 1998 hingga 2000 mendapati antara 81.7% hingga 99.6% daripada mereka telah menamatkan kursus dengan cemerlang. Butir-butirnya adalah seperti Jadual dan Carta berikut:-

JADUAL 56
PRESTASI PENCAPAIAN PELATIH BAGI SESI 1998 HINGGA 2000

INSTITUT	BILANGAN PENGAMBILAN	BILANGAN YANG BERJAYA MENAMATKAN KURSUS	PERATUSAN PENCAPAIAN (%)
Dusun Tua, Selangor	2,202	1,903	86.4
Jitra, Kedah	498	467	93.8
Peretak, Selangor	837	834	99.6
Pontian, Johor	842	688	81.7
Sepang, Selangor	355	339	95.5
Seri Iskandar , Perak	259	241	93.1
Wakaf Tapai, Terengganu	636	602	94.6

Sumber : Laporan Tahunan Institut

CARTA 12
PERANGKAIAN PENGAMBILAN DAN PENCAPAIAN PELATIH

19.4.3. PEMANTAUAN

19.4.3.1. Pemantauan di Peringkat Kementerian

- a. Bahagian Pembangunan dan Bahagian Kemahiran telah menjalankan pemantauan terhadap projek Institut sama ada dari segi keperluan infrastruktur, pelaksanaan kursus dan keperluan kewangan melalui lawatan fizikal dan mesyuarat seperti Mesyuarat Tapak, Mesyuarat Jawatankuasa Pembangunan dan Mesyuarat Pengarah-pengarah Institut.
- b. Mengikut laporan yang dikeluarkan oleh Bahagian Pembangunan Kemahiran Belia pada tahun 2000, 75% lulusan Institut bekerja sebagai pekerja mahir di sektor industri manakala selebihnya bekerja sendiri. Purata pendapatan mereka ialah antara RM800 hingga RM1,500 sebulan. Bagaimanapun, laporan ini tidak dapat disahkan kerana tidak mempunyai dokumen sokongan yang lengkap.

19.4.3.2. Pemantauan di Peringkat Institusi

- a. Di beberapa Institut seperti Institut Jitra, Wakaf Tapai dan Peretak pengajar-pengajarnya telah membuat lawatan dari semasa ke semasa ke loji di mana pelatihnya menjalani latihan praktikal. Lawatan ini dibuat untuk menentukan sama ada pelatih-pelatih mengikuti latihan seperti mana yang dirancang.
- b. Pemantauan terhadap pelatih yang tamat pengajian dilakukan di beberapa Institut dengan mengedarkan borang-borang soal selidik. Berdasarkan soal selidik yang dibuat pada bulan Jun 2000 terhadap 242 responden Institut di Wakaf Tapai mendapati 159 atau 65.7% pelatih telah bekerja di sektor awam dan swasta serta ada yang membuka perniagaan sendiri di pelbagai sektor. Purata pendapatan mereka adalah antara RM500 hingga RM5,000 sebulan, manakala 83 pelatih atau 34.3% belum bekerja atau tidak dinyatakan dengan jelas. Di Institut Peretak pula, berdasarkan soal selidik antara tahun 1997 hingga 2001 terhadap 155 responden mendapati kebanyakan bekas pelatih telah bekerja sama ada dengan Kerajaan, swasta atau bekerja sendiri.

19.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Kelewatan untuk menyiapkan pembinaan projek Institut di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh menyebabkan berlakunya kekurangan bilik/bengkel latihan dan kekurangan asrama. Institut juga masih menghadapi kekurangan peralatan dan kekurangan tenaga pengajar. Bagi memperkemaskan lagi pengurusan program latihan Institut, perkara-perkara berikut adalah dicadangkan:-

- a. Memohon peruntukan daripada Perbendaharaan Malaysia bagi menggantikan peralatan yang rosak dan melengkapkan peralatan latihan yang sesuai mengikut keperluan industri masa kini.
- b. Melaksanakan penstrukturan semula Institut untuk menambah perjawatan dan mewujudkan jawatan baru yang lebih sesuai.
- c. Mengambil tindakan untuk mengemukakan kandungan kursus yang sedang dilaksanakan tetapi belum mendapat pengiktirafan Sijil Kemahiran Malaysia kepada Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan Malaysia. Begitu juga dengan kursus diploma, pengiktirafannya perlu dipohon segera daripada Jabatan Perkhidmatan Awam agar pelatih yang telah tamat pengajian boleh dilantik bagi mengisi kekosongan tenaga pengajar.
- d. Satu kajian keberkesanan program perlu dibuat secara menyeluruh oleh Kementerian terhadap pelatih yang telah tamat pengajian, majikan di mana pelatih tersebut bekerja atau menjalankan latihan loji agar maklumat yang diperolehi lebih menyeluruh dan representatif. Maklum balas daripada pelatih ini dapat membantu pihak Kementerian untuk merancang jenis-jenis kursus dan bidang kemahiran yang bersesuaian.

20. PROJEK PERINTIS TERNAKAN IKAN DALAM SANGKAR LAUT TERBUKA DI LANGKAWI, KEDAH

20.1. LATAR BELAKANG

20.1.1. Jabatan Perikanan (Jabatan) adalah bertanggungjawab sepenuhnya terhadap aktiviti pengeluaran, peningkatan dan pembangunan sektor perikanan negara bagi mencapai matlamat dan sasaran Dasar Pertanian Negara Ketiga bagi tempoh 1998 hingga 2010. Objektif utama yang ditetapkan di bawah Program Perikanan adalah seperti berikut :-

- Meningkatkan pengeluaran ikan bagi memenuhi permintaan dalam negeri;
- Meningkatkan eksport hasil perikanan;
- Meningkatkan mutu hasil perikanan;
- Menjamin sumber perikanan tidak merosot;
- Membangun industri perikanan laut dalam; dan
- Mempercepatkan perkembangan perusahaan ternakair.

20.1.2. Mengikut kajian yang dijalankan oleh Jabatan, permintaan ikan dijangka akan terus meningkat selaras dengan pertambahan bilangan penduduk dan meningkatnya kadar penggunaan per kapita ikan dari 40 kg pada tahun 1995 menjadi 55 kg pada tahun 2010. Memandangkan pendaratan ikan laut telah mencapai tahap maksimum, maka import ikan akan terus meningkat daripada 230,000 tan metrik pada tahun 1995 menjadi 346,000 tan metrik pada tahun 2010. Kuantiti ikan yang diimport akan menjadi lebih besar sekiranya pengeluaran ikan tidak ditingkatkan melalui akuakultur. Peningkatan kuantiti ikan yang diimport akan memberi kesan kepada ekonomi negara akibat dari kerugian tukaran mata wang asing dan inflasi. Bagi mengatasi masalah tersebut di atas, Jabatan telah mengambil beberapa langkah ke arah meningkatkan penghasilan ikan negara. Antaranya ialah memperkenalkan teknologi baru dalam sistem ternakan ikan dalam sangkar laut terbuka seperti yang dilaksanakan di negara-negara Eropah, Kanada, Chile dan Australia. Projek ternakan ikan dalam sangkar laut terbuka yang bertempat di Langkawi, Kedah adalah merupakan projek perintis. Gambar di bawah menunjukkan contoh sangkar yang telah dipasang di laut terbuka di Langkawi, Kedah.

GAMBAR 25

Sangkar Laut Terbuka Di Langkawi, Kedah

20.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada projek perintis ternakan ikan dalam sangkar laut terbuka telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

20.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini telah dijalankan dengan memeriksa rekod berkaitan bagi tempoh 1999 hingga 2001. Lawatan ke lokasi projek telah dilakukan. Temu bual dan perbincangan juga telah dilakukan dengan pegawai-pegawai perikanan yang terlibat secara langsung dengan projek ini.

20.4. PENEMUAN AUDIT

20.4.1. PERANCANGAN

20.4.1.1. Penyelidikan Awal

Pada tahun 1991, Jabatan telah menjalankan satu penyelidikan dengan kerjasama Universiti Teknologi Malaysia untuk menentukan potensi menternak ikan di laut terbuka. Kajian ini meliputi aspek-aspek reka bentuk, pembinaan sangkar dan pengenalpastian spesis-spesis ikan yang sesuai serta kaedah pengurusan yang berkesan untuk sistem ini. Hasil daripada kajian ini mendapati projek ternakan ikan dalam sangkar laut terbuka adalah satu sistem yang mempunyai daya maju. Teknologi ini dapat disesuaikan dengan spesis ikan tempatan seperti Siakap, Jenahak dan Kerapu. Perairan laut yang luas di negara ini boleh dimajukan dengan sistem tersebut.

20.4.1.2. Kaedah Pelaksanaan

- a. Memandangkan projek ternakan ikan dalam sangkar laut terbuka memerlukan pelaburan modal yang besar dan hanya dapat dijayakan melalui penyertaan syarikat swasta atau sektor korporat, Kerajaan telah menggalakkan penyertaan syarikat swasta dalam pelaksanaan projek ini.
- b. Syarikat swasta yang ingin menyertai projek ini perlu mematuhi beberapa kriteria seperti berikut :-
 - i. Mempunyai modal berbayar lebih RM5 juta dan menyediakan modal pembelian peralatan tambahan.
 - ii. Syarikat milik Malaysia dan warganegara Malaysia.
 - iii. Bersetuju menandatangani perjanjian dengan Jabatan serta mematuhi syarat-syarat yang ditetapkan.
 - iv. Bersetuju menjalankan aktiviti ternakan sepenuh masa untuk tujuan komersil.
- c. Projek ini akan dijalankan secara kerjasama di mana Jabatan dan syarikat swasta berkenaan akan memberikan *input* masing-masing seperti berikut :-

i. Input Jabatan

- Setiap pengusaha akan dibekalkan oleh Jabatan dengan 6 unit sangkar pembesar, 12 petak sangkar asuhan, 6 unit pukat pemangsa dan baj bagi tempat penginapan pekerja, alat *generator* dan ruang simpanan makanan ikan.
- Membekalkan benih ikan percuma mengikut kemampuan Jabatan.
- Menyediakan kemudahan-kemudahan lain yang diperlukan seperti jeti yang akan digunakan untuk pendaratan *workboat* dan pemunggahan barang-barang.
- Memberi perkhidmatan kepakaran dari dalam dan luar negara.

ii. Input Syarikat Swasta

- Menanggung kos operasi projek.
- Menyediakan tenaga pengurusan dan pekerja projek.
- Menguruskan pemasaran ikan.
- Menyediakan kemudahan dan peralatan tambahan.

20.4.1.3. Struktur Organisasi Dan Keperluan Tenaga Kerja

Di awal perancangan, Jabatan bercadang menempatkan pegawainya secara tetap di tapak projek bagi membantu pengusaha swasta secara langsung. Anggota tersebut adalah terdiri daripada seorang Pengurus, seorang Penolong Pengurus dan 8 orang Juruteknik. Bidang tugas anggota tersebut meliputi kerja-kerja pembenihan; penyelenggaraan peralatan di darat; penyelenggaraan bot dan sangkar serta kerja-kerja di sangkar ternakan. Pengusaha swasta juga perlu menyediakan kakitangan yang mencukupi untuk melancarkan operasi ini.

20.4.1.4. Pemilihan Lokasi Projek

- a. Jabatan telah mengenal pasti lokasi perairan yang berpotensi untuk melaksanakan projek ini. Lokasi dipilih berdasarkan kepada analisis terhadap data hidrologi seperti kelajuan arus, kedalaman air dan faktor-faktor lain yang diperlukan untuk menempatkan sangkar. Jabatan telah mengenal pasti 20 kawasan seluas 97,720 hektar yang mempunyai potensi untuk projek ini. Kawasan tersebut adalah terletak di kawasan perairan Pulau Pinang; Perak; Selangor; Negeri Sembilan; Melaka; Johor; Pahang; Terengganu; Sabah dan Langkawi, Kedah.
- b. Pada bulan Oktober 1999, Jabatan telah memutuskan untuk melaksanakan projek ini di Langkawi, Kedah sebagai projek perintis.

20.4.1.5. Spesis Ikan

Spesis ikan yang dicadangkan oleh Jabatan ialah Siakap, Kerapu, Jenahak, Merah, Bawal Emas dan Dengkis kerana mempunyai sifat-sifat biologi yang baik; cepat membesar; tahan penyakit; bersaiz besar serta kitaran hidup yang pendek.

20.4.1.6. Benih Ikan

- a. Jabatan akan membekalkan benih-benih ikan kepada syarikat/ pengusaha yang terlibat dengan projek ini. Benih ikan yang sesuai digunakan ialah ikan bersaiz 7.5 sm hingga 13.5 sm dan mempunyai berat 100 gram. Sebelum benih ikan itu dibekalkan kepada pengusaha, ia diasuh dalam sangkar *polar circle* atau pun menggunakan kemudahan sangkar persisiran pantai sedia ada.
- b. Bekalan benih ikan yang mencukupi dan berkualiti adalah antara syarat utama untuk memastikan sasaran pengeluaran ikan dicapai menjelang tahun 2010. Adalah dijangkakan bahawa keperluan benih ikan bagi menghasilkan 110,000 tan metrik ikan laut yang bermutu tinggi adalah sebanyak 312 juta benih ikan bersaiz 7.5 sm bagi tempoh

1.2 pusingan setahun. Bagi mencapai sasaran ini, sebanyak 930 unit akuakultur sangkar laut terbuka diperlukan selain dari bilangan sangkar tradisi sedia ada.

- c. Berdasarkan kepada 18 unit sangkar pembesar di bawah projek perintis, adalah dijangkakan Jabatan mampu menghasilkan ikan berjumlah 360 tan metrik pada tahun 2000. Jumlah pengeluaran ini akan bertambah selaras dengan pertambahan bilangan sangkar seperti Jadual berikut :-

JADUAL 57
SASARAN PENGELUARAN PROJEK SANGKAR LAUT TERBUKA

TAHUN	BILANGAN SANGKAR ASUHAN	BILANGAN SANGKAR PEMBESAR	SASARAN PENGELUARAN (Tan Metrik)
2000	32	18	360
2005	80	27	540
2010	168	48	960

20.4.1.7. Tempoh Projek

Projek perintis ternakan ikan dalam sangkar laut terbuka yang dicadangkan ini akan dijalankan selama 2 tahun oleh pengusaha swasta dengan kerjasama Jabatan. Ia mengandungi beberapa tindakan utama seperti pemilihan dan kajian terperinci tapak sangkar, mendapatkan khidmat pakar runding, perolehan bahan, pembinaan sangkar dan operasi ternakan. Kajian awal tapak sangkar, mendapatkan khidmat pakar runding, perolehan bahan dan pembinaan sangkar akan dilaksanakan pada tahun pertama manakala operasi ternakan dimulakan pada tahun kedua iaitu setelah semua infrastruktur siap dibina.

20.4.1.8. Khidmat Kepakaran

Jabatan akan mendapatkan khidmat pakar tempatan dan juga luar negara untuk membantu dari aspek pengurusan projek. Di samping itu, aktiviti-aktiviti lain seperti khidmat teknikal oleh Jawatankuasa Petugas Projek, penyelidikan, latihan/praktikal, sandaran Pegawai Penyelidik di syarikat swasta akan turut disediakan.

20.4.1.9. Keperluan Kewangan

Jabatan memerlukan sejumlah RM17.02 juta untuk melaksanakan Projek Perintis Ternakan Ikan Dalam Sangkar Laut Terbuka di Langkawi, Kedah.

Pada umumnya, Jabatan mempunyai perancangan yang baik untuk melaksanakan Projek Perintis Ternakan Ikan Dalam Sangkar Laut Terbuka Di Langkawi, Kedah.

20.4.2. PELAKSANAAN

20.4.2.1. Pemilihan Peserta

Jabatan telah menerima permohonan daripada beberapa syarikat untuk menyertai projek ini. Sebuah jawatankuasa telah diwujudkan untuk menilai sama ada syarikat-syarikat tersebut memenuhi semua kriteria/syarat yang telah ditetapkan. Jawatankuasa ini dipengerusikan oleh Timbalan Ketua Pengarah Perikanan dan dianggotai oleh 8 pegawai kanan Jabatan.

- a. Semakan Audit terhadap laporan penilaian yang dibuat oleh Jawatankuasa Penilaian bagi 15 syarikat mendapati hanya satu syarikat yang boleh diperakukan untuk menyertai projek berkenaan. Bagaimanapun, adalah diperhatikan syarikat tersebut tidak dipilih oleh pihak pengurusan. Sebaliknya, sebuah syarikat lain telah ditawarkan untuk melaksanakan projek ini. Semakan Audit selanjutnya mendapati syarikat tersebut tidak menunjukkan prestasi yang baik melaksanakan projek perikanan yang disertainya sebelum ini.
- b. Selain daripada syarikat ini, pihak pengurusan juga telah menawarkan projek ini kepada 2 syarikat lain yang tidak pernah mengemukakan permohonan untuk menyertai projek ternakan ikan dalam sangkar laut terbuka. Salah satu daripada syarikat yang ditawarkan untuk melaksanakan projek tersebut didapati lewat memulakan projek. Syarikat tersebut sepatutnya memulakan projek pada bulan Mac 2000 tetapi hanya memulakannya pada bulan Mei 2001 iaitu kelewatan selama 15 bulan. Bagaimanapun, semakan Audit selanjutnya mendapati bahawa kelewatan pelaksanaan projek oleh syarikat ini adalah disebabkan kekurangan bekalan benih ikan dan kelewatan penyediaan infrastruktur oleh Jabatan.

20.4.2.2. Perolehan Peralatan

- a. Berdasarkan perancangan yang dibuat oleh Jabatan, teknologi yang diguna pakai dalam melaksanakan projek perintis ini adalah teknologi yang diimport dari negara luar. Peralatan akuakultur yang diimport dari Norway, Scotland dan Ireland yang melibatkan sangkar asuhan, jaring pemangsa, bot HDPE dan juga sistem *hatchery* untuk benih ikan berjumlah RM9.99 juta manakala peralatan yang dibeli daripada pembekal tempatan berjumlah RM1.75 juta.

- b. Semakan Audit selanjutnya mendapati beberapa kelemahan dalam proses perolehan peralatan. Sebagai contoh, pembelian 16 unit sangkar asuhan bernilai RM325,950 telah dipecahkecilkan melalui sebut harga yang dikeluarkan oleh 3 Pejabat Perikanan Negeri iaitu di Perak, Penang dan Kedah.
- c. Semakan Audit mendapati pembekal lewat menghantar Bon Pelaksanaan kepada Jabatan dan tempoh kelewatan adalah antara 2 hingga 10 bulan. Kelewatan mengemukakan Bon Pelaksanaan ini menyebabkan kontrak lewat ditandatangani dan seterusnya menyebabkan arahan perkapalan yang membolehkan pengimportan dibuat tidak dapat dikeluarkan pada masa yang ditetapkan. Bagaimanapun, adalah didapati pembekal berkenaan telah dikenakan denda berjumlah RM109,834. Jadual di bawah menunjukkan Bon Pelaksanaan yang lewat dihantar oleh pembekal berkenaan.

JADUAL 58
KELEWATAN PEMBEKAL MENGHANTAR BON PELAKSANAAN

JENIS PERALATAN	NILAI BON PELAKSANAAN (RM)	TARIKH SETUJU TERIMA	TARIKH BON PELAKSANAAN DIKEMUKAKAN	TEMPOH KELEWATAN (Bulan)
5 Sangkar Pembesaran	23,681	12.11.1999	16.9.2000	10
36 Sangkar Asuhan	62,954	26.9.2000	31.1.2001	5
18 Jaring Pemangsa	5,924	26.9.2000	31.1.2001	4
3 Baj	53,390	28.8.2000	20.11.2000	2

- d. Mengikut kontrak bagi pembelian 18 unit jaring pemangsa, syarikat berkenaan dikehendaki membekal, menghantar, memasang, melabuh dan menguji 18 unit jaring pemangsa bernilai RM236,964 dalam masa 12 minggu dari tarikh Setuju Terima Tender iaitu pada bulan September 2000. Lawatan ke tapak projek di Langkawi, Kedah mendapati 18 unit jaring pemangsa tersebut masih tidak digunakan. Jaring pemangsa ini disimpan di tempat yang tidak sesuai seperti di khemah sebelah pejabat Jabatan Perikanan Daerah Langkawi dan di belakang kabin hostel. (**Gambar 26** dan **27**). Perkara ini berlaku oleh kerana pihak pembekal telah gagal mematuhi syarat-syarat pembekalan yang menetapkan supaya jaring tersebut dipasang oleh pihaknya. Bagaimanapun, Jabatan tidak mengambil tindakan terhadap pembekal tersebut.

GAMBAR 26

Jaring Pemangsa Disimpan Di Khemah

GAMBAR 27

Jaring Pemangsa Disimpan Di Belakang Kabin Hostel

- e. Adalah didapati rekod penggunaan harta modal dan daftar pergerakan harta modal dan inventori tidak diselenggarakan. Bagi daftar pergerakan harta modal, ia tidak disediakan oleh pihak Jabatan sama ada di tapak projek, di Pejabat Perikanan Negeri Kedah atau pun di peringkat Ibu Pejabat. Tanpa kedua-dua rekod tersebut boleh menyebabkan kesukaran untuk mengesan kedudukan/lokasi sesuatu peralatan yang telah dipindahkan atau dipinjamkan kepada mana-mana pihak.

20.4.2.3. Struktur Organisasi Dan Keperluan Tenaga Kerja

Adalah didapati Jabatan tidak mempunyai anggota yang khusus untuk melaksanakan projek perintis ternakan ikan dalam sangkar laut terbuka. Oleh itu, Jabatan telah mengambil anggota dari bahagian-bahagian lain untuk membantu mengendalikan projek ini. Jabatan cuma menempatkan seorang Pegawai Penyelidik di tapak projek dengan dibantu oleh pasukan bot. Pegawai Penyelidik adalah bertanggungjawab membantu pihak pengusaha dari semasa ke semasa dalam operasi ternakan. Bagi memastikan operasi berjalan lancar, Jabatan juga telah mengarahkan setiap bahagian dan negeri yang terlibat turut membantu dalam pengurusan projek ini. Sebuah Jawatankuasa Petugas Projek telah diwujudkan untuk memantau operasi projek secara langsung. Jawatankuasa dipengerusikan oleh Ketua Pusat Penyelidikan Perikanan Air Tawar, Batu Berendam dan ahlinya terdiri daripada 28 orang pegawai perikanan pelbagai disiplin dan kemahiran. Mesyuarat telah diadakan sekurang-kurangnya sebulan sekali. Segala permasalahan operasi dan teknikal telah dibincangkan oleh jawatankuasa ini.

20.4.2.4. Lokasi Projek

Jabatan telah memilih satu tapak iaitu di perairan Langkawi, Kedah sebagai langkah permulaan projek. Tapak ini dipilih berasaskan kepada analisis terhadap data hidrologi dan faktor navigasi serta kemudahan sedia ada.

20.4.2.5. Pemilihan Spesis Ikan

Semakan Audit terhadap rekod pemberian benih ikan dan juga lawatan ke sangkar-sangkar mendapati pelbagai spesis ikan sedang ditenak oleh pengusaha-pengusaha terlibat. Spesis ikan yang ditenak oleh pengusaha adalah seperti mana yang dirancang.

20.4.2.6. Bekalan Benih Ikan

- a. Di negara ini, terdapat 20 pusat pembenihan (*hatchery*) ikan/udang iaitu terdiri dari 13 milik swasta dan 7 milik Jabatan. Unjuran pengeluaran benih ikan yang disasarkan sehingga tahun 2010 ialah 400 juta benih ikan manakala kapasiti pengeluaran benih ikan yang boleh dihasilkan oleh pusat-pusat pembenihan Jabatan sahaja adalah antara 0.2 juta sehingga 6 juta benih ikan/udang pelbagai spesis. Setakat bulan Disember 2001, sejumlah 327,138 benih ikan pelbagai spesis dan saiz telah dibekalkan oleh Jabatan kepada pengusaha di Langkawi, Kedah. Sementara itu jumlah yang dibeli oleh pengusaha dari syarikat swasta adalah 97,600 benih ikan.

- b. Bekalan benih ikan adalah perkara penting dan perlu diberi perhatian oleh Jabatan. Kelembapan pembangunan industri pembenihan telah menyebabkan kegagalan mencapai sasaran pengeluaran benih ikan yang diperlukan. Berdasarkan perkiraan Audit, projek ini mengalami kekurangan 349,536 benih ikan bagi mengisi sangkar-sangkar asuhan sebelum dipindahkan ke sangkar pembesar bagi tahun 2000 dan 2001. Oleh itu, Jabatan dan pihak swasta perlu berusaha meningkat dan mengeluarkan benih-benih ikan. Pihak swasta perlu digalakkan untuk menyertai bidang pembenihan supaya bekalan benih ikan adalah mencukupi dan berterusan.

20.4.2.7. Pematuhan Terhadap Syarat Perjanjian Antara Jabatan Dan Pengusaha

- a. Semakan Audit mendapati hanya perjanjian membekalkan peralatan sahaja yang ditandatangani oleh Jabatan dan pengusaha swasta untuk melaksanakan projek perintis ini. Ia langsung tidak menyentuh aspek pembahagian keuntungan hasil daripada kerjasama yang dijalankan. Jabatan Perikanan berpendapat adalah kurang sesuai untuk memasukkan aspek pembahagian keuntungan hasil daripada kerjasama yang dijalankan kerana projek perintis ini berisiko tinggi dan melibatkan kos yang besar. Semakan lanjut mendapati beberapa syarat perjanjian tidak dipatuhi :-
 - i. Adalah didapati jumlah peralatan yang dibekalkan kepada pengusaha berbeza dengan yang dicatatkan di lampiran kepada perjanjian.
 - ii. Dua pengusaha yang telah memulakan projek semenjak tahun 2000 masih gagal untuk mengambil insurans ke atas peralatan yang dibekalkan.
 - iii. Sebuah syarikat gagal untuk mengemukakan laporan prestasi ternakan mengikut tempoh yang ditetapkan.
- b. Berdasarkan perjanjian perbekalan peralatan, tempoh yang diperuntukkan oleh Jabatan untuk melaksanakan projek perintis ini ialah selama 2 tahun. Walaupun terdapat pelan tindakan yang perlu diambil pada tahun pertama sementara operasi dimulakan pada tahun kedua, pihak Audit mendapati ianya tidak dipatuhi. Penyediaan peralatan, kajian awal dan operasi telah dilaksanakan serentak pada tahun pertama. Lanjutan dari itu, projek tidak dapat dilaksanakan sepenuhnya kerana masih terdapat peralatan dan khidmat pakar runding yang belum disediakan oleh Jabatan. Sebahagian besar peralatan hanya dibekalkan pada tahun kedua.

20.4.2.8. Khidmat Kepakaran

- a. Khidmat nasihat daripada pakar adalah antara *input* yang akan disediakan oleh Jabatan kepada pihak swasta yang terlibat secara percuma. Aspek penyelidikan adalah antara salah satu dari aktiviti yang diwujudkan dalam memberikan khidmat kepakaran dan nasihat kepada pengusaha. Dari aspek pelaksanaannya, penyelidikan dibahagikan kepada 2 perkara seperti berikut :-

- **Kawalan Penyakit Ikan**

Pihak Jabatan telah melaksanakan tugas ini dengan bantuan Pegawai Penyelidik dari Institut Penyelidikan Perikanan Pulau Pinang. Mengikut jadual yang ditetapkan, kawalan penyakit ikan perlu dilakukan secara mingguan atau sekerap yang mungkin. Semakan Audit ke atas laporan-laporan kajian yang dijalankan dan juga jadual lawatan oleh Pegawai Penyelidik ke tapak projek mendapati purata lawatan/kajian yang telah dijalankan sepanjang tempoh projek adalah sebulan sekali. Perbincangan dengan Pegawai Penyelidik terbabit menunjukkan kegagalan pihak Jabatan untuk memenuhi keperluan penyelidikan yang ditetapkan adalah berpunca daripada ketiadaan kemudahan makmal yang lengkap, pegawai yang terhad, beban kerja yang bertambah dan juga peruntukan yang terhad.

- **Kajian Mutu Air**

Faktor mutu air boleh mempengaruhi kesihatan, pembesaran dan mutu ikan yang ditenak. Satu bacaan parameter mengandungi oksigen, suhu dan tahap kemasinan air akan diambil di tapak ternakan untuk dibandingkan dengan standard mutu air bagi ternakan ikan dalam sangkar. Sepanjang tempoh projek dilaksanakan, didapati kajian mutu air di tapak ternakan ikan hanya dilakukan 5 kali sahaja berbanding sebulan sekali seperti yang dicadangkan di dalam mesyuarat Jawatankuasa Petugas Projek.

- b. Lawatan Audit ke tapak sangkar yang dimiliki oleh 2 pengusaha swasta pada bulan Oktober 2001 mendapati keadaan kesihatan ikan dalam salah satu sangkar tersebut tidak memuaskan. Ada tanda luka pada mata, badan dan mulut ikan-ikan itu. Pihak Audit juga mendapati mutu air pada tarikh lawatan adalah kurang memuaskan dari aspek kebersihan. Ini disebabkan pengaliran air yang tersekat akibat jaring yang tidak bersih.

- c. Jabatan turut mewujudkan program-program bantuan dan latihan/praktikal yang berkaitan dengan aspek teknikal dalam operasi projek ini. Antaranya adalah seperti membenarkan pengusaha swasta menggunakan bot-bot Jabatan bagi tujuan menukar pukot/jaring sangkar dan juga memberi latihan mengenai kaedah pengendalian pukot seperti cara-cara membubul pukot, menampong pukot yang koyak dan juga membuat pukot sangkar.
- d. Jabatan telah pun mengarahkan supaya ditempatkan 2 Pegawai Penyelidik untuk memberikan khidmat kepakarannya kepada 2 syarikat manakala 1 syarikat yang lain telah melantik pihak luar sebagai penasihat merangkap pengurus projek.
- e. Seorang pakar teknologi akuakultur dari Norway telah ditempatkan di Institut Penyelidikan Perikanan, Pulau Pinang selama 1 tahun mulai bulan Julai 1997. Tujuan kedatangan beliau adalah untuk membantu mengenalpasti tapak-tapak cadangan projek sangkar, peralatan-peralatan yang sesuai, mengadakan seminar kepada kakitangan Jabatan dan swasta serta membantu menyelaraskan cadangan penyelidikan antara Malaysia dan Norway di dalam bidang yang berkaitan dengan sangkar laut. Beliau berada di Malaysia di atas pembiayaan konsortium syarikat Norway.
- f. Pihak Audit berpendapat pada keseluruhannya, Jabatan telah mencuba seberapa daya untuk memberikan kepakaran dan khidmat nasihat walaupun menghadapi masalah kekurangan pegawai, beban kerja yang bertambah dan tiada bantuan kepakaran yang diperolehi dari luar untuk ditempatkan di tapak projek seperti yang dirancang. Namun ianya tidak menjejaskan usaha Jabatan dalam memberikan bantuan kepada pengusaha.

20.4.2.9. Keperluan Kewangan

Pada peringkat awal, projek ini tidak mendapat kelulusan Perbendaharaan Malaysia menyebabkan peruntukan khusus untuk projek ini tidak diperolehi. Bagaimanapun, pihak Jabatan telah mendapatkan sumber kewangan dari peruntukan bagi aktiviti-aktiviti lain. Sebagai contoh, pada tahun 1999, peruntukan projek ditampung oleh peruntukan projek penyelidikan. Pada tahun 2000, projek tersebut dibiayai dari peruntukan Pengembangan dan Didikan. Di samping itu, virement berjumlah RM6.95 juta telah dibuat daripada aktiviti-aktiviti lain untuk menampung projek ini. Bagaimanapun mulai tahun 2002, Perbendaharaan Malaysia telah meluluskan peruntukan mengurus di bawah Dasar Baru berjumlah RM340,000 untuk projek ini.

20.4.2.10. Pencapaian Projek

Laporan hasil jualan pengusaha swasta sepanjang tempoh projek menunjukkan pengeluaran sebenar ikan adalah 16.99 tan metrik pada tahun 2000 dan 25.89 tan metrik bernilai RM453,575 pada tahun 2001. Jumlah ini adalah lebih rendah dari yang disasarkan pada tahun 2000/2001 iaitu 360 tan metrik. Mengikut perancangan 18 unit sangkar pembesar boleh menghasilkan 360 tan metrik ikan. Semakan Audit terhadap rekod kemasukan ternakan ikan mendapati cuma 6 daripada 18 sangkar pembesar sahaja yang telah diisi. Antara kelemahan Jabatan dalam memenuhi sasaran yang ditetapkan adalah kerana pusat-pusat pembenihan ikan di negara ini tidak dapat membekalkan spesis dan saiz benih ikan berkualiti yang diperlukan secara konsisten. Semakan Audit selanjutnya mendapati 2 syarikat bergantung sepenuhnya kepada bekalan benih ikan daripada Jabatan berbanding sebuah syarikat lain yang mengusahakan benih ikan sendiri.

20.4.3. PEMANTAUAN

Adalah didapati 3 peringkat pemantauan telah dilaksanakan iaitu di peringkat tapak projek, Jabatan dan Kementerian. Setiap peringkat adalah bertanggungjawab untuk memastikan projek ini dilaksanakan dengan cekap dan berkesan.

20.4.3.1. Peringkat Tapak Projek

Di peringkat ini, seorang Pegawai Penyelidik ditugaskan sebagai penyelarar projek untuk memantau aktiviti-aktiviti ternakan seperti memastikan pengurusan ternakan yang dijalankan mengikut piawaian yang ditetapkan, laporan prestasi ternakan dikemukakan secara konsisten oleh setiap pengusaha dan juga memberi khidmat nasihat kepada pengusaha. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati Pegawai Penyelidik yang ditugaskan tidak mempunyai kemahiran/pengalaman yang luas di samping tidak pernah mengikuti latihan/kursus khusus yang berkaitan dengan ternakan ikan sangkar laut terbuka.

20.4.3.2. Peringkat Jabatan

Projek ini dikendalikan oleh Bahagian Pengembangan dan Didikan, Jabatan. Bahagian ini akan memantau aspek kewangan dan menilai laporan yang dihantar oleh pengusaha melalui penyelarar projek. Pihak Jabatan juga telah menubuhkan 5 jawatankuasa untuk menangani isu-isu yang berkaitan dengan pelaksanaan projek ini. Sehingga kini, hanya 2 jawatankuasa yang berfungsi iaitu Jawatankuasa Petugas Projek dan Jawatankuasa Teknikal Projek yang masih aktif dengan memantau dan memberi khidmat kepada pengusaha-pengusaha.

20.4.3.3. Peringkat Kementerian

Pada bulan Februari 2000, Menteri Pertanian telah mengarahkan supaya Laporan Prestasi Ternakan Ikan Sangkar Laut Terbuka dihantar kepada beliau setiap 3 bulan sekali. Semakan Audit mendapati setakat ini hanya 2 laporan kemajuan dan permasalahan projek yang dikemukakan kepada Menteri iaitu pada bulan April dan bulan September 2000.

20.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

20.5.1. Projek ini berpotensi untuk berkembang maju memandangkan terdapatnya kawasan perairan negara yang luas. Sistem sangkar laut terbuka merupakan satu industri perikanan yang penting dan berpotensi untuk meningkatkan pengeluaran ikan negara. Bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan yang timbul dalam tempoh pelaksanaan projek semenjak tahun 1999. Antara faktor yang menyebabkan projek tidak dapat dilaksanakan mengikut perancangan adalah seperti masalah peruntukan; mendapatkan bekalan benih ikan yang mencukupi serta berterusan; peralatan dan infrastruktur yang masih belum disediakan sepenuhnya serta anggota yang terhad menyebabkan banyak aktiviti tidak dapat dijalankan secara optimum.

20.5.2. Pihak Jabatan perlu mengambil langkah-langkah yang lebih tegas serta memperbaiki kelemahan yang berlaku. Sehubungan itu, pihak Audit mengesyorkan perkara-perkara berikut :-

- a. Jabatan perlu meningkatkan kepakaran di kalangan pegawainya melalui latihan praktikal dengan menghantar pegawai-pegawai yang terlibat ke luar negara seperti Norway dan Chile.
- b. Memandangkan aktiviti ternakan ini bergantung sepenuhnya kepada bekalan benih ikan yang konsisten, Jabatan perlu mengambil kira faktor sumber pengeluaran benih ikan supaya ianya sentiasa mencukupi.
- c. Aspek pemantauan perlu diberi perhatian yang lebih rapi. Laporan prestasi berkala perlu disediakan dan diambil tindakan sewajarnya. Pada masa yang sama, Jawatankuasa yang sedia ada perlu dimantapkan. Aspek penyelidikan juga harus diberi tumpuan dan digiatkan demi kejayaan projek.

21. PENGURUSAN HOSPITAL ANGKATAN TENTERA MALAYSIA

21.1. LATAR BELAKANG

21.1.1. Kementerian Pertahanan (Kementerian) telah menubuhkan 3 hospital Angkatan Tentera iaitu Hospital Terendak, Melaka; Hospital Kinrara, Kuala Lumpur dan Hospital Lumut, Perak untuk memberi perkhidmatan kesihatan dan kecergasan kepada anggota tentera/pesara dan keluarganya, kakitangan awam Kementerian serta penduduk di sekitar hospital-hospital berkenaan. Selain dari itu, hospital-hospital itu juga menerima pesakit yang dirujuk oleh 19 Rumah-rumah Sakit Angkatan Tentera dan hospital-hospital awam yang lain. Hospital Angkatan Tentera juga memberikan bantuan kecemasan dan perkhidmatan perubatan semasa berlakunya peperangan.

21.1.2. Di peringkat antarabangsa, pegawai-pegawai perubatan hospital tentera turut juga memberikan perkhidmatannya kepada Pasukan Pengaman Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu di Congo, Namibia, Kampuchea, Somalia dan Bosnia Herzegovina. Di peringkat nasional pula, mereka telah banyak memberi sumbangan kepada badan-badan Sukan Negara seperti penglibatan dalam Sukan Komanwel, Sukan SEA XXI, *Formula One Grand Prix* dan pertubuhan sukarela perubatan seperti Persatuan Bulan Sabit Merah dan *St. John Ambulance*.

21.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada pengurusan ketiga-tiga hospital Angkatan Tentera dilaksanakan dengan cekap dan teratur.

21.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini meliputi 3 Hospital Angkatan Tentera iaitu Hospital Terendak, Melaka; Hospital Kinrara, Kuala Lumpur dan Hospital Lumut, Perak. Selain dari itu, pengauditan juga dijalankan di Depot Ubat dan Bahagian Perkhidmatan Kesihatan, Kementerian. Rekod-rekod dan dokumen-dokumen berkaitan bagi tempoh 1999 hingga 2001 telah disemak dan lawatan ke hospital-hospital tersebut serta perbincangan dengan pegawai-pegawai berkenaan telah dilakukan.

21.4. PENEMUAN AUDIT

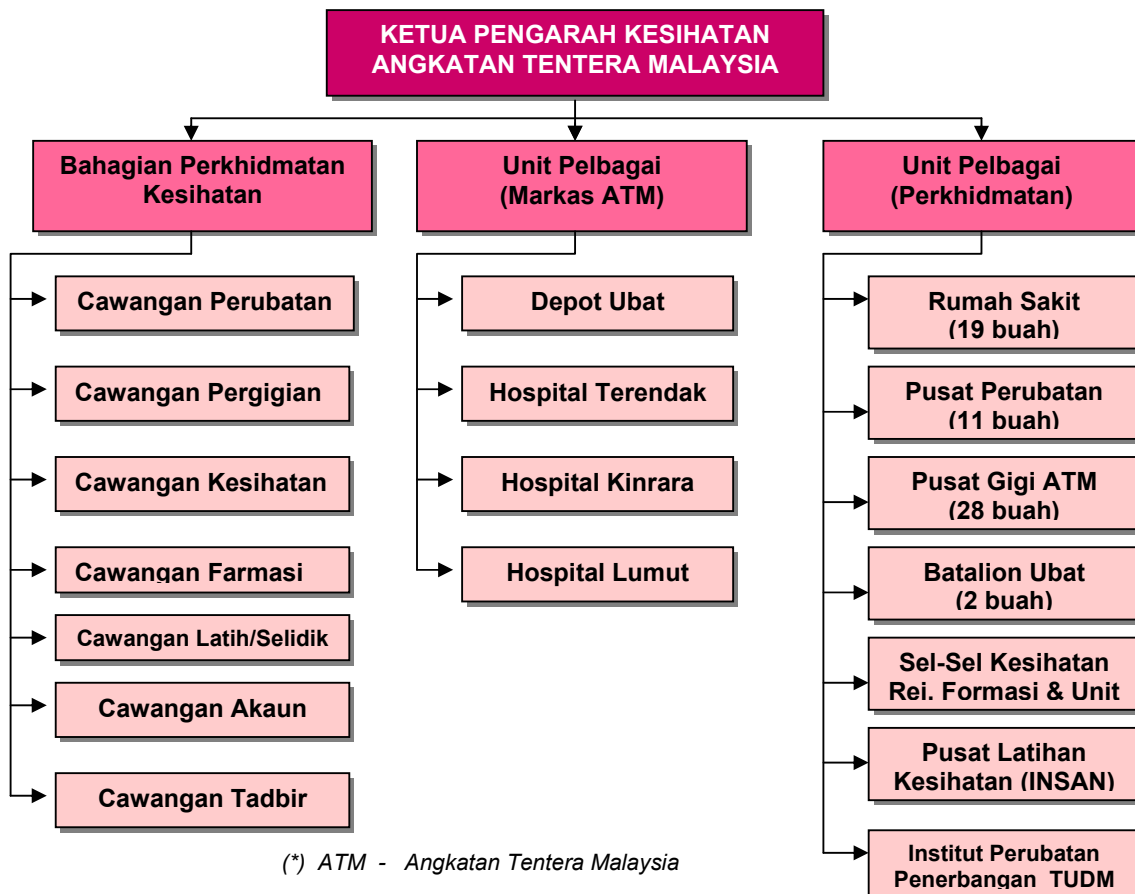
Pengauditan yang dijalankan dari bulan September 2001 hingga bulan Januari 2002 mendapati beberapa perkara seperti berikut :-

21.4.1. Perancangan

21.4.1.1. Struktur Organisasi

Kor Kesihatan DiRaja adalah bertanggungjawab terhadap perancangan dan pengurusan hospital Angkatan Tentera yang meliputi pembinaan hospital baru; membaik pulih hospital; menetapkan kapasiti hospital; keperluan perjawatan; keperluan kewangan; perolehan ubat-ubatan serta peralatan perubatan; penyelenggaraan peralatan; caj bayaran hospital dan juga memberi peluang kerjaya bagi pegawai dan anggota lain-lain pangkat Kor Kesihatan. Bahagian Perkhidmatan Kesihatan, salah satu bahagian di bawah Kor Kesihatan DiRaja bertanggungjawab menggubal dasar kesihatan Angkatan Tentera dan pentadbiran berhubung dengan hal-hal kesihatan. Bahagian ini mempunyai 7 cawangan di bawahnya. Carta organisasi Kor Kesihatan DiRaja Angkatan Tentera adalah seperti berikut :-

**CARTA
ORGANISASI KOR KESIHATAN DIRAJA ANGKATAN TENTERA MALAYSIA**

21.4.1.2. Bangunan Hospital

- a. Hospital Terendak, Melaka dan Hospital Kinrara, Kuala Lumpur ditempatkan di bangunan lama dalam kem-kem yang diwarisi daripada Kerajaan British manakala Hospital Lumut, Perak adalah merupakan hospital baru yang siap dibina pada tahun 1995. Memandangkan Hospital Kinrara, Kuala Lumpur dan Hospital Terendak, Melaka telah lama dibangunkan dan berkeadaan uzur, Kementerian Pertahanan telah merancang untuk membina sebuah hospital baru yang akan dilengkapi dengan 250 hingga 300 katil di Kem Genting Klang, Kuala Lumpur bagi menggantikan Hospital Kinrara, Kuala Lumpur manakala pihak Jabatan Kerja Raya telah juga mencadangkan pembinaan hospital baru untuk menggantikan Hospital Terendak, Melaka.
- b. Sejak tahun 1991, Kementerian telah merancang membina hospital baru di Kem Genting Klang, Kuala Lumpur dengan cara memindah hak milik tanah Kementerian kepada sebuah syarikat swasta dan sebagai balasan syarikat berkenaan diminta membina hospital tersebut. Hospital ini dijangka siap pada tahun 2004. Ia juga akan menjadi Pusat Perubatan Cemerlang bagi rawatan perubatan yang terpilih seperti *nuclear*, *biological* dan *chemical medicine* khusus untuk anggota tentera. Di bawah Rancangan Malaysia Kelapan, Kementerian telah memperuntukkan RM250 juta untuk melaksanakan projek ini. Bagi hospital baru yang dicadangkan oleh pihak Jabatan Kerja Raya, ia akan dibina di kawasan berdekatan dengan Hospital Terendak, Melaka dengan anggaran kos RM100 juta. Cadangan pembinaan hospital baru ini dikemukakan oleh pihak Jabatan Kerja Raya kerana kerja pembaikan dan pengubahsuaian terhadap Hospital Terendak, Melaka adalah rumit dan akan melibatkan anggaran kos berjumlah RM76 juta. Tambahan pula, pihak Jabatan Kerja Raya tidak dapat memastikan sama ada kedudukan hospital tersebut akan menjadi setaraf dengan hospital-hospital Kerajaan yang lain di negara ini setelah kerja pembaikan dan pengubahsuaian dijalankan.

21.4.1.3. Perkhidmatan Yang diberi Dan Kapasiti Hospital

- a. Adalah didapati antara perkhidmatan kesihatan dan rawatan yang disediakan di Hospital Terendak, Melaka; Hospital Kinrara, Kuala Lumpur dan Hospital Lumut, Perak meliputi rawatan pesakit luar (perubatan/pergigian); rawatan pesakit dalam; pembedahan am; pembedahan *orthopedik*; rawatan telinga, hidung dan tekak; pembedahan mulut; perkhidmatan bius dan rawatan rapi serta *pediatric*.

- b. Ketiga-tiga hospital tersebut pada asalnya mempunyai kapasiti untuk memuatkan 360 katil bagi pesakit-pesakit yang dimasukkan ke wad. Bilangan katil yang disediakan mengikut hospital adalah seperti berikut:-

**JADUAL 59
KAPASITI HOSPITAL**

HOSPITAL	BILANGAN KATIL
Terendak, Melaka	150
Kinrara, Kuala Lumpur	60
Lumut, Perak	150
JUMLAH	360

21.4.1.4. Perjawatan

- a. Bagi membolehkan hospital-hospital berkenaan memberikan perkhidmatan kesihatan dan rawatan seperti mana yang dirancang, sejumlah 1,149 perjawatan terdiri daripada 33 pakar, 34 pegawai perubatan, 3 pegawai pergigian dan 1,079 pegawai sokongan yang lain seperti pegawai tadbir, matron, jururawat, jurupulih anggota, pembantu makmal dan lain-lain adalah diperlukan.
- b. Kementerian dalam perancangan jangka panjangnya untuk memenuhi keperluan perjawatan tersebut, telah menawarkan biasiswa kepada penuntut-penuntut dalam bidang pengajian perubatan dan pergigian di universiti-universiti tempatan dan luar negara. Mereka dikehendaki berkhidmat dengan Kementerian setelah lulus dan tamat pengajian.
- c. Pegawai-pegawai Perubatan yang berkhidmat dengan Angkatan Tentera juga diberi peluang melanjutkan pengajian dalam bidang kepakaran di Institut Pengajian Tinggi tempatan dan luar negara. Antara jenis pengajian ialah seperti *Master of Obstetric and Gynaecology*; *Anaesthesiology*; *Psychiatrics*; *Orthopedic* serta *Fellow/Master in Orthodontics* dan *Oral Surgery*.
- d. Anggota lain-lain pangkat yang berkhidmat dalam Kor Kesihatan juga diberi peluang untuk mengikuti kursus-kursus berhubung dengan perkhidmatan kesihatan dan rawatan di Institusi-institusi yang diiktiraf oleh Kementerian Kesihatan.

21.4.1.5. Peruntukan Kewangan

Anggaran belanjawan mengurus bagi ketiga-tiga hospital disediakan oleh Bahagian Perkhidmatan Kesihatan. Jumlah peruntukan yang telah dipohon untuk ketiga-tiga hospital bagi tempoh 1999 hingga 2001 adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 60
PERMOHONAN PERUNTUKAN KEWANGAN HOSPITAL
ANGKATAN TENTERA BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

TAHUN	PERUNTUKAN KEWANGAN (RM)		
	HOSPITAL TERENDAK	HOSPITAL KINRARA	HOSPITAL LUMUT
1999	27,565,509	240,100	2,663,620
2000	826,848	2,209,655	8,116,038
2001	44,388,833	2,379,782	8,140,992
JUMLAH	72,781,190	4,829,537	18,920,650

21.4.1.6. Perolehan Ubat-ubatan Dan Peralatan Perubatan

Bekalan ubat-ubatan dan peralatan perubatan diperolehi melalui kontrak-kontrak yang diuruskan oleh Kementerian Pertahanan atau melalui panggilan sebut harga. Stok ubat-ubatan/peralatan perubatan yang sering digunakan akan disimpan di Depot Perubatan dan Pergigian Angkatan Tentera di Hospital Kinrara, Kuala Lumpur. Ketiga-tiga hospital itu boleh mendapatkan bekalan ubat-ubatan dan peralatan perubatan daripada depot ini sekiranya diperlukan.

21.4.1.7. Penyelenggaraan Peralatan Perubatan

Peralatan perubatan di ketiga-tiga hospital diselenggarakan secara *corrective maintenance* dari semasa ke semasa. *Preventive maintenance* terhadap peralatan-peralatan perubatan juga dijalankan. Kementerian telah menandatangani 3 kontrak pada tahun 1999 dan 2000 bagi kerja *preventive maintenance*. Tempoh kontrak yang diliputi adalah mulai bulan Oktober 1999 hingga bulan Februari 2003.

21.4.1.7. Caj Bayaran Hospital

Pegawai/anggota tentera termasuk pesara serta keluarga masing-masing mendapat rawatan percuma di hospital-hospital Angkatan Tentera. Bagi orang awam, bayaran yang dikenakan adalah mengikut kadar yang ditetapkan di bawah Perintah *Fee* (Perubatan) 1982 iaitu kadar yang sama seperti hospital-hospital Kerajaan yang lain.

Pada umumnya, Kementerian Pertahanan mempunyai perancangan yang baik dalam memberi perkhidmatan kesihatan kepada pegawai/anggota tentera/pesara tentera dan keluarganya serta kakitangan awam Kementerian Pertahanan.

21.4.2. PELAKSANAAN

21.4.2.1. Pembangunan Hospital

a. Hospital Kinrara, Kuala Lumpur

Pada hujung tahun 1999, Kementerian telah membatalkan rancangannya untuk membina hospital baru secara memindah hak milik tanah. Sebaliknya, Kementerian memutuskan untuk membina hospital baru melalui kontrak. Setakat ini, pembinaan hospital baru melalui kontrak masih di peringkat perbincangan. Sementara menunggu pembinaan hospital baru, kerja-kerja pengubahsuaian dan pembaikan perlu dilakukan. Juruperunding Swasta yang dilantik oleh Jabatan Kerja Raya telah mencadangkan kerja-kerja pengubahsuaian hospital dengan kos berjumlah RM9.50 juta. Bagaimanapun, Unit Perancang Ekonomi tidak bersetuju dengan cadangan tersebut kerana ia melibatkan kos yang tinggi dan sebaliknya telah memberi kelulusan untuk kerja pembaikan sahaja. Sehubungan itu, Kementerian telah menjalankan kerja pembaikan hospital tersebut yang melibatkan kos RM3.90 juta dan telah juga membayar sejumlah RM286,791 kepada juruperunding swasta yang telah mencadangkan kerja-kerja pengubahsuaian hospital berkenaan.

b. Hospital Terendak, Melaka

- i. Mengikut Laporan Penelitian terhadap Hospital Terendak, Melaka yang dikeluarkan oleh Unit Pengurusan Projek Kesihatan, Ibu Pejabat Jabatan Kerja Raya, keadaan hospital tersebut yang berusia lebih 40 tahun itu memerlukan pembaikan yang besar. Hospital itu telah beroperasi dalam keadaan yang serba kekurangan dari segi kemudahan-kemudahan klinikal dan peralatan. Walaupun beberapa kerja pembaikan dan pengubahsuaian telah dilakukan, keadaan hospital tersebut masih tidak menepati piawaian hospital awam pada masa kini. Lawatan Audit mendapati beberapa bahagian bangunan hospital itu mengalami kerosakan seperti bumbung stornya bocor, saluran paip bilik masak tersumbat dan sebagainya.
- ii. Adalah didapati, sungguh pun Jabatan Kerja Raya telah mengemukakan cadangan untuk membina hospital baru bagi menggantikan Hospital Terendak, Melaka namun perkara ini masih dalam peringkat perbincangan. Sementara itu, bangunan Kuarter Master, Kompleks Dewan Makan, Rumah Masak dan Stor Catuan telah siap dibina pada Ogos 2001 di kawasan hospital yang sedia ada dengan kos berjumlah RM2.65 juta.

c. Hospital Lumut, Perak.

Hospital Lumut, Perak telah dibina dalam Rancangan Malaysia Keenam dengan kos berjumlah RM32 juta. Bangunan tersebut telah diserahkan kepada Kementerian Pertahanan pada bulan Mei 1995 dan beroperasi mulai tahun 1996. Lawatan Audit pada bulan November 2002 mendapati keadaan hospital adalah memuaskan. Dari tarikh penyerahan hingga awal tahun 2001, hospital tersebut telah dilengkapi secara berperingkat dengan pelbagai kelengkapan dan peralatan perubatan moden yang bernilai RM33 juta. Antara peralatan itu adalah *Hyperbaric Chamber*, *Magnetic Resonance Imaging*, *Computer Tomography Scanner*, *Lithotripter* dan *Hidroterapi Pool*. Hospital ini juga mempunyai Jabatan Perubatan Selam yang dilengkapi dengan peralatan *Hyperbaric Chamber* bernilai RM4.60 juta dan beroperasi pada bulan Disember 1996. Peralatan ini berfungsi untuk memberi rawatan kepada penyelam, kes-kes klinikal, menguji tahap kecergasan penyelam dan mengadakan penyelaman *chamber* bagi bakal-bakal penyelam kapal. Gambar-gambar berikut menunjukkan keadaan Hospital Lumut, Perak dan contoh peralatan-peralatan perubatan yang dilengkapi.

GAMBAR 28

Hospital Lumut, Perak

GAMBAR 30

Magnetic Resonance Imaging

GAMBAR 29

Bilik 2 Katil Berhawa Dingin

GAMBAR 31

Hyperbaric Chamber

Hospital ini juga menyediakan 7 wad yang dilengkapi dengan 164 katil. Antara perkhidmatan yang disediakan di hospital ini ialah mengadakan klinik untuk rawatan pesakit luar/pesakit dalam; bilik pembedahan; klinik *Orthopedic*; Klinik Telinga, Hidung dan Tekak; menetapkan sukatan bagi ubat bius dan Rawatan Rapi; Patologi, *Obstetric and Gynaecology*, *Pediatric*; *Orthodontics*; Perubatan Selam dan lain-lain.

21.4.2.2. Perkhidmatan Yang Diberi

- a. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, terdapat ramai pesakit yang mendapat rawatan di ketiga-tiga hospital Angkatan Tentera. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 61
BILANGAN PESAKIT LUAR DAN PESAKIT DALAM WAD
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

TAHUN	HOSPITAL					
	TERENDAK		KINRARA		LUMUT	
	Pesakit Luar	Pesakit Dalam Wad	Pesakit Luar	Pesakit Dalam Wad	Pesakit Luar	Pesakit Dalam Wad
1999	42,938	5,100	10,059	1,006	37,923	4,358
2000	58,861	5,114	10,049	1,080	35,195	4,216
2001	46,683	4,587	13,173	1,377	32,913	4,189
JUMLAH	148,482	14,801	33,281	3,463	106,031	12,763

- b. Pesakit-pesakit yang mendapat rawatan terdiri daripada anggota tentera/pesara serta keluarga dan juga orang awam. Butir-butir terperinci mengenai bilangan pesakit-pesakit mengikut kategori tersebut adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 62
BILANGAN PESAKIT BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001
(HOSPITAL-HOSPITAL ANGKATAN TENTERA MALAYSIA)

TAHUN	HOSPITAL					
	TERENDAK		KINRARA		LUMUT	
	Tentera/ Pesara/ Keluarga	Orang Awam	Tentera/ Pesara/ Keluarga	Orang Awam	Tentera/ Pesara/ Keluarga	Orang Awam
	PESAKIT LUAR					
1999	26,299	16,639	9,088	971	35,308	2,615
2000	29,571	29,290	9,316	733	31,947	3,248
2001	26,881	19,802	11,509	1,664	30,077	2,836
JUMLAH	82,751	65,731	29,913	3,368	97,332	8,699
	PESAKIT DALAM WAD					
1999	2,795	2,305	763	243	3,942	416
2000	2,635	2,479	893	187	3,529	687
2001	2,205	2,382	1,153	224	3,463	726
JUMLAH	7,635	7,166	2,809	654	10,934	1,829

- c. Bilangan katil yang disediakan di ketiga-tiga hospital pada tahun 2001 tidak mengikut kapasiti yang telah dirancang. Perubahan perlu dibuat untuk disesuaikan dengan keadaan persekitaran hospital dan juga keperluan perkhidmatan. Berikut adalah kedudukan katil yang terdapat di ketiga-tiga hospital itu pada tahun 2001 mengikut jenis wad.

JADUAL 63
JENIS WAD DAN BILANGAN KATIL YANG TERDAPAT
DI HOSPITAL PADA TAHUN 2001

JENIS WAD	HOSPITAL					
	TERENDAK		KINRARA		LUMUT	
	MUATAN SEBENAR KATIL	BILANGAN KATIL DISEDIAKAN	MUATAN SEBENAR KATIL	BILANGAN KATIL DISEDIAKAN	MUATAN SEBENAR KATIL	BILANGAN KATIL DISEDIAKAN
Perubatan	36	25	25	} 29*	24	24
Pembedahan	36	25	25		24	24
Bersalin	25	15**	25	21	18	18
Kanak-kanak	20	10	-	-	16	16
Keluarga/Wanita	36	25	-	-	48	24 ***
Orthopedik	-	-	-	-	24	24
Perhatian Accident & Emergency	-	-	-	-	6	6
ICU	-	-	-	-	4	4
JUMLAH	153	100	75	50	164	140

Nota * Wad Perubatan dan Wad Pembedahan telah digabungkan dan hanya 29 katil disediakan
 ** Termasuk 5 Katil Nurseri
 *** Wad Perubatan Wanita (24 katil) telah dijadikan sebagai Klinik Khas Wanita
 **** Wad ini tidak disediakan di hospital tersebut

- d. Lawatan Audit ke Hospital Kinrara, Kuala Lumpur mendapati wad perubatan dan wad pembedahan telah digabungkan. Wad ini dilengkapi dengan 29 katil kerana pihak hospital menghadapi kekurangan kakitangan untuk mengendalikan wad-wad tersebut.
- e. Wad *Orthopedic* di Hospital Terendak, Melaka telah ditutup kerana bumbungnya bocor dan air meresap ke siling. Pesakit-pesakit telah dipindahkan ke wad pembedahan. Sebahagian wad tersebut yang mana bahagian silingnya tidak diresapi air telah digunakan sebagai tempat menyimpan ubat-ubatan dan peralatan perubatan kerana ruang stor tidak mencukupi. Keadaan wad dan ubat-ubatan yang disimpan di wad adalah seperti gambar-gambar berikut :-

GAMBAR 32

Resapan Air Di Siling Wad Orthopedic

GAMBAR 33

Tadahan Air Akibat Bumbung Wad Bocor

GAMBAR 7

Ubat-Ubatan Disimpan Di Wad Orthopedic

GAMBAR 8

Katil Disimpan Di Wad Orthopedic

- f. Hospital Terendak dan Hospital Kinrara telah beroperasi dalam keadaan yang serba kekurangan dari segi keselesaan bangunan dan peralatan hospital namun berdasarkan kepada maklum balas yang diterima oleh pihak Audit daripada pesakit-pesakit yang menerima rawatan di hospital berkenaan, adalah didapati mereka berpuashati dengan perkhidmatan rawatan yang diberi.

21.4.2.3. Keperluan Perjawatan

- a. Bagi tahun 2001, sejumlah 1,149 jawatan telah diluluskan untuk Hospital Terendak, Hospital Kinrara dan Hospital Lumut. Sejumlah 33 daripada jawatan ini adalah pakar perubatan, 34 pegawai perubatan, 3 pegawai pergigian dan 18 lagi adalah pegawai tadbir, pegawai logistik, pegawai gaji serta pegawai pemakanan. Bagi 1,061 jawatan yang lain ialah terdiri daripada pelbagai jawatan sokongan seperti pembantu perubatan, jururawat, juruteknik, jurupulih anggota, pembantu farmasi

serta kakitangan awam yang lain. Bagaimanapun, setakat bulan Jun 2001 hanya 1,068 daripada jawatan-jawatan yang diluluskan telah diisi. Kedudukan perjawatan bagi ketiga-tiga hospital adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 64
KEDUDUKAN PERJAWATAN HOSPITAL ANGKATAN TENTERA MALAYSIA

PERKHIDMATAN	HOSPITAL TERENDAK		HOSPITAL KINRARA		HOSPITAL LUMUT		JUMLAH	
	LULUS	ISI	LULUS	ISI	LULUS	ISI	LULUS	ISI
Pegawai *	30	27	17	17	41	33	88	77
Anggota Lain-Lain Pangkat**	234	159	76	130	321	277	631	566
Kakitangan Awam***	219	207	64	70	147	148	430	425
JUMLAH	483	393	157	217	509	458	1149	1,068

Nota: * *Pakar Perubatan; Pegawai Perubatan dan Pegawai Tadbir*
 ** *Pembantu Perubatan; Penolong Jururawat dan Pembantu Makmal (Anggota Tentera)*
 *** *Pegawai Farmasi; Matron; Jururawat; Pembantu Tadbir; Attendan Kesihatan dll.*

Kementerian menghadapi beberapa masalah untuk mengisi jawatan Pegawai-pegawai Perubatan. Antara faktor yang menyebabkan kesukaran ini ialah Skim Perkhidmatan yang ditawarkan kepada pegawai perubatan untuk berkhidmat dalam hospital Angkatan Tentera adalah kurang menarik. Tambahan pula, peluang untuk mereka mendapat kenaikan pangkat adalah terhad. Daripada 276 Pegawai Perubatan di Kor Kesihatan DiRaja Angkatan Tentera, hanya terdapat 4 jawatan Pengarah Perubatan (gred ZU1) dan satu jawatan Ketua Pengarah Perubatan (Jusa C). Perbandingan kerjaya dengan Pegawai Perubatan di Kementerian Kesihatan mendapati perkara-perkara berikut :-

- i. Pegawai Perubatan yang berkhidmat di Kementerian Kesihatan mempunyai peluang kenaikan pangkat yang jauh lebih tinggi daripada rakan sejawat di Angkatan Tentera kerana peluang kerjayanya yang luas di Kementerian berkenaan.
- ii. Pegawai Perubatan yang dilantik ke dalam Perkhidmatan Awam dan telah mendapat kelulusan kepakaran serta diwartakan sebagai pakar boleh dinaikkan pangkat ke tahap Jusa C dan B sebaik sahaja mereka telah disahkan dalam jawatan sedangkan Pegawai Perubatan Angkatan Tentera Malaysia masih lagi di tahap Pengarah Perubatan gred ZU1 dan ZU2.

- b. Kementerian telah mengambil beberapa langkah untuk mengisi jawatan-jawatan yang telah diluluskan. Antaranya ialah Kementerian telah menawarkan biasiswa kepada penuntut-penuntut untuk melanjutkan pengajian dalam bidang perubatan/pengajian di universiti-universiti tempatan dan di luar negara. Setiap penuntut yang lulus pengajian diwajibkan berkhidmat dengan Kementerian selama 10 tahun dan ditauliahkan pangkat Kapten. Sejak tahun 1994 hingga 2001 Kementerian telah menghantar 25 penuntut ke universiti-universiti luar Negara dan 12 penuntut ke universiti tempatan. Daripada jumlah tersebut, 8 penuntut telah tamat dan sedang berkhidmat dengan Kementerian. Butir-butir adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 65
KEDUDUKAN PENUNTUT DI UNIVERSITI-UNIVERSITI

TAHUN	JUMLAH PENUNTUT DITAWARKAN		JUMLAH	
	DALAM NEGERI *	LUAR NEGERI *	BERKHIDMAT	MASIH MENUNTUT
1994	-	6	3	3
1995	-	8	4	4
1996	-	5	-	5
1997	-	6	1	5
1998 hingga 2000	-	Tiada Tawaran Biasiswa		
2001	12	-	-	12
JUMLAH	12	25	8	29

Nota: **Tempoh Belajar - 5 Tahun (Universiti Tempatan)*
 ***Tempoh Belajar - 7 Tahun (United Kingdom, Ireland, Turki, Pakistan)*

- c. Beberapa jawatan anggota paramedik dan staf sokongan hospital tersebut telah diisi dengan anggota yang mempunyai kepakaran dalam bidang tugas masing-masing. Mereka telah menjalani pelbagai kursus di Institut Latihan Kesihatan Angkatan Tentera yang mana antaranya adalah seperti Kursus Pembantu Perubatan, Pembantu Makmal, Pembantu X-Ray, Pembantu Dewan Bedah dan sebagainya. Selain dari itu, anggota lain-lain pangkat yang mempunyai kelayakan akademik berpeluang untuk ditawarkan kursus anjuran Kementerian Kesihatan seperti Kursus Pembantu Farmasi, juruteknik X-Ray, Inspektor Kesihatan Awam, Jururawat Terlatih, Jurupulih Anggota dan lain-lain kursus yang berkaitan.
- d. Bagi mengatasi masalah kekurangan Pegawai Perubatan, Bahagian Perkhidmatan Kesihatan telah juga mengemukakan cadangan penyusunan semula taraf jawatan-jawatan kanan Kor Kesihatan DiRaja

Angkatan Tentera Malaysia kepada Jabatan Perkhidmatan Awam untuk pertimbangan dan kelulusannya. Selain dari itu, Kementerian telah melantik Pegawai Perubatan dari negara asing untuk berkhidmat secara kontrak dengan Kementerian. Bahagian Perkhidmatan Kesihatan juga bercadang mewujudkan satu unit khas di bawah pengurusan Akademi Tentera Malaysia yang akan berusaha mendapatkan penuntut-penuntut bagi mengikuti kursus perubatan di universiti tempatan. Semua hal ehwal ketenteraan akan dipantau dan diuruskan oleh unit tersebut. Di samping itu pegawai-pegawai perubatan yang telah berkhidmat selama 3 tahun dengan Angkatan Tentera Malaysia telah dihantar untuk melanjutkan pengajian dalam bidang kepakaran di universiti tempatan, dengan syarat Kementerian mengikat kontrak perkhidmatan mereka sehingga bersara wajib.

21.4.2.4. Keperluan Kewangan

Bahagian Perkhidmatan Kesihatan bertanggungjawab menguruskan peruntukan kewangan bagi ketiga-tiga hospital. Peruntukan yang diterima daripada Bahagian Perkhidmatan Kesihatan dibandingkan dengan jumlah yang dipohon adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 66
PERUNTUKAN BAGI HOSPITAL ANGKATAN TENTERA MALAYSIA

TAHUN	PERUNTUKAN (RM)					
	HOSPITAL TERENDAK		HOSPITAL KINRARA		HOSPITAL LUMUT	
	Dipohon	Diterima	Dipohon	Diterima	Dipohon	Diterima
1999	27,565,509	77,000	240,100	53,722	2,663,620	134,000
2000	826,848	1,207,500*	2,209,655	842,000	8,116,038	1,228,000
2001	44,388,833	513,000	2,379,782	450,000	8,140,992	502,000
JUMLAH	72,781,190	1,797,500	4,829,537	1,345,722	18,920,650	1,864,000

*Nota: * Jumlah Peruntukan Yang Diterima Melebihi Daripada Jumlah Yang Dipohon*

21.4.2.5. Perolehan Ubat-ubatan Dan Peralatan Perubatan

- a. Kementerian menguruskan kontrak untuk membekalkan ubat-ubatan dan peralatan perubatan bagi ketiga-tiga hospital. Pihak kontraktor akan membekalkan ubat-ubatan dan peralatan perubatan terus ke Depot Perubatan dan Pergigian Angkatan Tentera di Kinrara, Kuala Lumpur. Pihak hospital mendapatkan bekalan ubat-ubatan dan peralatan perubatan daripada depot berkenaan. Bagi kes-kes tertentu, ubat-ubatan atau peralatan perubatan akan dihantar terus ke hospital-hospital yang memerlukan.

- b. Kementerian telah menandatangani 6 kontrak bagi bekalan ubat dan peralatan perubatan bernilai RM18.23 juta bagi tempoh bulan Oktober 1998 hingga bulan September 2003. Semakan Audit mendapati pada tahun 2001 ketiga-tiga hospital telah membelanjakan sejumlah RM9.02 juta untuk membeli ubat-ubatan dan peralatan perubatan di luar kontrak kerana ubat-ubatan dan peralatan perubatan berkenaan tidak termasuk di dalam kontrak-kontrak yang ditandatangani. Sebagai perbandingan, ketiga-tiga hospital hanya membelanjakan sejumlah RM4.01 juta untuk membeli ubat-ubatan/peralatan perubatan daripada kontrak yang telah ditandatangani.
- c. Semakan Audit selanjutnya terhadap daftar yang diselenggarakan bagi tujuan mengawal pembelian ubat di luar kontrak mendapati beberapa pesanan bagi ubat yang sama jenisnya telah dibuat 2 atau 3 kali dalam tempoh 3 hingga 6 bulan oleh ketiga-tiga hospital. Adalah didapati harga seunit yang dibeli bagi beberapa ubat yang sama jenisnya berbeza-beza antara hospital. Sebagai contoh harga seunit ubat *Beclomet Easy Haler 200 mg* adalah antara RM52.00 hingga RM55.10 manakala harga seunit ubat jenis *Actified Tablets* adalah antara RM24.90 hingga RM38.00.
- d. Kementerian masih belum menjelaskan bayaran bagi perolehan peralatan perubatan berjumlah RM76,947 kepada sebuah syarikat sejak tahun 1999 kerana pembelian tersebut telah dilakukan tanpa mengeluarkan pesanan tempatan.

21.4.2.6 Penyelenggaraan Peralatan Perubatan

Semua peralatan perubatan perlu diselenggara mengikut jadual yang ditetapkan. Lawatan Audit ke ketiga-tiga hospital tersebut mendapati beberapa peralatan telah rosak dan tidak ada *preventive maintenance* dijalankan kecuali kerja-kerja penyelenggaraan yang dijalankan secara *corrective maintenance*. Keadaan ini berlaku kerana kerja *preventive maintenance* di bawah 3 kontrak hanya untuk kerja penyelenggaraan terhadap peralatan perubatan yang tertentu sahaja. Jumlah perbelanjaan yang terlibat pada tahun 2001 ialah RM418,087. Bagi lain-lain peralatan yang mana kontrak tidak diwujudkan, penyelenggaraan terhadapnya dibuat melalui sebut harga. Mengikut amalan, hospital-hospital berkenaan akan mendapatkan sebut harga daripada syarikat yang berminat untuk menyelenggara peralatan tersebut dan seterusnya memohon kelulusan Bahagian Perkhidmatan Kesihatan sebelum kerja-kerja penyelenggaraan dapat dijalankan. Mengikut maklum balas yang diberi oleh pihak hospital

urusan mempelawa sebutharga dan mendapatkan kelulusan daripada Bahagian Perkhidmatan Kesihatan selalunya mengambil masa yang lama dan ini menyebabkan peralatan-peralatan yang rosak tidak dapat diperbaiki dengan segera. Sebagai contoh, beberapa peralatan di Hospital Lumut, Perak yang telah rosak sejak tahun 1997 dan 2000 masih belum dibaiki kerana menunggu kelulusan daripada Bahagian Perkhidmatan Kesihatan.

21.4.2.7. Caj Bayaran Hospital

- a. Orang awam yang mendapatkan rawatan daripada hospital tentera dikenakan bayaran mengikut kadar yang ditetapkan di bawah Perintah *Fee* (Perubatan) 1982 Hospital-hospital Kerajaan. Bagi tempoh 1999 hingga 2001 ketiga-tiga hospital tersebut telah memungut bayaran perubatan berjumlah RM627,478. Butir-butirnya adalah seperti di jadual berikut :-

JADUAL 67
PUNGUTAN HASIL HOSPITAL-HOSPITAL
ANGKATAN TENTERA BAGI TAHUN 1999 – 2001

TAHUN	KUTIPAN HASIL (RM)			
	HOSPITAL TERENDAK	HOSPITAL KINRARA	HOSPITAL LUMUT	JUMLAH (RM)
1999	59,978	13,398	79,991	153,367
2000	75,814	11,334	137,393	224,541
2001	89,788	15,676	144,106	249,570
JUMLAH	225,580	40,408	361,490	627,478

- b. Semakan Audit selanjutnya mendapati sejumlah RM94,135 bayaran rawatan bagi tempoh 1998 hingga 2001 masih belum dapat dipungut oleh ketiga-tiga hospital ini.

21.4.3. PEMANTAUAN

21.4.3.1 Bahagian Perkhidmatan Kesihatan bertanggungjawab untuk memantau pengurusan hospital-hospital Angkatan Tentera Malaysia. Pemantauan ini meliputi aspek-aspek kapasiti hospital; keperluan perjawatan; keperluan kewangan; perolehan ubat-ubatan; peralatan perubatan; caj bayaran hospital dan lain-lain perkhidmatan kesihatan.

21.4.3.2. Pemantauan dari segi pembekalan ubat-ubatan dilakukan dengan mengadakan mesyuarat bulanan dengan pembekal-pembekal ubat. Satu Unit Senggaraan untuk memantau kerja-kerja penyelenggaraan peralatan telah diwujudkan oleh Bahagian Perkhidmatan Kesihatan mulai bulan Mei 2000. Sejak penubuhan unit tersebut, satu arahan telah

diedarkan pada bulan Oktober 2000 antaranya memastikan supaya daftar penyelenggaraan peralatan dan jadual penyelenggaraan disediakan. Bagaimanapun, pemeriksaan Audit mendapati pemantauan terhadap kerja-kerja penyelenggaraan oleh Unit Senggaraan tidak dilaksanakan dengan sepenuhnya.

21.4.2.3. Bagi tujuan memantau pengurusan kewangan, ketiga-tiga hospital dikehendaki mengemukakan laporan perbelanjaan dan hasil bulanan ke Pejabat Akauntan Kanan Perbendaharaan dan juga kepada Bahagian Perkhidmatan Kesihatan. Cawangan Pengurusan Kewangan, Kementerian Pertahanan juga turut menjalankan verifikasi stok tahunan di ketiga-tiga hospital ini. Laporan verifikasi stok tersebut dikemukakan ke Bahagian Perkhidmatan Kesihatan untuk makluman dan tindakan susulan.

21.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

21.5.1. Kajian yang dijalankan mendapati Kementerian Pertahanan mempunyai perancangan yang baik bagi memberikan perkhidmatan dan rawatan kesihatan kepada anggota/pesara tentera serta keluarganya termasuk orang awam. Hospital Angkatan Tentera juga telah memberikan perkhidmatan yang memuaskan kepada pesakit-pesakitnya.

21.5.2. Bagi menangani kekurangan pegawai/pakar perubatan untuk berkhidmat di hospital tentera, adalah disyorkan supaya Kementerian Pertahanan mengkaji semula Skim Perkhidmatan pegawai-pegawai perubatan yang menyertai angkatan tentera supaya ianya lebih menarik. Kementerian juga perlu mengkaji semula peluang kenaikan pangkat dan kerjaya pegawai/pakar perubatan yang sedang berkhidmat di dalam Angkatan Tentera supaya setanding dengan rakan sejawat mereka yang berkhidmat di Kementerian Kesihatan.

21.5.3. Memandangkan keadaan bangunan Hospital Terendak dan Hospital Kinrara yang uzur dan ia memerlukan kos yang tinggi untuk diperbaiki atau diubah suai adalah disyorkan Kementerian mempercepatkan usahanya untuk membina hospital-hospital tentera yang baru.

22. PENGURUSAN KENDERAAN ANGKATAN TENTERA MALAYSIA

22.1. LATAR BELAKANG

Kementerian Pertahanan mempunyai sejumlah 13,233 pelbagai jenis dan model kenderaan yang terdiri daripada motosikal, kenderaan utiliti dan kereta perisai bernilai RM1,698.69 juta. Daripada jumlah tersebut, 89.7% dimiliki oleh Tentera Darat; 6.6% Tentera Udara; 3.7% Tentera Laut. Kenderaan Angkatan Tentera Malaysia (ATM) dikategorikan seperti berikut :-

- a. Kenderaan Jenis A - Semua jenis kereta tempur perisai bagi membawa senjata dan anggota tentera, termasuk kereta perisai yang diubah suai untuk melaksanakan tugas-tugas lain. Kesemua kenderaan tersebut berjumlah 741 bernilai RM468.59 juta adalah diletakkan di bawah Tentera Darat.
- b. Kenderaan Jenis B - Semua jenis kenderaan pengangkut penumpang atau muatan termasuk kenderaan semboyan dan kenderaan berjentera yang digunakan untuk tugas domestik. Kenderaan tersebut berjumlah 11,939 bernilai RM1,085.73 juta digunakan oleh semua perkhidmatan Angkatan Tentera yang mana 90% daripadanya adalah diletakkan di bawah Tentera Darat.
- c. Kenderaan Jenis C - Kenderaan dan peralatan berjentera yang digunakan untuk kerja-kerja pembinaan atau untuk melaksanakan kerja-kerja khas seperti kenderaan jentolak dan traktor. Semua kenderaan tersebut sebanyak 282 bernilai RM36.15 juta diletakkan di bawah Rejimen Askar Jurutera, Angkatan Tentera Darat.
- d. Kenderaan Jenis D - Kenderaan ini digunakan untuk operasi Tentera Udara Malaysia. Ia berkaitan dengan pesawat dan perkhidmatan lapangan terbang dan tidak boleh digunakan untuk penggunaan umum. Contoh kenderaan ini ialah *Aircraft Refueller*; *Airfield Crash Rescue Vehicle*; *Aircraft Towing Tractor*; *Runway Vacuum Sweeper* dan *Rapid Fire Tender*. Setakat ini terdapat 271 kenderaan jenis D bernilai RM108.22 juta.

22.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menentukan sama ada urusan berhubung dengan perolehan, pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan Angkatan Tentera Malaysia dirancang dan dilaksanakan dengan teratur.

22.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

22.3.1. Pengauditan ini merangkumi urusan perolehan kenderaan Angkatan Tentera Malaysia di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh dan Kelapan manakala pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan adalah bagi tempoh 1997 hingga bulan Jun 2001. Fail-fail dan rekod-rekod berhubung dengan perolehan, pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan di Markas Angkatan Tentera Malaysia; Markas Tentera Darat, Udara dan Laut; Depot-depot Tentera Darat serta beberapa Bahagian/Cawangan Kementerian Pertahanan telah disemak. Selain dari itu, maklumat terhadap kenderaan-kenderaan yang dikelaskan tidak ekonomi untuk dibaiki telah diperolehi daripada semua Depot Tentera Darat melalui soal selidik.

22.3.2. Memandangkan kebanyakan kenderaan Angkatan Tentera Malaysia adalah kenderaan Jenis B dan pihak Tentera Darat adalah pengguna yang utama, maka pengauditan ini memberikan tumpuan kepada pengurusan kenderaan jenis B.

22.4. PENEMUAN AUDIT

22.4.1. PERANCANGAN

Kementerian Pertahanan bertanggungjawab terhadap perancangan perolehan, pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan Angkatan Tentera Malaysia. Setiap perkhidmatan Angkatan Tentera Malaysia iaitu Tentera Darat, Tentera Laut dan Tentera Udara juga terlibat dalam perancangan tersebut.

22.4.1.1. Keperluan Kenderaan

- a. Keperluan kenderaan Angkatan Tentera Malaysia telah dirancang dalam Rancangan Malaysia Lima Tahun. Jenis, kuantiti serta jumlah peruntukan yang diperlukan ditetapkan setelah mengambilkira kenderaan yang sedia ada, kekurangan kenderaan serta kenderaan yang perlu digantikan. Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980 dan polisi Angkatan Tentera Malaysia terhadap dasar penggantian kenderaan, semua kenderaan Kerajaan boleh digantikan dengan kenderaan baru sekiranya memenuhi 2 daripada 3 kriteria yang ditetapkan seperti berikut :-
 - i. Kenderaan telah mencapai usia tidak ekonomi untuk dibaiki apabila berusia 4 tahun bagi motosikal dan 15 tahun bagi kenderaan berat.

- ii. Telah mencapai faktor perbatuan ekonomi iaitu jarak perbatuan antara 16,000 km bagi motosikal dan 320,000 km bagi kenderaan jenis A dan B.
 - iii. Anggaran kos pembaikan melebihi nilai semasa kenderaan (setelah disusut nilai).
- b. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh dan Kelapan, Kementerian Pertahanan memohon peruntukan RM1,460.88 juta dan RM377.68 juta masing-masing untuk perolehan kenderaan jenis B dan C bagi Tentera Darat.
- c. Pada bulan Mac 1996, Kerajaan telah meluluskan cadangan Angkatan Tentera Malaysia supaya kenderaan Angkatan Tentera Malaysia dalam kategori trak muatan $\frac{3}{4}$ tan, 2 tan dan 3 tan diseragamkan. Penyeragaman jenis kenderaan ini adalah untuk memudahkan pengurusan, penyelenggaraan dan pembaikannya.

22.4.1.2. Pengagihan Kenderaan

Jumlah kenderaan yang ditempatkan di setiap pasukan adalah ditetapkan oleh Jawatankuasa Kecil Peralatan Angkatan Tentera yang ditubuhkan di bawah kuasa Perintah Majlis Angkatan Tentera Bilangan 9 Tahun 1969.

22.4.1.3. Penyelenggaraan Kenderaan

Sistem penyelenggaraan kenderaan Angkatan Tentera Malaysia adalah ditetapkan di bawah Bab 10 – Perintah Angkatan Tentera Malaysia Jilid III. Perintah Angkatan Tentera Malaysia itu menetapkan peraturan-peraturan berhubung dengan penyelenggaraan, pemeriksaan dan pembaikan terhadap sesebuah kenderaan tentera bagi memastikannya sentiasa dalam keadaan yang baik.

22.4.1.4. Pelupusan Kenderaan

Kementerian telah menetapkan bahawa kenderaan tentera dilupuskan sekiranya ia telah dikelaskan sebagai tidak ekonomi untuk dibaiki oleh pihak woksyop dan diluluskan oleh pihak atasan berkenaan. Kriteria yang ditetapkan oleh Angkatan Tentera Malaysia untuk pengelasan sesebuah kenderaan tidak ekonomi untuk dibaiki selain daripada yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980 ialah kerosakan yang dialami tidak boleh dibaiki dan kenderaan berkenaan tidak sesuai untuk *dicannibalize*. Alat-alat ganti kritikal yang diperlukan untuk pembaikan juga tidak boleh diperolehi dalam pasaran tempatan atau daripada pembuat kerana model kenderaan telah usang dan alat ganti berkenaan tidak lagi dikeluarkan.

Pada umumnya, Kementerian Pertahanan mempunyai perancangan yang memuaskan dari segi jumlah kenderaan yang patut disediakan untuk Angkatan Tentera Malaysia. Kementerian Pertahanan juga menetapkan kriteria untuk pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan.

22.4.2. PELAKSANAAN

22.4.2.1. Peruntukan Kewangan

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Tentera Darat hanya mendapat peruntukan berjumlah RM558.27 juta untuk perolehan kenderaan jenis B dan C.

22.4.2.2. Perolehan Kenderaan

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Tentera Darat telah memperolehi 3,410 kenderaan jenis B. Kenderaan tersebut telah diperolehi melalui Kontrak Pusat atau melalui kontrak-kontrak yang diuruskan oleh Kementerian Pertahanan. Pemeriksaan Audit yang dijalankan mendapati proses tender telah dilaksanakan dengan teratur. Syarat-syarat kontrak telah dipatuhi dan kenderaan yang dibekalkan oleh pembekal adalah tertakluk kepada 2 pemeriksaan iaitu pemeriksaan awal di kilang dan sekali lagi oleh pasukan pemeriksa semasa penerimaan. Dua jenis kenderaan yang paling banyak diperolehi oleh Angkatan Tentera Malaysia ialah trak muatan $\frac{3}{4}$ tan dan 3 tan seperti di Gambar-gambar berikut :-

GAMBAR 36

Trak Muatan $\frac{3}{4}$ tan – Jenama Land Rover

GAMBAR 37

Trak Muatan 3 tan – Jenama Handalan

22.4.2.3. Pengagihan Kenderaan Kepada Pasukan

- a. Jawatankuasa Kecil Peralatan Angkatan Tentera Malaysia menetapkan bilangan kenderaan yang perlu dibekalkan kepada setiap pasukan. Bagaimanapun, semakan Audit menunjukkan bahawa semua Divisyen dan Briged, Tentera Darat di bawah naungannya mengalami kekurangan antara 16% dan 44% kenderaan jenis B. Kekurangan kenderaan jenis B yang paling ketara ialah kenderaan trak muatan $\frac{3}{4}$ tan dan 3 tan. Berikut ini adalah bilangan kenderaan jenis B yang ada di Divisyen dibandingkan dengan bilangan yang sepatutnya diperolehi :-

JADUAL 68
PENGAGIHAN KENDERAAN KEPADA PASUKAN
- KEDUDUKAN PADA BULAN JUN 2001

PASUKAN	BILANGAN YANG SEPATUTNYA DIPEROLEHI	BILANGAN YANG DIBEKALKAN
Divisyen Pertama	2,039	1,139
Divisyen Kedua	2,474	2,072
Divisyen Ketiga	5,019	3,959
Divisyen Keempat	1,553	1,180
JUMLAH	11,085	8,350

- b. Semakan Audit mendapati 8,682 kenderaan atau 66% daripada *fleet* kenderaan Angkatan Tentera Malaysia telah mencapai usia dan perbatuan yang tidak berekonomik. Kenderaan-kenderaan tersebut yang telah berusia melebihi 4 tahun bagi motosikal dan 15 tahun bagi kenderaan berat perlu diganti seperti mana yang diperuntukkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 69
BILANGAN KENDERAAN ANGKATAN TENTERA MALAYSIA YANG
MENCAPAI USIA TIDAK BEREKONOMIK

JENIS KENDERAAN	KENDERAAN SEDIA ADA	KENDERAAN YANG MENCAPAI USIA TIDAK BEREKONOMIK
A	741	665
B	11,939	7,685
C	282	205
D	271	127
JUMLAH	13,233	8,682

- c. Angkatan Tentera Malaysia tidak berupaya melengkapkan pasukannya dengan kenderaan yang diperlukan, menggantikan semua kenderaan yang telah mencapai usia tidak ekonomi untuk dibaiki serta menyeragamkan jenis kenderaan kategori 3 tan dan ke bawah kerana peruntukan yang diperolehinya di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh dan Kelapan adalah tidak mencukupi. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Tentera Darat memerlukan sejumlah RM1,460.88 juta untuk memperolehi kenderaan jenis B dan C dan RM377.68 juta di bawah Rancangan Malaysia Kelapan. Bagaimanapun, peruntukan yang diluluskan untuk tempoh berkenaan ialah RM558.27 juta (38%) dan RM2.02 juta (0.5%) sahaja. Oleh itu, strategi perolehan Tentera Darat digubal untuk memberi tumpuan kepada penggantian kenderaan yang telah dilupuskan. Sehubungan ini, bagi kenderaan jenis trak muatan $\frac{3}{4}$ tan dan 3 tan, Tentera Darat memerlukan 6,854 kenderaan tetapi hanya 2,682 kenderaan yang dapat dibeli di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Oleh kerana kekurangan kenderaan baru, Angkatan Tentera Malaysia terpaksa menggunakan kenderaan yang sedia ada secara optima. Amalan ini telah menyebabkan *greater wear and tear* dan ini mengakibatkan kenderaan-kenderaan tersebut berada di tahap tidak ekonomi untuk dibaiki.

22.4.2.4. Penyelenggaraan Dan Pembaikan Kenderaan

- a. Seksyen 2 Bab 10 Perintah Angkatan Tentera Malaysia Jilid III menetapkan semua kenderaan, senjata dan peralatan di setiap pasukan tertakluk kepada pemeriksaan tahunan oleh Inspektorat daripada Kor Jurutera Elektrik dan Jentera, Markas Logistik, Tentera Darat. Bagi tempoh bulan Januari 2000 hingga bulan Jun 2001, Inspektorat tersebut telah menjalankan pemeriksaan tahunan terhadap kenderaan di 181 pasukan. Pada lazimnya, pemeriksaan Inspektorat menunjukkan bahawa servis kenderaan, pemeriksaan bulanan dan pemeriksaan teknikal telah dilaksanakan oleh pasukan dengan memuaskan.
- b. Adalah dianggarkan sebanyak 66% daripada jumlah *fleet* kenderaan Jenis B yang sedia ada telah mencapai usia tidak ekonomi untuk dibaiki. Angkatan Tentera Malaysia terpaksa terus menggunakan kenderaan ini walaupun menyedari akan mengakibatkan *wear and tear* yang berterusan dan kenderaan akan kerap rosak serta kos pembaikan yang tinggi. Mengikut maklumat yang diperolehi daripada Markas Logistik, Tentera Darat, antara RM11.24 juta dan RM13.19 juta telah dibelanjakan untuk membaiki kenderaan bagi tempoh 1998 hingga 2000 di woksyp Briged dan Divisyen.

- c. Pemeriksaan Audit mendapati antara 12.7% dan 17.8% daripada kerja-kerja pembaikan kenderaan yang dilakukan oleh woksyp di Briged atau Divisyen mengambil masa melebihi 3 bulan. Masa yang panjang diambil untuk kerja-kerja pembaikan adalah kerana masalah alat ganti. Proses mengadakan kontrak baru bagi pembekalan alat ganti memakan masa yang agak lama. Adalah diperhatikan antara 57.7% dan 66.8% daripada *down time* kenderaan-kenderaan berada di woksyp boleh dikurangkan sekiranya ada stok alat ganti yang diperlukan untuk kerja pembaikan tersebut.
- d. Untuk memanjangkan jangka hayat kenderaan-kenderaan yang telah berusia melebihi 10 tahun, Tentera Darat mengadakan beberapa program baik pulih untuk meninggikan paras operasi kenderaan (*vehicle operational level*) dan memastikan bilangan kenderaan boleh dipakai (*serviceable*) mencukupi untuk menjalankan tugas-tugas operasi, latihan dan pentadbiran. Antara tahun 1998 dan 2000, Tentera Darat melalui Woksyp Pusat Kuala Lumpur telah membaik pulih 137 kenderaan berkenaan dengan kos baik pulih berjumlah RM7.61 juta.

22.4.2.5. Pelupusan Kenderaan

- a. Tatacara Pengurusan Stor dan Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1997 telah menetapkan garis panduan dan prosedur di mana satu Lembaga Pemeriksa hendaklah diwujudkan sekiranya nilai perolehan asal barangan berkenaan melebihi RM20,000 tiap-tiap satu atau jumlah kesemuanya melebihi RM300,000. Barangan berkenaan boleh dilupuskan secara tender, sebut harga, lelong atau lain-lain cara pelupusan yang sesuai mengikut syor Lembaga Pemeriksa. Cawangan Pengurusan Kewangan, Kementerian Pertahanan adalah urusetia yang menguruskan pelupusan barangan. Bagi tempoh 1997 hingga 2000, Kementerian Pertahanan telah melupuskan sejumlah 2,431 daripada 2,882 kenderaan Angkatan Tentera Malaysia yang sepatutnya dilupuskan. Pada amnya, kenderaan-kenderaan tersebut telah dilupuskan secara jualan melalui sebut harga, sebagai sisa besi melalui Kontrak Pusat Perbendaharaan Malaysia dan secara hadiah atau dijadikan sasaran untuk tujuan latihan. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 70
CARA PELUPUSAN

CARA PELUPUSAN	JUMLAH KENDERAAN
Sebut harga	1,258
Sisa besi	962
Lain-lain	211
JUMLAH	2,431

b. Adalah diperhatikan proses pelupusan kenderaan Angkatan Tentera Malaysia pada lazimnya mengambil masa antara 5 hingga 25 bulan. Masa yang lama diambil kerana ia melibatkan beberapa peringkat seperti berikut :-

- permohonan depot/pasukan untuk pembentukan Lembaga Pemeriksa;
- pemeriksaan dibuat oleh Lembaga Pemeriksa yang mengesyorkan cara pelupusan patut dibuat;
- mendapatkan kelulusan Perbendaharaan Malaysia; dan
- proses penjualan barangan secara sisa besi atau sebut harga.

c. Semakan Audit terhadap 85 daripada 137 Laporan Lembaga Pemeriksa yang dibentuk antara tahun 1997 dan 2000 menunjukkan pada keseluruhannya kelewatan berlaku di beberapa peringkat seperti berikut :-

• **Pembentukan Lembaga Pemeriksa**

Urusan pelupusan adalah dijalankan sepanjang tahun oleh Lembaga Pemeriksa yang dipengerusikan oleh seorang pegawai dari Cawangan Pengurusan Kewangan. Lembaga tersebut melawat kawasan berkenaan setiap 4 bulan. Ini bermakna kenderaan-kenderaan untuk pelupusan akan berada di depot sekurang-kurangnya 4 bulan sementara menunggu pemeriksaan oleh Lembaga Pemeriksa.

• **Kelulusan Perbendaharaan Malaysia**

Selaras dengan Arahan Perbendaharaan dan Tatacara Pengurusan Stor, kelulusan pelupusan daripada Perbendaharaan Malaysia perlu diperolehi sekiranya nilai perolehan asal barangan berkenaan melebihi RM20,000 tiap-tiap satu atau RM300,000 nilai kesemuanya. Oleh kerana nilai asal setiap kenderaan adalah melebihi RM20,000, kelulusan pelupusan daripada pihak

Perbendaharaan Malaysia terlebih dahulu adalah diperlukan sebelum syor-syor pelupusan oleh Lembaga Pemeriksa boleh dilaksanakan. Adalah didapati masa yang diambil sebelum mendapat kelulusan tersebut daripada pihak Perbendaharaan Malaysia pada lazimnya adalah antara 3 hingga 4 bulan.

- **Kelewatan Menguruskan Jualan Secara Sebut Harga**

Bahagian Perolehan, Kementerian Pertahanan adalah bertanggungjawab untuk mempelawa sebut harga daripada orang perseorangan/syarikat yang berdaftar dengan Kementerian Pertahanan dalam proses pelupusan kenderaan. Pada lazimnya penjualan secara sebut harga merupakan 70% daripada proses pelupusan. Semakan Audit menunjukkan bahawa 90% kes penjualan kenderaan secara sebut harga mengambil masa melebihi 2 bulan untuk pelawaan sebut harga dan 99% mengambil masa yang sama untuk keputusan Jawatankuasa Sebut harga.

- d. Kelewatan memproses pelupusan kenderaan telah mengakibatkan semua Depot Tentera Darat sesak dengan kenderaan tersebut. Beberapa depot yang dilawati tidak dapat lagi menampung kenderaan-kenderaan yang diterima daripada pasukan-pasukan dan terpaksa menangguh penerimaannya untuk pelupusan. Mengikut maklum balas yang diperolehi daripada soal selidik yang dihantar ke depot-depot, setakat bulan Mac 2001, sejumlah 667 kenderaan adalah dalam berbagai-bagai peringkat proses pelupusan. Berikut ialah Gambar-gambar yang menunjukkan kenderaan-kenderaan tidak ekonomi untuk dibaiki (TEB) dan menunggu proses pelupusan di beberapa Depot Tentera Darat.

GAMBAR 38

**Sebahagian Kenderaan TEB Di 8 Kumpulan
Ordnan Briged, Kota Bahru, Kelantan**

GAMBAR 39

**Sebahagian Kenderaan TEB Di 71 Kumpulan
Ordnan Divisyen, Kuching, Sarawak**

GAMBAR 40

*Sebahagian Kenderaan TEB Di 73 Kumpulan
Ordnan Divisyen, Melaka*

GAMBAR 41

*Sebahagian Kenderaan TEB Di 92 Depot Kenderaan
Pusat, Kuala Lumpur*

- e. Kementerian mempelawa antara 15 dan 18 tawaran sebut harga kepada syarikat/orang perseorangan dan pada lazimnya antara 2 dan 7 syarikat/orang perseorangan yang mengambil bahagian. Pengauditan yang dijalankan terhadap 85 sebut harga bagi penjualan kenderaan antara tempoh 1997 hingga 2000 menunjukkan nilai penjualan kenderaan secara sebut harga bagi 48 kes adalah 20% lebih rendah daripada nilai harga minimum yang ditetapkan. Nilai jualan bagi 28 kes daripadanya adalah kurang daripada nilai yang boleh diperolehi sekiranya kenderaan-kenderaan tersebut dijual sebagai sisa besi melalui Kontrak-kontrak Pusat. Mengikut Garis Panduan Pelupusan Aset Dan Barangan Kerajaan yang dikeluarkan oleh Perbendaharaan Malaysia pada tahun 1997, sekiranya nilai tawaran barangan untuk dilupuskan itu jauh berkurangan daripada nilai yang sepatutnya, ia hendaklah dirujuk kepada Perbendaharaan Malaysia untuk keputusan selanjutnya. Bagaimanapun, tiada bukti menunjukkan bahawa kes-kes berkenaan telah dirujuk kepada pihak Perbendaharaan Malaysia.

22.4.3. PEMANTAUAN

22.4.3.1. Pemantauan Terhadap Perolehan Kenderaan

Setiap perkhidmatan Angkatan Tentera Malaysia adalah bertanggungjawab terhadap perancangan keperluan, perolehan, pemantauan dan perakaunan kenderaan masing-masing. Peraturan-peraturan terhadap perakaunan, penerimaan, pengeluaran dan pemulangan kenderaan terkandung di dalam Perintah Angkatan Tentera Jilid III Bab 3. Setiap perkhidmatan juga mewujudkan prosedur yang terperinci mengenainya

untuk kegunaan perkhidmatan masing-masing. Pemantauan terhadap prestasi kenderaan telah dilakukan dan terdapat kawalan rapi dari segi perbatuan dan kos penyelenggaraan/pembaikan bagi setiap kenderaan. Rekod kenderaan dalam bentuk Kad. BAT L 94 yang mengandungi maklumat seperti tarikh pembelian; kos pembelian; nombor pendaftaran serta lokasi kenderaan telah disimpan dengan baik dan kemas kini.

22.4.3.2. Pemantauan Terhadap Proses Pelupusan Kenderaan

Garis Panduan terhadap pelupusan aset dan barangan Kerajaan adalah ditetapkan di dalam Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1997. Surat pekeliling tersebut antara lain menetapkan bahawa harga tawaran sebut harga yang dipilih tidak kurang daripada harga minimum dan proses pelupusan perlu diselesaikan dalam tempoh 3 bulan dari tarikh kelulusan diterima. Bagaimanapun, pemeriksaan Audit mendapati tiada pemantauan yang sistematik dibuat oleh Kementerian terhadap aktiviti-aktiviti pelupusan. Jangka masa pelaksanaan pelupusan juga tidak diwujudkan untuk memastikan bahawa prosedur/aktiviti pelupusan dilaksanakan dengan cekap dan berkesan.

22.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

22.5.1. Secara umumnya, pengauditan ini menunjukkan bahawa Angkatan Tentera Malaysia mempunyai perancangan yang baik dalam urusan perolehan, pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan. Bagaimanapun di segi pelaksanaannya, terdapat beberapa masalah. Perolehan kenderaan tidak dapat dilaksanakan mengikut perancangan kerana kekurangan peruntukan kewangan. Proses pelupusan khususnya secara sebut harga mengambil masa yang panjang mengakibatkan nilai kenderaan berkenaan merosot kerana kenderaan berkenaan terdedah kepada hujan dan sinaran matahari.

22.5.2. Bagi membolehkan Angkatan Tentera Malaysia melaksanakan operasinya dengan lancar dan berkesan, pihak Kementerian dan lain-lain pihak yang terlibat diminta menimbang syor-syor berikut :-

22.5.2.1. Pihak Perbendaharaan Malaysia sepatutnya meluluskan peruntukan kewangan yang mencukupi untuk memperolehi kenderaan yang diperlukan bukan sahaja untuk mengganti kenderaan yang telah melebihi usia dan tidak ekonomi untuk dibaiki malahan bagi

membolehkannya melaksanakan program penyeragaman kenderaan-kenderaan jenis B. Peruntukan yang mencukupi juga perlu diberi kepada Angkatan Tentera Malaysia untuk membolehkannya melaksanakan kerja penyelenggaraan dan pembaikan kenderaan dengan cekap dan berkesan.

22.5.2.2. Bagi menjimatkan masa, Kementerian patut mendapatkan *blanket approval* daripada pihak Perbendaharaan Malaysia berhubung dengan pelupusan dan penjualan kenderaan secara sebut harga bagi mengelakkan daripada memohon kelulusan bagi setiap kes.

22.5.2.3. Kementerian patut mewujudkan satu mekanisme untuk memantau aktiviti-aktiviti pelupusan dengan lebih rapi supaya ia dapat memastikan segala prosedur/arahan berhubung dengan pelupusan dilaksanakan dengan cekap dan berkesan.

23. PROGRAM LATIHAN TENTERA DARAT

23.1. LATAR BELAKANG

Peraturan Tentera Darat dan Udara (Terma Perkhidmatan) 1961 menetapkan syarat-syarat pelantikan dan perkhidmatan bagi anggota Tentera Darat dan Udara. Antara syarat yang ditetapkan ialah seseorang itu perlu menjalani latihan asas sebelum dilantik menganggotai Pasukan Angkatan Tentera Darat. Anggota Tentera Darat juga perlu diberikan latihan lanjutan secara berterusan semasa berkhidmat dalam Angkatan Tentera agar mereka berupaya menjalankan tugas-tugas ketenteraan dengan lebih cekap dan berkesan di samping membantu mereka untuk meningkat kerjaya.

23.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada Program Latihan Tentera Darat telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur.

23.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini meliputi aktiviti-aktiviti latihan Tentera Darat bagi tempoh 1999 hingga bulan Jun 2001 dan merangkumi aspek-aspek perancangan, pelaksanaan dan pemantauan. Kajian ini ditumpukan kepada latihan-latihan yang dikendalikan oleh Institusi Latihan Tentera Darat. Rekod-rekod di Markas Latihan Tentera Darat dan 10 Institusi Latihan telah disemak. Bagi Institusi Latihan yang tidak dilawati, analisis Audit telah dilakukan terhadap laporan-laporan kemajuan yang dikemukakan oleh Institusi berkenaan.

23.4. PENEMUAN AUDIT

23.4.1. PERANCANGAN

Bagi membolehkan Program Latihan Tentera Darat dilaksanakan dengan berkesan, perancangan yang teratur berhubung dengan pelaksanaan kursus, kemudahan-kemudahan latihan, pengambilan pelatih dan tenaga pengajar, kurikulum latihan serta peruntukan kewangan yang mencukupi adalah diperlukan.

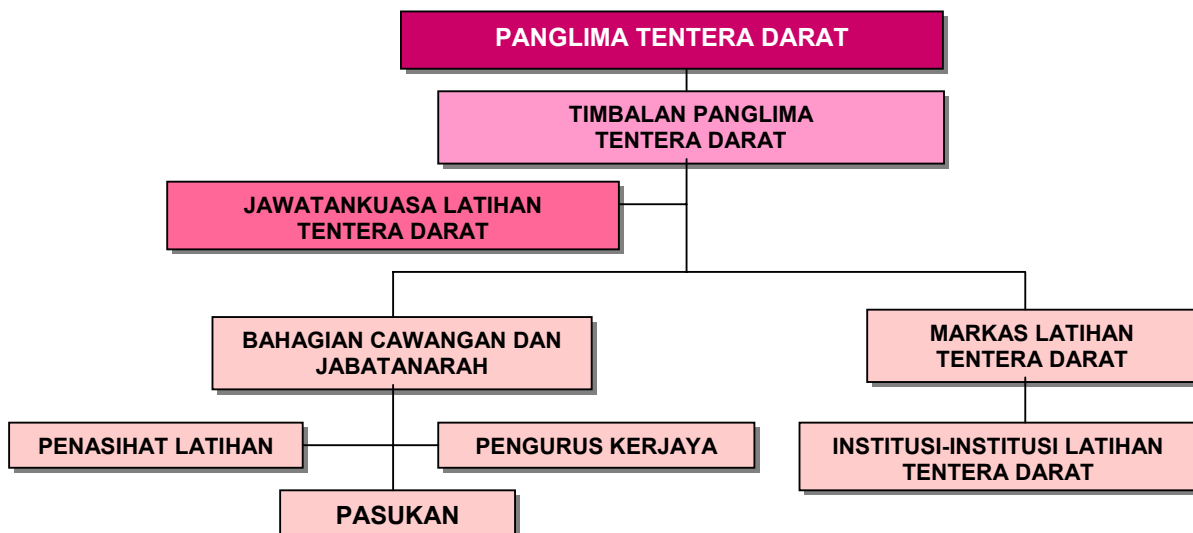
23.4.1.1. Struktur Organisasi

- a. Bagi memastikan Program Latihan Tentera Darat dirancang dan dilaksanakan dengan teratur, satu Jawatankuasa Latihan Tentera

Darat yang dipengerusikan oleh Timbalan Panglima Tentera Darat dan dianggotai oleh beberapa pegawai kanan dari Markas Tentera Darat, Cawangan Sumber Manusia, Cawangan Logistik dan Cawangan Risik telah diwujudkan. Jawatankuasa ini bertanggungjawab untuk meluluskan keperluan-keperluan latihan, kurikulum latihan, kursus-kursus baru yang diperkenalkan dan peruntukan sumber-sumber latihan. Jawatankuasa ini juga adalah bertanggungjawab memilih Penasihat Latihan.

- b. Penasihat-penasihat Latihan adalah terdiri antaranya daripada Pengarah-pengarah Jabatanarah Kor Ordnans; Armor; Polis Tentera dan Perkhidmatan; Pengarah Cawangan Sumber Manusia dan Pengarah Pendidikan. Mereka bertanggungjawab untuk mengenal pasti dan mengusulkan keperluan-keperluan latihan serta menguruskan latihan individu kor masing-masing.
- c. Markas Latihan Tentera Darat bertanggungjawab menyelaraskan perancangan latihan bagi Tentera Darat dan ia merangkumi aspek-aspek kemudahan latihan, pengambilan pelatih dan tenaga pengajar, kurikulum latihan serta peruntukan kewangan yang diperlukan. Program-program Latihan Tentera Darat dilaksanakan oleh 16 Institusi Latihan di seluruh negara. Setiap Institusi Latihan diketuai oleh seorang Komandan berpangkat Kolonel/Leftenan Kolonel. Struktur organisasi pengurusan latihan Tentera Darat adalah seperti di Carta berikut :-

CARTA 14
STRUKTUR ORGANISASI PENGURUSAN LATIHAN TENTERA DARAT

23.4.1.2. Program Latihan

- a. Program Latihan Tentera Darat terdiri daripada 2 jenis iaitu Latihan Asas dan Latihan Dalam Perkhidmatan. Latihan Asas diadakan bagi melatih bakal-bakal pegawai dan anggota yang memasuki perkhidmatan Tentera Darat. Latihan selama 2 hingga 12 bulan diberikan kepada pegawai-pegawai manakala latihan selama 4 bulan diberi kepada anggota lain-lain pangkat.
- b. Latihan Dalam Perkhidmatan terdiri daripada kursus kerjaya dan kursus *functional*. Kursus kerjaya merupakan kursus yang wajib dihadiri oleh anggota Tentera Darat untuk membolehkan mereka menjalankan tugas masing-masing sejajar dengan pangkat yang disandang. Kursus ini juga penting bagi membantu mereka meningkat kerjaya. Antara perkara penting yang diliputi di bawah kursus kerjaya ialah kursus sebagai Pegawai Kor, Ketua Platun, Tugas Staf manakala bagi anggota lain-lain pangkat ialah Kursus Kadar, Ketua Seksyen, Platun Sarjan dan Kursus Pegawai Tidak Bertauliah yang merangkumi subjek seperti ilmu kawad, pengendalian senjata, taktik dan kepakaran kor. Kursus *functional* merupakan kursus-kursus sampingan yang diberi kepada pegawai dan anggota Tentera Darat untuk meningkatkan kemahiran mereka dalam bidang-bidang tertentu seperti Kursus Teknologi Maklumat, Bahasa Inggeris, Teknologi Makanan, Kaunseling, Pertahanan Biologikal Kimia dan Pelatih Jasmani serta Sukan.
- c. Rancangan latihan tahunan bagi anggota yang sedang berkhidmat disediakan oleh Markas Latihan Tentera Darat selewat-lewatnya pada akhir bulan Julai setiap tahun. Jenis dan bilangan kursus serta bilangan pelatih ditentukan berdasarkan kepada penyata keperluan kursus yang dikemukakan oleh Jabatanarah Kor dan kemampuan Institusi Latihan untuk melaksanakannya. Hasil perancangan ini akan didokumenkan dalam Program Latihan Individu Tahunan yang dikenali sebagai Buku Kod Angkatan Tentera No. 2. Program ini perlu diluluskan oleh Jawatankuasa Latihan yang dipengerusikan oleh Timbalan Panglima Tentera Darat. Semua Institusi Latihan adalah bertanggungjawab melaksanakan latihan-latihan yang telah dijadualkan dan sekiranya terdapat latihan yang ditambah/dibatal, ia perlu mendapat kelulusan daripada Jawatankuasa berkenaan.

23.4.1.3. Kemudahan Latihan

Mengikut perancangan, Latihan-latihan Asas dijalankan di 2 Institusi Latihan manakala Latihan Dalam Perkhidmatan dilaksanakan di 14 Institusi Latihan. Setiap Institusi Latihan telah menetapkan beberapa kemudahan asas dan peralatan yang perlu disediakan untuk pelatih-pelatih seperti tempat penginapan, bilik/dewan latihan, dewan makan, makmal/bengkel, stor, peralatan pembelajaran, sirkit memandu, lapang sasaran dan kemudahan sukan serta riadah. Kedudukan Institusi mengikut jenis latihan yang ditawarkan adalah seperti berikut :-

JADUAL 71
INSTITUSI-INSTITUSI LATIHAN TENTERA DARAT

JENIS LATIHAN	PUSAT LATIHAN
Latihan Asas	• Kolej Tentera Darat • Pusat Latihan Asas Tentera Darat
Latihan Tempur	• Pusat Latihan Tempur Tentera Darat (PULADA) • Pusat Latihan Peperangan Khusus
Latihan Bantuan Tempur	• Pusat Latihan Armor (PULAMOR) • Pusat Latihan Artileri • Institut Kejuruteraan Medan (IKEM) • Institut Komunikasi dan Elektronik Tentera Darat
Latihan Bantuan Perkhidmatan	• Pusat Latihan Perisikan • Pusat Latihan Kor Polis Tentera
Latihan Logistik	• Pusat Latihan Kor Perkhidmatan (PULMAT) • Pusat Latihan Kor Ordnans (PULNORD)
Latihan Pengurusan	• Institut Pengurusan Tentera Darat • Pusat Latihan Muzik Tentera Darat
Latihan Teknologi	• Institut Kejuruteraan Tentera Darat
Latihan Pasukan Simpanan	• Pusat Latihan Askar Wataniah

23.4.1.4. Pengambilan Pelatih

- a. Bilangan pengambilan pelatih bagi Latihan Asas ditetapkan dengan berdasarkan kepada bilangan jawatan yang diluluskan untuk diisi bagi sesuatu tahun, mengganti anggota yang dijangka bersara wajib, bersara pilihan, meletak jawatan dan jawatan tambahan untuk sesuatu tahun. Pengambilan pelatih bagi menghadiri Latihan Asas bagi pegawai diuruskan oleh Cawangan Tenaga Kerja, Markas Angkatan Tentera manakala pengambilan anggota baru dilaksanakan oleh Cawangan Sumber Manusia, Markas Tentera Darat. Pencalonan anggota untuk menghadiri Latihan-latihan Dalam Perkhidmatan dibuat oleh setiap Jabatanarah Kor Tentera Darat.

- b. Bagi tempoh 1999 hingga bulan Jun 2001, sejumlah 21 Latihan Asas untuk 10,722 pelatih dan 1,846 Latihan Dalam Perkhidmatan untuk 37,340 anggota telah dirancang. Jumlah keseluruhan yang akan dilatih adalah seramai 48,062 orang. Butir-butirnya mengikut tahun adalah seperti berikut :-

JADUAL 72
LATIHAN-LATIHAN YANG DIRANCANG
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA BULAN JUN 2001

JENIS LATIHAN	1999 (Bilangan)		2000 (Bilangan)		2001 (Bilangan)		JUMLAH (Bilangan)	
	LATIHAN	PELATIH	LATIHAN	PELATIH	LATIHAN	PELATIH	LATIHAN	PELATIH
Latihan Asas	6	2,431	8	4,598	7	3,693	21	10,722
Latihan Dalam Perkhidmatan	602	13,993	623	14,595	621	8,752	1,846	37,340

23.4.1.5. Tenaga Pengajar

- a. Setiap Institusi Latihan mempunyai perjawatan jurulatih masing-masing. Jurulatih-jurulatih tersebut terdiri daripada pegawai tentera dan anggota lain-lain pangkat yang dipilih berdasarkan kepada kepakaran mereka. Jurulatih kategori pegawai dipilih oleh Lembaga Pemilihan Jurulatih, Markas Latihan Tentera Darat. Bagi jurulatih kategori lain-lain pangkat, mereka dipilih oleh Jabatanarah Kor masing-masing atas syor Institusi Latihan berdasarkan kepada pencapaian mereka semasa menghadiri kursus di Institusi Latihan berkenaan. Penceramah dari agensi-agensi berkaitan juga dijemput dari semasa ke semasa untuk menyampaikan ceramah berhubung dengan perkara-perkara tertentu di Institusi-institusi tersebut. Beberapa Institusi Latihan seperti Pusat Latihan Darat dan Institusi Kejuruteraan Darat juga mendapatkan khidmat tenaga pengajar dari luar negara bagi bidang-bidang yang memerlukan kepakaran tertentu.
- b. Tentera Darat tidak menetapkan norma/nisbah antara tenaga pengajar dengan pelatih yang patut diikuti oleh Institusi-institusi Latihan bagi memastikan keberkesanan latihan diberi. Bagaimanapun, mengikut pihak pengurusan Institusi Latihan bagi kursus asas kawad, nisbah yang baik antara pengajar dengan pelatih ialah seorang pengajar bagi 10 orang pelatih (1:10).

23.4.1.6. Kurikulum Latihan

Penggubalan kurikulum latihan adalah berdasarkan kepada keperluan Tentera Darat dari semasa ke semasa. Seperti mana yang telah dirancang, semua kurikulum latihan telah diluluskan oleh Jawatankuasa Latihan Tentera Darat. Antara perkara yang diliputi dalam Latihan Asas dan Latihan Dalam Perkhidmatan adalah seperti berikut :-

JADUAL 73
KURIKULUM LATIHAN ASAS DAN LATIHAN DALAM PERKHIDMATAN

JENIS LATIHAN	KANDUNGAN KURIKULUM
LATIHAN ASAS Kadet Dan Rekrut	Latihan Kawad, Pengendalian Senjata, Kemahiran Asas Ketenteraan, Ketahanan Fizikal dan Mental, Kepimpinan, Latihan Renang, Pendidikan Kerohanian
LATIHAN DALAM PERKHIDMATAN Pegawai Dan Anggota Lain-lain Pangkat	Teknik Dan Taktik Peperangan, Tugas Staf, Kawad, Persenjataan, Pengurusan, Kepimpinan, Kecergasan Jasmani Dan Mental, Kerohanian, Pengkhususan Ketukangan, Taktik Khas, Muzik, Jurumeriam, Jurusemboyan, Kejuruteraan, Perisikan, Perakaunan, Jurusajian, Perundangan Dan Pendidikan

23.4.1.7. Peruntukan Kewangan Dan Keperluan Logistik

Jumlah peruntukan kewangan yang diperlukan secara keseluruhannya oleh Institusi-institusi Latihan tidak dapat ditentukan kerana ia mendapat peruntukan daripada pelbagai sumber seperti berikut :-

- a. Bagi Dasar Sedia Ada, Institusi-institusi Latihan mendapat peruntukan daripada Markas Latihan Tentera Darat. Jumlah yang diperuntukkan untuk sesuatu Institusi bergantung kepada batas perbelanjaan yang diluluskan untuk Markas berkenaan.
- b. Institusi-institusi Latihan hanya memohon peruntukan kewangan sekiranya ia perlu melaksanakan Dasar Baru atau perluasan skop aktiviti-aktiviti latihan Tentera Darat. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, sejumlah RM4.50 juta telah dipohon oleh Institusi-institusi Latihan bagi membiayai keperluan Dasar Baru/perluasan skop aktiviti-aktiviti latihan. Antara Institusi Latihan yang memohon peruntukan tersebut adalah seperti berikut :-

JADUAL 74
PERMOHONAN PERUNTUKAN BAGI DASAR BARU/PERLUASAN SKOP
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

INSTITUSI LATIHAN	PERUNTUKAN (RM)			
	1999	2000	2001	JUMLAH
Institut Komunikasi dan Elektronik Tentera Darat	137,000	224,000	Tidak Mohon	361,000
Institut Pengurusan Tentera Darat	448,000	500,000	500,000	1,448,000
Institut Kejuruteraan Tentera Darat	309,100	225,156	825,156	1,359,412
Institut Kejuruteraan Medan	250,000	Tidak Mohon	56,137	306,137
Pusat Latihan Kor Ordnans	29,000	63,960	Tidak Mohon	92,960
Kolej Tentera Darat	Tidak Mohon	Tidak Mohon	864,000	864,000
Pusat Latihan Kor Perkhidmatan	Tidak Mohon	Tidak Mohon	68,000	68,000
JUMLAH	1,173,100	1,013,116	2,313,293	4,499,509

- c. Peruntukan bagi membiayai sebahagian besar keperluan Institusi-institusi Latihan seperti penyelenggaraan/pembaikan kenderaan, bangunan, infrastruktur, kemudahan dan peralatan, perkhidmatan dobi, perolehan barangan stor dan alat tulis serta lain-lain peralatan latihan diperolehi daripada peruntukan aktiviti Logistik. Bagaimanapun, pihak Audit tidak dapat menentukan jumlah yang sebenarnya diperlukan oleh Institusi-institusi Latihan untuk tujuan tersebut.

Pada umumnya, Tentera Darat mempunyai perancangan yang baik untuk melatih pegawai dan anggota-anggotanya.

23.4.2. PELAKSANAAN

23.4.2.1. Program Latihan

- a. Bagi tempoh 1999 hingga bulan Jun 2001, 20 daripada 21 siri Latihan Asas dan 1,616 daripada 1,846 siri Latihan Dalam Perkhidmatan telah dilaksanakan di Institusi-institusi Latihan Tentera Darat.
- b. Pada keseluruhannya, Institusi-institusi Latihan Tentera Darat telah dapat melaksanakan hampir kesemua kursus yang dirancang. Bagi tahun 1999 dan 2000, semua Latihan Asas yang dirancang telah dilaksanakan sepenuhnya manakala bagi Latihan Dalam Perkhidmatan, 99% daripada kursus yang dirancang telah dilaksanakan. Latihan-latihan yang dijalankan di Institusi-institusi Latihan Tentera Darat berbanding dengan rancangannya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 75
PRESTASI PENCAPAIAN LATIHAN DI INSTITUSI-INSTITUSI LATIHAN TENTERA DARAT
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA BULAN JUN 2001

JENIS/PUSAT LATIHAN	BILANGAN SIRI LATIHAN								
	1999			2000			2001		
	DIRANCANG	DILAKSANA	PERATUS %	DIRANCANG	DILAKSANA	PERATUS %	DIRANCANG	DILAKSANA (HINGGA JUN 2001)	PERATUS %
Latihan Asas									
Rekrut Lelaki	2	2	100	3	3	100	3	3	100
Rekrut Wanita	1	1	100	1	1	100	1	0*	0
Pegawai Kadet KTD**	1	1	100	2	2	100	1	1	100
Pegawai Graduan	1	1	100	1	1	100	1	1	100
Perantis	1	1	100	1	1	100	1	1	100
JUMLAH	6	6	100	8	8	100	7	6	86
Latihan Dalam Perkhidmatan									
Pusat Latihan Tentera Darat	27	26	96	29	27	93	30	16	53
Pusat Latihan Peperangan Khusus	47	47	100	53	53	100	50	49	98
Institut Pengurusan Tentera Darat	87	87	100	98	98	100	95	55	58
Pusat Latihan Askar Wataniah	22	20	91	18	18	100	19	18	95
Pusat Latihan Armor	37	37	100	42	41	98	39	22	56
Institut Komunikasi dan Elektronik Tentera Darat	52	46	88	59	59	100	64	41	64
Institut Kejuruteraan Medan	43	43	100	32	32	100	39	23	59
Pusat Latihan Artileri	26	26	100	38	36	95	33	24	73
Pusat Latihan Risik	8	8	100	10	10	100	12	11	92
Pusat Latihan Kor Perkhidmatan	145	145	100	142	140	99	136	76	56
Pusat Latihan Kor Polis Tentera	32	31	97	34	34	100	40	21	53
Pusat Latihan Kor Ordnans	26	25	96	25	24	96	20	19	95
Pusat Latihan Muzik	4	4	100	6	6	100	5	3	60
Institut Kejuruteraan Tentera Darat	46	46	100	37	37	100	39	32	82
JUMLAH	602	591	98	623	615	99	621	410	66

* Tiada Pengambilan Anggota Baru Wanita Dibuat Pada Tahun 2001

** Kolej Tentera Darat

23.4.2.2. Kemudahan Latihan

a. Bangunan

- i. Tentera Darat mempunyai 16 Institusi Latihan di seluruh negara. Kebanyakan Institusi tersebut terletak dalam kawasan kem yang mempunyai bangunan-bangunan lama kecuali Pusat Latihan Asas Tentera Darat, Port Dickson. Pusat ini telah disiapkan pada bulan Februari 2000. Bangunan-bangunan Institusi yang lain didapati uzur dan mengalami beberapa kerosakan di beberapa bahagian bangunan seperti Gambar-gambar berikut :-

GAMBAR 42

*Bangunan Zaman British Di Institut
Kejuruteraan Tentera Darat*

GAMBAR 43

*Bangunan Lama Di Pusat Latihan
Tentera Darat*

- ii. Lima bangunan Institusi Latihan yang lain iaitu Pusat Latihan Armor, Institut Kejuruteraan Tentera Darat, Pusat Latihan Asas Tentera Darat, Pusat Latihan Kor Perkhidmatan dan Pusat Latihan Askar Wataniah telah mengalami kerosakan akibat daripada serangan anai-anai. Keadaan bangunan adalah seperti Gambar berikut :-

GAMBAR 44

Serangan Anai-Anai Di PULMAT

GAMBAR 45

Serangan Anai-Anai Di PULAMOR

- iii. Pihak Audit tidak dapat mengesahkan jumlah pelatih yang boleh ditempatkan di sesebuah Institusi Latihan pada sesuatu masa. Bagaimanapun daripada lawatan Audit ke Institusi-institusi berkenaan, adalah didapati berlaku kesesakan yang ketara di bilik-bilik kuliah, asrama penginapan dan dewan makan. Ini adalah kerana bilangan pelatih yang diambil pada sesuatu masa tidak seimbang dengan kemudahan yang disediakan di Institusi berkenaan. Berikut diberikan Gambar-gambar yang menunjukkan keadaan-keadaan tersebut :-

GAMBAR 46

Keadaan Bilik Penginapan Di PULNORD Yang Hanya Menempatkan 1 Meja Tulis Sahaja Untuk Kegunaan 8 Orang Penuntut

GAMBAR 47

Bilik Kuliah Untuk 60 Pelatih Memuatkan Hampir 100 Pelatih Di PULADA

- iv. Beberapa Institusi Latihan menghadapi masalah penyimpanan kenderaan dan peralatan kerana kekurangan garaj/bay dan stor yang sesuai.

GAMBAR 48

Keadaan Wheel Barrow Yang Ditempatkan Di Stor Tanpa Hawa Dingin Di PULNORD

GAMBAR 49

Bot Katamaran Yang Digunakan Dalam Latihan Di IKEM Yang Tidak Mempunyai Stor Penyimpanan

b. Peralatan

Peralatan bantuan mengajar merupakan elemen yang penting bagi memastikan kecemerlangan serta kualiti sesuatu bidang latihan yang dilaksanakan. Untuk mencapai ke tahap kecemerlangan tersebut, adalah penting bagi pihak pengurusan Institusi-institusi Latihan memastikan peralatan bantuan mengajar bukan sahaja baru dan relevan bahkan mestilah juga mencukupi dan sentiasa dalam keadaan yang boleh digunakan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati beberapa Institusi Latihan menghadapi masalah untuk melaksanakan latihan mengikut kurikulum yang ditetapkan kerana kekurangan peralatan bantuan mengajar dari segi kuantiti, keupayaan, kecanggihan dan sebagainya. Antara contoh masalah adalah seperti berikut :-

- i. Daripada 56 kereta kebal/perisai di Pusat Latihan Armor, hanya 7 atau 12.5% yang boleh dikategorikan sebagai boleh tempur di mana semua sub sistemnya iaitu enjin, alat pejera (*optic*), *turret*, alat-alat persenjataan dan peralatan semboyan dapat berfungsi. Keadaan sedemikian menyebabkan Pusat Latihan Armor terpaksa meminjam kenderaan-kenderaan daripada pasukan armor yang lain bagi menjayakan program latihannya. Bagaimanapun, tidak semua kenderaan yang diperlukan dapat dipinjamkan oleh pasukan-pasukan berkenaan menyebabkan Pusat Latihan Armor terpaksa menggunakan kenderaan-kenderaan yang dikategorikan sebagai tidak boleh tempur dalam latihannya. Keadaan ini boleh menjejaskan keberkesanan kursus.
- ii. Beberapa Institusi Latihan mengendalikan kursus yang menggunakan senjata-senjata seperti senapang dan pistol. Bagaimanapun, Pusat Latihan Risik dan Pusat Latihan Askar Wataniah menghadapi kekurangan senjata menyebabkan latihan berkenaan tidak dapat dijalankan dengan lancar. Peralatan lama seperti alat semboyan, peralatan bengkel, *static trainer*, komputer dan lain-lain masih digunakan dalam latihan oleh beberapa Institusi Latihan.
- iii. Masalah utama yang dihadapi oleh semua Institusi Latihan yang dilawati ialah kekurangan alat-alat *audio visual*. Alat bantuan

mengajar utama yang masih digunakan oleh semua Institusi Latihan ialah alat *Overhead Projector* yang kebanyakannya uzur dan tidak ekonomi untuk dibaiki. Institusi Latihan juga menghadapi kekurangan layar paparan (*screen*) di bilik kuliah dan beberapa Institusi Latihan masih menggunakan papan hitam dan kapur.

- iv. Setiap Institusi Latihan telah dibekalkan dengan beberapa komputer oleh Pusat Teknologi Maklumat Tentera Darat tetapi bilangannya adalah terhad dan *obsolete* kerana ia merupakan model lama. Institusi Latihan juga tidak mempunyai kemudahan capaian ke *Internet*.

23.4.2.3. Pengambilan Pelatih

a. Latihan Asas

Bagi tempoh 1999 hingga bulan Jun 2001, seramai 10,079 pelatih telah mengikuti 22 kursus asas yang dijalankan oleh 3 Institusi Latihan. Sehingga bulan Jun 2001, seramai 7,139 daripada mereka telah pun menamatkan kursus mereka dan diterima untuk berkhidmat sebagai anggota tentera.

b. Latihan Dalam Perkhidmatan

- i. Berdasarkan kepada maklum balas yang diterima daripada Jabatanarah Kor, adalah didapati setakat bulan Disember 2001, seramai 11,443 anggota Tentera Darat tidak berpeluang untuk mengikuti kursus-kursus kerjaya kerana Institusi Latihan tidak berupaya menampung bilangan pelatih yang ramai pada satu-satu masa. Keadaan ini boleh menjejaskan peluang kenaikan pangkat anggota-anggota berkenaan kerana antara syarat kenaikan pangkat ialah seseorang anggota itu perlu terlebih dahulu menghadiri kursus kerjaya. Sungguhpun pada tahun 2002, seramai 6,200 daripada anggota berkenaan akan diambil untuk mengikuti kursus kerjaya, namun masih ada lagi 5,243 anggota yang tidak berpeluang mengikutinya. Ringkasan bilangan anggota terlibat mengikut Kor adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 76
BILANGAN ANGGOTA TENTERA DARAT
YANG BELUM MENGHADIRI KURSUS KERJAYA

JABATAN/ARAH KOR	BILANGAN CALON LAYAK UNTUK DINAIKKAN PANGKAT PADA TAHUN 2001 TETAPI BELUM MENGIKUTI KURSUS KERJAYA	BILANGAN CALON YANG DITAWARKAN KURSUS OLEH INSTITUSI LATIHAN PADA TAHUN 2002	BAKI CALON YANG TIDAK DAPAT MENGIKUTI KURSUS KERJAYA PADA AKHIR TAHUN 2002
Kor Ordnans	1,321	463	858
Kor Infantri	470	257	213
Kor Armor	72	21	51
Kor Artileri	2,455	1,708	747
Kor Jurutera Letrik dan Jentera	1,163	529	634
Kor Risik	1,248	266	982
Kor Semboyan	779	779	0
Kor Jurutera	690	514	176
Kor Perkhidmatan	2,289	1,106	1,183
Kor Polis Tentera	948	557	391
Kor Perkhidmatan Am	8	-	8
JUMLAH	11,443	6,200	5,243

- ii. Bagi menampung ketidakupayaan Institusi Latihan untuk menempatkan bilangan pelatih yang ramai pada satu-satu masa, maka beberapa kursus telah diadakan secara *decentralize* di pasukan-pasukan masing-masing. Kursus-kursus yang akan dibuat secara *decentralize*, ditentukan oleh Markas Latihan Angkatan Tentera. Jurulatih dan pelatih-pelatih akan dipilih dari unit-unit di persekitaran pasukan penganjur. Pemilihan pelatih masih mengikut syarat-syarat yang telah ditetapkan dalam Buku Kod Angkatan Tentera No. 2. Sungguhpun latihan-latihan dibuat secara *decentralize*, Institusi Latihan masih memainkan peranan utama dalam menentukan kejayaan kursus-kursus berkenaan seperti memberi peruntukan kewangan, membuat penilaian kursus dan menyediakan laporan-laporan mengenainya. Pada tahun 2001 sejumlah 90 siri kursus yang melibatkan 4,886 pelatih telah dijalankan secara *decentralize*. Ringkasannya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 77
RINGKASAN KURSUS YANG DIJALANKAN
SECARA *DECENTRALIZE* PADA TAHUN 2001

INSTITUSI LATIHAN	TAHUN 2001	
	JUMLAH SITI KURSUS	JUMLAH PELATIH
Pusat Latihan Tempur Tentera Darat	9	1,026
Institut Pengurusan Tentera Darat	28	1,920
Pusat Latihan Armor	19	534
Institut Komunikasi Elektronik Tentera Darat	6	216
Pusat Latihan Artileri	8	480
Pusat Latihan Kor Perkhidmatan	9	270
Pusat Latihan Polis Tentera	9	380
Pusat Latihan Muzik	2	60
JUMLAH	90	4,886

- iii. Kursus dan latihan di Institusi Latihan Tentera Darat juga telah dihadiri oleh anggota tentera dari luar negara. Pada tahun 2000 dan 2001, seramai 213 anggota tersebut telah menghadiri kursus di beberapa Institusi Latihan Tentera Darat. Butir-butirnya adalah seperti berikut :-

JADUAL 78
ANGGOTA TENTERA LUAR NEGARA YANG MENGHADIRI
LATIHAN DI INSTITUSI LATIHAN TENTERA DARAT

NEGARA	TAHUN (Bilangan Anggota)	
	2000	2001
Amerika	8	3
Perancis	4	4
Bosnia	12	16
Australia	3	4
New Zealand	2	2
Pakistan	1	2
Singapura	3	3
Brunei	67	43
Indonesia	2	2
Bangladesh	7	7
India	1	4
Myanmar	5	0
Sudan	0	6
Filipina	0	2
JUMLAH	115	98

23.4.2.4. Tenaga Pengajar

- a. Daripada 351 jawatan pengajar kategori pegawai yang diluluskan, hanya 230 jawatan atau 65.5% telah diisi manakala hanya 63.4% atau 1,556 daripada 2,455 jawatan pengajar kategori lain-lain pangkat yang diisi.
- b. Mengikut norma kerja di pasukan, nisbah yang baik antara pengajar dan pelatih bagi Latihan Asas ialah seorang pengajar bagi 10 orang pelatih (1:10). Bagaimanapun, berdasarkan kepada bilangan pengajar dan pelatih yang ada di Pusat Latihan Asas Tentera Darat di Port Dickson pada sesuatu masa, adalah didapati nisbah ini tidak dapat diikuti. Berikut diberikan contoh-contohnya :-

JADUAL 79
NISBAH ANTARA PENGAJAR DENGAN PELATIH BAGI KURSUS KAWAD
DI PUSAT LATIHAN ASAS TENTERA DARAT PADA TAHUN 2000 DAN 2001

NO. SIRI KURSUS	TEMPOH		BILANGAN PELATIH	BILANGAN PENGAJAR	NISBAH
	MULA	TAMAT			
142/99	September 1999	Februari 2000	1,831	93	1:20
144/00	Julai 2000	November 2000	1,285	93	1:14
145/00	Oktober 2000	April 2001	2,425	93	1:26
146/01	Februari 2001	Ogos 2001	2,087	93	1:22
147/01	Jun 2001	Disember 2001	2,964	93	1:32

23.4.2.5. Kurikulum Latihan

- a. Kurikulum latihan telah disediakan mengikut perancangan. Ia telah diluluskan oleh Jawatankuasa Latihan Tentera Darat sebelum dilaksanakan.
- b. Mulai tahun 1992, beberapa kursus ketukangan Tentera Darat yang dilaksanakan di Institusi Latihan telah diiktiraf oleh Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan. Pada tahun 1997, program pengiktirafan telah digantikan dengan sistem pentauliahkan di mana sebanyak 5 Institusi Latihan Tentera Darat telah ditauliahkan sebagai pusat bertauliah bagi menjalankan kursus ketukangan tersebut. Institusi-institusi itu ialah Institut Kejuruteraan Medan; Institut Kejuruteraan Tentera Darat; Institut Komunikasi Elektronik Tentera Darat; Pusat Latihan Kor Perkhidmatan dan Pusat Latihan Kor Ordnans. Institusi-institusi ini dapat menyediakan anggota tentera dengan kemahiran

yang diiktiraf oleh pasaran (*marketable skill*). Sehubungan dengan pengiktirafan tersebut, kurikulum kursus-kursus berkaitan telah diubah suai mengikut keperluan yang ditetapkan oleh Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, seramai 3,948 pelatih daripada 5 Institusi berkenaan telah menerima Sijil Kemahiran Malaysia yang dikeluarkan oleh Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan iaitu seramai 932 pelatih pada tahun 1999, 1,302 pelatih pada tahun 2000 dan 1,714 pelatih pada tahun 2001.

23.4.2.6. Peruntukan Kewangan dan Keperluan Logistik

- a. Adalah didapati kursus di Institusi Latihan terpaksa dijalankan dalam keadaan serba kekurangan kerana masalah kewangan dan logistik namun pencapaian pelaksanaan kursus berkenaan adalah tinggi. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, hanya RM1.39 juta atau 30.9% daripada sejumlah RM4.50 juta yang dipohon oleh Institusi-institusi Latihan Tentera Darat bagi membiayai keperluan Dasar Baru/Perluasan Skop Aktiviti-aktiviti Latihan Tentera Darat telah diluluskan. Butir-butirnya adalah seperti berikut :-

JADUAL 80
PERMOHONAN DAN PENERIMAAN PERUNTUKAN
BAGI DASAR BARU/PERLUASAN SKOP AKTIVITI LATIHAN TENTERA DARAT
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

INSTITUSI LATIHAN	1999 PERUNTUKAN (RM)		2000 PERUNTUKAN (RM)		2001 PERUNTUKAN (RM)		JUMLAH PERUNTUKAN (RM)	
	Mohon	Lulus	Mohon	Lulus	Mohon	Lulus	Mohon	Lulus
Institut Komunikasi & Elektronik Tentera Darat	137,000	36,965	224,000	TL	TM	-	361,000	36,965
Institut Pengurusan Tentera Darat	448,000	TL	500,000	TL	500,000	400,000	1,448,000	400,000
Institut Kejuruteraan Tentera Darat	309,100	208,315	225,156	TL	825,156	300,000	1,359,412	508,315
Institut Kejuruteraan Medan	250,000	TL	TM	-	56,137	TL	306,137	TL
Pusat Latihan Kor Ordnans	29,000	10,000	63,960	TL	TM	-	92,960	10,000
Kolej Tentera Darat	TM	-	TM	-	864,000	432,000	864,000	432,000
Pusat Latihan Kor Perkhidmatan	TM	-	TM	-	68,000	TL	68,000	TL
JUMLAH	1,173,100	255,280	1,013,116	-	2,313,293	1,132,000	4,499,509	1,387,280

(*) **TM = Tidak Mohon** **TL = Tidak Lulus**

- b. Selain dari itu, bagi tempoh 1999 hingga 2001 Institusi-institusi Latihan telah diberi peruntukan berjumlah RM20.83 juta untuk aktiviti pengurusan harian yang merangkumi perbelanjaan untuk tuntutan tugas rasmi, waran perjalanan dan lain-lain penyelenggaraan kecil.
- c. Institusi Latihan juga tidak dapat merancang perolehan dan penyenggaraan peralatan serta kemudahan Institusi Latihan berkenaan dengan lebih teratur memandangkan permohonan peruntukan untuk tujuan tersebut perlu mendapat kelulusan daripada Aktiviti Logistik Tentera Darat.

23.4.3. PEMANTAUAN

Markas Latihan Tentera Darat bertanggungjawab untuk memantau pengurusan Institusi Latihan dan pelaksanaan program latihan. Pemantauan ini meliputi aspek-aspek program latihan, penilaian latihan, keperluan jurulatih, keperluan kewangan dan logistik.

23.4.3.1. Pemantauan dari segi kemajuan latihan dilakukan di beberapa peringkat melalui mesyuarat-mesyuarat yang diadakan seperti Mesyuarat Jawatankuasa Latihan Tentera Darat yang dipengerusikan oleh Timbalan Panglima Tentera Darat, Mesyuarat Panglima Markas Latihan dan Mesyuarat Pengarah Latihan. Selain dari itu, Markas Latihan Tentera Darat juga mengeluarkan laporan tahunan mengenai kemajuan kursus untuk dibincang di Mesyuarat Jawatankuasa Latihan Tentera Darat.

23.4.3.2. Beberapa penilaian latihan terhadap pelatih-pelatih dijalankan bagi menentukan keberkesanan kursus-kursus yang dilaksanakan di Institusi Latihan. Contohnya adalah seperti berikut :-

- Kertas-kertas kerja yang disediakan untuk dipersembahkan semasa latihan oleh pelatih-pelatih akan dinilai.
- Pelatih-pelatih akan diuji tahap pencapaian semasa menjalani latihan amali seperti latihan menembak, memandu dan sebagainya.
- Pegawai-pegawai Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan melawat Institusi-institusi Latihan berkaitan dari semasa ke semasa untuk memantau pelaksanaan kursus-kursus berkenaan.

23.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

23.5.1. Kajian yang dijalankan mendapati Tentera Darat telah menyediakan perancangan yang baik bagi melatih anggota-anggotanya. Ia juga dapat melaksanakan hampir kesemua kursus yang telah dirancangnya bagi tahun 1999 dan 2000 sungguhpun tidak mempunyai kemudahan-kemudahan latihan yang secukupnya akibat daripada kekurangan peruntukan kewangan.

23.5.2. Memandangkan latihan-latihan untuk anggota-anggota tertentu adalah penting bagi mengekalkan kecergasan dan kemahiran agar mereka dapat bertindak dengan cekap apabila diperlukan, Kementerian Kewangan dan lain-lain pihak yang terlibat patutlah memberikan peruntukan kewangan yang mencukupi kepada Institusi Latihan Tentera Darat untuk mempertingkatkan semua kemudahan dan keperluan latihannya.

23.5.3. Semua pihak yang terlibat dengan penyediaan Program Latihan Anggota Tentera Darat patut memastikan bahawa latihan yang diberi kepada anggota-anggota tentera sentiasa disesuaikan dengan perkembangan teknologi masa kini khususnya yang berkaitan dengan penggunaan informasi teknologi. Bagi tujuan ini pendekatan latihan yang dijalankan oleh negara-negara maju lain boleh dijadikan penanda aras (*bench marking*).

24. PROJEK RINTIS SEKOLAH BESTARI

24.1. LATAR BELAKANG

24.1.1. Pada tahun 1996, Kementerian Pendidikan (Kementerian) telah menyediakan kertas konsep untuk mewujudkan Sekolah Bestari sebagai salah satu daripada 7 Aplikasi Perdana Koridor Raya Multimedia. Mengikut Kementerian Pendidikan, Sekolah Bestari ialah institusi pembelajaran yang direka semula secara menyeluruh dari segi proses pengajaran dan pembelajaran serta pengurusan sekolah untuk membantu murid menghadapi zaman teknologi maklumat. Objektif Sekolah Bestari ialah :-

- Menghasilkan tenaga kerja yang berpemikiran dan celik teknologi;
- Mendemokrasikan pendidikan;
- Meningkatkan penyertaan pihak yang berkepentingan;
- Memupuk perkembangan menyeluruh individu; dan
- Memberi peluang untuk peningkatan kekuatan dan keupayaan individu.

24.1.2. Sekolah Bestari akan mempunyai komponen-komponen yang berikut:-

24.1.2.1. Proses pengajaran dan pembelajaran merupakan teras Sekolah Bestari. Proses berkaitan dengan kurikulum, pedagogi, penilaian dan bahan pengajaran dan pembelajaran direka semula untuk membantu murid belajar dengan lebih berkesan dan cekap.

24.1.2.2. Pengurusan Sekolah Bestari akan dikomputerisasikan bagi membantu pengurus sekolah mentadbirkan sumber dengan lebih cekap dan berkesan untuk menyokong fungsi pengajaran dan pembelajaran.

24.1.2.3. Ibu bapa, komuniti dan pihak swasta sebagai pihak yang berkepentingan akan memainkan peranan yang lebih aktif dalam menjayakan prestasi sekolah. Semua pihak akan terlibat dalam peningkatan profesionalisme atau keilmuan berkaitan dengan pengurusan sekolah, pengajaran dan pembelajaran.

24.1.2.4. Proses Sekolah Bestari dianggap sebagai suatu sistem. Proses Sekolah Bestari akan dikaji dengan teliti dan disemak untuk memastikan sistem tersebut dibekalkan dengan input yang tepat dan berfungsi untuk menghasilkan output yang dikehendaki.

24.1.2.5. Infrastruktur teknologi yang terdiri daripada perkakasan dan perisian komputer serta peralatan bukan teknologi maklumat digunakan dalam pengajaran dan pembelajaran, pengurusan dan perhubungan dengan pihak luar.

24.1.2.6. Untuk memastikan kejayaan pelaksanaan Sekolah Bestari, dasar dan peraturan yang sedia ada perlu dikaji semula untuk disesuaikan dengan keperluan.

24.1.3. Program Sekolah Bestari dirancang untuk dilaksanakan dalam 2 peringkat iaitu :-

24.1.3.1. Projek rintis yang akan melibatkan 90 sekolah menengah dan sekolah rendah. Pelaksanaan projek rintis adalah untuk membolehkan pihak Kementerian mengenal pasti masalah-masalah yang boleh menjejaskan pencapaian objektif Sekolah Bestari dan seterusnya mengambil langkah-langkah pembetulan.

24.1.3.2. Selepas Kerajaan berpuashati dengan pencapaian projek rintis, projek ini akan diperluaskan di kesemua 8,500 sekolah di seluruh negara.

24.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada Projek Rintis Sekolah Bestari telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur bagi membolehkan pihak Kementerian membuat penilaian sewajarnya terhadap program ini sebelum meneruskan pelaksanaannya secara menyeluruh.

24.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Rekod, fail dan dokumen berkaitan dengan projek ini untuk tempoh bulan Julai 1997 hingga bulan Jun 2001 yang terdapat di Kementerian telah disemak. Pemeriksaan fizikal juga telah dijalankan terhadap infrastruktur, peralatan dan kemudahan yang disediakan di 31 Sekolah Bestari di 7 negeri. Temu bual dengan pegawai, guru dan pelajar sekolah berkenaan juga dibuat untuk meninjau keadaan dan masalah yang dihadapi dalam pelaksanaan projek ini.

24.4. PENEMUAN AUDIT

24.4.1. PERANCANGAN

24.4.1.1. Penyediaan Dokumen Dasar Aplikasi Perdana Sekolah Bestari

Pada tahun 1997 Kementerian dengan kerjasama pihak swasta telah menyediakan dokumen Dasar Aplikasi Perdana Sekolah Bestari. Antara lainnya dokumen ini menerangkan tentang kaedah dan jadual

pelaksanaan Projek Rintis Sekolah Bestari. Kaedah yang dicadangkan untuk melaksanakan Projek Rintis Sekolah Bestari adalah melalui proses *Concept Requests For Proposal*.

24.4.1.2. Jadual Pelaksanaan

Kementerian telah mengenal pasti 15 proses/aktiviti yang terlibat untuk melaksanakan Projek Rintis Sekolah Bestari dan menetapkan jadual untuk melaksanakan setiap proses/aktiviti tersebut. Proses/aktiviti yang telah dirancang dan tempoh pelaksanaannya adalah seperti Jadual berikut:-

JADUAL 81
PROSES/AKTIVITI PELAKSANAAN
PROJEK RINTIS SEKOLAH BESTARI

PROSES/AKTIVITI	TEMPOH PELAKSANAAN
Penubuhan jawatankuasa	Jun 1997
Penyebaran, penerangan dan orientasi mengenai Sekolah Bestari kepada agensi dan pertubuhan yang berkaitan	Jun 1997 - Disember 1998
Latihan kepada 'Master Trainer' dan guru utama	Jun 1997 - Mac 1998 Oktober - November 1998
Latihan dan pembangunan profesional guru-guru secara berterusan	Mac 1998 - Disember 1999
Latihan kepada <i>Management Trainers</i>	Januari - Mac 1998 September - Oktober 1998
Latihan kepada pengurusan sekolah dan perkembangan profesional pengetua/guru besar	April - Jun 1998 November - Disember 1998
Mengubah suai dasar dan mendapatkan kelulusan daripada pihak berkenaan	Julai 1997 - Disember 1999
Proses <i>Concept Requests For Proposal</i> dan pemilihan pihak konsortium	Jun 1997 - Jun 1998
Pembangunan bahan pengajaran dan pembelajaran	Julai 1998 - Disember 1999
Pembangunan sistem pengurusan sekolah	Julai 1998 - Disember 1999
Pembangunan sistem penilaian	Julai 1998 - Disember 1999
Penyediaan fizikal infrastruktur dan peralatan – sekolah baru (Putrajaya, Seri Bintang, Batu Permai)	Jun 1997 - Disember 1998
Penyediaan fizikal infrastruktur dan peralatan – lain-lain sekolah (semua aras)	Jun 1997 - Disember 1998
Merancang dan menentukan integrasi terhadap sistem	Julai 1998 - Disember 1999
Pelaksanaan dan penilaian terhadap perkembangan Sekolah Bestari	Januari - Disember 1999

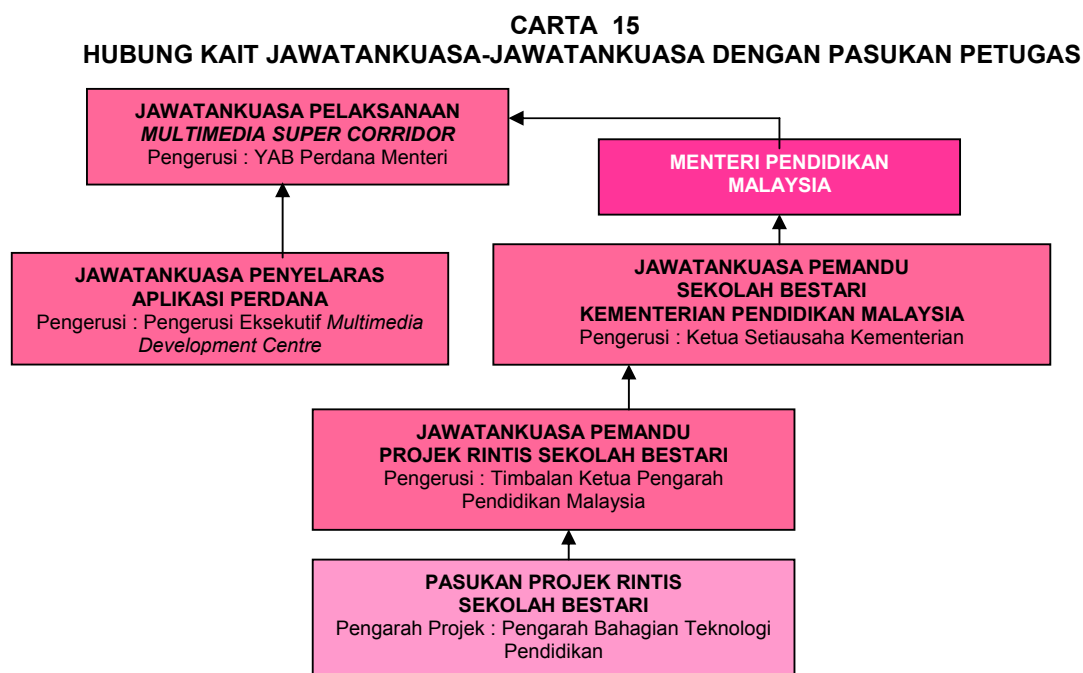
24.4.1.3. Penubuhan Jawatankuasa

a. Jawatankuasa Pemandu Sekolah Bestari

Jawatankuasa ini dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Kementerian Pendidikan dan ahlinya terdiri daripada wakil MAMPU, *Multimedia Development Corporation*, Kementerian Kewangan dan 21 orang pegawai kanan Kementerian Pendidikan yang mewakili bahagian masing-masing. Jawatankuasa ini adalah bertanggungjawab terhadap perancangan dan pelaksanaan Program Sekolah Bestari secara keseluruhannya.

b. Jawatankuasa Pemandu Projek Rintis Sekolah Bestari

Jawatankuasa ini dipengerusikan oleh Timbalan Ketua Pengarah Pendidikan (Teknikal) dan ahlinya terdiri daripada beberapa orang pegawai Kementerian yang terlibat dengan pelaksanaan projek ini. Jawatankuasa ini bertanggungjawab untuk memantau pelaksanaan Projek Rintis Sekolah Bestari. Hubungan kait jawatankuasa-jawatankuasa dan pasukan petugas yang terlibat dalam pelaksanaan Projek Rintis Sekolah Bestari adalah seperti carta berikut :-

24.4.1.4. Program Latihan

- a. Mengikut perancangan, latihan untuk guru-guru akan dijalankan secara berterusan. Pada peringkat permulaan, iaitu pada tahun 1997 latihan akan diberi kepada 6,000 guru. Guru-guru yang dilatih itu akan melatih guru-guru lain yang ditempatkan di Sekolah-sekolah Bestari. Program latihan bagi guru memberi tumpuan kepada teknik-teknik pengajaran yang baru seperti pemikiran kreatif, kemahiran motivasi, kemahiran asas teknologi maklumat, penggunaan bahasa yang betul, pendidikan nilai dan kemahiran membuat penilaian terhadap pencapaian pelajar.
- b. Latihan-latihan juga dirancang untuk pentadbir-pentadbir sekolah seperti Pengetua/Guru Besar, Penolong Pengetua/Guru Penolong Kanan dan lain-lain pihak yang terlibat dengan pengurusan sekolah. Semua Pengetua/Guru Besar dan Penolong Pengetua/Guru Penolong Kanan Sekolah Bestari akan diberikan latihan berhubung dengan pengurusan dan penggunaan peralatan-peralatan teknologi maklumat.

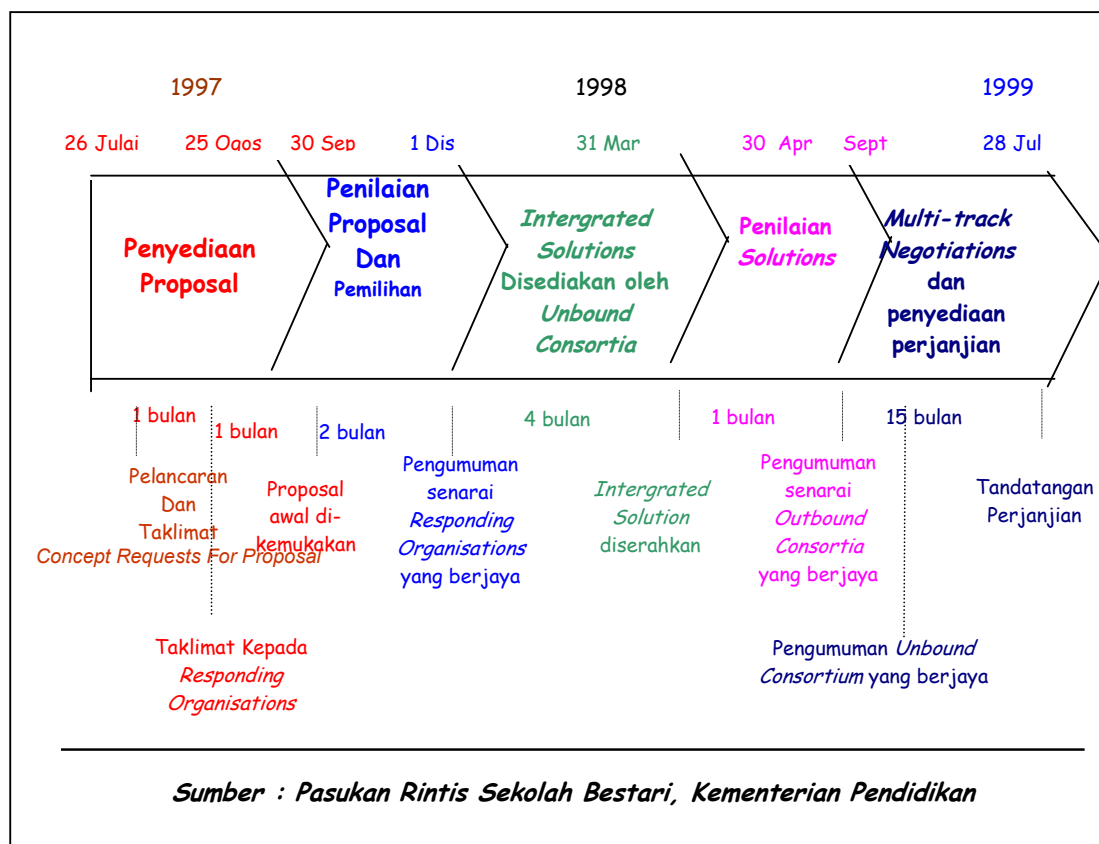
Bagi anggota sokongan yang bertanggungjawab terhadap hal-hal kewangan dan pentadbiran sekolah, mereka juga akan diberi latihan kemahiran asas komputer.

24.4.1.5. Pemilihan Kontraktor

- a. Seperti yang digariskan pada Aplikasi Perdana Koridor Raya Multimedia yang lain, Projek Rintis Sekolah Bestari akan dilaksanakan melalui proses *Concept Requests For Proposal*. Melalui proses ini, Kementerian mempelawa syarikat-syarikat swasta atau institusi-institusi yang berminat untuk mengemukakan cadangan-cadangan kepada Kementerian tentang infrastruktur teknologi serta aplikasi-aplikasi yang akan dibangunkan seperti berikut :-
 - i. Bahan pengajaran dan pembelajaran dalam bentuk perisian kursus serta bahan bercetak untuk 4 mata pelajaran iaitu Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris, Sains dan Matematik.
 - ii. Sistem Pengurusan Sekolah Bestari yang terdiri daripada perisian untuk fungsi pengurusan dan pentadbiran yang berikut :-
 - Prosedur dan peraturan berhubung dengan pentadbiran sekolah;
 - Pengurusan hal ehwal murid;
 - Pengurusan sumber pendidikan;
 - Pengurusan kewangan;
 - Pengurusan sumber manusia;
 - Pengurusan sumber luar;
 - Pengurusan kemudahan;
 - Pengurusan teknologi; dan
 - Pengurusan asrama.
 - iii. Infrastruktur teknologi yang terdiri daripada perkakasan, perisian, perisian sistem dan peralatan bukan teknologi maklumat.
 - iv. Integrasi sistem bagi memastikan kesepaduan antara sistem-sistem yang diwujudkan seperti :-
 - Antara sistem pengurusan sekolah; bahan pengajaran dan pembelajaran; infrastruktur teknologi dan Pusat Data;
 - Antara proses dalam sistem pengurusan sekolah;
 - Antara proses dalam bahan pengajaran dan pembelajaran;

- Integriti data dan persekitaran selamat; dan
 - Antara penyelesaian bersepadu Sekolah Bestari dan aplikasi lain dalam Aplikasi Perdana Koridor Raya Multimedia.
- v. Khidmat sokongan iaitu perkhidmatan Meja Bantuan serta penyelenggaraan dan sokongan.
- b. Kementerian telah memberikan masa selama satu bulan kepada syarikat-syarikat untuk mengemukakan cadangan mereka. Semua cadangan yang diterima dinilai dan akan disenaraipendekkan. Syarikat-syarikat ini kemudiannya diminta untuk mewujudkan beberapa konsortium supaya dapat menyediakan satu cadangan yang bersepadu. Cadangan-cadangan daripada konsortium ini akan dinilai semula sebelum memilih konsortium yang berjaya. Mengikut perancangan, masa yang diambil daripada peringkat pelancaran Pelan Pelaksanaan Sekolah Bestari hingga perjanjian ditandatangani dengan kontraktor yang dipilih ialah 24 bulan. Berikut diberikan proses *Concept Requests For Proposal* bagi Sekolah Bestari :-

CARTA 16
PROSES CONCEPT REQUESTS FOR PROPOSAL SEKOLAH BESTARI

24.4.1.6. Kemudahan dan Peralatan

Di Sekolah-sekolah Bestari, peralatan komputer yang dibekalkan diletakkan di bilik darjah, makmal dan pejabat pentadbiran. Sekolah-sekolah yang dipilih dalam Projek Rintis Sekolah Bestari diklasifikasikan mengikut Aras A, B+ dan B seperti berikut :-

Aras A - Sekolah yang menggunakan teknologi baru sebagai pengupaya di semua bilik darjah sekolah, bilik media dan bilik pentadbiran sekolah.

Aras B+ - Sekolah yang menggunakan teknologi baru sebagai pengupaya di 15 bilik darjah terpilih, bilik media dan bilik pentadbiran sekolah .

Aras B - Sekolah yang menggunakan teknologi baru sebagai pengupaya di satu bilik makmal komputer, bilik media dan bilik pentadbiran sekolah.

Berikut adalah contoh-contoh peralatan yang akan dibekalkan ke Sekolah-sekolah Bestari mengikut Aras yang telah ditetapkan :-

JADUAL 82
PERALATAN KOMPUTER MENGIKUT ARAS

PERALATAN	SEKOLAH MENENGAH (ARAS A)	SEKOLAH RENDAH (ARAS A)	SEKOLAH (ARAS B)	SEKOLAH (ARAS B+)
Komputer	140 unit untuk 4 Makmal 280 unit untuk 40 Bilik Darjah 24 unit untuk Bilik Guru 22 unit untuk Perpustakaan 5 unit untuk Pejabat Pentadbiran	105 unit untuk 3 Makmal 210 unit untuk 30 Bilik Darjah 18 unit untuk Bilik Guru 18 unit untuk Perpustakaan 5 unit untuk Pejabat Pentadbiran	21 unit di setiap Makmal 2 unit untuk Bilik Guru 10 unit untuk Perpustakaan 3 unit untuk Pejabat Pentadbiran	Tiada makmal 60 unit untuk 15 Bilik Darjah 8 unit untuk Bilik Guru 10 unit untuk Perpustakaan 3 unit untuk Pejabat Pentadbiran
Mesin Cetak Laser	4 unit untuk 4 Makmal	3 unit untuk 3 Makmal	1 unit di setiap Makmal	15 unit di setiap Makmal
Projektor LCD dan skrin	1 unit	1 unit	1 unit	1 unit
Note Book	24 unit	18 unit	2 unit	2 unit

24.4.1.7. Keperluan Kewangan

Bagi melaksanakan Projek Rintis Sekolah Bestari, Kementerian memerlukan sejumlah RM400 juta bagi tempoh 1999 hingga 2002. Daripada jumlah tersebut, RM300 juta adalah untuk menampung harga kontrak dan RM100 juta lagi bagi aktiviti-aktiviti berkaitan dengan projek ini

seperti memberi latihan kepada guru dan pentadbiran di peringkat Kementerian dan sekolah.

Pada umumnya, Kementerian mempunyai perancangan yang baik dan komprehensif untuk melaksanakan Projek Rintis Sekolah Bestari.

24.4.2. PELAKSANAAN

24.4.2.1. Pemilihan Kontraktor

- a. Pada peringkat pertama, Kementerian telah mempelawa syarikat-syarikat swasta atau institusi yang berminat untuk mengemukakan cadangan penyelesaian bersepadu berasaskan dokumen dasar Sekolah Bestari dan proses *Concept Requests For Proposal* yang dilancarkan pada bulan Julai 1997. Sejumlah 49 syarikat telah mengemukakan cadangan masing-masing dan 25 syarikat telah disenaraipendekkan. Pada peringkat kedua, setelah penilaian dibuat terhadap cadangan yang dikemukakan, 25 syarikat tersebut telah diminta oleh Kementerian untuk digabungkan menjadi 4 syarikat konsortium. Pada peringkat ketiga, 3 daripada 4 syarikat konsortium itu telah dipilih untuk penilaian selanjutnya. Setelah beberapa perundingan diadakan, Kerajaan telah memutuskan untuk memilih 2 dari 3 syarikat konsortium itu bagi menyediakan penyelesaian bersepadu Sekolah Bestari bagi 90 Sekolah Rintis Bestari di seluruh negara. Bagi tujuan ini, kedua-dua konsortium berkenaan telah membentuk sebuah syarikat usahasama (Syarikat). Perjanjian untuk melaksanakan Projek Rintis Sekolah Bestari telah ditandatangani antara Kementerian Pendidikan dengan syarikat usahasama pada bulan Julai 1999. Mengikut perjanjian, projek ini perlu disiapkan pada bulan Disember 2002.
- b. Semakan Audit mendapati pihak Kementerian telah melaksanakan proses pemilihan kontraktor mengikut pelan yang telah dirancang dan ia juga telah dibuat dengan teratur. Selain itu, semakan Audit terhadap syarat-syarat yang telah ditetapkan dalam perjanjian berkenaan mendapati pada umumnya, ia adalah teratur dan mempunyai syarat-syarat tertentu bagi menjaga kepentingan Kerajaan.

24.4.2.2. Peruntukan Kewangan

Bagi tempoh 1999 hingga 2002, Kementerian telah memperuntukkan sejumlah RM400 juta untuk melaksanakan Projek Rintis Sekolah Bestari di mana RM300 juta adalah untuk menampung harga kontrak dan bakinya untuk membiayai aktiviti-aktiviti yang berkaitan. Daripada jumlah ini, RM134.57 juta telah dibelanjakan untuk tempoh 1999 hingga bulan Jun 2001. Butir-butirnya adalah seperti Jadual berikut :-

JADUAL 83
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN BAGI PROJEK RINTIS SEKOLAH BESTARI
BAGI TEMPOH 1999 HINGGA BULAN JUN 2001

TAHUN	PERUNTUKAN		
	DIPERLUKAN (RM Juta)	DILULUSKAN (RM Juta)	DIBELANJAKAN (RM Juta)
1999	3.00	2.94	1.22
2000	110.00	110.00	108.50
Jun 2001	50.00	50.00	24.85
JUMLAH	163.00	162.94	134.57

24.4.2.3. Prestasi Projek

Semakan Audit terhadap rekod di peringkat Kementerian mendapati Projek Rintis Sekolah Bestari telah dilaksanakan di 87 sekolah rendah dan sekolah menengah di seluruh negara daripada 90 sekolah yang telah dirancang. Setakat bulan Disember 2001, terdapat seramai 80,000 pelajar dan 5,300 guru yang terlibat dengan Projek Rintis Sekolah Bestari di 87 sekolah tersebut. Sekolah-sekolah tersebut telah diklasifikasikan mengikut Aras A, B+ dan B. Enam sekolah dalam Aras A terdiri dari 3 sekolah rendah baru dan 3 sekolah menengah baru. Dua sekolah menengah asrama penuh telah dikategorikan sebagai Aras B+ manakala 79 sekolah menengah yang lain telah dikategorikan sebagai Aras B. Mengikut maklum balas yang diterima daripada Kementerian, pemilihan sekolah untuk menyertai projek ini dibuat berdasarkan kepada beberapa faktor seperti kesediaan guru dan murid untuk menggunakan kemudahan teknologi maklumat serta kemudahan infrastruktur yang ada di sekolah berkenaan.

24.4.2.4. Penyediaan Infrastruktur

Penyediaan infrastruktur di sekolah seperti makmal komputer dan bilik *server* untuk menampung keperluan Projek Rintis Sekolah Bestari telah dilakukan oleh pihak sekolah dengan bantuan teknikal Jabatan Kerja Raya. Pemeriksaan fizikal terhadap keadaan makmal komputer di 31 sekolah mendapati keadaan di 23 sekolah memuaskan manakala keadaan di 8 sekolah yang lain adalah kurang memuaskan. Ini adalah kerana ruang di bilik makmal agak sempit dan tidak selesa bagi pelajar berkongsi untuk menggunakan komputer. Kebanyakan sekolah yang mempunyai bilik makmal yang agak sempit adalah sekolah-sekolah lama di mana beberapa bilik darjah telah diubah suai untuk dijadikan makmal komputer. Contoh keadaan bilik makmal komputer yang memuaskan dan kurang memuaskan adalah seperti di gambar-gambar berikut :-

GAMBAR 50

***Bilik Makmal Komputer
Sekolah Menengah Kebangsaan Dato Sri Amar Diraja, Muar, Johor
Keadaan: Mempunyai Ruang Yang Luas Dan Selesa***

GAMBAR 51

***Bilik Makmal Komputer
Sekolah Menengah Kebangsaan Temenggung Ibrahim Batu Pahat, Johor
Keadaan: Sempit Dan Tidak Selesa***

Sehubungan ini, Kementerian sepatutnya membina bilik makmal komputer yang berasingan jika bilik darjah yang hendak dijadikan makmal komputer tidak sesuai atau tidak memenuhi ukuran minimum ruang bilik makmal yang ditetapkan.

24.4.2.5. Bekalan Dan Pemasangan Perkakasan Teknologi Maklumat

a. Kawalan Mutu

- i. Pihak kontraktor telah berjaya membekal dan memasang segala peralatan dan perkakasan teknologi maklumat di Sekolah-sekolah Bestari dan di Pusat Data, Bahagian Teknologi Pendidikan, Kementerian pada bulan April 2000 seperti mana yang ditetapkan dalam kontrak. Semakan Audit mendapati kos yang terlibat untuk membekal dan memasang peralatan dan perkakasan teknologi maklumat bagi setiap Sekolah Bestari adalah RM531,429 bagi sekolah Aras B dan RM872,889 bagi sekolah Aras B+. Bagi sekolah Aras A pula, semua sekolah baru telah dilengkapi dengan peralatan teknologi maklumat sebelum projek rintis ini diperkenalkan.
- ii. Pemeriksaan kualiti dan akuan penerimaan bekalan peralatan di Sekolah-sekolah Bestari didapati telah dikendalikan oleh guru penyelarar teknologi maklumat di sekolah berkenaan yang tidak mempunyai kepakaran teknikal di dalam bidang elektronik dan elektrik. Bagaimanapun, guru penyelarar teknologi maklumat telah diberi *on-site training* dalam *preventive maintenance and remedial maintenance*. Selain dari itu, guru penyelarar teknologi maklumat juga diberi latihan khusus dalam penggunaan perkhidmatan Meja Bantuan.

b. Penempatan Komputer

- i. Pada keseluruhannya, peralatan komputer yang dibekalkan ke Sekolah-sekolah Bestari telah ditempatkan di makmal komputer yang berhawa dingin dan di bilik darjah serta lokasi yang sesuai. Bagaimanapun, adalah didapati 4 sekolah telah menempatkan komputer dalam bilik darjah dan makmal yang berhampiran dengan tingkap yang terbuka dan sinki air. Akibatnya komputer tersebut terdedah kepada habuk, cuaca dan air. Gambar-gambar berikut adalah contoh bagi kes ini :-

GAMBAR 52

*Kolej Tunku Kurshiah, Seremban
Peralatan Komputer Diletakkan Di Tepi Tingkap Yang
Terdedah Kepada Habuk Dan Cuaca*

GAMBAR 53

*Sekolah Menengah Seri Bintang Utara, Kuala Lumpur
Peralatan Komputer Diletakkan Berhampiran Sinki Air*

- ii. Pihak Kementerian telah memaklumkan bahawa peraturan berhubung dengan penempatan dan keselamatan komputer telah pun diedarkan ke Sekolah-sekolah Bestari berkenaan tetapi ianya tidak diikuti.

24.4.2.6. Penyelenggaraan Dan Pembaikan Peralatan Teknologi Maklumat

- a. Lawatan Audit ke 31 sekolah mendapati 10 (32%) sekolah tidak dapat menjalankan Program Sekolah Bestari dengan lancar kerana kerap kali berlaku kerosakan pada peralatan teknologi maklumat dan komponen rangkaian seperti *hub*, *server* dan *port networking*. Pihak Audit dimaklumkan bahawa antara sebab kerosakan itu berlaku adalah *current surge*, disambar petir dan peralatan teknologi maklumat serta komponennya yang dibekalkan oleh kontraktor kurang memuaskan.
- b. Pihak syarikat telah mewujudkan perkhidmatan Meja Bantuan di Bahagian Teknologi Pendidikan, Kementerian. Meja Bantuan diwujudkan untuk memberi bantuan dan sokongan teknikal kepada Sekolah Bestari. Segala permasalahan di Sekolah Bestari dimajukan kepada penyelar teknologi maklumat terlebih dahulu sebelum dilaporkan kepada Meja Bantuan tersebut. Mengikut perjanjian, setiap kerosakan dan masalah yang dilaporkan kepada Meja Bantuan perlu diselesaikan dalam tempoh 1 hingga 5 hari mengikut jenis kerosakan yang dialami. Semakan Audit mendapati pembaikan kerosakan melebihi tempoh ditetapkan dalam perjanjian telah berlaku di 12 (38%) daripada 31 sekolah yang dilawati. Tempoh kelewatan yang berlaku adalah antara 4 hingga 50 hari. Bagaimanapun, Kementerian didapati tidak mengambil tindakan mengenakan denda terhadap kes-kes kelewatan membaiki kerosakan yang bukan disebabkan oleh *current surge* dan sambar petir yang mana adalah di luar skop perjanjian projek rintis. Pihak Kementerian telah memaklumkan bahawa tindakan denda terhadap semua kes ketidakpatuhan kepada syarat kontrak akan dikenakan pada akhir projek ini.
- c. Kerosakan yang berlaku pada peralatan teknologi maklumat serta kelewatan memperbaikinya telah mengganggu serta menjejaskan pelaksanaan aktiviti-aktiviti berkaitan dengan sistem pengurusan sekolah dan aktiviti pengajaran dan pembelajaran. Kementerian disarankan untuk lebih prihatin terhadap masalah kerosakan peralatan teknologi maklumat di sekolah-sekolah serta mengambil tindakan terhadap syarikat yang terlibat jika terdapat pelanggaran syarat perjanjian.
- d. Semakan Audit juga mendapati 9 sekolah telah melaporkan mengenai kehilangan peralatan teknologi maklumat seperti komputer dan

notebook, headphone, speaker dan lain-lain yang berpunca daripada kecurian atau dilesapkan walaupun langkah-langkah keselamatan telah diambil oleh pihak sekolah. Pihak Kementerian telah dimaklumkan oleh sekolah-sekolah yang berkenaan mengenai kehilangan peralatan teknologi maklumat tersebut melalui Meja Bantuan tetapi tiada sebarang tindakan diambil oleh pihak Kementerian. Pihak Audit telah mengesyorkan bahawa tindakan sewajarnya perlu diambil seperti menggantikan peralatan-peralatan yang hilang supaya aktiviti di Sekolah-sekolah Bestari dapat diteruskan dengan lancar sementara menjalankan siasatan terhadap kehilangan peralatan itu.

24.4.2.7. Pembangunan Perisian

a. Bahan Pengajaran Dan Pembelajaran

- i. Mengikut perjanjian, pihak syarikat dikehendaki menyediakan bahan pengajaran dan pembelajaran dalam bentuk perisian untuk 4 mata pelajaran iaitu Matematik, Sains, Bahasa Inggeris dan Bahasa Melayu. Perisian ini hendaklah disiapkan secara berperingkat di dalam 5 keluaran. Setakat bulan Jun 2001, cuma perisian keluaran satu telah dapat dibangunkan serta dimuat turun ke dalam komputer di Sekolah-sekolah Bestari sungguhpun perisian keluaran ketiga sepatutnya telah disiapkan. Pihak syarikat didapati menghadapi masalah untuk membangunkan perisian bahan-bahan ini kerana kekurangan kepakaran. Untuk mengatasi masalah ini, Kementerian telah meminjamkan 36 guru untuk membantu syarikat berkenaan pada bulan Mei 2001 untuk membangunkan bahan perisian seterusnya. Kementerian telah menjelaskan iaitu langkah ini diambil atas rasional bahawa pembangunan bahan pengajaran dan pembelajaran perlu melibatkan pengguna pendidikan. Bagaimanapun, penggunaan khidmat guru tersebut telah menjejaskan proses pengajaran di sekolah yang terlibat.
- ii. Maklum balas yang diperolehi daripada guru dan pelajar di sekolah yang dilawati menunjukkan bahawa kandungan *courseware* bagi tujuan pengajaran dan pembelajaran yang dihasilkan oleh syarikat usahasama berkenaan adalah kurang mendapat sambutan kerana:-
 - Tajuk dan tajuk kecil setiap mata pelajaran yang dibangunkan tidak disediakan secara tersusun, bercampur aduk dan tidak sistematik.
 - Kandungan bahan perisian terlalu mudah dan tidak mencabar.

- Bagi beberapa tajuk mata pelajaran, ia mengambil masa untuk diakses dan sering tergendala. Sistem akses kepada perisian juga tidak mesra pengguna.
- iii. Kementerian telah menjelaskan bahawa tajuk kandungan *courseware* dibangunkan tidak tersusun dan bercampur aduk kerana pada setiap tahun bahan pembelajaran perlu dibekalkan dengan sedikit sebanyak tajuk dalam bentuk elektronik supaya semua pelajar Sekolah Bestari diberi peluang mencuba bahan pengajaran dan pelajaran elektronik. Berkenaan dengan bahan perisian yang terlalu mudah dan tidak mencabar, Kementerian telah memaklumkan bahawa ianya merupakan bahan keluaran satu sahaja iaitu bagi permulaan tahun.
 - iv. Kementerian telah menjelaskan juga bahawa masalah berkaitan dengan penggunaan bahan pengajaran dan pembelajaran yang terhad akan dapat diatasi apabila semua keluaran dipasang di Sekolah Bestari berkenaan. Kementerian juga telah memaklumkan bahawa setiap tajuk perisian merangkumi 2 atau 3 asas hasil pembelajaran dan adalah sesuai untuk semua tahap keupayaan. Sekiranya murid mendapati sesuatu aras itu terlalu mudah, beliau boleh memilih asas yang lebih tinggi dalam perisian.

b. Sistem Pengurusan Sekolah

- i. Mengikut perjanjian, pihak syarikat dikehendaki membangunkan perisian sistem pengurusan sekolah yang terdiri daripada 9 fungsi pengurusan dan pentadbiran sekolah. Jadual pelaksanaan projek yang terdapat di dalam dokumen kontrak didapati tidak menyatakan dengan terperinci tarikh sebenar setiap fungsi pengurusan sekolah patut disiapkan. Oleh yang demikian, adalah sukar bagi Kementerian memastikan sama ada kelewatan telah berlaku bagi pelaksanaan sistem ini. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati bahawa setakat akhir bulan Jun 2001 cuma fungsi pengurusan sumber manusia iaitu sistem kehadiran (*attendance*) guru dan pekerja sekolah sahaja yang berjaya dilaksanakan di semua Sekolah Bestari. Bagaimanapun, sistem tersebut didapati tidak praktikal dan menyusahkan para guru dan pekerja sekolah kerana mereka terpaksa beratur panjang untuk menunggu giliran mengunci masuk (*key-in*) waktu kehadiran dan waktu pulang. Pihak Audit

telah mengesyorkan sistem kehadiran itu diberhentikan kegunaannya dan diganti dengan satu sistem baru yang lebih praktikal seperti kad elektronik.

- ii. Sehubungan itu, Kementerian telah menjelaskan bahawa memang ada cadangan mengadakan sistem kehadiran berelektronik pada tahun 1997 tetapi cadangan itu tidak dilaksanakan kerana kos yang ditawarkan oleh sebuah syarikat untuk membekalkan sistem itu adalah terlalu tinggi iaitu bernilai RM5.10 juta. Bagaimanapun, Kementerian kini sedang mempertimbangkan semula cadangan pihak Audit untuk menggunakan kad elektronik memandangkan kos untuk menyediakan sistem itu telah menurun menjadi RM3 juta pada tahun 2001.

c. Pelaksanaan Latihan

- i. Mengikut perancangan, Kementerian perlu memberikan latihan kepada pengetua, guru, penolong pengetua, guru penolong kanan dan anggota-anggota yang terlibat dengan pengurusan sekolah. Latihan ini adalah berkaitan dengan teknik-teknik pengajaran yang baru serta pengurusan dan penggunaan teknologi maklumat. Semakan Audit mendapati bagi tempoh 1998 hingga 2001, seramai 2,130 orang yang terdiri daripada pengetua, guru, penolong pengetua, guru penolong kanan dan anggota yang berkaitan telah dilatih.
- ii. Mengikut perjanjian, pihak kontraktor juga dikehendaki memberi latihan kepada guru dan anggota yang terlibat dengan pentadbiran sekolah. Semakan Audit mendapati bahawa sesi-sesi latihan untuk guru dan anggota pentadbiran telah dikendalikan mengikut jadual dan kehendak perjanjian. Adalah didapati juga guru-guru yang telah menerima latihan mampu menjalankan sesi-sesi pengajaran dan pembelajaran dengan menggunakan bahan perisian yang dibangunkan di bawah Projek Rintis Sekolah Bestari.

24.4.3. PEMANTAUAN

Kementerian Pendidikan telah membuat pemantauan sewajarnya bersama-sama dengan syarikat berkenaan terhadap pelaksanaan Projek Rintis Sekolah Bestari. Untuk mendapatkan maklum balas kemajuan projek, Kementerian telah memastikan Pasukan Perintis Sekolah Bestari menghantar

pasukan untuk memantau kedudukan dan kemajuan projek di sekolah-sekolah berkenaan. Laporan kemajuan projek bagi setiap Sekolah Bestari yang disediakan oleh Pasukan Projek Rintis telah dibentangkan di mesyuarat Jawatankuasa Pemandu Projek Rintis, Kementerian. Pemasalahan yang dihadapi di dalam pelaksanaan projek rintis telah dibincangkan dalam mesyuarat jawatankuasa itu dan arahan tertentu telah dikeluarkan untuk tindakan susulan.

24.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Kementerian mempunyai perancangan yang baik dan komprehensif untuk melaksanakan Program Sekolah Bestari. Bagaimanapun, adalah didapati beberapa kelemahan dalam pelaksanaan Projek Rintis Sekolah Bestari yang mana jika tidak diambil tindakan awal, ia boleh menjejaskan pencapaian objektif Kerajaan untuk melaksanakan Sekolah Bestari. Sehubungan ini, Kementerian patut mengatasi kelemahan-kelemahan tersebut sebelum pelaksanaan Program Sekolah Bestari diperluaskan ke semua sekolah di seluruh negara. Bagi tujuan ini Kementerian adalah disyorkan supaya menimbangkan perkara-perkara berikut :-

- Kemudahan infrastruktur seperti makmal komputer dan peralatan komputer perlu dipertingkatkan.
- Perisian bahan pengajaran dan pembelajaran yang dibangunkan hendaklah berbentuk mesra pengguna (*user friendly*) untuk memudahkan penggunaan oleh para pelajar dan guru.
- Memandangkan penggunaan bahan pengajaran dan pembelajaran adalah merupakan aspek penting dalam pelaksanaan Projek Rintis Sekolah Bestari, Kementerian patut memberikan perhatian yang lebih serius terhadap kegagalan pihak syarikat menyediakan bahan-bahan pembelajaran dan pengajaran yang berkualiti dan memenuhi keperluan pendidikan. Sehubungan ini, pihak Kementerian patut mengkaji semula keupayaan syarikat berkenaan untuk meneruskan projek ini.

25. PROGRAM NAIK TARAF SEKOLAH MENENGAH VOKASIONAL KE SEKOLAH MENENGAH TEKNIK

25.1. LATAR BELAKANG

25.1.1. Kementerian Pendidikan (Kementerian) adalah bertanggungjawab melaksanakan pendidikan vokasional dan teknikal selaras dengan kehendak Akta Pendidikan. Bagi tujuan itu, Kementerian sehingga akhir tahun 2001 telah mewujudkan 90 Sekolah Menengah Teknik di seluruh negara. Daripada jumlah tersebut, 69 sekolah adalah Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf ke Sekolah Menengah Teknik. Objektif Sekolah Menengah Teknik adalah untuk menyediakan pelajar dengan pengetahuan asas dan kemahiran bagi memenuhi keperluan sektor perdagangan, industri dan pertanian serta memberi peluang untuk melanjutkan pelajaran ke pusat pengajian tinggi.

25.1.2. Kementerian telah mengambil keputusan pada tahun 1995 untuk menambah bilangan pelajar aliran sains dan teknikal dengan melaksanakan Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik. Di bawah program naik taraf ini, infrastruktur pendidikan di semua Sekolah Menengah Vokasional seperti bangunan dan makmal sains, peralatan pembelajaran kejuruteraan, tenaga pengajar khususnya guru mata pelajaran sains dan teknikal serta pelaksanaan sukatan mata pelajaran vokasional/teknikal akan dipertingkatkan.

25.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik dirancang dan dilaksanakan dengan teratur serta selaras dengan matlamatnya.

25.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini meliputi aktiviti Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik yang dilaksanakan mulai tahun 1995 hingga 2001. Rekod bagi tempoh yang sama di peringkat Kementerian Pendidikan dan Unit Kerja Pendidikan, Jabatan Kerja Raya dan Pejabat Jabatan Kerja Raya Daerah di negeri-negeri yang terlibat serta 23 Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf telah dipilih untuk semakan Audit. Selain dari itu, temu bual telah diadakan dengan pegawai-pegawai terlibat.

25.4. PENEMUAN AUDIT

25.4.1. PERANCANGAN

25.4.1.1. Kaedah Pelaksanaan

- a. Kementerian telah merancang untuk melaksanakan Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik secara berperingkat. Projek ini dirancang untuk dilaksanakan dalam 3 fasa iaitu :-

Fasa 1: Menaik taraf 20 Sekolah Menengah Vokasional iaitu 18 di Semenanjung, satu di Sabah dan satu di Sarawak pada tahun 1995/1996.

Fasa 2 : Menaik taraf 31 Sekolah Menengah Vokasional iaitu 29 di Semenanjung, satu di Sabah dan satu di Sarawak pada tahun 1996/1997.

Fasa 3 : Menaik taraf 18 Sekolah Menengah Vokasional iaitu 9 di Semenanjung, 4 di Sarawak, 4 di Sabah dan satu di Labuan pada tahun 1997/1998.

- b. Sehubungan itu, Kementerian bercadang menamatkan pengambilan pelajar aliran vokasional di Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf secara keseluruhan. Pelajar yang ingin mempelajari bidang vokasional boleh melanjutkan pelajaran di Pusat Giat MARA, Institut Kemahiran MARA dan Institut Latihan Perindustrian yang dipertanggungjawabkan untuk menyediakan latihan vokasional setelah institusi itu berupaya dan bersiap sedia untuk mengambil alih fungsi ini daripada Kementerian Pendidikan.

25.4.1.2. Bangunan dan Peralatan

Penstrukturan 69 Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik dilaksanakan dalam 3 peringkat melibatkan pembinaan infrastruktur dan kemudahan sekolah serta perolehan peralatan pengajaran dan pembelajaran yang berkaitan mengikut standard pendidikan teknikal seperti yang ditawarkan oleh Sekolah Menengah Teknik. Mengikut standard tersebut, setiap Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf perlu dilengkapi dengan beberapa kemudahan fizikal asas seperti berikut :-

- 2 Makmal Fizik;
- 2 Makmal Kimia;

- Sebuah Bengkel Pengajian Kejuruteraan Elektrik/Elektronik;
- Sebuah Bengkel Kejuruteraan Jentera;
- Sebuah Bengkel Kejuruteraan Awam;
- Sebuah Makmal Komputer;
- Sebuah Makmal Lukisan Kejuruteraan; dan
- Perabot bagi semua kemudahan di atas.

25.4.1.3. Tenaga Pengajar

- a. Kementerian telah merancang untuk menempatkan tenaga pengajar di sekolah berkenaan berasaskan bilangan guru bagi setiap kelas seperti berikut :-
 - Norma guru Vokasional (Ketukangan) :
Dua orang guru bagi setiap kelas
 - Norma guru Teknikal :
Seorang guru bagi dua kelas
 - Norma guru Akademik :
Tiga orang guru bagi dua kelas
- b. Dengan pengenalan aliran teknikal di Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf, tenaga pengajar khusus adalah diperlukan bagi mata pelajaran akademik seperti Fizik, Kimia, Matematik Tambahan dan Sejarah. Keperluan ini dijangka dapat ditampung oleh graduan dari Pusat Pengajian Tinggi dan Maktab Perguruan. Bagi tenaga pengajar sedia ada, Jabatan Pendidikan Teknikal Kementerian telah merancang mengadakan kursus peningkatan ilmu untuk mereka yang akan mengajar mata pelajaran berkenaan.
- c. Bagi tenaga pengajar yang mengajar Pengajian Kejuruteraan Elektrik/Elektronik, Jentera dan Awam, mereka akan dilatih melalui Program Berkembar Maktab Teknik dengan Universiti Teknologi Malaysia. Di samping itu, Jabatan Pendidikan Teknikal Kementerian juga merancang menyediakan kursus peningkatan ilmu bagi tenaga pengajar berkeelayakan yang sedia ada di semua Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf.
- d. Dengan menaik taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik, keperluan tenaga pengajar ketukangan di bawah Pegawai Perkhidmatan Pendidikan Bukan Siswazah akan berkurangan. Mulai tahun 2000, dianggarkan seramai 320 tenaga pengajar ketukangan bukan siswazah tidak diperlukan lagi. Walaupun

demikian, Jabatan Pendidikan Teknikal Kementerian telah merancang untuk memberi peluang kepada kategori ini untuk melanjutkan pelajaran di Institusi Pengajian Tinggi atau ditempatkan di Politeknik/ Sekolah-sekolah Menengah sebagai guru mata pelajaran Kemahiran Hidup.

25.4.1.4. Pengambilan Pelajar

- a. Kementerian telah menyediakan unjuran bilangan pelajar yang akan ditempatkan di kesemua 69 Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf. Bagi pelajar vokasional yang sedia ada, mereka akan meneruskan pelajaran di sekolah yang sama. Bagi pelajar teknikal baru yang dipilih, mereka akan mengikuti pelbagai pengkhususan teknikal seperti Kejuruteraan Elektrik, Mekanikal dan Awam, Perdagangan dan Pertanian. Jabatan Pendidikan Teknikal Kementerian adalah bertanggungjawab menentukan bilangannya untuk memasuki sekolah-sekolah berkenaan. Sehubungan itu, Kementerian mengambil pelajar secara berperingkat mengikut fasa yang dirancang iaitu pengambilan seramai 4,800 pelajar pada tahun 1996 dan ia akan ditambah menjadi 37,800 pelajar pada tahun 2000 tetapi tiada rancangan pada tahun 2001 dan 2002 untuk menambah lagi pengambilan pelajar. Unjuran pengambilan pelajar yang dirancang adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 84
UNJURAN PENGAMBILAN PELAJAR DI SEKOLAH MENENGAH VOKASIONAL
YANG DINAIK TARAF BAGI TEMPOH 1996 HINGGA 2002

FASA	BILANGAN PELAJAR						
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Fasa I	4,800	4,800	4,800	12,000	12,000	12,000	12,000
Fasa II	-	7,440	7,440	18,600	18,600	18,600	18,600
Fasa III	-	-	4,320	4,320	7,200	7,200	7,200
JUMLAH	4,800	12,240	16,560	34,920	37,800	37,800	37,800

- b. Pelajar yang akan diambil untuk memasuki Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf perlu memperolehi keputusan baik dalam peperiksaan Penilaian Menengah Rendah khususnya bagi mata pelajaran Matematik dan Sains. Bagi mendapatkan calon yang berminat memasuki sekolah tersebut, pihak Kementerian merancang membuat publisiti mengenainya melalui media massa dan program bimbingan kerjaya yang ditujukan kepada pelajar berkenaan.

25.4.1.5. Kapasiti Sekolah

Salah satu objektif Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik ialah supaya sekolah berkenaan mampu menempatkan seramai 1,200 pelajar di mana ia bergantung kepada kemudahan yang dapat disediakan. Bagaimanapun, penilaian semula cadangan enrolmen bagi setiap Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf akan dibuat setiap tahun berdasarkan jenis kursus dan bilangan tenaga pengajar di sekolah berkenaan.

25.4.1.6. Sukatan Mata Pelajaran

Bahagian Kurikulum Teknikal dan Vokasional di bawah Jabatan Pendidikan Teknikal Kementerian bertanggungjawab menyediakan semua sukatan mata pelajaran teknikal. Mengikut perancangan, sukatan mata pelajaran bagi Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf kecuali Sekolah Menengah Vokasional jurusan Ekonomi Rumah Tangga adalah sama dengan sukatan mata pelajaran di Sekolah Menengah Teknik yang sedia ada. Sekolah Menengah Vokasional tersebut dikecualikan daripada mengendalikan Pengajian Kejuruteraan dan digantikan dengan 2 jenis mata pelajaran baru iaitu Pengurusan Makanan dan Pengajian Pakaian yang dijadualkan bermula pada tahun 2002.

25.4.1.7. Keperluan Kewangan

Mengikut perancangan asal, Kementerian hanya memerlukan peruntukan berjumlah RM237 juta bagi tempoh 1995 hingga 1998 untuk menyediakan beberapa kemudahan tambahan bagi 69 sekolah yang dinaik taraf. Bagaimanapun, semasa mengemukakan anggaran tahunan untuk melaksanakan program tersebut, Kementerian telah memohon sejumlah RM1,246.16 juta untuk melaksanakan program ini bagi Rancangan Malaysia Ketujuh.

JADUAL 85
PERUNTUKAN YANG DIRANCANG BAGI PROGRAM NAIK TARAF SEKOLAH
MENENGAH VOKASIONAL KE SEKOLAH MENENGAH TEKNIK
BAGI RANCANGAN MALAYSIA KETUJUH

TAHUN	JUMLAH (RM Juta)
1996	100.00
1997	340.00
1998	200.54
1999	350.00
2000	255.62
JUMLAH	1,246.16

Pada umumnya, Kementerian telah merancang Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik dengan memuaskan.

25.4.2. PELAKSANAAN

25.4.2.1. Penetapan Dasar

Pada bulan Mei 1995, Kerajaan telah meluluskan cadangan menaik taraf 69 buah Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik secara berperingkat. Kerajaan juga telah meluluskan Pelan Tindakan Tenaga Manusia Teknikal pada bulan September 1995 untuk menamatkan pengambilan pelajar aliran vokasional di Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf. Pada bulan November 1998, setelah meneliti dan menimbangkan tentang masa depan pelajar yang mendapat keputusan yang kurang memuaskan dalam peperiksaan Penilaian Menengah Rendah, Kementerian telah diarahkan mengambil semula pelajar aliran vokasional untuk mengikuti Program Latihan Kemahiran dan Pendidikan Vokasional di sekolah tersebut. Dalam pelaksanaan projek naik taraf selama 3 tahun, Kementerian telah beberapa kali mengubah polisi berhubung dengan pendidikan teknikal dan vokasional. Ini telah menyebabkan sasaran asal untuk meningkatkan pengambilan pelajar aliran teknikal seperti yang dirancang tidak dapat dilaksanakan dengan sempurna.

25.4.2.2. Pembinaan Infrastruktur Sekolah

Pihak Audit telah melawat 23 sekolah yang dinaik taraf bagi memastikan sama ada kerja pembinaan, pengubahsuaian dan naik taraf dan lain-lain kerja berkaitan di sekolah berkenaan telah dapat disediakan dalam tempoh yang ditetapkan dan mengikut spesifikasi. Kedudukannya adalah seperti berikut :-

a. Pemilihan Kontraktor

Pemilihan kontraktor untuk menjalankan kerja pembinaan, pengubahsuaian dan naik taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik dibuat secara tender dan mengikut peraturan. Sejumlah 23 kontraktor adalah terlibat dalam pelaksanaan projek ini. Semakan terhadap perjanjian antara Kerajaan dengan kontraktor berkenaan juga mendapati ia mempunyai syarat yang dapat menjamin kepentingan Kerajaan.

b. Pelaksanaan Projek

- i. Semakan Audit mendapati projek pembangunan di 23 sekolah berkenaan tidak dapat disiapkan mengikut perancangan yang telah ditetapkan. Projek naik taraf itu lewat disiapkan di mana kelewatannya adalah antara 251 hari hingga 1,157 hari. Berikut diberikan butir-butirnya :-

JADUAL 86
PELAKSANAAN PROJEK TIDAK MENGIKUT PERANCANGAN

SEKOLAH MENENGAH TEKNIK (SMT)	TARIKH SURAT PELAKSANAAN PROJEK (SPP) DIKELUARKAN OLEH KEMENTERIAN/ JKR/JPP	TARIKH PROJEK PERLU DISIAPKAN MENGIKUT SPP	TARIKH PROJEK SEBENAR DISIAPKAN	KELEWATAN (Hari)
SMT (Ketukangan) Setapak	27.09.1996	Disember 1998	Masih Belum Diserah Kepada Kementerian	
SMT (ERT) Setapak	27.09.1996	Disember 1998		
SMT Sg. Buloh	17.01.1995	November 1996	05.09.1999	1,009
SMT Klang	27.09.1996	Disember 1998	06.08.2000	584
SMT Shah Alam	TDK	TDK	11.12.2000	TDK
SMT Kajang	06.02.1995	November 1996	08.06.1999	918
SMT (Pertanian) Teluk Intan	27.09.1996	Disember 1998	17.08.2000	595
SMT Seri Iskandar	17.01.1995	November 1996	15.06.1999	928
SMT Slim River	17.01.1995	November 1996	31.01.2000	1,157
SMT Melaka Tengah	17.01.1995	November 1996	10.02.1998	437
SMT Alor Gajah	27.09.1996	Disember 1998	10.07.2000	557
SMT Jalan Stadium Alor Setar	27.09.1996	Disember 1998	30.04.2001	251
SMT Sg. Petani II	27.09.1996	Disember 1998	Projek Belum Siap	
SMT Kulim	17.01.1995	Disember 1996	30.04.1998	516
SMT Langkawi	27.09.1996	Disember 1998	Sept 2001	972
SMT Pengkalan Chepa	27.09.1996	Disember 1998	Projek Terbengkalai, Proses Tender Semula	
SMT Tanah Merah	27.09.1996	Disember 1998	Masih Belum Diserah Kepada Kementerian	
SMT Pasir Mas	TDK	TDK	10.08.1999	TDK
SMT Kuala Krai	17.01.1995	November 1996	22.04.1999	871
SMT Likas	17.01.1995	November 1996	18.09.1988	657
SMT Kudat	17.01.1995	November 1996	10.06.1999	922
SMT Keningau	17.01.1995	November 1996	01.12.1998	731
SMT Labuan	17.01.1995	November 1996	11.11.1999	711

Nota : TDK – Tidak Dapat Dikesan

JPP - Jabatan Pembangunan Persekutuan

Nama Sekolah Menengah Vokasional ditukarkan ke Sekolah Menengah Teknik Setelah Dinaik Taraf

- ii. Daripada 23 sekolah yang dilawati, didapati projek pembinaan di 6 Sekolah Menengah Teknik adalah projek lewat/sakit iaitu di Sekolah Menengah Teknik (Ketukangan) Setapak, Sekolah Menengah Teknik Shah Alam, Sekolah Menengah Teknik Slim River, Sekolah Menengah Teknik Teluk Intan, Sekolah Menengah Teknik Seri Iskandar dan Sekolah Menengah Teknik Pengkalan Chepa. Antara faktor utama yang menyebabkan kelewatan pelaksanaan projek berkenaan ialah kontraktor menghadapi masalah kewangan; kelemahan pengurusan kontrak; kelewatan pihak agensi pelaksana mengambil tindakan terhadap projek-projek lewat/sakit dan kelewatan bekalan bahan binaan.

- iii. Kelewatan menyiapkan projek menyebabkan program pendidikan yang dirancang tidak dapat dilaksanakan mengikut jadual. Ia juga menyebabkan peningkatan pembayaran *commitment charges* oleh Kerajaan kepada pihak *Asian Development Bank*. Setakat bulan Oktober 2001, *commitment charges* berjumlah RM5.80 juta telah dibayar oleh Kerajaan.
- iv. Semakan Audit selanjutnya mendapati di 11 Sekolah Menengah Teknik, bangunan sekolah lewat diserahkan kepada pihak sekolah walaupun Sijil Siap Kerja bangunan berkenaan telah dikeluarkan. Kelewatannya adalah antara 18 hari hingga 142 hari. Memandangkan tempoh tanggungan kecacatan bermula satu tahun dari tarikh Sijil Siap Kerja dikeluarkan, kelewatan penyerahan bangunan tersebut akan menyebabkan sebarang kerosakan/kecacatan bangunan sekiranya berlaku tidak dapat dikesan dengan awal dan seterusnya diperbaiki oleh kontraktor. Butir-butirnya adalah seperti berikut :-

JADUAL 87
KELEWATAN PENYERAHAN BANGUNAN

SEKOLAH MENENGAH TEKNIK (SMT)	TARIKAH SIAP BANGUNAN	TARIKH SERAH BANGUNAN	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
SMT Sg. Buloh	20 Oktober 1999	10 Mac 2000	142
SMT Klang	26 September 2000	24 November 2000	60
SMT Shah Alam	11 Oktober 2001	11 Disember 2000	63
SMT Seri Iskandar	31 Disember 1999	29 Februari 2000	61
SMT Slim River	31 Januari 2000	13 April 2000	73
SMT Jalan Stadium Alor Setar	30 April 2001	11 Julai 2001	73
SMT Kulim	30 April 1998	1 Jun 1998	33
SMT Pasir Mas	10 Ogos 1999	20 Oktober 1999	72
SMT Kuala Krai	22 April 1999	10 Mei 1999	19
SMT Kudat	16 Julai 1999	2 Ogos 1999	18
SMT Keningau	16 Jun 1999	19 Julai 1999	34

- v. Adalah diperhatikan juga beberapa sekolah tidak dilengkapi dengan kemudahan yang sesuai, reka bentuk dan susun atur rumah warden tidak seragam serta ciri-ciri keselamatan tidak diambil kira seperti berikut :-
 - Kerja mekanikal dan elektrik tidak diselaraskan dengan kerja bangunan. Tingkap jenis *louvres* dipasang bagi bilik berhawa dingin yang mana mengikut spesifikasi adalah tingkap jenis *casement*.

- Ruang bilik yang sepatutnya dilengkapi penghawa dingin serta lantai yang berjubin tidak dilaksanakan. Sebaliknya, adalah diperhatikan bilik berhawa dingin dipasang dengan kipas.
- Ketidakteraturan antara sekolah mengenai ketinggian laluan berbumbung yang menyambung blok bangunan, pemasangan lampu di laluan berbumbung dan ketinggian pagar besi tepi tangga.
- Reka bentuk *Demonstration Tower-Model Plumbing System* berbeza antara sekolah.
- Susun atur rumah warden di blok asrama serta Makmal Komputer berbeza antara sekolah.
- Makmal sains, kejuruteraan dan komputer yang menempatkan peralatan berharga tidak mempunyai ciri keselamatan seperti pintu dan tingkap berjeriji. Makmal Komputer yang tidak dipasang dengan jeriji adalah seperti di Gambar berikut :-

GAMBAR 54

SMT Pasir Mas
Makmal Komputer Tidak Dipasang Jeriji

c. Kegunaan Bangunan Asrama Di Sekolah Menengah Teknik Kudat, Sabah

Dua blok asrama Sekolah Menengah Teknik Kudat, Sabah tidak digunakan untuk tempoh bulan Julai 1999 hingga awal tahun 2002 apabila bangunan asrama baru disiapkan.

d. Perancangan Penyelenggaraan Infrastruktur

Penyelenggaraan infrastruktur tidak dirancang. Penyelenggaraan hanya dijalankan terhadap projek kecil di mana peruntukan baginya dikeluarkan oleh Kementerian berdasarkan kepada permohonan daripada sekolah yang berkenaan.

25.4.2.3. Bekalan Peralatan/Perkakasan

Kementerian telah menandatangani 42 kontrak pembekalan peralatan sekolah bernilai RM29.57 juta antara tempoh 1996 hingga 2000 bagi melengkapkan kemudahan makmal sains, kejuruteraan dan komputer untuk Sekolah Menengah Teknik berkaitan. Semakan Audit untuk menentukan sama ada perolehan peralatan telah dibuat dengan teratur dan mengikut spesifikasi kontrak mendapati beberapa kelemahan seperti berikut :-

- a. Peralatan makmal bagi Pengajian Kejuruteraan telah dibekalkan kepada 4 Sekolah Menengah Teknik tetapi tidak digunakan kerana kursus berkenaan belum ditawarkan di sekolah berkenaan. Sebaliknya, peralatan Pengajian Kejuruteraan Jentera tidak dibekalkan ke Sekolah Menengah Teknik Bukit Katil walaupun kursus tersebut dijalankan.
- b. Semakan Audit pada bulan Ogos 2001 mendapati tempoh kontrak untuk membekalkan peralatan makmal sains bernilai RM5.89 juta telah tamat pada bulan Julai 2001 tetapi peralatan tersebut masih belum diterima oleh 8 Sekolah Menengah Teknik. Peralatan tersebut sepatutnya dibekalkan oleh pembekal antara bulan Disember 1996 hingga bulan Julai 2001.
- c. Pihak pembekal perlu membekal peralatan mengikut model dan negara pembuat seperti yang disyaratkan dalam kontrak. Semakan Audit terhadap peralatan yang diterima oleh 20 Sekolah Menengah Teknik mendapati model dan negara pembuat peralatan berbeza dengan yang terdapat dalam kontrak. Mengikut maklum balas yang diterima daripada Kementerian, peralatan yang tidak mengikut spesifikasi kontrak telah diterima kerana model peralatan yang dibekalkan adalah merupakan model yang terkini.
- d. Kementerian telah menetapkan standard peralatan makmal dan perabot sekolah supaya proses pengajaran dan pembelajaran di sekolah dapat dilakukan dengan berkesan. Antara peralatan makmal

tersebut adalah seperti alat Neraca *Spring*, *Barometer*, Tangki Riak, Mikroskop dan *Soldering Iron Stove*. Pihak Audit mendapati peralatan makmal yang dibekalkan ke 14 Sekolah Menengah Teknik adalah yang tidak bermutu. Sebagai contoh, didapati Neraca *Spring* adalah tidak anjal dan tangki riak pula bocor. Selain itu, terdapat juga kes pembekalan peralatan tiruan yang bernilai RM695,088 di 18 buah Sekolah Menengah Teknik. Bagaimanapun, pihak Kementerian telah menamatkan kontrak pembekal yang terlibat dan mendapat balik amaun tersebut. Kementerian juga telah mengemukakan nama syarikat berkenaan kepada Kementerian Kewangan untuk disenaraihitamkan.

- e. Meja Komputer dan Meja Lukisan Kejuruteraan dikategorikan oleh Kementerian sebagai *loose furniture*. Mengikut prosedur yang ditetapkan, peralatan tersebut hendaklah dibekalkan melalui Kementerian. Namun begitu, adalah didapati di 5 Sekolah Menengah Teknik iaitu Sekolah-sekolah Menengah Teknik Shah Alam, Klang, Pasir Mas, Keningau dan Jalan Stadium Alor Setar, bekalan yang diterimanya adalah berlebihan disebabkan oleh pembekalan itu diterima dari 2 punca iaitu daripada Kementerian dan juga Jabatan Kerja Raya atau Jabatan Pembangunan Persekutuan di negeri yang berkenaan. Keadaan ini berlaku disebabkan tiada koordinasi antara Kementerian dan pihak pelaksana yang lain.
- f. Pengurusan harta modal dan inventori yang cekap dan berkesan dari segi penyelenggaraan, penjagaan dan pengawalan adalah perlu bagi menjamin aset berkenaan sentiasa berkeadaan baik dan sempurna. Pemeriksaan Audit terhadap kawalan ke atas peralatan dan perkakasan yang diterima oleh 19 Sekolah Menengah Teknik menunjukkan kelemahan dalam pengurusan harta modal dan inventori seperti berikut :-
 - Dokumen Perjanjian mengenai bekalan peralatan, sijil-sijil akuan penerimaan, pemasangan dan ujian tidak dikemukakan.
 - Daftar Harta Modal/Inventori tidak diselenggarakan dengan teratur seperti mana yang dikehendaki oleh Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1991 (Pengurusan Harta Modal, Inventori dan Bekalan Pejabat).
 - Pemeriksaan terhadap harta modal tidak dijalankan.
 - Aset tidak disimpan di tempat yang selamat.

- g. Semakan Audit mendapati peralatan Makmal Sains Kejuruteraan bernilai RM44,182 di 15 Sekolah Menengah Teknik telah hilang disebabkan kurang pengawasan oleh pihak sekolah. Selain dari itu, Pengetua dan anggota yang bertanggungjawab di sekolah berkenaan masih kurang arif mengenai peraturan bagi pengurusan dan penyelenggaraan harta modal dan inventori.

25.4.2.4. Tenaga Pengajar

Berpandukan norma yang ditetapkan oleh Kementerian berhubung dengan nisbah bilangan kelas/guru bagi setiap Sekolah Menengah Vokasional yang dinaik taraf, adalah didapati 18 Sekolah Menengah Teknik tidak menepati nisbah tersebut dan ini menyebabkan sama ada kelebihan/kekurangan tenaga pengajar bagi sesuatu aliran di sekolah-sekolah tersebut. Pada umumnya berdasarkan kepada sampel auditan, terdapat kekurangan bilangan tenaga pengajar aliran teknikal antara 5% hingga 30% manakala di sekolah lain terdapat kelebihan tenaga pengajar aliran teknikal yang ketara.

25.4.2.5. Kapasiti Sekolah Menengah Vokasional Yang Dinaik Taraf

Sasaran kapasiti bagi setiap Sekolah Menengah Vokasional setelah dinaik taraf adalah 1,200 pelajar. Lawatan Audit ke 23 sekolah mendapati 8 Sekolah Menengah Teknik mempunyai enrolmen pelajar bagi tahun 2001 yang lebih rendah daripada unjuran. Kekurangan permohonan daripada pelajar bagi mengikuti kursus bidang teknikal adalah antara faktor yang menyebabkan bilangan pelajar yang diambil berkurangan daripada yang dirancang terutamanya di Negeri Sabah dan Sarawak. Bagaimanapun, Kementerian sentiasa mengkaji semula unjuran enrolmen pelajar mengikut Sekolah Menengah Teknik pada setiap tahun bagi memudahkan pihak sekolah mencapai sasaran yang ditetapkan.

25.4.2.6. Peruntukan Dan Perbelanjaan

Kementerian telah menerima RM793 juta daripada sejumlah RM1,246.16 juta yang dipohon untuk melaksanakan Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Jumlah tersebut adalah untuk membiayai kos pembinaan bangunan dan membeli perabot, komputer dan peralatan bagi makmal dan woksyp. Daripada RM793 juta yang diluluskan, sejumlah RM756.63 juta telah dibelanjakan oleh Kementerian setakat bulan Disember 2000.

25.4.3. PEMANTAUAN

Pemantuan terhadap program naik taraf dijalankan di 2 peringkat iaitu :-

25.4.3.1. Pemantauan Di Peringkat Agensi Pelaksana (Jabatan Kerja Raya/Jabatan Pembangunan Persekutuan)

Di peringkat agensi pelaksana, Jabatan Kerja Raya atau Jabatan Pembangunan Persekutuan di negeri berkenaan memantau pelaksanaan projek melalui mesyuarat tapak yang dijadualkan sebulan sekali yang dihadiri oleh wakil Jabatan Kerja Raya/Jabatan Pembangunan Persekutuan Daerah (Cawangan Bangunan/Mekanikal/Elektrik); wakil Jabatan Pendidikan Negeri; kontraktor dan wakil sekolah.

25.4.3.2. Pemantauan Di Peringkat Kementerian

Di peringkat Kementerian, pemantauan secara berterusan telah dilaksanakan melalui mesyuarat-mesyuarat Jawatankuasa Penyelarasan Pelaksanaan Projek Pembangunan Pendidikan, Jawatankuasa Penyelarasan Dan Pemantauan Pendidikan Teknikal serta Jawatankuasa Penyelarasan Projek *Asian Development Bank* yang diadakan secara berkala.

25.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

25.5.1. Pada umumnya, Kementerian telah menyediakan perancangan yang memuaskan untuk melaksanakan Program Naik Taraf Sekolah Menengah Vokasional ke Sekolah Menengah Teknik. Bagaimanapun, dari segi pelaksanaannya, adalah diperhatikan beberapa perkara yang boleh menjejaskan pencapaian objektifnya. Antaranya ialah kontraktor tidak dapat melaksanakan projek mengikut jadual, kurang pengawasan dan koordinasi antara Kementerian dan agensi pelaksana, kelewatan Kementerian membuat keputusan/mengambil tindakan ke atas projek lewat/sakit dan bekalan peralatan yang tidak memenuhi spesifikasi.

25.5.2. Bagi melicinkan pelaksanaan program naik taraf ini, adalah disyorkan perkara-perkara berikut :-

25.5.2.1. Perancangan yang teliti dijalankan sebelum sesuatu projek dilaksanakan. Bagi tujuan ini, keperluan asas bagi sesuatu projek perlu dipertimbangkan terlebih dahulu agar tidak menjejaskan pelaksanaan Program Naik Taraf.

25.5.2.2. Memastikan projek pembinaan diberi kepada kontraktor yang telah terbukti berkeupayaan menjalankan kerja dan mempunyai prestasi kewangan yang mantap.

25.5.2.3. Pengawasan dan koordinasi antara pihak Kementerian dengan agensi pelaksana perlu dipertingkatkan bagi menjamin kelancaran dan keseragaman projek.

25.5.2.4. Tindakan proaktif segera perlu diambil bagi projek lewat/sakit bagi menjamin kelancaran Program Naik Taraf.

25.5.2.5. Penyelenggaraan yang bersistematik, berjadual dan berterusan diwujudkan bagi menjamin kesempurnaan peralatan dan perkakasan.

26. PERBENDAHARAAN MALAYSIA
- KAWALAN KEGIATAN PERJUDIAN

26.1. LATAR BELAKANG

26.1.1. Berdasarkan kepada implikasi sosial dan agama, Kerajaan tidak menggalakkan pertumbuhan aktiviti perjudian. Bagaimanapun, memandangkan rakyat negara ini terdiri daripada masyarakat majmuk dan juga untuk mengawal serta mengurangkan kegiatan judi haram, beberapa bentuk perjudian telah dibenarkan. Sejak penutupan operasi Lembaga Loteri pada tahun 1991, Kerajaan sendiri tidak lagi terlibat secara langsung dalam mengendalikan aktiviti perjudian dan syarikat swasta telah dibenarkan untuk menguruskan aktiviti perjudian melalui pemberian lesen. Sungguhpun Kerajaan membenarkan syarikat swasta mengendalikan aktiviti perjudian, Kerajaan telah mengadakan kawalan yang ketat ke atas aktiviti perjudian supaya ia tidak mempengaruhi generasi muda. Antara kawalan yang dikenakan ialah :-

- a. Kerajaan tidak lagi mengeluarkan lesen-lesen baru bagi semua bentuk perjudian.
- b. Lesen-lesen perjudian tidak dikeluarkan kepada sesiapa yang beragama Islam.
- c. Mengenakan syarat bahawa sesiapa yang beragama Islam tidak dibenarkan memasuki premis-premis perjudian.
- d. Sesiapa yang berumur bawah 21 tahun termasuk kanak-kanak sekolah adalah dilarang dari berjudi dan memasuki premis-premis perjudian.
- e. Premis-premis perjudian tidak boleh diletakkan berhampiran sekolah dan rumah ibadat. Jarak antara premis dengan parameter/pagar kawasan berkenaan hendaklah tidak kurang dari 100 meter.
- f. Premis-premis jualan nombor ramalan hendaklah mempunyai sekatan (*partition*) yang sesuai jika berkongsi premis.
- g. Premis-premis jualan nombor ramalan juga tidak dibenarkan beroperasi di kompleks-kompleks membeli belah dan juga kompleks-kompleks pejabat.

26.1.2. Perbendaharaan Malaysia bertanggungjawab mengawal semua aktiviti perjudian melalui pemberian dan pembaharuan lesen perjudian serta menguatkuasakan undang-undang perjudian. Sejumlah 1,796 pengusaha dan ejen telah diberikan lesen/permit untuk mengendalikan aktiviti perjudian. Jumlah hasil yang dipungut dari perjudian bagi tempoh 1999 hingga 2001 adalah RM5,868.78 juta.

26.1.3. Mengikut *The Royal Commission of Gambling United Kingdom 1978*, perjudian adalah penglibatan individu atau berkumpulan dalam mana-mana aktiviti untuk mendapatkan keuntungan pulangan yang tidak menentu. Mengikut *Roger Caillois* di dalam buku '*Man Play and Games*', perjudian adalah satu jenis permainan yang melibatkan '*chance, uncertainty and luck*' as a *game of chance*. Beberapa jenis perjudian telah dilesenkan dan diluluskan untuk dikendalikan di negara ini dan antaranya ialah kasino, nombor ramalan, perlumbaan kuda dan mesin slot. Perjudian kasino merupakan satu pusat perjudian yang menawarkan berbagai jenis permainan kepada pelanggan-pelanggannya seperti *Roulette, Black Jack, Poker, Baccarat, Wheel of Fortune, Keno and Slot Machine*. Perjudian nombor ramalan ialah pertaruhan wang atas keputusan melibatkan nombor. Kegiatan perjudian perlumbaan kuda pula merupakan pertaruhan wang atas keputusan melibatkan perlumbaan kuda. Perjudian mesin slot adalah mesin perjudian yang dikendalikan melalui kemasukan duit syiling atau wang kertas. Antara kegiatan perjudian ini, kegiatan perjudian nombor ramalan adalah yang paling popular sekali berdasarkan jumlah pungutan hasilnya yang merupakan 60% daripada jumlah pungutan hasil perjudian bagi tahun 2001.

26.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada aktiviti pelesenan, penguatkuasaan dan pungutan hasil perjudian diuruskan dengan cekap dan teratur.

26.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini ditumpukan kepada aktiviti-aktiviti pelesenan, penguatkuasaan dan pungutan hasil perjudian bagi tahun 2001. Bagi tujuan ini, semakan telah dibuat terhadap fail pengusaha/ejen perjudian dan urus niaga pungutan hasil perjudian di samping perbincangan dengan pegawai-pegawai Perbendaharaan Malaysia yang berkenaan. Selain dari itu, lawatan ke premis pengusaha perjudian dan penghantaran borang soal selidik kepada mereka yang terlibat juga dibuat.

26.4. PENEMUAN AUDIT

26.4.1. PERANCANGAN

26.4.1.1. Struktur Organisasi

Unit Kawalan Perjudian, Bahagian Pentadbiran, Perbendaharaan Malaysia adalah bertanggungjawab secara langsung mengawal aktiviti-aktiviti perjudian. Unit ini adalah bertanggungjawab antara lainnya, untuk melaksanakan tugas-tugas yang berikut :-

- a. Mengkaji dan membantu menggubal akta-akta baru/pindaan mengenai perundangan bagi aktiviti perjudian.
- b. Merangka hal-hal berhubung dengan polisi perjudian sebagai garis panduan kepada Kerajaan untuk menentukan Dasar Perjudian.
- c. Memproses permohonan pembaharuan lesen/permit aktiviti perjudian serta mengawal dan memastikan syarat-syarat lesen yang ditetapkan itu dipatuhi oleh pemegang-pemegang lesen.
- d. Memproses permohonan import mesin hiburan/alat ganti daripada syarikat pengimport dan pengedar mesin hiburan yang berdaftar.
- e. Menerima, menyiasat serta mengambil tindakan terhadap aduan-aduan mengenai aktiviti perjudian.
- f. Penguatkuasaan undang-undang dengan mengadakan lawatan ke *outlet*/premis perjudian berlesen.
- g. Bekerjasama dengan pihak Polis di dalam kes pendakwaan di mahkamah mengenai perjudian dan yang berkaitan dengannya.

26.4.1.2. Perundangan Dan Manual Prosedur Kerja

- a. Bagi mengawal aktiviti-aktiviti perjudian, Kerajaan telah mewujudkan beberapa Akta/Ordinan seperti Akta Rumah Judi Terbuka 1953; Akta Pertaruhan Pool 1967; Akta Duti Pertaruhan dan Ambiltagan 1948; Akta Cukai Perjudian 1972; Akta Loteri 1952; Ordinan Loteri 1952; Akta Perlumbaan (Lembaga Totalisator) 1961 dan Akta Kelab Lumba Kuda (Ambiltagan Awam) 1965. Bagi memperketatkan lagi kawalan terhadap aktiviti perjudian, beberapa pindaan terhadap peruntukan-peruntukan tertentu dalam Akta Rumah Judi Terbuka 1953 telah juga dibuat pada tahun 2001.
- b. Selaras dengan peruntukan undang-undang yang berkenaan, Menteri Kewangan diberi kuasa untuk menetapkan kadar bagi pelbagai jenis cukai dan duti perjudian serta bayaran-bayaran lain yang perlu

dijelaskan oleh pengusaha-pengusaha perjudian kepada Kerajaan. Jenis cukai dan duti perjudian tersebut ialah bayaran lesen/permit, duti pertaruhan dan ambiltagan, cukai perjudian, duti mesin slot, duti kasino dan duti pertaruhan nombor ramalan.

- c. Perbendaharaan Malaysia telah mengeluarkan satu Manual Prosedur Kerja untuk rujukan anggotanya yang ditugaskan mengawal aktiviti-aktiviti perjudian.

26.4.1.3. Rancangan Penguatkuasaan

Pengusaha/ejen aktiviti perjudian perlu mematuhi syarat-syarat tertentu apabila diberikan lesen/permit. Sehubungan itu, Unit Kawalan Perjudian perlu menjalankan pemeriksaan ke premis-premis perjudian untuk menentukan sama ada syarat-syarat berkenaan telah dipatuhi.

26.4.1.4. Latihan

Bagi meningkatkan pengetahuan dan kemahiran anggota yang ditugaskan untuk mengawal aktiviti-aktiviti perjudian, Perbendaharaan Malaysia telah merancang untuk menghantar mereka mengikuti beberapa kursus di dalam dan di luar negara pada tahun 2001 seperti kursus kawalan perjudian di Afrika Selatan, Britain, Amerika Syarikat dan Australia serta lawatan sambil belajar ke pusat-pusat perjudian di Jepun, Macau dan Hong Kong.

26.4.1.5. Keperluan Kewangan

Pada tahun 2001, Unit Kawalan Perjudian telah memohon peruntukan berjumlah RM0.67 juta untuk menjalankan fungsi-fungsinya bagi mengawal aktiviti-aktiviti perjudian (jumlah ini tidak termasuk bayaran gaji dan elaun kakitangan).

Pada umumnya, Perbendaharaan Malaysia mempunyai perancangan yang baik bagi mengawal kegiatan perjudian dan memastikan syarat-syarat lesen dipatuhi.

26.4.2. PELAKSANAAN

26.4.2.1. Pengurusan Pelesenan

- a. Selaras dengan dasar Kerajaan tidak menggalakkan pertumbuhan aktiviti perjudian, Kerajaan tidak lagi mengeluarkan lesen baru bagi semua bentuk perjudian. Pengusaha atau ejen perjudian yang ingin membaharui lesen/permit mereka perlu mengemukakan permohonan mereka bersama-sama dengan dokumen sokongan berkenaan dan

bayaran yang tertentu mengikut tempoh masa yang ditetapkan sebelum lesen/permit mereka tamat. Semakan Audit mendapati permohonan-permohonan bagi pembaharuan lesen/permit telah dibuat oleh pengusaha-pengusaha perjudian mengikut tempoh masa yang ditetapkan dan juga disertakan dengan dokumen-dokumen sokongan yang lengkap.

- b. Pada umumnya, pihak Perbendaharaan Malaysia telah memproseskan permohonan untuk memperbaharui lesen/permit itu dalam tempoh yang ditetapkan kecuali permohonan pembaharuan permit mesin slot yang perlu diproses dalam tempoh 14 hari dari tarikh ia diterima seperti mana yang ditetapkan dalam piagam pelanggan. Adalah didapati bagi 18 Kelab Persatuan, kelewatan antara 17 hingga 52 hari telah berlaku dalam prosesan untuk meluluskan permohonan-permohonan bagi memperbaharui permit tersebut.
- c. Bagi permohonan pembaharuan lesen/permit perjudian kasino, nombor ramalan dan mesin slot yang diluluskan, pihak Audit tidak dapat mengesahkan sama ada ia telah mendapat kelulusan pihak berkuasa berkenaan iaitu daripada Timbalan Ketua Setiausaha Perbendaharaan (Operasi) atau Setiausaha Bahagian Pentadbiran sebelum lesen/permit dikeluarkan kerana ketiadaan bukti bertulis mengenainya dalam fail pengusaha dan ejen.

26.4.2.2. Aktiviti Penguatkuasaan

- a. Bagi memastikan pengusaha/ejen perjudian mematuhi syarat-syarat pemberian lesen/permit berkenaan, Perbendaharaan Malaysia telah menjalankan aktiviti penguatkuasaan dengan cara membuat lawatan ke premis-premis perjudian. Bagaimanapun, adalah didapati pihak Perbendaharaan Malaysia tidak menyediakan rancangan tahunan yang antara lainnya menyatakan bilangan premis perjudian yang akan dilawati, tempoh lawatan, bilangan pegawai yang terlibat dan asas pemilihan premis.
- b. Adalah didapati pemeriksaan ke premis-premis pengusaha perjudian dan kekerapan lawatan berbeza antara satu jenis perjudian dan yang lain. Bagi perjudian kasino, lawatan ke premis ini dibuat setiap hari secara bergilir-gilir dan waktu bertugas ialah dari 8 pagi hingga 12 malam. Bagi aktiviti perjudian lain seperti nombor ramalan dan mesin slot, pemeriksaan ke premis-premis perjudian ini akan dibuat jika perlu sahaja iaitu apabila menerima laporan aduan atau permohonan bagi pertukaran hakmilik dan alamat premis serta pelupusan mesin

perjudian. Semakan Audit terhadap laporan lawatan yang dibuat oleh pegawai-pegawai Unit Kawalan Perjudian mendapati ada kes-kes di mana pengusaha/ejen yang tidak mematuhi syarat-syarat pemberian lesen seperti tidak mempamerkan lesen perjudian dan lesen perniagaan; tidak meletak papan tanda notis; tidak mematuhi waktu perniagaan dan sebagainya. Bagaimanapun, pegawai-pegawai daripada Unit Kawalan Perjudian telah mengambil tindakan yang sewajarnya terhadap pengusaha-pengusaha/ejen berkenaan seperti menghantar surat amaran dan sebagainya.

- c. Adalah menjadi amalan bagi pegawai-pegawai Perbendaharaan Malaysia menghadiri majlis cabutan nombor ramalan yang dikendalikan oleh syarikat-syarikat perjudian sebagai pemerhati. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati sejak kebelakangan ini, kehadiran wakil Perbendaharaan Malaysia di majlis-majlis tersebut sebagai pemerhati telah diberhentikan. Pihak Audit berpendapat kehadiran wakil tersebut adalah diperlukan kerana ia merupakan satu cara untuk mengelakkan berlakunya sebarang penyelewengan dalam pengendalian aktiviti perjudian oleh syarikat-syarikat perjudian demi menjaga kepentingan pelanggan.
- d. Berdasarkan kepada pemeriksaan Audit terhadap fail-fail, lawatan ke premis perjudian dan juga maklum balas yang diperolehi melalui soal selidik bagi 302 pengusaha/ejen perjudian, adalah didapati premis-premis perjudian yang dikendalikan oleh 87 pengusaha/ejen tidak pernah dilawati oleh pegawai-pegawai daripada Unit Kawalan Perjudian sejak 3 tahun yang lepas iaitu dari tahun 1999 hingga 2001.

26.4.2.3. Pungutan Hasil Perjudian

Tanggungjawab bagi menguruskan pungutan hasil diletakkan pada seorang Pegawai Tadbir Diplomatik gred M3 yang dibantu oleh seorang Pembantu Pegawai Tadbir gred N9. Jumlah pungutan hasil dari perjudian kasino, mesin slot, nombor ramalan, pertaruhan lumba kuda dan loteri *sweepstake* bagi tahun 2001 ialah RM1,905.21 juta dan ini terdiri daripada cukai perjudian (RM571.46 juta), duti pertaruhan (RM676.11 juta), duti kasino (RM481.48 juta), duti mesin slot (RM39.26 juta), bayaran lesen (RM24.29 juta) dan hasil-hasil perjudian lain (RM112.61 juta). Semakan Audit mendapati pungutan itu telah diperakaunkan dengan teratur serta rekod-rekod mengenainya juga diselenggarakan dengan memuaskan. Bagaimanapun, beberapa kelemahan lain telah diperhatikan seperti berikut :-

- a. Duti/cukai perjudian yang dibayar oleh seseorang pengusaha adalah mengikut kadar yang ditetapkan oleh Kerajaan berdasarkan angka jualan/pungutan kasar. Penyata mengandungi asas pengiraan ini bersama-sama dengan cek pembayaran duti/cukai perjudian telah diserahkan oleh pengusaha-pengusaha/ejen perjudian kepada Kerajaan pada setiap bulan. Adalah diperhatikan pihak Perbendaharaan Malaysia telah membuat semakan terhadap bayaran duti/cukai perjudian yang dibuat oleh pengusaha perjudian dengan tumpuan diberi kepada kadar yang digunakan oleh pengusaha berkenaan dalam pengiraan duti/cukai perjudian, tempoh sah laku cek dan tempoh penyerahan bayaran duti perjudian sahaja. Bagaimanapun, tidak ada bukti yang menunjukkan bahawa ketepatan angka pungutan/jualan kasar yang menjadi asas dalam pengiraan bayaran duti/cukai perjudian telah disahkan dengan laporan-laporan yang dijanakan oleh sistem berkomputer di syarikat-syarikat perjudian.
- b. Sistem berkomputer telah digunakan oleh pengusaha-pengusaha perjudian bagi mengendalikan aktiviti perjudian seperti kasino, nombor ramalan dan pertaruhan lumba kuda. Laporan-laporan yang dijanakan oleh sistem berkomputer ini khususnya berkaitan dengan jualan/pungutan kasar, kemenangan pelanggan dan jualan/pungutan bersih untuk digunakan sebagai asas dalam pengiraan bayaran duti/cukai perjudian kepada Kerajaan. Jika masalah yang ada kaitan dengan pengoperasian sistem ini berlaku, ianya boleh menyebabkan komputer mengeluarkan laporan transaksi yang tidak tepat serta tidak lengkap dan ini boleh menjejaskan ketepatan pengiraan bayaran duti perjudian. Oleh itu, pihak Perbendaharaan Malaysia patut mendapat pengesahan bebas tentang sistem perjudian pengkomputeran dari segi keselamatan, kepercayaan dan integritinya sama ada dengan menggunakan kepakaran teknikal dalaman atau melalui pelantikan juruperunding swasta. Bagaimanapun, pihak Audit mendapati pengesahan seumpama ini tidak pernah dibuat oleh Perbendaharaan Malaysia.
- c. Kadar bayaran lesen dan duti/cukai perjudian yang dikenakan terhadap pemegang-pemegang lesen perjudian pada pendapat Audit hendaklah diwartakan terlebih dahulu sebelum pungutan dibuat untuk memastikan ia adalah sah di sisi undang-undang. Dalam hal ini, adalah didapati kadar-kadar yang dilulus dan dikenakan terhadap pemegang-pemegang lesen di bawah Akta Pertaruhan Pool 1967 dan Akta Duti

Pertaruhan dan Ambiltagan 1948 telah diwartakan. Bagaimanapun, bagi kadar bayaran lesen dan duti perjudian yang dikenakan terhadap pengusaha perjudian yang lain, tindakan sedemikian tidak dibuat.

- d. Setelah mempertimbangkan rayuan sebuah syarikat pemegang lesen perjudian pada bulan Mac 2000, pihak Perbendaharaan Malaysia telah membenarkan syarikat berkenaan membuat potongan dari *Casino Wins* nilai cek tidak laku yang masih tidak dapat dituntut balik bagi tempoh melebihi 12 bulan semasa membuat pengiraan bayaran duti kasino. Pada tahun 2001, nilai cek tidak laku yang dibenarkan ditolak daripada *Casino Wins* berjumlah RM1.73 juta. Pihak Audit berpendapat keputusan yang dibuat itu tidak berasas kerana risiko-risiko seperti cek tidak laku dan hutang lapuk yang akan dihadapi oleh syarikat itu berhubung dengan kemudahan *Cheque Cashing Facility* yang disediakan bagi pelanggan-pelanggan terutamanya untuk pembelian *chips* adalah satu risiko perniagaan yang biasa. Sehubungan itu, ia sepatutnya ditanggung oleh syarikat berkenaan sebagai perbelanjaan perniagaannya dan mereka tidak patut dibenarkan membuat potongan nilai cek tidak laku itu daripada *Casino Wins* yang akan mengakibatkan bayaran duti yang berkurangan.
- e. Bagi mengelakkan aduan dan sebagainya, Perbendaharaan Malaysia hendaklah memastikan kadar bayaran duti/cukai yang dikenakan terhadap pemegang-pemegang lesen bagi kegiatan perjudian yang sama adalah seragam dan konsisten. Dari semakan yang dibuat, adalah didapati kadar duti yang dikenakan terhadap pemegang lesen bagi kegiatan perjudian yang sama seperti pertaruhan lumba kuda dan nombor ramalan adalah tidak seragam. Sebagai contoh, kadar duti pertaruhan dan ambiltagan (lumba kuda) ada yang dikenakan 4% dan ada juga 10%. Begitu juga kadar duti untuk pertaruhan pool (nombor ramalan), kadar dutinya adalah 10% atau 12%.

26.4.2.4. Keadaan Premis Perjudian

Selaras dengan dasar Kerajaan untuk mengurangkan pengaruh negatif kegiatan perjudian terhadap masyarakat, pemegang lesen hanya dibenarkan mengendalikan aktiviti mereka dalam keadaan premis yang tertutup seperti Pusat Snooker, Pusat Permainan Video dan Kafe *Internet*. Semakan Audit mendapati semua pemegang lesen perjudian telah mengendalikan aktiviti mereka dalam keadaan premis yang tertutup

melainkan pemegang lesen perjudian nombor ramalan seperti yang ditunjukkan dalam Gambar berikut :-

GAMBAR 55

Kegiatan Perjudian Nombor Ramalan Di Premis Yang Terbuka

26.4.2.5. Kedudukan Perjawatan

- a. Unit Kawalan Perjudian telah diluluskan dengan 21 jawatan yang terdiri daripada seorang Pegawai Tadbir Diplomatik gred M2; 2 Pegawai Polis gred Y4 dan Y5; seorang Pegawai Tadbir Diplomatik gred M3; seorang Penolong Pegawai Tadbir gred N5; 8 Penolong Pegawai Tadbir gred N6 dan 8 Pembantu Pegawai Tadbir gred N9. Sungguhpun perjawatan yang diluluskan sepadan dengan beban kerja unit ini tetapi kadar kekosongan jawatan yang tinggi iaitu melebihi 48% telah menjejaskan pelaksanaan aktiviti-aktiviti unit ini.
- b. Anggota unit tersebut selain daripada diberikan latihan sambil bekerja telah juga dihantar untuk menghadiri kursus dan seminar berkaitan dengan kawalan perjudian pada tahun 2001 seperti kursus kepakaran mesin slot dan seminar perjudian antarabangsa di Las Vegas, Amerika Syarikat. Semakan Audit mendapati jenis latihan yang dihadiri adalah tidak mencukupi sekiranya mengambil kira perkembangan terkini yang berlaku dalam bidang perjudian seperti penggunaan teknologi komputer dan juga pengenalan perjudian melalui *Internet* dan sebagainya.

26.4.3. PEMANTAUAN

Pemantauan yang rapi terhadap aktiviti pelesenan, penguatkuasaan dan pungutan hasil perjudian adalah perlu bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual dan juga pencapaian sasaran serta objektifnya yang ditetapkan. Merealisasikan kepentingannya, beberapa mekanisme telah diwujudkan bagi memantau aktiviti-aktiviti itu. Antaranya ialah pembangunan dan pelaksanaan Sistem Pengurusan Perjudian di bawah projek *Information And Communication Technology* (ICT), Bahagian Pentadbiran bagi menyelenggarakan semua rekod perjudian secara berkomputer, bermesyuarat di 2 peringkat iaitu di Seksyen Kawalan Pengurusan Kewangan dan di Unit Kawalan Perjudian serta penyediaan laporan prestasi kawalan perjudian. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati mekanisme pemantauan yang diwujudkan itu tidak berfungsi dengan memuaskan. Antara kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut :-

26.4.3.1. Data/maklumat perjudian yang diselenggarakan melalui Sistem Pengurusan Perjudian Berkomputer adalah didapati tidak lengkap dan tidak kemas kini. Misalnya, rekod pelesenan yang dijanakan oleh sistem ini mengandungi beberapa kesilapan dari segi nama dan alamat premis. Bagaimanapun, bagi rekod-rekod perjudian lain pula, pengesahan sedemikian tidak dapat dibuat kerana dokumen-dokumen itu tidak dikemukakan untuk semakan Audit.

26.4.3.2. Laporan kemajuan/prestasi tentang kawalan perjudian yang dibentangkan di mesyuarat pengurusan Seksyen Kawalan Pengurusan Kewangan adalah didapati hanya menunjukkan bilangan permohonan berbagai jenis perjudian yang diterima daripada pengusaha-pengusaha perjudian, diselesai dan belum selesai oleh pegawai-pegawai Unit Kawalan Perjudian. Laporan itu tidak menunjukkan pencapaian sebenar dari segi fizikal dan kewangan bagi aktiviti pelesenan, penguatkuasaan dan pungutan hasil perjudian berbanding dengan sasaran yang ditetapkan bagi tahun semasa dan pencapaian sebenar pada tahun sebelumnya. Tanpa maklumat ini, adalah sukar bagi mendapatkan kedudukan yang realistik tentang prestasi kawalan perjudian bagi sesuatu tahun. Selain dari itu, laporan tahunan tentang prestasi Unit Kawalan Perjudian yang amat berguna bagi pengurusan mendapatkan gambaran keseluruhan tentang prestasi unit itu untuk tujuan kawalan dan perancangan juga tidak disediakan.

26.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

26.5.1. Berdasarkan hasil pengauditan ini, adalah didapati bahawa pengurusan aktiviti pelesenan dan penguatkuasaan perjudian serta pungutan hasilnya bagi tahun 2001 telah menunjukkan kemajuan jika dibandingkan dengan pengauditan yang terakhir dijalankan pada tahun 1997. Sungguhpun demikian, pengauditan ini mendapati beberapa kelemahan wujud dalam pengurusan aktiviti-aktiviti ini. Antaranya ialah angka pungutan/jualan yang menjadi asas pengiraan duti/cukai perjudian tidak disemak dengan laporan syarikat perjudian; ketiadaan pemeriksaan dibuat terhadap keselamatan, kepercayaan dan integriti Sistem Pengkomputeran Perjudian yang dilaksanakan oleh syarikat-syarikat perjudian, kadar-kadar bayaran lesen dan duti/cukai perjudian tidak diwartakan; cek-cek tidak laku yang gagal dituntut dibenarkan ditolak daripada *Casino Wins* bagi tujuan pengiraan duti kasino; kadar bayaran duti/cukai perjudian yang dikenakan bagi kegiatan perjudian yang sama tidak seragam; kelewatan memproses permohonan bagi pembaharuan permit mesin slot dan premis-premis perjudian yang tidak dilawati bagi 3 tahun yang lepas.

26.5.2. Antara faktor yang menyebabkan keadaan tersebut berlaku ialah garis panduan bagi menguruskan aktiviti-aktiviti ini tidak lengkap; kriteria-kriteria pemilihan premis-premis perjudian untuk pemeriksaan tidak ditetapkan; ketiadaan rancangan/program penguatkuasaan; kurang pemantauan serta kekurangan anggota dari segi bilangan dan kemahiran yang mencukupi dalam bidang ini. Untuk mengatasi kelemahan dan memperbaiki lagi prestasi pengurusan aktiviti pelesenan, penguatkuasaan dan pungutan hasil perjudian, pihak Audit mengesyorkan pertimbangan diberi kepada perkara-perkara berikut :-

- a. Mengkaji semula dan memantapkan lagi Manual Prosedur Kerja bagi pengurusan aktiviti pelesenan, penguatkuasaan dan pungutan hasil perjudian.
- b. Melaksanakan pemantauan yang berkala terhadap aktiviti perjudian.
- c. Rekod perjudian yang diselenggarakan secara berkomputer perlu dikemaskinikan.
- d. Rancangan/program tahunan bagi aktiviti penguatkuasaan yang merangkumi bilangan premis perjudian yang akan dilawati, tempoh pelaksanaan, bilangan/gred pegawai, kos yang terlibat dan asas pilihannya perlu disediakan.
- e. Latihan yang berterusan dan mencukupi perlu diberi kepada pegawai dan kakitangan yang terlibat.

27. PERBENDAHARAAN MALAYSIA

**- PENGURUSAN PEMBERIAN KEPADA KERAJAAN NEGERI,
BADAN BERKANUN, AGENSI KERAJAAN DAN SYARIKAT
KERAJAAN**

27.1. LATAR BELAKANG

27.1.1. Perbendaharaan Malaysia di samping fungsi-fungsinya yang lain adalah juga bertanggungjawab bagi menguruskan pemberian kepada Kerajaan-kerajaan Negeri, Badan-badan Berkanun, Agensi-agensi Kerajaan dan Syarikat-syarikat Kerajaan. Pemberian yang dikeluarkan terdiri daripada Pemberian Berkanun dan Pemberian Bukan Berkanun.

27.1.2. Pemberian Berkanun adalah pemberian di mana penerima, kadar dan kaedah perkiraannya telah ditetapkan oleh undang-undang tertentu seperti Perlembagaan Persekutuan dan Akta-akta Pemberian berkenaan. Peruntukan yang perlu diikuti berhubung dengan Pemberian Berkanun adalah Perkara-perkara 80(5), 82, 109(1)(a) dan (b), 109(3), 109(6) dan 112C(1)(a) Perlembagaan Persekutuan dan Akta Pemberian berkenaan seperti Akta Pemberian Mengikut Bilangan Orang 1993; Akta Pemberian Kepada Negeri (Penyenggaraan Pihak-pihak Berkuasa Tempatan) 1981 dan Akta Wilayah Persekutuan (Perkiraan Kewangan) 1982. Jenis-jenis Pemberian Berkanun yang dikeluarkan pada tahun 2000 dan 2001 serta peruntukan undang-undang yang berkaitan ditunjukkan di Jadual berikut :-

JADUAL 88
PEMBERIAN BERKANUN YANG DIKELUARKAN PADA TAHUN 2000 DAN 2001

JENIS-JENIS PEMBERIAN BERKANUN	PERUNTUKAN-PERUNTUKAN DALAM PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN/ AKTA-AKTA PEMBERIAN BERKENAAN	JUMLAH PEMBAYARAN		PENERIMA PEMBERIAN
		Tahun 2000 (RM Juta)	Tahun 2001 (RM Juta)	
Pemberian Mengikut Bilangan Orang	Perkara109(1)(a) Perlembagaan Persekutuan Akta 503/93 dan Akta 514/81	224.68	227.53	13 Negeri
Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri	Perkara109(1)(b) Perlembagaan Persekutuan Akta A514/81	728.03	771.84	13 Negeri
Pemberian Pertambahan Hasil Persekutuan Kepada Negeri	Perkara109(3) Perlembagaan Persekutuan Akta 181/1977 dan Akta A475/80	149.99	149.99	13 Negeri
Pemberian Tahunan Kepada Penguasa Tempatan	Perkara 109(3) Perlembagaan Persekutuan Akta 245/81	84.59	87.96	11 Negeri
Bayaran Perkhidmatan Kepada Negeri	Perkara 80(5) Perlembagaan Persekutuan SPP 17/1979	75.19	101.77	13 Negeri
Pemberian Untuk Membiayai Perbelanjaan Mengurus Jabatan-jabatan Di Bawah Senarai Bersama	Jadual 9, Senarai 3 dan Perkara 82 Perlembagaan Persekutuan	169.50	207.17	13 Negeri
Pemberian Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur dan Kesejahteraan Hidup	Perkara 109(6) Perlembagaan Persekutuan	167.08	158.96	13 Negeri
Pemberian Tahunan Sarawak	Perkara 112 C (1)(a) Perlembagaan Persekutuan	16.00	16.00	Negeri Sarawak
Pemberian Tahunan Sabah	Perkara 112 C (1)(a) Perlembagaan Persekutuan	26.70	26.70	Negeri Sabah
Pemberian Tahunan Kepada Negeri Selangor Kerana Penubuhan Wilayah Persekutuan	Akta 266 / 1982	18.31	18.31	Negeri Selangor
Bayaran Mengikut Perjanjian Tahun 1869 Dengan Kedah	-	0.01	0.01	Negeri Kedah
JUMLAH		1,660.08	1,766.24	

27.1.3. Pemberian Bukan Berkanun pula adalah pemberian di mana penerima, kadar dan cara perkiraannya adalah ditetapkan melalui prosedur pentadbiran. Pemberian ini diberi kepada Kerajaan Negeri, Badan Berkanun, Agensi-agensi Kerajaan dan Syarikat-syarikat Kerajaan untuk tujuan seperti menampung pelbagai perbelanjaan mengurus, membiayai projek-projek pembangunan dan mengatasi masalah kewangan. Jenis-jenis Pemberian Bukan Berkanun yang dikeluarkan pada tahun 2000 dan 2001 adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 89
PEMBERIAN BUKAN BERKANUN YANG DIKELUARKAN
PADA TAHUN 2000 DAN 2001

JENIS-JENIS PEMBERIAN BUKAN BERKANUN	JUMLAH PEMBAYARAN	
	TAHUN 2000 (RM Juta)	Tahun 2001 (RM Juta)
Pemberian Penyelenggaraan Jalanraya Kepada Dewan Bandaraya Kuala Lumpur	28.63	29.56
Pemberian Khas Kepada Wilayah Persekutuan	16.04	3.69
Bantuan Kewangan Kepada Indah Water Konsortium Sdn. Bhd.	5.99	24.63
Bayaran Untuk Tanggungan Kumpulan Perwaja	1,339.36	1,333.12
Bayaran Subsidi Faedah Kepada Bank Pembangunan dan Infrastruktur Malaysia Bhd.	353.00	37.63
Bantuan Kewangan Kepada Perbadanan Ekonomi Negeri	45.80	6.10
Tabung Untuk Makanan	100.00	100.00
Bayaran Pampasan Bagi Pemansuhan Duti Import dan Eksais Atas Barangan Petroleum Kepada Negeri Sabah dan Sarawak	251.17	90.30
Pengurusan Sisa Pepejal Oleh Alam Flora Bhd.	-	25.00
Bayaran Subsidi Disel	2,367.32	2,384.04
Subsidi Atas Petrol	6.15	-
Pengurusan Sisa Pepejal Syarikat <i>South Waste Management</i>	-	18.29
Lembaga Pembangunan Langkawi	109.36	164.98
Lembaga Pembangunan Labuan	4.04	4.21
Lembaga Hasil Dalam Negeri	297.86	343.41
Projek Hidroelektrik Bakun	-	300.00
JUMLAH	4,924.72	4,864.96

27.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada pengurusan pemberian kewangan (*grant*) oleh Perbendaharaan Malaysia dibuat selaras dengan kehendak undang-undang dan peraturan yang digunakan untuk tujuan yang ditetapkan.

27.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

27.3.1. Pengauditan ini meliputi 3 jenis Pemberian Berkanun dan 3 jenis Pemberian Bukan Berkanun yang telah dikeluarkan pada tahun 2000 dan 2001. Pemberian-pemberian yang dipilih untuk pengauditan adalah seperti di **Jadual 90**. Pemberian Mengikut Bilangan Orang dan Pemberian Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri tidak dipilih untuk diaudit sungguhpun jumlahnya adalah lebih besar berbanding dengan pemberian-pemberian yang lain kerana pemeriksaan Audit di peringkat awal mendapati pihak Perbendaharaan Malaysia telah menguruskan pengeluaran kedua-dua pemberian tersebut dengan teratur. Ini adalah kerana jumlah pemberian yang

dikeluarkan ditetapkan mengikut maklumat yang diperolehi daripada pihak ketiga. Bagi Pemberian Mengikut Bilangan Orang, jumlahnya ditetapkan mengikut data yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan manakala jumlah Pemberian Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri ditetapkan berdasarkan kepada maklumat yang diperolehi daripada pihak Jabatan Kerja Raya.

27.3.2. Bagi tujuan pengauditan ini, lawatan telah dibuat ke beberapa bahagian di Perbendaharaan Malaysia seperti Bahagian-bahagian Belanjawan, Pentadbiran, Pinjaman Dan Dasar Kewangan serta Penyelarasan Syarikat Menteri Kewangan Diperbadankan, Penswastaan dan Perusahaan Awam. Semakan telah dibuat ke atas pelbagai jenis rekod berkenaan secara persampelan, di samping perbincangan dengan pegawai-pegawai yang berkaitan. Selain dari itu, lawatan juga dibuat ke 5 Pejabat Kewangan Negeri, 3 Agensi Kerajaan dan 54 projek di 5 negeri .

JADUAL 90
PEMBERIAN BERKANUN DAN BUKAN BERKANUN
YANG TELAH DIPILIH UNTUK PENGAUDITAN

JENIS PEMBERIAN	JUMLAH PEMBERIAN	
	TAHUN 2000 (RM Juta)	Tahun 2001 (RM Juta)
PEMBERIAN BERKANUN		
Pemberian Untuk Membiayai Perbelanjaan Mengurus Jabatan-jabatan Di Bawah Senarai Bersama	169.50	207.17
Bayaran Perkhidmatan Kepada Negeri	75.19	101.77
Pemberian Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur dan Kesejahteraan Hidup	167.08	158.96
JUMLAH	411.77	467.90
PEMBERIAN BUKAN BERKANUN		
Bantuan Kewangan Kepada Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis		
- Pengambil Alih Hotel	45.80	-
- Pengambil Alih Kolam Renang	-	6.10
Pemberian Mengurus Dan Pembangunan Kepada Lembaga Pembangunan Langkawi	109.36	164.99
Tabung Untuk Makanan	700.00*	100.00
JUMLAH	855.16	271.09

**Termasuk Pemberian Tahun 1997(RM300 Juta) Dan Tahun 1999 (RM300 Juta)*

27.4. PENEMUAN AUDIT

27.4.1. PERANCANGAN

27.4.1.1. Struktur Organisasi

Pengurusan pemberian kepada Kerajaan Negeri, Badan Berkanun, Agensi Kerajaan dan Syarikat Kerajaan adalah merupakan satu daripada tugas-tugas yang perlu dijalankan oleh Bahagian-bahagian berkenaan di Perbendaharaan Malaysia. Pengurusan Pemberian Berkanun

dikendalikan oleh Bahagian Belanjawan manakala pengurusan Pemberian Bukan Berkanun adalah melibatkan Bahagian-bahagian Pentadbiran, Pinjaman Dan Dasar Kewangan serta Penyelarasan Syarikat Menteri Kewangan Diperbadankan, Penswastan dan Perusahaan Awam.

27.4.1.2. Peruntukan Kewangan

Setiap tahun Perbendaharaan Malaysia akan memohon peruntukan bagi Pemberian Berkanun dan Bukan Berkanun. Peruntukan yang dipohon bagi Pemberian Berkanun adalah berdasarkan kepada kadar yang ditetapkan dalam perundangan berkenaan. Pemberian ini dibayar di bawah Perbelanjaan Tanggungan dan tidak perlu dibahaskan di Parlimen manakala bagi Pemberian Bukan Berkanun, peruntukan dibuat berdasarkan kepada keperluan dan *trend* perbelanjaan yang lalu. Sejumlah RM13,153.57 juta telah dipohon bagi tahun 2000 dan 2001 untuk tujuan Pemberian Berkanun dan Bukan Berkanun. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 91
PERUNTUKAN YANG DIPOHON BAGI PEMBERIAN TAHUN 2000 DAN 2001

KATEGORI PEMBERIAN	PERUNTUKAN YANG DIPOHON (Tahun)	
	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
Pemberian Berkanun	1,749.48	1,701.98
Pemberian Bukan Berkanun	4,389.53	5,312.58
JUMLAH	6,139.01	7,014.56

27.4.1.3 Prosedur Kerja Dan Garis Panduan

Pihak Perbendaharaan Malaysia telah menyediakan satu Panduan Kerja bagi kegunaan dan rujukan kakitangan yang menguruskan Pemberian Berkanun dan Bukan Berkanun. Antara lain, panduan itu menggariskan kriteria kelayakan, kaedah permohonan dan syarat-syarat yang perlu dipatuhi oleh pemohon. Maklumat-maklumat tersebut juga diedarkan kepada pihak-pihak berkuasa negeri dan juga Agensi-agensi Kerajaan untuk rujukan.

Pada umumnya, Perbendaharaan Malaysia mempunyai perancangan yang baik bagi menguruskan Pemberian Berkanun dan Bukan Berkanun kepada Kerajaan-kerajaan Negeri, Badan-badan Berkanun, Agensi-agensi Kerajaan dan Syarikat-syarikat Kerajaan.

27.4.2. PELAKSANAAN

Berhubung dengan pelaksanaan aktiviti ini, pengurusan 6 jenis Pemberian Berkanun dan Bukan Berkanun telah dipilih untuk diaudit dan hasil daripada pengauditan itu mendapati perkara-perkara seperti berikut :-

27.4.2.1. Pemberian Berkanun

a. Pemberian Untuk Membiayai Perbelanjaan Mengurus Jabatan-Jabatan Di Bawah Senarai Bersama

- i. Pemberian untuk membiayai perbelanjaan mengurus Jabatan-jabatan di bawah senarai bersama dikeluarkan berasaskan Jadual 9, Senarai 3 dan Perkara 82, Perlembagaan Persekutuan. Mengikut kadar yang ditetapkan ketika ini, Kerajaan Persekutuan dikehendaki membiayai 50% daripada perbelanjaan mengurus bagi 3 Jabatan Negeri iaitu Jabatan Pengairan Dan Saliran; Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Jabatan Perkhidmatan Haiwan tertakluk kepada pertambahan perbelanjaan mengurusnya tidak melebihi 10% dari perbelanjaan tahun sebelumnya.
- ii. Tuntutan adalah berdasarkan kepada perbelanjaan sebenar pada tahun sebelum tahun tuntutan. Sebagai contoh, tuntutan tahun 2001 ialah berdasarkan perbelanjaan sebenar Jabatan-jabatan berkenaan pada tahun 2000. Peruntukan pemberian 50% tersebut yang dipohon oleh Bahagian Belanjawan bagi tahun 2000 dan 2001 ialah RM362 juta manakala jumlah yang dibayar kepada Kerajaan-kerajaan Negeri bagi kedua-dua tahun tersebut berjumlah RM376.67 juta.
- iii. Mengikut peraturan yang ditetapkan, permohonan tuntutan pemberian 50% untuk membiayai perbelanjaan mengurus Jabatan-jabatan di bawah senarai bersama hendaklah dikemukakan tidak lewat dari 30 Jun tahun berikutnya. Namun demikian, semakan Audit mendapati permohonan tuntutan pemberian itu dari 3 Kerajaan Negeri lewat diterima iaitu antara 1 hingga 13 bulan. Bagi Negeri Selangor, tiada tuntutan diterima bagi tahun 2000. Semakan Audit pada akhir tahun 2001 mendapati pihak Kerajaan Negeri Selangor sedang menguruskan tuntutannya untuk tahun tersebut.
- iv. Bagi memastikan program/aktiviti yang dirancang oleh Kerajaan-kerajaan Negeri tidak terjejas, permohonan tuntutan pemberian yang dibuat oleh mereka sepatutnya dibayar dengan segera oleh

Perbendaharaan Malaysia. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati tuntutan pemberian 50% tersebut yang dibuat oleh 5 Kerajaan Negeri telah lewat dijelaskan. Masa yang diambil bagi menjelaskan tuntutan mereka adalah antara 2 hingga 9 bulan. Mengikut maklum balas yang diterima daripada pihak Perbendaharaan Malaysia, antara sebab kelewatan itu berlaku ialah kerana kekurangan peruntukan.

- v. Mengikut proses kerja yang ditetapkan bagi pemberian 50% untuk membiayai perbelanjaan mengurus Jabatan-jabatan di bawah senarai bersama, ia tidak boleh dikeluarkan kepada negeri melainkan penyata perbelanjaan bagi tuntutan disahkan terlebih dahulu oleh Jabatan Audit Negara di peringkat negeri masing-masing. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati hanya Kerajaan-kerajaan Negeri Kelantan dan Perak sahaja yang telah mematuhi peraturan tersebut di mana pengesahan daripada Jabatan Audit Negara telah diperolehi sebelum mengemukakan tuntutan kepada Perbendaharaan Malaysia. Berhubung dengan tuntutan Kerajaan-kerajaan Negeri yang lain, pihak Perbendaharaan Malaysia terpaksa menjelaskan bayaran sungguhpun penyata perbelanjaan bagi tuntutannya tidak disahkan oleh Jabatan Audit Negara bagi mengelakkan peruntukan kewangan untuk tahun berkenaan daripada lupo.
- vi. Berhubung dengan pemberian 50% tersebut, Majlis Kewangan Negara telah menetapkan bahawa pemeriksaan belanjawan dan perjawatan tahunan bagi Jabatan Kebajikan Masyarakat, Jabatan Perkhidmatan Haiwan dan Jabatan Pengairan Dan Saliran perlu dibuat bersama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri jika pertambahan perbelanjaan mengurusnya bagi tahun semasa melebihi 10% dari perbelanjaan tahun sebelumnya. Sungguhpun demikian, adalah didapati tuntutan pemberian yang melibatkan ketiga-tiga Jabatan ini di mana pertambahan perbelanjaan mengurus bagi tahun semasa telah melebihi 10% dari perbelanjaan tahun terdahulunya telah dibayar tanpa mengadakan pemeriksaan bersama seperti mana yang ditetapkan oleh Majlis Kewangan Negara. Mengikut maklum balas yang diterima daripada pihak Perbendaharaan Malaysia, pemeriksaan itu tidak dapat dijalankan kerana kekurangan pegawai untuk menjalankan tugas tersebut. Sehubungan ini, adalah disyorkan supaya pihak Perbendaharaan Malaysia menambahkan bilangan pegawainya bagi membolehkan pemeriksaan bersama dilaksanakan.

b. Bayaran Perkhidmatan Kepada Kerajaan Negeri

- i. Selaras dengan peruntukan Perkara 80 (5), Perlembagaan Persekutuan, Majlis Kewangan Negara pada bulan Januari 1978 telah bersetuju supaya Kerajaan-kerajaan Negeri dibenarkan menuntut bayaran perkhidmatan kerana melaksanakan projek-projek Persekutuan yang melibatkan anggota negeri. Kadar bayaran yang ditetapkan ketika ini ialah 2.5% atau 5% daripada kos pembinaan bergantung kepada peratus penglibatan anggota negeri iaitu 5% dari kos pembinaan satu-satu projek Persekutuan jika anggota negeri terlibat dalam melaksanakan projek melebihi 50% dan 2.5% jika penglibatan anggota negeri kurang daripada 50%. Peraturan berhubung dengan pemberian ini diperjelaskan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 17 Tahun 1979. Mengikut Pekeliling ini, bayaran terhadap tuntutan bagi sesuatu tahun akan dibuat berdasarkan kepada Penyata Kewangan yang telah diaudit. Pada tahun 2000 dan 2001, jumlah bayaran perkhidmatan yang dibayar oleh pihak Perbendaharaan Malaysia kepada Kerajaan-kerajaan Negeri ialah RM177 juta.
- ii. Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 17 Tahun 1979 juga menetapkan bahawa pembayaran tersebut hanya dihadkan kepada kos pembinaan projek sahaja. Ini bermakna bayaran ini tidak boleh dibuat bagi projek pembangunan yang tidak mengandungi komponen pembinaan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati tuntutan Kerajaan-kerajaan Negeri bagi pemberian ini untuk beberapa projek yang bukan projek pembinaan juga telah dijelaskan oleh Perbendaharaan Malaysia. Sebagai contoh, pihak Perbendaharaan Malaysia telah menjelaskan RM0.30 juta kepada Kerajaan Negeri Perak bagi 12 projek yang dijalankan oleh Jabatan Pengairan Dan Saliran. Begitu juga sejumlah RM0.02 juta telah dibayar kepada Kerajaan Negeri Selangor bagi 5 projek yang melibatkan Jabatan Perhutanan dan Jabatan Pertanian. Antara projek yang dimaksudkan di atas ialah berkenaan dengan pengendalian program latihan kepada petani-petani, khidmat juruperunding dan rawatan ladang getah.

c. Pemberian Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur Dan Kesejahteraan Hidup

- i. Pemberian Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur Dan Kesejahteraan Hidup adalah berasaskan kepada Perkara 109(6) Perlembagaan Persekutuan. Tujuan pemberian

tersebut ialah untuk membantu negeri-negeri yang tahap pembangunannya masih rendah. Sejumlah RM170 juta diperuntukkan setiap tahun dari Kumpulan Wang Rezab yang diwujudkan di bawah Perlembagaan Persekutuan. Pemberian ini dikeluarkan kepada Kerajaan-kerajaan Negeri mengikut perbelanjaan sebenar projek-projek yang dilaksanakan pada tahun berkenaan atau mengikut jumlah maksimum yang telah ditetapkan oleh Majlis Kewangan Negara pada bulan Februari 1993 seperti di **Jadual 92**. Pada tahun 2000 dan 2001, Kerajaan Persekutuan telah membayar sejumlah RM326.04 juta berdasarkan tuntutan yang diterima dari Kerajaan-kerajaan Negeri.

JADUAL 92
PEMBERIAN BERDASARKAN TAHAP PEMBANGUNAN
EKONOMI, INFRASTRUKTUR DAN KESEJAHTERAAN HIDUP
YANG DITETAPKAN OLEH MAJLIS KEWANGAN NEGARA

NEGERI	JUMLAH MAKSIMUM (RM Juta)
Johor	10.61
Kedah	22.02
Kelantan	25.98
Melaka	9.82
Negeri Sembilan	7.03
Pahang	9.56
Perak	13.81
Perlis	16.27
Pulau Pinang	8.72
Selangor	6.11
Terengganu	9.27
Sabah	13.22
Sarawak	17.58
JUMLAH	170.00

- ii. Setiap awal tahun Bahagian Belanjawan akan menghantar surat untuk memaklumkan kepada Kerajaan-kerajaan Negeri supaya mengemukakan permohonan tuntutan pemberian selewat-lewatnya pada bulan Jun tahun berkenaan dan mematuhi garis panduan yang telah ditetapkan. Namun demikian adalah didapati pada tahun 2001, beberapa Kerajaan Negeri telah lewat mengemukakan permohonan mereka. Sebagai contoh, Kerajaan Negeri Johor, Kedah, Sarawak dan Melaka masing-masing hanya mengemukakan permohonan antara bulan Oktober hingga bulan Disember 2001.

- iii. Lawatan Audit telah dibuat ke beberapa projek yang dibiayai daripada pemberian ini di Negeri-negeri Perak, Perlis, Kedah, Selangor serta Negeri Sembilan dan mendapati wang pemberian ini telah digunakan untuk melaksanakan projek-projek yang telah ditetapkan. Projek-projek yang telah dilawati adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 93
PROJEK-PROJEK YANG TELAH DILAWATI

NEGERI	NAMA PROJEK	NILAI PROJEK (RM)
Perak	• Gabion Penahan Tebing Jalan Utama Kampung Chepor Lenggong	15,000
	• Titi Kampung Sekolah Perempuan Lenggong	20,000
	• Titi Di Kampung Sanderlai Lenggong	10,000
Perlis	• Jambatan Jalan Jejawi	99,580
	• Masjid Batu Bertangkup	820,859
	• Jeti Pendaratan Di Pulau Ketam Kuala Perlis	49,570
Kedah	• Jambatan Konkrit Di Kawasan Pengairan Nawa Gajah Mati	49,968
	• Menaik Taraf Pasar Langgar Alor Setar	194,690
	• Penyelenggaraan Jalan Shahab Perdana	200,000
Selangor	• Pengeluaran Kuih Tradisional	174,020
	• Projek Tanaman Hiasan	124,875
	• Pembangunan Taman Agrotek Sg. Panjang Sabak Bernam	553,610
Negeri Sembilan	• Mengganti Jambatan Kayu Di Jalan Sg. Muntuh-Kpg Chennah Jebeu	1,004,006
	• Membina Jalan Masuk Ke Auditorium Taman Seni Budaya Seremban	256,870

27.4.2.2. Pemberian Bukan Berkanun

Pemberian Bukan Berkanun diberi kepada Kerajaan Negeri, Badan Berkanun, Agensi Kerajaan dan Syarikat Kerajaan untuk menampung pelbagai perbelanjaan mengurus, membiayai projek-projek pembangunan dan mengatasi masalah kewangan. Agensi-agensi Kerajaan yang memerlukan pemberian hendaklah mengemukakan permohonan mereka bersama-sama dengan dokumen sokongan. Pada tahun 2000 dan 2001, Pemberian Bukan Berkanun berjumlah RM9,789.68 juta telah dikeluarkan untuk 16 tujuan. Antaranya, sejumlah RM4,751.36 juta (48.5%) telah dikeluarkan untuk bayaran subsidi disel, RM2,672.48 juta untuk Tanggungan Kumpulan Perwaja, RM51.90 juta untuk Perbadanan Ekonomi Negeri, RM274.34 juta untuk Lembaga Pembangunan Langkawi dan RM200 juta bagi Tabung Untuk Makanan. Pemberian yang dikeluarkan kepada Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis, Lembaga Pembangunan Langkawi dan Tabung Untuk Makanan telah dipilih untuk diaudit. Hasil daripada pengauditan mendapati perkara-perkara berikut :-

a. Bantuan Kewangan Kepada Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis

- i. Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis (Perbadanan) adalah sebuah agensi yang bertanggungjawab memaju dan membangunkan Negeri Perlis. Bagi melaksanakan tanggungjawab ini, Perbadanan perlu mempunyai aliran tunai yang kukuh untuk membolehkan program pembangunan ekonomi yang dirancang dapat dilaksanakan. Kegawatan ekonomi negara turut menjejaskan kedudukan kewangan Perbadanan menyebabkan Kerajaan Persekutuan terpaksa memberi pinjaman khas kepadanya berjumlah RM41 juta untuk membayar balik pinjaman-pinjamannya kepada bank-bank tempatan. Sungguhpun demikian, Perbadanan masih memerlukan bantuan kewangan tambahan dan telah mengemukakan cadangan kepada Perbendaharaan Malaysia agar Agensi Kerajaan dan Syarikat-syarikat Kerajaan atau swasta membeli beberapa aset Perbadanan antaranya ialah Hotel Putra Palace, Perlis yang bernilai RM45.80 juta dan Kompleks Kolam Renang Perlis yang bernilai RM6.10 juta.

GAMBAR 56

Bangunan Hotel Putra Palace, Perlis

GAMBAR 57

Kompleks Kolam Renang Perlis

- ii. Semakan Audit mendapati pihak Perbendaharaan Malaysia telah membayar RM45.80 juta pada bulan Disember 2000 kepada sebuah syarikat perhotelan (dimiliki sepenuhnya oleh Menteri Kewangan Diperbadankan) yang sepatutnya mengambil alih Hotel Putra Palace, Perlis. Syarikat ini sepatutnya menggunakan wang itu untuk menjelaskan hutang-hutang Perbadanan dengan beberapa institusi kewangan. Bagaimanapun, tidak ada perjanjian jual beli bangunan hotel itu ditandatangani antara Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis dengan syarikat berkenaan. Semakan Audit selanjutnya mendapati pihak Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis berkemungkinan membatalkan rancangan untuk menjual hotel tersebut. Sekiranya ia dibatalkan, Kerajaan perlu mendapatkan kembali bayaran berjumlah RM45.80 juta itu yang telah dibuat kepada syarikat perhotelan yang berkenaan.
- iii. Sehingga ke tarikh lawatan Audit pada bulan Mac 2002, adalah didapati Kompleks Kolam Renang yang dibeli oleh Kerajaan Persekutuan daripada Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis pada bulan Ogos 2001 dengan harga RM6.10 juta masih belum dibuka kepada orang ramai dan ini antara lain adalah disebabkan Jabatan Belia dan Sukan Negeri Perlis tidak mempunyai peruntukan yang mencukupi bagi tujuan penyenggaraan kolam itu. Kolam tersebut buat masa ini hanya digunakan untuk program latihan renang bagi para atlit.

b. Pemberian Tabung Untuk Makanan

- i. Pada bulan Oktober 1992, Kerajaan telah mengumumkan penubuhan Tabung Untuk Makanan yang bertujuan untuk membiayai pelaburan dalam perusahaan makanan utama seperti perusahaan perikanan, haiwan dan pertanian. Tabung ini telah diwujudkan pada tahun 1993 di bawah pengawasan Bank Negara Malaysia. Dana permulaan disumbangkan oleh Bank Negara Malaysia ialah RM300 juta dan ianya ditambah RM200 juta lagi menjadikan jumlah dana RM500 juta. Memandangkan permintaan bagi pinjaman di bawah tabung ini semakin meningkat, Kerajaan Persekutuan telah mengeluarkan pemberian berjumlah RM800 juta sejak tahun 1997. Pada akhir tahun 2001, dana terkumpul dalam Tabung ini berjumlah RM1,300 juta. Sumbangan Kerajaan Persekutuan untuk tabung ini diurus tadbir oleh 2 agensi iaitu sejumlah RM500 juta diuruskan oleh Bank Negara Malaysia manakala Bank Pertanian Malaysia menguruskan jumlah dana RM300 juta.
- ii. Bank Negara Malaysia telah mengeluarkan garis panduan berhubung dengan pengurusan tabung ini dan juga kaedah mendapatkan pinjaman daripada tabung ini untuk rujukan usahawan. Mengikut garis panduan tersebut, usahawan yang ingin memohon boleh mengemukakan permohonan mereka kepada institusi-institusi kewangan yang dilantik oleh Bank Negara Malaysia untuk menguruskan pinjaman dari Tabung Untuk Makanan. Bagaimanapun mulai bulan Julai 2001, Kerajaan telah memutuskan bahawa Bank Pertanian Malaysia dilantik sebagai institusi tunggal untuk menguruskan pinjaman dari tabung itu. Mengikut garis panduan yang ditetapkan, had minimum pinjaman ialah RM10,000 manakala had maksimum ialah 90% dari jumlah kos projek atau RM5 juta mengikut yang mana lebih rendah. Pinjaman ini perlu dijelaskan dalam tempoh 8 tahun. Kadar faedah pinjaman yang dikenakan oleh Bank Pertanian Malaysia ialah 3.75% setahun.
- iii. Setakat bulan Februari 2002, sejumlah RM429.50 juta telah dikeluarkan kepada 2,045 usahawan oleh Bank Negara Malaysia manakala sejumlah RM236 juta telah dikeluarkan oleh Bank Pertanian Malaysia kepada 2,600 usahawan. Pada tempoh yang sama, Bank Negara Malaysia telah menerima bayaran balik pinjaman berjumlah RM128.20 juta manakala Bank Pertanian Malaysia menerima bayaran balik pinjaman berjumlah RM17.50 juta. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 94
PINJAMAN DI BAWAH TABUNG UNTUK MAKANAN
- KEDUDUKAN SETAKAT BULAN FEBRUARI 2002

DITADBIR OLEH BANK NEGARA MALAYSIA (RM500 JUTA)					
AKHIR TAHUN	KELULUSAN		PENGELUARAN (RM Juta)	PEMBAYARAN BALIK (RM Juta)	BAKI (RM Juta)
	BILANGAN	NILAI (RM Juta)			
1997	16	13.50	6.40	8.00	6.40
1998	681	204.50	93.90	2.00	91.80
1999	1,364	355.50	257.40	26.20	231.20
2000	1,488	379.50	338.40	62.80	275.60
2001	1,604	444.10	414.40	119.10	295.30
Februari 2002	2,045	493.80	429.50	128.20	301.30
DITADBIR OLEH BANK PERTANIAN MALAYSIA (RM300 JUTA)					
1999	362	69.50	16.70	0.10	16.60
2000	1,628	192.40	120.80	2.40	118.40
2001	2,600	300.00	227.50	15.10	212.30
Februari 2002	2,600	300.00	236.00	17.50	218.50

Sumber : Bank Negara Malaysia

- iv. Semakan Audit selanjutnya mendapati bahawa sejumlah RM133.60 juta daripada pinjaman yang diluluskan oleh Bank Negara Malaysia adalah untuk tujuan sektor penanaman, RM248.90 juta untuk sektor penternakan manakala RM111.20 juta untuk sektor perikanan. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 95
PINJAMAN MENGIKUT SEKTOR
- KEDUDUKAN SETAKAT BULAN FEBRUARI 2002

TAHUN	JUMLAH PINJAMAN YANG DILULUSKAN (RM Juta)	BILANGAN PEMINJAM	BILANGAN PEMINJAM DAN AMAUN MENGIKUT SEKTOR							
			PENANAMAN		PENTERNAKAN		PERIKANAN		LAIN-LAIN	
			BIL.	JUMLAH (RM Juta)	BIL.	JUMLAH (RM Juta)	BIL.	JUMLAH (RM Juta)	BIL.	JUMLAH (RM Juta)
1997	13.50	16	7	2.00	5	10.20	4	1.30	0	0
1998	204.50	681	334	57.80	195	96.50	144	42.60	8	7.60
1999	355.50	1,364	626	98.30	418	165.20	294	76.60	26	15.50
2000	379.50	1,488	703	109.50	480	193.00	305	77.00	16	1.10
2001	444.10	1,604	747	127.30	527	226.90	330	90.00		
Februari 2002	493.80	2,045	934	133.60	695	248.90	416	111.20		

Sumber : Bank Negara Malaysia

- v. Adalah didapati sungguhpun tabung ini telah beroperasi bagi tempoh melebihi 9 tahun dengan dana berjumlah RM1,300 juta tetapi sehingga kini tiada sebarang kajian impak dibuat terhadap tabung ini bagi menentukan sejauh mana objektif yang ditetapkan telah tercapai di samping mengenal pasti kelemahan yang dihadapi supaya tindakan susulan dapat diambil bagi menanganinya.

c. Pemberian Kepada Lembaga Pembangunan Langkawi

- i. Lembaga Pembangunan Langkawi adalah sebuah Agensi Kerajaan yang ditubuhkan di bawah Kementerian Kewangan bertujuan untuk membangun dan menjadikan Pulau Langkawi sebagai sebuah destinasi pelancongan terkemuka di rantau ini dan meningkatkan taraf hidup penduduk tempatan khususnya kaum Bumiputera. Bagi memajukan Pulau Langkawi, Lembaga telah merancang pelbagai projek pembangunan dalam tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh dan Kelapan. Sebagai contoh, di bawah Rancangan Malaysia Kelapan, 46 projek pembangunan bernilai RM936.60 juta telah dirancang untuk dilaksanakan.
- ii. Pada tahun 2000 dan 2001, Lembaga Pembangunan Langkawi telah memungut hasil berjumlah RM9 juta dan RM4.40 juta masing-masing dari produk pelancongan. Bagaimanapun, pungutan hasil yang diterima tidak dapat membiayai perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Menyedari tentang masalah kewangan ini, Kerajaan Persekutuan telah memutuskan untuk mengeluarkan pemberian mengurus dan pembangunan berjumlah RM274.34 juta bagi tahun 2000 dan 2001 untuk menampung kekurangan tersebut. Semakan Audit terhadap beberapa projek pembangunan mendapati bahawa pemberian tersebut telah digunakan untuk tujuan yang ditetapkan.

27.4.3. PEMANTAUAN

Semakan Audit mendapati bagi Pemberian Berkanun, pegawai-pegawai berkenaan di Bahagian Belanjawan ada memantau status permohonan tuntutan pemberian dari Kerajaan-kerajaan Negeri termasuk pembayarannya melalui tindakan susulan berterusan dengan pegawai bawahannya dan jika ada mana-mana negeri yang belum mengemukakan permohonan tuntutan, mereka akan diingatkan melalui surat dan lisan. Sungguhpun demikian, beberapa kelemahan berhubung dengan pemantauan telah diperhatikan. Antaranya ialah pihak Perbendaharaan Malaysia tidak meminta penerima pemberian mengemukakan laporan yang menunjukkan kemajuan fizikal dan kewangan bagi aktiviti/projek/program yang dibiayai melalui wang pemberian

untuk memastikan sama ada wang tersebut digunakan untuk tujuan yang telah ditetapkan. Pihak Perbendaharaan Malaysia juga jarang membuat lawatan atau pemeriksaan fizikal ke agensi-agensi yang menerima pemberian/ke premis yang dibiayai melalui wang pemberian.

27.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

27.5.1. Pada umumnya, Perbendaharaan Malaysia telah merancang aktiviti pengurusan Pemberian Berkanun dan Bukan Berkanun dengan baik. Bagaimanapun dari segi pelaksanaannya, beberapa kelemahan telah diperhatikan. Antaranya ialah kelewatan mengeluarkan pemberian; penyata perbelanjaan yang menyokong tuntutan tidak mendapat pengesahan Audit; pemeriksaan bersama bagi tuntutan yang melibatkan pertambahan perbelanjaan mengurus tahunan melebihi 10% tidak dibuat serta tuntutan pemberian dijelaskan sungguhpun ia tidak memenuhi kriteria/syarat yang ditetapkan. Bayaran penuh bagi bangunan hotel yang dibeli telah dikeluarkan sungguhpun surat perjanjian jual beli bangunan belum ditandatangani dan amaun itu masih belum diserahkan kepada penjual bangunan. Pemantauan terhadap pemberian yang dikeluarkan juga adalah kurang memuaskan.

27.5.2. Bagi mengatasi kelemahan dan memperbaiki prestasi pengurusan pemberian, pihak Audit mengesyorkan pertimbangan diberi kepada perkara-perkara berikut :-

- a. Mengkaji semula dan memantapkan lagi garis panduan/prosedur kerja bagi pengurusan pemberian.
- b. Melaksanakan pemantauan yang berkala terhadap pengurusan pemberian.
- c. Penerima-penerima pemberian khususnya Pemberian Bukan Berkanun patut diminta menandatangani satu surat persetujuan penerimaan pemberian seperti yang diamalkan oleh Badan-badan Bukan Kerajaan yang menerima bantuan kewangan Kerajaan. Dengan cara ini, kepentingan Kerajaan terpelihara.

LEMBAGA HASIL DALAM NEGERI

28. PENGURUSAN CUKAI PENDAPATAN PEGAWAI DAGANG

28.1. LATAR BELAKANG

28.1.1. Pegawai dagang adalah pekerja profesional asing yang digaji oleh syarikat tempatan yang memperolehi pendapatan melebihi RM2,500 sebulan. Pada tahun 1992, Kerajaan menetapkan pegawai dagang membayar levi kepada Jabatan Imigresen dan juga membayar cukai pendapatan kepada Lembaga Hasil Dalam Negeri (Lembaga). Bagaimanapun, mulai bulan Januari 1998 Kerajaan telah menghapuskan bayaran levi dan pegawai dagang hanya dikenakan cukai pendapatan.

28.1.2. Jabatan Imigresen Malaysia adalah agensi yang bertanggungjawab mengeluarkan permit kerja kepada pegawai-pegawai dagang. Permit kerja itu hanya dikeluarkan oleh Ibu Pejabat Jabatan Imigresen. Mengikut rekod Jabatan Imigresen, bagi tempoh bulan September 1999 hingga bulan Disember 2000 seramai 24,763 pegawai dagang berkhidmat di Semenanjung Malaysia.

28.1.3. Lembaga telah membangunkan satu aplikasi dikenali sebagai *Foreigner Information (FORIN)* di bawah sistem pengkomputeran untuk memproses maklumat pegawai dagang yang diterima dari Jabatan Imigresen dan seterusnya menyalurkan maklumat yang berkaitan kepada semua cawangannya di Semenanjung Malaysia.

28.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada pengurusan cukai pendapatan pegawai dagang dilaksanakan dengan cekap dan mengikut undang-undang serta peraturan yang ditetapkan.

28.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

28.3.1. Semakan Audit telah dilakukan terhadap fail taksiran cukai pendapatan pegawai dagang di 6 Cawangan Lembaga di Negeri-negeri Johor, Pulau Pinang dan Selangor serta Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Sejumlah 901 fail atau 5% dari 17,235 pegawai dagang yang bekerja dan membayar cukai di 6 cawangan ini bagi tempoh 1995 hingga 2000 termasuk yang menamatkan perkhidmatan pada tahun 2001 telah dipilih untuk pengauditan. Bagaimanapun, 433 fail sahaja atau 48% yang dapat dikemukakan untuk diaudit kerana terdapat fail cukai pendapatan yang belum didaftar,

sebahagiannya berada di cawangan lain dan ada yang tidak dapat dikesan. Di samping itu, rekod berhubung dengan pegawai dagang telah disemak di Jabatan Imigresen Kuala Lumpur, Bahagian Teknologi Maklumat Lembaga di Kuala Lumpur, Unit Pengesanan dan Unit Majikan Lembaga di Johor Bahru, Pulau Pinang, Petaling Jaya, Shah Alam dan Kuala Lumpur.

28.3.2. Pemeriksaan terhadap fail pungutan juga dijalankan di Cawangan Pungutan Lembaga di Petaling Jaya, Shah Alam dan Kuala Lumpur. Perbincangan dengan pegawai Lembaga dan Jabatan Imigresen, Kementerian Dalam Negeri juga telah diadakan.

28.4. PENEMUAN AUDIT

28.4.1. PERANCANGAN

28.4.1.1. Peruntukan Perundangan

Percukaian terhadap pegawai dagang adalah tertakluk kepada Akta Cukai Pendapatan 1967, Pekeliling-pekeling dan Kaedah-kaedah Cukai Pendapatan yang berkaitan. Mengikut Perjanjian Cukai Dua Kali (*Double Tax Agreement*), pendapatan penggajian yang diterima dalam negara ini adalah tertakluk kepada Akta Cukai Pendapatan 1967. Dengan itu, semua pendapatan yang diterima oleh pegawai dagang semasa beliau berkhidmat di negara ini akan dikenakan cukai pendapatan oleh Lembaga.

28.4.1.2. Penyelenggaraan Maklumat Pegawai Dagang

Peringkat Jabatan Imigresen

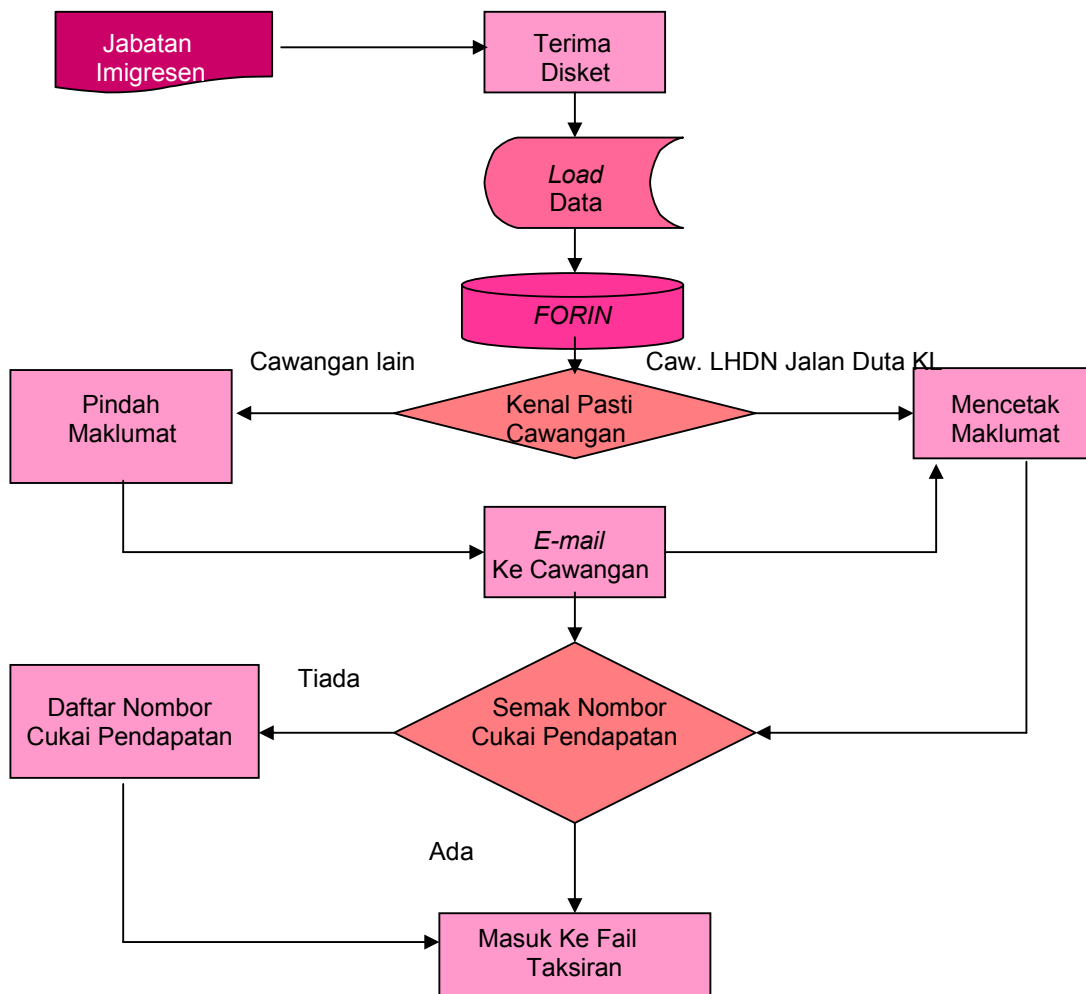
Jabatan Imigresen menyediakan Borang Maklumat Pegawai Dagang (Borang D.P. 8) yang mengandungi maklumat seperti nama, nombor ID, nombor pasport, jenis pekerjaan, tempoh perkhidmatan, jumlah saraan bulanan pegawai dagang, nama dan alamat majikan. Borang ini dikemukakan kepada Lembaga setiap bulan. Mulai bulan September 1999, Jabatan Imigresen telah mengemukakan maklumat ini dalam bentuk disket.

Peringkat Lembaga Hasil Dalam Negeri

Salah satu dari automasi pejabat yang dibangunkan oleh Lembaga melalui sistem pengkomputeran Permodenan Untuk Sistem Hasil (PUSH) ialah Aplikasi *Foreigner Information (FORIN)*. Objektif Aplikasi *FORIN* adalah bagi memproses data pegawai dagang yang diterima dari Jabatan Imigresen. Bahagian Teknologi Maklumat Lembaga di Kuala Lumpur bertanggungjawab mengklasifikasikan maklumat pegawai dagang mengikut Cawangan-cawangan Lembaga. Maklumat yang telah

diklasifikasikan dihantar melalui *e-mail* kepada Cawangan-cawangan Lembaga secara bulanan mulai bulan Januari 2001. Aliran kerja bagi penyaluran maklumat pegawai dagang di bawah Aplikasi *FORIN* adalah seperti di Carta berikut:-

CARTA 17
ALIRAN KERJA BAGI PENYALURAN MAKLUMAT PEGAWAI DAGANG
DI BAWAH APLIKASI *FORIN*

- a. Mengikut peraturan, Unit Pengesanan Lembaga di peringkat cawangan akan mencetak maklumat pegawai dagang untuk mengesahkan kewujudan fail cukai pendapatan. Jika pegawai dagang mempunyai fail cukai pendapatan, maklumat yang dicetak ini akan dimasukkan ke fail cukai pendapatan mereka. Sebaliknya, bagi pegawai dagang yang masih belum mempunyai fail cukai pendapatan, fail mereka perlu dibuka.

- b. Pada keseluruhannya, Lembaga mempunyai perancangan dan sistem yang teratur untuk menerima dan mengemukakan maklumat pegawai dagang kepada Cawangan-cawangan Lembaga yang terlibat. Bagaimanapun, Lembaga tidak mempunyai unit khas untuk mengawal selia fail cukai pendapatan pegawai dagang dan tiada kod hasil khusus untuk cukai pendapatan pegawai dagang kerana bilangan pegawai dagang adalah kecil.

Secara umumnya, Lembaga mempunyai perancangan yang baik, peruntukan perundangan yang mencukupi dan sistem kerja yang teratur untuk melaksanakan aktiviti penaksiran dan pungutan cukai pendapatan terhadap pegawai dagang.

28.4.2. PELAKSANAAN

Lembaga telah pun mempunyai perundangan dan peraturan yang perlu dipatuhi oleh setiap majikan dan pembayar cukai. Adalah didapati tiada kes rayuan cukai pendapatan dari pegawai dagang yang dirujuk kepada Pesuruhjaya Khas Cukai Pendapatan. Bagaimanapun, dari segi pelaksanaannya, masih terdapat beberapa kelemahan dalam pengurusan cukai pendapatan pegawai dagang yang menyebabkan berlakunya perkara-perkara berikut :-

28.4.2.1. Fail Cukai Pendapatan Pegawai Dagang

- a. Berdasarkan kepada maklumat yang diperolehi daripada Jabatan Imigresen, adalah didapati seramai 175 pegawai dagang masih belum mempunyai fail cukai pendapatan. Keadaan ini menyebabkan cukai pendapatan yang dianggarkan berjumlah RM2.59 juta belum dipungut daripada pegawai dagang berkenaan. Butir-butirnya mengikut negeri adalah seperti di **Jadual 96**. Pengesahan dengan Jabatan Imigresen menunjukkan mereka ini telah masuk bekerja di Malaysia dari tempoh bulan Ogos 1997 hingga bulan Disember 2000. Bagaimanapun sehingga akhir bulan Januari 2002, seramai 57 pegawai dagang telah pun meninggalkan negara ini.

JADUAL 96
PEGAWAI DAGANG TIDAK MEMPUNYAI FAIL CUKAI PENDAPATAN

NEGERI	BILANGAN PEGAWAI DAGANG	ANGGARAN CUKAI PENDAPATAN (RM Juta)
Johor	52	0.19
Pulau Pinang	11	0.15
Selangor	61	0.74
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	51	1.51
JUMLAH	175	2.59

- b. Semakan Audit selanjutnya mendapati antara faktor yang menyebabkan kelewatan Lembaga membuka fail cukai pendapatan bagi pegawai dagang adalah disebabkan Bahagian Teknologi Maklumat menyalurkan maklumat pegawai dagang kepada Cawangan Lembaga secara berperingkat. Majikan berkenaan juga telah gagal melaporkan pegawai dagang yang baru berkerja mengikut kehendak Akta Cukai Pendapatan 1967 kepada Lembaga. Tambahan pula, pegawai dagang tidak memberi notis mengenai kelayakan dikenakan cukai pendapatan kepada Lembaga dalam tempoh 2 bulan dari tarikh ketibaannya di Malaysia seperti yang dikehendaki oleh Akta Cukai Pendapatan 1967.

28.4.2.2. Taksiran Cukai Pendapatan Pegawai Dagang

Semakan Audit di Cawangan Lembaga Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Johor, Selangor dan Pulau Pinang mendapati cukai pendapatan bagi 105 pegawai dagang telah kurang ditaksir. Jumlah cukai pendapatan yang kurang ditaksir adalah dianggarkan berjumlah RM6.43 juta. Antara punca kekurangan taksiran cukai pendapatan pegawai dagang berkenaan ialah disebabkan pendapatan mereka tidak ditaksirkan dengan tepat. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 97
CUKAI PENDAPATAN KURANG DITAKSIR
MENGIKUT NEGERI DAN JENIS KESALAHAN

JENIS KESALAHAN	NEGERI						WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR		JUMLAH	
	JOHOR		PULAU PINANG		SELANGOR		Bilangan Pegawai Dagang	Cukai Kurang Ditaksir (RM Juta)	Bilangan Pegawai Dagang	Cukai Kurang Ditaksir (RM Juta)
	Bilangan Pegawai Dagang	Cukai Kurang Ditaksir (RM Juta)	Bilangan Pegawai Dagang	Cukai Kurang Ditaksir (RM Juta)	Bilangan Pegawai Dagang	Cukai Kurang Ditaksir (RM Juta)				
Taksiran asal / tambahan tidak dibangkitkan	3	0.46	4	0.46	4	0.05	4	0.35	15	1.32
Taksiran anggaran di bawah Seksyen 90(2) ACP 1967 tidak dibangkitkan	10	0.08	1	0.01	36	1.40	25	3.31	72	4.80
Pendapatan kurang dilaporkan	-	-	-	-	-	-	10	0.18	10	0.18
Pendapatan tidak diambil kira dengan betul	2	0.05	2	0.02	1	0.03	3	0.03	8	0.13
JUMLAH	15	0.59	7	0.49	41	1.48	42	3.87	105	6.43

28.4.2.3. Tunggakan Cukai Pendapatan

Lembaga perlu memastikan pegawai dagang menjelaskan cukai pendapatan dalam tempoh masa yang ditetapkan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati 208 pegawai dagang belum menjelaskan tunggakan cukai pendapatan berjumlah RM9.86 juta walaupun ada yang telah melebihi 3 tahun. Jumlah tersebut juga termasuk cukai daripada pendapatan pegawai dagang yang diperolehinya dari segi manfaat seperti barangan dan tempat kediaman. Mengikut Akta Cukai Pendapatan 1967, semua manfaat yang diterima oleh pegawai dagang adalah tertakluk kepada cukai pendapatan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati cukai pendapatan yang dibayar melalui Potongan Cukai Berjadual tidak mengambil kira nilai barangan dan nilai tempat kediaman. Seramai 36 pegawai dagang telah meninggalkan Malaysia dengan hutang cukai pendapatan berjumlah RM2.16 juta. Analisis mengikut usia tunggakan cukai pendapatan adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 98
TUNGGAKAN CUKAI PENDAPATAN

TEMPOH TUNGGAKAN	JUMLAH TUNGGAKAN CUKAI PENDAPATAN (RM Juta)
1 tahun atau kurang	8.43
Melebihi 1 tahun hingga 2 tahun	0.97
Melebihi 2 tahun hingga 3 tahun	0.23
Melebihi 3 tahun	0.23
JUMLAH	9.86

28.4.3. PEMANTAUAN

Lembaga telah mengadakan automasi pejabat dalam pengurusan cukai pendapatan pegawai dagang melalui pembangunan Aplikasi *FORIN*. Setakat bulan Disember 2001, Aplikasi *FORIN* telah dilaksanakan oleh semua Cawangan Lembaga di Semenanjung Malaysia. Bagaimanapun, tidak ada bukti yang menunjukkan Ibu Pejabat Lembaga telah memantau sama ada setiap Cawangan Lembaga telah menggunakan aplikasi ini sepenuhnya bagi memastikan pengurusan cukai pendapatan pegawai dagang dibuat dengan teratur dan berkesan.

28.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Lembaga mempunyai perancangan yang baik untuk memperolehi maklumat mengenai pegawai dagang dari Jabatan Imigresen dengan mewujudkan Aplikasi *FORIN* untuk menyalurkan maklumat pegawai dagang kepada semua cawangan. Perundangan dan peraturan yang dikeluarkan oleh Lembaga adalah mencukupi

untuk memastikan setiap pembayar cukai melaporkan pendapatan yang diterima kepada Lembaga. Bagaimanapun, penguatkuasaan perundangan dan peraturan terhadap majikan yang gagal memberitahu pekerja baru dan pegawai dagang yang gagal memberi notis pendapatan serta tidak menjelaskan cukai pendapatan dalam tempoh yang ditetapkan perlu dipertingkatkan. Koordinasi kerja di antara Bahagian Penaksiran, Unit Majikan, Unit Pengesanan dan Cawangan Pungutan Lembaga juga perlu dipertingkatkan. Selain dari itu, penyaluran maklumat pegawai dagang ke fail taksiran perlu diberi perhatian kerana ianya memberi kesan kepada pungutan cukai. Oleh yang demikian, adalah dicadangkan perkara-perkara berikut diambil tindakan :-

28.5.1. Bahagian Teknologi Maklumat Lembaga di Jalan Duta, Kuala Lumpur perlu menyalurkan maklumat pegawai dagang melalui Aplikasi *FORIN* kepada semua cawangan setiap bulan dan memastikan maklumat ini digunakan untuk membuka fail cukai pendapatan serta membangkitkan taksiran terhadap pegawai dagang. Setiap Cawangan Lembaga pula perlu memastikan maklumat pegawai dagang diterima pada setiap bulan agar fail cukai pendapatan dapat dibuka dengan segera dan taksiran serta pungutan cukai dapat dilakukan dengan awal.

28.5.2. Kerjasama antara Lembaga dan Jabatan Imigresen boleh dipertingkatkan dengan mengadakan komputer *on-line* mengenai maklumat pegawai dagang yang masuk ke Malaysia. Pegawai dagang patut diminta menunjukkan surat penyelesaian cukai dari Lembaga sebelum dibenarkan meninggalkan negara ini.

28.5.3. Penguatkuasaan pemungutan mengikut Akta Cukai Pendapatan 1967 perlu dilaksanakan terhadap pembayar cukai yang gagal menjelaskan cukai pendapatan dalam tempoh yang ditetapkan.

28.5.4. Satu peraturan perlu diadakan untuk membolehkan aspek tanggungan cukai dalam perjanjian perkhidmatan antara pegawai dagang dan majikan diseragamkan, iaitu menghendaki majikan bertanggungjawab terhadap cukai pendapatan yang dikenakan kepada pegawai dagang agar tunggakan cukai dapat dipungut walaupun pegawai dagang telah meninggalkan Malaysia.

29. JABATAN KERJA RAYA

- OPERASI WOKSYOP PERSEKUTUAN

29.1. LATAR BELAKANG

29.1.1. Woksyop Persekutuan Jabatan Kerja Raya (Woksyop Persekutuan) telah ditubuhkan pada tahun 1952 di sebuah kawasan seluas 5 ekar di Jalan Cheras, Kuala Lumpur. Semenjak beberapa tahun yang lalu, keluasan tapak woksyop telah bertambah menjadi 12.75 ekar. Sebagai sebuah woksyop pusat, ia mengendalikan penyelenggaraan dan rawat rombak serta melaksanakan perkhidmatan pembaik pulih utama kepada semua loji dan kenderaan kepunyaan Jabatan Kerja Raya yang berada di seluruh negara. Pada masa ini, Woksyop Persekutuan yang diketuai oleh seorang Ketua Jurutera Mekanikal adalah di bawah Program Perkhidmatan Sokongan Teknikal, Jabatan Kerja Raya.

29.1.2. Objektif utama Woksyop Persekutuan ialah memberi perkhidmatan pakar bagi memastikan peralatan jentera Kerajaan Persekutuan sentiasa berfungsi dengan baik, selamat dan memenuhi keperluan semasa. Woksyop ini adalah bertanggungjawab untuk menjalankan aktiviti-aktiviti berikut :-

- Menyelenggara dan merawat rombak serta membaik pulih semua loji dan kenderaan kepunyaan Jabatan Kerja Raya;
- Menyelenggara peralatan mekanikal yang terdapat di bangunan Kerajaan;
- Memberi perkhidmatan kepakaran, servis dan pembaikan kenderaan kepada Jabatan lain;
- Memeriksa dan menguji kenderaan dan loji baru yang dibeli oleh Jabatan-jabatan Kerajaan; dan
- Mengurus projek pemasangan peralatan mekanikal di bangunan-bangunan Kerajaan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur;

29.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada Woksyop Persekutuan diurus dengan cekap, berhemah dan selaras dengan objektif penubuhannya.

29.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Semakan Audit telah dijalankan terhadap rekod-rekod yang diselenggarakan di Woksyop Persekutuan berhubung dengan perancangan dan pelaksanaan aktiviti-nya bagi tempoh 1998 hingga 2001. Perbincangan dengan pegawai-pegawai woksyop dan Cawangan Mekanikal, Ibu Pejabat Jabatan Kerja Raya serta pegawai-pegawai Jabatan pelanggan telah juga diadakan.

29.4. PENEMUAN AUDIT

29.4.1. PERANCANGAN

29.4.1.1. Bagi membolehkan Woksyop Persekutuan melaksanakan fungsi-fungsinya seperti mana yang telah ditetapkan, 2 bahagian utama telah diwujudkan iaitu Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan dan Bahagian Perkhidmatan Teknikal. Di bawah Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan, terdapat 3 unit iaitu Unit Garaj & Pengangkutan; Unit Pengurusan Projek, Penggantian & Baik Pulih dan Unit Penyenggaraan & Pembaikan. Bahagian Perkhidmatan Teknikal juga mempunyai 3 unit di bawahnya iaitu Unit Penilaian, Pemeriksaan & Pelupusan; Unit Pengurusan Aset & Piawai dan Unit Latihan, Peperiksaan, Pengujian & Pentauliahan.

29.4.1.2. Setiap bahagian tersebut di atas adalah bertanggungjawab merancang aktiviti-aktiviti tahunan mereka. Sebagai contoh, Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan adalah bertanggungjawab merancang aktiviti-aktiviti berhubung dengan program baik pulih dan penyelenggaraan terhadap kenderaan dan peralatan Persekutuan yang dimiliki oleh Pejabat-pejabat Jabatan Kerja Raya di seluruh negara. Jumlah jentera berat dan kenderaan yang dimiliki oleh Jabatan Kerja Raya pada keseluruhannya adalah dianggarkan berjumlah 3,000 yang bernilai RM100 juta. Lebih kurang 80% daripada kenderaan dan jentera yang dibaik pulih telah melebihi usia 5 tahun. Oleh itu, aktiviti-aktiviti baik pulih adalah penting untuk melanjutkan jangka usia kenderaan dan jentera tersebut. Sehubungan ini, program baik pulih loji dan kenderaan yang dirancang bagi tahun 1998 hingga 2001 adalah seperti Jadual di bawah :-

JADUAL 99
PERANCANGAN PROGRAM BAIK PULIH LOJI DAN KENDERAAN

JENIS	BILANGAN DIJADUALKAN UNTUK DIBAIK PULIH			
	1998	1999	2000	2001
Loji	50	45	20	-
Kenderaan	60	66	39	-

29.4.1.3. Woksyop Persekutuan telah menetapkan tempoh masa (norma) untuk melaksanakan aktiviti-aktivitinya. Berikut diberikan norma-norma yang telah ditetapkan :-

JADUAL 100
NORMA-NORMA YANG DITETAPKAN

JENIS AKTIVITI	TEMPOH MASA DISIAPKAN
Penilaian peralatan jentera/kenderaan	2 hari
Pemeriksaan jentera/kenderaan baru	7 hari
Pembaikan kenderaan di garaj	3 hari
Baik pulih utama ke atas kenderaan	3 bulan
Baik pulih utama ke atas jentera berat	5 bulan

29.4.1.4. Bagi membolehkan Woksyop Persekutuan melaksanakan tanggungjawab dengan berkesan, bilangan perjawatan dan peruntukan kewangan yang dipohon bagi tahun 2001 dan 3 tahun kebelakangan adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 101
KEPERLUAN PERJAWATAN DAN PERUNTUKAN KEWANGAN

PERKARA	TAHUN			
	1998	1999	2000	2001
Perjawatan	618	617	582	522
Peruntukan	RM6.91 juta	RM6.68 juta	RM7.16 juta	RM6.65 juta

29.4.1.5. Ibu Pejabat Jabatan Kerja Raya telah membuat cadangan penstrukturan semula Woksyop Persekutuan untuk menyesuaikan dengan keperluan semasa. Kertas cadangan penstrukturan semula itu telah dikemukakan kepada Jabatan Perkhidmatan Awam pada bulan September 2001. Antara cadangan yang dikemukakan ialah :-

- Woksyop Persekutuan diletakkan di dalam satu entiti dengan Cawangan Kejuruteraan Mekanikal Ibu Pejabat di bawah satu Pusat Tanggungjawab yang sama.
- Namanya ditukar ke nama baru bagi mencerminkan identiti barunya, iaitu "Pusat Kejuruteraan, Jabatan Kerja Raya Cawangan Kejuruteraan Mekanikal, Malaysia".
- Selain daripada melaksanakan aktiviti-aktiviti yang sedia ada, woksyop berkenaan juga bercadang untuk menjalankan aktiviti-aktiviti berhubung dengan pembangunan kejuruteraan mekanikal serta khidmat kuari, loji dan *Information and Communication Technology*.

Setakat ini cadangan penstrukturan berkenaan masih dalam pertimbangan Jabatan Perkhidmatan Awam.

29.4.1.6. Bagi melicinkan pelaksanaan aktiviti-aktiviti woksyop, pihak pengurusan telah mengeluarkan beberapa garis panduan dan prosedur dalam bentuk *Standard Operating Procedures* dan Carta Aliran Kerja. *Standard Operating Procedures* dan Carta Aliran Kerja ini menjadi panduan kepada semua kakitangan bagi menjalankan aktiviti masing-masing. Antara Carta Aliran Kerja yang dikeluarkan adalah berhubung dengan pemeriksaan kenderaan, pembaikan kenderaan, pengurusan projek, pemeriksaan dan pengujian loji/kenderaan baru, penilaian kenderaan pesaka, penilaian kenderaan kerana kemalangan dan penilaian kenderaan bagi tujuan pembelian kereta terpakai di bawah skim pinjaman kenderaan kakitangan Kerajaan.

29.4.1.7. Unit Latihan, Peperiksaan, Pengujian & Pentauliahan mula diwujudkan pada tahun 2001 hanya mempunyai seorang kakitangan. Sebelum kewujudan unit ini, pegawai serta kakitangan Woksyop Persekutuan menghadiri kursus/latihan yang dianjurkan oleh pusat-pusat latihan seperti Institut Kerja Raya Malaysia (IKRAM) dan Institut Tadbiran Awam Negara (INTAN).

Pada umumnya, Jabatan Kerja Raya mempunyai perancangan yang memuaskan untuk melaksanakan operasi Woksyop Persekutuan.

29.4.2. PELAKSANAAN

29.4.2.1. Aktiviti Membaik Pulih Kenderaan Dan Loji Berat

- a. Membaik pulih kenderaan dan loji berat adalah merupakan aktiviti utama bagi Woksyop Persekutuan sejak ia ditubuhkan pada tahun 1952. Semua kenderaan dan loji berat kepunyaan Jabatan Kerja Raya di peringkat negeri dan juga di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dibaik pulih di woksyop ini apabila mengalami kerosakan besar. Bayaran yang dikenakan untuk kerja-kerja membaik pulih diperakaunkan sebagai hasil oleh pihak woksyop. Aktiviti ini diuruskan oleh Unit Baik Pulih Kenderaan dan Loji Berat. Bagaimanapun, bilangan kenderaan dan loji berat yang dihantar ke Woksyop Persekutuan telah berkurangan daripada 107 pada tahun 1998 kepada 88 unit pada tahun 2000 malahan pada tahun 2001, langsung tidak ada kenderaan diterima untuk dibaik pulih. Kekurangan kenderaan ini adalah kerana penyelenggaraan kenderaan dan loji berat telah diambil alih oleh syarikat-syarikat konsesi yang menjalankan penyelenggaraan jalan-jalan Persekutuan mulai bulan Februari 2001. Oleh itu, Unit Baik Pulih Kenderaan dan Loji Berat telah dibubarkan pada bulan April 2001. Bilangan kenderaan dan loji berat yang dibaik pulih oleh unit tersebut untuk tempoh 1998 hingga 2001 adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 102
BILANGAN KENDERAAN DAN LOJI BERAT DIBAIK PULIH

TAHUN	BILANGAN KENDERAAN DAN LOJI BERAT DIBAIK PULIH		JUMLAH HASIL DIPUNGUT (RM Juta)
	RANCANGAN	SEBENAR	
1998	110	107	6.60
1999	111	96	6.18
2000	59	88	2.79
2001	-	23*	0.21

(*) Merupakan baki kenderaan yang dibaiki pada tahun sebelumnya
tetapi disiapkan tahun semasa

- b. Akibat daripada pembubaran Unit Baik Pulih Kenderaan dan Loji Berat, seramai 38 orang kakitangan unit ini telah bersara secara opsyen. Selain dari itu, adalah didapati 30% daripada ruang kerja woksyop dan peralatan bagi Unit Baik Pulih Kenderaan Dan Loji Berat tidak digunakan lagi. Semakan Audit juga mendapati stor baik pulih dan stor peralatan di bawah Unit Baik Pulih Kenderaan Dan Loji Berat masih mempunyai baki stor masing-masing bernilai RM1.29 juta dan RM168,500 pada akhir bulan Disember 2001. Kebanyakan baki stor ini merupakan alat-alat ganti bagi kenderaan dan loji berat yang tidak akan diselenggarakan lagi oleh Woksyop Persekutuan. Menurut pihak woksyop, usaha untuk melupuskan alat-alat ganti berkenaan sedang dijalankan.

29.4.2.2. Aktiviti Unit Garaj dan Pengangkutan

Unit Garaj dan Pengangkutan adalah bertanggungjawab untuk menguruskan aktiviti-aktiviti yang berkaitan dengan pembaikan, servis dan menukar tayar kenderaan-kenderaan pengangkutan dan kenderaan utiliti milik Kerajaan. Semakan Audit mendapati lain-lain kemudahan yang ada di garaj ini tidak digunakan sepenuhnya. Adalah diperhatikan daripada rekod penggunaan masa untuk unit ini bagi tahun 2000 dan 2001, jumlah tempoh masa kerja sebenar bagi tahun 2000 ialah 19,459 jam dan 14,730 jam bagi tahun 2001 berbanding dengan tempoh masa kerja yang sepatutnya iaitu 25,687 jam. Ini bermakna wujud *idle time* berjumlah 6,228 jam bagi tahun 2000 dan 10,957 jam bagi tahun 2001. Keadaan ini wujud berpunca daripada kekurangan pelanggan sejak beberapa tahun kebelakangan yang disebabkan oleh faktor-faktor berikut :-

- Kebanyakan Kementerian/Jabatan yang tidak mempunyai woksyop sendiri telah menghantar kenderaan mereka ke woksyop swasta kerana mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980, mereka dibenarkan membuat penyenggaraan kenderaan di woksyop swasta;

- Bilangan Jabatan yang mempunyai woksyp dan cawangan woksyp sendiri telah meningkat di peringkat negeri dan juga di peringkat Wilayah Persekutuan khususnya Polis DiRaja Malaysia, Angkatan Tentera Malaysia dan Pihak Berkuasa Tempatan;
- Bagi hospital-hospital pula, perjanjian konsesi penswastaan adalah termasuk juga servis dan pembaikan kenderaan; dan
- Penswastaan pembekalan dan penyelenggaraan kereta salun pada tahun 1994.

29.4.2.3. Aktiviti Penyelenggaraan dan Pembaikan Peralatan Mekanikal

Seramai 25 anggota ditugaskan di Unit Penyelenggaraan & Pembaikan untuk memberi perkhidmatan penyelenggaraan berjadual dan juga kerja-kerja pembaikan peralatan berkenaan dengan sistem penyaman udara, sistem lif, sistem pam air, pam najis dan sistem pencegahan kebakaran. Pemeriksaan Audit terhadap penyelenggaraan dan pembaikan peralatan mekanikal bagi tempoh 1998 hingga 2001 pada umumnya adalah memuaskan. Berikut diberikan bilangan peralatan mekanikal yang telah diselenggara/diperbaiki untuk tempoh berkenaan :-

**JADUAL 103
PRESTASI UNIT PENYELENGGARAAN DAN
PEMBAIKAN PERALATAN MEKANIKAL**

TAHUN	BILANGAN KERJA	NILAI KERJA (RM Juta)
1998	41	1.78
1999	34	1.49
2000	49	3.98
2001	58	1.97

29.4.2.4. Aktiviti Penilaian, Pemeriksaan Dan Pelupusan

- Unit Penilaian, Pemeriksaan dan Pelupusan mempunyai 8 anggota untuk memberi perkhidmatan berikut :-
 - Pemeriksaan dan pengujian kenderaan dan loji baru yang telah diterima oleh Agensi-agensi Kerajaan daripada pembekal. Ini adalah satu *Post Delivery Inspection* sebelum agensi-agensi membuat pembayaran dan menggunakan kenderaan atau loji berkenaan;
 - Penilaian kenderaan terpakai dan mengeluarkan Sijil Penilaian bagi tujuan memohon pinjaman kenderaan;

- Menyediakan laporan kerosakan kenderaan akibat kemalangan bagi tujuan tuntutan insurans;
 - Mengeluarkan Sijil Tidak Ekonomi Untuk Dibaiki bagi kenderaan dan loji yang sering mengalami kerosakan; dan
 - Pemeriksaan dan penilaian bagi kenderaan untuk dilelong.
- b. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pelaksanaan aktiviti-aktiviti yang tersebut di atas bagi tempoh tahun 1998 hingga 2001 dan mendapati pada umumnya adalah memuaskan. Berikut diberikan bilangan kenderaan yang telah diperiksa dan dinilai bagi tempoh tersebut :-

JADUAL 104
PRESTASI UNIT PENILAIAN, PEMERIKSAAN DAN PELUPUSAN

TAHUN	BILANGAN KENDERAAN BARU YANG DIPERIKSA	BILANGAN KENDERAAN DINILAI BAGI TUJUAN PINJAMAN, PELUPUSAN & LELONG
1998	489	1,760
1999	382	2,476
2000	533	1,598
2001	1,081	1,621

29.4.2.5. Peruntukan dan Perbelanjaan

Jumlah peruntukan yang diluluskan untuk Woksyop Persekutuan bagi tahun 2001 ialah RM6.65 juta berbanding dengan peruntukan yang diluluskan bagi tahun sebelumnya berjumlah RM7.16 juta. Jumlah perbelanjaan bagi kedua-dua tahun masing-masingnya ialah RM5.80 juta dan RM6.70 juta. Ini bermakna pihak woksyop mempunyai peruntukan kewangan yang mencukupi untuk menjalankan aktiviti-aktivitinya. Kedudukan peruntukan dan perbelanjaan untuk woksyop bagi tempoh 1998 hingga 2001 adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 105
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN WOKSYOP PERSEKUTUAN

TAHUN	PERUNTUKAN		PERATUSAN PERBELANJAAN (%)
	DILULUSKAN (RM Juta)	DIBELANJAKAN (RM Juta)	
1998	6.91	5.91	85.5
1999	6.68	6.51	97.5
2000	7.16	6.70	93.6
2001	6.65	5.80	87.2

29.4.2.6. Kedudukan Perjawatan

Semakan Audit mendapati jumlah jawatan yang telah diluluskan untuk Woksyop Persekutuan telah dikurangkan dari tahun ke setahun. Sebagai contoh, jumlah jawatan yang diluluskan bagi tahun 1998 ialah 618 orang manakala bagi tahun 2001 ialah 522 orang. Jumlah jawatan yang diisi bagi tempoh 1998 hingga 2001 adalah antara 40% hingga 48% sahaja. Pengurangan ini adalah selaras dengan berkurangnya beban kerja di Woksyop Persekutuan. Kedudukan perjawatan bagi tempoh 1998 hingga 2001 adalah seperti berikut :-

JADUAL 106
KEDUDUKAN PERJAWATAN WOKSYOP

TAHUN	PERJAWATAN		PERATUSAN PENGISIAN (%)
	Diluluskan	Diisi	
1998	618	293	47
1999	617	297	48
2000	582	279	48
2001	522	207	40

29.4.3. PEMANTAUAN

Ketua Jurutera Mekanikal adalah bertanggungjawab sepenuhnya terhadap operasi woksyop dan akan melaporkan prestasi woksyop dalam Laporan Tahunan Woksyop. Pemantauan juga dijalankan terhadap operasi harian setiap unit oleh Ketua Jurutera Mekanikal melalui mesyuarat pagi. Pada tahun 2001, sebanyak 21 mesyuarat pagi telah diadakan untuk berbincang operasi woksyop. Pegawai-pegawai yang hadir ialah Pengurus Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan, Pengurus Bahagian Perkhidmatan Teknikal, Ketua Unit Kewangan, Ketua Unit Pentadbiran dan Ketua Unit Stor. Selain daripada mesyuarat pagi, Pengurus Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan dan juga Pengurus Bahagian Perkhidmatan Teknikal membuat pemantauan melalui mesyuarat Bahagian masing-masing. Dalam mesyuarat-mesyuarat tersebut, ketua-ketua unit dikehendaki membentangkan Laporan Bulanan unit masing-masing. Pada pandangan Audit, sistem pemantauan yang diwujudkan berhubung dengan aktiviti-aktiviti woksyop adalah memuaskan.

29.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

29.5.1. Peranan Woksyop Persekutuan masa kini adalah lebih tertumpu kepada pemeriksaan kenderaan baru, pemeriksaan kenderaan terpakai untuk mengeluarkan Sijil Penilaian bagi tujuan memohon pinjaman Kerajaan, pemeriksaan bagi tujuan menetapkan nilai semasa kenderaan untuk dilelong dan juga penyelenggaraan peralatan mekanikal dalam bangunan.

29.5.2. Pihak pengurusan Jabatan Kerja Raya telah mengambil langkah yang baik untuk menyusun semula struktur organisasi Woksyop Persekutuan supaya ia disesuaikan dengan fungsi dan keperluan semasa. Sehubungan ini, pihak Jabatan Perkhidmatan Awam perlu mempercepatkan keputusannya berhubung dengan permohonan penstrukturan semula yang dibuat oleh pihak Jabatan Kerja Raya bagi memastikan segala kemudahan dan sumber yang ada di woksyop digunakan dengan berkesan dan tiada pembaziran.

KEMENTERIAN KERJA RAYA

30. PROJEK PEMBINAAN JALAN RAYA DARI POS SLIM, PERAK KE LADANG BLUE VALLEY, KAMPUNG RAJA, CAMERON HIGHLANDS, PAHANG

30.1. LATAR BELAKANG

30.1.1. Kerajaan merancang untuk membina Lebuhraya Timur-Barat Kedua dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelima. Sehubungan itu, satu jajaran jalan telah dikenal pasti bermula dari Simpang Pulai di Perak dan berakhir di Kuala Berang di Terengganu. Jajaran ini merentasi Pos Slim, Lojing, Gua Musang, Chiku, Aring dan Kampung Teris yang melibatkan pembinaan jalan sepanjang 292 kilometer.

30.1.2. Anggaran kos keseluruhan projek ini ialah RM1.69 bilion. Anggaran ini merangkumi kos pembinaan, yuran profesional, pengambilan balik tanah, penyeliaan, siasatan tanah dan lain-lain kos yang berkaitan. Kerajaan telah juga memutuskan untuk melaksanakan projek ini dalam 8 pakej berasingan seperti berikut :-

PROJEK PEMBINAAN JALAN RAYA SIMPANG PULAI-LOJING-GUA MUSANG-KUALA BERANG

30.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menentukan sama ada Pakej 2 iaitu projek pembinaan jalan dari Pos Slim, Perak ke Ladang Blue Valley, Kampung Raja, Cameron Highlands, Pahang telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur.

30.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian Audit ini meliputi aspek-aspek perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap projek pembinaan Pakej 2. Tempoh liputan yang diambil kira dalam pengauditan ini ialah dari tahun 1997 hingga bulan November 2001. Semakan Audit terhadap rekod dan dokumen projek telah dilakukan di samping menemu bual pegawai-pegawai di Cawangan Jalan, Ibu Pejabat Jabatan Kerja Raya (JKR) Malaysia; Cawangan Jalan, JKR Negeri Perak dan pejabat tapak Wakil Pengarah Projek di Pos Slim, Perak. Lawatan juga telah dibuat ke tapak projek pada bulan Oktober 2001.

30.4. PENEMUAN AUDIT

30.4.1. PERANCANGAN

30.4.1.1. Perancangan Projek Secara Menyeluruh

- a. Mengikut perancangan awal, projek ini adalah untuk menghubungkan Simpang Pulai di Perak dengan Brinchang di Pahang melalui Pos Slim di Perak. Walaupun demikian, Jemaah Menteri kemudiannya telah memutuskan untuk membina sebatang jalan utama sebagai Lebuhraya Timur-Barat Kedua dari Simpang Pulai, Perak dan berakhir di Kuala Berang, Terengganu. Dengan keputusan Jemaah Menteri, lebar jalan yang hendak dibina telah diperluaskan menjadi 7.3 meter bersesuaian dengan fungsinya sebagai sebuah lebuhraya.
- b. Setakat tahun 2001 daripada 8 pakej yang dirancang, 2 pakej telah disiapkan, 3 pakej lagi sedang dalam pembinaan dan 2 pakej akan dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Kelapan manakala satu pakej lagi telah ditangguhkan pelaksanaannya. Butir-butir projek ini adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 107
PROJEK PEMBINAAN JALAN RAYA DARI SIMPANG PULAI KE KUALA BERANG

PAKEJ	LOKASI	PANJANG (KM)	ANGGARAN KOS/ KOS SEBENAR (RM Juta)
Pakej 1	Simpang Pulai ke Pos Slim	21	78.80*
Pakej 2	Pos Slim ke Kg. Raja	35	282
Pakej 3	3/1A-Dari Lojing ke Km 10	10	82.70
	3/1B- Dari Km 10 ke Km 29.25	19.25	76.22
	3/2 - Dari Km 29.25 ke Pos Blau	27.02	105.30
Pakej 4	Pos Blau ke Kuala Betis	20.04	97.27
Pakej 5	Chiku ke Aring	25.70	89
Pakej 6	Aring ke Jambatan Pasir Pulau	67.80	460
Pakej 7	7A- Jambatan Pasir Pulau ke Km 9.65	9.65	51.98
	7B- Km 9.65 ke Km 24 (Saddle Dam)	14.35	46.80*
	7C- Km 24 ke Kg. Teris	10.86	-
Pakej 8	Kg. Teris ke Kuala Berang	28	-

(*) - Kos Sebenar Projek

30.4.1.2. Perancangan Untuk Melaksanakan Projek di Bawah Pakej 2

Daripada 8 pakej, pihak Audit telah memilih Pakej 2 untuk pengauditan terperinci. Pakej ini melibatkan jalan yang menghubungkan Pos Slim di Perak dengan Kampung Raja, Cameron Highlands, di Pahang yang melibatkan pembinaan jalan sejauh 35 km. Perancangan bagi pakej ini dibuat semasa Rancangan Malaysia Ketujuh untuk menyambung jalan dari Simpang Pulai ke Pos Slim sepanjang 21 km yang telah disiapkan pada tahun 1993 di bawah Pakej 1. Kerajaan merancang untuk melaksanakan projek ini secara tender pra-kelayakan. Dengan itu, Kerajaan telah melantik sebuah syarikat juruperunding untuk menyediakan reka bentuk dan membuat penilaian tender dengan bayaran berjumlah RM4.08 juta.

Pada umumnya, Kementerian telah merancang pelaksanaan projek pembinaan jalan raya daripada Pos Slim, Perak ke Kampung Raja, Cameron Highlands dengan memuaskan.

30.4.2. PELAKSANAAN

Semakan Audit terhadap pelaksanaan Pakej 2 ini mendapati perkara-perkara berikut :-

30.4.2.1. Pampasan Pengambilan Balik Tanah

Kerajaan telah melaksanakan pengambilan balik tanah di sepanjang jajaran yang dikenal pasti sebelum projek dimulakan. Jajaran bagi Pakej 2 ini melibatkan tanah yang diduduki oleh 52 keluarga orang asli dan

sebuah ladang yang dimiliki oleh Blue Valley Plantation Berhad. Bagi tanah yang diduduki oleh 52 keluarga orang asli itu, Kerajaan telah membayar pampasan *ex-gratia* sejumlah RM747,109. Kos pengambilan balik tanah ladang yang dimiliki oleh Blue Valley Plantation Berhad seluas 5.197 ekar pula adalah sejumlah RM948,832. Bagi baki tapak projek yang lain, ia adalah di atas tanah milik Kerajaan Negeri Perak.

30.4.2.2. Kaedah Pelaksanaan Projek

- a. Pada peringkat perancangan, Kerajaan memutuskan supaya projek ini dilaksanakan secara tender pra-kelayakan. Dengan itu, sebuah syarikat juruperunding telah dilantik untuk menyediakan reka bentuk dan menguruskan proses pra-kelayakan kontraktor. Juruperunding telah menyiapkan 3 cadangan jajaran dan Kerajaan memutuskan untuk memilih salah satu daripada cadangan jajaran tersebut untuk dilaksanakan dengan kos berjumlah RM388 juta. Di samping itu, juruperunding juga telah menyenaraipendekkan 19 kontraktor daripada 63 kontraktor yang telah menerima pelawaan awal.
- b. Setelah juruperunding menyiapkan cadangan jajaran dan menyenaraipendekkan 19 kontraktor, Kerajaan telah mengubah kaedah pelaksanaan projek ini kepada konsep *turnkey*. Melalui konsep *turnkey* ini, Kerajaan telah mengeluarkan satu surat niat kepada sebuah kontraktor berwibawa. Kontraktor itu telah diminta untuk mengemukakan kepada Kerajaan cadangan reka bentuk jajaran dan kos projek untuk dipersetujui. Di dalam kertas cadangannya kontraktor berkenaan telah mengemukakan 4 reka bentuk alternatif dengan kos yang berlainan. Kementerian Kewangan telah meluluskan supaya cadangan bagi reka bentuk yang melibatkan kos berjumlah RM282 juta diterima. Ini merupakan perbezaan RM106 juta daripada anggaran asal yang dibuat oleh juruperunding. Dengan keputusan itu, Kerajaan telah menamatkan pelantikan juruperunding tersebut dan membayarnya RM2.46 juta sebagai bayaran kepada kerja-kerja yang telah dilaksanakan.
- c. Perjanjian kontrak antara Kerajaan dengan kontraktor berkenaan telah ditandatangani pada bulan Disember 1997. Semakan Audit mendapati pada umumnya syarat-syarat kontrak tersebut adalah teratur dan boleh memelihara kepentingan Kerajaan.

30.4.2.3. Prestasi Projek Pakej 2

- a. Mengikut kontrak, projek ini sepatutnya disiapkan pada bulan April 2000. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati bahawa projek ini tidak dapat disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan. Kontraktor telah 2 kali memohon lanjutan masa untuk menyiapkannya. Kerajaan telah meluluskan kedua-dua permohonan lanjutan masa tersebut. Lanjutan masa pertama ialah sehingga akhir bulan September 2000 manakala lanjutan masa kedua pula diluluskan sehingga akhir bulan Januari 2002. Sehingga ke tarikh pengauditan ini, jumlah lanjutan masa yang telah diberikan kepada kontraktor ialah selama 644 hari. Prestasi projek ini setakat bulan Jun 2001 adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 108
KEMAJUAN PROJEK SETAKAT BULAN JUN 2001

PERKARA	PRESTASI KEWANGAN (%)	PRESTASI FIZIKAL (%)
Kemajuan Kerja Yang Dijadualkan	95.74	95.52
Kemajuan Kerja Sebenar	95.24	95.04
Kelewatan Kerja (Berdasarkan Lanjutan Masa Sehingga 31 Januari 2002)	-0.50	-0.48

- b. Alasan yang digunakan untuk membenarkan kedua-dua lanjutan masa tersebut ialah projek berkenaan mengalami kelewatan akibat daripada “Keburukan Cuaca Yang Luar Biasa”. Semakan Audit selanjutnya mendapati tidak ada klausa khusus diperuntukkan di dalam kontrak yang membolehkan lanjutan masa diberi akibat daripada cuaca buruk.

30.4.2.4. Kualiti Kerja

Lawatan Audit ke tapak dibuat bersama-sama dengan pihak JKR Negeri Perak dan juga pihak kontraktor telah mendapati perkara berikut :-

a. Pembinaan Cerun

- i. Dalam pelaksanaan projek melalui kaedah *turnkey*, skop kerja yang disediakan oleh kontraktor seboleh-bolehnya hendaklah memenuhi perkara-perkara yang terkandung di dalam Penyata Kehendak (*Needs Statement*) yang disediakan oleh pihak JKR. Bagaimanapun, adalah didapati wujud percanggahan antara Penyata Kehendak dengan skop kerja sebenar bagi kerja-kerja pembinaan cerun. Mengikut Penyata Kehendak, cerun yang dibina tanpa penstabilan dengan menggunakan kaedah *soil nailing* hendaklah tidak melebihi 6 tanggaan. Sebaliknya kontraktor telah

membina beberapa cerun sehingga ketinggian 9 tangga di beberapa lokasi tertentu. Ini merupakan pelanggaran kepada keperluan yang dinyatakan di dalam klausa 1.2.4 dan 1.2.5(b) Lampiran 6 kepada Penyata Kehendak. Contoh pembinaan cerun yang tidak mengikut Penyata Kehendak berkenaan adalah seperti di Gambar berikut :-

GAMBAR 58

Bilangan Tanggaan Melebihi Bilangan Di Dalam Penyata Kehendak

- ii. Semakan Audit mendapati cerun di kawasan projek ini sering kali runtuh. Keruntuhan cerun berlaku sebanyak 58 kali di 42 lokasi yang berlainan. Antara faktor yang menyumbang kepada kejadian tersebut ialah pembinaan tangga yang curam dan tinggi.
- iii. Adalah diperhatikan juga keruntuhan cerun yang serius berlaku di suatu kawasan yang mungkin berpunca daripada mata air di kawasan berkenaan. Kejadian ini merupakan salah satu punca kelewatan menyiapkan projek berkenaan kerana pihak kontraktor belum lagi menemui kaedah yang terbaik untuk mengatasi masalah keruntuhan tersebut. Keadaannya dapat dilihat di Gambar berikut yang dirakamkan semasa lawatan Audit :-

GAMBAR 59

Keruntuhan Cerun Yang Serious Yang Mungkin Berpunca Daripada Mata Air

- iv. Pasukan Audit juga telah membuat pemeriksaan fizikal ke atas cerun dan mendapati longkang di cerun tersebut tidak disenggarakan dengan sempurna dan tersumbat seperti ditunjukkan di **Gambar 60**. Tinjauan rambang dari tangga 1 mendapati tiada *horizontal drain* dibina bagi mengalirkan air dari dalam cerun ke longkang tersebut. Kecuraman keseluruhan tanggaa cerun pula adalah melebihi spesifikasi dalam Penyata Kehendak.

GAMBAR 60

Longkang Yang Tidak Disenggara Dengan Baik

b. Penurapan Jalan

- i. Pasukan Audit telah membuat 2 ujian teras pada jalan yang telah siap dibina untuk menentukan sama ada pembinaannya mengikut spesifikasi yang terkandung di dalam kontrak dan Penyata Kehendak. Hasil daripada kedua-dua ujian tersebut menunjukkan bahawa pembinaan di lokasi yang dipilih untuk ujian ini menepati spesifikasi kontrak dari segi ketebalannya.

GAMBAR 61

Ujian Teras Yang Dilakukan Bersama-Sama Pasukan Audit

- ii. Mengikut kontrak, jalan-jalan yang dibina hendaklah menggunakan bahan *Asphatic Concrete Wearing Course (ACWC)* gred 20. Ujian yang dijalankan oleh Jurutera Jabatan Audit Negara terhadap jalan yang dibina mendapati syarat ini telah dipatuhi malahan di beberapa bahagian jalan, bahan ACWC gred 14 iaitu gred yang lebih baik telah digunakan.

c. Lorong Mendaki

Pihak Audit juga telah membuat semakan terhadap lukisan *typical cross-section* berkenaan lorong mendaki. Daripada semakan tersebut, adalah didapati pihak kontraktor sepatutnya membina lorong mendaki yang mempunyai 4 lorong. Bagaimanapun, lawatan Audit ke tapak projek mendapati tiada lorong mendaki dibina mengikut lukisan tersebut. Pihak Audit tidak memperolehi penjelasan yang memuaskan daripada jurutera tempatan mengenai perkara tersebut.

d. Pelupusan Tanah Dari Tapak Bina

Mengikut taklimat yang diberi oleh jurutera tempatan, kuantiti tanah yang dipotong adalah berjumlah 15.23 juta meter kubik. Daripada jumlah tersebut, sejumlah 4.5 juta meter kubik telah ditambunkan sebagai tambakan. Selebihnya berjumlah 10.73 juta meter kubik perlu dibuang. Pemeriksaan Audit mendapati tidak ada tanda wujudnya tempat pelupusan tanah. Berdasarkan kepada timbunan tanah dan pokok hutan yang telah ditimbusi oleh tanah, nampaknya kerja pembuangan tanah di lereng bukit (*end-tipping*) telah dilaksanakan oleh kontraktor. Mengikut amalan kejuruteraan, *end-tipping* merupakan cara pelupusan tanah yang tidak digalakkan kerana tidak melibatkan proses pemampatan tanah. Akibatnya keadaan tanah yang longgar tersebut mudah menggelungsur khususnya apabila hujan. Contoh cerun yang runtuh akibat daripada kerja *end-tipping* ditunjukkan di Gambar berikut:-

GAMBAR 62

Pembinaan Cerun Dilakukan Secara End-Tipping

e. Kerja Tanah

- i. Mengikut amalan kejuruteraan, *benching* perlu dibuat bagi pembinaan tambak untuk kawasan-kawasan yang telah ditambun bagi mengelakkan kejadian tanah menggelungsur. Semasa lawatan Audit, adalah didapati tiada *benching* dibuat bagi kerja tanah yang telah dipindah.

- ii. Cadangan reka bentuk jajaran oleh kontraktor projek ini adalah lebih tertumpu di kawasan sebelah bawah lereng bukit. Ini bertujuan bagi mengekalkan kecerunan yang selesa semasa pemanduan. Walaupun begitu, berbanding dengan reka bentuk asal yang disediakan oleh juruperunding, reka bentuk ini memerlukan lebih banyak kerja pemotongan bukit. Pemotongan bukit ini pula telah menyebabkan komposisi tanah yang tidak kukuh apabila tibanya hujan.

30.4.2.5. Kawalan Tapak Projek

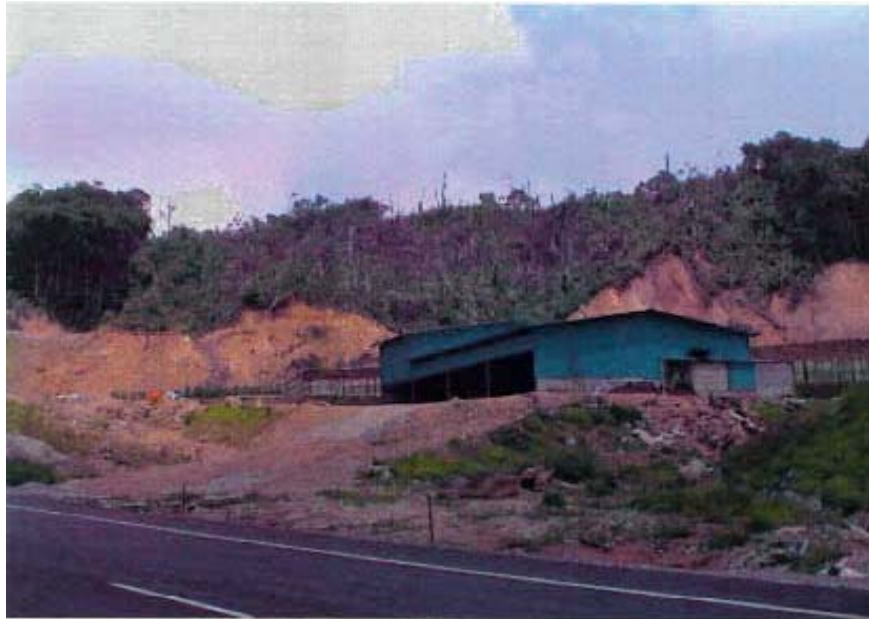
- a. Mengikut amalan pengurusan kontrak, keselamatan tapak bina adalah di bawah tanggungjawab kontraktor selagi tapak bina masih di bawah kawalan mereka. Projek di dalam pembinaan adalah tidak dibuka kepada orang awam kecuali mereka yang dibenarkan seperti yang terkandung di dalam kontrak.
- b. Semasa sesi uji pandu jalan tersebut, pihak Audit telah mendapati kawasan rizab jalan yang masih di bawah kawalan kontraktor telah diceroboh oleh penanam sayur dan bunga. Ini melibatkan beberapa lokasi di kawasan Kampung Raja, Cameron Highlands, Pahang seperti di Gambar-gambar berikut :-

GAMBAR 63

***Pembersihan Tanah Oleh Pekebun
Di Atas Cerun Di Rn 33+340 (Sebelah Kanan Jalan)***

GAMBAR 64

Aktiviti Pertanian Di Rn 34+450 (Sebelah Kiri Jalan)

c. Menurut Pengarah Projek yang ditemui, aktiviti pertanian ini memberikan kesan sampingan seperti berikut :-

i. Alam Sekitar

- Hakisan tanah yang berterusan di lokasi yang terlibat kerana tanaman sayur dan bunga tidak memberi penutupan kepada keseluruhan permukaan tanah sepanjang masa berbanding dengan rumput yang ditanam.
- Larutan dari baja dan racun serangga boleh mencemarkan saliran berdekatan. Ini dikesan dari laporan bulanan pemantauan contoh air di lokasi tertentu projek ini di mana berlaku penurunan kandungan oksigen, meningkatnya kandungan asid dan berlakunya pencemaran akibat pepejal terampai di kawasan contoh air diambil.
- Daripada Laporan Kualiti Air untuk bulan Jun 2001 bagi kawasan yang terlibat, pihak Audit mendapati peningkatan yang signifikan bagi BOD dan COD iaitu bagi 8 daripada 15 sampel yang dibuat di lokasi tersebut. Mengikut laporan, kualiti air di kawasan ini adalah tidak bersih dan mungkin meninggalkan kesan negatif kepada persekitarannya.

ii. Keselamatan Pengguna Jalan Raya

- Dengan aktiviti pertanian yang telah menghampiri tebing longkang tepi jalan, sebahagian daripada tepi jalan akan menjadi tempat/zon pemunggahan barang oleh petani.
 - Jalan masuk/persimpangan ke tapak penanaman dibuka dengan sewenang-wenangnya tanpa kawalan.
- d. Pengarah JKR Negeri Perak telah mengemukakan satu laporan mengenai perkara ini kepada Kerajaan Negeri Pahang pada bulan November 2001 untuk tindakan segera pihak berkenaan.

30.4.3. PEMANTAUAN

Pemantauan terhadap projek ini telah dilaksanakan melalui 3 peringkat iaitu di peringkat Ibu Pejabat Cawangan Jalan, di peringkat Pengarah Projek dan juga di peringkat juruperunding yang dilantik sebagai wakil Pengarah Projek. Di samping itu, pihak kontraktor juga perlu melantik juruperundingnya sendiri bagi menjalankan kerja pemantauan ke atas pelaksanaan kerja pembinaan seperti yang dikehendaki di dalam Penyata Kehendak.

30.4.3.1. Pemantauan Di Peringkat Cawangan Jalan, JKR

Cawangan Jalan Ibu Pejabat JKR adalah bertanggungjawab bagi meluluskan waran peruntukan bagi projek ini, di samping menghadiri mesyuarat tapak yang diadakan sekali dalam sebulan.

30.4.3.2. Pemantauan Di Peringkat Pengarah Projek

Pengarah JKR Perak telah dilantik sebagai Pengarah Projek bagi pembinaan jalan raya ini dan bertanggungjawab sepenuhnya ke atas pelaksanaan projek ini. Antara pemantauan yang dijalankan ialah menghadiri mesyuarat tapak bulanan, mesyuarat teknikal projek dan juga sering melakukan lawatan ke tapak bina. Pengarah JKR Perak juga adalah dipertanggungjawabkan untuk meluluskan lukisan kerja sebelum ia dilaksanakan oleh kontraktor di tapak. Pihak Audit mendapati tahap pemantauan oleh Pengarah Projek adalah memuaskan.

30.4.3.3. Pemantauan Di Peringkat Wakil Pengarah Projek

Wakil Pengarah Projek telah berada sepenuh masa di tapak bina dan telah dipertanggungjawabkan oleh Pengarah Projek bagi melaksanakan pemantauan secara dekat terhadap pembinaan projek ini oleh kontraktor. Memandangkan projek ini telah mendapat perhatian daripada banyak pihak terutama dari aspek kesannya terhadap alam sekitar, maka

perhatian khusus telah diberikan mengenainya oleh pemilik projek. Salah satu beban tugas wakil Pengarah Projek ialah untuk menentukan keadaan alam sekitar khususnya kualiti air tidak terjejas akibat daripada aktiviti pembangunan. Semakan Audit terhadap dokumen di pejabat tapak bina mendapati tugas pemantauan terhadap kualiti alam sekitar ini telah dilaksanakan oleh wakil Pengarah Projek dengan memuaskan.

30.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada umumnya, projek ini telah dirancang dengan memuaskan. Bagaimanapun dari aspek pelaksanaannya, adalah diperhatikan kontraktor gagal menyiapkan projek dalam tempoh yang ditetapkan walaupun lanjutan masa selama 644 hari telah diberi. Pembinaan cerun juga tidak dibuat mengikut Penyata Kehendak yang disediakan oleh pihak JKR dan ini adalah antara faktor yang menyebabkan keruntuhan cerun seringkali berlaku. Sehubungan ini, pihak kontraktor perlu mengambil langkah yang lebih tegas untuk mengatasi keruntuhan cerun.

31. SISTEM BAYARAN KEPADA KONTRAKTOR

31.1. LATAR BELAKANG

31.1.1. Menurut Unit Penyelarasan Pelaksanaan Jabatan Perdana Menteri, sejumlah 16,706 projek di bawah Rancangan Malaysia Kelapan dan projek-projek Rancangan Malaysia Ketujuh yang dilanjutkan pelaksanaannya (*spillover*) sedang/telah dilaksanakan setakat akhir Disember 2001. Daripada 16,706 projek tersebut, Jabatan Kerja Raya (JKR) mengendalikan sejumlah 3,547 projek. Projek-projek lain dikendalikan oleh Kementerian dan Jabatan masing-masing melalui perantaraan juruperunding swasta, *Project Management Consultant* dan Unit Kejuruteraan Dalaman.

31.1.2. Pada keseluruhannya, dalam melaksanakan sesuatu kontrak kerja terdapat 4 jenis bayaran yang dibuat kepada kontraktor iaitu bayaran wang pendahuluan, bayaran kemajuan, bayaran muktamad dan pelepasan bon pelaksanaan.

31.1.2.1. Bayaran Wang Pendahuluan

Wang pendahuluan dibayar kepada kontraktor-kontraktor yang memerlukan modal untuk melaksanakan kerja-kerja awalan. Jumlah yang boleh dipohon daripada Kerajaan ialah 15% daripada nilai kontrak tertakluk kepada had maksimum RM5 juta.

31.1.2.2. Bayaran Kemajuan

Semasa kerja dilaksanakan oleh kontraktor, Kerajaan dikehendaki membuat bayaran kemajuan berdasarkan penilaian harga kerja-kerja tersebut. Penilaian ini dibuat oleh Pegawai Penilai yang diberi kuasa. Di JKR, kerja-kerja penilaian dilakukan oleh Juruukur Bahan atau Pembantu Teknik yang telah dilatih dalam bidang ukur bahan. Pada kebiasaannya, semasa peringkat pelaksanaan sesuatu kontrak kerja, pelanggan bagi projek berkenaan boleh meminta JKR melakukan sesuatu perubahan kepada skop kontrak yang asal. Perubahan ini mungkin berkaitan dengan pelan, spesifikasi dan senarai kuantiti sama ada dipinda, ditambah atau dikurangkan. Oleh itu, bayaran kemajuan yang dibuat bagi sesuatu kontrak adalah termasuk juga nilai kerja yang dilakukan melalui Arahan Perubahan Kerja yang dikeluarkan dari semasa ke semasa. Bagi mempercepatkan bayaran, Pegawai Penguasa boleh membuat bayaran

kepada kontraktor berdasarkan anggaran kos Arahan Perubahan Kerja. Pelarasan Harga Kontrak akan dibuat kemudiannya berdasarkan nilai muktamad Arahan Perubahan Kerja tersebut.

31.1.2.3. Bayaran Muktamad

Setelah kerja-kerja seperti yang ditetapkan dalam syarat-syarat kontrak termasuk Arahan Perubahan Kerja disiapkan, bayaran yang terakhir iaitu bayaran muktamad akan dibuat kepada kontraktor. Sebelum bayaran muktamad dibuat Pegawai Penguasa dikehendaki mendapatkan Harga Muktamad kontrak yang disokong dengan dokumen-dokumen Pelarasan Harga Kontrak yang menunjukkan penilaian muktamad terhadap kerja-kerja yang telah dilaksanakan. Pegawai Penguasa juga dikehendaki membuat perakuan jumlah bayaran yang telah dibuat kepada kontraktor untuk menentukan bayaran muktamad yang perlu dibuat kepada kontraktor.

31.1.2.4. Pelepasan Bon Pelaksanaan

Sebelum memulakan sesuatu kontrak kerja, kontraktor dikehendaki mengemukakan kepada Kerajaan bon pelaksanaan sama ada dalam bentuk jaminan bank/insurans/takaful yang bersamaan dengan 5% dari harga kontrak sebagai cagaran kepada Kerajaan. Bon pelaksanaan ini akan dirampas sekiranya kontraktor tidak dapat melaksanakan obligasinya seperti termaktub di dalam kontrak. Tempoh sah laku jaminan berkenaan ialah dari tarikh mula kontrak hingga 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan. Selain dari mengemukakan jaminan daripada bank/syarikat-syarikat penjamin, kontraktor juga boleh memilih untuk diwujudkan wang jaminan pelaksanaan sebagai gantian kepada bon pelaksanaan. Bagi kontraktor yang memilih skim wang jaminan pelaksanaan, potongan sebanyak 10% daripada bayaran kemajuan akan dibuat sehingga jumlah mencapai 5% daripada harga kontrak.

31.1.3. Sejak tahun 1997, iaitu apabila negara mengalami kegawatan ekonomi, Kerajaan Persekutuan meminta semua Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan mempercepatkan proses bayaran kepada kontraktor-kontraktor yang terlibat dengan projek-projek pembangunan Kerajaan bagi maksud merangsang pertumbuhan ekonomi. Bagi maksud ini, Perbendaharaan Malaysia telah mengeluarkan beberapa peraturan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan (SPP). Berikutan dari itu, Ketua Pengarah JKR telah juga mengeluarkan arahan-arahan berkaitan prosedur dan syarat-syarat dalam sistem pentadbiran kontrak bagi mempercepatkan pelaksanaan projek dan bayaran kepada kontraktor.

31.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Objektif pengauditan adalah untuk mengenal pasti sama ada sistem bayaran kepada kontraktor dibuat berdasarkan Arahan-arahan Perbendaharaan Malaysia dan Ketua Pengarah JKR.

31.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Skop pengauditan merangkumi penyemakan terhadap pematuhan kepada Surat-surat Pekeliling Perbendaharaan dan Arahan-arahan Ketua Pengarah JKR yang dikeluarkan pada tahun 1998 hingga bulan Mei 2001 berkaitan bayaran wang pendahuluan, bayaran kemajuan, bayaran muktamad dan pelepasan bon pelaksanaan bagi mempercepatkan pelaksanaan projek dan bayaran kepada kontraktor-kontraktor. Kontrak-kontrak yang dipilih adalah yang berkaitan dengan kerja-kerja pembinaan Persekutuan di bawah pengendalian JKR. Bagaimanapun, kajian ini tidak termasuk bayaran berkaitan projek-projek di bawah *Pre-Emptive* dan projek-projek di bawah *Project Management Consultant*. Lawatan ke 7 negeri yang dipilih telah dibuat pada bulan Julai hingga bulan November 2001. Rekod-rekod bayaran kepada kontraktor bagi 140 projek bagi tahun 1998 hingga bulan Oktober 2001 di Ibu Pejabat dan 7 negeri yang dilawati telah disemak. Temubual juga telah dilakukan dengan pegawai-pegawai yang terlibat dengan pengendalian dan penyelenggaraan rekod-rekod bayaran bagi projek-projek berkenaan.

31.4. PENEMUAN AUDIT

31.4.1. PERANCANGAN

31.4.1.1. Segala peraturan mengenai bayaran kepada kontraktor telah ditetapkan oleh Perbendaharaan Malaysia di bawah peraturan-peraturan pengurusan kewangan. Peraturan-peraturan ini ada diperuntukkan di dalam Arahan-arahan Perbendaharaan Malaysia. Peraturan-peraturan ini dikemas kini dan dimaklumkan kepada semua Kementerian dan Jabatan melalui Surat-surat Pekeliling Perbendaharaan.

31.4.1.2. Pihak JKR tidak dapat merancang anggaran keperluan jumlah wang yang akan dibayar kepada kontraktor. Ini adalah kerana keperluan wang pendahuluan dan jumlah bayaran kemajuan kerja yang akan dibayar untuk sepanjang tahun tertakluk kepada permohonan dan prestasi kerja kontraktor. Oleh itu, pihak JKR hanya dapat merancang dari segi kawalan terhadap proses pembayaran iaitu sama ada menepati masa, tempoh menyelesaikan sesuatu pembayaran dan penyimpanan rekod-rekod dengan kemas kini untuk memudahkan penyediaan Akaun Muktamad apabila projek disiapkan.

31.4.2. PELAKSANAAN

31.4.2.1. Bayaran Wang Pendahuluan

- a. Mengikut Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1995, kontraktor yang memohon wang pendahuluan dikehendaki mengemukakan jaminan bank/insurans/takaful yang bersamaan nilainya dengan jumlah wang pendahuluan yang diberi oleh Kerajaan. Tempoh sah laku jaminan berkenaan ialah dari tarikh mula kontrak hingga 12 bulan selepas tamat tempoh kontrak. Jaminan tersebut akan dilepaskan setelah wang pendahuluan dibayar balik sepenuhnya. Jabatan Kerja Raya hendaklah mengesahkan kesahihan surat jaminan yang dikemukakan oleh kontraktor.
- b. Pada kebiasaannya, bayaran balik wang pendahuluan hendaklah dipungut melalui potongan dari bayaran kemajuan yang bermula apabila nilai kerja dilaksanakan melebihi 25% dan selesai apabila mencapai 75%. Bagi kes-kes kontraktor yang gagal menyiapkan projek dan baki wang pendahuluan masih belum dipungut balik sepenuhnya, pihak Kerajaan perlu bertindak merampas jaminan bagi wang pendahuluan berkenaan. Untuk tujuan ini, jaminan yang diterima perlu dikawal dan rekod mengenainya diselenggara untuk memastikan tempoh lakunya masih sah.
- c. Semasa bayaran wang pendahuluan kepada kontraktor mula diperkenalkan di bawah Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1995 yang berkuatkuasa mulai bulan April 1995 hingga bulan Jun 1998, Kerajaan mensyaratkan bayaran wang pendahuluan dibuat daripada Kumpulan Wang Pendahuluan Pelbagai. Bagaimanapun, melalui pindaan kepada Surat Pekeliling Perbendaharaan tersebut yang berkuatkuasa mulai bulan Julai 1998, Kerajaan meluluskan bahawa bayaran wang pendahuluan kepada kontraktor hendaklah dicajkan terus kepada vot pembangunan berkenaan. Begitu juga dengan jumlah bayaran balik pendahuluan yang direkup daripada bayaran kemajuan, ia dikurangkan daripada jumlah yang akan dibayar kepada kontraktor dan jumlah ini akan ditunjukkan dalam Borang Perakuan Bayaran kepada kontraktor iaitu Borang JKR 66. Oleh kerana bayaran balik wang pendahuluan tersebut tidak ditunjukkan berasingan di atas baucar bayaran, maka laporan terperinci bagi vot pembangunan (Laporan Sistem Perakaunan Cawangan) tidak akan menunjukkan jumlah wang pendahuluan yang direkup daripada sesuatu bayaran kemajuan. Oleh itu, amatlah perlu pihak yang

bertanggungjawab menyelenggarakan rekod induk dan subsidiari secara manual bagi mengawal bayaran wang pendahuluan kepada kontraktor-kontraktor berkenaan.

- d. Hasil daripada pengauditan yang telah dilakukan terhadap rekod yang diselenggarakan mengenai bayaran wang pendahuluan mendapati perkara berikut :-
 - i. Bagi kebanyakan fail yang disemak, tiada bukti yang menunjukkan JKR telah mengesahkan kesahihan jaminan bagi wang pendahuluan yang diberi dengan pihak yang mengeluarkan jaminan. Pihak JKR juga tidak menyelenggara rekod mengenai butir-butir jaminan bank/insurans yang dikemukakan oleh kontraktor untuk tujuan kawalan bagi memastikan tempoh lakunya masih sah.
 - ii. Bayaran balik wang pendahuluan dibuat melalui rekupmen daripada bayaran kemajuan yang sepatutnya diselesaikan apabila kemajuan kerja dilaksanakan mencapai 75%. Namun demikian, analisis terhadap tunggakan baki wang pendahuluan yang diberi di peringkat Ibu Pejabat setakat 31 Disember 2000 menunjukkan bahawa daripada RM346.96 juta, sejumlah RM249.71 juta adalah pendahuluan yang diberi sebelum tahun 1990 hingga 1998 yang sepatutnya telah diselesaikan. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 109
KEDUDUKAN WANG PENDAHULUAN KONTRAKTOR
SETAKAT 31 DISEMBER 2000
(Pendahuluan Yang Diberi Di Peringkat Ibu Pejabat)

TAHUN	BAKI BELUM DIBAYAR BALIK PADA 31 DISEMBER (RM Juta)
1990 & sebelumnya	18.57
1991	8.84
1992	9.28
1993	21.90
1994	38.22
1995	53.40
1996	33.43
1997	34.09
1998	31.98
1999	69.87
2000	27.38
JUMLAH	346.96

- iii. Bagi wang pendahuluan yang diberi di peringkat Jabatan Akauntan Negara Cawangan-cawangan Negeri pula, daripada baki yang berjumlah RM42.34 juta setakat 31 Disember 2000, sejumlah RM2.96 juta adalah baki wang pendahuluan yang diberi pada tahun 1993 hingga 1998. Baki ini juga sepatutnya telah dipungut.
- e. Adalah didapati punca utama yang menyebabkan wang pendahuluan yang diberi tidak dipungut balik dalam tempoh masa yang ditetapkan ialah kelemahan dari segi sistem pembayaran, penyelenggaraan rekod-rekod dan pemantauan. Adalah diperhatikan wang pendahuluan dibayar di Ibu Pejabat JKR Kuala Lumpur tetapi bayaran bulanan kemajuan kerja dibuat di Pejabat Jurutera-jurutera yang bertanggungjawab di negeri-negeri berkenaan di mana projek dilaksanakan. Pejabat yang membuat bayaran wang pendahuluan pula tidak memaklumkan kepada pejabat yang membuat bayaran kemajuan kerja untuk membolehkan potongan dari bayaran kemajuan kerja dibuat atau sebaliknya. Pejabat yang membuat bayaran wang pendahuluan juga tidak menyelenggara rekod induk bagi semua wang pendahuluan yang diberi. Semakan Audit juga mendapati rekod-rekod subsidiari yang diselenggarakan tidak dikemas kini. Tanpa rekod induk dan subsidiari yang kemas kini, pemantauan sukar dilakukan.
- f. Akibat dari kelemahan yang disebutkan di atas, perkara berikut telah berlaku :-
 - i. Adalah didapati 100 kes pendahuluan berjumlah RM127.58 juta yang dibuat antara tahun 1987 hingga 1994 telah tertunggak. Bagaimanapun, semakan selanjutnya terhadap rekod-rekod bagi wang pendahuluan berjumlah RM127.58 juta itu mendapati wang pendahuluan bagi 66 kontrak berjumlah RM91.81 juta telah sebenarnya dipungut balik melalui potongan dari bayaran kemajuan. Begitu juga bagi wang pendahuluan yang melibatkan 3 projek berjumlah RM10.58 juta, ia telah dijelaskan oleh kontraktor berkenaan tetapi masih ditunjukkan sebagai belum dijelaskan dalam Senarai Baki Wang Pendahuluan pada 31 Disember 2000.
 - ii. Tujuh bayaran wang pendahuluan yang dibuat pada tahun 1999 berjumlah RM5.54 juta telah tidak direkod dalam Senarai Baki Wang Pendahuluan Kepada Kontraktor pada 31 Disember 1999.

Pendahuluan kepada sebuah syarikat berjumlah RM1.59 juta juga tidak ditunjukkan dalam Senarai Baki pada 31 Disember 2000.

- iii. Bayaran wang pendahuluan kepada sebuah syarikat pada tahun 1994 berjumlah RM1.83 juta telah tidak dipungut balik daripada bayaran kemajuan. Pungutan bayaran balik hanya dibuat pada tahun 2001 setelah dibangkitkan oleh pihak Audit.
 - iv. Baki wang pendahuluan berjumlah RM934,632 masih belum dipungut balik kerana 3 kontrak dimansuhkan dan kontraktor tidak dapat dikesan. Tuntutan daripada syarikat insurans yang memberi jaminan masih belum selesai.
- g. Bagi mengatasi kelemahan yang tersebut di atas, mulai pertengahan tahun 2000, Kementerian Kerja Raya telah mengambil tindakan seperti berikut :-
- i. Mengeluarkan arahan bahawa bayaran wang pendahuluan dan rekupmen hendaklah dibuat oleh Pejabat Pembayar yang sama supaya Pejabat Pembayar dapat mengemaskinikan rekod pendahuluan dan juga untuk tujuan pemantauan.
 - ii. Mengemukakan cadangan kepada Jabatan Akauntan Negara Malaysia supaya diwujudkan satu sistem di mana maklumat mengenai bayaran wang pendahuluan dapat dimuat simpan di peringkat cawangan Jabatan Akauntan Negara Malaysia di negeri dan seterusnya disalurkan kepada Pejabat Ketua Akauntan Kementerian Kerja Raya untuk tujuan mengemaskini rekod bayaran balik wang pendahuluan. Cadangan juga dibuat supaya bayaran wang pendahuluan ini dibuat daripada Akaun Amanah atau Akaun Penyelesaian. Bagaimanapun, cadangan mewujudkan Akaun Amanah bagi mengakaunkan wang pendahuluan kepada kontraktor tidak diluluskan oleh Perbendaharaan Malaysia. Cadangan untuk menggunakan Akaun Penyelesaian juga telah dibincangkan dengan pihak Jabatan Akauntan Negara Malaysia pada bulan Oktober 2000, namun pihak Jabatan Akauntan Negara Malaysia tidak bersetuju dengan cadangan ini kerana ia akan mengakibatkan baki Akaun Penyelesaian melebihi peruntukan yang dibenarkan dan bayaran balik wang pendahuluan oleh kontraktor memerlukan masa yang lama untuk diselesaikan.

- iii. Mengeluarkan Surat Pekeliling Ketua Akauntan Kementerian Kerja Raya Bilangan 3 Tahun 2001. Surat Pekeliling ini menghendaki mulai bulan April 2001, pejabat cawangan atau bahagian yang memberi wang pendahuluan dikehendaki menyelenggara lejar kontrak bagi setiap projek untuk tujuan pihak-pihak yang bertanggungjawab memantau dan mengawal harga kontrak, bayaran kemajuan, wang jaminan pelaksanaan dan juga rekupmen wang pendahuluan. Ia juga dijadikan sebagai rekod kawalan bagi bayaran sesuatu projek dan sebagai dokumen asas bagi penyediaan penyata kedudukan baki wang pendahuluan yang dikemukakan kepada Pejabat Ketua Akauntan Kementerian Kerja Raya bagi setiap suku tahun untuk tujuan pemantauan dan juga maksud penyediaan penyata kewangan. Bagaimanapun, kehendak Surat Pekeliling tersebut masih belum dilaksanakan di kebanyakan pejabat di negeri yang dilawati. Alasan yang diberikan ialah mereka belum menerima Surat Pekeliling berkenaan atau pun tidak faham cara mengisi butir-butir di ruangan yang disediakan dalam lampiran-lampiran kepada Surat Pekeliling tersebut.
- iv. Pejabat Ketua Akauntan Kementerian Kerja Raya bercadang menjadikan lejar kontrak sebagai dokumen sokongan bagi bayaran untuk semua pejabat Cawangan dan Bahagian Kementerian Kerja Raya. Jabatan Operasi Cawangan Jabatan Akauntan Negara Malaysia diminta memberi kerjasama agar peraturan ini dapat dilaksanakan. Perkara tersebut telah dibincangkan dengan Jabatan Akauntan Negara Malaysia pada bulan Jun 2001 tetapi ianya tidak dipersetujui.
- v. Mengadakan mesyuarat berkala untuk memantau kes-kes baki tertunggak.
- vi. Bagi menyelesaikan kes-kes baki tertunggak juga, Pejabat-pejabat Cawangan dan Bahagian dikehendaki mengenal pasti projek-projek yang dikendalikan di peringkat Ibu Pejabat dan Cawangan Jabatan Kerja Raya supaya dengan itu tindakan susulan untuk menyelesaikan baki-baki berkenaan dapat diambil.
- vii. Mengarahkan pemantauan pendahuluan kepada kontraktor dijadikan agenda tetap dalam Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun di semua Pejabat Cawangan dan Bahagian di bawah Kementerian Kerja Raya.

viii. Jabatan Akauntan Negara Malaysia pula melalui suratnya pada bulan September 2001 telah mengeluarkan panduan mengenai penyelenggaraan rekod memorandum bagi bayaran pendahuluan kepada kontraktor oleh Pejabat Pembayar.

31.4.2.2. Bayaran Kemajuan Kerja

- a. Mengikut syarat kontrak, bayaran kemajuan kerja hendaklah dibuat setiap bulan atau lebih kerap mengikut jadual berkala tanpa menunggu tuntutan daripada kontraktor, tertakluk kepada bayaran minimum yang ditetapkan dalam kontrak. Bagi melaksanakan peraturan ini, syarat kontrak seperti berikut hendaklah dipatuhi :-
 - i. Penilaian bayaran kemajuan yang pertama hendaklah dibuat satu bulan selepas tarikh milik tapak.
 - ii. Bagi bulan berikutnya, penilaian hendaklah dibuat setiap bulan atau lebih kerap mengikut kemajuan kerja.
 - iii. Perakuan bayaran oleh Pegawai Penguasa/Wakil Pegawai Penguasa hendaklah dibuat dalam tempoh 14 hari dari tarikh penilaian.
 - iv. Bayaran bagi jumlah yang diperakukan hendaklah dibuat selewat-lewatnya 30 hari dari tarikh perakuan bayaran oleh Pegawai Penguasa.
- b. Pihak Audit difahamkan semasa Majlis Dialog antara Ketua Pengarah JKR dengan semua Pengarah JKR Negeri pada bulan Mei 2001, keputusan telah diambil supaya bayaran kemajuan dibuat setiap bulan walaupun tidak mencapai had minimum yang ditetapkan mengikut syarat kontrak.
- c. Semakan Audit terhadap dokumen pembayaran di peringkat pejabat Cawangan, Bahagian dan Pejabat Pembayar mendapati pihak JKR telah membuat bayaran kepada kontraktor sekurang-kurangnya sekali setiap bulan. Pada puratanya bayaran telah dibuat dalam tempoh 44 hari dari tarikh penilaian atau pun dalam tempoh 30 hari dari tarikh borang penilaian kerja JKR 66 diperakukan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati tiada keseragaman dalam pelaksanaan arahan Ketua Pengarah JKR supaya bayaran kemajuan dibuat sekurang-kurangnya setiap bulan tanpa menunggu had minimum nilai kerja dilakukan dicapai. Sebagai contoh, JKR Negeri Selangor dan JKR Negeri Kedah mematuhi arahan Ketua Pengarah JKR manakala JKR Negeri Pahang

pula masih menunggu had minimum nilai kerja dilakukan sebelum membuat bayaran selaras dengan syarat kontrak. Mengikut maklum balas yang diterima daripada pihak JKR, perkara ini berlaku kerana peruntukan lewat diterima daripada agensi pelanggan; maklumat akaun bank kontraktor tidak diterima dan Juruperunding yang dilantik lewat mengemukakan laporan penilaian kerja.

31.4.2.3. Bayaran Muktamad

- a. Mengikut syarat kontrak, bayaran yang terakhir kepada kontraktor patut dibuat sekiranya projek telah disiapkan, tempoh kecacatan telah tamat dan sebarang kecacatan telah diperbaiki. Mengikut amalan, pihak JKR perlu mendapatkan persetujuan kontraktor atas Perakuan Muktamad yang disediakan oleh Pegawai Penguasanya.
- b. Bagi melaksanakan hasrat Kerajaan untuk mempercepatkan bayaran kepada kontraktor, pada bulan September 2000 Ketua Pengarah JKR telah mengeluarkan arahan supaya bayaran muktamad dibuat dalam tempoh 6 bulan dari tarikh kerja disiapkan. Ketua Pengarah JKR juga telah menetapkan supaya kontraktor yang ingin membuat tuntutan perbelanjaan tambahan mengemukakan tuntutannya dalam tempoh 3 bulan dari tarikh Sijil Siap Kerja dikeluarkan. Kontraktor juga dikehendaki mengembalikan perakuan berkaitan Arahan Perubahan Kerja dan Pelarasan Harga Kontrak dalam tempoh 14 hari dan 30 hari bagi Perakuan Muktamad. Sekiranya kontraktor gagal mengambil tindakan dalam tempoh yang ditetapkan, Pegawai Penguasa dikehendaki meluluskan perakuan tersebut dan bayaran muktamad boleh dibuat tanpa persetujuan kontraktor.
- c. Memandangkan arahan supaya penyediaan Perakuan Muktamad disediakan dalam tempoh 6 bulan dari tarikh kerja disiapkan baru sahaja dikeluarkan, maka adalah didapati bilangan projek yang masih belum disediakan Perakuan tersebut adalah agak tinggi. Mengikut Laporan Unit Komputer Ibu Pejabat JKR pada bulan Jun 2001 yang dikemukakan kepada pihak Audit, Perakuan Muktamad bagi 683 projek masih belum disediakan. Selain daripada faktor tersebut di atas, perkara-perkara berikut turut menyebabkan kelewatan penyediaan Perakuan muktamad :-
 - Kontraktor lewat mengemukakan tuntutan dan memberi persetujuan terhadap Perakuan Muktamad yang disediakan oleh Pegawai Penguasa;

- Pegawai Penyelia projek lewat menyediakan permohonan Arahan Perubahan Kerja dan Pelarasan Harga Kontrak;
 - Kelewatan di peringkat Bahagian Ukur Bahan di Pejabat Pegawai Penguasa meluluskan dokumen-dokumen yang berkaitan; dan
 - Kelewatan Cawangan Elektrik dan Mekanikal mengemukakan Akaun Muktamad berkaitan kerja-kerja elektrik dan mekanikal.
- d. Kelewatan menyelesaikan proses tersebut di atas adalah kerana JKR tidak menetapkan tempoh (norma) bagi pihak-pihak bertanggungjawab menyelesaikan proses memohon dan meluluskan Arahan Perubahan Kerja serta Pelarasan Harga Kontrak untuk tujuan mendapatkan Harga Muktamad Kontrak.

31.4.2.4. Bon Pelaksanaan

- a. Bon pelaksanaan yang diterima dalam bentuk jaminan daripada bank/syarikat penjamin hendaklah dikawal agar tempoh lakunya tidak luput. Tempoh laku jaminan hendaklah dilanjutkan selaras dengan lanjutan masa yang diluluskan bagi sesuatu kontrak. Ini adalah untuk memastikan kepentingan Kerajaan sentiasa terjamin.
- b. Mengikut syarat kontrak, wang kontraktor yang didepositkan dengan bank/syarikat penjamin yang mengeluarkan jaminan bon pelaksanaan akan dipulangkan sepenuhnya kepada kontraktor apabila tempoh kecacatan tamat atau Sijil Memperbaiki Kecacatan dikeluarkan mengikut mana terdahulu. Bagaimanapun, Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 11 Tahun 1999 yang berkuatkuasa mulai bulan Oktober 1999, membenarkan JKR/agensi berkenaan memulangkan 50% daripada jumlah wang kontraktor yang dipegang olehnya, dengan mengarahkan supaya bank/syarikat penjamin memulangkan sebaik sahaja projek disiapkan. Baki 50% lagi akan dipulangkan apabila kerja-kerja memperbaiki kecacatan telah dilakukan atau selepas 12 bulan Tempoh Tanggungan Kecacatan tamat mengikut mana terdahulu.
- c. Pada kebiasaannya, wang kontraktor yang dipegang oleh bank/syarikat penjamin akan dipulangkan kepada kontraktor setelah bank/syarikat penjamin menerima arahan bertulis daripada pihak JKR. Bagi membolehkan JKR melaksanakan tugasnya dengan cekap, JKR perlu menyimpan rekod induk bagi semua bon pelaksanaan yang dipegang. Rekod yang kemas kini akan memudahkan JKR mengawal tempoh sah laku semua bon pelaksanaan berkenaan dan juga bagi

tujuan mengeluarkan surat pelepasan kepada bank/syarikat penjamin pada waktu yang ditetapkan. Semakan Audit mendapati JKR tidak menyelenggara buku daftar/rekod induk yang mencatatkan butir-butir semua bon pelaksanaan yang dipegang. Adalah didapati bon pelaksanaan yang masih sah laku telah difailkan bersama-sama bon yang telah luput tempoh lakunya.

- d. Mengenai pelaksanaan arahan Perbendaharaan Malaysia supaya 50% daripada nilai bon pelaksanaan dipulangkan kepada kontraktor apabila kerja siap, adalah didapati JKR telah menggunakan budi bicaranya. Bagi kebanyakan kes yang disemak, JKR mengambil langkah berhati-hati iaitu hanya akan mengeluarkan surat arahan melepaskan jumlah berkenaan jika kerja-kerja disempurnakan dengan baik dan tiada tanda yang menunjukkan projek akan mengalami kecacatan.

31.4.3. PEMANTAUAN

31.4.3.1. Pemantauan asas terhadap sistem bayaran kepada kontraktor wujud pada peringkat kawalan belanjawan projek pembangunan. Jurutera yang bertanggungjawab terhadap projek dikehendaki menyemak dari semasa ke semasa sama ada peruntukan bagi sesuatu projek mencukupi untuk membuat pembayaran. Buku peruntukan dan Daftar Bayaran Kontrak digunakan bagi maksud pemantauan bayaran kepada kontraktor khususnya bayaran wang pendahuluan dan bayaran bagi kemajuan kerja bulanan. Selaras dengan Arahan Perbendaharaan 103 dan Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 10 Tahun 1995, Ketua Setiausaha Kementerian Kerja Raya telah mengeluarkan pekeliling pada bulan Ogos 2001 yang memaklumkan bahawa semua Ketua Pusat Tanggungjawab telah dilantik sebagai pegawai yang bertanggungjawab terhadap penyenggaraan Daftar Bil bagi semua jenis pembayaran. Mereka dikehendaki memeriksa daftar itu dan menandatangani sekurang-kurangnya 3 bulan sekali bagi memastikan ia diselenggarakan dengan sempurna. Laporan bulanan perlu dihantar kepada Kementerian untuk tujuan pemantauan bagi memastikan tidak berlaku kelewatan bayaran bil.

31.4.3.2. Pemantauan terhadap bayaran muktamad dan pelepasan bon pelaksanaan atau wang jaminan pelaksanaan dibuat melalui laporan bulanan yang diterima daripada Unit Komputer terhadap kemajuan pelaksanaan projek pembangunan yang dikendalikan oleh JKR. Laporan ini juga dibentangkan oleh setiap Pengarah JKR Negeri dan Cawangan semasa mesyuarat dengan Ketua Pengarah JKR.

31.4.3.3. Pemantauan terhadap pungutan balik wang pendahuluan yang telah diberi kepada kontraktor kurang memuaskan. Tidak ada satu Daftar Induk diselenggarakan untuk mengawal jumlah nilai dan tempoh sah laku bon pelaksanaan. Setelah dibangkitkan oleh pihak Audit tentang tunggakan terkumpul wang pendahuluan kepada kontraktor berjumlah RM346.96 juta pada akhir tahun 2000, pihak Kementerian Kerja Raya telah menubuhkan satu jawatankuasa khas untuk menyelesaikan tunggakan wang pendahuluan ini. Hasil dari pemantauan dan tindakan jawatankuasa ini, sejumlah RM189.81 juta telah dipungut balik setakat bulan Oktober 2001.

31.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

31.5.1. Pada umumnya, pihak Ketua Pengarah JKR telah dapat memperbaiki sistem bayaran kepada kontraktor ekoran daripada beberapa peraturan baru yang dikeluarkan oleh Perbendaharaan Malaysia dan juga Kementerian sendiri dari semasa ke semasa semenjak awal tahun 2000. Pada masa kini, Kementerian Kerja Raya telah melaksanakan sistem bayaran secara elektronik (e-SPKB). Melalui sistem ini, baucar disediakan secara elektronik dalam komputer dan bayaran kepada kontraktor dibuat terus ke akaun kontraktor masing-masing. Proses ini mengambil masa yang lebih singkat berbanding proses lama. Sehubungan ini, pihak JKR dapat membuat bayaran bagi wang pendahuluan dan kemajuan kerja bulanan kepada kontraktor dalam tempoh tidak melebihi 30 hari dari tarikh dokumen/nilai kerja kontraktor diperakukan.

31.5.2. Bayaran muktamad patut diselesaikan dalam tempoh 6 bulan dari tarikh Sijil Siap Kerja dikeluarkan. Ketua Pengarah JKR telah pun mengeluarkan arahan bagi mempercepatkan segala urusan bersabit dengan Arahan Perubahan Kerja dan Pelarasan Harga Kontrak. Separuh daripada bon pelaksanaan atau wang jaminan pelaksanaan dilepaskan/dibayar balik kepada kontraktor sebaik sahaja Sijil Siap Kerja dikeluarkan jika kerja telah disiapkan dengan baik dan tiada tanda akan mengalami kecacatan. Mengikut maklumat yang diterima daripada Unit Aduan Bayaran Lewat Perbendaharaan Malaysia, daripada 107 kes aduan bayaran lewat yang diterima oleh unit itu pada tahun 2001, hanya 11 aduan sahaja yang melibatkan projek-projek yang dikendalikan oleh JKR.

31.5.3. Pejabat-pejabat JKR yang meluluskan bayaran wang pendahuluan perlu memastikan rekod induk/subsidiari dan lejar kontrak diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini serta sentiasa memantau kedudukan bayaran balik wang pendahuluan yang di bawah kawalannya.

32. PROGRAM KAWALAN PENYAKIT

32.1. LATAR BELAKANG

Kementerian Kesihatan (Kementerian) mula melaksanakan Program Kawalan Penyakit pada tahun 1991. Program ini bertujuan untuk mengurangkan kejadian penyakit berjangkit, penyakit tidak berjangkit serta penyakit berkaitan alam sekitar supaya ianya tidak lagi menjadi ancaman kepada kesihatan awam. Ini dilaksanakan melalui promosi kehidupan dan persekitaran yang sihat dan bersih; langkah-langkah pencegahan; pengesanan kes dan penerimaan rawatan awal; pemantauan yang teratur dan penggalakan penyertaan masyarakat dan agensi lain secara aktif dalam aktiviti pencegahan penyakit.

32.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada Program Kawalan Penyakit Berjangkit telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur dan selaras dengan objektifnya.

32.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

32.3.1. Pengauditan ini meliputi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001 dengan memberi tumpuan kepada kawalan penyakit berjangkit tetapi tidak melibatkan aspek rawatan kerana ianya di bawah Program Rawatan Perubatan yang diuruskan oleh hospital/klinik. Kajian ini meliputi 2 daripada 27 jenis penyakit berjangkit yang dikenal pasti oleh Kementerian. Penyakit berjangkit yang dipilih ialah penyakit tibi (batuk kering) dan penyakit demam denggi.

32.3.2. Pemilihan penyakit tibi dan demam denggi dibuat berdasarkan jumlah kes penyakit yang tertinggi dilaporkan di negara ini iaitu 14,908 kes pada tahun 1999 dan 15,051 kes pada tahun 2000 bagi penyakit tibi. Bilangan kes yang dilaporkan bagi penyakit demam denggi pula ialah 10,146 kes dan 7,114 kes masing-masingnya pada tahun 1999 dan 2000.

32.3.3. Pemeriksaan Audit dijalankan terhadap fail dan dokumen berkaitan di Ibu Pejabat Bahagian Kawalan Penyakit Kementerian, 5 Jabatan Kesihatan Negeri iaitu di Selangor, Sarawak, Negeri Sembilan, Perak dan Kelantan dan 5 Pejabat Kesihatan Daerah iaitu di Petaling, Kuching, Seremban, Kinta dan Kota Bharu serta Majlis Bandaraya Ipoh dan Majlis Perbandaran Subang Jaya. Selain dari itu, maklumat dan penjelasan diperolehi melalui temu bual dan perbincangan dengan pegawai berkenaan.

32.4. PENEMUAN AUDIT

32.4.1. PERANCANGAN

32.4.1.1. Struktur Organisasi

Perancangan Program Kawalan Penyakit dibuat oleh Bahagian Kawalan Penyakit di Ibu Pejabat Kementerian. Bahagian ini bertanggungjawab untuk mengenal pasti dan mentakrifkan penyakit-penyakit yang boleh mengancam kesihatan awam; menyediakan garis panduan mengenai kawalan penyakit; langkah-langkah pencegahan dan pendidikan kesihatan serta membuat pemantauan penyakit. Di samping itu, Bahagian Kawalan Penyakit juga mengawasi dan mencegah penyakit berjangkit/tidak berjangkit dari luar negara dibawa masuk ke dalam negara. Di peringkat negeri, Pengarah Kesihatan Negeri bertanggungjawab merancang dan menyelaraskan aktiviti kawalan penyakit di pejabat kesihatan negeri dan daerah. Pada keseluruhannya terdapat 13 pejabat kesihatan negeri dan 119 pejabat kesihatan daerah/kawasan/bahagian di seluruh negara.

32.4.1.2. Undang-Undang Dan Garis Panduan

Bagi mencegah penyakit berjangkit, Kementerian telah mewujudkan beberapa undang-undang, peraturan dan garis panduan yang berkaitan dengan Program Kawalan Penyakit seperti berikut :-

a. Akta Pencegahan Dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988

Akta ini menerangkan langkah-langkah yang perlu diambil untuk mencegah penyakit berjangkit dari merebak. Langkah tersebut ialah membuat pengisytiharan sesuatu kawasan sebagai kawasan jangkitan dan membuat pemeriksaan ke atas manusia, binatang dan mana-mana benda yang boleh disyaki mendatangkan kemudaratan kepada keadaan persekitaran. Bagi mengawal merebaknya penyakit berjangkit, pegawai perubatan yang mengetahui wujudnya penyakit berjangkit perlu melaporkan kepada Pegawai Kesihatan yang berhampiran dengan menggunakan borang notifikasi. Tujuannya ialah supaya tindakan kawalan boleh diambil seperti penyiasatan terhadap orang-orang yang dijangkiti dan orang-orang yang disyaki telah dijangkiti penyakit. Di samping itu, mengikut Akta ini seseorang pegawai yang diberi kuasa boleh memerintahkan mana-mana kontak diawasi sehingga dia boleh dilepaskan tanpa membahayakan orang ramai. Kontak ialah seorang individu yang terdedah kepada risiko dihidangpi sesuatu penyakit berjangkit seperti ahli keluarga, saudara-mara dan jiran-jiran terdekat pesakit.

b. Akta Pemusnahan Serangga Pembawa Penyakit 1975 (Pindaan 2000)

Akta ini antaranya ialah menerangkan peruntukan untuk memusnah dan mengawal serangga-serangga pembawa penyakit; memeriksa dan merawat orang yang menghadapi penyakit-penyakit yang dibawa oleh serangga. Mengikut Seksyen 25 Akta ini, Ketua Setiausaha Kementerian, pegawai kesihatan daerah atau mana-mana pegawai Kerajaan yang diberi kuasa secara bertulis oleh Menteri Kesihatan boleh mengkompaun seseorang yang pada pendapatnya disyaki telah melakukan kesalahan di bawah Akta ini. Sebagai contoh, kompaun akan dikeluarkan kepada tuan punya premis sekiranya jentik-jentik nyamuk dikesan selepas ujian dibuat.

c. Panduan Pencegahan Dan Kawalan Penyakit Demam Denggi/ Demam Denggi Berdarah (1986)

Panduan ini menerangkan tentang langkah kawalan yang boleh diambil oleh Kementerian untuk mencapai sasaran yang telah ditetapkan iaitu mengurangkan kes demam denggi menjadi 3 kes atau kurang bagi setiap 100,000 penduduk pada satu tahun. Bagaimanapun mulai tahun 1996, sasaran kadar insiden penyakit demam denggi telah diubah menjadi tidak melebihi 16 kes dan 2 kes demam denggi berdarah untuk setiap 100,000 penduduk pada satu tahun kerana jumlah penduduk telah bertambah di negara ini. Dua jenis indeks pengesanan vektor digunakan untuk mengesan kepadatan nyamuk aedes iaitu Indeks Aedes dan Indeks Breteau. Kementerian akan merancang aktiviti untuk mencegah kejadian kes demam denggi melalui kempen anti demam denggi; mengajar masyarakat mengenai kegunaan bahan pemusnah jentik-jentik (*abate*) secara betul; semburan pengasapan pencegahan (*preventive fogging*); memberi pendidikan kesihatan dan penguatkuasaan serta pemusnah serangga pembawa penyakit.

d. Panduan Menjalankan Kajian Aedes Di Bawah Akta Pemusnahan Serangga Pembawa Penyakit 1975 (1996/ 2000)

Panduan ini menerangkan proses kerja yang perlu diikuti semasa membuat pemeriksaan jentik-jentik di premis. Pemeriksaan akan dibuat di luar dan di dalam premis sekiranya premis tidak berkunci untuk menentukan sama ada terdapatnya pembiakan jentik-jentik. Jika terdapat pembiakan berlaku, pemilik premis perlu ditunjukkan tempat pembiakan jentik-jentik dan gambar diambil serta pendidikan kesihatan diberi kepada pemilik premis. Selain dari itu, spesimen jentik-jentik

diambil dan kompaun akan dikeluarkan kepada pemilik premis. Sekiranya premis berkunci, notis hendaklah dikeluarkan dan lawatan semula akan dibuat selepas 24 jam notis dikeluarkan.

e. Manual Pengurusan Program Penyakit Tibi

Manual ini menerangkan tentang peranan Jawatankuasa Kawalan Penyakit Tibi di peringkat Kementerian, negeri dan daerah. Selain dari itu, terdapat garis panduan yang menetapkan langkah-langkah awal untuk mengesan pesakit tibi; pesakit ingkar rawatan dan meninggalkan rawatan; kontak pesakit serta memberi pendidikan kesihatan.

32.4.1.3. Perancangan Aktiviti

a. Kawalan Penyakit Tibi

Peringkat Kementerian

Sebuah Jawatankuasa Kawalan Penyakit Tibi di peringkat Kementerian telah diwujudkan untuk merancang aktiviti kawalan penyakit tibi. Antara aktiviti yang dirancang oleh Jawatankuasa ini ialah mengadakan kemudahan di klinik kesihatan termasuk kemudahan peralatan dan anggota-anggota yang terlatih. Jawatankuasa juga akan menyediakan *Clinical Practice Guideline* bagi rawatan penyakit tibi dan memastikan ianya dikemas kini serta menyediakan garis panduan untuk pendaftaran kes, penyeliaan rawatan, siasatan kes dan tindakan susulan diambil terhadap kontak. Bagi pendidikan kesihatan penyakit tibi, aktiviti yang dirancang ialah menyediakan poster, mengadakan ceramah dan sebarang maklumat melalui media massa. Kementerian juga merancang mengadakan Persidangan Kebangsaan Kawalan Tibi dan Hari Tibi Sedunia.

Peringkat Negeri

Jawatankuasa Kawalan Penyakit Tibi di peringkat negeri telah merancang, menyelaras dan mengawasi aktiviti kawalan penyakit tibi di peringkat negeri. Antara aktiviti yang dirancang di peringkat negeri ialah meningkatkan pengambilan sampel kahak dengan kerjasama klinik swasta, pengesanan kes penyakit tibi secara aktif di penjara dan pusat serenti, pengesanan kontak pesakit dibuat setelah menerima notifikasi dan menyediakan rawatan pesakit dengan memastikan bekalan ubat mencukupi. Selain dari itu, kes pesakit ingkar rawatan dan pesakit tinggal rawatan akan dikesan untuk rawatan selanjutnya. Latihan dan kursus kepada Pegawai Perubatan dan Pegawai Kesihatan juga diadakan di samping mengadakan pendidikan kesihatan dan mengedarkan poster kepada orang awam.

Peringkat Daerah

Aktiviti yang dirancang di peringkat daerah ialah memastikan bekalan ubat mencukupi, mengawasi pengambilan ubat dan memastikan pesakit mendapatkan rawatan berterusan. Pengesanan kontak dan pemeriksaan kahak juga telah ditingkatkan. Pengesanan kes ingkar rawatan dan meninggalkan rawatan dibuat melalui panggilan telefon dan lawatan ke rumah. Selain dari itu, latihan atau kursus telah dirancang bagi meningkatkan pengetahuan Pegawai Kesihatan. Di samping itu, aktiviti telah dirancang untuk mengadakan pendidikan kesihatan dalam bentuk ceramah, forum dan membekalkan bahan pendidikan.

b. Kawalan Demam Denggi

Peringkat Kementerian

Di peringkat Kementerian, perancangan dibuat secara keseluruhan iaitu menentu dan mendapatkan sumber tenaga manusia, perolehan ubat-ubatan dan racun serangga. Mengikut Panduan Pencegahan dan Kawalan Penyakit Demam Denggi 1986, Kementerian telah menetapkan kadar insiden penyakit demam denggi iaitu tidak melebihi 16 kes bagi setiap 100,000 penduduk pada satu-satu tahun dan tidak melebihi 2 kes bagi demam denggi berdarah bagi setiap 100,000 penduduk pada satu-satu tahun mulai tahun 1996. Aktiviti yang dilaksanakan bagi mencegah kes demam denggi antara lainnya ialah mengadakan Program Bebas Denggi di sekolah dengan kerjasama Kementerian Pendidikan. Program Bebas Denggi adalah untuk memastikan semua kemudahan kesihatan dan kawasan persekitarannya bebas dari nyamuk aedes dalam lingkungan jarak 200 meter, mengadakan kempen anti nyamuk dan kebersihan nasional. Di samping itu, aktiviti pendidikan kesihatan telah dirancang untuk mengadakan ceramah, pameran, tayangan gambar dan mengadakan bahan pendidikan bercetak seperti risalah dan poster.

Peringkat Negeri

Di peringkat negeri, perancangan yang dibuat bagi mengawal penyakit demam denggi ialah memastikan semua hospital/klinik melaporkan kes demam denggi dalam tempoh 24 jam, siasatan dibuat untuk memastikan punca jangkitan, mengadakan pemeriksaan di premis untuk mencegah pembiakan jentik-jentik dan mengenakan kompaun. Selain dari itu, perancangan juga dibuat untuk menjalankan semburan di kawasan yang telah dikenal pasti, mengadakan Program Bebas Denggi di sekolah dan di kawasan kemudahan kesihatan serta mengadakan aktiviti pendidikan kesihatan seperti kegunaan *abate* (bahan pemusnah jentik-jentik), pameran, kempen dan mengedarkan poster berkenaan penyakit demam denggi.

Peringkat Daerah

Di peringkat daerah, pejabat kesihatan daerah akan membuat perancangan dari segi latihan kepada Pegawai Kesihatan. Di samping itu, aktiviti yang dirancang untuk mengawal dan mencegah penyakit demam denggi seperti menjalankan siasatan terhadap notifikasi kes yang diterima, menjalankan pemeriksaan terhadap nyamuk aedes di lokasi yang dilaporkan, di kawasan sekolah dan kawasan kemudahan kesihatan, menjalankan semburan kabus, mengenakan kompaun kepada pemilik premis jika terdapat pembiakan, mengadakan aktiviti pendidikan kesihatan seperti ceramah, sesi dialog, pameran, seminar dan tunjuk ajar kegunaan *abate* bagi mencegah pembiakan jentik-jentik.

32.4.1.4. Peruntukan Kewangan

Bahagian Kawalan Penyakit telah memohon peruntukan berjumlah RM57.31 juta pada tahun 2001 untuk melaksanakan Program Kawalan Penyakit berbanding dengan sejumlah RM55.97 juta pada tahun sebelumnya.

32.4.1.5. Perjawatan

Bagi melaksanakan aktiviti yang telah dirancang, Bahagian Kawalan Penyakit memerlukan 8,397 jawatan. Antara jawatan yang diperlukan ialah Inspektor Kesihatan, Pembantu Kesihatan Awam dan Juru Teknologi Makmal Perubatan. Bagaimanapun, Bahagian Kawalan Penyakit tidak menetapkan jumlah jawatan yang khusus untuk menjalankan aktiviti kawalan penyakit tibi dan demam denggi.

Semakan Audit mendapati bahawa Kementerian Kesihatan mempunyai perancangan yang baik untuk mengawal penyakit berjangkit.

32.4.2. PELAKSANAAN

32.4.2.1. Penyakit Tibi

Penyakit tibi disebabkan oleh bakteria *mycobacterium tuberculosis* dan ia merebak melalui udara. Tanda-tanda penyakit tibi ialah mengalami batuk berterusan selama 2 minggu atau lebih, mengalami sakit dada khususnya apabila batuk dan menarik nafas panjang.

a. Kawalan dan Pencegahan

i. Notifikasi Kepada Pejabat Kesihatan Daerah

Mengikut Seksyen 10(2) Akta Pencegahan Dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988, setiap Pegawai Perubatan yang merawat pesakit dan mendapat tahu tentang wujudnya apa-apa penyakit berjangkit hendaklah memaklumkan dalam tempoh 7 hari mengenai perkara

tersebut kepada Pegawai Kesihatan yang paling hampir dengan menggunakan borang notifikasi yang telah ditetapkan di bawah Akta ini. Semakan Audit mendapati 177 kes penyakit tibi bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001 lewat dilaporkan oleh Pegawai Perubatan berkenaan kepada Pejabat Kesihatan Daerah Petaling, Seremban, Kinta dan Kota Bharu. Kelewatan yang berlaku ialah antara 8 hingga 120 hari daripada tarikh borang notifikasi dikeluarkan. Mengikut Seksyen 25, Akta Pencegah Dan Kawalan Penyakit Berjangkit 1988, Pegawai Perubatan yang lewat mengeluarkan borang notifikasi boleh dikenakan kompaun sehingga RM1,000. Bagaimanapun, semakan Audit selanjutnya mendapati tiada bukti yang menunjukkan tindakan telah diambil terhadap Pegawai-pegawai Perubatan yang terlibat. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 110
KELEWATAN NOTIFIKASI PENYAKIT TIBI
BAGI TEMPOH 1998 HINGGA BULAN JUN 2001

NEGERI	PEJABAT KESIHATAN DAERAH	BILANGAN KES 1998 -- Jun 2001	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
Selangor	Petaling	58	9-42
Negeri Sembilan	Seremban	27	8-23
Perak	Kinta	39	8-33
Kelantan	Kota Bharu	53	8-120
JUMLAH		177	

ii. Siasatan Dan Pencegahan

- Mengikut garis panduan yang ditetapkan, Inspektor Kesihatan akan menjalankan siasatan terhadap kes penyakit tibi setelah menerima borang notifikasi daripada hospital/klirik Kerajaan dan klinik swasta berkenaan. Tujuan penyiasatan adalah untuk mengawal dan mencegah penyakit dari merebak kepada kontak pesakit. Maklumat berkaitan seperti keterangan pesakit, punca penyakit dan juga tempoh dijangkiti perlu diperolehi semasa siasatan dijalankan dan maklumat ini direkodkan dalam borang siasatan bagi setiap kes.
- Pihak Audit tidak dapat menentukan sama ada siasatan telah dibuat oleh Pejabat-pejabat Kesihatan Daerah Petaling, Seremban, Kinta dan Kota Bharu terhadap 1,240 kes penyakit tibi berdasarkan borang notifikasi bagi setiap kes. Sungguhpun borang notifikasi tersebut telah diterima oleh Pejabat Kesihatan Daerah, ketepatan bilangan kes ini tidak dapat disahkan kerana Laporan Siasatan Penyakit Berjangkit (Tibi) yang sepatutnya disediakan tidak dikemukakan untuk semakan Audit. Butir-butir mengenai kes-kes yang tidak dapat disahkan adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 111
BILANGAN KES PENYAKIT TIBI TIDAK DAPAT DISAHKAN
SAMA ADA TELAH DIBUAT SIASATAN
BAGI TEMPOH 1998 HINGGA BULAN JUN 2001

NEGERI	PEJABAT KESIHATAN DAERAH	BILANGAN KES 1998 – JUN 2001
Selangor	Petaling	19
Negeri Sembilan	Seremban	353
Kelantan	Kota Bharu	360
Perak	Kinta	508
JUMLAH		1,240

iii. Tempoh Masa Siasatan Kes Penyakit Tibi

- Selepas notifikasi diterima daripada hospital/klinik Kerajaan dan klinik swasta, Inspektor Kesihatan berkenaan perlu membuat siasatan kes terhadap pesakit. Bagaimanapun, garis panduan yang berkenaan tidak menyatakan tempoh masa siasatan itu perlu dibuat. Pemeriksaan Audit terhadap borang siasatan kes penyakit tibi mendapati 349 kes bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001 di Pejabat Kesihatan Daerah Seremban dan Kota Bharu telah disiasat oleh Inspektor Kesihatan berkenaan. Siasatan tersebut dilakukan antara 8 hingga 381 hari dari tarikh borang notifikasi dikeluarkan. Tempoh siasatan yang lama boleh menyebabkan jangkitan kepada kontak dan masyarakat yang berhampiran dengan pesakit. Butir-butirnya seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 112
MASA YANG DIAMBIL UNTUK MENJALANKAN SIASATAN

NEGERI	PEJABAT KESIHATAN DAERAH	BILANGAN KES 1998 – JUN 2001	TEMPOH SIASATAN (Hari)
Negeri Sembilan	Seremban	24	8-381
Kelantan	Kota Bharu	325	8-189
JUMLAH		349	

- Kementerian perlu menetapkan tempoh yang sesuai supaya siasatan kes penyakit tibi dilakukan segera bagi mengelak penyakit tersebut merebak.

iv. Mengesan Kontak

- Mengikut garis panduan yang ditetapkan, setelah jangkitan penyakit tibi disahkan oleh Pegawai Perubatan, Pembantu Perubatan dan Jururawat Masyarakat akan melawat pesakit dan mengisi borang siasatan untuk menentukan kontak pesakit. Setelah kontak pesakit dikenal pasti, notis akan dikeluarkan supaya mereka menjalankan

pemeriksaan di hospital walaupun dalam garis panduan tidak menyatakan tempoh masa yang perlu diambil untuk mengesan dan memeriksa kontak. Kontak yang datang untuk pemeriksaan di hospital/klinik akan didaftarkan. Bagaimanapun, adalah didapati Klinik Dada, Hospital Ipoh tidak mengikuti peraturan tersebut di mana pesakit tibi telah diminta untuk memberitahu kontak yang terdekat supaya datang ke hospital untuk mendapat pemeriksaan.

- Bagi kontak yang enggan datang ke hospital, surat akan dihantar kepada Pejabat Kesihatan Daerah supaya tindakan susulan diambil terhadap mereka. Di kesemua Pejabat Kesihatan Daerah yang dilawati, pihak Audit mendapati bahawa tindakan susulan terhadap kontak tersebut tidak dibuat dan bagi kes-kes di mana kontak dapat dikenal pasti, tiada bukti pemeriksaan dibuat di hospital/klinik. Di Pusat Kawalan Tibi Kuching, antara 23.2% hingga 33.5% kontak tidak membuat pemeriksaan di hospital. Di Klinik Dada, Hospital Ipoh pula, bilangan kontak yang tidak membuat pemeriksaan lebih tinggi iaitu antara 33.9% dan 47.4% daripada jumlah kontak bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 113
BILANGAN KONTAK PENYAKIT TIBI YANG
MEMBUAT PEMERIKSAAN DI HOSPITAL

NEGERI/ PEJABAT KESIHATAN DAERAH	TAHUN	BILANGAN				PERATUSAN TIDAK MEMBUAT PEMERIKSAAN DI HOSPITAL (%)
		KES TIBI	KONTAK DIDAFTAR	KONTAK YANG MENDAPAT PEMERIKSAAN DI HOSPITAL	KONTAK TIDAK MEMBUAT PEMERIKSAAN DI HOSPITAL	
Sarawak (Pusat Kawalan Tibi Kuching)	1998	255	1,270	845	425	33.5
	1999	261	1,440	1,106	334	23.2
	2000	270	930	700	230	24.7
	Jun 2001	128	515	373	142	27.6
Negeri Sembilan (Klinik Dada, Hospital Seremban)	1998	397	603	316	287	47.6
	1999	234	502	156	346	68.9
	2000	234	669	313	356	53.2
	Jun 2001	111	291	276	15	5.2
Perak (Klinik Dada, Hospital Ipoh)	1998	497	1,257	661	596	47.4
	1999	438	825	448	377	45.7
	2000	459	1,666	1,101	565	33.9
	Jun 2001	201	646	414	232	35.9
Kelantan (Klinik Dada, Hospital Kota Bharu)	1998	741	1829	1474	355	19.4
	1999	845	1922	1550	372	19.4
	2000	858	1883	1654	229	12.2
	Jun 2001	382	Tiada Maklumat			

v. Pesakit Yang Ingkar Rawatan (*Treatment Defaulter*) Dan Pesakit Yang Tinggal Rawatan (*Abandoned Treatment*)

- Pesakit yang masih dalam rawatan tetapi gagal menjalani rawatan sekurang-kurangnya 25% dalam masa satu bulan dikategorikan sebagai pesakit ingkar (*Treatment Defaulter*). Pesakit yang gagal menjalani rawatan selama satu bulan atau lebih dikategorikan sebagai pesakit yang meninggalkan rawatan (*Abandoned Treatment*). Jururawat Klinik Dada/Klinik Kesihatan/Inspektor Kesihatan akan menyusul pesakit yang ingkar rawatan atau yang telah meninggalkan rawatan dengan membuat lawatan ke rumah atau menelefon mereka supaya mendapat semula rawatan. Kedudukan pesakit yang ingkar rawatan bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001 adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 114
BILANGAN PESAKIT YANG INGKAR RAWATAN (*TREATMENT DEFAULTER*)
BAGI TEMPOH 1998 HINGGA BULAN JUN 2001

NEGERI	TAHUN	BILANGAN			PERATUSAN PESAKIT KEMBALI MENDAPAT RAWATAN BERBANDING DENGAN JUMLAH DAFTAR RAWATAN (%)
		KES YANG DIDAFTAR UNTUK RAWATAN (KURANG SEBULAN)	PESAKIT YANG INGKAR RAWATAN	PESAKIT INGKAR RAWATAN & KEMBALI MENDAPAT RAWATAN	
Sarawak (Pusat Kawalan Tibi Kuching)	1998	255	17	15	5.9
	1999	261	5	6	2.3
	2000	270	11	7	2.6
	Jun 2001	134	6	4	3.0
Perak (Klinik Dada, Hospital Ipoh)	1998	957	263	143	14.9
	1999	947	230	124	13.1
	2000	932	226	111	11.9
	Jun 2001	664	65	38	5.7
Negeri Sembilan (Klinik Dada, Hospital Seremban)	1998	397	46	17	4.3
	1999	376	36	19	5.1
	2000	364	36	18	4.9
	Jun 2001	122	29	12	9.8
Kelantan (Klinik Dada, Hospital Kota Bharu)	1998	741	170	45	6.1
	1999	845	195	81	9.6
	2000	858	189	55	6.4
	Jun 2001	382	87	15	3.9

- Adalah didapati 488 kes di mana pesakit terus meninggalkan rawatan di Pusat Kawalan Tibi Kuching; Klinik Dada, Hospital Kota Bharu; Klinik Dada, Hospital Seremban dan Klinik Dada, Hospital Ipoh bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001 seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 115
BILANGAN PESAKIT YANG MENINGGALKAN RAWATAN (ABANDONED TREATMENT)
BAGI TEMPOH 1998 HINGGA BULAN JUN 2001

NEGERI	TAHUN	BILANGAN			
		KES YANG DIDAFTAR UNTUK RAWATAN	PESAKIT MENINGGALKAN RAWATAN (Lebih Satu Bulan)	PESAKIT MENINGGALKAN RAWATAN & KEMBALI MENDAPAT RAWATAN	PESAKIT TERUS MENINGGALKAN RAWATAN
Sarawak (Pusat Kawalan Tibi Kuching)	1998	255	13	11	2
	1999	261	2	1	1
	2000	270	3	2	1
	Jun 2001	134	6	0	6
Perak (Klinik Dada, Hospital Ipoh)	1998	957	83	47	36
	1999	947	83	38	45
	2000	932	106	56	50
	Jun 2001	664	20	20	-
Negeri Sembilan (Klinik Dada, Hospital Seremban)	1998	397	44	14	30
	1999	376	37	12	25
	2000	364	31	8	23
	Jun 2001	122	25	16	9
Kelantan (Klinik Dada, Hospital Kota Bharu)	1998	741	91	16	75
	1999	845	82	17	65
	2000	858	83	10	73
	Jun 2001	382	51	4	47
JUMLAH		8,505	760	272	488

b. Pendidikan Kesihatan

- i. Pendidikan kesihatan adalah satu aktiviti untuk mengendalikan dan meningkatkan pengetahuan dan kefahaman orang awam untuk menjaga kesihatan. Aktiviti ini juga dapat meningkatkan kesihatan diri dan persekitaran bagi mencapai taraf kesihatan yang lebih tinggi di kalangan masyarakat. Bagi pesakit tibi dan kontakannya, pendidikan kesihatan diberi semasa siasatan kes dilakukan oleh Pegawai Kesihatan dan Inspektor Kesihatan sama ada semasa rawatan atau di rumah pesakit.

- ii. Pendidikan kesihatan diberi kepada pesakit tibi dan kontakannya dengan memastikan keadaan bilik dan rumah tidak terlalu sesak serta pengudaraan yang baik, mengarahkan pesakit dan kontak mendapatkan pemeriksaan di pusat perubatan, memastikan pesakit memakan ubat yang dibekalkan dari hospital mengikut jadual dan berterusan.
- iii. Bahagian Pendidikan Kesihatan di pejabat kesihatan daerah telah menjalankan promosi pendidikan bertujuan memberi kesedaran kepada orang ramai tentang penyakit tibi dengan mengadakan pameran, mengedarkan poster, ceramah, perbincangan kecil, memberi nasihat individu dan tayangan video penyakit tibi. Semakan Audit di pejabat kesihatan daerah/bahagian yang dilawati mendapati :-
 - Pejabat Kesihatan Bahagian Kuching tidak menetapkan sasaran promosi pendidikan yang hendak dibuat untuk tempoh 1998 hingga 2001 bagi penyakit tibi. Dengan itu, apa yang telah dilaksanakan tidak dapat dibuat perbandingan dengan perancangan.
 - Maklum balas daripada Pejabat Kesihatan Daerah Seremban pula mendapati sejumlah 9 pameran pada tahun 1999 dan 2 pameran bagi tahun 2000 telah dilaksanakan bagi penyakit tibi. Bagaimanapun, sasaran promosi pendidikan tidak ditetapkan bagi tempoh 1998 hingga 2001 bagi penyakit tibi. Oleh itu, perbandingan di antara perancangan dan pencapaian juga tidak dapat dibuat.
 - Bagi aktiviti promosi pendidikan di Pejabat Kesihatan Daerah Kinta pula, pelaksanaan program ceramah untuk penyakit tibi adalah memuaskan di mana sejumlah 12 ceramah telah dilaksanakan bagi tahun 1999 dan 24 ceramah bagi tahun 2000 iaitu melebihi daripada sasaran yang ditetapkan.
 - Di Pejabat Kesihatan Kota Bharu, Kelantan pula, hanya 6 pameran penyakit tibi dilaksanakan bagi tahun 1998, tujuh pameran pada tahun 1999 dan 5 daripada 10 pameran yang dirancang telah dijalankan bagi tahun 2000. Bagi aktiviti ceramah dan perbincangan kumpulan kecil bagi penyakit tibi, ia telah dilaksanakan dengan baik iaitu melebihi sasaran yang telah ditetapkan.

32.4.2.2. Penyakit Demam Denggi

Demam denggi adalah penyakit daripada gigitan nyamuk *Aedes aegypti* dan *Aedes aebopicates* yang membiak terutamanya di kawasan pembuangan sampah, tempat pembinaan projek yang terbengkalai dan kawasan perumahan. Tanda penyakit demam denggi ialah demam berterusan, muntah, hilang selera makan, bintik merah pada kulit, berlakunya pendarahan pada badan, hidung dan mulut. Penyakit ini masih belum mempunyai ubat penyembuh (*immunity*) kerana masih belum terdapat formula suntikan pelalian. Oleh itu ianya perlu dikawal dari merebak dengan memastikan tiada tempat pembiakan nyamuk aedes. Aktiviti di bawah penyakit demam denggi ialah kawalan dan pencegahan, penguatkuasaan dan pendidikan kesihatan bagi mengawal penyakit ini.

a. Kawalan Dan Pencegahan

i. Notifikasi Kepada Pejabat Kesihatan

Pegawai Perubatan yang membuat rawatan dan mendapati pesakit mengidap penyakit demam denggi perlu membuat laporan dalam tempoh masa 24 jam kepada pejabat kesihatan daerah yang berhampiran melalui telefon. Semakan Audit mendapati 276 kes penyakit demam denggi lewat dilaporkan antara 2 hingga 35 hari oleh hospital/klinik yang berkenaan kepada Pejabat Kesihatan Daerah Seremban, Kinta dan Kota Bharu bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001 sedangkan penyakit ini perlu dilaporkan dalam masa 24 jam. Antara sebab kelewatan ini berlaku ialah Pegawai Perubatan lambat menerima hasil ujian sampel darah pesakit yang mengesahkan penyakit demam denggi dan juga apabila pesakit dirawat pada hujung minggu dan hari kelepasan am. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 116
KELEWATAN NOTIFIKASI BAGI PENYAKIT DEMAM DENGGI
BAGI TAHUN 1998 HINGGA BULAN JUN 2001

NEGERI	DAERAH	TAHUN	BILANGAN KES	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
Negeri Sembilan	Seremban	1999	2	5-6
		2000	3	4-9
		Jun 2001	10	4-24
Perak	Kinta	1998	142	2-30
		1999	7	2-12
		2000	12	3-35
		Jun 2001	11	2-10
Kelantan	Kota Bharu	1998	22	3-16
		1999	26	3-11
		2000	13	3-30
		Jun 2001	28	3-10
JUMLAH			276	

ii. Sasaran Insiden

Mengikut garis panduan Kementerian, pengesanan penyakit demam denggi adalah untuk mengurangkan kejadian (*morbidity*) dan kematian (*mortality*) supaya ianya tidak menjadi masalah kesihatan di negara ini. Sasaran Kementerian ialah mengurangkan kadar insiden penyakit demam denggi tidak melebihi 16 kes dan 2 kes demam denggi berdarah untuk setiap 100,000 penduduk pada satu-satu tahun. Kadar insiden tahunan penyakit demam denggi/denggi berdarah bagi setiap 100,000 penduduk di Pejabat Kesihatan Daerah Seremban dan Kinta untuk tempoh 1998 hingga 2000 adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 117
KADAR INSIDEN TAHUNAN DEMAM DENGGI/DENGGI BERDARAH BAGI SETIAP
100,000 PENDUDUK BAGI TEMPOH 1998 HINGGA 2000

NEGERI	DAERAH	TAHUN	DEMAM DENGGI	KADAR INSIDEN DEMAM DENGGI BAGI SETIAP 100,000 PENDUDUK	DENGGI BERDARAH	KADAR INSIDEN DENGGI BERDARAH BAGI SETIAP 100,000 PENDUDUK
Perak	Kinta	1998	444	62.5	12	1.68
		1999	176	24.3	4	0.60
		2000	93	12.37	2	0.27
Negeri Sembilan	Seremban	1998	1,445	180.92	39	4.88
		1999	405	49.69	22	2.69
		2000	733	88.12	32	3.85

iii. Standard Risiko

- Pengesanan penyakit demam denggi adalah berdasarkan kepada data yang telah dikumpul untuk membuat rancangan yang berkesan bagi mengawal penyakit ini. Jenis nyamuk *Aedes aegypti* dan *Aedes aebopicates* menjadi sasaran utama untuk diawasi dalam pencegahan dan kawalan jentik-jentik nyamuk. Bagi tujuan kawalan, 2 jenis indeks pengesanan vektor digunakan untuk mengesan rapi (*monitor*) kepadatan (*density*) nyamuk. Indeks yang digunakan adalah:-

Indeks Aedes - Digunakan bagi mengukur risiko sesuatu kawasan terhadap wabak penyakit demam denggi. Risiko pada kadar 5% dianggap sensitif bagi wabak penyakit demam denggi.

Indeks Breteau - Digunakan bagi mengukur sesuatu wabak penyakit demam denggi berdasarkan bilangan bekas yang boleh membiak jentik-jentik di sesuatu kawasan. Standard yang diterima adalah 20 bekas bagi sasaran kawasan dianggap sensitif untuk penyakit demam denggi. Sekiranya indeks melebihi standard, ianya dianggap berada pada paras bahaya.

- Indeks Aedes dan Indeks Breteau itu digunakan untuk menentukan taburan kepadatan nyamuk Aedes di kawasan yang dikenal pasti. Berdasarkan indeks ini, rancangan semburan ubat jentik-jentik nyamuk dapat dijalankan. Faktor-faktor seperti bilangan rumah yang diperiksa dan yang tidak dapat diperiksa bersama bilangan keseluruhan premis yang ada di dalam satu kawasan akan menentukan ketepatan kedua-dua indeks yang digunakan. Pada masa ini, semburan kabus dibuat bila berlakunya kes penyakit demam denggi di kawasan tertentu (*ad-hoc*).

iv. Lawatan Susulan Ke Premis Yang Telah Ditutup/Dikunci

- Mengikut garis panduan, Notis Masuk Premis untuk memeriksa jentik-jentik nyamuk perlu dikeluarkan kepada penghuni atau pemilik premis berkenaan bagi rumah yang tidak dapat diperiksa kerana premis itu berkunci. Selepas notis dikeluarkan, lawatan semula ke premis/rumah yang tidak diperiksa/berkunci itu perlu dibuat.
- Di Pejabat Kesihatan Daerah Seremban untuk bulan Januari 2001, adalah didapati daripada 3,882 premis yang dirancang untuk pemeriksaan, hanya 2,453 premis dapat diperiksa manakala 1,429 (37%) premis lagi tidak dapat diperiksa kerana penghuni tidak ada dalam premis atau premis itu ditutup. Pihak Audit mendapati tidak ada bukti menunjukkan Notis Masuk Premis telah dikeluarkan kepada rumah yang tidak dapat diperiksa. Di Pejabat Kesihatan Daerah Kota Bharu pula, pemeriksaan susulan tidak dibuat terhadap 5,323 rumah bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001 setelah notis dikeluarkan. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 118
BILANGAN RUMAH/PREMIS YANG DILAWATI BAGI MENJALANKAN PEMERIKSAAN
JENTIK-JENTIK AEDES DI PEJABAT KESIHATAN DAERAH KOTA BHARU

PEJABAT KESIHATAN DAERAH	TAHUN	RUMAH/ PREMIS DILAWATI	RUMAH/ PREMIS DIPERIKSA	BAKI RUMAH/ PREMIS TIDAK DILAWATI SEMULA
Kota Bharu	1998	65,687	64,102	1,585
	1999	50,418	49,156	1,262
	2000	57,829	56,264	1,565
	Jun 2001	31,509	30,598	911
JUMLAH				5,323

v. Ujian Makmal (Serologi)

- Mengikut Panduan Kawalan bagi penyakit demam denggi, pesakit yang disyaki perlu diambil contoh darah 2 kali untuk ujian makmal (serologi). Ujian dijalankan oleh pihak makmal di negeri untuk mendapatkan keputusan.
- Semakan Audit pada bulan Ogos 2001 terhadap Buku Pendaftaran Kes Penyakit Denggi di Pejabat Kesihatan Daerah Seremban mendapati 2,554 sampel darah telah diambil daripada pesakit yang disyaki menghidap penyakit demam denggi bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001. Bagaimanapun, adalah didapati sejumlah 523 kes daripada sampel darah tersebut yang telah dibuat ujian makmal (serologi) tidak dicatatkan keputusan ujian itu. Antara sebab perkara ini berlaku ialah :-
 - Pesakit dipindahkan ke hospital lain sebelum sempat untuk mengambil contoh darah serologi.
 - Spesimen darah yang diambil oleh klinik/ hospital swasta tidak dimaklumkan apabila pesakit dirujuk ke hospital Kerajaan.
 - Pihak hospital Kerajaan tidak mengambil contoh darah dari pesakit sebab ianya telah diambil oleh klinik/hospital swasta.
 - Tidak sempat mengambil darah serologi demam denggi kerana pesakit dibenarkan balik ke rumah.
 - Makmal enggan menerima spesimen darah yang dihantar dalam bekas yang tidak berkenaan.

vi. Penguatkuasaan

- Selain dari kawalan, pendidikan dan pencegahan, Kementerian juga menjalankan aktiviti penguatkuasaan di bawah Akta Pemusnahan Serangga Pembawa Penyakit 1975. Penguatkuasaan ini dilaksanakan dengan membuat lawatan ke premis-premis yang berisiko tinggi dan sekiranya terdapat pembiakan nyamuk aedes di premis itu, kompaun akan dikenakan. Semakan Audit mendapati Kementerian ada menyediakan jadual lawatan tahunan bagi tujuan penguatkuasaan bagi kawasan-kawasan yang berisiko tinggi.
- Di bawah Seksyen 25, Akta Pemusnahan Serangga Pembawa Penyakit 1975, Ketua Setiausaha Kementerian, Pegawai Kesihatan Daerah atau mana-mana pegawai Kerajaan yang diberi kuasa secara bertulis oleh Menteri Kesihatan boleh mengenakan

kompaun terhadap seseorang yang pada pendapatnya disyaki telah melakukan kesalahan di bawah Akta ini. Kompaun akan dikeluarkan kepada tuan punya premis sekiranya jentik-jentik nyamuk dikesan selepas ujian dibuat. Kadar kompaun yang dikenakan pada asalnya ialah tidak melebihi RM100 dan ia telah dinaikkan antara RM100 hingga RM500 mengikut premis mulai bulan Januari 2001. Berikut diberikan butir-butirnya :-

JADUAL 119
KADAR KOMPAUN MENGIKUT JENIS PREMIS

JENIS PREMIS	KADAR KOMPAUN (RM)
Kilang	500
Kawasan Pembinaan	500
Hotel dan Bangunan Komersial	500
Tanah Lapang	300
Institusi Pengajian Tinggi	300
Tempat Pembuangan Sampah	300
Hospital	200
Sekolah	150
Kedai	150
Pejabat	150
Klinik	150
Rumah Kediaman	100
Lain-lain Premis	150

- Bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001, Pejabat-pejabat Kesihatan Daerah Petaling, Seremban dan Kinta telah mengeluarkan 2,981 kompaun yang melibatkan bayaran berjumlah RM315,700 terhadap pemilik premis yang didapati ada jentik-jentik. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati 881 daripada 2,981 kes kompaun tersebut yang berjumlah RM85,320 tidak dibayar oleh pemilik premis yang berkenaan. Mengikut peraturan, tindakan mahkamah boleh diambil sebagai langkah terakhir terhadap pemilik premis yang enggan membayar kompaun. Adalah didapati tindakan mahkamah tidak diambil terhadap pemilik-pemilik premis yang tidak menjelaskan 881 kompaun tersebut dalam tempoh 14 hari dari tarikh ia dikeluarkan. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 120
KEDUDUKAN KOMPAUN YANG DIKELUARKAN
BAGI TEMPOR 1998 HINGGA BULAN JUN 2001

NEGERI	PEJABAT KESIHATAN DAERAH	TAHUN	KOMPAUN		KOMPAUN	
			BILANGAN YANG DIKELUARKAN	JUMLAH (RM)	BILANGAN YANG BELUM DIBAYAR	JUMLAH (RM)
Selangor	Petaling	1998	TP	TP	TP	TP
		1999	120	12,000	37	3,700
		2000	23	2,300	3	200
		Jun 2001	23	2,300	10	3,500
Negeri Sembilan	Seremban	1998	636	63,600	178	17,800
		1999	596	59,600	229	22,900
		2000	274	27,400	58	5,800
		Jun 2001	162	33,800	37	6,900
Perak	Kinta	1998	389	38,900	133	7,980
		1999	413	41,300	96	6,540
		2000	177	17,700	18	1,800
		Jun 2001	168	16,800	82	8,200
JUMLAH			2,981	315,700	881	85,320

TP - Tidak Diperolehi

- Adalah didapati Akta Pemusnahan Serangga Pembawa Penyakit 1975 tidak menyatakan bahawa kompaun yang dikenakan boleh dikurangkan. Adalah diperhatikan Pejabat Kesihatan Daerah Kota Bharu telah mengurangkan kompaun yang telah ditetapkan untuk rumah kediaman iaitu RM100 menjadi antara RM20 hingga RM50 dan rumah kedai RM150 menjadi RM50 mulai bulan Ogos 2001. Jumlah kompaun yang sepatutnya dikutip ialah RM13,600 tetapi hanya RM6,580 yang dikutip.
- Adalah didapati Majlis Bandaraya Ipoh dan Majlis Perbandaran Subang Jaya menggunakan Akta Pemusnahan Serangga Pembawa Penyakit 1975 untuk mengenakan notis kompaun ke atas pemilik premis yang tidak mematuhi Akta tersebut. Kedua-dua Majlis Perbandaran tidak mengguna peraturan atau undang-undang yang lain untuk tujuan kutipan hasil kompaun. Jumlah kutipan untuk tempoh 1998 hingga 2001 bagi Majlis Bandaraya Ipoh ialah RM502,600 manakala kutipan Majlis Perbandaran Subang Jaya bagi tempoh 1999 hingga 2001 ialah RM17,850. Kesemua kutipan ini diperakaunkan ke dalam akaun Majlis Tempatan berkenaan. Pihak Kementerian perlu menentukan sekiranya jumlah kutipan kompaun ini sepatutnya menjadi hasil Kementerian atau pun pihak Majlis Tempatan berkenaan.

b. Pendidikan Kesihatan

- i. Kegunaan *abate* (bahan pemusnah) merupakan satu alat pendidikan kesihatan yang dipraktikkan oleh Kementerian untuk menghindar pembiakan nyamuk aedes. Kegunaan *abate* ini ditunjuk ajar oleh Pegawai Kesihatan kepada penghuni premis/ rumah dan juga memastikan bekalan *abate* dapat diperolehi oleh orang awam dengan mudah. Pendidikan ini dilaksanakan melalui kempen, poster, ceramah, perbincangan kumpulan kecil, nasihat individu dan tayangan video.
- ii. Semakan Audit terhadap Laporan Aktiviti Unit Kawalan Vektor di Pejabat Kesihatan Daerah Kota Bharu mendapati tidak ada aktiviti *abating* ditunjukkan dalam laporan tersebut. Pihak Audit tidak dapat memastikan sama ada aktiviti tersebut dijalankan terhadap premis yang terdapat di Kota Bharu dan juga keberkesanan Unit Penguatkuasaan terhadap aktiviti ini.
- iii. Bahagian Kesihatan, Pejabat Kesihatan Daerah telah menjalankan aktiviti pendidikan kesihatan mengenai penyakit demam denggi kepada orang ramai seperti berikut :-
 - Pejabat Kesihatan Daerah Seremban, Negeri Sembilan dan Pejabat Kesihatan Bahagian Kuching, Sarawak tidak menetapkan sasaran aktiviti ceramah dan pameran penyakit demam denggi bagi tempoh 1998 hingga 2001. Dengan ini, perbandingan antara sasaran dan pencapaian yang telah dilaksanakan tidak dapat dibuat.
 - Di Pejabat Kesihatan Daerah Kinta, tiada maklumat yang dikemukakan kepada pihak Audit bagi aktiviti pendidikan penyakit demam denggi pada tahun 1998. Pada tahun 1999 dan 2000, aktiviti ceramah dan dialog telah dirancang tetapi hanya aktiviti ceramah sahaja yang dilaksanakan. Aktiviti perbincangan kumpulan kecil iaitu perbincangan yang melibatkan seorang Inspektor Kesihatan atau Pembantu Kesihatan Awam dengan 2 hingga 3 orang awam berkenaan pencegahan dan pengawalan penyakit telah dilaksanakan dengan memuaskan bagi tahun 1999 dan 2000. Sungguhpun demikian, Pejabat Kesihatan Daerah Kinta perlu mengkaji semula perancangan yang telah dibuat dengan meningkatkan bilangan aktiviti ceramah dan dialog. Ini disebabkan terdapatnya bilangan kes penyakit demam denggi yang tinggi iaitu 456 kes pada tahun 1998, 180 kes pada tahun 1999 dan 50 kes pada tahun 2000.

- Di Pejabat Kesihatan Daerah Kota Bharu perancangan yang baik telah dibuat bagi pendidikan kesihatan penyakit demam denggi. Daripada 100 ceramah yang dirancang pada tempoh 1998 hingga 2000, pihak Audit mendapati ceramah yang dijalankan telah melebihi sasaran yang telah ditetapkan iaitu antara 105 hingga 117 ceramah bagi tempoh tersebut. Aktiviti-aktiviti pameran dan gotong-royong telah juga dilaksanakan dengan memuaskan.

32.4.2.3. Prestasi Program Kawalan Penyakit

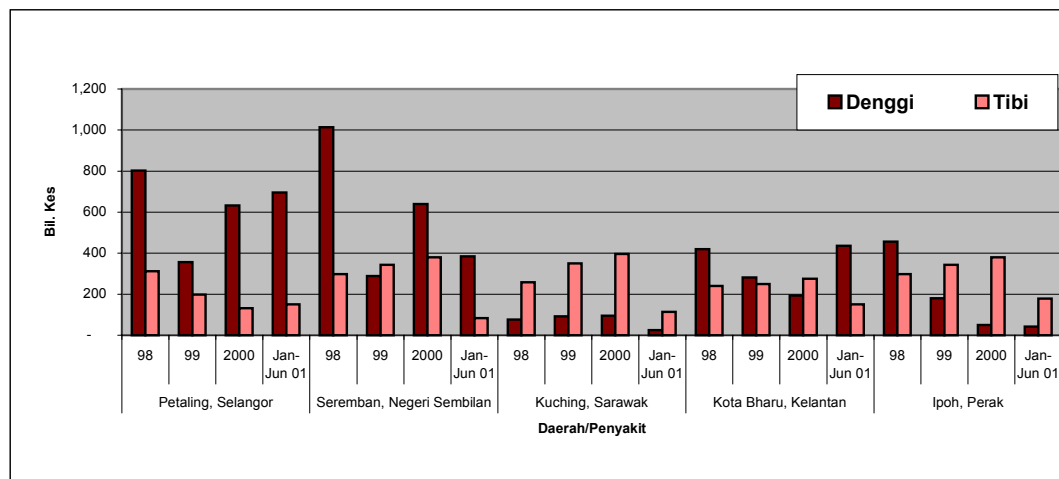
a. Penyakit Tibi

- i. Semakan Audit mendapati pejabat kesihatan daerah yang dilawati kecuali di Daerah Petaling, mempunyai kes penyakit tibi yang tinggi. Di Pejabat Kesihatan Bahagian Kuching menunjukkan peningkatan daripada 258 kes pada tahun 1998 menjadi 350 kes pada tahun 1999 dan 396 kes pada tahun 2000. Begitu juga di Pejabat Kesihatan Daerah Seremban, daripada 298 kes bagi tahun 1998 menjadi 344 kes bagi tahun 1999. Peningkatan bilangan kes ini berterusan pada tahun 2000 iaitu meningkat menjadi 380 kes. Di Pejabat Kesihatan Daerah Kinta pula, bilangan kes penyakit tibi meningkat daripada 298 kes pada tahun 1998 menjadi 344 kes pada tahun 1999 manakala bagi tahun 2000 bilangan kes telah meningkat menjadi 380 kes.
- ii. Kes penyakit tibi di Pejabat Kesihatan Daerah Petaling, berkurangan daripada 313 kes pada tahun 1998 menjadi 198 kes pada tahun 1999 dan 132 kes pada tahun 2000.

b. Penyakit Demam Denggi

- i. Di Daerah Kota Bharu, bilangan kes penyakit demam denggi meningkat daripada 241 kes pada tahun 1998 menjadi 250 kes pada tahun 1999 dan 276 kes pada tahun 2000.
 - ii. Di Pejabat Kesihatan Daerah Seremban pula, bilangan kes penyakit demam denggi berkurangan daripada 1,013 kes pada tahun 1998 menjadi 289 kes pada tahun 1999 tetapi berlaku peningkatan kes pada tahun 2000 iaitu menjadi 640 kes. Di Daerah Kota Bharu, bilangan kes penyakit demam denggi yang dilaporkan juga berkurangan iaitu daripada 419 kes pada tahun 1998 menjadi 282 kes pada tahun 1999 dan 193 kes pada tahun 2000.
- c. Prestasi Program Kawalan Penyakit Tibi dan Demam Denggi bagi Pejabat Kesihatan Daerah Petaling, Seremban, Kuching, Kota Bharu dan Ipoh adalah seperti di Carta berikut :-

CARTA 18
PRESTASI PROGRAM KAWALAN PENYAKIT TIBI DAN DEMAM DENGGI
BAGI PEJABAT KESIHATAN DAERAH YANG DILAWATI

32.4.2.4. Perjawatan

Pada akhir tahun 2001, sejumlah 8,345 jawatan telah diwujudkan bagi aktiviti kawalan penyakit. Daripada jumlah itu, sejumlah 6,646 jawatan telah diisi manakala kekosongan berjumlah 1,699 jawatan (20.4%) belum diisi. Kekurangan jawatan yang berlarutan boleh menjejaskan pelaksanaan aktiviti kawalan penyakit. Kedudukan pengisian jawatan adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 121
KEDUDUKAN PERJAWATAN BAGI AKTIVITI KAWALAN
PENYAKIT SEHINGGA BULAN DISEMBER 2001

JAWATAN	BILANGAN JAWATAN	PENGISIAN	KEKOSONGAN	PERATUSAN KEKOSONGAN (%)
Pegawai Perubatan	123	55	68	55.3
Pegawai Sains (Ahli Kaji Kuman)	12	7	5	41.7
Pegawai Sains	3	-	3	100.0
Pegawai Sains (Ahli Kaji Serangga)	36	17	19	52.8
Pegawai Teknologi Makanan	19	9	10	52.6
Inspektor Kesihatan	1,387	1,092	295	21.3
Penolong Pegawai Teknologi Makanan	26	17	9	34.6
Juru Teknologi Makmal Perubatan	93	62	31	33.3
Pembantu Perubatan	65	57	8	12.3
Pembantu Kesihatan Awam	2,842	2,385	457	16.1
Inspektor Pencegah Malaria	126	113	13	10.3
Pembantu Teknologi Makmal Perubatan	120	90	30	25.0
Pemungut Jentik-jentik	110	27	83	75.5
Juruteknik Makmal	18	11	7	38.9
Juruteknik Tibi	22	20	2	9.1
Jururawat	59	32	27	45.8
Jururawat Desa	59	4	55	93.2
Lain-lain Jawatan *	3,225	2,648	577	17.9
JUMLAH	8,345	6,646	1,699	20.4

Nota (*) - Jawatan Seperti Penolong Pegawai Tadbir, Penyelenggaraan Stor, Pemandu, Pembantu Tadbir

32.4.2.5. Peruntukan Dan Perbelanjaan

Kementerian telah mendapat peruntukan berjumlah RM213.27 juta bagi tempoh 1998 hingga bulan Jun 2001 untuk kawalan penyakit berjangkit. Daripada jumlah ini, sejumlah RM179.59 juta telah dibelanjakan bagi tempoh tersebut.

32.4.3. PEMANTAUAN

32.4.3.1. Pemantauan bagi program ini di peringkat kebangsaan dibuat oleh Bahagian Kawalan Penyakit, Kementerian dengan mengumpulkan data berhubung dengan bilangan kes dan status pesakit yang menerima rawatan di hospital/klinik. Di peringkat negeri pula pemantauan dibuat oleh Pejabat Kesihatan Negeri dengan mengambil kes penyakit yang dilaporkan di daerah. Pejabat Kesihatan Daerah perlu membuat pemantauan dari segi kelewatan notifikasi yang dilaporkan oleh hospital/klinik bagi memastikan siasatan yang cepat boleh diambil terhadap pesakit untuk mengetahui punca pesakit mendapat penyakit.

32.4.3.2. Semua pejabat kesihatan daerah dikehendaki menyelenggarakan Buku Pendaftaran Kes Penyakit Berjangkit untuk merekodkan kes-kes penyakit tibi dan demam denggi. Semakan Audit mendapati pejabat kesihatan yang dilawati tidak menyelenggara rekod berkenaan untuk penyakit tibi. Bagi rekod berkenaan dengan penyakit demam denggi, adalah didapati Pejabat Kesihatan Negeri Sembilan dan Pejabat Kesihatan Daerah Seremban telah menyelenggarakan Buku Pendaftaran yang sama bagi merekodkan kes-kes penyakit demam denggi. Ini adalah merupakan *duplication of duties*. Semakan Audit di Pejabat Kesihatan Daerah Kinta pula mendapati Pejabat Kesihatan Daerah tersebut menyelenggarakan 2 set Buku Pendaftaran Kes Demam Denggi untuk tahun 2001 iaitu secara manual dan berkomputer.

32.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada umumnya, Kementerian telah merancang aktiviti untuk mencegah penyakit tibi dan demam denggi dengan baik. Namun masih terdapat kekurangan dari segi pelaksanaan disebabkan tiada tindakan yang diambil ke atas Pegawai Perubatan yang lewat membuat notifikasi terhadap kejadian kes. Pemantauan yang berkesan perlu diwujudkan bagi memastikan semua pihak yang terlibat melaksanakan tugas/tanggungjawab masing-masing. Pihak Audit mengesyorkan supaya Unit Penyelarasan diwujudkan di peringkat Kementerian, negeri dan daerah untuk menyelaraskan perancangan dan pelaksanaan aktiviti pencegahan penyakit tibi dan demam denggi dengan lebih berkesan.

33. KEMUDAHAN PERUMAHAN KEMENTERIAN KESIHATAN

33.1. LATAR BELAKANG

Kementerian Kesihatan menyediakan rumah kediaman anggota di dalam kawasan hospital dan klinik kesihatan untuk memudah mobilisasi anggota di masa kecemasan. Setakat bulan Disember 2001, Kementerian mempunyai seramai 101,620 anggota. Mereka adalah terdiri daripada Pegawai Perubatan, Pegawai Farmasi, Pegawai Pergigian, Jururawat, Pembantu Perubatan dan sebagainya.

33.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada perolehan, pengagihan dan penyelenggaraan rumah anggota Kementerian dirancang dan diuruskan dengan cekap dan teratur.

33.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini meliputi perolehan rumah Kementerian bagi tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh dan pengurusan rumah yang sedia ada. Rekod berhubung dengan perolehan, pengagihan dan penyelenggaraan rumah berkenaan bagi tempoh 1996 hingga bulan Jun 2001 telah disemak di peringkat Ibu Pejabat Kementerian, Jabatan Kerja Raya di peringkat negeri/daerah, Jabatan Kesihatan Negeri, Pejabat Kesihatan Daerah dan hospital yang berkaitan. Selain dari itu, lawatan telah dibuat ke 37 tapak pembinaan bagi projek perumahan yang baru di 5 negeri iaitu Selangor, Perak, Terengganu, Sarawak dan Perlis. Lawatan juga dibuat ke rumah anggota yang sedia ada di negeri berkenaan.

33.4. PENEMUAN AUDIT

Kajian terhadap kemudahan perumahan anggota Kementerian meliputi aspek perancangan, pelaksanaan dan pemantauannya. Hasil pengauditan mendapati perkara-perkara berikut :-

33.4.1. PERANCANGAN

33.4.1.1. Agensi Pelaksana

Bahagian Perancang dan Pembangunan Kementerian bertanggungjawab merancang dan memantau perolehan rumah untuk anggota Kementerian.

33.4.1.2. Norma Perancangan Pembinaan

Perancangan pembinaan projek rumah anggota Kementerian bagi Rancangan Malaysia Ketujuh adalah berdasarkan kepada norma berikut :-

- a. Pembinaan rumah anggota dalam kawasan hospital adalah berdasarkan kepada bilangan katil seperti di Jadual berikut.-

JADUAL 122
NORMA PERANCANGAN PEMBINAAN RUMAH ANGGOTA DALAM KAWASAN HOSPITAL

KAPASITI KATIL HOSPITAL	KELAS/JENIS RUMAH ANGGOTA					
	C (Unit)	D/E (Unit)	F (Unit)	G (Unit)	HOSTEL JURURAWAT (Unit)	APARTMENT JURURAWAT KANAN (Unit)
100 Katil	2	14	12	16	20	-
250-300 Katil	6	30	32	64	42	-
500 Katil	10	40	40	80	80	20
700 Katil	10	50	50	100	100	20
1000 Katil atau lebih	20	100	50	100	180	20

Nota : Kelas C – Pakar

Kelas D/E – Doktor/Paramedik Kanan

Kelas F – Lain-Lain Paramedik

Kelas G – Atendan, Pemandu & Lain-lain

- b. Pembinaan rumah anggota dalam kawasan klinik kesihatan adalah berdasarkan kepada kategori klinik seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 123
NORMA PERANCANGAN PEMBINAAN
RUMAH ANGGOTA DALAM KAWASAN KLINIK

KELAS	PEJABAT KESIHATAN DAERAH (Unit)	KLINIK KESIHATAN (KK 1) (Unit)	KLINIK KESIHATAN (KK 2 & 3) (Unit)	KLINIK KESIHATAN (KK 4) SEMENANJUNG (Unit)	KLINIK KESIHATAN (KK 5) SABAH/ SARAWAK (Unit)	KLINIK KESIHATAN (KK 5) SABAH/ SARAWAK (Unit)
D	1	4	3	2	2	1
F	4	20	12	12	8	4
G	12	20	16	16	16	12
JUMLAH	17	44	31	30	26	17

Nota : Jenis-Jenis Klinik Kesihatan (KK)

KK 1 : Melebihi 800 Jumlah Kehadiran Pesakit Sehari
KK 2 : Antara 500 – 800 Jumlah Kehadiran Pesakit Sehari
KK 3 : Antara 300 – 500 Jumlah Kehadiran Pesakit Sehari
KK 4 : Semenanjung : Kurang Dari 300 Jumlah Kehadiran Pesakit Sehari
KK 4 : Sabah/Sarawak : 150 – 300 Jumlah Kehadiran Pesakit Sehari
KK 5 : Sabah/Sarawak : Kurang Dari 150 Jumlah Kehadiran Pesakit Sehari

33.4.1.3. Kaedah Perolehan Rumah Anggota

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh perolehan rumah anggota Kementerian adalah melalui 3 kaedah iaitu pembelian, pembinaan dan naik taraf. Projek pembelian dan pembinaan rumah anggota adalah di

bawah tanggungjawab Bahagian Perancang dan Pembangunan Kementerian manakala Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan Kementerian dipertanggungjawabkan untuk menyelaras projek naik taraf rumah yang sedia ada.

a. Perolehan Rumah Anggota Secara Pembinaan

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Kementerian telah diberi kelulusan untuk melaksanakan 474 projek pembinaan rumah anggota dengan anggaran kos berjumlah RM4.23 billion. Melalui projek ini sejumlah 6,091 unit rumah dapat disediakan. Sebahagian projek perumahan ini melibatkan pembinaan rumah anggota sahaja dan sebahagian lagi ialah pembinaan rumah anggota beserta dengan kemudahan hospital/poliklinik/klinik kesihatan serta rumah bidan dan klinik yang merangkumi pelbagai kelas/jenis. Taburan perancangan pembinaan rumah anggota Kementerian di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh mengikut negeri dan kelas/jenis adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 124
TABURAN PERANCANGAN PEMBINAAN RUMAH ANGGOTA
DI BAWAH RMK 7 MENGIKUT NEGERI DAN KELAS/JENIS

NEGERI	KELAS/JENIS RUMAH ANGGOTA						JUMLAH (Unit)
	C (Unit)	D (Unit)	E (Unit)	F (Unit)	G (Unit)	H (Unit)	
Johor	-	30	20	128	264	-	442
Kedah	-	10	40	-	125	-	175
Kelantan	-	17	40	12	132	-	201
Melaka	2	19	48	14	136	-	219
N.Sembilan	2	22	14	102	208	-	348
Pahang	20	125	16	309	851	-	1,321
Perak	8	20	32	56	262	-	378
Perlis	-	4	-	32	84	-	120
Pulau Pinang	2	12	8	36	68	-	126
Selangor	-	168	-	204	470	-	842
Sabah	6	71	160	136	388	-	761
Sarawak	11	38	33	121	171	72	446
Terengganu	2	50	8	74	250	-	384
W.Persekutuan KL	-	-	24	-	304	-	328
JUMLAH	53	586	443	1,224	3,713	72	6,091

b. Perolehan Secara Pembelian

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, terdapat 2 projek pembelian rumah anggota Kementerian telah diluluskan dengan anggaran kos berjumlah RM6.03 juta. Projek-projek terlibat adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 125
PEROLEHAN RUMAH ANGGOTA SECARA PEMBELIAN

NEGERI	NAMA PROJEK	UNIT	KELAS	ANGGARAN KOS (RM Juta)
Johor	Pembelian rumah teres di Bandar Baru UDA untuk Pegawai Perubatan Hospital Sultanah Aminah, Johor Bahru	20	D	3.03
Sarawak	Pembelian rumah pangsa kos sederhana di Jalan Matang, Kuching	32	G	3.00
JUMLAH		52		6.03

c. Perolehan Secara Naik Taraf Dan Ubah Suai

- i. Projek-projek naik taraf dan ubah suai bangunan hospital dan klinik termasuklah rumah anggota Kementerian yang rosak dan uzur pada asalnya diperuntukkan di bawah Dasar Baru/*One Off* pada tahun 1997 dan telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan. Pada tahun 1998, Kementerian Kewangan telah meluluskan kerja naik taraf/ubah suai bangunan menggunakan peruntukan pembangunan yang berjumlah RM294.96 juta. Peruntukan ini telah disalurkan melalui Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan Kementerian dan agihan peruntukan kepada negeri dibuat berdasarkan kepada permohonan yang diterima. Objektif Kementerian melaksanakan projek naik taraf dan pengubahsuaian rumah anggota adalah untuk :-
 - Mengubah suai rumah anggota kelas H dan I dari satu bilik menjadi 2 bilik serta menambah keluasan lantai, dapur dan bilik air;
 - Memberi keselesaan tempat tinggal kepada anggota sokongan yang bertugas atas panggilan (*on call*); dan
 - Mempertingkatkan imej Jabatan.
- ii. Bagi melaksanakan pengubahsuaian terhadap rumah anggota kelas H dan I, Kementerian telah menetapkan supaya kos yang diperuntukkan untuk sesebuah rumah hendaklah tidak melebihi RM15,000 seperti mana yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan. Kos tersebut hanyalah untuk kerja tambahan baru sahaja. Kos untuk merobohkan tambahan yang dibuat sendiri tanpa kelulusan Kementerian hendaklah ditanggung/dilaksanakan oleh penghuni rumah tersebut.

33.4.1.4. Garis Panduan Pembinaan/Pengubahsuaian Rumah Anggota

Pembinaan rumah anggota Kementerian yang baru adalah berdasarkan kepada garis panduan yang telah ditetapkan oleh Kementerian dan Jabatan Kerja Raya. Garis panduan ini melibatkan aspek jangkamasa pelaksanaan projek, anggaran kos, lukisan piawai dan skop, pemilihan tapak serta kemasan. Kementerian juga menetapkan skop kerja, anggaran kos dan kemasan bagi rumah anggota sedia ada yang perlu diubah suai/dinaik taraf.

33.4.1.5. Pengagihan Rumah

- a. Jawatankuasa Perumahan di hospital atau pejabat kesihatan daerah/ bahagian/kawasan bertanggungjawab untuk membuat pengagihan rumah anggota berasaskan kepada kriteria berikut :-
 - Anggota yang bertugas atas panggilan (*on call*).
 - Anggota yang menjalankan tugas klinikal.
 - Tempoh perkhidmatan anggota.
 - Taraf perkahwinan dan bilangan anak.
 - Tidak mempunyai rumah sendiri atau jika ada, jarak tempat bertugas lebih dari 25 km.
 - Suami/isteri adalah anggota hospital/klinik.
 - Pendapatan kurang dari RM1,000 sebulan.
 - Jika ada kekosongan.
- b. Kelas rumah yang diperuntukkan kepada anggota Kementerian adalah berdasarkan kepada peraturan dan syarat kelayakan di dalam Perintah Am Bab E. Keutamaan diberi kepada mereka yang menjalankan tugas atas panggilan dan tugas klinikal. Kelayakan kelas rumah bagi anggota Kementerian adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 126
KELAS RUMAH MENGIKUT KELAYAKAN ANGGOTA KEMENTERIAN

KATEGORI	GREd	JAWATAN	KELAS RUMAH ANGGOTA
I	U1	Pegawai Perubatan, Pegawai Pergigian	B, C & D
II	U2	Pegawai Perubatan, Pegawai Pergigian	B, C & D
III	-	Tiada Jawatan	B, C & D
IV	U3	Pegawai Perubatan, Pegawai Pergigian	B, C & D
V	U4	Pengajar Jururawat, Pengajar Terbuka, Jururawat	D & E
	U5	Inspektor Kesihatan, Jururawat	
	U6	Jururawat Pergigian, Pembantu Farmasi, Juru Teknologi Makmal Pergigian, Juru Teknologi Makmal Perubatan, Pengajar Jururawat, Jururawat, Pembantu Perubatan, Pembantu Juruteknologi Makmal Perubatan	
VI	U7	Pembantu Perubatan	D & E
VII	U8	Pembantu Farmasi, Juru X-Ray, Juru Teknologi Makmal, Pembantu Perubatan	D & E
	W6	Penolong Akauntan	
VIII	U9	Juruteknik Gigi	E, F & G
	U11	Jururawat Desa	
IX	N9	Pembantu Tadbir	E, F & G
X	U13	Penolong Jururawat, Bidan	G
XI	U14	Penolong Juruteknologi Makmal Perubatan, Penolong Jururawat, Bidan	H, I & J
	U15/U16	Atendan Kesihatan	
	N11	Jurutaip	
	N12/N13	Tukang Masak	
	R10	Pemandu Kenderaan Bermotor	

33.4.1.6. Penyelenggaraan Rumah Anggota

a. Penyelenggaraan Rumah Anggota Di Hospital

Kerja penyelenggaraan bagi rumah anggota di hospital adalah di bawah tanggungjawab syarikat konsesi sebagai mana yang dinyatakan di bawah perjanjian konsesi dengan 3 syarikat yang terlibat. Mengikut perjanjian, syarikat yang terlibat perlu menyediakan rancangan penyelenggaraan tahunan dan penyelenggaraan berjadual bagi bangunan di hospital termasuk rumah anggota.

b. Penyelenggaraan Rumah Anggota Di Klinik Kesihatan, Klinik Desa Serta Rumah Bidan Dan Klinik

- Kerja penyelenggaraan rumah anggota di klinik kesihatan, klinik desa serta rumah bidan dan klinik adalah tanggungjawab pejabat kesihatan daerah/bahagian/kawasan masing-masing. Setiap pejabat sepatutnya menentukan keperluan peruntukan untuk menyelenggarakan rumah anggota tersebut. Walaupun begitu, lawatan Audit ke 5 negeri

mendapati tiada peruntukan khusus dipohon bagi penyelenggaraan rumah anggota. Peruntukan yang dipohon adalah bagi penyelenggaraan klinik kesihatan, klinik desa, rumah bidan dan klinik serta rumah anggota. Jumlah yang diberi bagi tahun 2000 ialah RM4.75 juta dan bagi tahun 2001 jumlahnya ialah RM5.44 juta.

- Jadual penyelenggaraan bagi rumah anggota di klinik kesihatan, klinik desa serta rumah bidan dan klinik tidak disediakan oleh pejabat kesihatan daerah/bahagian/kawasan yang terlibat. Penyelenggaraan bagi rumah tersebut hanya dibuat apabila mendapat aduan daripada penghuni rumah.

c. Penyelenggaraan Rumah Yang Dibeli

Penyelenggaraan 20 unit rumah teres kelas D di Bandar Baru UDA, Johor Bahru tidak termasuk di bawah tanggungjawab syarikat konsesi kerana ia terletak di luar kawasan hospital. Pihak hospital juga tidak membuat peruntukan khusus bagi penyelenggaraan rumah tersebut. Di dalam perjanjian jual beli juga tidak dinyatakan pihak yang sepatutnya bertanggungjawab menyelenggarakan rumah tersebut.

Pada umumnya, Kementerian mempunyai perancangan yang memuaskan dari segi jumlah rumah yang patut disediakan untuk anggotanya. Kementerian juga telah menetapkan kriteria untuk membuat pengagihan rumah tersebut. Bagaimanapun, perancangan untuk penyelenggaraan rumah secara berjadual hanya dibuat untuk rumah yang terletak dalam kawasan hospital.

33.4.2. PELAKSANAAN

33.4.2.1. Perolehan Rumah Anggota Secara Pembinaan

a. Bagi tempoh 1996 hingga bulan Jun 2001, kemajuan fizikal pelaksanaan 474 projek pembinaan rumah anggota Kementerian yang melibatkan 6,091 unit rumah adalah seperti di Jadual berikut :-

**JADUAL 127
KEMAJUAN FIZIKAL PROJEK PEMBINAAN RUMAH ANGGOTA KEMENTERIAN
SEHINGGA BULAN JUN 2001**

STATUS KEMAJUAN	BILANGAN PROJEK	BILANGAN UNIT RUMAH
Siap Mengikut Jadual	70	356
Siap Dengan Lanjutan Masa	74	529
Masih Dalam Pembinaan Dengan Lanjutan Masa	46	615
Masih Dalam Pembinaan/Proses Tender/ Perolehan Tanah	284	4,591
JUMLAH	474	6,091

b. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Kementerian telah melaksanakan 474 projek pembinaan rumah anggota. Daripada jumlah itu, hanya 70 projek perumahan dapat disiapkan mengikut jadual. Adalah didapati 11 daripada 37 projek yang dilawati telah siap dengan lanjutan masa dan tempoh lanjutan masa yang diluluskan bagi projek ini adalah antara 1 hingga 7 bulan. Bagi 6 projek lagi, ia tidak dapat disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan walaupun lanjutan masa telah diberi. Antara faktor yang menyebabkan kelewatan menyiapkan projek tersebut ialah tambahan kerja, perubahan reka bentuk dan masalah kontraktor.

c. Pemilihan Kontraktor

Bagi projek yang dilaksanakan oleh Jabatan Kerja Raya, pemilihan kontraktor diuruskan oleh Jabatan Kerja Raya sama ada melalui tender terbuka, tender terhad atau rundingan terus manakala pemilihan kontraktor bagi projek yang dilaksanakan oleh Perunding Pengurusan Projek pula, ia dibuat secara rundingan terus dan tender terhad.

d. Pemilihan Tapak

Projek perumahan Kementerian dibina di dalam kawasan hospital atau klinik kesihatan yang sedia ada kecuali projek perumahan anggota bagi Hospital Kangar, Klinik Kesihatan Kuala Perlis dan Hospital Kuala Terengganu. Projek perumahan anggota ini tidak dapat dibina di dalam kawasan hospital dan klinik kesihatan kerana kawasan yang sedia ada tidak dapat lagi menampung bangunan baru. Walaupun begitu, tapak bagi ketiga-tiga projek ini masih terletak berhampiran dengan hospital dan klinik tersebut.

e. Kepatuhan Kepada Norma

Semakan Audit mendapati pembinaan perumahan anggota Kementerian tidak berdasarkan kepada norma perancangan yang ditetapkan seperti di **Jadual 122** dan **123**, sama ada bagi pembinaan rumah di dalam kawasan hospital atau di klinik kesihatan. Hampir kesemua projek pembinaan yang dilawati tidak mengikut norma yang ditetapkan oleh Kementerian. Keadaan ini berlaku disebabkan pembinaan rumah anggota Kementerian dibuat berdasarkan siling peruntukan yang telah ditetapkan oleh Unit Perancang Ekonomi.

f. Kualiti Rumah Anggota

Lawatan Audit ke tapak projek pembinaan rumah mendapati kualiti kerja di dalam atau luar bangunan adalah tidak memuaskan. Sebagai contoh kualiti kerja di luar bangunan yang tidak memuaskan ialah di Hospital Slim River, di mana longkang sedalam 800 mm tidak ditutup dengan penutup longkang manakala di bahagian dalam rumah yang telah siap juga terdapat kerosakan dan kecacatan. Bagaimanapun, sebahagian daripada rumah-rumah ini telah diduduki oleh anggota Kementerian. Antara kerosakan dan kecacatan yang ditemui serta contoh rumah anggota yang mengalami kecacatan adalah seperti di Jadual dan Gambar-gambar berikut:-

JADUAL 128
KUALITI KERJA PEMBINAAN DI DALAM BANGUNAN
YANG TIDAK MEMUASKAN

KELAS	PROJEK PERUMAHAN	JENIS KEROSAKAN/KECACATAN
G	Klinik Desa Cenderong, Batu Gajah	Air menitik dari lantai bilik air tingkat atas (rumah) ke tingkat bawah (klinik)
	Klinik Desa Jerlun	
	Klinik Desa Teluk Baru, Hilir Perak	
G	Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang (HTAR)	Air meresap keluar dari celahan jubin lantai
G	Klinik Desa Seputih, Kinta	Jarak kekisi tangga luas yang membahayakan keselamatan kanak-kanak. Penghuni terpaksa meletakkan <i>plywood</i> bagi mengelakkan kemalangan
	Klinik Desa Chenderong, Batu Gajah	
	Klinik Desa Kg. Koh, Manjung	
F	Hospital Dungun	
G	Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang (HTAR)	Jarak lantai ke siling yang rendah menyebabkan kipas siling tidak dapat dipasang dan diganti dengan kipas dinding di HTAR. Di Klinik Kesihatan Kota Sentosa, kipas siling tetap dipasang dan ini membahayakan penghuni
	Klinik Kesihatan Kota Sentosa	
D	Klinik Kesihatan Kuala Perlis	Mutu kerja cat permukaan dinding tidak memuaskan
F & G	Klinik Kesihatan Padang Besar	<i>Cement render</i> tidak rata, kasar dan bertompok-tompok
D	Poliklinik Sg. Tong	Kualiti kayu yang rendah bagi perabot, kabinet dapur dan pintu bilik.
G	Klinik Kesihatan Air Puteh	

GAMBAR 65

**Lokasi : Rumah Anggota Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang
Yang Dibina Pada 22.2.1999 dan Disiapkan Pada 3.9.2000
Jenis Kecacatan : Air Meresap Keluar Dari Celahan Jubin Lantai**

GAMBAR 66

**Lokasi : Rumah Anggota Klinik Kesihatan Air Puteh, Kuala Terengganu Yang Dibina pada
8.7.1998 Dan Siap Dibina pada 15.10.1999
Jenis Kecacatan : Kualiti Kayu Kabinet Dapur Yang Rendah**

g. Penyediaan Dokumen Kontrak

Adalah didapati beberapa kelemahan dalam dokumen kontrak yang disediakan bagi projek pembinaan rumah anggota. Sebagai contoh ada kerja asas yang perlu dibuat tidak dinyatakan dalam dokumen kontrak seperti perubahan saiz cerucuk di tapak projek; kerja membekal serta memasang *water proofing* pada lantai bilik air dan mengubah laluan paip

saluran kekotoran yang tidak mengikut spesifikasi. Kerja tersebut adalah kerja asas yang penting yang mesti dibuat bagi pembinaan sesebuah bangunan. Ia kemudiannya terpaksa dibuat sebagai kerja tambahan. Dengan penambahan kerja ini, ia telah menyebabkan peningkatan kos bagi projek pembinaan rumah anggota.

h. Kerja Yang Dibuat Mengikut Pelan

Semakan Audit menunjukkan sungguhpun kerja bagi projek pembinaan yang dilawati telah dibuat mengikut pelan namun ianya tidak ekonomik dan tidak sesuai dalam jangka masa panjang. Penelitian perlu dibuat sebelum kerja ini dimasukkan dalam kontrak supaya ia tidak merugikan pihak Kementerian bagi jangka masa panjang. Antara kerja yang dimaksudkan adalah seperti berikut :-

JADUAL 129
KERJA MENGIKUT PELAN TETAPI TIDAK EKONOMIK DAN TIDAK SESUAI
DALAM JANGKA MASA PANJANG

PROJEK PERUMAHAN	JENIS KERJA
Klinik Desa Seputih, Kinta Klinik Desa Chenderong, Batu Gajah Klinik Desa Kampung Koh, Manjong Klinik Desa Teluk Baru, Hilir Perak	Ruangan di tepi sinki diperbuat daripada kayu di mana ianya mudah rosak dalam jangka masa yang singkat.
Klinik Kesihatan Kota Sentosa, Sarawak Hospital Bau, Sarawak Hospital Lundu, Sarawak Hospital Slim River, Perak	Lantai dipasang menggunakan parket. Ianya mudah tertanggal.

i. Rumah Anggota Yang Siap Dibina

Lawatan Audit ke 5 projek pembinaan rumah anggota yang telah siap dibina dan diserahkan kepada Kementerian mendapati rumah tersebut masih belum diduduki oleh anggota Kementerian. Kelewatan menduduki rumah tersebut adalah disebabkan kelewatan pendawaian di peringkat akhir, tambahan kerja bagi pembinaan *sub-station* dan kelewatan memasang kabel oleh pihak Tenaga Nasional Berhad. Akibatnya, anggota Kementerian terpaksa tinggal di rumah anggota yang berkeadaan usang. Kos bagi memperbaiki kerosakan selepas tempoh kecacatan terpaksa ditanggung oleh pihak Kementerian kerana tempoh kecacatan diambil kira dari tarikh rumah disiapkan. Butir-butir bagi kelima-lima projek tersebut adalah seperti Jadual berikut:-

JADUAL 130
RUMAH YANG SIAP TETAPI TIDAK DIDUDUKI

PROJEK PERUMAHAN	TARIKH SIAP	TARIKH SERAH MILIK	TEMPOH KECACATAN	SEBAB TIDAK DIDUDUKI
Klinik Kesihatan Kuala Sanglang	25/02/01	26/02/01	25/02/01-24/02/02	Kelewatan pendawaian di peringkat akhir
Klinik Kesihatan Padang Besar	27/05/01	26/05/01	27/05/01-26/05/02	Kelewatan pendawaian di peringkat akhir
Hospital Kangar	31/05/01	01/06/01	31/05/01-30/05/02	Kelewatan pendawaian di peringkat akhir
Klinik Kesihatan Simpang Empat	27/05/01	28/05/01	27/05/01-26/05/02	Kelewatan berlaku kerana kapasiti bekalan elektrik tidak dapat menampung keperluan dan tambahan kerja bagi pembinaan <i>sub-station</i> yang sedang dijalankan
Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang	03/09/00	08/01/01	03/09/00-02/09/01	Kelewatan pihak TNB memasang kabel

j. Perbelanjaan Projek Perumahan

Jumlah perbelanjaan sebenar untuk projek pembinaan perumahan anggota bagi Rancangan Malaysia Ketujuh sehingga 31 Disember 2000 tidak dapat diperolehi di Bahagian Perancang dan Pembangunan Kementerian. Pihak Kementerian tidak dapat mengemukakan maklumat mengenai perbelanjaan sebenar mengikut projek kerana tiada pengesanan perbelanjaan mengikut projek dibuat.

33.4.2.2. Perolehan Rumah Anggota Secara Pembelian

a. Pembelian 20 Unit Rumah Anggota Kelas D Di Bandar Baru UDA Johor Bahru

- i. Kementerian telah membeli 20 unit rumah anggota kelas D di Bandar Baru UDA, Johor Bahru memandangkan kedudukan kawasannya adalah strategik, ketiadaan tapak di dalam kawasan hospital untuk membina rumah dan keperluan yang mendesak untuk menyediakan perumahan anggota Kementerian serta harga rumah yang ditawarkan oleh pemaju adalah berpatutan. Pembelian ini dapat menyelesaikan masalah perumahan bagi pegawai perubatan yang menyewa rumah yang agak jauh dari hospital. Pegawai-pegawai perubatan tersebut menjalankan tugas atas panggilan dan perlu berada berhampiran dengan hospital. Di samping itu, ia juga dapat membantu mengurangkan beban mereka membayar sewa rumah yang tinggi di Bandaraya Johor Bahru.

- ii. Pembelian rumah anggota ini diadakan secara rundingan terus antara Kementerian dengan pemaju berkenaan, setelah mendapat persetujuan dasar daripada Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. Bagaimanapun, adalah didapati Perjanjian Jual Beli bagi pembelian 20 unit rumah kelas D di Bandar Baru Uda, Johor Bahru tidak dapat dikemukakan sama ada di peringkat Kementerian, Pejabat Pengarah Kesihatan Negeri Johor atau Hospital Sultanah Aminah. Pihak Audit telah memperolehi perjanjian ini daripada pemaju melalui Hospital Sultanah Aminah.
- iii. Adalah didapati rumah yang dibeli ini adalah memuaskan dari segi keluasan dan kemas sebagai mana rumah yang dibina. Keluasan rumah adalah 1,650 kaki persegi dan mempunyai 3 bilik tidur, 1 bilik utiliti, 2 bilik air dan ruang rehat keluarga. Kemas lantai tingkat bawah ialah *broken marble* dan *ceramic* dan tingkat atas ialah parket. Kos asal bagi satu unit rumah adalah antara RM149,990 hingga RM161,500. Kemudahan kabinet pasang siap dan perabot dipasang setelah mendapat peruntukan tambahan berjumlah RM177,284 dan kos purata seunit menjadi RM160,680. Jumlah keseluruhan kos sebenar bagi 20 unit rumah anggota ialah RM3.21 juta.

b. Pembelian 32 Unit Rumah Kelas G Di Jalan Matang, Kuching

- i. Pemilihan tapak projek perumahan bagi anggota Hospital Umum Sarawak, Kuching adalah dibuat berasaskan cadangan Suruhanjaya Perumahan Pembangunan Sarawak dan juga memandangkan kawasan hospital yang sedia ada tidak mencukupi.
- ii. Harga bagi setiap unit rumah anggota ialah antara RM59,000 dan RM65,000. Harga ini lebih rendah berbanding dengan rumah yang dibina dalam kategori kelas G di mana kosnya adalah antara RM100,000 hingga RM140,000 seunit. Bagaimanapun, lawatan Audit ke tapak pembinaan mendapati kualiti dan kemas rumah yang hendak dibeli ini tidak memuaskan. Adalah didapati rumah tersebut mempunyai 3 bilik dan 1 bilik air. Keluasan rumah agak sempit iaitu 625 kaki persegi. Lantai rumah menggunakan *cement render*, kecuali di bahagian dapur. Tiada kemudahan kabinet pasang siap dan kipas dipasang untuk keselesaan penghuni.
- iii. Perjanjian jual beli bagi pembelian 32 unit rumah kelas G di Jalan Matang belum ditandatangani oleh pihak Kementerian. Kementerian sedang menunggu keputusan penilaian daripada Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta terhadap rumah tersebut.

- iv. Pihak Audit telah mencadangkan kepada Pejabat Pengarah Kesihatan Negeri Sarawak supaya kualiti dan kemas rumah dipertingkatkan. Antaranya, seperti memasang jubin bagi lantai, memasang kabinet pasang siap dan kipas siling. Ini bertujuan supaya anggota yang mendiami rumah tersebut mendapat kemudahan seperti mana kakitangan yang mendiami rumah anggota yang dibina. Berdasarkan maklum balas daripada Pejabat Pengarah Kesihatan Negeri Sarawak, cadangan pihak Audit supaya menambah kemudahan tersebut telah dikemukakan kepada Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta untuk penilaian dan kos baru bagi pembelian ini berjumlah RM2.69 juta berbanding dengan kos asal berjumlah RM1.98 juta.

33.4.2.3. Perolehan Rumah Secara Naik Taraf/Ubah Suai

- a. Adalah didapati bagi tempoh 1998 hingga 2000, pihak Kementerian telah menaik taraf dan mengubah suai 1,398 unit rumah anggota kelas H dan I. Kos bagi projek naik taraf/ubah suai ini adalah berjumlah RM20.98 juta. Bilangan rumah kelas H dan I yang dinaik taraf/diubah suai mengikut negeri adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 131
RUMAH KELAS H DAN KELAS I YANG DINAIK TARAF/DIUBAH SUAI

NEGERI	PERBELANJAAN NAIK TARAF/UBAH SUAI				JUMLAH UNIT
	1998 (RM Juta)	1999 (RMJuta)	2000 (RMJuta)	JUMLAH (RM Juta)	
Perlis	0.52	-	0.05	0.57	38
Kedah	0.68	0.83	0.53	2.03	135
Pulau Pinang	0.68	0.90	0.45	2.03	135
Perak	0.75	0.83	0.45	2.03	135
Selangor	0.45	0.60	0.30	1.35	90
Negeri Sembilan	0.45	0.45	0.30	1.20	80
Melaka	0.68	0.60	0.22	1.50	100
Johor	0.45	0.45	0.45	1.35	90
Pahang	0.52	0.67	0.45	1.65	110
Terengganu	0.45	0.60	0.45	1.50	100
Kelantan	0.75	0.67	0.45	1.87	125
Sarawak	0.75	0.75	0.45	1.95	130
Sabah	0.75	0.75	0.45	1.95	130
JUMLAH	7.88	8.10	5.00	20.98	1,398

- b. Melalui projek ini, rumah anggota yang berkeadaan usang dan mempunyai satu bilik serta sempit telah diubah suai bagi memberi keselesaan kepada penghuninya. Bilangan bilik ditambah menjadi 2 bilik dan keluasan lantai, dapur dan bilik air juga telah ditambah. Usaha Kementerian bagi memberi keselesaan kepada anggotanya dengan menaik taraf dan mengubah suai rumah kelas H dan I adalah amat baik. Ini selaras dengan matlamat Kementerian untuk menyediakan

kemudahan penginapan yang sempurna kepada anggotanya berdasarkan konsep 'Penyayang'.

- c. Pihak Kementerian didapati telah membuat perancangan yang baik dengan menaik taraf rumah kelas H dan I yang berkeadaan usang dan sempit. Bagaimanapun, pihak Audit mendapati masih banyak lagi rumah yang perlu dinaik taraf oleh Kementerian untuk menampung keperluan dan memberi keselesaan kepada anggotanya. Kementerian perlu membuat peruntukan khas bagi tujuan naik taraf/ubah suai rumah anggota. Pada masa ini peruntukan naik taraf/ubah suai rumah anggota menggunakan peruntukan pembangunan yang juga digunakan untuk naik taraf/ubah suai dan pembaikan kemudahan hospital dan klinik.
- d. Bagi tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh, sejumlah 84 unit rumah anggota kelas G telah dibina oleh Kementerian dan 38 unit telah dinaik taraf/ubah suai di Negeri Perlis. Kementerian telah berjaya memberi keselesaan kepada anggota di Negeri Perlis melalui projek naik taraf/ubah suai rumah anggota. Bagaimanapun, adalah didapati bilangan rumah yang ada telah melebihi keperluan anggota disebabkan adanya projek pembinaan dan naik taraf rumah anggota tersebut.

33.4.2.4. Keselesaan Rumah Anggota Yang Baru Diperolehi

Secara umumnya, adalah didapati rumah anggota yang baru diperolehi di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh lebih selesa untuk didiami oleh anggota Kementerian dan mempunyai reka bentuk yang menarik. Rumah ini mempunyai sekurang-kurangnya 3 bilik tidur dan 2 bilik air serta dilengkapi dengan kemudahan kabinet pasang siap di ruang dapur dan bilik tidur. Contoh perumahan anggota yang baru dapat dilihat pada Gambar-gambar berikut:-

GAMBAR 67

Lokasi : Rumah Anggota 16G, Klinik Kesihatan Kuala Sanglang

GAMBAR 68

Lokasi : Rumah Bidan Dan Klinik 2G, Klinik Desa Beladau Kolam, Kuala Terengganu

GAMBAR 69

Lokasi : Rumah Anggota 16G, Klinik Kesihatan Kota Sentosa, Kuching

33.4.2.5. Rumah Anggota Yang Sedia Ada

Lawatan Audit ke rumah anggota yang sedia ada mendapati sebahagiannya tidak selesa diduduki kerana berkeadaan usang, rosak, sempit dan ada yang tidak berbilik. Bilangan rumah yang ada tidak cukup untuk menampung keperluan anggota Kementerian. Rumah yang dimaksudkan adalah seperti di Hospital Sentosa, Sarawak; Hospital Kuala Terengganu; Hospital Bau; Pejabat Kesihatan Kota Samarahan; Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang dan Klinik Desa Batu 10, Lekir Manjung. Contoh rumah berkenaan dapat ditunjukkan melalui Gambar-gambar berikut :-

GAMBAR 70

Lokasi: Rumah Anggota Hospital Bau, Kuching, Berek 2 Bilik, Kelas H / I

GAMBAR 71

Lokasi : Rumah Anggota Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang, Kelas H

GAMBAR 72

Lokasi : Rumah Anggota Hospital Sentosa, Kuching, Kelas H / I

33.4.2.6. Pengagihan Rumah

Semakan Audit menunjukkan ada kes di mana anggota Kementerian menduduki rumah-rumah yang tidak mengikut kelayakan kelas masing-masing. Ada anggota yang menduduki kelas rumah yang lebih tinggi daripada kelayakannya. Sebagai contoh, sejumlah 144 unit rumah kelas G dan 5 unit kelas F diduduki oleh mereka yang berkelayakan kelas H. Sebaliknya didapati juga seramai 246 anggota menduduki kelas rumah yang lebih rendah dari kelayakan mereka. Pengagihan rumah tidak dibuat mengikut kelayakan anggota kerana rumah-rumah mengikut kelayakan tidak mencukupi. Selain dari itu, sebahagian daripada anggota tersebut menjalankan tugas atas panggilan yang memerlukan mereka ditempatkan di rumah anggota.

33.4.2.7. Penyelenggaraan Rumah

a. Penyelenggaraan Rumah Anggota Di Hospital

Semakan Audit mendapati rumah anggota di hospital tidak diselenggarakan dengan sepenuhnya dan teratur. Ini disebabkan pihak konsesi hanya menjalankan penyelenggaraan berjadual bagi kerja yang melibatkan kerosakan kecil sahaja. Rumah anggota di luar kawasan hospital tidak diselenggarakan oleh syarikat konsesi. Kos bagi kerja penyelenggaraan rumah anggota yang terletak di luar kawasan hospital perlu ditanggung oleh pihak hospital melalui peruntukan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Walaupun peruntukan penyelenggaraan disediakan oleh pihak hospital tetapi tiada peruntukan khusus diberi untuk penyelenggaraan rumah anggota kerana ianya diperuntukkan bersama-sama dengan kemudahan hospital yang lain. Pihak hospital didapati lebih memberi tumpuan kepada penyelenggaraan bangunan dan kemudahan hospital berbanding dengan rumah anggota. Ini disebabkan peruntukan yang diterima adalah tidak mencukupi untuk menyelenggarakan kerosakan yang berlaku. Akibatnya, rumah anggota yang sedia ada berkeadaan teruk.

b. Penyelenggaraan Rumah Di Klinik Kesihatan, Klinik Desa Serta Rumah Bidan Dan Klinik

Peruntukan kewangan bagi penyelenggaraan klinik kesihatan, klinik desa serta rumah bidan dan klinik termasuk penyelenggaraan rumah anggota ada disediakan tetapi ianya juga meliputi penyelenggaraan kemudahan klinik. Tidak ada peruntukan khusus yang diberi bagi rumah anggota dan ini menyebabkan banyak rumah berkeadaan teruk. Di samping itu, jadual penyelenggaraan tidak disediakan oleh pejabat kesihatan daerah/bahagian/kawasan untuk memantau kerosakan yang berlaku. Kerosakan

yang berlaku akan dibaiki apabila mendapat aduan daripada penghuni. Bagaimanapun, bukan semua kerosakan dapat diperbaiki kerana peruntukan tidak mencukupi.

c. Penyelenggaraan Rumah Yang Dibeli

Semakan Audit mendapati perancangan asal bagi pembelian 20 unit rumah kelas D di Bandar Baru UDA, Johor Bahru tidak mengambil kira peruntukan penyelenggaraan. Ini menyebabkan terdapat rumah yang berkeadaan teruk kerana tidak diselenggarakan. Lawatan Audit ke beberapa unit rumah mendapati berlakunya kerosakan teruk di mana parket dan bingkai pintu telah dimakan anai-anai, kebocoran di siling, pintu pagar berkarat dan halaman rumah terbiar. Bagaimanapun, terdapat 4 unit rumah telah diselenggarakan bagi tahun 2000 dan 2001 melibatkan RM33,488. Perbelanjaan penyelenggaraan ini dibiayai di bawah peruntukan pembangunan.

Pada keseluruhannya, Kementerian mempunyai perancangan yang baik untuk menyediakan rumah bagi anggotanya tetapi dari segi pelaksanaannya terdapat beberapa kelemahan yang perlu diperbaiki terutamanya berhubung dengan penyelenggaraan dan pengagihan rumah.

33.4.3. PEMANTAUAN

33.4.3.1. Rekod-Rekod Pengurusan Rumah Anggota Kementerian

Semakan Audit mendapati pihak Kementerian tidak mempunyai rekod-rekod lengkap bagi pengurusan rumah anggota di bawah jagaannya seperti senarai kedudukan rumah mengikut negeri, jenis rumah, bilangan unit, bilangan kekosongan/keadaan rumah dan tarikh/tahun rumah anggota dibina oleh Kementerian. Pengurusan rumah anggota Kementerian di peringkat negeri juga didapati tidak berfungsi dengan memuaskan di mana :-

- Senarai kedudukan rumah anggota mengikut daerah, jenis, bilangan unit, kekosongan/usang, tahun dibina tidak disediakan atau dikemaskinikan;
- Syarat-syarat menduduki rumah didapati tidak teratur dan seragam;
- Daftar Induk dan Rekod Keluar Masuk Rumah Anggota didapati tidak diselenggara dengan teratur; dan
- Senarai aduan penghuni dari segi kerosakan, pembaikan dan tindakan penyelenggaraan tidak disediakan dengan kemas kini.

33.4.3.2. Kedudukan Fizikal Rumah Anggota Kementerian

Pada umumnya, pihak Kementerian tidak membuat pemantauan yang memuaskan terhadap kedudukan fizikal rumah anggota sama ada di peringkat Ibu Pejabat Kementerian atau pun di peringkat Jabatan Kesihatan Negeri. Maklumat mengenai kedudukan fizikal rumah yang dikehendaki hanya dapat diperolehi melalui pejabat kesihatan daerah/bahagian/kawasan dan hospital berkenaan semasa lawatan dibuat. Kedudukan fizikal rumah mengikut negeri sepatutnya dipantau oleh Kementerian bagi membolehkannya mengetahui bilangan rumah yang sedia ada di bawah jagaannya. Pihak Kementerian juga didapati tidak menjalankan naziran terhadap rumah anggota di bawah seliaannya. Pemantauan terhadap rumah anggota adalah penting untuk membantu Kementerian merancang perolehan rumah anggota dengan lebih berkesan.

33.4.3.3. Pemantauan Terhadap Pembinaan Rumah Baru

Pemantauan terhadap pembinaan rumah baru pada umumnya masih kurang memuaskan. Keadaan ini menyebabkan terdapat kes-kes di mana kerja-kerja yang dilaksanakan tidak memenuhi kehendak Kementerian dari segi kualiti, ukuran, bahan, kuantiti dan reka bentuk disebabkan kurangnya koordinasi antara pihak penyelia dengan kontraktor dan kurang pemantauan di peringkat Kementerian semasa kerja dalam pelaksanaan.

33.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

33.5.1. Pelaksanaan pembinaan rumah anggota Kementerian di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh tidak dibuat berdasarkan kepada permohonan asal dari negeri kerana siling peruntukan telah ditetapkan oleh Unit Perancang Ekonomi. Setiap Pejabat Pengarah Kesihatan Negeri perlu menetapkan projek yang akan dilaksanakan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh mengikut keperluan dan keutamaan berdasarkan kepada peruntukan yang diagihkan oleh Bahagian Perancang dan Pembangunan Kementerian. Adalah didapati rumah anggota Kementerian yang sedia ada masih tidak dapat memenuhi keperluan anggotanya kecuali di Negeri Perlis.

33.5.2. Pada umumnya, rumah yang baru dibina adalah lebih baik dan berkualiti serta dapat memberi keselesaan kepada penghuninya. Rumah sedia ada yang dinaik taraf dan diubah suai juga lebih selesa untuk diduduki. Walaupun begitu masih banyak rumah anggota yang sedia ada berkeadaan

usang dan tidak sesuai untuk diduduki disebabkan penyelenggaraan secara berjadual tidak dibuat. Penyelenggaraan ini perlu dilaksanakan bagi memastikan jangka hayat rumah anggota dapat dipanjangkan. Peruntukan khusus bagi penyelenggaraan rumah anggota perlu disediakan oleh Kementerian supaya sebarang kerosakan dapat dibaiki untuk memastikan keselesaan dan keselamatan penghuni.

33.5.3. Kementerian perlu memantau kedudukan fizikal rumah anggota di bawah jagaannya. Daftar Induk Rumah Anggota di peringkat Kementerian dan negeri perlu diselenggarakan bagi membolehkan perancangan dan penyeliaan dapat dibuat dengan berkesan.

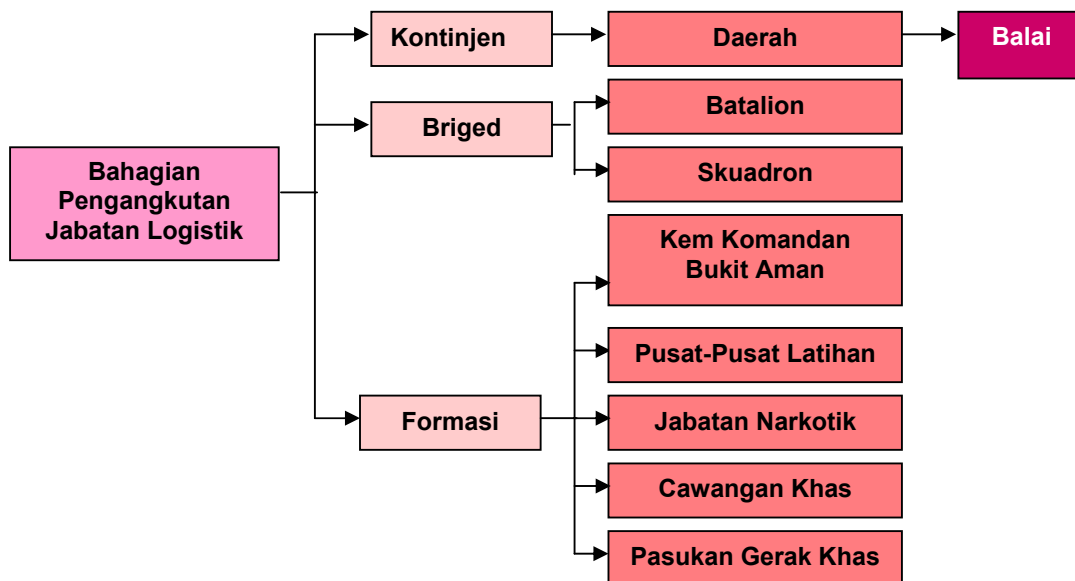
KEMENTERIAN DALAM NEGERI

34. PENGURUSAN KENDERAAN POLIS DIRAJA MALAYSIA

34.1. LATAR BELAKANG

34.1.1. Polis DiRaja Malaysia (Polis) adalah bertanggungjawab untuk memelihara dan mengekalkan keamanan, ketenteraman awam dan keselamatan negara. Bagi membolehkan Polis melaksanakan tanggungjawab tersebut, kemudahan pengangkutan yang baik amatlah diperlukan. Bahagian Pengangkutan, Jabatan Logistik Polis DiRaja Malaysia (Bahagian Pengangkutan) adalah bertanggungjawab terhadap perancangan, perolehan dan pengagihan kenderaan darat manakala penyelenggaraan dan pembaikannya dikendalikan oleh Cawangan Pengangkutan di peringkat Kontinjen, Briged dan Formasi. Hubung kait antara Bahagian Pengangkutan dengan Kontinjen, Briged dan Formasi adalah seperti di Carta berikut:-

CARTA 19
HUBUNG KAIT BAHAGIAN PENGANGKUTAN DENGAN
KONTINJEN, BRIGED DAN FORMASI

34.1.2. Sehingga bulan Januari 2001, Polis memiliki sejumlah 13,215 kenderaan terdiri daripada 1,563 kereta salun, 2,896 pacuan empat roda, 990 van, 1,461 lori, 79 bas, 5,758 motosikal dan 468 lain-lain jenis kenderaan. Kenderaan ini ditempatkan di pelbagai Kontinjen, Briged dan Formasi.

34.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menentukan sama ada perolehan, pengagihan, penyelenggaraan serta pelupusan kenderaan Polis dirancang dan dilaksanakan dengan teratur.

34.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini meliputi perolehan kenderaan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh manakala pengagihan, penyelenggaraan serta pelupusan kenderaan adalah untuk tempoh 1998 hingga 2001. Pengauditan telah dijalankan di Bahagian Pengangkutan dan 31 lokasi di peringkat Kontinjen, Briged dan Formasi serta Bahagian Perolehan Kementerian Dalam Negeri.

34.4. PENEMUAN AUDIT

Kajian Audit yang dijalankan antara bulan Mac hingga Ogos 2001 mendapati perkara-perkara berikut :-

34.4.1. PERANCANGAN

34.4.1.1. Keperluan Kenderaan

- a. Polis DiRaja Malaysia merancang keperluan kenderaan dari segi jenis dan kuantitinya dengan mengambil kira bilangan kenderaan yang sedia ada, bilangan kenderaan yang perlu diganti dan bilangan kenderaan tambahan yang diperlukan. Berhubung dengan penggantian kenderaan, Polis berpanduan kepada peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980. Mengikut pekeliling tersebut, kenderaan boleh diganti sekiranya memenuhi 2 daripada 3 kriteria yang berikut :-
 - Kenderaan telah mencapai usia tidak ekonomi untuk dibaiki. Sebagai contoh, motosikal yang mempunyai kuasa tidak melebihi 250 cc dan kereta salun dianggap tidak ekonomi untuk dibaiki jika berusia melebihi 4 tahun.
 - Telah mencapai jumlah perbatuan yang tertentu seperti 50,000 km bagi motosikal yang mempunyai kuasa tidak melebihi 250 cc dan 100,000 km bagi kereta salun.
 - Anggaran kos pembaikan melebihi nilai semasa kenderaan (setelah disusut nilai).
- b. Bilangan kenderaan boleh ditambah apabila terdapat pembesaran sesuatu cawangan dan pelaksanaan projek khas seperti pembelian motosikal yang bertujuan untuk mendapatkan liputan yang lebih meluas dalam menjaga keselamatan awam. Selain dari itu,

penambahan kenderaan boleh dibuat bagi tujuan mempermodenkan kemudahan pengangkutan sedia ada.

- c. Mengikut kertas kerja asal permohonan bagi Rancangan Malaysia Ketujuh, Polis telah memohon sejumlah RM724.16 juta untuk membeli 20,556 kenderaan di mana 8,388 adalah untuk menggantikan kenderaan yang telah mencapai usia tidak ekonomi untuk dibaiki manakala 12,168 adalah sebagai tambahan kepada yang sedia ada. Bagaimanapun, Bahagian Belanjawan Kementerian Dalam Negeri telah mengkaji semula permohonan ini dan telah menyokong sejumlah RM180 juta untuk pertimbangan pihak Perbendaharaan Malaysia.

34.4.1.2. Pengagihan Kenderaan

Pihak Pengurusan Polis DiRaja Malaysia telah menetapkan keperluan minimum bagi jenis dan bilangan kenderaan yang sepatutnya ditempatkan di peringkat Kontinjen, Daerah, Balai, Briged dan Batalion. Bagi kenderaan peronda, pengagihan adalah berdasarkan faktor-faktor seperti peningkatan indeks jenayah, kepadatan penduduk dan keluasan kawasan liputan. Berikut adalah justifikasi peruntukan bagi jenis dan bilangan minimum kenderaan yang sepatutnya ditempatkan di pejabat-pejabat berkenaan :-

JADUAL 132
KEPERLUAN MINIMUM KENDERAAN

PEJABAT	KENDERAAN		KRITERIA PERUNTUKAN
	JENIS	BILANGAN	
Ibu Pejabat Kontinjen, Daerah dan Balai	Kereta Salun	4	Peronda MPV (jalanraya) Peronda HMPV (lebuhraya) Setiap 20 Pegawai Setiap 1 bagi Bahagian Pentadbiran, Kebajikan, Cawangan Khas dan Siasatan Jenayah Penyiasat Setiap 3 Pasukan Penyiasat Jenayah Setiap Balai Polis
		1	
		1	
	Van	4	
		3	
		1	
Ibu Pejabat Briged	Pacuan 4 Roda	3	
		1	
	Lori	3	
	Motosikal	27	
	Kereta Salun	3	
	Pacuan 4 Roda	7	
Ibu Pejabat Batalion	Lori	6	
	Ambulan	1	
	Trailer Air	1	
	Motosikal	2	
	Kereta Salun	1	
	Pacuan 4 Roda	34	
	Lori	36	
	Trailer Air	4	
	Motosikal	1	

34.4.1.3. Penyelenggaraan Kenderaan

Polis DiRaja Malaysia telah mengeluarkan arahan dan peraturan mengenai bentuk penyelenggaraan yang perlu diikuti iaitu penyelenggaraan harian oleh pemandu sebelum, semasa dan pada akhir penggunaan kenderaan dan penyelenggaraan berkumpulan oleh mekanik yang bertauliah sebulan sekali atau apabila kenderaan mencapai tahap perbatuan yang ditetapkan.

34.4.1.4. Pelupusan Kenderaan

Kenderaan Polis yang tidak ekonomi diselenggara atau tidak boleh dibaiki lagi perlu dilupuskan mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1980. Ia diuruskan oleh Pegawai Turus Pengangkutan Teknikal, Bahagian Pengangkutan. Garis panduan dan prosedur untuk pelupusan yang ditetapkan dalam Tatacara Pengurusan Stor dan Surat Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 2 Tahun 1997 juga perlu dipatuhi.

Pada umumnya, Polis DiRaja Malaysia mempunyai perancangan yang teratur untuk menguruskan perolehan, pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan.

34.4.2. PELAKSANAAN

34.4.2.1. Perolehan Kenderaan

- a. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, pihak Polis telah diluluskan peruntukan berjumlah RM84.31 juta untuk membeli kenderaan. Jumlah ini adalah merupakan 46.8% daripada sejumlah RM180 juta yang dipohon. Memandangkan peruntukan yang diluluskan adalah jauh berkurangan daripada yang dipohon, Polis hanya dapat membeli 1,791 kenderaan iaitu 8.7% daripada 20,556 kenderaan yang dipohon dengan kos berjumlah RM83.94 juta. Bilangan kenderaan yang telah diperolehi berbanding dengan bilangan yang dipohon adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 133
KENDERAAN YANG DIPEROLEHI DALAM RANCANGAN MALAYSIA KETUJUH

JENIS KENDERAAN	KENDERAAN DIPOHON	KENDERAAN DIPEROLEHI
Kereta Salun	1,934	827
Pacuan 4 Roda	3,344	86
Van	252	317
Lori	1,424	217
Motosikal	12,948	320
Bas	106	17
Water Cannon	12	7
Lain-lain	536	-
JUMLAH	20,556	1,791

Sumber :- Rekod Kementerian Dalam Negeri

- b. Peruntukan kewangan yang terhad juga menyebabkan perolehan kenderaan lebih ditumpukan kepada penggantian kenderaan manakala kenderaan tambahan dibeli hanya untuk memenuhi keperluan yang mendesak. Daripada 1,791 kenderaan yang telah diperolehi, 1,460 daripadanya adalah untuk menggantikan kenderaan yang usang/dilupuskan manakala hanya 331 sebagai kenderaan tambahan. Semakan selanjutnya mendapati bahawa Polis hanya dapat menggantikan 36% daripada kenderaan yang telah dilupuskan bagi tahun 1996 hingga akhir tahun 2000 yang berjumlah 4,009.
- c. Pemeriksaan Audit juga mendapati sejumlah 3,713 kenderaan iaitu 28% daripada kenderaan yang dimiliki oleh Polis telah berusia melebihi 15 tahun. Kenderaan ini yang sepatutnya telah dilupuskan masih diguna untuk menjalankan aktiviti Polis DiRaja Malaysia sungguhpun seringkali mengalami kerosakan. Maklumat terperinci kenderaan berusia melebihi 15 tahun adalah seperti berikut :-

JADUAL 134
KENDERAAN BERUSIA MELEBIHI 15 TAHUN MENGIKUT JENIS

JENIS KENDERAAN	KENDERAAN SEDIA ADA	USIA KENDERAAN MELEBIHI 15 TAHUN	PERATUSAN (%)
Kereta Salun	1,563	137	9
Pacuan 4 Roda	2,896	1,863	64
Van	990	131	13
Lori	1,461	592	41
Motosikal	5,758	672	12
Bas	79	19	24
Lain-lain	468	299	64
JUMLAH	13,215	3,713	28

- d. Kenderaan Polis diperolehi sama ada melalui Kontrak Pusat atau melalui kontrak yang diuruskan oleh Kementerian Dalam Negeri. Pemeriksaan Audit yang dijalankan mendapati pengurusan tender untuk memperolehi kenderaan berkenaan telah dilaksanakan dengan teratur. Syarat-syarat kontrak telah dipatuhi dan kenderaan yang dibekalkan oleh pembekal adalah tertakluk kepada pemeriksaan awal yang dijalankan di Depoh Simpanan Kenderaan Polis di Jalan Semarak, Kuala Lumpur.

34.4.2.2. Pengagihan Kenderaan

- a. Lawatan Audit pada bulan Februari 2001 ke Depoh Simpanan Kenderaan mendapati sejumlah 272 kenderaan yang terdiri daripada

94 kereta salun, 66 van, 10 lori, 6 bas dan 96 motosikal masih belum diagihkan. Ini adalah kerana kenderaan tersebut masih dalam proses pendaftaran atau perlu dipasangkan dengan aksesori sebelum diserahkan untuk digunakan. Adalah didapati pada kebiasaannya, proses pengagihan kenderaan dibuat dalam tempoh antara 1 hingga 3 bulan.

- b. Pemeriksaan Audit selanjutnya di Kontinjen dan Briged mendapati pengagihan kenderaan telah dibuat mengikut kriteria yang ditetapkan dan juga atas permintaan dari Kontinjen/Briged/Formasi berdasarkan kepada keperluan yang mendesak. Pada pandangan Audit, kriteria pengagihan kenderaan yang digunakan sejak tahun 1972 perlu dikaji semula sejajar dengan penambahan tugas kepolisan.

34.4.2.3. Penyelenggaraan Dan Pembaikan Kenderaan

- a. Pemeriksaan Audit terhadap rekod penyelenggaraan bagi 608 kenderaan mendapati 105 (17.4%) daripadanya tidak diselenggarakan mengikut jadual penyelenggaraan yang telah ditetapkan. Memandangkan urusan menghantar kenderaan ke bengkel untuk penyelenggaraan dipertanggungjawabkan kepada pemandu, mereka yang berkenaan telah diminta oleh Pegawai Penyelia menjelaskan sebab-sebab tindakan tersebut tidak diambil.
- b. Pembaikan kenderaan Polis dilakukan di 2 kategori bengkelnya iaitu kerja pembaikan kecil yang dijalankan di 158 bengkel kelas B manakala pembaikan besar yang melibatkan kerja pemasangan dan penggantian sesuatu komponen kenderaan dijalankan di 26 bengkel kelas A.
- c. Lawatan Audit ke 27 bengkel mendapati 16 bengkel berada di dalam keadaan yang bersih dan luas serta peralatannya disimpan dengan teratur. Keadaan bangunan bengkel yang luas dan selesa ini membolehkan kerja penyelenggaraan dijalankan dengan lebih licin. Bagaimanapun, keadaan di 11 bengkel yang lain adalah agak sesak dan usang. Berikut diberikan contoh gambar bengkel yang berada di dalam keadaan yang selesa dan yang usang :-

GAMBAR 73

Lokasi : Ibu Pejabat Polis Daerah Kulim
Keadaan Bengkel : Luas dan bersih

GAMBAR 74

Lokasi : Ibu Pejabat Polis Daerah Yan
Keadaan Bengkel : Sesak dan usang

- d. Lawatan Audit mendapati kesemua 27 bengkel tidak dilengkapi sepenuhnya dengan peralatan bengkel seperti mana yang ditetapkan dalam Arahan Pentadbiran Cawangan Pengangkutan.
- e. Semakan Audit selanjutnya mendapati di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, sejumlah RM600,000 telah diluluskan daripada RM10 juta yang dipohon untuk perolehan peralatan bengkel. Daripada jumlah ini, RM229,600 atau 38.3% telah dibelanjakan untuk membeli *mechanic tools kit*. Bagi peruntukan mengurus di bawah perbelanjaan *One-Off*,

adalah didapati sejumlah RM304,887 (30.6%) telah dibelanjakan daripada peruntukan berjumlah RM1 juta yang diluluskan bagi tahun 2000. Polis tidak menggunakan sepenuhnya peruntukan yang diluluskan untuk mengganti peralatan yang telah rosak dan usang. Pada pandangan Audit, perkara ini berlaku kerana kurang koordinasi antara Polis DiRaja Malaysia dan Bahagian Perolehan Kementerian Dalam Negeri dalam urusan pembelian peralatan bengkel.

- f. Pemeriksaan Audit mendapati beberapa kes di mana kerja pembaikan di bengkel berkenaan terpaksa ditangguhkan kerana ketiadaan alat ganti atau kelewatan pembekalan alat ganti oleh Stor Pusat Polis di Shah Alam. Polis tidak dapat membeli kesemua alat ganti yang diperlukan kerana kekurangan peruntukan di mana hanya 11% hingga 28% permohonan peruntukan kewangan untuk membeli alat ganti diluluskan bagi tempoh 1998 hingga 2001. Sebagai contoh, bagi tahun 2001 adalah didapati hanya RM20.30 juta diluluskan untuk membeli alat ganti daripada RM72.97 juta yang dipohon. Selain dari itu, kelewatan pembekalan alat ganti dari Stor Pusat Polis di Shah Alam berlaku kerana sistem komputernya sering mengalami masalah teknikal menyebabkan permohonan alat ganti tidak dapat diproses. Semakan Audit terhadap 2,130 permohonan yang dibuat bagi tempoh 1998 hingga bulan Mac 2001 mendapati 1,694 permohonan alat ganti lewat dipenuhi antara 1 hingga 30 bulan.
- g. Kenderaan yang tidak dibekalkan dengan alat ganti yang diperlukan telah digantung penggunaannya atau sekiranya masih berupaya beroperasi akan digunakan bagi tugas yang mendesak dan penting. Statistik dari Bahagian Pengangkutan menunjukkan sejumlah 816 kenderaan pelbagai jenis telah digantung penggunaannya antara 1 hingga 135 bulan sementara menunggu alat ganti dibekalkan oleh Stor Pusat Polis di Shah Alam.
- h. Kenderaan yang memerlukan pembaikan besar perlu mendapat kelulusan daripada Bahagian Pengangkutan terlebih dahulu. Adalah diperhatikan terdapat kes di mana tempoh mendapatkan kelulusan serta pembaikannya mengambil masa yang agak panjang iaitu antara 3 hingga 13 bulan.

34.4.2.4. Pelupusan Kenderaan

- a. Cawangan Pelupusan Jabatan Logistik Polis DiRaja Malaysia menetapkan proses pelupusan dalam tempoh 8 1/2 bulan yang melibatkan peringkat seperti berikut :-

JADUAL 135
PROSES PELUPUSAN KENDERAAN

PROSES	TEMPOH MASA (Bulan)
Permohonan pelupusan dari Bahagian Pengangkutan ke Cawangan Pelupusan untuk semakan dokumentasi dan pembentukan Lembaga Pemeriksa	1
Pemeriksaan oleh Lembaga Pemeriksa dan memberikan syor cara pelupusan dibuat	1 ½
Mendapatkan kelulusan Perbendaharaan Malaysia atau Timbalan Pengarah Logistik sekiranya nilai barangan kurang dari RM20,000 setiap satu atau jumlah kesemuanya kurang RM300,000	3
Pelupusan oleh Kontinjen/Briged/Formasi sama ada melalui pelawaan sebut harga, jualan barangan besi buruk melalui Kontrak Pusat atau dihadiahkan	3

- b. Semakan terhadap 240 daripada 2,009 kenderaan yang dilupuskan antara tahun 1998 hingga 2000 mendapati 135 kenderaan telah dapat dilupuskan dalam tempoh antara 5 hingga 8 bulan. Baki 105 kenderaan telah lewat dilupuskan antara 1 hingga 7 bulan. Kelewatan ini adalah disebabkan harga yang ditawarkan oleh orang perseorangan/syarikat terlalu rendah dan pelawaan sebut harga perlu dibuat semula. Selain dari itu, Bahagian Pengangkutan hanya melantik seorang Jurutera bertauliah untuk mengeluarkan sijil tidak ekonomi untuk dibaiki.
- c. Kelewatan dalam proses pelupusan bukan sahaja menyebabkan kesesakan tempat di mana kenderaan berkenaan disimpan malahan nilainya juga merosot akibat terdedah kepada cuaca panas dan hujan. Berikut diberikan contoh di mana keadaan kenderaan yang dalam proses pelupusan ditempatkan.

GAMBAR 75

Lokasi : Ibu Pejabat Polis Daerah Petaling Jaya
Keadaan Bengkel : Ruang sesak dengan kenderaan yang belum dilupuskan

34.4.3. PEMANTAUAN

34.4.3.1. Bahagian Pengangkutan bertanggungjawab memantau aspek berkaitan perolehan, pengagihan, penyelenggaraan dan pelupusan kenderaan Polis. Pemantauan dibuat dengan meminta setiap Kontinjen dan Briged mengemukakan penyata bulanan yang antara lainnya melaporkan tentang prestasi kenderaan. Masalah yang berbangkit berhubung dengan kenderaan dibincangkan semasa mesyuarat Pegawai Pengangkutan yang diadakan 3 kali setahun.

34.4.3.2. Bahagian Pengangkutan juga membuat pemantauan dengan mengadakan lawatan dan pemeriksaan kenderaan di Kontinjen, Daerah, Balai, Briged, Batalion dan Formasi. Laporan daripada pemeriksaan itu dikemukakan kepada Ketua Polis Negeri, Pesuruhjaya Polis Sarawak dan Sabah di mana berkaitan untuk tindakan susulan.

34.4.3.3. Cawangan Pengangkutan di peringkat Kontinjen pula akan membuat pemeriksaan fizikal antara 4 hingga 12 kali setahun terhadap kenderaan di daerah/balai di bawah pengawasan masing-masing. Laporan daripada pemeriksaan itu dikemukakan kepada Ketua Pegawai Pengangkutan Kontinjen dengan salinan kepada Bahagian Pengangkutan.

34.4.3.4. Adalah diperhatikan sungguhpun pemantauan telah dibuat untuk menentukan kenderaan diuruskan dengan baik, tetapi pemeriksaan Audit di beberapa Kontinjen/Briged mendapati rekod berhubung dengan kenderaan telah tidak diselenggarakan dengan lengkap dan teratur. Adalah didapati jumlah kenderaan yang ditunjukkan dalam rekod Kontinjen dan Briged berbeza dengan rekod Bahagian Pengangkutan. Berikut diberikan contohnya :-

JADUAL 136
BILANGAN KENDERAAN MENGIKUT REKOD
DI BAHAGIAN PENGANGKUTAN DAN DI KONTINJEN/BRIGED

KONTINJEN/ BRIGED	BILANGAN KENDERAAN MENGIKUT REKOD	
	BAHAGIAN PENGANGKUTAN	KONTINJEN/ BRIGED
Kontinjen Kedah	820	825
Kontinjen Perak	999	1,014
Kontinjen Johor	835	860
Kontinjen Kelantan	667	652
Kontinjen Sarawak	862	699
Briged Utara	591	557
Briged Sarawak	225	226

34.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Kajian yang dijalankan mendapati pada umumnya Polis telah merancang perolehan, pengagihan, penyelenggaraan, pelupusan dan pemantauan kenderaannya dengan baik. Bagaimanapun, bagi tujuan mempertingkatkan lagi pengurusan kenderaan, pihak Audit ingin mengesyorkan perkara-perkara berikut:-

34.5.1. Polis DiRaja Malaysia perlu mengkaji semula bilangan serta jenis kenderaan yang sebenarnya diperlukan. Permohonan sejumlah 12,168 kenderaan sebagai tambahan kepada kenderaan yang ada nampaknya terlalu tinggi dan sukar dilaksanakan oleh Kerajaan. Bagaimanapun, peruntukan yang mencukupi perlu diberi kepada Polis bagi mengganti kenderaan yang telah mencapai usia melebihi 15 tahun kerana tidak lagi ekonomi untuk dibaiki.

34.5.2. Peranan bengkel Kelas B untuk menjalankan kerja penyelenggaraan dan pembaikan kecil perlu dikaji semula. Bilangan yang ada ketika ini mungkin boleh dikurangkan mengikut zon dan dilengkapi dengan peralatan yang lebih canggih setanding dengan bengkel swasta.

34.5.3. Memandangkan tempoh pelupusan kenderaan mengambil masa yang panjang, Polis perlu berusaha untuk mempercepatkannya bagi mengatasi kesesakan ruang dan kemerosotan nilai kenderaan yang dilupuskan. Sehubungan itu, bilangan pegawai yang bertauliah untuk menjalankan kerja pelupusan perlu ditambah.

34.5.4. Polis perlu mengkaji semula dokumentasi dan rekod berkaitan kenderaan yang perlu diselenggarakan di peringkat bahagian dan cawangan. Butir-butir serta maklumat yang perlu direkodkan hendaklah seragam di antara cawangan dan dipermudahkan. Berhubung dengan perkara ini adalah disyorkan supaya maklumat berhubung dengan kenderaan dikomputerisasikan.

35. PROGRAM LATIHAN POLIS DIRAJA MALAYSIA

35.1. LATAR BELAKANG

35.1.1. Selaras dengan kehendak Perintah Tetap Ketua Polis Negara Bahagian A 302, Polis DiRaja Malaysia (Polis) melaksanakan program latihan yang meliputi latihan asas untuk pelatih baru dan latihan dalam perkhidmatan untuk pegawai dan anggotanya. Objektif utama program latihan ini adalah untuk membolehkan anggota Polis berupaya menjalankan tugas kepolisan dengan lebih cekap dan berkesan.

35.1.2. Bahagian Latihan Polis bertanggungjawab untuk melaksanakan dasar latihan Polis dan memantau pelaksanaannya. Latihan dijalankan di 12 institusi latihan di seluruh negara. Bahagian ini diketuai oleh seorang Timbalan Pengarah Pengurusan (Latihan) berpangkat Senior Asisten Komisioner Polis I yang bertanggungjawab kepada Pengarah Pengurusan Polis DiRaja Malaysia.

35.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menentukan sama ada program latihan Polis telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur.

35.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini meliputi aktiviti latihan yang dilaksanakan untuk tempoh 1999 hingga bulan Jun 2001 merangkumi aspek perancangan, pelaksanaan dan pemantauannya. Rekod di Bahagian Latihan Polis, Bukit Aman dan di 11 institusi latihan di Kuala Lumpur, Selangor, Perak, Johor, Sabah dan Sarawak telah juga disemak.

35.4. PENEMUAN AUDIT

35.4.1. PERANCANGAN

35.4.1.1. Program Latihan

- a. Polis DiRaja Malaysia mengendalikan latihan asas untuk tempoh 9 bulan bagi Konstabel dan 12 bulan bagi Kadet Asisten Superintenden Polis dan Inspektor yang baru dilantik manakala latihan dalam perkhidmatan adalah kursus yang dikendalikan untuk semua pegawai/anggota yang sedang berkhidmat meliputi semua pangkat

dan peringkat bagi tujuan mengulang kaji, mengemas kini dan meningkatkan tahap pengetahuan, kemahiran serta pembentukan sikap yang positif sejajar dengan kehendak Polis dan negara.

- b. Mengikut Arahan Latihan No. 3 dan 4, setiap institusi latihan dikehendaki menyediakan perancangan program latihan tahunan bagi kursus yang akan dijalankan pada tahun yang berikutnya. Program latihan tahunan disediakan berdasarkan kepada keperluan kursus dan kemampuan institusi berkenaan manakala Bahagian Latihan Polis bertanggungjawab menyelaraskan perancangan latihan yang disediakan oleh institusi. Kursus yang dirancang untuk dilaksanakan dimasukkan ke dalam Program Kursus Tahunan. Antara perkara yang dinyatakan dalam program tersebut ialah jenis kursus yang ditawarkan mengikut institusi, liputan kursus dan bilangan pelatih yang boleh diambil mengikut institusi latihan.
- c. Bagi tempoh 1999 hingga 2001 sejumlah 18 siri latihan asas untuk 6,443 pelatih dan 1,955 siri latihan dalam perkhidmatan untuk 66,923 anggota telah dirancang. Jumlah keseluruhan pegawai/anggota yang akan dilatih adalah seramai 73,366. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 137
RANCANGAN LATIHAN ASAS DAN LATIHAN DALAM PERKHIDMATAN

JENIS LATIHAN	1999		2000		2001		JUMLAH	
	SIRI KURSUS	BIL. PELATIH	SIRI KURSUS	BIL. PELATIH	SIRI KURSUS	BIL. PELATIH	SIRI KURSUS	BIL. PELATIH
Asas	-	-	16	4,687	2	1,756	18	6,443
LDP	754	29,730	710	22,397	491	14,796	1,955	66,923
JUMLAH	754	29,730	726	27,084	493	16,552	1,973	73,366

Nota: LDP – Latihan Dalam Perkhidmatan

35.4.1.2. Kemudahan Latihan

Polis DiRaja Malaysia telah menubuhkan 12 institusi latihan di seluruh negara untuk melatih pelatih dan anggotanya. Mengikut perancangan, latihan asas dijalankan di 4 institusi latihan manakala latihan dalam perkhidmatan dijalankan di 8 institusi latihan dan juga di 4 institusi latihan yang menjalankan latihan asas. Setiap institusi telah menetapkan beberapa kemudahan asas dan peralatan yang perlu disediakan untuk pelatih dan anggota yang terlibat dengan pengendalian latihan seperti tempat penginapan, bilik/dewan kuliah, dewan makan, makmal, bengkel, peralatan pembelajaran, kemudahan sukan dan riadah. Taburan institusi latihan Polis adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 138
TABURAN INSTITUSI LATIHAN POLIS

Latihan Asas	
i)	Pusat Latihan Polis Kuala Lumpur (PULAPOL)
ii)	Pusat Latihan Polis Air Hitam, Negeri Sembilan (PULAPAH)
iii)	Pusat Latihan Polis Sarawak (PULASAR)
iv)	Pusat Latihan Kawasan Sabah (PULAKAS)
Latihan Dalam Perkhidmatan	
i)	Maktab Pegawai Kanan Polis, Kuala Lumpur (MPKPKL)
ii)	Maktab Teknik Polis, Muar (MTPDRM)
iii)	Maktab Pegawai Rendah Polis Kuala Kubu Baru (MPRPKKB)
iv)	Pusat Latihan Polis Zon Selatan, Muar (PLPZS)
v)	Sekolah Latihan Marin, Tampoi (SLM)
vi)	Sekolah Latihan Pasukan Simpanan Persekutuan, Ipoh (SLPSP)
vii)	Sekolah Latihan Pasukan Gerakan Am, Ipoh (SLPGA)
viii)	Pengkalan Latihan Unit Udara Polis, Ipoh (PLUUP)

35.4.1.3. Pengambilan Pelatih

Bahagian Perkhidmatan/Perjawatan adalah bertanggungjawab dalam pengambilan anggota baru berasaskan kepada jawatan yang diluluskan, menggantikan anggota yang bersara wajib, bersara pilihan dan meletak jawatan. Anggota yang dilantik akan dihantar ke institusi latihan untuk mengikuti latihan asas manakala pemilihan peserta bagi kursus dalam perkhidmatan di institusi latihan dibuat oleh Komandan institusi latihan melalui pencalonan oleh Ketua Formasi/Kontingen.

35.4.1.4. Tenaga Pengajar

Setiap institusi latihan mempunyai perjawatan tenaga pengajar masing-masing. Nisbah pengajar dengan pelatih yang ditetapkan oleh Polis bagi latihan akademik/latihan luar ialah seorang pengajar bagi 30 pelatih (1:30) manakala latihan kemahiran/teknikal ialah seorang pengajar bagi 6 pelatih (1:6). Sehingga bulan Disember 2001, sejumlah 2,524 jawatan tenaga pengajar yang terdiri daripada 279 pegawai dan 2,245 anggota telah diwujudkan untuk semua institusi latihan. Pegawai dan anggota Polis yang dipilih untuk menjadi tenaga pengajar perlu mempunyai kelayakan akademik sekurang-kurangnya bertaraf diploma bagi yang berpangkat Inspektor dan ijazah bagi Asisten Superintenden Polis dan ke atas.

35.4.1.5. Kurikulum Latihan

Setiap institusi latihan bertanggungjawab menyediakan kurikulum serta modul latihan berpanduan kepada Arahan Ketua Polis Negara No. 52

dan 53 serta Arahan Latihan No. 3 dan 4. Arahan itu juga menghendaki setiap institusi latihan menubuhkan sebuah Jawatankuasa Latihan yang bertanggungjawab untuk mengkaji kurikulum latihan, teknik pengajaran dan pembelajaran, memantau perjalanan kursus, menjalankan penyelidikan dan penilaian untuk memastikan keperluan latihan disediakan dengan sempurna. Kurikulum dan modul latihan yang telah disemak oleh Jawatankuasa Latihan seterusnya dikemukakan ke Ibu Pejabat untuk diluluskan oleh Jawatankuasa Latihan Polis. Antara perkara yang dimasukkan dalam latihan asas dan latihan dalam perkhidmatan adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 139
KANDUNGAN KURIKULUM MENGIKUT JENIS LATIHAN

JENIS LATIHAN	KANDUNGAN KURIKULUM
Latihan Asas	Pengenalan Undang-undang, Akta Polis, Perintah Tetap Ketua Polis Negara, Kawad, Penggunaan Senjata dan Kuasa Menyiasat Polis
Latihan Dalam Perkhidmatan	Asas Siasatan Jenayah, Narkotik, Komputer, Komunikasi, Kemahiran Laut, Pertolongan Cemas, Amali Laut, Asas Pemerhati Udara dan Latihan Penerbangan

35.4.1.6. Peruntukan Kewangan

Anggaran belanjawan tahunan yang disediakan oleh institusi latihan dikemukakan ke Bahagian Latihan Polis dan bahagian ini kemudiannya mengemukakan permohonan peruntukan untuk aktiviti latihan kepada Bahagian Logistik. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, sejumlah RM157.35 juta telah dipohon. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 140
PERUNTUKAN YANG DIPOHON BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

TAHUN			JUMLAH (RM Juta)
1999 (RM Juta)	2000 (RM Juta)	Jun 2001 (RM Juta)	
51.92	51.05	54.38	157.35

Polis DiRaja Malaysia mempunyai perancangan yang baik untuk memberi latihan kepada pegawai dan anggotanya berdasarkan kepada kemudahan yang sedia ada.

35.4.2. PELAKSANAAN

35.4.2.1. Kemudahan Latihan

- a. Polis DiRaja Malaysia mempunyai 12 institusi latihan di seluruh negara. Sembilan daripadanya dibina sebelum tahun 1995 di mana 2 daripadanya telah dibina di zaman penjajahan British dan telah berusia melebihi 50 tahun iaitu Pusat Latihan Polis Kuala Lumpur dan Maktab Pegawai Rendah Polis Kuala Kubu Bharu. Tiga lagi institusi latihan iaitu Maktab Pegawai Kanan Polis Kuala Lumpur, Pusat Latihan Polis Sarawak dan Maktab Teknik Polis, Muar dibina selepas tahun 1995. Contoh institusi lama dan institusi baru adalah seperti di Gambar-gambar berikut:-

GAMBAR 76

Maktab Pegawai Rendah Polis Kuala Kubu Bharu Dibina Sebelum Tahun 1995

GAMBAR 77

Maktab Teknik Polis Muar Dibina Selepas Tahun 1995

- b. Lawatan Audit mendapati institusi latihan yang mempunyai bangunan lama mengalami kekurangan bilik/dewan kuliah, dewan makan, tempat penginapan dan peralatan pembelajaran. Lima institusi latihan tidak mempunyai bangunan sendiri dan telah menggunakan bangunan yang dimiliki oleh Kontinjen/Briged/Unit lain. Institusi itu ialah Pengkalan Latihan Unit Udara Polis Ipoh, Sekolah Latihan Pasukan Simpanan Persekutuan Ipoh, Sekolah Latihan Pasukan Gerakan Am Ipoh, Pusat Latihan Polis Zon Selatan Muar dan Pusat Latihan Kawasan Sabah dan bangunan yang digunakan adalah seperti di **Jadual 141**. Bagaimanapun bagi institusi latihan yang mempunyai bangunan baru, keadaan fizikalnya adalah lebih selesa dan mempunyai kemudahan yang diperlukan untuk menampung bilangan pelatih yang telah ditetapkan.

JADUAL 141
INSTITUSI LATIHAN YANG TIDAK MEMPUNYAI BANGUNAN SENDIRI

INSTITUSI LATIHAN	BANGUNAN YANG DIGUNAKAN
Pengkalan Latihan Unit Udara Polis Ipoh	Unit Kawalan Keselamatan
Sekolah Latihan Pasukan Simpanan Persekutuan Ipoh	Unit 5 Pasukan Simpanan Persekutuan
Sekolah Latihan Pasukan Gerakan Am Ipoh	Briged Utara, Ulu Kinta
Pusat Latihan Polis Zon Selatan, Muar	Batalion 6 Pasukan Gerakan Am (*)
Pusat Latihan Kawasan Sabah	Ibu Pejabat Polis Kontinjen Sabah

(*) *Bangunan Yang Dilaporkan Oleh Jabatan Kerja Raya Tidak Selamat Digunakan*

- c. Lawatan Audit mendapati institusi latihan tidak mempunyai peralatan seperti LCD/Video. Sebaliknya, kebanyakan institusi latihan masih menggunakan peralatan pembelajaran yang lama. Institusi latihan yang ditubuhkan sebelum tahun 1995 masih menggunakan komputer lama dan peralatan *overhead projector* yang sering mengalami kerosakan. Sungguhpun 643 unit komputer disediakan di 11 institusi latihan tetapi 43 daripadanya telah rosak dan tidak boleh dibaiki. Berdasarkan kepada maklum balas daripada institusi berkenaan, permohonan bagi menggantikan peralatan tersebut telah dibuat setiap tahun tetapi tidak diluluskan oleh pihak yang berkenaan.

35.4.2.2. Pengambilan Pelatih

- a. Pengambilan anggota baru Polis DiRaja Malaysia dibuat mengikut keperluannya. Pengurusan pengambilan anggota adalah di bawah tanggungjawab Timbalan Pengarah Pengurusan (Perkhidmatan/

Perjawatan) manakala pengurusan latihan adalah di bawah tanggungjawab Timbalan Pengarah Pengurusan (Latihan). Dengan demikian, institusi latihan yang bertanggungjawab melaksanakan kursus seperti mana yang ditetapkan di dalam Program Kursus Tahunan yang diluluskan oleh Bahagian Latihan Polis tidak dapat menentukan bilangan sebenar pelatih bagi latihan asas sehingga Mesyuarat Penyelaras Latihan Asas yang dipengerusikan oleh Timbalan Pengarah Pengurusan (Perkhidmatan/Perjawatan). Mesyuarat ini dihadiri oleh wakil Bahagian Latihan Polis, Jabatan Logistik dan institusi latihan asas bagi membincangkan perkara berkaitan kapasiti, kemudahan dan tenaga pengajar bagi mengendalikan latihan asas berkenaan. Mesyuarat diadakan 3 atau 4 bulan sebelum tarikh sebenar pelatih latihan asas melapor diri.

- b. Bagi tahun 2000, pengambilan Konstabel adalah melebihi daripada tahun 1999 dan 2001. Pengambilan pelatih yang melebihi kapasiti di institusi latihan tersebut telah mengakibatkan beberapa kemudahan asas tidak mencukupi. Perkara ini berlaku kerana pengambilan terpaksa dibuat bagi mengisi kekosongan yang sedia ada. Adalah didapati Pusat Latihan Polis Kuala Lumpur, Pusat Latihan Polis Sarawak, Pusat Latihan Kawasan Sabah dan Pusat Latihan Polis Zon Selatan, Muar terpaksa memuatkan bilik kuliah masing-masing melebihi kapasitinya. Contoh kepadatan bilik kuliah dan butir-butir lanjut adalah seperti di Gambar dan Jadual berikut:-

GAMBAR 78

Kepadatan Bilik Kuliah

JADUAL 142
KEMUDAHAN BILIK KULIAH BERBANDING DENGAN PELATIH SEBENAR
KEDUDUKAN PADA BULAN DISEMBER 2000 DAN BULAN JUN 2001

INSTITUSI LATIHAN	BILIK KULIAH YANG ADA	BILANGAN PELATIH		BILANGAN BILIK DIPERLUKAN (1:30)	
		Dis 2000	Jun 2001	Dis 2000	Jun 2001
Pusat Latihan Polis Kuala Lumpur	16	2,946	64*	98	2
Pusat Latihan Polis Sarawak	25	1,138	1,075	37	35
Pusat Latihan Kawasan Sabah	7	1,065	785	35	26
Pusat Latihan Polis Zon Selatan, Muar	10	1,287	186*	42	6

() Latihan Asas Belum Dimulakan*

- c. Kemudahan dewan makan di kebanyakan institusi latihan yang mengendalikan latihan asas adalah juga tidak mencukupi. Dalam keadaan ini pelatih terpaksa turun makan mengikut giliran dalam tempoh yang ditetapkan. Sebagai contoh, berikut diberikan kapasiti dewan makan berbanding dengan bilangan pelatih yang ada pada bulan Disember 2000 dan bulan Jun 2001 :-

JADUAL 143
KEMUDAHAN DEWAN MAKAN DI INSTITUSI LATIHAN

INSTITUSI LATIHAN	KAPASITI DEWAN MAKAN	BILANGAN PELATIH	
		Disember 2000	Jun 2001
Pusat Latihan Polis Kuala Lumpur	800	2,946	64*
Pusat Latihan Polis Sarawak	800	1,138	1,075
Pusat Latihan Kawasan Sabah	200	1,065	785
Pusat Latihan Polis Zon Selatan, Muar	150	1,287	186*

() Latihan Asas Belum Dimulakan*

- d. Adalah didapati juga kapasiti tempat penginapan di institusi latihan asas tidak diselaraskan dengan bilangan pelatih yang diambil bagi tahun 2000 dan bulan Jun 2001. Pusat Latihan Polis Kuala Lumpur, Pusat Latihan Kawasan Sabah dan Pusat Latihan Polis Zon Selatan, Muar masing-masing hanya mempunyai tempat penginapan untuk 1,100; 200 dan 160 pelatih tetapi telah mengambil pelatih yang melebihi kapasiti tersebut. Berikut diberikan butir-butirnya :-

JADUAL 144
KAPASITI TEMPAT PENGINAPAN DI INSTITUSI LATIHAN ASAS
BERBANDING DENGAN PENGAMBILAN PELATIH

INSTITUSI LATIHAN	KAPASITI TEMPAT PENGINAPAN	PENGAMBILAN PELATIH	
		Disember 2000	Jun 2001
Pusat Latihan Polis Kuala Lumpur	1,100	2,946	64*
Pusat Latihan Kawasan Sabah	200	1,065	785
Pusat Latihan Polis Zon Selatan, Muar	160	1,287	186*

(*) *Kursus Latihan Asas Belum Dimulakan*

Bagi mengatasi masalah kekurangan tempat penginapan, pelatih berkenaan telah ditempatkan di institusi latihan lain yang berhampiran. Contohnya Pusat Latihan Polis Zon Selatan, Muar menggunakan Maktab Teknik Polis Muar.

- e. Bagi latihan dalam perkhidmatan, adalah didapati daripada 1,955 siri kursus yang dirancang bagi tahun 1999 hingga bulan Jun 2001, hanya 878 atau 44.9% siri kursus telah dilaksanakan melibatkan 30,063 anggota. Sebaliknya, sebanyak 287 siri kursus yang tidak dijadualkan telah dilaksanakan pada tahun 1999 hingga bulan Jun 2001. Mengikut Polis, banyak kursus yang tidak dijadualkan telah dijalankan atas kepentingan tugas dan keperluan semasa bagi memberi pendedahan dan latihan kepada pegawai dan anggota. Polis juga telah memberi keutamaan kepada pelaksanaan Kursus Peningkatan Etika sejajar dengan arahan yang dikeluarkan melalui Pekeliling Am Bilangan 4 Tahun 1999 yang mewajibkan pelaksanaan Modul Pengurusan Integriti dalam kursus untuk anggota awam.

35.4.2.3. Tenaga Pengajar

- a. Polis DiRaja Malaysia telah menetapkan norma antara pengajar dan pelatih bagi latihan akademik/latihan luar iaitu dengan nisbah seorang pengajar untuk 30 pelatih (1:30) dan seorang pengajar bagi setiap 6 pelatih untuk latihan kemahiran/teknikal (1:6). Semakan Audit mendapati bagi kursus yang dijalankan pada tahun 2000, sebanyak 7 institusi latihan mempunyai nisbah pengajar dan pelatih yang lebih tinggi daripada nisbah yang ditetapkan itu iaitu antara 1:57 hingga 1:92. Mengikut maklum balas Polis, antara faktor yang menyebabkan nisbah yang ditetapkan tidak dapat diikuti adalah kerana tidak ada penambahan jawatan sejak institusi latihan ditubuhkan.

- b. Penilaian pegawai/anggota untuk menjadi tenaga pengajar adalah berdasarkan kepada pangkat dan kelayakan akademik. Setakat bulan Jun 2001, seramai 912 pegawai/anggota telah ditempatkan di 11 Institusi latihan. Mereka adalah terdiri daripada 210 Inspektor dan ke atas serta 702 dari lain-lain pangkat. Semakan Audit di 6 institusi latihan mendapati 97 daripada 173 tenaga pengajarnya mempunyai Sijil Pelajaran Malaysia dan Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia, 33 mempunyai diploma, 22 mempunyai ijazah dan 21 mempunyai ijazah lanjutan.
- c. Mengikut Perintah Tetap Ketua Polis Negara Bahagian B 501 perenggan 28, semua tenaga pengajar Polis Marin perlu menduduki peperiksaan Sijil (*Trade*) seperti yang ditetapkan dalam *Merchants Shipping Ordinance 1952* yang dikendalikan oleh Jabatan Laut. Bagaimanapun, apabila Jabatan Laut mendapat pengiktirafan antarabangsa dari *International Maritime Organisation*, beberapa kelayakan asas dan silibus latihan telah digubal untuk memenuhi piawaian *International Maritime Organisation*. Perubahan ini telah memberi kesan kepada tenaga pengajar Polis Marin yang sedia ada kerana ada yang tidak mempunyai kelayakan yang mencukupi bagi memenuhi kehendak tersebut. Kertas cadangan pengiktirafan semula Sekolah Latihan Marin telah dimajukan pada bulan April 2001 ke Ibu Pejabat tetapi masih belum mendapat maklum balas. Permohonan perjawatan baru untuk Sekolah Latihan Marin juga telah dihantar ke Jabatan Perkhidmatan Awam tetapi masih belum mendapat kelulusan.
- d. Bagi meningkatkan keupayaan dan pengetahuan tenaga pengajar, mereka juga telah diberi peluang untuk menghadiri kursus latihan untuk mengajar.
- e. Adalah didapati selain daripada menjalankan tugas sebagai tenaga pengajar mereka juga dibebankan dengan tugas operasi Polis. Sebagai contoh tenaga pengajar di Pusat Latihan Kawasan Sabah dan Sekolah Latihan Marin, Tampoi juga terlibat dalam operasi Polis berhubung dengan operasi semasa pilihanraya, mengiring orang kenamaan dan sebagainya. Mengikut maklum balas daripada pihak Polis, perkara ini tidak dapat dielakkan kerana kepentingan tugas.

35.4.2.4. Kurikulum Latihan

- a. Mengikut Arahan Ketua Polis Negara No. 52 dan 53, Jawatankuasa Latihan di peringkat institusi latihan dan juga di peringkat Ibu Pejabat perlu ditubuhkan. Jawatankuasa Latihan di peringkat institusi latihan

bertanggungjawab untuk memantau prestasi pelaksanaan program latihan manakala Jawatankuasa Latihan di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab untuk meneliti dan meluluskan kurikulum dan modul latihan yang telah disemak oleh Jawatankuasa Latihan di peringkat institusi latihan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati jawatankuasa ini tidak ditubuhkan di peringkat Ibu Pejabat dan bagi Jawatankuasa Latihan di peringkat institusi latihan, ia hanya ditubuhkan di Maktab Pegawai Kanan Polis Kuala Lumpur, Pusat Latihan Polis Kuala Lumpur, Sekolah Latihan Pasukan Gerakan Am dan Maktab Teknik Muar. Tanpa pewujudan kedua-dua jawatankuasa ini, pihak Audit tidak dapat memastikan bagaimana pihak Polis menentukan sama ada kurikulum dan modul latihannya dapat memenuhi keperluan untuk melaksanakan tugas kepolisan dengan cekap dan berkesan.

- b. Mengikut maklum balas yang diterima, kurikulum dan modul latihan tersebut telah dibincangkan semasa Mesyuarat Latihan dengan Komandan. Semakan selanjutnya mendapati Mesyuarat Latihan di Bahagian Latihan Polis yang sepatutnya diadakan setiap bulan hanya diadakan sekali pada tahun 2000 dan 2 kali setakat bulan April 2001. Menurut Polis, mesyuarat ini tidak dapat diadakan mengikut norma kerana beban tugas kepolisan.

35.4.2.5. Peruntukan Kewangan dan Perbelanjaan

- a. Bagi tempoh 1999 hingga bulan Jun 2001 daripada sejumlah RM157.35 juta yang dipohon bagi aktiviti latihan, hanya RM36.95 juta atau 23% peruntukan telah diperolehi. Bagi tempoh yang sama, Kementerian Dalam Negeri telah memberi sejumlah RM27.41 juta terus kepada institusi latihan. Selain dari itu, institusi latihan juga menerima sejumlah RM1.68 juta dari lain-lain bahagian Jabatan Polis untuk tujuan yang telah ditetapkan. Bagaimanapun, peruntukan ini tidak mencukupi untuk memperolehi peralatan pembelajaran yang moden dan menggantikan peralatan yang usang dan rosak.
- b. Bahagian Latihan Polis juga tidak menyimpan rekod peruntukan dan perbelanjaan bagi 11 institusi latihan. Sungguhpun Bahagian Latihan Polis bukan Pusat Tanggungjawab, tetapi dari segi pengurusan kewangan latihan, ia masih perlu menyimpan rekod tersebut. Ketiadaan rekod ini menyukarkan bahagian ini menyediakan anggaran belanjawan untuk aktiviti latihan Polis keseluruhannya.

35.4.3. PEMANTAUAN

35.4.3.1. Bahagian Latihan Polis adalah bertanggungjawab untuk memantau pengurusan institusi latihan dan pelaksanaan program latihan. Semua institusi latihan dikehendaki mengemukakan laporan prestasi keseluruhan peserta kursus ke bahagian ini. Pada umumnya, semua institusi latihan ada mengemukakan laporan berhubung dengan latihan yang mereka kendalikan. Institusi latihan juga telah menghantar laporan prestasi setiap pelatih ke Formasi/Kontingen di mana pelatih bertugas untuk mendapat maklum balas. Bagaimanapun, dari 5,192 laporan yang dihantar ke Formasi/ Kontingen hanya 309 laporan (6%) sahaja yang mendapat maklum balas.

35.4.3.2. Bahagian Latihan Polis telah juga menjalankan naziran pada tahun 2001 di 3 daripada 12 institusi latihan. Laporan naziran yang disediakan adalah menyentuh tentang kesesuaian kurikulum, kekurangan tenaga pengajar dan perjawatan, kekurangan peruntukan kewangan dan kemudahan logistik.

35.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

35.5.1. Kajian yang dijalankan bagi tempoh 1999 hingga bulan Jun 2001 mendapati Polis DiRaja Malaysia telah menetapkan garis panduan berhubung dasar dan strategi perancangan program latihan. Bagaimanapun, pelaksanaan program latihan yang dirancang tidak tercapai sepenuhnya disebabkan pelaksanaan kursus yang tidak dijadualkan dan pengambilan pelatih yang tidak tetap mengikut keperluan semasa. Bagi memantapkan program latihan, Bahagian Latihan Polis sepatutnya diletakkan di bawah tanggungjawab Timbalan Ketua Polis Negara. Ini akan membolehkan dasar, perancangan, pelaksanaan dan pemantauan latihan dilaksanakan dengan lebih teratur.

35.5.2. Pengambilan pelatih baru hendaklah mengikut kemampuan institusi latihan menampung dan mengendalikan kursus. Sehubungan ini, Bahagian Perkhidmatan/Perjawatan dan Bahagian Latihan Polis perlu merancang pengambilan pelatih dengan mengambil kira kemudahan latihan, tenaga pengajar dan peruntukan kewangan untuk mengendalikan kursus.

35.5.3. Bahagian Latihan Polis perlu mengkaji laporan yang dikemukakan oleh pihak institusi latihan bagi menentukan sama ada matlamat dasar

latihan Polis telah tercapai. Di samping itu, Bahagian Latihan Polis perlu mengadakan pelan tindakan untuk mengatasi masalah kekurangan kemudahan latihan seperti tempat penginapan, bilik kuliah, peralatan pembelajaran dan sumber tenaga pengajar.

35.5.4. Bagi menambahbaikkan program latihan yang sedia ada, pihak Polis wajar merujuk kepada pendekatan yang dibuat oleh institusi latihan yang lain di dalam dan di luar negara. Ini adalah untuk menyediakan pendekatan baru dalam latihan bagi menentukan anggota Polis dapat menyesuaikan diri dengan kemajuan teknologi yang pesat dan melahirkan tenaga kerja yang cekap serta mahir dalam menjalankan tugas kepolisan.

36. AKTIVITI DI PUSAT SAINS NEGARA

36.1. LATAR BELAKANG

36.1.1. Pusat Sains Negara adalah salah satu bahagian di bawah Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar. Pusat ini siap dibina pada tahun 1996 dengan kos berjumlah RM98.23 juta. Ia terletak di Bukit Kiara di sebuah kawasan seluas 8 hektar. Sebelum Pusat Sains Negara berpindah ke Bukit Kiara, ia telah beroperasi di sebuah bangunan di Bukit Persekutuan, Kuala Lumpur.

36.1.2. Pusat Sains Negara diwujudkan untuk meningkatkan kefahaman, minat dan penghargaan orang ramai terhadap sains dan teknologi dengan mengadakan pameran-pameran berhubung dengan sains serta pelbagai aktiviti yang berkaitan dengan pendidikan sains yang boleh disertai oleh pelajar-pelajar yang datang melawat pusat ini.

36.1.3. Pelawat-pelawat yang datang ke pusat ini dikenakan bayaran iaitu RM6.00 bagi dewasa, RM3.00 bagi kanak-kanak berumur 6 hingga 12 tahun dan RM2.00 hingga RM5.00 bagi kemasukan berkumpulan mengikut umur.

36.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menilai sejauh mana Pusat Sains Negara telah memainkan peranannya bagi meningkatkan kesedaran sains dan teknologi di kalangan masyarakat.

36.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini dijalankan dengan menyemak fail, dokumen dan rekod-rekod untuk tempoh 1997 hingga 2001 di peringkat Pusat Sains Negara serta Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar. Temu bual dibuat dengan pegawai yang terlibat di Pusat Sains Negara dan lawatan fizikal ke lokasi-lokasi pameran telah dilakukan. Selain dari itu, soal selidik telah dikemukakan kepada kumpulan sasaran khususnya sekolah-sekolah serta agensi-agensi yang bekerjasama dengan Pusat Sains Negara.

36.4. PENEMUAN AUDIT

36.4.1. PERANCANGAN

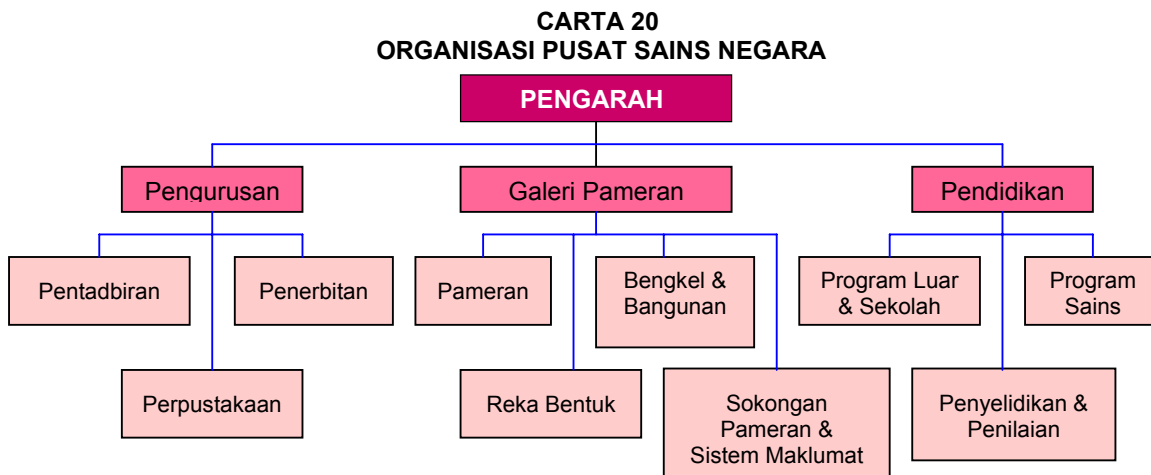
36.4.1.1. Strategi Pusat Sains Negara

Bagi mencapai objektifnya, Pusat Sains Negara telah merangka strategi seperti berikut :-

- Menyedia persekitaran serta kemudahan pengajaran sains yang menyeronokkan;
- Menyedia dan membina bahan pameran sains yang berinteraktif;
- Menyedia dan melaksanakan program/aktiviti sains yang menarik; dan
- Menghasil dan menerbitkan bahan literasi sains.

36.4.1.2. Struktur Organisasi

a. Struktur organisasi yang diwujudkan di Pusat Sains Negara adalah berasaskan cadangan pakar perunding daripada *London Science Museum* di samping mengambil kira struktur organisasi pusat-pusat sains di luar negara. Organisasi Pusat Sains Negara diketuai oleh seorang Pengarah (jawatan Terbuka gred 1). Terdapat 3 unit utama diwujudkan iaitu Unit Pengurusan; Unit Galeri Pameran dan Unit Pendidikan. Unit Pengurusan yang diketuai oleh seorang Pegawai Tadbir dan Diplomatik gred M2 bertanggungjawab untuk menguruskan hal ehwal kewangan dan kakitangan. Unit Galeri Pameran yang diketuai oleh seorang Pegawai Sains gred C2 adalah bertanggungjawab untuk menyelenggara bahan pameran, reka bentuk bengkel/bangunan serta sistem maklumat. Unit Pendidikan yang juga diketuai oleh seorang Pegawai Sains gred C2 pula bertanggungjawab untuk merancang dan melaksanakan program luar, program sekolah, program sains serta menjalankan penyelidikan dan penilaian aktiviti. Kedudukan struktur organisasi Pusat Sains Negara adalah seperti carta berikut :-

- b. Semakan Audit mendapati struktur yang diwujudkan tidak mengambil kira kepentingan aspek pemasaran dan promosi aktiviti-aktiviti yang dirancang oleh Pusat Sains Negara. Tiada unit khas diwujudkan bagi mempromosikan aktiviti Pusat Sains Negara kepada golongan sasaran sungguhpun ia merupakan fungsi penting yang menghubungkan Pusat Sains Negara dengan mereka.

36.4.1.3. Perancangan Guna Tenaga

- a. Pusat Sains Negara telah merancang keperluan anggotanya pada tahun 1993 dengan berpandukan kepada nisbah 0.53 kakitangan bagi setiap 100 meter persegi keluasan ruang bangunan. Berdasarkan kepada nisbah itu, sejumlah 115 jawatan telah dipohon. Asas yang diikuti oleh Pusat Sains Negara dalam menentukan bilangan anggotanya tidak jauh berbeza dengan asas yang digunakan oleh pusat-pusat sains di luar negara. Berikut ini diberikan perbandingannya:-

JADUAL 145
PERBANDINGAN BILANGAN ANGGOTA DENGAN
KELUASAN RUANG BANGUNAN PUSAT-PUSAT SAINS DI LUAR NEGARA
(BAGI SETIAP 100 METER PERSEGI)

NAMA PUSAT SAINS	KELUASAN RUANG BANGUNAN (Meter Persegi)	BILANGAN ANGGOTA	NISBAH ANGGOTA DENGAN KELUASAN RUANG BANGUNAN
<i>Yokohama Science</i>	6,484	33	0.50
<i>Exploratorium (S. Francisco)</i>	14,000	250	1.79
<i>Ontario Science Museum</i>	40,000	300	0.75
<i>Boston Science Museum</i>	40,500	350	0.86
<i>Cite Des Science Et De L'Industrie (Paris)</i>	150,000	900	0.60
<i>Singapore Science Centre</i>	15,000	87	0.58
Pusat Sains Negara Malaysia	21,756	115 *	0.53

Nota: Bilangan Dipohon*

Sumber : Fail Perjawatan Pusat Sains Negara

- b. Semakan Audit terhadap fail berkaitan latihan mendapati tiada perancangan khusus disediakan bagi pembangunan profesionalisme anggota Pusat Sains Negara untuk jangka panjang. Latihan yang dirancang hanya melibatkan latihan yang wajib dihadiri oleh anggota baru seperti latihan induksi umum dan khusus.

36.4.1.4. Keperluan Kewangan

- a. Peruntukan mengurus yang dipohon bagi tahun 2001 adalah berjumlah RM5.08 juta berbanding dengan tahun sebelumnya berjumlah RM4.95 juta. Kedudukan peruntukan yang dipohon untuk tempoh 5 tahun adalah seperti berikut :-

JADUAL 146
PERUNTUKAN MENGURUS YANG DIPOHON
BAGI TEMPOH 1997 HINGGA 2001

TAHUN	PERUNTUKAN YANG DIPOHON (RM Juta)
1997	5.15
1998	6.84
1999	5.27
2000	4.95
2001	5.08

Sumber : Fail Belanjawan Tahunan Pusat Sains Negara

- b. Pusat Sains Negara mengemukakan permohonan peruntukan pembangunan bagi Rancangan Malaysia Ketujuh berjumlah RM86.49 juta untuk melaksanakan projek-projek berikut :-
 - i. Program *reach out* untuk pelajar memerlukan peruntukan berjumlah RM24.41 juta. Di bawah program ini, Pusat Sains Negara merancang untuk mengadakan perkara-perkara berikut :-
 - Pusat Sumber Maklumat yang membolehkan pelajar mendapat maklumat mengenai sains dan teknologi serta pembangunan kerjaya. Peruntukan yang diperlukan ialah RM13.99 juta.
 - Program dalaman bagi rombongan pelajar di mana kos penginapan, makanan, perjalanan dan perbelanjaan untuk aktiviti-aktiviti yang diadakan dibiayai oleh Pusat Sains Negara. Sejumlah RM7.22 juta dianggarkan untuk tujuan ini.
 - Pusat Sains Negara juga memerlukan RM2.88 juta untuk membeli alat pembelajaran *Science Kit*.
 - Pameran bergerak yang memerlukan sejumlah RM0.32 juta.
 - ii. Menubuhkan pusat sains di peringkat negeri iaitu di Negeri Sabah, Sarawak dan Kelantan. Jumlah yang dipohon ialah RM62.08 juta.

36.4.1.5. Perancangan Aktiviti Sains

- a. Pusat Sains Negara merancang aktivitinya dengan berpanduan kepada aktiviti yang dilaksanakan oleh pusat sains di negara lain. Selain dari mempamerkan bahan-bahan pameran yang berinteraktif, Pusat Sains Negara juga merancang pelbagai aktiviti seperti berikut :-

i. Aktiviti Dalaman

Aktiviti dalaman ini merupakan aktiviti yang dijalankan di dalam kawasan Pusat Sains Negara. Pelbagai aktiviti telah dirancang untuk disertai oleh pengunjung ke pusat ini. Sejumlah 14 aktiviti telah dirancang iaitu Sains Tani; Keajaiban Sains; Sains Akuatik; Sains Ternak; Saintis Tunas; Jurutera Tunas; Artis Tunas; Peneroka Comel; Jejak-Jejak Sains; Parti Hari Jadi; Penerangan Konsep Sains; Bercerita Bersama Pusat Sains Negara; Demonstrasi Sains dan Pertunjukan Menyelam.

ii. Aktiviti Khas

Aktiviti khas yang dirancang merangkumi 5 aktiviti iaitu acara bermusim, syarahan, warga/kumpulan istimewa, sukarelawan, program anak angkat dan penerbitan *Newsletter*.

iii. Aktiviti Luaran

Aktiviti ini dilaksanakan di luar Pusat Sains Negara seperti mengadakan dialog dengan guru/*profesional development*; Pusat Sains Negara Di Desa; Pusat Sains Negara Di Pentas dan Kelana Sains.

- b. Promosi yang telah dirancang oleh Pusat Sains Negara secara tetap ialah mengeluarkan kalender aktiviti bagi sepanjang tahun, brosur bagi setiap aktiviti dan pengedaran maklumat melalui laman web (*Internet*). Sebelum tahun 2000, Pusat Sains Negara tidak menyediakan peruntukan khusus untuk aktiviti promosi. Bagaimanapun, bagi Rancangan Malaysia Kelapan, sejumlah RM602,000 telah diluluskan untuk aktiviti promosi.
- c. Pusat Sains Negara telah menetapkan sasaran purata bilangan pelawat bagi setiap tahun. Sasaran pelawat yang ditetapkan bagi tempoh 1997 hingga 1999 ialah seramai 120,000 orang manakala bagi tahun 2000 dan 2001 masing-masingnya ialah 150,000 dan 155,000 orang.
- d. Pusat Sains Negara telah merancang untuk mendapatkan pengiktirafan MS ISO 9000 bagi proses penyelenggaraan bahan pameran bukan hidup. Oleh itu, setiap aktiviti yang berkaitan dengan proses dan prosedur penyelenggaraan bahan tersebut telah didokumenkan.

Pada keseluruhannya Pusat Sains Negara telah merancang pelbagai aktivitinya dengan baik berasaskan kepada ciri-ciri yang diterima pakai oleh pusat sains di negara lain.

36.4.2 . PELAKSANAAN

36.4.2.1. Lembaga Penasihat Pusat Sains Negara

- a. Lembaga Penasihat Pusat Sains Negara ditubuhkan pada bulan Januari 1997. Antara fungsinya ialah untuk memberi nasihat/panduan mengenai implementasi dasar sains dan teknologi, perolehan sumbangan untuk membiayai projek/program dan strategi pemasaran Pusat Sains Negara. Lembaga Penasihat juga diberikan tanggungjawab untuk menjadi penghubung antara Pusat Sains Negara dan badan-badan luar seperti pihak swasta. Ahli-ahli Lembaga ini dilantik oleh Menteri Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar dan mereka terdiri daripada Ketua Setiausaha Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar, wakil pengurusan tertinggi daripada beberapa syarikat swasta, Ketua Pengarah Pendidikan, Ketua Pengarah Jabatan Muzium Dan Antikuiti, Setiausaha Agong Akademi Sains Malaysia dan beberapa profesional daripada Institut Pengajian Tinggi Awam. Penubuhan Lembaga Penasihat ini adalah selaras dengan amalan yang dibuat oleh pusat sains di negara lain.
- b. Semakan Audit terhadap fail mesyuarat Lembaga Penasihat mendapati kekerapan Lembaga bermesyuarat adalah kurang daripada yang ditetapkan iaitu sekurang-kurangnya 2 kali setahun. Bagi tempoh 1998 hingga bulan April 2002, ia hanya bermesyuarat sebanyak 5 kali. Berdasarkan maklum balas yang diterima, keadaan ini berlaku kerana agak sukar menetapkan tarikh yang sesuai yang dapat dihadiri oleh kesemua ahli untuk memenuhi korum.
- c. Pihak Audit telah menyemak minit mesyuarat Lembaga Penasihat dan mendapati perkara-perkara yang dibincangkan oleh Lembaga Penasihat telah mengikut terma-terma yang ditetapkan. Lembaga Penasihat juga telah memberikan beberapa cadangan yang menjurus ke arah meningkatkan prestasi dan keberkesanan aktiviti Pusat Sains Negara.

36.4.2.2. Persekitaran Fizikal

- a. Pusat Sains Negara dilengkapi dengan sebuah perpustakaan, sebuah makmal sains am, 3 bengkel, sebuah oditorium, dewan pameran dan kuliah, sebuah dewan serba guna serta sebuah kafeteria. Lawatan Audit terhadap persekitaran bangunan mendapati pada

keseluruhannya, kawasan sekitar adalah bersih dan telah diselenggarakan dengan baik. Bagaimanapun, terdapat beberapa kebocoran di bumbung berbentuk kubah. Pihak Pusat Sains Negara terpaksa menggunakan baldi untuk menadah air dan plastik sebagai pengalas bagi mengelakkan kerosakan lantai. Ini mencatitkan pandangan.

GAMBAR 79

Lantai Yang Dialas Dengan Plastik Akibat Kebocoran Kubah

- b. Pihak Audit dimaklumkan bahawa kebocoran ini telah berlaku sejak tahun 1996 lagi dan tindakan sedang diambil oleh Jabatan Kerja Raya untuk memperbaikinya. Sejumlah RM6.70 juta telah diperuntukkan dalam Rancangan Malaysia Kelapan untuk tujuan ini.
- c. Lawatan Audit selanjutnya mendapati layang-layang yang dipasang di ruang bumbung juga mencatitkan imej Pusat Sains Negara kerana ia telah usang dan pudar. Selain itu, adalah didapati ruang di kawasan pejalan kaki ke tingkat 2 serta koridor di tingkat itu tidak digunakan sepenuhnya bagi mempamerkan/memaparkan maklumat mengenai sains untuk rujukan pengunjung.

GAMBAR 80

Kawasan Pejalan Kaki Ke Tingkat 2 Lengah Dan Tidak Memaparkan Maklumat Sains

- d. Bangunan Pusat Sains Negara yang siap dibina dan mula beroperasi pada tahun 1996 telah dilengkapi dengan alat pencegah kebakaran, hawa dingin dan lain-lain kemudahan asas. Bangunan tersebut dibina dengan mengambil kira ciri-ciri keselamatan. Ianya dipasang dengan pintu kecemasan yang mencukupi dan diselenggarakan mengikut kehendak Akta Bomba 341. Pusat Sains Negara telah memasang sistem pengesanan berpusat yang menghubungkan terus pusat ini dengan Jabatan Perkhidmatan Bomba bagi memastikan kebakaran dapat dikesan awal oleh Jabatan tersebut. Selain dari itu, Pusat Sains Negara mempunyai 11 *cable circuit television* yang ditempatkan dalam bilik kawalan dan 31 kamera yang ditempatkan di galeri-galeri, pejabat dan tempat-tempat lain di dalam dan luar bangunan.
- e. Adalah diperhatikan Pusat Sains Negara telah menyediakan kemudahan awam yang mencukupi untuk pelawat dan anggotanya. Antara kemudahan tersebut ialah tandas yang sempurna, telefon awam, kafeteria yang selesa, kemudahan yang sesuai untuk orang cacat dan tempat letak kereta yang selamat. Kerja-kerja penyelenggaraan kebersihan dan kawalan keselamatan dijalankan oleh kontraktor yang dilantik oleh Pusat Sains Negara dengan berpanduan kepada jadual kerja yang disediakan oleh pusat itu. Sungguhpun demikian, lawatan Audit mendapati beberapa kemudahan yang lain perlu diperbaiki seperti berikut :-

- i. Adalah didapati sungguhpun aras 2 menempatkan bahan-bahan pameran yang cukup menarik dan bersifat interaktif, namun tiada penunjuk arah yang jelas ke kawasan pameran tersebut. Penunjuk arah hanya diletakkan di pintu masuk sahaja dan bersaiz kecil sehingga kewujudannya mungkin tidak akan disedari oleh pelawat.
- ii. Lawatan Audit juga mendapati kedai cenderamata terletak agak terpencil daripada pintu keluar dewan pameran di bahagian belakang bangunan. Adalah lebih praktikal jika kedudukannya ditempatkan sebelum pintu keluar atau di kawasan pintu masuk. Adalah didapati kedai ini dijaga dan diuruskan oleh anggota Pusat Sains Negara. Memandangkan pusat ini kekurangan kakitangan, adalah disyorkan supaya pertimbangan dibuat untuk menyerahkan pengurusan kedai ini kepada pihak swasta.
- iii. Kemudahan pengangkutan awam ke Pusat Sains Negara adalah terhad. Pada masa ini, kekerapan bas pengangkutan bertolak dari pusat bandaraya Kuala Lumpur ke pusat ini adalah setiap satu jam. Tambahan pula, perkhidmatan bas hanya disediakan oleh sebuah syarikat yang hanya menyediakan perkhidmatan pada hari bekerja sahaja. Tambang teksi ke Pusat Sains Negara adalah mahal iaitu RM5.90 dari bandaraya. Pusat Sains Negara pernah berusaha membuat permohonan kepada syarikat kenderaan awam lain untuk mengadakan perkhidmatan pengangkutan ke pusat itu tetapi tidak mendapat sambutan dengan alasan ia tidak menguntungkan.

36.4.2.3. Kedudukan Guna Tenaga

- a. Pusat Sains Negara telah memohon 115 jawatan pada tahun 1993 dengan berpandukan nisbah 0.53 kakitangan bagi setiap 100 meter persegi keluasan ruang bangunan. Bagaimanapun, Jabatan Perkhidmatan Awam hanya meluluskan 83 daripada 115 jawatan yang dipohon. Oleh itu, nisbah kakitangan dengan keluasan ruang bangunan telah menjadi 0.38 bagi setiap 100 meter persegi. Nisbah ini lebih rendah daripada nisbah yang diikuti oleh pusat-pusat sains di negara lain yang berada pada tahap 0.50 hingga 1.79.
- b. Nisbah antara kakitangan dan keluasan ruang bangunan menjadi lebih rendah apabila hanya 67 daripada 83 jawatan yang diluluskan dapat diisi pada tahun 2001. Bagi tempoh 1996 hingga 2001, Pusat Sains Negara hanya dapat mengisi 68% hingga 81% daripada jawatan yang diluluskan. Semakan Audit selanjutnya mendapati kebanyakan jawatan itu tidak dapat diisi sejak tahun 1994 lagi. Antara jawatan yang terlibat

ialah Pegawai Sains gred C2, Juruteknik gred J7 dan Pembantu Makmal gred C7. Berikut diberikan butir-butirnya :-

JADUAL 147
KEDUDUKAN JAWATAN SEHINGGA 31 DISEMBER 2001

NAMA JAWATAN	BILANGAN JAWATAN	BILANGAN DIISI	BILANGAN KOSONG	TAHUN KEKOSONGAN BERMULA
Ketua Penolong Pengarah Pegawai Sains C2	2	0	2	1994
Penolong Pengarah Reka Bentuk Arkitek J3	1	0	1	1994
Tukang (logam) R6	2	1	1	1994
Tukang Kayu R6	2	0	2	1994
Pembantu Makmal C7	3	2	1	1994
Juruteknik J7 (Pem. Dewan Pameran)	12	10	1	1994 2000
Juruteknik J7	6	4	2	1994
Pelukis Pelan J7	2	0	1	1994 2001
Pembantu Tadbir N9	2	1	1	1994
Operator Mesin Prosesan Data F9	2	1	1	2000
Pembantu Tadbir Rendah N11	2	1	1	1994
JUMLAH	36	20	16	

Sumber : Fail Kakitangan Pusat Sains Negara

- c. Mengikut maklum balas yang diterima, Pusat Sains Negara menghadapi masalah untuk mengisi jawatan-jawatan berkenaan kerana tidak mendapat sambutan. Bagaimanapun, pada pandangan Audit, kekosongan 2 jawatan Pegawai Sains gred C2 sepatutnya tidak berlaku kerana ia boleh diisi secara kenaikan pangkat. Ini memandangkan purata tempoh perkhidmatan bagi Pegawai Sains gred C2 yang sedia ada ialah antara 3 hingga 10 tahun.
- d. Kekosongan jawatan seperti mana yang tersebut di atas menyebabkan anggota Pusat Sains Negara terpaksa menjalankan kerja lebih masa dan ada juga yang terpaksa menjalankan pelbagai tugas sampingan. Contohnya, tugas pembimbing pelawat dilakukan oleh 6 Juruteknik yang juga mengendalikan urusan yang berkaitan dengan pendingin udara, pengurusan lif dan bangunan, pencegahan kebakaran serta mekanikal dan elektrik.
- e. Adalah diperhatikan sungguhpun Pusat Sains Negara tidak merancang pembangunan profesionalisme kakitangan secara khusus dan formal, namun terdapat juga beberapa kursus dari semasa ke semasa dilaksanakan secara *ad hoc* sepanjang tahun 2000 dan 2001. Antara kursus yang telah dihadiri oleh kakitangan Pusat Sains Negara untuk

meningkatkan kemahiran mereka ialah pendidikan kanak-kanak, asas fotografi, bengkel persembahan berkesan, kemahiran komunikasi berkesan, latihan teknikal kemahiran komputer semasa pengendalian simulator, bengkel bercerita, bengkel permainan, pembuatan boneka kecil dan pentas serta lawatan secara sangkutan ke pusat-pusat sains di luar negara. Di bawah Rancangan Malaysia Kelapan, pihak Audit dimaklumkan bahawa Pusat Sains Negara telah diperuntukkan sejumlah RM460,000 untuk pembangunan sumber.

- f. Program khidmat sukarelawan merupakan satu program yang telah dilaksanakan di kebanyakan pusat sains di luar negara. Selaras dengan amalan tersebut, Pusat Sains Negara juga telah melaksanakan program itu bermula dengan pengambilan sukarelawan pertama pada bulan November 1996 dan secara agresif pada bulan Februari 1999. Sukarelawan dibayar sugu hati dengan kadar RM3.00 sejam. Objektif program khidmat sukarelawan Pusat Sains Negara ialah memupuk minat orang ramai untuk melibatkan diri dengan khidmat masyarakat serta memberi peluang kepada mereka untuk menyumbangkan ide, kemahiran dan kreativiti di samping membantu tugas-tugas anggota pusat ini. Sasaran bagi sukarelawan terdiri daripada penuntut sekolah menengah, maktab dan pusat pengajian tinggi, pekerja sektor swasta dan Kerajaan, pesara dan suri rumah. Semakan Audit terhadap pelaksanaan program ini menemui perkara-perkara berikut :-
 - i. Promosi untuk mendapatkan perkhidmatan sukarelawan dibuat melalui pengedaran brosur/surat ke sekolah, universiti, maktab serta Jabatan Belia Dan Sukan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur di samping mengiklankannya di Pusat Sains Negara. Memandangkan sambutan yang kurang, promosi khusus juga dibuat dengan menjemput murid-murid sekolah di sekitar Kuala Lumpur ke Pusat Sains Negara untuk menghadiri taklimat mengenai khidmat sukarelawan. Kaedah ini didapati hanya tertumpu kepada sesuatu golongan sahaja. Untuk menarik minat orang ramai berkhidmat sebagai sukarelawan, promosi mengenainya hendaklah lebih menyeluruh dan meluas. Saluran *Internet* juga boleh digunakan untuk mempromosi perkhidmatan ini dan mewujudkan kemudahan permohonan melalui *on-line*.
 - ii. Adalah didapati sungguhpun Pusat Sains Negara telah mensyaratkan bahawa sukarelawan hendaklah terdiri daripada mereka yang berminat, berperwatakan baik, peramah dan mempunyai sikap positif, namun pengambilan mereka tidak ditapis

terlebih dahulu melalui temu duga untuk memastikan mereka memenuhi kriteria yang ditetapkan.

- iii. Satu soal selidik telah diedarkan kepada 51 daripada 161 sukarelawan untuk menentukan sejauh mana mereka memahami tugas yang patut dijalankan. Maklum balas yang diterima melalui soal selidik itu mendapati 50 (98%) daripada 51 sukarelawan tersebut memahaminya.
- iv. Pusat Sains Negara tidak menyediakan peruntukan khusus untuk membayar sugu hati sukarelawan dan tidak menetapkan had pengambilan sukarelawan untuk sesuatu tempoh. Sungguhpun peruntukan untuk membayar sugu hati telah disediakan pada tahun 2001, namun ia tidak mencukupi kerana sambutan yang menggalakkan hasil daripada promosi khusus untuk menarik sukarelawan yang dijalankan dan pengambilan sukarelawan yang tidak dihadkan. Sejumlah RM14,172 terpaksa dicajkan kepada Akaun Amanah Pusat Sains Negara. Sungguhpun pihak pusat boleh mengenakan bayaran itu kepada Akaun Amanah berkenaan, namun adalah lebih teratur jika peruntukan untuk perkhidmatan sukarelawan dirancang dengan teliti bagi setiap tahun.

36.4.2.4. Kedudukan Kewangan

- a. Semakan Audit terhadap rekod-rekod peruntukan dan perbelanjaan bagi tempoh 1997 hingga 2001 mendapati selain daripada peruntukan mengurus yang diluluskan bagi tahun 2000 yang mana adalah lebih daripada yang dipohon, peruntukan bagi tahun-tahun lain adalah antara 78.2% hingga 99% daripada yang dipohon. Seterusnya diperhatikan Pusat Sains Negara telah membelanjakan 85.5% hingga 99.6% daripada jumlah peruntukan yang telah diluluskan bagi tempoh 1997 hingga 2001. Berikut diberikan butir-butirnya :-

JADUAL 148
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN MENGURUS
BAGI TEMPOH 1997 HINGGA 2001

TAHUN	PERMOHONAN PERUNTUKAN (RM Juta)	PERUNTUKAN YANG DILULUSKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PERATUSAN PERBELANJAAN (%)
1997	5.15	4.33	3.70	85.5
1998	6.84	5.35	4.58	85.6
1999	5.27	5.00	4.82	96.4
2000	4.95	5.02	4.72	94.0
2001	5.08	5.03	5.01	99.6

Sumber : Buku Vot Perbelanjaan Mengurus Pusat Sains Negara

- b. Di bawah peruntukan pembangunan, daripada permohonan berjumlah RM24.41 juta bagi program *Reach-Out* untuk pelajar sekolah, hanya RM3 juta diluluskan dan dibelanjakan. Bagi sejumlah RM62.80 juta yang dipohon untuk membina pusat-pusat sains di Negeri Sabah, Sarawak dan Kelantan pada asalnya, sejumlah RM16.34 juta daripada jumlah tersebut telah diluluskan dan telah dibelanjakan untuk menyiapkan bangunan yang sedia ada.

36.4.2.5. Pelaksanaan Aktiviti

a. Pameran Tetap

- i. Bahan pameran merupakan bahan yang digunakan sebagai alat tunjuk ajar konsep, maklumat dan fenomena sains melalui model, multimedia, grafik dan peralatan yang dibina khas yang terdapat di dalam galeri di bangunan Pusat Sains Negara. Di aras 1 Pusat Sains Negara terdapat Terowong Akuarium Ikan, Galeri Penerokaan Alam Sekitar, *Children Exploration Centre*, *Pathway To Discover* dan *Pathway To Science*. Aras 2 pula, terdiri dari 6 Galeri Bahan Pameran yang menarik iaitu galeri yang mempamerkan *Thinking Machine*, *Future World*, *Teknomal*, *Printing World*, *Inventor's Corner* dan *Hall of Fame*.
- ii. Daripada 130 jenis bahan pameran yang diperiksa, pihak Audit mendapati 14 jenis komponen pada bahan pameran tersebut tidak berfungsi. Enam belas unit televisyen berukuran 28 inci di sudut *TM 4A The Information Nation* juga didapati tidak berfungsi sepenuhnya kerana ia tidak dapat mempamerkan saluran pilihan pelawat dengan menekan *touch sreen*. (**Gambar 81**). Set televisyen tersebut tidak dilabelkan 'rosak' menyebabkan kekeliruan di kalangan pengunjung mengenai tujuan sebenar set itu dipamerkan.

GAMBAR 81

Set Televisyen Yang Tidak Berfungsi Dipamerkan Di Galeri

- iii. Satu soal selidik telah diedarkan untuk mendapatkan pandangan daripada guru sekolah tentang kualiti bahan pameran yang dipamerkan di Pusat Sains Negara. Seramai 388 guru telah memberi maklum balas dan didapati 85% daripada mereka telah memaklumkan bahawa bahan pameran yang dipamerkan adalah sesuai untuk semua peringkat umur dan mereka juga berpuas hati dengan penerangan yang diberikan oleh anggota yang bertugas di pusat itu.

b. Aktiviti Dalaman

Adalah diperhatikan 11 daripada 14 aktiviti dalaman yang dirancang telah dilaksanakan. Antara aktiviti yang dilaksanakan ialah Sains Tani, Sains Ternak, Saintis Tunas dan pertunjukan menyelam. Semakan Audit terhadap rekod-rekod berhubung dengan aktiviti yang telah dijalankan mendapati aktiviti dilaksanakan dengan teratur dan juga telah mendapat respons yang menggalakkan daripada pelawat. Bagaimanapun, pihak pusat tidak dapat melaksanakan semua aktiviti yang dirancang kerana kekurangan kakitangan.

c. Aktiviti Khas – Penerbitan

- i. Unit Penerbitan bertanggungjawab menguruskan penerbitan *Newsletter*, buletin laporan dan penerbitan-penerbitan lain yang berkaitan dengan Pusat Sains Negara. Dua jenis penerbitan iaitu Majalah Sahabat Sains dan Buku Siri Jendela telah dirancang untuk dikeluarkan mulai tahun 1996. Majalah Sahabat Sains akan diterbitkan dalam 2 edisi setiap tahun dalam Bahasa Malaysia dan dijual dengan harga RM3.00 senaskah. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati perkara-perkara berikut :-

- Hanya 2 edisi Majalah Sahabat Sains diterbitkan sejak tahun 1996 sungguhpun ia sepatutnya diterbitkan 2 kali setahun. Edisi pertama dikeluarkan pada tahun 1998 dan edisi kedua pada tahun 1999. Antara sebab Majalah Sahabat Sains tidak dapat diteruskan penerbitannya ialah terdapat baki stok bagi edisi pertama dan kedua yang tidak dapat dijual. Sejumlah 5,750 majalah edisi pertama dan 617 majalah edisi kedua masih belum dapat dijual sehingga akhir bulan Disember 2001.
- Buku Sri Jendela telah diterbitkan pada akhir tahun 1999 di mana 49,198 buku tersebut telah dicetak. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati 91% daripadanya bernilai RM247,404 masih belum dapat dijual.

- ii. Semakan Audit mendapati kedua-dua penerbitan ini mempunyai kualiti dan sesuai untuk bahan bacaan pelajar. Oleh itu, pihak Pusat Sains Negara perlu mempertingkatkan usaha ke arah mempromosikan bahan bacaan tersebut.

d. Aktiviti Luaran - Pusat Sains Negara Di Desa

Semakan Audit telah dibuat terhadap 1 daripada 4 aktiviti luaran iaitu aktiviti Pusat Sains Di Desa. Aktiviti ini merangkumi pameran sains, demonstrasi sains dan jualan cenderahati. Ia diadakan untuk mempertingkatkan kesedaran pelajar dan masyarakat luar bandar terhadap sains dan teknologi. Pada tahun 2001, aktiviti ini telah dijalankan di beberapa kawasan luar bandar di Negeri Sarawak, Perak, Terengganu, Negeri Sembilan, Pulau Pinang dan Selangor. Berdasarkan maklum balas yang diterima daripada anggota Pusat Sains Negara yang terlibat dengan aktiviti ini, adalah didapati aktiviti tersebut telah mendapat sambutan yang menggalakkan daripada pelajar di kawasan berkenaan.

36.4.2.6. Aktiviti Promosi

- a. Pusat Sains Negara tidak mempunyai bahagian/unit khusus untuk mempromosikan aktivitinya. Sehubungan itu, Unit Penerbitan yang dianggotai oleh seorang Pegawai Penerbitan telah juga diberi tanggungjawab untuk menjalankan tugas-tugas promosi. Sejumlah RM274,445 telah dibelanjakan untuk membuat kalendar, brosur dan poster bagi tujuan promosi dari tahun 1997 hingga 2001.
- b. Edaran kalendar dan brosur tidak dibuat secara meluas iaitu hanya untuk sekolah dan pelawat ke Pusat Sains Negara. Pusat Sains Negara mula mengedarkan brosur ke Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia pada tahun 2001. Bagaimanapun, lawatan Audit pada bulan Julai 2001 mendapati sejumlah 14,600 kalendar bagi tahun 2001 masih belum diedarkan.
- c. Selain daripada mengedarkan kalendar dan brosur, mulai tahun 2001, Pusat Sains Negara juga telah mempelbagaikan bentuk promosi yang dijalankan seperti promosi melalui media elektronik dan cetak, promosi secara kerjasama dengan lain-lain Agensi Kerajaan dan swasta, mengadakan majlis mesra dengan agensi pelancongan dan wartawan serta mengadakan pakej percuma dan kad diskaun. Bagaimanapun, aktiviti tersebut tidak dilaksanakan secara tetap dan berterusan.

- d. Pada tahun 1997, kedatangan pelawat ke Pusat Sains Negara ialah seramai 230,014 dan *trend* kedatangan pelawat telah menurun pada tahun 1998 dan 1999 iaitu pada puratanya hanya seramai 124,610. Bagaimanapun, pada tahun 2000, dengan bertambahnya aktiviti yang dilaksanakan oleh Pusat Sains Negara terutamanya aktiviti khas, bilangan pelawat yang datang ke Pusat Sains Negara telah meningkat menjadi 150,430 dan pada tahun 2001 pula, bilangan pengunjung terus meningkat menjadi 195,066 iaitu 29.7% lebih tinggi dari tahun 2000. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 149
BILANGAN PELAWAT YANG MENGUNJUNGI PUSAT SAINS NEGARA
BAGI TEMPOH 1997 HINGGA 2001

TAHUN	BILANGAN PELAWAT (SASARAN)	BILANGAN PELAWAT (SEBENAR)
1997	120,000	230,014
1998	120,000	128,113
1999	120,000	121,108
2000	150,000	150,430
2001	155,000	195,066

Sumber : Fail Taburan Pelawat Pusat Sains Negara

Pada umumnya, Pusat Sains Negara tidak dapat melaksanakan sepenuhnya aktiviti yang dirancang kerana kekurangan kakitangan. Bagaimanapun, aktiviti-aktiviti yang dapat dijalankan telah dilaksanakan dengan baik dan mendapat sambutan yang menggalakkan.

36.4.3. PEMANTAUAN

36.4.3.1. Pemantauan di peringkat pusat ialah pihak pengurusan dalaman menyediakan laporan bagi setiap aktiviti untuk dibincangkan dalam mesyuarat pengurusan setiap bulan. Pengurusan dan penyelenggaraan bahan pameran adalah aktiviti yang sangat penting untuk memastikan bahan pameran sentiasa berada dalam keadaan yang baik. Bagi tujuan ini, Pusat Sains Negara telah mewujudkan satu Jawatankuasa Teknikal yang dianggotai oleh Ketua Penolong Pengarah (Unit Pameran), Jurutera Mekanikal, Jurutera Elektrik, Pegawai Sistem Maklumat, Pegawai Sains dan semua Pengurus Galeri. Antara lain, Jawatankuasa ini adalah bertanggungjawab untuk meneliti laporan kerosakan bulanan dan memastikan langkah-langkah pembetulan diambil terhadap bahan pameran yang rosak. Perkara tersebut akan dibincangkan dalam mesyuarat bulanan sebagai mana yang ditetapkan dalam Prosedur Kualiti Pusat Sains Negara. Bagaimanapun, adalah didapati jawatankuasa tersebut tidak mengadakan mesyuarat pada setiap bulan. Keadaan ini

mungkin menyebabkan bahan pameran berada dalam keadaan yang tidak memuaskan untuk tempoh yang lama.

36.4.3.2. Pemantauan yang telah dilaksanakan di peringkat Kementerian ialah melalui laporan berkala yang dikemukakan oleh Pusat Sains Negara. Laporan ini mengandungi perkara-perkara yang berkaitan dengan perbelanjaan mengurus dan pembangunan, bilangan pelawat dan kursus yang telah dihadiri oleh anggota.

36.4.3.3. Pemantauan juga telah dilakukan oleh Lembaga Penasihat Pusat Sains Negara untuk memastikan tindakan telah diambil terhadap nasihat dan syor yang telah diberikan dalam mesyuarat Lembaga Penasihat sebelumnya. Bagaimanapun, memandangkan mesyuarat Lembaga Penasihat tidak diadakan mengikut kekerapan yang ditetapkan, kemajuan pelaksanaannya hanya dipantau setahun sekali.

36.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Hasil kajian oleh *Malaysia Science & Technology Information Centre* (MASTIC) - salah satu bahagian di bawah Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar pada tahun 2000 mendapati tahap kesedaran sains di kalangan orang awam di Malaysia masih rendah. Merujuk kepada senario yang dilaporkan oleh MASTIC, peranan Pusat Sains Negara adalah semakin penting dalam meningkatkan kesedaran dan kefahaman orang ramai terhadap sains dan teknologi. Kajian Audit mendapati dalam menjalankan peranannya, Pusat Sains Negara telah membuat perancangan yang setaraf dengan pusat sains di luar negara. Bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan di peringkat pelaksanaannya berikutan daripada masalah kekurangan kakitangan, kepakaran dan pemantauan. Oleh kerana penilaian mengenai aktivitinya tidak dibuat, Pusat Sains Negara tidak dapat menentukan sejauh mana keberkesanan peranan yang dimainkan dan seterusnya pencapaian objektifnya. Sehubungan itu, Pusat Sains Negara disyorkan untuk mengambil tindakan-tindakan berikut :-

36.5.1. Menangani masalah kekurangan kakitangan dengan segera. Pusat Sains Negara juga perlu mengkaji semula struktur yang ada dan menentukan keperluan sebenar perjawatan yang sesuai dengan pertambahan aktiviti bagi membolehkannya beroperasi dengan lebih berkesan.

36.5.2. Mewujudkan unit khas untuk melaksanakan aktiviti promosi yang lebih agresif dan meluas serta berterusan. Promosi yang menggunakan media yang lebih efektif adalah perlu dalam menyampaikan segala maklumat berkaitan dengan aktiviti tersebut.

36.5.3. Mendapatkan khidmat atau kerjasama universiti dan pihak swasta untuk membangunkan bahan pameran baru atau memperkenalkan aktiviti sains yang terkini dan menarik.

36.5.4. Menilai keperluan pelanggan/pelawat dengan menjalankan penyelidikan (*visitor study*). Antara perkara yang patut dinilai ialah mengenai tahap kepuasan daripada keseluruhan aspek termasuk keseronokan pelanggan, impak kepada pelanggan, kepuasan terhadap kemudahan yang disediakan dan kepuasan terhadap tahap perkhidmatan yang diberi. Tahap keberkesanan setiap aktiviti juga perlu dikaji. Sehubungan itu, Pusat Sains Negara perlu membangunkan senarai petunjuk prestasi yang sesuai dan mewujudkan mekanisme tetap bagi mengumpul data-data mengenainya.

36.5.5. Menyediakan program pembangunan profesionalisme anggota terutamanya dalam menentukan kursus/latihan asas dan khusus yang diperlukan untuk jangka masa panjang oleh setiap anggota bagi meningkatkan tahap kemahiran dan kepakaran mereka.

36.5.6. Mengkaji untuk mewujudkan pakej insentif keahlian Pusat Sains Negara yang dapat menarik minat orang ramai terutamanya golongan remaja bagi menyertai pelbagai aktiviti yang ditawarkan oleh pusat berkenaan. Konsep ini yang lazimnya dilaksanakan di pusat sains di luar negara adalah salah satu cara bagi menjadikan golongan sasaran sebagai sebahagian daripada Pusat Sains Negara.

37. PROGRAM PENYELIDIKAN DAN PEMBANGUNAN

37.1. LATAR BELAKANG

37.1.1. Program Penyelidikan dan Pembangunan telah diperkenalkan oleh Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar (Kementerian) pada tahun 1988. Objektif utama pada ketika itu adalah untuk meningkatkan keupayaan penyelidik dan latihan dalam bidang penyelidikan dan pembangunan dengan memberi fokus untuk meningkatkan pertumbuhan serta pembangunan ekonomi dan sosial negara khususnya di sektor pertanian, perubatan, industri dan strategik. Di bawah Rancangan Malaysia Keenam, program ini telah diperluaskan kepada satu lagi sektor iaitu sains sosial. Peruntukan yang diluluskan untuk Rancangan Malaysia Keenam ialah RM589 juta. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Program Penyelidikan dan Pembangunan telah memberikan tumpuan kepada membiayai penyelidikan bidang-bidang keutamaan negara serta penyelidikan yang berorientasikan pasaran dan teknologi.

37.1.2. Projek yang dibiayai di bawah program ini terbahagi kepada 4 skim iaitu :-

37.1.2.1. *Intensification In Research Priority Area*

Skim ini bertujuan untuk membiayai penyelidikan oleh Institusi-institusi Penyelidikan dan Institusi-institusi Pengajian Tinggi dalam bidang-bidang yang diberikan keutamaan oleh negara. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, sejumlah 3,707 projek daripada 6,768 permohonan yang diterima telah diluluskan dengan melibatkan geran berjumlah RM708.21 juta.

37.1.2.2. *Industry Research And Development Scheme*

Skim ini dilancarkan pada bulan Mac 1997 bertujuan untuk menggalak dan meningkatkan aktiviti penyelidikan dan pembangunan di kalangan sektor swasta. Sejumlah RM100 juta telah diperuntukkan bagi tujuan ini.

37.1.2.3. *Multimedia Super Corridor Research And Development Scheme*

Skim ini bertujuan untuk membantu syarikat yang majoritinya dimiliki oleh rakyat Malaysia dan bertaraf Koridor Raya Multimedia untuk membangunkan teknologi multimedia dan aplikasi ke arah pembangunan

Koridor Raya Multimedia keseluruhannya. Sejumlah RM100 juta telah diperuntukkan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh bagi skim ini.

37.1.2.4. *Demonstration Application Grant Scheme*

Skim ini menggalakkan rakyat Malaysia untuk membudayakan penggunaan teknologi maklumat dan multimedia serta menganjur pembangunan industri perisian untuk lebih berdaya saing di pasaran global. Sejumlah RM50 juta telah diperuntukkan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh bagi skim ini.

37.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan adalah untuk menentukan sama ada pengurusan *Intensification In Research Priority Area* (IRPA), Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar telah dijalankan secara teratur ke arah mencapai matlamat yang ditetapkan.

37.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini tertumpu kepada IRPA kerana skim ini menerima peruntukan terbanyak berbanding dengan 3 skim lain yang masih di peringkat awal pelaksanaannya. Semakan Audit dijalankan terhadap rekod, fail dan dokumen berkaitan untuk tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh dan awal Rancangan Malaysia Kelapan serta menemu bual pegawai-pegawai di peringkat Kementerian dan pihak-pihak yang menerima pembiayaan. Sejumlah 87 (5.4%) daripada 1,624 projek IRPA di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh yang melibatkan Universiti Putra Malaysia (UPM), Universiti Teknologi Malaysia (UTM) dan Institut Kemajuan dan Penyelidikan Pertanian Malaysia (MARDI) telah dipilih untuk diaudit. Lawatan fizikal ke Institusi-institusi tersebut telah juga dijalankan. Bilangan projek yang diaudit adalah seperti berikut :-

JADUAL 150
BILANGAN PROJEK IRPA YANG DIAUDIT

INSTITUSI	BILANGAN PROJEK RMK7	BILANGAN PROJEK DIAUDIT	PERATUSAN PROJEK DIAUDIT (%)
Universiti Putra Malaysia	646	56	8.7
Universiti Teknologi Malaysia	404	20	5.0
MARDI	574	11	1.9
JUMLAH	1,624	87	5.4

Sumber : Unit Penyelidikan Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar

37.4. PENEMUAN AUDIT

37.4.1. PERANCANGAN

37.4.1.1. Proses Memberi Kelulusan

- a. Penyelidik dikehendaki mengemukakan permohonan untuk mendapatkan geran di bawah IRPA melalui borang permohonan yang telah ditetapkan. Setiap borang permohonan diperuntukkan bagi satu projek sahaja. Para penyelidik dikehendaki memberikan maklumat lengkap berhubung dengan penyelidikan yang akan dijalankan. Borang permohonan daripada penyelidik dikemukakan kepada Penyelaras Projek IRPA di Institusi berkenaan untuk dikemukakan kepada Jawatankuasa Penyelidikan di Institusi yang sama.
- b. Jawatankuasa Penyelidikan Institusi berkenaan perlu memastikan perkara-perkara berikut sebelum memperaku dan mengemukakan permohonan itu kepada Urusetia IRPA yang diwujudkan di bawah Unit Penyelidikan, Bahagian Sains Dan Teknologi di peringkat Kementerian:-
 - i. Semua permohonan telah diisi dengan lengkap dan teratur.
 - ii. Bidang penyelidikan adalah selaras dengan bidang yang dikenal pasti sebagai keutamaan negara.
 - iii. Ketua Penyelidik dan pasukan projek mempunyai kepakaran untuk membuat penyelidikan yang dicadangkan.
 - iv. Kos dan tempoh masa penyelidikan adalah munasabah.
- c. Urusetia IRPA Kementerian akan mengemukakan permohonan yang diperakukan oleh Jawatankuasa Penyelidik Institusi kepada Panel IRPA untuk menjalankan penilaian teknikal. Setelah itu, penilaian strategik akan dibuat dari aspek kewangan dan kesesuaian projek selaras dengan bidang keutamaan negara.
- d. Setelah kedua-dua penilaian dijalankan, permohonan yang diperakukan akan diluluskan oleh Jawatankuasa Penyelaras yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Kementerian. Keputusan ini seterusnya akan dimaklumkan kepada Majlis Penyelidikan Dan Kemajuan Sains Negara yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara yang berfungsi sebagai penasihat kepada pelaksanaan aktiviti-aktiviti penyelidikan sektor awam.

37.4.1.2. Penetapan Bidang Keutamaan

Bagi memastikan Projek Penyelidikan dan Pembangunan sentiasa memenuhi keperluan negara, Kementerian telah menetapkan bidang keutamaan negara. Bidang keutamaan negara akan dikaji setiap 2 tahun. Ianya ditentukan oleh satu jawatankuasa yang terdiri daripada pakar-pakar pelbagai bidang daripada universiti tempatan dan luar negara, Ketua-ketua Jabatan serta golongan profesional daripada agensi swasta. Bidang keutamaan yang telah dikenal pasti oleh kumpulan pakar tersebut kemudiannya disahkan oleh Majlis Penyelidikan Dan Kemajuan Sains Negara untuk dilaksanakan.

37.4.1.3. Kriteria Kelayakan Penerima

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Kementerian telah menetapkan Institusi-institusi yang layak menerima geran IRPA terdiri daripada :-

- a. Institusi Penyelidikan dan Institusi Pengajian Tinggi dalam sektor awam.
- b. Institusi Pengajian Tinggi Swasta yang ditetapkan. Geran IRPA juga diperluaskan kepada Institusi tersebut berikutan dengan keputusan Majlis Penyelidikan Dan Kemajuan Sains Negara pada bulan Disember 1998 sejajar dengan keperluan semasa. Satu Memorandum Persefahaman perlu ditandatangani di antara Ketua Setiausaha Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar yang mewakili pihak Kerajaan dengan Institusi yang menerima geran.

37.4.1.4. Proses dan Prosedur

- a. Bagi memudahkan pengurusan IRPA, Kementerian telah menyediakan garis panduan *Users' Manual For IRPA Programme* yang meliputi proses permohonan, penilaian dan kelulusan permohonan serta pelaksanaan dan pemantauan projek. Garis panduan ini telah disediakan dengan bantuan konsultan dari luar negara. Antara lain, garis panduan ini menetapkan semua projek yang dibiayai oleh geran IRPA perlu dilaksanakan mengikut pendekatan dan peruntukan yang telah diluluskan oleh Kementerian.
- b. Penyelidik-penyelidik boleh menerbitkan hasil penyelidikan mereka setelah mendapat kelulusan daripada pihak Institusi. Hasil penyelidikan adalah menjadi hak milik Institusi berkenaan dan Kerajaan.

37.4.1.5. Keperluan Guna Tenaga

Bagi menguruskan IRPA, Unit Penyelidikan, Bahagian Sains Dan Teknologi Kementerian memerlukan 21 jawatan yang terdiri daripada satu jawatan Terbuka gred 1; 4 jawatan Terbuka gred 2; 8 jawatan Terbuka gred 3; 2 jawatan gred M3; 5 jawatan gred N9 dan satu jawatan gred N11. Di samping itu, pada bulan Mac 2001, permohonan telah dibuat kepada Jabatan Perkhidmatan Awam untuk mewujudkan Unit Pemantauan Dan Pengawasan khusus bagi projek IRPA. Sejumlah 18 jawatan lagi telah dipohon meliputi satu jawatan gred M1; 4 jawatan gred M2; 6 jawatan gred M3; satu jawatan gred F3; 2 jawatan gred F5 dan 4 jawatan gred N9.

37.4.1.6. Latihan Kakitangan

Dalam usaha meningkatkan kemahiran dan kepakaran kakitangan Bahagian Sains Dan Teknologi terutamanya bagi mereka yang terlibat dalam pengurusan IRPA, antara latihan yang telah dirancang oleh Kementerian ialah :-

- a. Latihan Pengurusan Penyelidikan dan Pembangunan dalam dan luar negara bagi kakitangan Kementerian.
- b. Bengkel Pengurusan Penyelidikan dan Pembangunan bagi kakitangan dan individu yang terlibat di peringkat Institusi.

37.4.1.7. Pemantauan Terhadap Projek

- a. Bagi membolehkan Kementerian memantau projek-projek penyelidikan yang telah diberikan geran, semua penyelidik dari Institusi dikehendaki mengemukakan laporan berikut kepada Urusetia IRPA Kementerian :-
 - i. Laporan Kewangan (setiap suku tahun iaitu pada 31 Mac, 30 Jun, 30 September dan 31 Disember).
 - ii. Laporan Pencapaian *Milestone* (sekurang-kurangnya 2 kali setahun).
 - iii. Laporan Akhir Projek (3 bulan selepas projek siap).
 - iv. Laporan Faedah (18 bulan selepas projek siap bagi projek terpilih sahaja).
- b. Selain daripada menilai laporan di atas, Urusetia IRPA juga akan memantau kemajuan projek dengan membuat lawatan ke Institusi yang berkenaan.

37.4.1.8. Keperluan Kewangan

Anggaran belanjawan tahunan untuk IRPA adalah berdasarkan *trend* yang lalu. Peruntukan disediakan untuk projek sambungan dan projek baru. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, sejumlah RM1.2 billion telah dipohon untuk melaksanakan Program Penyelidikan dan Pembangunan Kementerian termasuk IRPA.

Pada umumnya, Kementerian telah membuat perancangan yang baik untuk melaksanakan IRPA.

37.4.2. PELAKSANAAN

37.4.2.1. Penetapan Bidang Keutamaan

Proses penetapan bidang keutamaan dibuat dari semasa ke semasa dan telah dilaksanakan dengan penglibatan pakar daripada pelbagai bidang. Sejak bermulanya Program Penyelidikan dan Pembangunan, jumlah/jenis bidang yang telah dikenal pasti sentiasa dikemas kini mengikut keperluan negara. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, bidang keutamaan yang telah dikenal pasti terbahagi kepada 9 sektor iaitu agro-industri; kesihatan; perkilangan; sumber semulajadi; sosio-ekonomi; perkhidmatan; sains dan kejuruteraan; alam sekitar serta pembinaan. Bagi Rancangan Malaysia Kelapan, keutamaan telah diberi kepada kategori penyelidikan iaitu *Experimental Applied Research*, *Prioritised Research* dan *Strategic Research* bagi bidang-bidang yang telah ditetapkan.

37.4.2.2. Penerima Geran

Bagi tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh, sejumlah 3,707 projek telah diluluskan oleh Majlis Penyelidikan Dan Kemajuan Sains Negara untuk diberikan geran IRPA berjumlah RM708.21 juta. Penerima geran adalah terdiri daripada Institusi Pengajian Tinggi Awam dan Swasta, Institusi Penyelidikan Awam dan Jabatan Kerajaan. Jumlah geran yang dikeluarkan kepada Institusi/Jabatan dalam tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh adalah seperti berikut :-

JADUAL 151
INSTITUSI YANG MENERIMA GERAN IRPA
BAGI RANCANGAN MALAYSIA KETUJUH

INSTITUSI/JABATAN	BILANGAN PROJEK	JUMLAH GERAN (RM Juta)
Institusi Pengajian Tinggi Awam	2,317	456.28
Institusi Pengajian Tinggi Swasta	6	0.56
Institusi Penyelidikan Awam	1,311	237.23
Jabatan Kerajaan	73	14.14
JUMLAH	3,707	708.21

37.4.2.3. Proses Permohonan Di Peringkat Institusi

- a. Menurut Garis Panduan IRPA, permohonan penyelidik perlu ditapis oleh Jawatankuasa Penyelidikan di peringkat Institusi sebelum dikemukakan kepada Urusetia IRPA Kementerian. Jawatankuasa Penyelidikan itu perlu memastikan setiap permohonan mempunyai ciri-ciri berikut :-
 - Lengkap.
 - Objektif projek menepati bidang keutamaan negara.
 - Ketua Penyelidik dan kumpulannya mempunyai kemampuan dari segi teknikal.
 - Kos dan tempoh projek adalah munasabah.
- b. Semakan Audit mendapati ketelitian Institusi dalam membuat penyemakan terhadap borang permohonan daripada penyelidik adalah diragui. Berdasarkan alasan yang diberi oleh Panel IRPA terhadap kes permohonan yang ditolak, sebab penolakan permohonan tersebut sepatutnya dikenal pasti dan diperbetulkan di peringkat Institusi sebelum dikemukakan kepada Panel IRPA.

37.4.2.4. Proses Penilaian Di Peringkat Kementerian

- a. Di peringkat Kementerian, peranan ahli panel amatlah penting kerana mereka bertanggungjawab membuat penilaian teknikal dan strategik terhadap projek yang diterima. Oleh itu, mereka yang dipilih sebagai ahli panel sepatutnya mempunyai pengetahuan dan kepakaran dalam bidang-bidang berkenaan. Semakan Audit mendapati kriteria khusus tentang pemilihan ahli panel tidak ditentukan. Asas pemilihan tertakluk kepada budi bicara Urusetia IRPA Kementerian.
- b. Adalah didapati semasa menjalankan penilaian teknikal, Panel IRPA tidak dapat menentukan dengan tepat sama ada projek penyelidikan yang dipilih telah/belum pernah dijalankan kerana mereka tidak dibekalkan dengan senarai lengkap projek yang telah dilaksanakan sejak bermulanya IRPA. Sungguhpun terdapat kes penolakan projek atas alasan ia pernah dilaksanakan, namun ia hanya berdasarkan pengetahuan di kalangan ahli panel. Selain itu, tiada ulasan penolakan projek secara terperinci yang boleh dijadikan rujukan bagi memperbaiki kelemahan dalam kertas cadangan bagi projek seterusnya. Sungguhpun *Terms Of Reference* ada menyatakan bahawa ahli panel boleh memberi peluang kepada penyelidik untuk menyuarakan pendapat mereka, namun prosedur ini tidak dilaksanakan.

- c. Pemeriksaan Audit juga mendapati beberapa Ketua Projek telah mengendalikan lebih daripada 2 projek dalam satu jangka masa. Dalam hal ini, adalah dikhuatiri sama ada Ketua Projek dapat memberikan tumpuan dan komitmen yang sepenuhnya terhadap sesuatu projek. Berdasarkan sampel yang dipilih, pihak Audit mendapati 117 (3.9%) daripada 2,996 penyelidik tergolong dalam kategori ini. Semakan Audit selanjutnya mendapati bidang-bidang penyelidikan yang diluluskan adalah merupakan bidang yang telah ditetapkan sebagai bidang keutamaan negara.
- d. Tiada sebarang ikatan dalam bentuk Memorandum Persefahaman dimeterai antara pemberi dan penerima geran. Ikatan ini adalah penting demi menjaga kepentingan Kerajaan serta menggalakkan penyelidik menjadi lebih komited dalam melaksanakan penyelidikan dengan cara yang cekap dan berkesan.

37.4.2.5. Status Pelaksanaan Projek

- a. Kementerian tidak mempunyai maklumat yang lengkap berhubung dengan status pelaksanaan IRPA di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Bagaimanapun, semakan Audit di 3 Institusi yang dipilih mendapati status kemajuan projek penyelidikan adalah seperti berikut:-

JADUAL 152
STATUS PELAKSANAAN PROJEK-PROJEK IRPA DI UPM, UTM DAN MARDI

STATUS PELAKSANAAN	INSTITUSI		
	UPM (Sumber Maklumat Bertarikh 15/10/01)	UTM (Sumber Maklumat Bertarikh 31/10/01)	MARDI (Sumber Maklumat Bertarikh 10/1/02)
Bilangan Projek Siap	229	46	334
Bilangan Projek Dalam Pelaksanaan	417	358	240
JUMLAH	646	404	574

- b. Hasil penyelidikan adalah suatu justifikasi yang subjektif dan sukar ditentukan tahap kejayaannya. Sesuatu projek penyelidikan akan dianggap berjaya sekiranya berlaku penemuan formula atau kaedah terbaru dalam penyelidikan dan penemuan tersebut dikomersilkan menjadi produk yang boleh dipasarkan untuk kegunaan ramai. Pihak Audit tidak dapat mengesahkan sejauh mana projek penyelidikan yang dibiayai oleh Kementerian telah berjaya kerana Kementerian tidak menyelenggara rekod yang lengkap mengenainya.

37.4.2.6. Kedudukan Guna Tenaga

- a. Kementerian telah memperolehi kesemua 21 jawatan yang diperlukan untuk Unit Penyelidikan. Bagaimanapun, hanya 10 (47.6%) jawatan yang diisi. Dengan ini terdapat 11 kekosongan jawatan yang terdiri daripada 2 jawatan Terbuka gred 2; 4 jawatan Terbuka gred 3; 2 jawatan gred M3; 2 jawatan gred N9 dan satu jawatan gred N11. Antara sebab berlakunya kekosongan jawatan ialah kerana kebanyakan jawatan tersebut merupakan jawatan yang perlu diisi oleh mereka yang mempunyai pengalaman dan kepakaran dalam bidang tertentu.
- b. Pada bulan November 2001, 10 daripada 18 jawatan yang dipohon untuk menubuhkan Unit Pemantauan Dan Pengawasan telah diluluskan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam. Berdasarkan kelulusan yang telah diberi, Unit ini juga akan bertanggungjawab terhadap pemantauan projek-projek penyelidikan lain di bawah Bahagian Sains Dan Teknologi Kementerian. Daripada 10 jawatan yang diluluskan hanya 2 jawatan telah diisi iaitu satu jawatan gred M1 dan satu jawatan gred M2.
- c. Semakan Audit mendapati program latihan bagi kakitangan Bahagian Sains Dan Teknologi Kementerian telah dilaksanakan sebagai mana yang dirancang. Antara kursus dan latihan yang telah dijalankan ialah *Workshop Technology Foresight - Tools For Managing The Future: Portfolio Approach*; *APEC R&D Management Training* dan *Contentance On Bio-Industry - The Future of Malaysia*.

37.4.2.7. Kawalan Terhadap Peruntukan Dan Perbelanjaan

- a. Daripada sejumlah RM1.2 bilion yang dipohon di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, RM1 bilion telah diluluskan untuk Program Penyelidikan dan Pembangunan. Bagi melaksanakan IRPA, sejumlah RM839.04 juta telah diperuntukkan dan RM778.07 juta telah dibelanjakan. Kedudukan peruntukan dan perbelanjaan mengikut tahun ialah seperti berikut :-

JADUAL 153
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN IRPA BAGI TEMPOH 1996 HINGGA 2000

TAHUN	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PERATUSAN (%)
1996	154.30	148.94	96.5
1997	161.73	143.84	88.9
1998	181.59	128.55	70.8
1999	191.83	190.40	99.3
2000	149.59	166.34	111.2
JUMLAH	839.04	778.07	92.7

- b. Geran IRPA yang telah dikeluarkan kepada Institusi-institusi bagi membiayai 3,707 projek penyelidikan berjumlah RM708.21 juta.
- c. Pihak Kementerian tidak mempunyai rekod mengenai jumlah perbelanjaan yang dibuat oleh penerima geran. Bagaimanapun, semakan Audit di 3 Institusi yang dipilih mendapati sejumlah RM217.17 juta daripada RM266.93 juta telah dibelanjakan untuk tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh dan meninggalkan baki berjumlah RM49.76 juta. Berikut diberikan butir-butirnya :-

JADUAL 154
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN GERAN IRPA BAGI 3 INSTITUSI

INSTITUSI	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	BAKI (RM Juta)
UPM	123.19	94.54	28.65
UTM	81.94	60.97	20.97
MARDI	61.80	61.66	0.14
JUMLAH	266.93	217.17	49.76

- d. Mesyuarat Pengurusan Program Penyelidikan dan Pembangunan IRPA yang diadakan pada bulan Mac 1998 telah memutuskan bahawa bayaran geran kepada Institusi-institusi hendaklah berpandukan kepada Laporan Kemajuan dan Laporan Kewangan yang dikemukakan oleh penyelidik. Sungguhpun pembayaran kepada Institusi dibuat secara berperingkat, tetapi ia tidak berpandukan kepada kedua-dua laporan tersebut. Ini telah menyebabkan sejumlah RM49.76 juta masih belum dibelanjakan oleh ketiga-tiga Institusi yang dilawati di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Semakan Audit selanjutnya mendapati tiada satu mekanisme atau peraturan diwujudkan mengenai tatacara bagi Institusi mengendalikan baki geran yang belum dibelanjakan bagi projek yang sedang dijalankan dan lebih dari projek siap. Bagi membolehkan Kerajaan mendapat manfaat daripada baki wang itu, Kementerian boleh mengkaji dan memberi pertimbangan mewujudkan satu tatacara bagi membolehkan Institusi-institusi berkenaan menggunakan baki geran/wang lebihan itu untuk dilabur dan mendapat pulangan daripadanya.
- e. Semakan Audit mendapati pihak Institusi berkenaan telah menggunakan wang lebihan mengikut budi bicara masing-masing tanpa merujuk kepada Kementerian seperti berikut :-

- i. Mesyuarat Jawatankuasa Penyelidikan Universiti Putra Malaysia yang diadakan pada bulan Ogos 2000 telah memutuskan supaya wang lebihan itu digunakan untuk penyelidikan jangka pendek.
 - ii. Di Universiti Teknologi Malaysia, wang lebihan digunakan untuk membiayai lain-lain penyelidikan.
 - iii. Di Institut Penyelidikan dan Pembangunan Pertanian Malaysia (MARDI), wang lebihan digunakan untuk tujuan penambahbaikan hasil penyelidikan sebelum ia dipatenkan.
- f. Pemeriksaan terhadap Sistem Kawalan Perbelanjaan telah dijalankan terhadap 87 daripada 1,624 projek dan mendapati perkara berikut :-
- i. Buku Vot/Rekod Kewangan bagi 72 (82.8%) daripada 87 projek tidak disediakan. Jika ada yang disediakan, ia tidak mengandungi maklumat yang lengkap.
 - ii. Fail-fail projek tidak diselenggara dengan memuaskan kerana dokumen-dokumen sokongan bagi perbelanjaan tidak difailkan dengan teratur.
 - iii. Perbelanjaan sesuatu projek dikenakan kepada peruntukan projek lain.
 - iv. Dua projek mempunyai kod projek IRPA yang sama.
- g. Semakan Audit terhadap pembelian dan penyelenggaraan aset di 3 Institusi yang dipilih mendapati kurang kawalan oleh Ketua Projek terhadap penerimaan, perekodan, penyimpanan, pergerakan, penggunaan serta pemeriksaan terhadap harta modal dan inventori. Akibatnya sebahagian daripada harta modal, inventori dan stok bekalan tidak dapat dikesan.

37.4.2.8. Pematuhan Terhadap Garis Panduan

- a. Kementerian telah menetapkan beberapa syarat mengenai perbelanjaan dalam Garis Panduan IRPA seperti berikut :-
- i. Pembinaan infrastruktur tidak dibenarkan.
 - ii. Perbelanjaan pengangkutan dalam dan luar negeri perlu berkait secara langsung dengan projek.
 - iii. Bayaran sewaan hanya dibenarkan untuk ruang bangunan dan peralatan yang berkaitan secara langsung dengan projek.

- b. Semakan Audit mendapati geran IRPA dibelanjakan untuk tujuan yang tidak menepati Garis Panduan IRPA seperti membina garaj, membersihkan kawasan persekitaran Institusi, membeli perabot dan peralatan pejabat serta membayar yuran keahlian kelab. Berikut diberikan beberapa contoh perbelanjaan yang tidak dibenarkan mengikut Institusi yang diaudit :-

JADUAL 155
JENIS-JENIS PERBELANJAAN YANG TIDAK DIBENARKAN

INSTITUSI	JUMLAH PERBELANJAAN (RM Juta)	JENIS PERBELANJAAN
Universiti Putra Malaysia	0.98	- Pembinaan infrastruktur, kerja-kerja pembersihan kawasan termasuk memotong rumput, pembelian perabot, peralatan pejabat dan pembinaan garaj. - Pembayaran bil telefon, pembaikan dan penyelenggaraan bangunan/makmal dan peralatannya. - Pembayaran yuran keahlian tahunan menganggotai sesebuah kelab.
Universiti Teknologi Malaysia	0.10	- Pembaikan ruang pejabat. - Pembelian peralatan dan perabot.
MARDI	0.06	Perkhidmatan pemasangan komputer, keraian dan pembaikan hawa dingin.
JUMLAH	1.14	

Sumber : Baucar Bayaran dan Dokumen Sokongan Asal

- c. Garis Panduan IRPA telah juga menetapkan bahawa pembelian peralatan yang berkaitan dengan bangunan atau makmal tidak boleh dibiayai daripada geran IRPA kecuali mendapat kelulusan daripada Kementerian. Semakan Audit mendapati Universiti Putra Malaysia, Universiti Teknologi Malaysia dan MARDI telah membelanjakan sejumlah RM699,470 untuk membeli komputer dan peralatannya tanpa kelulusan Kementerian. Adalah didapati juga sebahagian daripada komputer tersebut telah dibeli melebihi keperluan.
- d. Garis Panduan IRPA menyatakan bahawa peruntukan bagi gaji dan elaun secara bulanan atau berasaskan hari bekerja boleh dibayar kepada pekerja sementara dan secara kontrak untuk menjalankan penyelidikan. Pihak Audit mendapati Universiti Teknologi Malaysia telah mengambil pelajar tempatan dan luar negara sebagai pekerja sementara atau secara kontrak untuk menjalankan sebahagian daripada projek penyelidikan. Bagaimanapun, mereka tidak dibayar gaji dan elaun mengikut garis panduan tersebut. Sebaliknya ditawarkan Skim Biasiswa yang meliputi yuran pengajian pelajar, elaun sara hidup dan elaun bulanan. Jumlah pembiayaan bagi tempoh 1996 hingga 2001 ialah RM8.53 juta.

37.4.2.9. Pengurusan Harta Intelekt

- a. Garis panduan yang dikeluarkan oleh Kementerian telah menetapkan semua hasil penyelidikan yang dikomersilkan hendaklah didaftarkan sebagai Harta Intelekt Milik Kerajaan dan pendapatan daripadanya diperakaun dan diagihkan mengikut ketetapan peraturan.
- b. Kementerian telah menubuhkan Jawatankuasa Pengurusan Harta Intelekt pada tahun 2000 dan Unit Komersilisasi Kementerian pada bulan Ogos 2001. Bagaimanapun, Jawatankuasa tersebut masih belum melaksanakan fungsinya seperti mana kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 5 Tahun 1999 kerana tiada sebarang hasil penyelidikan yang didaftarkan dengan Kementerian. Semakan Audit juga tidak dapat menentukan jumlah sebenar projek penyelidikan yang telah dikomersilkan kerana Kementerian tidak mempunyai maklumat terkini mengenainya.

37.4.2.10. Pengurusan Maklumat

Kementerian telah mengambil langkah untuk mengadakan satu sistem bagi menyeragamkan penyimpanan maklumat semua Institusi yang menerima geran melalui Sistem MIS-IRPA. Sistem yang berharga RM1.09 juta ini dikendalikan oleh sebuah syarikat tempatan. Projek pembangunan MIS-IRPA ini dimulakan pada bulan April 1997. Bagaimanapun, sistem ini tidak dapat beroperasi mengikut perancangan disebabkan masalah perisian dan ketiadaan modul untuk mengesan kemajuan projek. Kelemahan ini menyukarkan pelaksanaan dan pemantauan projek di peringkat Kementerian.

Adalah didapati beberapa kelemahan dalam pelaksanaan IRPA, khususnya di peringkat Institusi (penerima geran). Antara kelemahan tersebut ialah Institusi yang telah menggunakan geran untuk tujuan selain daripada yang diluluskan. Rekod-rekod berkenaan projek penyelidikan IRPA juga tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini di peringkat Kementerian dan Institusi.

37.4.3. PEMANTAUAN

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Kementerian memberikan tumpuan yang lebih terhadap pemantauan hasil projek penyelidikan yang dijalankan. Pemantauan mengandungi penilaian terhadap *output* projek, *organizational outcomes* dan impak kepada sektor penyelidikan atau negara. Pemantauan IRPA dibahagikan kepada 3 peringkat iaitu pemantauan projek oleh pihak Institusi serta pemantauan IRPA keseluruhannya oleh Unit Penyelidikan, Bahagian Sains Dan Teknologi Kementerian dan Majlis Penyelidikan Dan Kemajuan Sains Negara.

37.4.3.1. Pemantauan Di Peringkat Institusi

Adalah didapati 2 jenis pemantauan oleh Jawatankuasa Penyelidikan di peringkat Institusi iaitu :-

a. Pemantauan Terhadap Laporan Projek

- i. Menurut Garis Panduan IRPA, semua Ketua Penyelidik perlu mengemukakan laporan-laporan berikut melalui Unit Penyelidikan Institusi kepada Urusetia IRPA Kementerian mengikut format yang telah ditetapkan :-
 - Laporan Kewangan (setiap suku tahun).
 - Laporan Pencapaian *Milestone* (setiap kali *milestone* tercapai atau sekurang-kurangnya 2 kali setahun iaitu pada 30 Jun dan 31 Disember).
 - Laporan Akhir Projek (3 bulan setelah projek siap).
 - Laporan Faedah (18 bulan selepas projek siap bagi projek-projek terpilih sahaja).
- ii. Semakan Audit terhadap 87 projek mendapati kebanyakan Ketua Penyelidik tidak mengemukakan laporan yang tersebut di atas. Laporan-laporan tersebut hanya disimpan di peringkat Institusi sahaja. Di antara sebab berlakunya perkara ini adalah kerana tiada peringatan dan maklum balas daripada Kementerian. Ketiadaan laporan-laporan ini boleh menjejaskan keputusan Kementerian terhadap perancangan aktiviti IRPA pada masa akan datang.

b. Pemantauan Oleh Pihak Pengurusan Unit Penyelidikan

Pemeriksaan Audit mendapati lawatan oleh Urusetia Unit Penyelidikan Institusi tidak dilaksanakan secara berkala dan berterusan bagi menilai prestasi projek penyelidikan.

37.4.3.2. Pemantauan Di Peringkat Kementerian

- a. Di peringkat Kementerian, selain dari pemantauan terhadap 4 jenis laporan yang dikemukakan oleh pihak Institusi, pihak Kementerian juga perlu melaksanakan pemantauan seperti berikut :-
 - i. *Progress Monitoring* perlu dijalankan oleh para penilai yang disyorkan oleh Panel IRPA dengan mengisi *Progress Monitoring Form* berdasarkan penilaian ke atas Laporan Kewangan dan Laporan Pencapaian *Milestone*.

- ii. *Benefit Assessment* pula dijalankan oleh para penilai yang disyorkan oleh Panel IRPA dengan mengisi *Benefit Assessment Form* berdasarkan penilaian terhadap Laporan Faedah. Hanya projek penyelidikan yang terpilih sahaja tertakluk kepada proses ini.

Semakan Audit mendapati pemantauan tersebut tidak dilaksanakan di peringkat Kementerian.

- b. Garis Panduan IRPA juga telah menetapkan bahawa Urusetia IRPA Kementerian dan Panel IRPA perlu memantau kemajuan dan hasil projek dengan mengadakan lawatan berkala ke Institusi yang berkenaan. Semakan Audit mendapati perkara ini tidak dilaksanakan. Di samping itu, laporan-laporan yang dikemukakan oleh Institusi tidak dianalisis untuk menilai *output* projek, *organizational outcomes* dan impak kepada sektor berkenaan atau negara.
- c. Pemantauan yang secukupnya tidak dapat dijalankan kerana tiada satu unit khas diwujudkan untuk melaksana tugas pemantauan di peringkat Kementerian. Adalah didapati hanya 2 pegawai ditugaskan untuk menjalankan pemantauan di samping menjalankan tugas hakiki mereka. Sungguhpun penubuhan Unit Pemantauan dan Pengawasan di peringkat Kementerian telah diluluskan pada bulan November 2001 tetapi sehingga kini ia masih belum beroperasi sepenuhnya. Ini disebabkan hanya 2 daripada 10 jawatan yang diisi.

37.4.3.3. Pemantauan Oleh Majlis Penyelidikan Dan Kemajuan Sains Negara

Pemantauan oleh Majlis Penyelidikan Dan Kemajuan Sains Negara adalah melalui laporan yang dibentangkan dalam mesyuarat-mesyuaratnya. Bagaimanapun, laporan tersebut tidak memberi penekanan kepada kemajuan atau status pelaksanaan projek IRPA. Dengan ketiadaan analisis terhadap prestasi projek dan kewangan, secara tidak langsung ia akan menjejaskan perancangan pada masa akan datang. Perkara ini juga tidak dapat menjamin bahawa objektif Program Penyelidikan dan Pembangunan yang dilaksanakan oleh Kerajaan dapat dicapai dalam tempoh yang ditetapkan dan wang awam yang diperuntukkan bagi tujuan ini digunakan dengan cekap, ekonomi dan berkesan.

37.4.3.4. Penilaian Semula

- a. Bahagian Sains Dan Teknologi Kementerian telah membuat penilaian semula terhadap prestasi keseluruhan projek penyelidikan IRPA terdahulu terutamanya dari segi pengurusan IRPA di peringkat

Kementerian. Sebagai contoh, hasil daripada penilaian yang dibuat oleh pakar perunding luar negara terhadap prestasi pengurusan Rancangan Malaysia Keenam, *Users' Manual For IRPA Programme* telah dikeluarkan. Garis panduan ini telah digunakan sebagai rujukan untuk pelaksanaan projek IRPA di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Pada akhir Rancangan Malaysia Ketujuh, Kementerian juga telah mengkaji semula garis panduan yang sedia ada dan menerbitkan Garis Panduan *Users' Manual For IRPA Programme 8th Malaysia Plan*. Antara pembaharuan yang terdapat dalam garis panduan tersebut ialah seperti berikut :-

- Membahagikan projek-projek penyelidikan IRPA kepada 3 bahagian iaitu *Experimental Applied Research*, *Prioritised Research* dan *Strategic Research*;
 - Memperincikan tentang perbelanjaan yang dibenarkan;
 - Membenarkan peruntukan tambahan 2.5% daripada jumlah keseluruhan geran yang diluluskan kepada setiap Institusi sebagai bayaran mengurus;
 - Memperkenalkan cara baru dalam proses meluluskan permohonan projek-projek penyelidikan; dan
 - Menetapkan keperluan menandatangani Memorandum Persefahaman di antara Kementerian dan penerima geran IRPA.
- b. Penilaian pencapaian projek penyelidikan IRPA bagi Rancangan Malaysia Ketujuh telah dibuat pada tahun 2001. Untuk tujuan ini, Kementerian telah menghantar borang soal selidik kepada Institusi-institusi bagi mendapatkan maklum balas mengenai projek-projek penyelidikan IRPA. Daripada 3,707 borang yang dikemukakan, lebih kurang 2,577 borang (69.5%) dikembalikan oleh Institusi berkenaan. Setakat ini, pihak Kementerian sedang membuat analisis terhadap soal selidik yang dikemukakan oleh Institusi.

37.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar telah merancang pengurusan IRPA dengan memuaskan. Namun pelaksanaannya masih kurang teratur kerana masalah yang ketara dari segi pemantauan. Antara punca utama ialah kekurangan guna tenaga bagi pengurusan dan pemantauan program serta ketiadaan garis panduan yang lengkap. Bagaimanapun, pihak Kementerian telah mengambil inisiatif untuk mengatasi masalah-masalah berbangkit dari semasa ke semasa. Sehubungan itu, pihak Audit berpendapat

Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar perlu melaksanakan perkara-perkara berikut :-

37.5.1. Memantapkan lagi Unit Pemantauan dan Pengawasan dengan mengisi penuh jawatan yang telah diluluskan dan merangka mekanisme pemantauan yang strategik.

37.5.2. Memantapkan aktiviti Unit Komersilisasi bagi tujuan pengkomersilan hasil penyelidikan dan mensyaratkan semua Institusi mematuhi Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 5 Tahun 1999 mengenai pengurusan harta intelek.

37.5.3. Mengisi segera semua jawatan kosong di Unit Penyelidikan selaras dengan beban tugas yang bertambah.

37.5.4. Mewujudkan Sistem Maklumat yang lebih efisien iaitu dilengkapi dengan maklumat penyelidikan lepas, semasa dan projek penyelidikan yang telah diluluskan tetapi masih belum dilaksanakan untuk memudahkan pemantauan dan rujukan.

37.5.5. Menetapkan kriteria untuk melantik ahli-ahli Panel IRPA dan pakar dalam bidang yang berkaitan supaya terdapat keseragaman dalam proses pelantikan. Pengambilan lebih banyak ahli panel profesional daripada luar negara juga dapat membantu meningkatkan lagi tahap profesionalisme dalam membuat penilaian dan keputusan.

37.5.6. Memastikan Memorandum Persefahaman ditandatangani di antara pemberi dan penerima geran. Perkara ini perlu bagi mewujudkan rasa tanggungjawab di pihak penerima geran dan menjaga kepentingan Kerajaan.

37.5.7. Mengenakan syarat supaya setiap projek atau projek-projek yang dipilih, diperiksa oleh Juruaudit Bebas untuk menentukan pematuhan kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan.

37.5.8. Menambahbaikkkan Garis Panduan IRPA dengan mengambil kira perkara-perkara berikut :-

- a. Menubuhkan akaun berasingan di setiap Institusi bagi mengakaunkan peruntukan dan perbelanjaan IRPA untuk memudahkan pemantauan.
- b. Tatacara mengenai pelaburan baki geran yang belum dibelanjakan dan penggunaan wang lebihan daripada projek.
- c. Had mengenai bilangan projek yang boleh dikendalikan oleh setiap penyelidik.
- d. Peraturan mengenai projek-projek yang dibuat secara usaha sama dengan lain-lain agensi Kerajaan atau swasta.

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN

38. JABATAN PENGANGKUTAN JALAN

- PENGURUSAN TAWARAN NOMBOR PENDAFTARAN KENDERAAN

38.1. LATAR BELAKANG

38.1.1. Jabatan Pengangkutan Jalan bertanggungjawab untuk mendaftar dan melesen semua jenis kenderaan bermotor, menguji dan mengeluarkan lesen kepada pemandu serta menguatkuasakan Akta Pengangkutan Jalan 1987. Jabatan mempunyai 72 pejabat di seluruh negara.

38.1.2. Bahagian Pendaftaran dan Pelesenan Kenderaan, Jabatan Pengangkutan Jalan bertanggungjawab untuk mendaftar dan melesen semua jenis kenderaan bermotor. Bahagian ini juga bertanggungjawab untuk menguruskan pengeluaran tawaran nombor pendaftaran kenderaan.

38.1.3. Kutipan hasil dari tawaran nombor pendaftaran kenderaan telah meningkat daripada RM35.87 juta pada tahun 1999 menjadi RM42.23 juta pada tahun 2000 dan terus meningkat menjadi RM58.98 juta pada tahun 2001. Jumlah kutipan hasil daripada nombor pendaftaran berbanding dengan jumlah keseluruhan hasil Jabatan Pengangkutan Jalan adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 156
KUTIPAN HASIL TAWARAN NOMBOR PENDAFTARAN KENDERAAN
BERBANDING DENGAN JUMLAH HASIL JABATAN PENGANGKUTAN JALAN

BUTIRAN	1999 (RM Juta)	2000 (RM Juta)	2001 (RM Juta)
Hasil Daripada Tawaran Nombor Pendaftaran	35.87	42.23	58.98
JUMLAH HASIL KESELURUHAN*	2,348.69	2,519.47	2,220.06

(*) - Termasuk Cukai Jalan

38.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Kajian ini adalah untuk menentukan sama ada pengurusan tawaran nombor pendaftaran kenderaan dibuat dengan teratur dan mematuhi undang-undang serta peraturan-peraturan yang dikeluarkan oleh Jabatan mengenainya.

38.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini meliputi pengurusan tawaran nombor pendaftaran kenderaan bagi tempoh 1999 hingga 2001 yang melibatkan 2,550 sampel (nombor siri pendaftaran kenderaan). Kajian juga meliputi pengurusan nombor pendaftaran khas yang diluluskan kepada 4 syarikat pengeluar kenderaan, 3 persatuan sukan dan satu syarikat pengangkutan awam. Pemeriksaan Audit dilakukan terhadap rekod-rekod yang berkaitan serta menemu bual pegawai-pegawai di Kementerian Pengangkutan Malaysia, Ibu Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan, Pejabat-pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur; Selangor; Perak; Pulau Pinang; Melaka dan Johor.

38.4. PENEMUAN AUDIT

38.4.1. PERANCANGAN

Peraturan Tawaran Nombor Pendaftaran Kenderaan

38.4.1.1. Mengikut *Motor Vehicles (Registration and Licensing) Rules* 1959, nombor pendaftaran kenderaan boleh dikendalikan melalui kaedah yang ditetapkan oleh Menteri Pengangkutan. Ketua Pengarah Jabatan Pengangkutan Jalan telah mengeluarkan Arahan Jabatan Bilangan 6 Tahun 1997 dan Bilangan 6 Tahun 2000 yang menerangkan prosedur yang perlu diikuti berhubung dengan pengurusan tawaran nombor pendaftaran kenderaan.

38.4.1.2. Arahan Jabatan tersebut telah menetapkan perkara-perkara berikut :-

- a. Pengurusan tawaran nombor pendaftaran kenderaan hanya dibuat oleh pejabat-pejabat cawangan utama iaitu Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan negeri sahaja.
- b. Permohonan tawaran nombor pendaftaran kenderaan perlu disertakan dengan bayaran tempahan bersamaan dengan 10% dari harga tawaran atau bayaran minimum RM200. Bayaran tersebut dibuat dalam bentuk draf bank atau wang pos atas nama Jabatan Pengangkutan Jalan. Bakinya berjumlah 90% lagi perlu dibayar dalam tempoh 2 minggu dari tarikh surat tawaran diterima daripada Jabatan Pengangkutan Jalan.
- c. Pemohon juga diminta mengemukakan sampul surat beralamat sendiri untuk membolehkan Jabatan mengembalikan semula draf bank/wang pos kepada mereka yang tidak berjaya. Draft bank/wang pos tersebut akan dikembalikan dalam tempoh 2 minggu selepas keputusan tawaran dibuat oleh Lembaga Tawaran.

- d. Arahan berkenaan juga membahagikan nombor-nombor kepada 3 kategori utama iaitu :-
- i. “Nombor-nombor Bernilai Utama” (*Golden Numbers*) bermaksud nombor-nombor dari kategori satu angka dan sentiasa menjadi keutamaan dan bernilai tertinggi. Nombor-nombor tersebut ialah 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dan 10.
 - ii. “Nombor-nombor Menarik” bermaksud suatu nombor dari kategori yang bersamaan yang sentiasa mendapat tawaran dan bernilai tinggi. Antara nombor tersebut ialah seperti 11, 16, 22, 38, 88, 333, 888, 1111, 5555 dan 9999.
 - iii. “Nombor Popular” bermaksud suatu nombor dari kategori selain dari yang tersebut di atas tetapi mendapat tawaran yang baik dan bernilai sederhana. Contoh nombor tersebut ialah 20, 23, 69, 100, 1001, 2288, 5335, 6868, 7070, 8181, 9933 dan mana-mana nombor pendaftaran lain yang dipohon.
- e. Nombor siri yang tidak dipohon semasa tawaran dibuka tetapi dikategorikan sebagai bernilai utama, menarik atau popular hendaklah ditawarkan semula sepanjang tempoh nombor siri berkenaan aktif. Jika tiada juga tawaran diterima, harga minimum RM800 perlu dikenakan bagi nombor yang bernilai utama dan menarik manakala RM200 bagi nombor yang popular.
- f. Nama pemohon yang berjaya mendapat tawaran, nombor siri pendaftaran yang dipohonnya dan harga yang ditawarkannya perlu dipamerkan di Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan berkenaan.
- g. Mereka yang berjaya mendapatkan sesuatu nombor yang dipohonnya hendaklah mendaftarkan kenderaan mereka dalam tempoh 3 hingga 6 bulan. Bagaimanapun, tempoh ini boleh dilanjutkan dengan kelulusan Pengarah Jabatan Pengangkutan Jalan negeri yang berkenaan.

38.4.1.3. Menteri Pengangkutan telah meluluskan 14 jenis nombor pendaftaran khas kenderaan (plat khas) untuk didaftarkan pada kenderaan-kenderaan tertentu iaitu PROTON, SUKOM, PERODUA, SATRIA, TIARA, KRISS, PUTRA, LOTUS, JAGUH, GP, BAMbee, WAJA, JUARA dan PUTRAJAYA. Tujuan pemberian nombor-nombor ini kecuali nombor pendaftaran khas PUTRAJAYA ialah untuk membantu syarikat-syarikat pengeluaran kenderaan/persatuan berkenaan mengiklankan kenderaan yang dikeluarkan/aktiviti yang dijalankan. Nombor-nombor ini ditawarkan kepada orang ramai oleh syarikat/persatuan berkenaan. Bayaran nombor

pendaftaran kenderaan adalah ditetapkan oleh syarikat/persatuan berkenaan. Bagi nombor pendaftaran khas PUTRAJAYA, tawarannya diuruskan sepenuhnya oleh Jabatan Pengangkutan Jalan.

38.4.1.4. Selaras dengan ketetapan yang dibuat oleh Kerajaan pada bulan November 1997, hasil yang diterima dari jualan nombor pendaftaran khas ini yang diuruskan oleh syarikat akan dibahagikan mengikut nisbah iaitu 30% kepada Kerajaan dan 70% kepada syarikat berkenaan. Penetapan pembahagian hasil jualan ini meliputi semua jenis nombor pendaftaran khas kecuali nombor pendaftaran SUKOM dan GP. Semua hasil jualan dari tawaran nombor pendaftaran khas SUKOM diserahkan kepada syarikat berkenaan untuk menampung perbelanjaan Sukan Komanwel. Bagi nombor pendaftaran khas GP pula, ianya digunakan untuk kenderaan yang terlibat semasa Kejohanan Formula 1 di Malaysia bagi tempoh 1999 hingga 2004. Bagi nombor pendaftaran khas JUARA dan PERODUA yang bermula dari siri 1002 hingga 2020, Menteri Pengangkutan telah meluluskan supaya hasil jualannya dibahagikan sama rata (50:50) antara Kerajaan dan syarikat.

Secara umumnya, Jabatan Pengangkutan Jalan mempunyai perancangan yang teratur untuk menguruskan tawaran nombor pendaftaran kenderaan.

38.4.2. PELAKSANAAN

38.4.2.1. Pengurusan Tawaran Nombor Pendaftaran Kenderaan

- a. Mengikut Arahan Jabatan Bilangan 6 Tahun 2000, mana-mana permohonan tawaran nombor pendaftaran akan terbatal dengan sendirinya sekiranya pemohon tidak menyertakan bayaran tempahan 10% dari harga tawaran atau tidak kurang daripada RM200 sebagai bayaran minimum. Semakan Audit mendapati 5 Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan yang dilawati iaitu di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur; Pulau Pinang; Perak; Johor dan Melaka tidak mematuhi sepenuhnya arahan ini. Adalah didapati 159 kes pemohon tidak menyertakan bayaran tempahan berjumlah RM101,811. Semakan lanjut mendapati pemohon-pemohon tersebut telah berjaya mendapatkan nombor pendaftaran yang dipohon. Butir-butirnya adalah seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 157
PERMOHONAN TAWARAN TANPA BAYARAN TEMPAHAN

PEJABAT JPJ NEGERI	BILANGAN KES	JUMLAH TEMPAHAN YANG SEPATUTNYA DIBAYAR (RM)
Wilayah Persekutuan KL	65	48,134
Pulau Pinang	58	29,212
Perak	13	2,850
Johor	4	1,720
Melaka	19	19,895
JUMLAH	159	101,811

- b. Prosedur pendaftaran kenderaan menetapkan pemohon hendaklah menyertakan borang permohonan yang lengkap untuk proses pendaftaran. Sekiranya nombor untuk didaftarkan adalah nombor yang diperolehi melalui sistem tawaran, resit bayaran tempahan 10% bersama dengan resit bayaran 90% mestilah disertakan dan semua dokumen difailkan secara berkelompok. Sehubungan itu, 953 urus niaga yang melibatkan bayaran berjumlah RM6.67 juta tidak dapat disahkan sama ada pemohon yang berjaya telah menjelaskan baki bayaran sebelum mendaftar kenderaan mereka. Sejumlah RM3.47 juta daripadanya adalah melibatkan Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, RM1.36 juta di Pulau Pinang dan yang lainnya di Pejabat-pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan Perak; Johor dan Melaka. Perkara ini berlaku kerana sistem komputer Jabatan tidak diprogramkan untuk menyemak jumlah yang ditawarkan oleh pemohon dan dibayar sebelum pendaftaran dibuat.
- c. Jabatan Pengangkutan Jalan negeri diberi kuasa untuk mengasingkan nombor yang menarik minat yang tinggi dari orang ramai terutama nombor dalam kategori bernilai utama dan menarik. Semakan Audit terhadap data yang diperolehi dari Bahagian Teknologi Maklumat, Ibu Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan sehingga bulan September 2001, menunjukkan sejumlah 3,953 nombor siri yang belum didaftarkan. Jumlah ini termasuk 85 nombor siri yang bernilai utama dan menarik. Adalah dianggarkan sejumlah RM0.90 juta dapat dipungut sekiranya nombor ini ditawarkan semula. Selain dari itu, hasil-hasil lain yang akan diterima ialah bayaran pendaftaran kenderaan, cukai jalan dan bayaran tuntutan hak milik oleh syarikat kewangan. Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan yang terlibat ialah di Johor, Selangor, Perak, Pulau Pinang, Melaka dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur

adalah yang paling banyak menyimpan nombor kenderaan yang belum didaftarkan iaitu 1,467 di mana hasil yang boleh dipungut dianggarkan berjumlah RM0.41 juta. Bagaimanapun, berdasarkan maklumat yang terbaru diterima, sebahagian daripada nombor pendaftaran yang diasingkan di Jabatan Pengangkutan Jalan Pulau Pinang telah diluluskan untuk didaftarkan ke atas kenderaan berat terpakai yang diimport. Jabatan Pengangkutan Jalan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur juga telah menawarkan semula nombor siri yang tidak aktif.

- d. Lawatan Audit ke Pejabat-pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan mendapati semua nama pemohon yang berjaya mendapat nombor yang ditawarkan, telah dipamerkan bersama-sama dengan harga yang ditawarkannya untuk makluman umum.

38.4.2.2. Permohonan Terhadap Nombor-nombor Pendaftaran Khas Kenderaan (Plat Khas)

- a. Semua syarikat yang memohon nombor pendaftaran khas kenderaan dikehendaki membahagikan hasil jualan nombor khas ini mengikut nisbah 30% kepada Kerajaan dan 70% kepada syarikat kecuali nombor khas SUKOM dan GP yang mempunyai syarat-syarat berasingan. Semakan Audit mendapati syarikat yang mengendalikan nombor siri PROTON dan PERODUA mematuhi syarat-syarat yang telah ditetapkan di mana hasil jualan bagi setiap nombor khas yang dijual telah dijelaskan dengan segera kepada Kerajaan. Syarikat yang menguruskan penjualan 2,021 nombor khas PROTON telah menjelaskan bayaran kepada Jabatan secara *token* berjumlah RM200,000 manakala syarikat PERODUA telah menjelaskan bayaran berjumlah RM0.21 juta iaitu 30% dari hasil jualan 779 nombor yang berjumlah RM0.69 juta. Syarikat usahasama yang menguruskan nombor khas SATRIA dan TIARA sepatutnya menjelaskan bayaran berjumlah RM0.95 juta dari hasil jualannya berjumlah RM3.17 juta kepada Kerajaan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati syarikat tersebut hanya menjelaskan RM0.57 juta kerana pembahagian hasil ini dibuat setelah ditolak kos perbelanjaan syarikat termasuk derma yang diberi kepada Badan-badan tertentu. Kekurangan pembahagian hasil ini tidak mengikut perjanjian di mana Kerajaan sepatutnya menerima pembahagian 30% dari hasil jualan kasar.
- b. Bagi nombor khas PUTRA, sebanyak 74 dari 2,003 nombor pendaftaran khas yang diluluskan telah dijual dengan harga RM1,000 setiap satu. Sehingga kini didapati syarikat berkenaan masih belum menjelaskan sejumlah RM22,200 kepada Kerajaan. Syarikat yang mengendalikan

nombor KRISS, JAGUH, BAMbee dan JUARA juga masih belum membuat sebarang bayaran sehingga kini. Bagaimanapun, bayaran nombor LOTUS berjumlah RM96,585 dan nombor WAJA berjumlah RM111,803 telah dijelaskan. Butir-butir lanjut mengenai kedudukan bayaran kepada Kerajaan berhubung dengan nombor pendaftaran khas kenderaan adalah seperti Jadual berikut :-

JADUAL 158
KEDUDUKAN BAYARAN KEPADA KERAJAAN
BAGI NOMBOR PENDAFTARAN KHAS KENDERAAN

JENIS	TARIKH DILULUSKAN	JUMLAH NOMBOR PENDAFTARAN DILULUSKAN	HASIL SEBENAR DITERIMA SEHINGGA BULAN APRIL 2002 (RM)
PROTON	18.06.1985	2,021	200,000
SUKOM	18.03.1994	2,020	PERCUMA
PERODUA	16.06.1994	2,021	207,405
SATRIA	22.11.1994	1,002	326,315
TIARA	13.12.1995	2,001	241,408
KRISS	16.09.1996	5,000	Belum bayar
PUTRA	07.01.1997	2,003	Belum bayar
LOTUS	22.10.1997	2,001	96,585
JAGUH	17.06.1999	2,002	Belum bayar
GP	21.07.1999	100	PERCUMA
BAMbee	19.04.2000	500	Belum bayar
WAJA	22.08.2000	2,020	111,803
JUARA	21.08.2001	1,000	Belum bayar
JUMLAH		23,691	1,183,516

38.4.2.3. Pengurusan Hasil Tawaran Nombor Pendaftaran Kenderaan

Dari analisis yang dijalankan terhadap penerimaan hasil dari sistem tawaran nombor pendaftaran kenderaan, adalah didapati sistem ini secara tidak langsung telah membantu meningkatkan hasil Jabatan Pengangkutan Jalan. Analisis terhadap data tersebut menunjukkan harga tawaran yang tertinggi bagi nombor yang bernilai utama ialah RM69,300 bagi nombor siri 1 yang dikeluarkan oleh Jabatan Pengangkutan Jalan Negeri Selangor. Bagi nombor menarik, harga tawaran yang tertinggi ialah RM15,000 iaitu bagi nombor siri 88. Nombor ini dikeluarkan oleh Jabatan Pengangkutan Jalan Johor. Butir-butirnya seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 159
HARGA NOMBOR SIRI BAGI KATEGORI BERNILAI UTAMA DAN MENARIK

NO. SIRI	WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR	SELANGOR	P. PINANG	JOHOR	PERAK	MELAKA	HARGA PURATA
	WJS	BGG	PEX	JGG	AEK	MAT	
	(RM)	(RM)	(RM)	(RM)	(RM)	(RM)	
1	57,948	69,300	42,500	63,000	40,000	30,000	50,458
8	31,108	33,000	14,300	26,800	17,100	18,770	23,513
10	9,550	11,500	6,500	8,000	8,800	8,000	8,725
18	10,648	6,000	4,100	10,000	901	<i>Tawaran Semula</i>	6,329
33	9,100	12,000	3,500	9,200	1,500	4,500	6,633
38	1,600	<i>Tawaran Semula</i>	<i>Tawaran Semula</i>	1,800	2,005	560	1,491
88	10,010	13,750	3,500	15,000	4,606	5,510	8,729
333	5,800	1,000	2,000	6,300	4,050	5,500	5,608
888	5,500	8,500	3,000	9,100	4,500	4,500	5,850
3333	3,033	3,330	1,200	5,000	1,400	1,250	2,535
8888	5,200	8,100	1,500	6,550	2,188	3,300	4,473

38.4.2.4. Sistem Teknologi Maklumat

Jabatan Pengangkutan Jalan telah membangunkan modul aplikasi kenderaan dalam Sistem Informasi Kenderaan Dan Pelesenan. Aplikasi ini termasuk pendaftaran kenderaan, tukar hak milik dan bayaran cukai jalan. Adalah diperhatikan bahawa sistem tawaran nombor pendaftaran kenderaan masih belum dihubungkan dengan sistem pendaftaran kenderaan. Pemeriksaan Audit tidak dapat mengesahkan sama ada pemohon berjaya telah menjelaskan baki bayaran berjumlah 90% dan menentukan nombor yang ditawarkan telah didaftar dalam tempoh yang ditetapkan. Rekod-rekod berhubung dengan pengurusan tawaran nombor pendaftaran seperti penyediaan senarai pemohon dan daftar bayaran tempahan disediakan secara manual. Memandangkan Jabatan Pengangkutan Jalan telah membelanjakan RM162 juta untuk membangunkan sistem komputer, semua rekod yang berkaitan sepatutnya disediakan secara berkomputer. Bagaimanapun, Jabatan telah mengambil langkah yang baik dengan mewujudkan '*web based information*' yang membolehkan orang awam mengetahui nombor siri ini secara '*on-line*'.

38.4.2.5. Perjawatan

Pengurusan tawaran nombor pendaftaran kenderaan diuruskan oleh Bahagian Pendaftaran dan Pelesenan Kenderaan. Pemeriksaan Audit mendapati struktur organisasi Jabatan tidak mempunyai kakitangan yang

khusus untuk menguruskan tawaran nombor pendaftaran secara sepenuh masa. Pegawai/kakitangan yang menguruskan tawaran nombor pendaftaran di Bahagian ini juga menjalankan tugas-tugas lain seperti bertugas di kaunter, menguruskan proses tukar hak milik dan pendaftaran kenderaan. Sehingga bulan Disember 2001, sejumlah 604 jawatan telah diluluskan untuk Bahagian Pendaftaran dan Pelesenan Kenderaan. Bagaimanapun, hanya 485 jawatan sahaja yang telah diisi. Oleh kerana kakitangan yang khusus tidak ditugaskan untuk menguruskan hal-hal tawaran nombor pendaftaran kenderaan, ia menyebabkan kerja-kerja yang berkaitan dengannya tidak dapat dibuat dengan teratur seperti rekod-rekod berhubung dengan permohonan tawaran nombor pendaftaran tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini. Semakan Audit selanjutnya mendapati sungguhpun pada tahun 2001 Jabatan Pengangkutan Jalan telah mengemukakan cadangan untuk menambah kakitangannya melalui penstrukturan semula, namun tiada perubahan yang dicadangkan untuk Bahagian Pendaftaran dan Pelesenan Kenderaan. Ini adalah kerana pihak Jabatan merancang untuk menswastakan bahagian ini.

38.4.3. PEMANTAUAN

Semakan Audit terhadap Minit Mesyuarat Pengurusan Jabatan Pengangkutan Jalan bagi tahun 2000 dan 2001 mendapati isu-isu berhubung dengan pengurusan tawaran nombor pendaftaran sering kali dibincangkan dan pandangan-pandangan dari pelbagai pihak telah diambil kira untuk memantapkan pengurusannya.

38.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada umumnya, kajian Audit mendapati pengurusan tawaran nombor pendaftaran kenderaan telah diuruskan dengan memuaskan. Bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan dalam pelaksanaan arahan dan peraturan terutamanya berhubung dengan pengurusan rekod tawaran dan dokumen sokongan. Oleh yang demikian adalah disyorkan perkara-perkara seperti berikut diberi perhatian oleh pihak Jabatan Pengangkutan Jalan :-

38.5.1. Ibu Pejabat Jabatan Pengangkutan Jalan perlu memantau nombor-nombor siri pendaftaran kenderaan yang tidak aktif yang terdapat di negeri-negeri. Nombor-nombor ini patut ditawarkan semula sekiranya tidak didaftarkan dalam tempoh yang ditetapkan.

38.5.2. Memandangkan Jabatan Pengangkutan Jalan mempunyai sistem komputer secara '*on line*' yang menghubungkan semua pejabatnya di seluruh

negara, maka sistem memproses tawaran nombor pendaftaran kenderaan seperti mempamer senarai pemohon berjaya dan pemohon yang gagal sepatutnya diuruskan melalui komputer.

38.5.3. Kementerian patut menimbangkan semula untuk mengambil alih pengendalian nombor pendaftaran khas yang diberi kepada syarikat-syarikat pengeluar kenderaan/persatuan bagi memastikan bayaran-bayaran yang dikenakan untuk pemohon nombor adalah pada kadar yang ditetapkan mengikut kategori berkenaan iaitu nombor bernilai utama, nombor menarik dan nombor popular. Setakat ini Jabatan Pengangkutan Jalan hanya mengendalikan urusan tawaran bagi nombor pendaftaran khas PUTRAJAYA. Dengan pengambilalihan ini Jabatan Pengangkutan Jalan boleh menambahkan hasil Kerajaan.

39. JABATAN HAL EHWAL ORANG ASLI
- PROGRAM PEMBANGUNAN SOSIO EKONOMI

39.1. LATAR BELAKANG

39.1.1. Program Pembangunan Sosio Ekonomi Orang Asli yang dilaksanakan semenjak tertubuhnya Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (Jabatan) pada tahun 1954 bertujuan untuk membasmi kemiskinan di kalangan Orang Asli, meningkatkan kualiti hidup, membentuk jati diri dan meningkatkan penyertaan Orang Asli dalam sektor perindustrian dan perdagangan.

39.1.2. Mengikut Akta Orang Asli 1954, Orang Asli ditakrifkan sebagai orang yang bercakap dalam bahasa Orang Asli dan lazimnya mengikut cara hidup Orang Asli, adat dan kepercayaan Orang Asli. Mereka terdiri daripada 3 kumpulan kaum utama iaitu Negrito, Senoi dan Melayu Proto. Ketiga-tiga kumpulan ini pula terbahagi kepada 18 suku kaum yang kecil.

39.1.3. Mengikut Bancian Penduduk Dan Perumahan Malaysia tahun 2000, terdapat seramai 132,873 Orang Asli di seluruh negara. Taraf hidup 81% daripada Orang Asli tersebut berada di bawah paras kemiskinan. Perangkaan Jabatan menunjukkan 80% dari mereka masih terlibat dengan aktiviti ekonomi sara diri.

39.1.4. Jabatan melaksanakan 3 program utama bagi memastikan kehidupan Orang Asli melepasi tahap kemiskinan. Program tersebut adalah seperti berikut :-

39.1.4.1. Program Penempatan Tersusun

Program ini merupakan rancangan bagi menambah bilangan kampung/ penempatan Orang Asli. Antara aktiviti di bawah program ini ialah :-

- a. **Rancangan Pengumpulan Semula (RPS)** - Merupakan satu rancangan pengumpulan masyarakat Orang Asli yang tinggal berselerak di dalam satu kawasan yang akan dibangunkan secara terancang lengkap dengan pembangunan tanah, kemudahan infrastruktur dan kawasan penempatan.
- b. **Penyusunan Semula Kampung (PSK)** - Merupakan penyusunan semula penempatan Orang Asli yang sedia ada dengan projek pembangunan tanah, kemudahan infrastruktur dan kawasan penempatan.

- c. **Pembangunan Tanah Ala-FELDA** – Merupakan satu pendekatan bersepadu meliputi komponen infrastruktur, kediaman dan aktiviti ekonomi dan sosial seperti Rancangan FELDA. Projek ini adalah projek baru di bawah Rancangan Malaysia Kelapan.
- d. **Rancangan Kampung Baru** – Merupakan rancangan penempatan semula penduduk Orang Asli yang terlibat dengan projek awam Kerajaan atau pembangunan tanah oleh pihak swasta seperti pembinaan empangan, lapangan terbang dan juga yang terlibat dengan bencana alam. Kemudahan infrastruktur, perumahan dan aktiviti ekonomi disediakan.
- e. **Rancangan Kampung Tradisional (RKT)** – Bagi menempatkan Orang Asli di pinggir bandar di mana lot-lot tapak rumah yang berselerak disusun semula mengikut kesesuaian kemudahan asas yang sedia ada. Projek ekonomi tidak disediakan.

39.1.4.2. Program Pembangunan Ekonomi

Program ini bertujuan untuk meningkatkan taraf ekonomi serta pendapatan Orang Asli dari tahap kemiskinan kepada tahap bebas dari belenggu kemiskinan. Program ini melibatkan aktiviti seperti berikut :-

- a. **Pembangunan Tanah** - Pembangunan tanah secara komersial melalui kerjasama dengan FELCRA Bhd. dan RISDA.
- b. **Perusahaan Dan Industri** - Untuk menambahkan bilangan pengusaha dengan cara memberi kursus dan latihan kepada peniaga kecil Orang Asli.
- c. **Ternakan Dan Perikanan** - Memberi galakan ternakan haiwan dan ikan dengan kerjasama Kementerian Pertanian.
- d. **Pembangunan Keluarga Dan Masyarakat** - Penekanan terhadap pelaksanaan projek pembangunan keluarga ke arah perubahan minda dan sikap bagi mempercepatkan proses integrasi serta peningkatan taraf dan kualiti hidup mereka.
- e. **Bimbingan Usahawan** – Membantu masyarakat Orang Asli menceburi bidang perniagaan seperti kedai runcit, jahitan, kraf, siber kafe, bengkel motorsikal/kereta, kontraktor binaan/pertanian/pembalakan. Bantuan yang diberikan berupa bangunan kedai dan mesin. Peralatan dan kursus kemahiran/keusahawanan.
- f. **Projek Pengembangan** – Memberi pendedahan teknikal yang lebih meluas kepada masyarakat Orang Asli melalui kursus dan lawatan sambil belajar.

39.1.4.3. Program Pembangunan Sosial

Program ini memberi kemudahan asas dan infrastuktur kepada masyarakat Orang Asli. Di antara projek yang dibangunkan ialah :-

- a. Memberi bantuan untuk membina rumah bagi keluarga Orang Asli yang miskin dan tiada rumah.
- b. Membina rumah untuk Ketua Masyarakat dan batin-batin Orang Asli.
- c. Membina hospital, klinik desa, pusat kesihatan kecil dan pusat transit untuk tempat pesakit sementara.
- d. Mewujudkan kompleks latihan dan pentadbiran untuk melatih Orang Asli dalam pelbagai bidang.
- e. Menyediakan infrastruktur dan kemudahan awam seperti pembinaan jalan raya, bekalan air bersih, elektrik, pembinaan kelas TABIKA dan dewan serbaguna.
- f. Membina muzium dan mini teater di Daerah Gombak, Selangor bagi menempatkan barang-barang artifak Orang Asli dan mengadakan persembahan kebudayaan masyarakat Orang Asli.

39.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini adalah untuk menentukan sama ada Jabatan telah merancang dan melaksanakan program pembangunan untuk Orang Asli dengan teratur dan mencapai matlamat yang ditetapkan.

39.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

39.3.1. Pengauditan ini meliputi pelaksanaan projek pembangunan yang telah dijalankan oleh Jabatan dari tahun 1999 hingga bulan Jun 2001 dengan memberi tumpuan kepada projek berikut :-

JADUAL 160
PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN
DARI TAHUN 1999 HINGGA BULAN JUN 2001

PROGRAM	PROJEK
Penempatan Tersusun	Rancangan pengumpulan semula
Pembangunan Ekonomi	Pembangunan tanah Ternakan dan perikanan Perusahaan dan industri
Pembangunan Sosial	Perumahan Ketua Masyarakat Perumahan keluarga Infrastruktur dan kemudahan awam Latihan

39.3.2. Semakan Audit terhadap fail projek, rekod kewangan dan laporan yang disediakan oleh Jabatan di peringkat Ibu Pejabat, Negeri Selangor, Kelantan/Terengganu, Perak dan Pahang telah dilakukan. Di samping itu, lawatan ke tapak projek yang dipilih juga dijalankan.

39.4. PENEMUAN AUDIT

39.4.1. PERANCANGAN

39.4.1.1. Struktur Organisasi Dan Tanggungjawab

Jabatan melaksanakan usaha pembangunan sosio ekonomi melalui Bahagian Pembangunan Sosio Ekonomi di peringkat Ibu Pejabat yang diketuai oleh seorang Pengarah. Beliau dibantu oleh Unit Pengesanan dan Pentadbiran, Penempatan Tersusun, Ekonomi dan Penswastan, Sosial dan Pertanian dan Ternakan. Sementara itu di peringkat negeri Bahagian Pembangunan di ketuai oleh Pegawai Hal Ehwal Orang Asli dan di daerah diketuai oleh Pembantu Pembangunan Masyarakat. Pegawai-pegawai tersebut dibantu oleh Juruteknik Pertanian yang dipinjamkan daripada Jabatan Pertanian Persekutuan. Pada tahun 2000, Bahagian Pembangunan Sosio Ekonomi Jabatan Hal Ehwal Orang Asli telah memohon perjawatan untuk seorang pegawai dari kumpulan pengurusan dan profesional dan 239 jawatan dari kumpulan sokongan.

39.4.1.2. Keperluan Kewangan

Keperluan kewangan untuk melaksanakan projek pembangunan berdasarkan cadangan yang dikemukakan oleh Jabatan Hal Ehwal Orang Asli di daerah dan negeri. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Jabatan telah memohon peruntukan berjumlah RM127.43 juta dan RM258.69 juta di bawah Rancangan Malaysia Kelapan bagi pelaksanaan projek sambungan dan projek baru.

39.4.1.3. Strategi Perancangan dan Pelaksanaan

- a. Jabatan telah memulakan urusan mengadakan perancangan pembangunan masyarakat Orang Asli secara komprehensif ekoran daripada keputusan Pasukan Petugas Peringkat Menteri Untuk Meningkatkan Projek-projek Pembangunan Luar Bandar pada tahun 1999. Jabatan telah menyediakan dasar dan pelan tindakan pendidikan Orang Asli bagi tempoh 10 tahun dan telah dipersetujui dalam Mesyuarat Pasukan Petugas Peringkat Menteri Untuk Meningkatkan Projek-Projek Pembangunan Luar Bandar pada bulan Ogos 2001 manakala dasar pembangunan tanah Orang Asli telah diluluskan dalam Mesyuarat Majlis Penasihat Orang Asli pada bulan

Januari 2002. Perancangan juga mengambil kira kajian yang dibuat oleh pihak tertentu antara tahun 1979 hingga 1999.

- b. Jabatan merancang projek pembangunan berdasarkan keperluan Orang Asli setempat melalui permohonan yang dikemukakan oleh pejabat negeri dan daerah. Cadangan projek pembangunan yang diluluskan di peringkat negeri akan dikemukakan kepada Ibu Pejabat untuk kelulusan Jawatankuasa Induk Pembangunan Jabatan. Projek yang diluluskan oleh jawatankuasa ini akan disenaraikan dalam cadangan Anggaran Belanjawan Pembangunan semasa memohon peruntukan pembangunan. Pada tahun 1999 dan 2000 bilangan projek pembangunan yang dirancangan adalah seperti berikut :-

JADUAL 161
BILANGAN PROJEK YANG DIRANCANG

PROGRAM	BILANGAN PROJEK YANG DIRANCANG	
	1999	2000
Penempatan Tersusun	80	76
Pembangunan Ekonomi	197	171
Pembangunan Sosial	95	165

- c. Strategi jangka panjang Jabatan adalah menempatkan semua kampung Orang Asli di pedalaman ke kawasan pinggirian supaya projek ekonomi dapat disediakan dengan mudah, murah dan cepat, memastikan semua anak Orang Asli mendapat pendidikan dan semua Orang Asli mendapat hak milik tanah dengan saiz yang ekonomi.
- d. Strategi jangka pendek adalah untuk mempertingkatkan bilangan Orang Asli yang mempunyai kemahiran dan ilmu pengetahuan untuk menceburi pelbagai bidang perdagangan dan perusahaan, penyusunan semula kampung tradisional yang terdedah kepada bencana alam dan membangunkan tanah Orang Asli secara komersial dengan kerjasama agensi pembangunan tanah.

Pada keseluruhannya, Jabatan telah merancang program pembangunan untuk kesejahteraan masyarakat Orang Asli dengan baik. Namun begitu, kajian menyeluruh mengenai perubahan sikap atau pandangan Orang Asli terhadap pembangunan adalah penting bagi membolehkan Jabatan mendapatkan maklumat yang berguna bagi merancang projek yang bersesuaian dengan kehidupan mereka.

39.4.2. PELAKSANAAN

39.4.2.1. Peruntukan Dan Perbelanjaan

Jumlah peruntukan yang diterima bagi tahun 1999 ialah RM29.20 juta berbanding dengan RM30 juta yang dipohonnya. Daripada jumlah tersebut sejumlah RM29.13 juta atau 99.8% daripada peruntukan yang diterima telah dibelanjakan. Pada tahun 2000 pula RM52.28 juta telah diluluskan iaitu RM21.01 juta lebih daripada peruntukan yang dipohon. Pertambahan ini diluluskan ekoran bertambahnya projek pembangunan yang dilaksanakan pada tahun tersebut. Daripada jumlah ini RM51.50 juta (98.5%) telah dibelanjakan. Sementara itu, pada tahun 2001 jumlah yang diluluskan ialah RM46.60 juta sungguhpun peruntukan yang dipohon berjumlah RM69.48 juta. Dari jumlah tersebut, sejumlah RM43 juta (92.3%) telah dibelanjakan.

39.4.2.2. Struktur Organisasi

Sehingga tahun 2001 sejumlah 240 jawatan telah diluluskan di bawah Bahagian Pembangunan Ekonomi Jabatan tetapi hanya 199 yang diisi dan 41 jawatan tidak diisi. Sejumlah 18 jawatan atau 43% daripada jawatan yang tidak diisi adalah jawatan Pembantu Pembangunan Masyarakat. Jawatan ini dianggap penting kerana pegawai yang memegang jawatan tersebut akan mengadakan urusan secara langsung dengan masyarakat Orang Asli. Kekosongan jawatan ini boleh memberi kesan negatif bagi mencapai objektif Jabatan. Adalah difahamkan pihak Jabatan sedang berurusan dengan pihak Jabatan Perkhidmatan Awam untuk mendapatkan kelulusan bagi pengisian jawatan kosong itu.

39.4.2.3. Pelaksanaan Projek Pembangunan

- a. Semakan Audit terhadap senarai projek yang dirancang pada tahun 1999 dan 2000 mendapati projek yang dirancang tidak dilaksanakan. Berdasarkan kepada maklum balas yang diterima daripada Jabatan, kebanyakan projek yang tidak dilaksanakan ini merupakan projek yang kurang penting dan tidak mendesak. Projek yang tidak dilaksanakan pada tahun 2000 ialah projek '*insitu*' dan ternakan ikan di Negeri Johor dan Perak, penyelenggaraan tanaman kontan dan kekal di Negeri Kelantan dan subsidi peralatan pertanian di Negeri Selangor dan Johor. Sebaliknya pada tahun 1999 dan 2000, terdapat projek yang telah dilaksanakan walaupun tidak ada dalam perancangan asal. Ini dilaksanakan bagi menggantikan projek dalam perancangan asal yang tidak begitu mendesak. Pada umumnya, jumlah projek yang

dilaksanakan sepanjang tahun 1999 dan 2000 adalah melebihi daripada projek yang dirancang. Berikut adalah butir-butirnya:-

JADUAL 162
PROJEK YANG DILAKSANAKAN PADA TAHUN 1999 DAN 2000

PROGRAM	BILANGAN PROJEK YANG DIRANCANG (A)		BILANGAN PROJEK DIRANCANG YANG DILAKSANAKAN (B)		BILANGAN PROJEK DIRANCANG TIDAK DILAKSANAKAN (C)		BILANGAN PROJEK TIDAK DIRANCANG DILAKSANAKAN (D)		JUMLAH (B+D)	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Penempatan Tersusun	80	76	62	55	18	21	46	37	108	92
Pembangunan Ekonomi	197	171	185	128	12	43	16	28	201	156
Pembangunan Sosial	95	165	5	95	30	70	28	105	93	200

- b. Pemeriksaan Audit terhadap beberapa projek pembangunan Orang Asli mendapati perkara berikut :-

i. Program Penempatan Tersusun

Program Penempatan Tersusun merupakan rancangan untuk meningkatkan penempatan Orang Asli melalui Rancangan Pengumpulan Semula (Rancangan). Sejumlah 17 Rancangan telah dibangunkan dengan disediakan pusat pentadbiran, perumahan peserta, kemudahan infrastruktur dan projek pembangunan ekonomi Orang Asli. Pada tahun 2000, sejumlah 224 rumah peserta telah dibina. Pemilihan kontraktor untuk membina rumah dibuat secara sebut harga. Selain dari itu, 52 projek infrastruktur asas seperti pembinaan jalan raya, jambatan, balai raya, kemudahan bekalan air dan elektrik telah juga disediakan. Tanah dimajukan dengan tanaman getah dan kelapa sawit dibangunkan bersama-sama oleh RISDA dan FELCRA Bhd.. Seluas 3,576.29 hektar tanah telah dimajukan oleh FELCRA Bhd. dan 1,736 hektar oleh RISDA. Setakat ini pembangunan tanah di bawah Rancangan yang telah mengeluarkan hasil ialah di Betau, Bukit Serok, Kedaik dan Terisu di Negeri Pahang serta Kemar dan Runcang di Negeri Perak. Lawatan Audit ke Rancangan Kuala Betis di Negeri Kelantan, Rancangan Betau di Negeri Pahang dan Rancangan Runchang di Negeri Perak mendapati kemudahan awam, infrastruktur, rumah kediaman dan pembangunan tanah telah dilaksanakan dengan baik. Contoh rumah keluarga Orang Asli yang telah dibina di Rancangan Kuala Betis, Gua Musang, Kelantan adalah seperti Gambar berikut :-

GAMBAR 82

*Contoh Rumah Keluarga Di Rancangan Kuala Betis,
Gua Musang, Kelantan*

ii. Elaun Galakan Peserta

Elaun galakan peserta dibayar sebagai menggantikan kehilangan punca pendapatan Orang Asli ekoran daripada pemindahan mereka ke kawasan penempatan baru. Empat Rancangan yang terlibat iaitu Rancangan Kemar, Rancangan Dala dan Rancangan Banum di Negeri Perak serta Rancangan Betau di Negeri Pahang. Elaun ini mula dibayar pada tahun 1979 dengan kadar RM50 bagi setiap peserta yang berkeluarga dan RM25 bagi setiap peserta yang belum berkahwin. Jumlah yang telah dibayar kepada Orang Asli dari tahun 1999 hingga bulan Julai 2001 adalah seperti berikut :-

**JADUAL 163
ELAUN GALAKAN PESERTA YANG DIBAYAR
DARI TAHUN 1999 HINGGA BULAN JULAI 2001**

RANCANGAN	1999 (RM)	2000 (RM)	2001 (Setakat Bulan Julai) (RM)
Kemar	264,450	263,700	43,800
Dala	99,870	106,560	37,780
Banum	100,000	99,600	35,395
Betau	184,365	181,330	74,900

Kesemua kawasan penempatan baru untuk Orang Asli ini telah dimajukan dengan ladang getah dan kelapa sawit dan mereka telah memperolehi pendapatan tetap hasil daripada bekerja di ladang berkenaan. Setiap peserta Orang Asli di Rancangan Betau telah menerima dividen purata berjumlah RM108.96 sebulan bagi tahun

1999 hingga 2001. Sehubungan itu, pemberian elaun galakan peserta ini perlu dikaji semula sama ada wajar diteruskan atau sebaliknya.

iii. Program Pembangunan Ekonomi

Jabatan telah bekerjasama dengan FELCRA Bhd. dan RISDA untuk memajukan tanah Orang Asli dengan tanaman getah dan kelapa sawit secara komersial. Bagi tujuan tersebut Jabatan telah menandatangani perjanjian persefahaman dengan FELCRA Bhd. pada tahun 1992 dan RISDA pada tahun 1997. Kriteria pemilihan jenis tanaman ditentukan oleh agensi pelaksana berdasarkan kesesuaian tanah di kawasan yang dikenal pasti. Kos pembangunan tanah ditanggung oleh Jabatan manakala FELCRA Bhd. dan RISDA menjalankan kerja pembangunan. Sehingga kini kos pembangunan dan keluasan tanah yang telah dimajukan adalah seperti berikut :-

JADUAL 164
JUMLAH KELUASAN DAN KOS PEMBANGUNAN TANAH
KEDUDUKAN PADA BULAN OGOS 2001

AGENSI	KELUASAN (Hektar)	KOS PEMBANGUNAN (RM Juta)	BILANGAN PROJEK
FELCRA BHD.	8,937	33.01	49
RISDA	12,336.10	65.23	102

39.4.2.4. Pembangunan Tanah Oleh FELCRA Bhd.

- a. Jabatan telah bekerjasama dengan FELCRA Bhd. untuk membangunkan tanah mulai tahun 1982 hingga sekarang. Keluasan tanah yang dibangunkan ialah 8,937 hektar meliputi 49 projek. Daripada jumlah tersebut, 17 projek dengan keluasan 3,916 hektar dibiayai melalui sumber geran daripada Jabatan manakala 32 projek seluas 5,021 hektar dibiayai melalui pinjaman.
- b. Sehingga akhir tahun 2001, sejumlah 15 daripada 17 projek yang dibangunkan oleh FELCRA Bhd. telah mengeluarkan hasil sementara 2 projek lagi adalah dalam pembangunan. Kegiatan memungut dan memasarkan hasil ladang diuruskan oleh FELCRA Bhd.. Sungguhpun 13 daripada 15 projek tersebut telah memperolehi keuntungan tetapi hanya keuntungan dalam bentuk dividen bagi 9 projek diagihkan kepada peserta Orang Asli. Jumlah dividen yang telah diagihkan dari tahun 1999 hingga 2001 ialah RM7.67 juta. Bagi 4 projek yang lain keuntungan terkumpul pada tahun 1999 yang berjumlah RM130,376 tidak diagihkan. Selain dari itu, terdapat 2 projek yang mengeluarkan hasil tetapi mengalami kerugian. Sehingga 31 Disember 1999,

kerugian terkumpul bagi kedua-dua projek tersebut adalah berjumlah RM1.80 juta.

- c. Selain dari projek yang dilaksanakan melalui geran, FELCRA Bhd. juga telah memajukan tanah Orang Asli di bawah sistem pinjaman. Di bawah sistem ini, kos pembangunan tanah dibiayai sepenuhnya oleh FELCRA Bhd. dan peserta Orang Asli akan membayar balik pinjaman tersebut setelah projek mengeluarkan hasil. Sehingga 31 Disember 2000 seluas 4,882 hektar tanah dengan kos RM34.10 juta telah dimajukan dengan tanaman getah dan kelapa sawit. Daripada 32 projek yang dimajukan, 2 projek masih di peringkat pembangunan dan 30 projek lagi telah mengeluarkan hasil. Dividen tahunan telah dibayar kepada peserta Orang Asli bagi projek yang mempunyai lebih pendapatan. Jumlah dividen yang telah dibayar dari tahun 1999 hingga 2001 ialah RM10.91 juta.
- d. Lawatan Audit ke projek kelapa sawit Sungai Layau I dan II yang masing-masingnya telah mengeluarkan hasil semenjak tahun 1987 dan 1991 mendapati peserta projek ini telah menerima pendapatan dividen bulanan tetap berjumlah antara RM200 hingga RM350 di samping dividen tahunan semasa menyambut Hari Raya dan pembiayaan persekolahan anak-anak. Ada di antara mereka telah mampu mengubah suai rumah asal malah membina rumah baru yang lebih selesa seperti di Gambar berikut :-

GAMBAR 83

Contoh Rumah Peserta Projek Sungai Layau I

- e. Lawatan juga dibuat ke Projek Sungai Layau III di Johor yang mula dibangunkan pada tahun 1992 dengan keluasan 64 hektar. Projek ini merupakan sambungan kepada Projek Sungai Layau II yang dibiayai oleh FELCRA Bhd.. Projek tanaman kelapa sawit ini telah mengeluarkan hasil dan mendapat keuntungan seperti berikut :-

JADUAL 165
KEUNTUNGAN PROJEK SUNGAI LAYAU III

TAHUN	KEUNTUNGAN (RM)
1998	285,556
1999	170,440
2000	36,449
2001	60,018

Sumber : Penyata Kewangan FELCRA Bhd.

Semakan Audit mendapati sungguhpun Projek Sungai Layau III di Johor telah lama dibangunkan dan berjaya mengeluarkan hasil, namun Jabatan masih belum menempatkan peserta Orang Asli di projek ini. Oleh itu, keuntungan tersebut belum boleh dibahagikan kepada masyarakat Orang Asli dan masih disimpan dalam akaun FELCRA Bhd.. Setelah mendapat teguran daripada pihak Audit, Jabatan telah mengambil beberapa langkah untuk menempatkan peserta Orang Asli di projek berkenaan.

- f. Pemeriksaan Audit terhadap pembangunan tanah yang dilaksanakan dengan kerjasama FELCRA Bhd. di Negeri Kelantan, Perak, Pahang dan Selangor mendapati ianya telah memberi tambahan pendapatan kepada peserta Orang Asli. Walaupun begitu, terdapat beberapa kelemahan dalam pembangunan tanah tersebut. Antara kelemahan itu ialah :-
- i. Bagi projek yang dibiayai melalui pinjaman, tiada perjanjian pinjaman dibuat antara peserta dan agensi pelaksana. Dengan itu hak-hak dan kepentingan untuk peserta Orang Asli tidak dapat dipastikan.
 - ii. Perjanjian persefahaman yang ditandatangani hanya melibatkan aspek pembangunan tanah dan pengurusan hasil ladang sahaja. Aspek pembahagian keuntungan tidak dinyatakan dengan jelas dalam perjanjian tersebut. Kadar dan kaedah pengagihan keuntungan ditentukan sendiri oleh agensi pelaksana. Jumlah pengagihan keuntungan yang berkurangan pada tahun 2000 berbanding 1999 tidak dikenal pasti puncanya oleh Jabatan.

Mengikut makluman yang diterima daripada pihak FELCRA Bhd., keuntungan daripada projek tersebut telah berkurangan kesan kejatuhan harga kelapa sawit.

- iii. Akaun Untung/Rugi tahun 1999 dan 2000 bagi setiap projek tidak diminta oleh Jabatan daripada agensi pelaksana sebagai kawalan terhadap pengurusan hasil dan perbelanjaan yang dilakukan oleh agensi terlibat.

39.4.2.5. Pembangunan Tanah Oleh RISDA

- a. Jabatan telah juga mengadakan kerjasama dengan RISDA untuk memajukan tanah Orang Asli dengan tanaman kelapa sawit. Projek pertama yang diusahakan oleh RISDA ialah tanaman kelapa sawit di Rancangan Kuala Betis Fasa I yang dimulakan pada tahun 1997. Sehingga tahun 2001 sebanyak 102 projek yang merangkumi keluasan 12,336.10 hektar tanah telah dimajukan oleh RISDA. Kebanyakan projek tersebut telah dimajukan pada tahun 1999 dan 2000. Kedudukan projek yang dimajukan oleh RISDA di seluruh negara seperti berikut :-

JADUAL 166
PROJEK-PROJEK YANG DIMAJUKAN OLEH RISDA

NEGERI	BILANGAN PROJEK	KELUASAN TANAH (Hektar)
Pahang	50	5,643.19
Perak	31	5,192.71
Kelantan	11	840.99
Johor	6	444.19
Selangor	3	115.02
Melaka	1	100.00
JUMLAH	102	12,336.10

- b. Semua kos pembangunan projek oleh RISDA akan dibiayai oleh Jabatan melalui pemberian geran berdasarkan kemajuan kerja pembangunan tanah yang telah dibuat. Sehingga bulan November 2001, jumlah yang telah dibayar kepada RISDA ialah RM65.23 juta. Di samping itu, pihak RISDA juga membiayai projek ini melalui Skim Bantuan Tanaman Semula Pekebun-Pekebun Kecil Getah. Melalui skim ini tanah Orang Asli yang mempunyai pokok getah tua akan diganti dengan tanaman semula dan kos bantuan semula dibiayai oleh RISDA. Sehingga bulan Oktober 2001, sejumlah RM3.75 juta telah dibelanjakan oleh RISDA sebagai bantuan tanaman semula. Projek kelapa sawit yang diusahakan oleh RISDA dijangka akan mengeluarkan hasil dalam tempoh 4 hingga 5 tahun dari tarikh ianya

ditanam. Projek di Rancangan Kuala Betis Fasa I, II dan III, Sungai Rual I, II dan III serta Rancangan Dala Fasa I dan II yang ditanam dengan kelapa sawit pada tahun 1997 dan 1998 dijangka akan mengeluarkan hasil pada tahun 2002. Namun begitu, kaedah pembahagian dividen kepada peserta Orang Asli masih belum diputuskan lagi oleh Jabatan dan agensi pelaksana. Perjanjian persefahaman juga tidak menjelaskan tatacara pembahagian keuntungan bagi projek yang dilaksanakan.

GAMBAR 84

Ladang Kelapa Sawit Yang Dibangunkan Oleh RISDA Di Kuala Betis, Kelantan

39.4.2.6. Projek Ternakan

- a. Pada tahun 2000 sejumlah 24 projek ternakan seperti ayam, itik, kambing dan lembu dengan kos berjumlah RM218,635 telah dilaksanakan. Hasrat Jabatan supaya bantuan yang diberi akan memberi faedah kepada Orang Asli untuk dimajukan secara berterusan.
- b. Di Negeri Perak, projek ternakan ayam dan kambing adalah didapati tidak berdaya maju. Semasa lawatan Audit, adalah didapati bantuan ternakan ayam kampung berjumlah 500 ekor yang telah diberi kepada 3 peserta di Batu 14, Jalan Pahang hanya tinggal 50 ekor ayam sahaja. Ini disebabkan serangan pelbagai penyakit dan sebahagiannya telah dijual oleh peserta Orang Asli. Ternakan kambing di Kampung Sungai Kroh, Perak berjaya dijalankan walaupun peserta hanya tinggal 2 orang dari 7 orang pada asalnya. Walaupun begitu, kambing berkenaan tidak begitu sihat dan terdapat juga anak kambing yang mati akibat penyakit.

GAMBAR 85

Ternakan Kambing Di Sungai Kroh, Perak

- c. Selain dari itu, projek ternakan ikan di Tasik Kenyir, Terengganu juga tidak berjaya kerana Orang Asli tidak menyambung projek ternakan setelah ikan yang dibekalkan dijual. Pada hari lawatan Audit, adalah didapati sangkar ikan ditinggalkan terbiar.

GAMBAR 86

Sangkar Ikan Yang Terbiar Di Tasik Kenyir, Terengganu

- d. Di Negeri Pahang, 5 kampung dipilih untuk projek memelihara kancil. Kos membina pagar dan kandang kancil pada tahun 1999 dan 2000 berjumlah RM32,741. Projek ini juga didapati tidak berjaya di mana kebanyakan kancil telah mati akibat serangan musuh seperti ular. Pada akhir tahun 2000, kandang dan pagar di 5 kampung tersebut digunakan untuk menternak ayam kampung. Ayam yang dibekalkan oleh Jabatan adalah antara 60 hingga 250 ekor bagi setiap kampung. Pemeriksaan Audit mendapati projek ini tidak berdaya maju di mana hanya 20 hingga 30 ekor ayam sahaja yang tinggal. Keadaan ini berlaku disebabkan oleh Orang Asli tidak memberi makanan yang sesuai untuk ayam tersebut, peruntukan Jabatan yang terhad dan gangguan daripada anak masyarakat Orang Asli sendiri.

GAMBAR 87

Ternakan Ayam Yang Tidak Berdaya Maju

39.4.2.7. Pembangunan Sosial

- a. Dalam melaksanakan objektifnya untuk melengkapkan perkampungan Orang Asli menjadi kampung yang tersusun, Jabatan melaksanakan projek perumahan bagi memastikan setiap keluarga Orang Asli mendapat tempat tinggal yang sempurna. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, sebanyak 488 unit rumah untuk Ketua Masyarakat dan 3,096 unit rumah untuk keluarga Orang Asli telah dibina bagi menggantikan rumah mereka yang dalam keadaan daif. Kos membina seunit rumah ialah antara RM8,000 hingga RM16,000. Rumah tersebut dibina oleh kontraktor yang dipilih secara sebut harga. Semakan Audit mendapati pada umumnya urusan menyediakan rumah tersebut dilaksanakan dengan teratur. Pengagihan rumah ini adalah berdasarkan kepada cadangan daripada batin/Ketua Masyarakat Orang Asli tempatan.

- b. Mengikut rekod yang terdapat di Jabatan, 286 (34%) daripada 840 kampung Orang Asli telah dibekalkan dengan elektrik yang memberikan kemudahan kepada 4,676 keluarga Orang Asli. Berhubung dengan bekalan air bersih pula, sejumlah 440 kampung telah menerimanya.
- c. Bagi menjayakan program pembangunan sosio ekonomi Orang Asli, Jabatan telah melaksanakan program pendidikan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Lima buah asrama telah dibina dan pengurusannya telah diserahkan kepada Kementerian Pendidikan. Setakat akhir tahun 2001, Jabatan telah membina 179 unit bangunan kelas tabika beserta dengan kelengkapannya. Program ini memberi faedah kepada 4,000 anak Orang Asli. Sejumlah 74 kelas pendidikan kesejahteraan keluarga dan pendidikan literasi fungsian telah dilaksanakan dan memberi faedah kepada 1,274 Orang Asli dewasa. Jabatan telah juga mewujudkan pusat latihan belia untuk melatih belia Orang Asli dalam bidang kemahiran, kraftangan dan perabot. Seramai 748 belia Orang Asli telah dilatih di Pusat Giat Mara Bukit Lanjan dalam bidang membaiki kereta, motosikal, mengetuk dan mengecat kereta. Di samping itu, seramai 995 peserta dilatih di Pusat Latihan Paya Bungor, Pahang. Jabatan mula memberi penekanan kepada program pembangunan minda secara yang lebih terancang mulai Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ketujuh dan diteruskan dalam Rancangan Malaysia Kelapan.
- d. Dari segi kesihatan, sejumlah 15 balai rawatan telah dibina untuk memberi perkhidmatan kepada 300 keluarga Orang Asli. Bangunan hospital baru di Gombak dengan kos RM4.80 juta telah siap dibina dan dilengkapi dengan kemudahan serta peralatan moden.

Pada umumnya, pelaksanaan program pembangunan sosio ekonomi untuk Orang Asli telah dilaksanakan dengan baik. Orang Asli yang menyertai program ini telah mendapat kemudahan asas seperti rumah kediaman, bekalan elektrik dan air bersih, sekolah, jalan raya di samping memperolehi pendapatan tetap hingga ada yang telah melepasi tahap kemiskinan. Bagaimanapun, pelaksanaan projek tersebut akan lebih berjaya sekiranya Jabatan dapat menjayakan program yang menekankan aspek perubahan minda seterusnya merubah cara kehidupan tradisi Orang Asli seperti daripada memburu kepada memelihara/menternak, mengambil hasil hutan kepada bertani, melibatkan diri dalam bidang usahawan dan mengurangkan penggantungan kepada bantuan Kerajaan.

39.4.3. PEMANTAUAN

39.4.3.1. Kemajuan projek pembangunan tanah yang dijalankan oleh FELCRA Bhd. dan RISDA dikawal selia melalui Jawatankuasa Induk di peringkat Ibu Pejabat dan Jawatankuasa Teknikal di peringkat negeri. Jawatankuasa Induk bermesyuarat setiap 3 bulan sekali manakala Jawatankuasa Teknikal bermesyuarat setiap 2 bulan sekali bagi membincangkan dan memantau kemajuan fizikal projek serta mengenal pasti masalah yang dihadapi dalam pengurusan projek oleh agensi berkenaan. Prestasi kewangan projek akan dimaklumkan oleh Jabatan cawangan negeri ke Ibu Pejabat melalui Sistem Maklumat Bersepadu Setia/SIAP.

39.4.3.2. Pemantauan terhadap pelaksanaan aktiviti lain pada umumnya kurang memuaskan. Jabatan kurang membuat pemantauan terhadap pembahagian dividen hasil dari jualan kelapa sawit kepada Orang Asli. Akaun Untung/Rugi dan jumlah dividen yang dibayar tidak diminta daripada agensi pelaksana. Dengan itu ketepatan pembayaran dividen tidak dapat disahkan malah terdapat dividen yang tidak dibayar walaupun projek tersebut telah mengeluarkan hasil serta memperolehi keuntungan semenjak tahun 1997.

39.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

39.5.1. Pada umumnya, Jabatan telah merancang dengan baik program pembangunan sosio ekonomi untuk Orang Asli. Bagaimanapun, kejayaan pelaksanaan program ini banyak bergantung kepada sejauh mana komitmen diberi oleh Orang Asli yang menyertai projek ini.

39.5.2. Pihak Audit mendapati projek pembangunan Orang Asli yang berjaya adalah projek yang berjiran dengan projek untuk masyarakat lain seperti kampung Orang Melayu dan rancangan pembangunan tanah FELDA. Oleh itu, projek pembangunan Orang Asli ini akan lebih berjaya sekiranya mereka tidak diasingkan malah diberi peluang bercampur dengan masyarakat lain supaya proses kesedaran dan perubahan minda timbul melalui pergaulan dalam kehidupan seharian.

39.5.3. Memandangkan antara faktor yang menjejaskan keberkesanan pelaksanaan projek pembangunan adalah kerana kekurangan kakitangan di peringkat daerah, Jabatan patut menambahkan bilangan perjawatan untuk melaksanakan tugas tersebut mengikut gred yang bersesuaian dengan beban tugas.

BAHAGIAN IV

PENYATA KEWANGAN DAN PELAKSANAAN AKTIVITI BADAN BERKANUN PERSEKUTUAN

40. LATAR BELAKANG

40.1. Pada tahun 2001, sejumlah 95 Penyata Kewangan Badan Berkanun Persekutuan bagi tahun 2000 perlu diaudit oleh Ketua Audit Negara mengikut Akta Badan Berkanun (Akaun dan Laporan) 1980 (Akta 240). Termasuk dalam bilangan ini adalah sebuah Badan Berkanun iaitu Perbadanan Padang Golf Subang yang tidak pernah menyedia akaun semenjak penubuhannya pada tahun 1968. Jemaah Menteri melalui mesyuarat pada bulan Ogos 1999 telah memberi pengecualian kepada perbadanan tersebut daripada menyedia dan membentangkan penyata kewangan dan laporan prestasi bagi tahun 1968 hingga 1999. Tindakan membubarkan perbadanan ini masih belum dilaksanakan sehingga 31 Disember 2001.

40.2. Bagi mempercepatkan pengauditan Penyata-penyata Kewangan, sebanyak 75 daripada penyata kewangan tersebut telah diaudit oleh 34 firma audit swasta bagi pihak Ketua Audit Negara. Pelantikan firma audit swasta itu adalah selaras dengan peruntukan Seksyen 7(3), Akta Audit, 1957 yang memberi kuasa kepada Ketua Audit Negara melantik mana-mana pihak yang berkebolehan untuk menjalankan pengauditan bagi pihak beliau.

40.3. Pada tahun yang sama, 5 Badan Berkanun baru telah ditubuhkan. Ia melibatkan penubuhan 3 kolej universiti iaitu Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn, Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia serta Kolej Universiti Teknikal Melaka, Perbadanan Labuan iaitu gabungan Perbadanan Pembangunan Labuan (ditutup) dan Majlis Perbandaran Labuan dan Suruhanjaya Pendaftaran Syarikat (gabungan Pendaftaran Syarikat dan Pendaftaran Perniagaan).

41. KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN TAHUNAN

Akta 240 menghendaki setiap Badan Berkanun Persekutuan mengemukakan penyata kewangan tahunannya kepada Ketua Audit Negara untuk diaudit tidak lewat dari 30 Jun tahun berikutnya. Namun demikian, sebagai langkah untuk mempercepatkan penyediaan dan pembentangan penyata kewangan, Perbendaharaan Malaysia telah mengeluarkan Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 15 Tahun 1994 yang menghendaki penyata tersebut dikemukakan tidak lewat dari

30 April tahun berikutnya. Sebanyak 18 Badan Berkanun telah menghantar penyata kewangan bagi tahun 2000 kepada Ketua Audit Negara selepas tarikh tersebut manakala satu Badan Berkanun iaitu Lembaga Buruh Pelabuhan Pulau Pinang menghantar akaunnya pada tahun 2002. Empat Badan Berkanun pula telah memohon kepada Perbendaharaan Malaysia untuk kebenaran lewat mengemukakan penyata kewangan.

42. PRESTASI PENGURUSAN KEWANGAN BADAN BERKANUN

42.1. Pada amnya, prestasi pengurusan kewangan Badan-badan Berkanun telah menampakkan kemajuan jika dibandingkan dengan tahun-tahun lalu. Bilangan penyata kewangan yang telah diberi Sijil Berteguran telah berkurangan. Sehingga 31 Disember 2001, selain daripada akaun tahun 2000 bagi Lembaga Buruh Pelabuhan Pulau Pinang yang dikemukakan pada tahun 2002, sebanyak 93 akaun Badan Berkanun bagi tahun 2000 telah diaudit dan Sijil Audit telah dikeluarkan. Daripada jumlah tersebut, 69 akaun diberi Sijil Tanpa Teguran, 20 Sijil Berteguran dan 4 sijil yang diubah suai. Sebagai perbandingan, kedudukan pengeluaran sijil bagi tahun 2000 dengan jenis sijil yang dikeluarkan mengenai penyata kewangan bagi tahun 1998 dan 1999 adalah seperti berikut :-

JADUAL 167
KEDUDUKAN JENIS SIJIL YANG DIKELUARKAN
BAGI PENYATA KEWANGAN BADAN BERKANUN

JENIS SIJIL	TAHUN		
	1998	1999	2000
Tanpa teguran	54	58	69
Berteguran	39	34	20
Adverse	1	-	-
Diubah suai	-	2	4
JUMLAH	94	94	93

42.2. Antara isu yang dibangkitkan berhubung dengan penyata kewangan yang diberikan Sijil Berteguran adalah mengenai perkara-perkara berikut :-

42.2.1. Pematuhan Kepada Piawaian Perakaunan

Badan Berkanun dikehendaki menyediakan penyata kewangan mengikut piawaian perakaunan antarabangsa yang dikeluarkan dari semasa ke semasa supaya ia memberi gambaran yang benar dan saksama. Mulai tahun 1999, piawaian yang perlu dipatuhi oleh Badan-badan Berkanun adalah yang dikeluarkan oleh Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia. Bagaimanapun, adalah didapati masih ada Badan Berkanun yang tidak mematuhi beberapa piawaian perakaunan dan berikut diberikan contohnya :-

42.2.1.1. Mengikut IAS 38, salah satu syarat untuk mempermodakan sesuatu perbelanjaan sebagai aset tak ketara ialah perbelanjaan itu akan memberi faedah ekonomi di masa hadapan kepada sesebuah entiti. Bertentangan dengan syarat itu, Perbadanan Hal Ehwal Bekas Angkatan Tentera tidak menghapuskan kos pembangunan berjumlah RM7.34 juta berkaitan dengan bayaran khidmat nasihat dan teknikal yang mana tidak mendatangkan faedah ekonomi.

42.2.1.2. Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan tidak memperuntukkan sebagai hutang ragu sejumlah RM82.15 juta daripada penghutang walaupun keupayaan untuk memungut balik hutang tersebut adalah rendah. Selain dari itu, adalah diperhatikan juga sejumlah RM3.70 juta terdiri daripada cek-cek yang telah dikeluarkan oleh Lembaga dan masih belum ditunaikan di bank ditunjukkan sebagai bank overdraf. Pihak Audit juga tidak dapat mengesahkan perbezaan berjumlah RM10.56 juta antara akaun amanah dan Buku Vot.

42.2.1.3. Lembaga Penggalakan Pelancongan dan Universiti Malaya tidak menyatukan akaunnya dengan akaun anak syarikat.

42.2.1.4. Lembaga Lebuhraya Malaysia telah mengiktiraf keseluruhan nilai harga kontrak bangunan berjumlah RM2.36 juta sebagai aset walaupun ia masih dalam pembinaan.

42.2.1.5. Pihak Audit tidak dapat mengesahkan ketepatan penghutang Yayasan Pelajaran MARA berjumlah RM25.32 juta. Selain dari itu, adalah didapati Yayasan Pelajaran MARA menghadapi masalah untuk meneruskan operasinya mengikut konsep amalan berterusan. Masa hadapannya bergantung kepada operasi dan keupayaan memperolehi sokongan modal daripada Majlis Amanah Rakyat atau Kerajaan.

42.2.2. Pematuhan Kepada Undang-undang Dan Peraturan

42.2.2.1. Sesebuah Badan Berkanun Persekutuan ditubuhkan oleh Kerajaan melalui undang-undang Persekutuan. Akta tubuh sesebuah Badan Berkanun itu memperuntukkan antara lain tujuan penubuhan serta kuasa yang diberi kepadanya dalam melaksanakan tujuan itu. Bagaimanapun, adalah didapati Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia dan Yayasan Pelajaran MARA telah menubuhkan anak syarikat walaupun akta tubuh masing-masing tidak membenarkannya berbuat sedemikian.

42.2.2.2. Universiti Malaya tidak menyerahkan baki pelbagai pemiutang berjumlah RM2.16 juta yang tidak bergerak semenjak tahun 1995 hingga 1999 kepada Pendaftar Wang Tak Dituntut selaras dengan peruntukan Akta Wang Tak Dituntut 1965.

42.2.3. Penyelenggaraan Rekod Perakaunan

Penyelenggaraan rekod perakaunan adalah merupakan tanggungjawab utama Akauntan sesebuah agensi manakala Lembaga Pengarah dan Ketua Eksekutif secara keseluruhannya bertanggungjawab menentukan rekod berkenaan diselenggarakan dengan lengkap dan teratur. Semakan Audit mendapati beberapa Badan Berkanun tidak menyimpan rekodnya dengan sempurna. Berikut diberikan contohnya :-

42.2.3.1. Daftar serta rekod subsidiari beberapa Badan Berkanun tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemas kini. Ini menyebabkan penyesuaian yang menjelaskan perbezaan antara baki yang ditunjukkan dalam penyata kewangan dengan baki yang ditunjukkan dalam rekod subsidiari sukar dibuat. Badan Berkanun terlibat adalah Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional dan Perbadanan Aset Keretapi.

42.2.3.2. Jadual sokongan hendaklah disediakan oleh Badan Berkanun bagi menyokong baki dalam akaun masing-masing dan dikemukakan kepada Jabatan Audit Negara untuk pengauditan. Kegagalan untuk berbuat demikian akan menyebabkan ketepatan baki berkenaan tidak dapat disahkan. Berikut diberikan beberapa baki akaun yang tidak dapat disahkan dan Badan Berkanun yang terlibat :-

JADUAL 168
BAKI AKAUN YANG TIDAK DAPAT DISAHKAN

BADAN BERKANUN	PERKARA	BAKI TIDAK DAPAT DISAHKAN (RM Juta)
Yayasan Tun Razak	Peruntukan Cukai Pendapatan	0.32
Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional	Baki Pendahuluan Pinjaman Pendidikan	6.39
Yayasan Pelajaran MARA	Pelbagai Pemiutang	2.69
Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia	Pertukaran Pinjaman Kepada Geran	1.58
Lembaga Minyak Sawit Malaysia	Aset Tetap	91.14

43. PENGURUSAN PINJAMAN PENDIDIKAN

43.1. LATAR BELAKANG

43.1.1. Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional (Perbadanan) telah ditubuhkan di bawah Akta Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional 1994 (Akta 566) dan mula beroperasi secara rasminya pada bulan November 1997. Fungsi Perbadanan yang ditetapkan dalam Akta adalah seperti berikut:-

- a. Memberikan pinjaman pendidikan dan bantuan kewangan kepada pelajar, memungut dan memastikan bayaran balik pinjaman dibuat dalam tempoh yang ditetapkan.
- b. Memungut deposit dan mewujudkan Skim Simpanan Pelajar bagi tujuan pendidikan tinggi.
- c. Melaksanakan fungsi lain yang diberikan kepada Perbadanan oleh mana-mana undang bertulis.

43.1.2. Setakat ini, Perbadanan hanya melaksanakan fungsi memberi pinjaman pendidikan kepada pelajar. Sehingga bulan Disember 2001, sejumlah 343,734 pelajar telah menerima pinjaman berjumlah RM3,255.19 juta daripada Perbadanan. Berhubung dengan fungsinya untuk mewujudkan Skim Simpanan Pelajar, ianya masih di peringkat perancangan.

43.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Kajian ini adalah untuk menentukan sama ada pengurusan pinjaman pendidikan di bawah pengurusan Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional telah dilaksanakan dengan cekap dan teratur.

43.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini meliputi pinjaman pendidikan yang diberi kepada pelajar bagi tempoh 1997 hingga 2001. Metodologi kajian ini adalah seperti berikut :-

- Memeriksa, meneliti dan menyemak dokumen seperti borang permohonan, daftar, fail dan semua rekod yang berkaitan dengan pengurusan pinjaman;
- Menemu bual dan mengadakan perbincangan dengan pegawai Perbadanan; dan
- Menjalankan soal selidik kawalan dalaman.

43.4. PENEMUAN AUDIT

43.4.1. PERANCANGAN

43.4.1.1. Objektif Penubuhan Tabung

Pada tahun 1996, Kerajaan telah meluluskan penubuhan sebuah Tabung Pendidikan Tinggi Nasional. Tujuan penubuhannya adalah memberi pinjaman kepada pelajar yang mengikuti kursus ijazah pertama di Institusi Pengajian Tinggi Awam atau Institusi Pengajian Tinggi Swasta tempatan. Pinjaman adalah untuk membiayai yuran pengajian dan juga menampung kos sara hidup sepanjang tempoh pengajian. Ia dapat mengurangkan beban Kerajaan untuk memberi biasiswa dan seterusnya memperluaskan peluang kepada lebih ramai pelajar miskin untuk melanjutkan pelajaran. Perancangannya merangkumi aspek-aspek kewangan, pemilihan dan pengagihan pinjaman, bayaran balik serta perjawatan.

43.4.1.2. Sumber Kewangan Tabung

Sumber kewangan untuk pinjaman pendidikan adalah daripada pemberian Kerajaan. Jumlah peruntukan tahunan ditetapkan berasaskan kepada jumlah pengambilan pelajar ke Institusi Pengajian Tinggi Awam dan Institusi Pengajian Tinggi Swasta tempatan. Berdasarkan kepada unjuran data tersebut, jumlah peruntukan Kerajaan yang diperlukan bagi tempoh 3 tahun beroperasi (1997-1999) adalah berjumlah RM625.30 juta. Selain daripada peruntukan Kerajaan, Perbadanan juga akan mengendalikan Skim Simpanan Pelajar yang akan menjadi pelengkap dan sumber penting untuk Tabung.

43.4.1.3. Syarat Kelayakan Pinjaman

Pelajar yang ingin memohon pinjaman daripada Tabung ini hendaklah memenuhi syarat-syarat yang telah ditetapkan, antaranya ialah : -

- Warganegara Malaysia;
- Menuntut di Institusi Pengajian Tinggi Awam atau Institusi Pengajian Tinggi Swasta tempatan di peringkat Ijazah pertama; dan
- Tidak mendapat bantuan kewangan lain.

43.4.1.4. Pengagihan Pinjaman

Sejumlah wang pengajian diagihkan kepada semua Institusi Pengajian Tinggi Awam berdasarkan unjuran bilangan pelajar yang memerlukan pinjaman. Pengurusan skim ini dan proses tapisan akan dibuat oleh setiap Institusi Pengajian Tinggi Awam untuk menentukan pelajar yang layak menerima pinjaman. Bayaran yuran akan dipotong daripada pinjaman dan

bakinya akan diberi kepada pelajar. Bagi Institusi Pengajian Tinggi Swasta tempatan, proses tapisan akan dibuat oleh Perbadanan. Kaedah bayaran yuran dan kos sara hidup adalah sama dengan Institusi Pengajian Tinggi Awam. Pelajar yang mendapat pinjaman dikehendaki menandatangani perjanjian dengan Perbadanan.

43.4.1.5. Bayaran Balik Pinjaman

Bagi memastikan kutipan balik pinjaman dilaksanakan dengan cekap, Lembaga Hasil Dalam Negeri (Lembaga Hasil) akan bertindak sebagai agen pemungut bagi pihak Perbadanan. Lembaga Hasil sebagai agen pemungut adalah diperuntukkan di bawah Seksyen 24 dan 25 Akta 566. Lembaga Hasil akan memungut bayaran balik pinjaman daripada semua peminjam yang telah bekerja melalui potongan gaji bulanan. Tempoh bayaran balik ditetapkan antara 10 hingga 15 tahun. Kuasa sebagai agen pemungut ini telah diperuntukkan dalam rang undang-undang, Akta Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional 1997. Untuk tujuan ini, Akta Lembaga Hasil juga akan dipinda bagi membolehkan potongan gaji dibuat ke atas peminjam.

43.4.1.6. Pengurusan Tabung

Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional diketuai oleh seorang Ketua Eksekutif yang dilantik oleh Lembaga Pengurusan dengan persetujuan Y.B. Menteri dan beliau dibantu oleh beberapa Pengarah.

Pada amnya, Kementerian Pendidikan telah merancang dengan baik penubuhan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional untuk memberikan kemudahan pinjaman kepada pelajar Institusi Pengajian Tinggi Awam atau Institusi Pengajian Tinggi Swasta tempatan.

43.4.2. PELAKSANAAN

43.4.2.1. Peruntukan Belanjawan Pinjaman Pendidikan

- a. Pada bulan Mei 1998, Perbadanan telah mengeluarkan pinjaman berjumlah RM73.72 juta kepada 10,754 pelajar daripada 11 Institusi Pengajian Tinggi Awam dan 3 Institusi Pengajian Tinggi Swasta tempatan. Setiap tahun, jumlah peruntukan untuk pinjaman telah ditambah. Sebagai contoh, jumlah peruntukan bagi tahun 2000 ialah RM1,246 juta berbanding dengan hanya RM215.30 juta pada tahun 1998. Bagaimanapun, bukan semua peruntukan telah digunakan setiap tahun. Berikut diberikan jumlah peruntukan dan pinjaman yang dikeluarkan bagi tempoh 1997 hingga 2000 :-

JADUAL 169
PERUNTUKAN PINJAMAN DAN JUMLAH PINJAMAN DIKELUARKAN
MENGIKUT TAHUN

TAHUN	JUMLAH PERUNTUKAN (RM Juta)	JUMLAH PINJAMAN DIKELUARKAN (RM Juta)	BAKI PERUNTUKAN (RM Juta)
1997	90.00	-	90.00
1998	215.30	159.73	145.57
1999	675.30	560.28	260.60
2000	1,246.00	1,250.93	255.67

Sumber : Laporan Belanjawan

b. Daripada Jadual di atas, baki terkumpul setakat akhir bulan Disember 2000 adalah RM255.67 juta. Pihak Perbadanan memaklumkan antara sebab jumlah baki peruntukan yang besar ini ialah :-

- Permohonan pinjaman yang tidak sempurna/tidak lengkap/ditolak.
- Perjanjian tidak disempurnakan oleh pelajar bagi membolehkan bayaran dibuat.
- Pelajar diberi pinjaman atas kadar sebahagian.
- Permohonan pelajar Institusi Pengajian Tinggi Swasta tempatan yang gagal mengemukakan surat kelulusan daripada Jabatan Pendidikan Swasta.
- Pelajar telah berhenti belajar, tidak memasuki Institusi Pengajian Tinggi Awam, diberhentikan atau gagal belajar.
- Pelajar mendapat penajaan daripada agensi lain.

43.4.2.2. Pengurusan Tabung Pinjaman Pendidikan

a. Perbadanan memulakan operasinya pada tahun 1997 iaitu mengendalikan urusan pinjaman pendidikan kepada pelajar Institusi Pengajian Tinggi dalam negeri. Dengan ini secara beransur-ansur Perbadanan diharap dapat mengambil alih aktiviti yang dijalankan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam dan Majlis Amanah Rakyat dalam memberi pinjaman kepada pelajar Institusi Pengajian Tinggi tempatan. Semasa proses pelaksanaannya, adalah difahamkan Perbadanan telah merujuk kepada kedua-dua agensi ini dalam usaha untuk mengendalikan pengurusan tabung pinjaman pendidikan iaitu dari segi proses permohonan pinjaman hingga bayaran balik serta penyimpanan rekod.

- b. Butiran yang terkandung dalam borang permohonan pinjaman dan surat perjanjian yang diguna pakai oleh ketiga-tiga agensi untuk dipenuhi oleh pemohon adalah tidak banyak berbeza. Jangka masa yang diambil untuk memproses pinjaman adalah bersamaan dengan masa yang diambil oleh Jabatan Perkhidmatan Awam dan Majlis Amanah Rakyat iaitu dalam lingkungan masa 3 bulan dari tarikh borang permohonan diterima sehingga bayaran dibuat.
- c. Dalam mengurus pemberian pinjaman, Perbadanan menghadapi beberapa masalah akibat daripada Manual Pinjaman tidak disediakan dengan lengkap, ketiadaan Sistem Maklumat Pengurusan yang sempurna dan bersepadu serta kekurangan kakitangan. Jika dibandingkan dengan jumlah peminjam yang diuruskan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam dan Majlis Amanah Rakyat, bilangan peminjam yang dikendalikan oleh Perbadanan adalah jauh lebih besar terutamanya bermula tahun 1999. Sehingga akhir tahun 2001, Perbadanan menguruskan pinjaman kepada seramai 343,734 pelajar berbanding dengan Jabatan Perkhidmatan Awam dan Majlis Amanah Rakyat yang hanya mengendalikan pinjaman untuk 152,965 pelajar.

43.4.2.3. Proses Pemilihan Dan Kelulusan Pinjaman Pendidikan

- a. Mengikut Seksyen 21(1) Akta 566, semua pinjaman pendidikan hendaklah diberi dan dibayar kepada pelajar yang berkelayakan seperti yang ditetapkan oleh Perbadanan dari semasa ke semasa. Selaras dengan itu, semua borang permohonan diterima, diproses dan disemak oleh Bahagian Pinjaman. Unit Teknologi Maklumat di bawah Bahagian Korporat merekodkan data permohonan dalam sistem dan menyediakan senarai permohonan. Senarai tersebut dikemukakan kepada Bahagian Pinjaman untuk semakan dan dikemukakan kepada Jawatankuasa Pinjaman untuk diperakukan sebelum dikemukakan kepada Lembaga Pengurusan Tabung untuk kelulusan. Surat tawaran diedarkan kepada pelajar yang berjaya.
- b. Bahagian Pinjaman dan Bahagian Korporat Perbadanan adalah bertanggungjawab terhadap proses memberi kelulusan, menandatangani perjanjian, menguruskan insurans perlindungan serta membuat bayaran. Pelajar yang berjaya dibayar dalam tempoh 14 hari dari tarikh mereka mendaftar di Institusi Pengajian Tinggi Awam.
- c. Syarat kelayakan pelajar/peminjam telah diperluaskan merangkumi pelajar bukan sahaja di peringkat ijazah pertama seperti yang dirancang malahan merangkumi pelajar peringkat diploma (pra-ijazah). Mulai tahun 2001, Perbadanan juga memberi pinjaman kepada

LEMBAGA JURUKUR TANAH SEMENANJUNG MALAYSIA

44. AKTIVITI PELESENAN DAN PENGAWALAN JURUUKUR TANAH

44.1. LATAR BELAKANG

44.1.1. Lembaga Jurukur Tanah (Lembaga) yang ditubuhkan pada bulan Mei 1958 melalui Akta Jurukur Tanah Berlesen 1958 (Semakan 1991) [Akta 458] bertanggungjawab terhadap hal pelesenan dan pengawalan Juruukur Tanah di Semenanjung Malaysia. Lembaga terletak di bawah tanggungjawab Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi. Akta tersebut dan Peraturan Jurukur Tanah Berlesen 1959 (Disemak 1997) [Peraturan 1959] memperuntukkan Juruukur Tanah Berlesen dan berkelayakan sahaja boleh menjalankan kerja ukur tanah. Pengukuran tersebut bertujuan untuk menentukan sempadan dan seterusnya menetapkan hak milik tanah.

44.1.2. Bagi menjalankan kerja pengukuran, seseorang Juruukur Tanah perlu berdaftar dan dilesenkan oleh Lembaga terlebih dahulu. Sehingga akhir bulan Disember 2001, seramai 306 Juruukur Tanah telah berdaftar dengan Lembaga. Daripada jumlah ini, seramai 244 Juruukur Tanah telah mendapat lesen praktis daripada Lembaga dan telah/sedang menguruskan 62,606 kerja ukur.

44.1.3. Pelanggan melalui Juruukur Tanah Berlesen akan menandatangani yuran ukur dengan Lembaga sebelum sesuatu kerja ukur dijalankan. Ini adalah kerana Lembaga berfungsi sebagai pemegang amanah harta (*stakeholder*) bagi kedua-dua pihak iaitu Juruukur Tanah Berlesen dan pelanggannya. Pendepositan terdahulu ini bertujuan memastikan Juruukur Tanah Berlesen menjalankan kerja ukur dengan penuh tanggungjawab dan menghasilkan kerja yang berkualiti di samping menjamin bayaran yuran ukur kepada mereka dibuat sebaik sahaja kerja selesai.

44.1.4. Juruukur Tanah Berlesen hanya boleh menjalankan kerja ukur selepas pendepositan yuran ukur kepada Lembaga dan memperolehi nombor lot baru terlebih dahulu daripada Pengarah Ukur Negeri yang berkenaan. Nombor lot baru perlu diperolehi bagi tanah saiz lot besar yang dipecahkan kepada sub-lot dan tanah Kerajaan yang belum diperuntukkan nombor lot manakala nombor lot lama digunakan bagi kerja ukur tanah asal.

44.1.5. Bayaran ukur dibuat mengikut kerja ukur/fasa kerja berdasarkan peringkat penyiapannya dan bergantung kepada jumlah lot tanah yang diukur. Setiap kerja ukur/fasa kerja melalui 4 proses bayaran. Lembaga mendapat 1% daripada yuran ukur sebagai yuran pentadbiran yang merupakan pendapatan kepada Lembaga.

44.1.6. Bagi melaksanakan tanggungjawab yang diperuntukkan oleh undang-undang, Lembaga telah mewujudkan 6 aktiviti seperti berikut :-

- a. Aktiviti Kelayakan Profesional – Menguruskan pendaftaran Juruukur Bertauliah, Juruukur Tanah Berlesen, peperiksaan, ujian kemahiran/kecekapan dan pengeluaran Sijil Kecekapan.
- b. Aktiviti Mengkaji Akta, Peraturan Dan Prosedur – Menentukan peraturan dan prosedur yang diwujudkan mengikut kehendak akta adalah selaras dengan keperluan dan perkembangan semasa.
- c. Aktiviti Kawalan Dan Disiplin Praktis – Mengawal disiplin praktis Juruukur Tanah Berlesen.
- d. Aktiviti Pembangunan Profesional – Mengendalikan pembangunan profesional Juruukur Tanah Berlesen dan latihan Pembantu Juruukur Tanah Berlesen.
- e. Aktiviti Pengurusan Am – Menguruskan hal pentadbiran harian Lembaga seperti pengurusan kewangan dan sumber manusia Lembaga.
- f. Aktiviti Korporat – Mewujudkan hubungan dengan institusi dalam dan luar negara bagi mempertingkatkan profesion ukur tanah dan pemetaan.

44.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menentukan sama ada Lembaga melaksanakan aktiviti pelesenan dan pengawalan terhadap Juruukur Tanah Berlesen dengan teratur selaras dengan undang-undang dan peraturan yang telah ditetapkan.

44.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini ditumpukan kepada Aktiviti Mengkaji Akta, Peraturan dan Prosedur; Aktiviti Kelayakan Profesional; Aktiviti Pembangunan Profesional dan Aktiviti Pengurusan Am. Bagi Aktiviti Pengurusan Am, tumpuan diberi kepada pengurusan bayaran yuran ukur yang membabitkan pengeluaran hak milik tanah untuk bangunan sahaja. Juruukur Tanah Berlesen dan pembantunya serta kerja ukur/fasa kerja yang diaudit dipilih secara random. Laporan, rekod dan dokumen berkaitan bagi tempoh 1996 hingga 2001 telah diperiksa. Temu bual dan perbincangan dengan pegawai-pegawai daripada Lembaga, Jabatan Ukur dan

Pemetaan Malaysia, Persatuan Juruukur Tanah Bertauliah dan Pejabat Tanah dan Galian, Negeri Selangor telah juga dijalankan. Selain dari itu, maklumat juga diperolehi melalui soal selidik yang disediakan oleh Lembaga dan dikemukakan kepada Juruukur Tanah Berlesen.

44.4. PENEMUAN AUDIT

44.4.1. PERANCANGAN

44.4.1.1. Perundangan

a. Akta Juruukur Tanah Berlesen 1958 (Akta 458)

- i. Mengikut Seksyen 9 dan 10, Akta 458, Juruukur Tanah yang berhasrat menjadi Juruukur Tanah Berlesen diwajibkan mendaftar dan mempunyai lesen praktis yang dikeluarkan oleh Lembaga. Untuk tujuan ini, seseorang yang berkelulusan jurusan ukur tanah yang akan diiktiraf oleh Lembaga perlu melalui langkah berikut :-
 - Bekerja dengan Jabatan Ukur Dan Pemetaan Malaysia atau pun seorang Juruukur Tanah Berlesen.
 - Berdaftar dengan Lembaga sebagai *Article Pupil* di bawah penyeliaan Ketua Pengarah Ukur dan Pemetaan atau seorang Juruukur Tanah Berlesen bagi tempoh sekurang-kurangnya 2 tahun.
 - Lulus peperiksaan dan ujian Lembaga dalam tempoh *articleship* dan kertas undang-undang dan peraturan kendalian bersama Lembaga dengan Pertubuhan Juruukur Malaysia (Pertubuhan).
 - Mendapat Sijil Kompetensi Lembaga.
 - Berdaftar sebagai Juruukur Tanah Bertauliah.
 - Memohon lesen untuk menjalankan kerja ukur.
- ii. Juruukur yang berkelulusan ukur tanah yang tidak diiktiraf oleh Lembaga juga melalui proses yang sama kecuali sebelum mendaftar sebagai *Article Pupil*, kelulusannya perlu dinilai semula oleh Lembaga dan lulus peperiksaan khas Pertubuhan. Lembaga Pengarah akan meluluskan segala pendaftaran dan pelesenan ini.
- iii. Mengikut Seksyen 21 Akta 458, Lembaga perlu mendapat kelulusan Menteri bagi semua peraturan yang dikeluarkannya sebelum ia boleh dikuatkuasakan.

b. Peraturan Juruukur Tanah Berlesen 1959 (Peraturan 1959)

- i. Mengikut Seksyen 32(6) Peraturan 1959, Pembantu Juruukur tanah Berlesen perlu berdaftar dengan Lembaga. Mereka hendaklah berkelulusan minima Sijil Pelajaran Malaysia dan memperolehi Sijil Juruteknik Ukur daripada Lembaga. Lembaga Pengarah meluluskan pendaftaran Pembantu Juruukur Tanah Berlesen.
- ii. Seksyen 99(1), Peraturan 1959 juga membenarkan setiap Juruukur Tanah Berlesen mengenakan yuran ukur kepada pelanggannya mengikut kadar yang ditetapkan dalam peraturan berkenaan. Kadar yang dikenakan adalah mengikut saiz lot tanah yang hendak diukur dan bergantung kepada tujuan pengukuran sama ada untuk kawasan kediaman, komersial atau pun perindustrian.
- iii. Mengikut Seksyen 99(3a) dan (3b), Peraturan 1959, Lembaga hendaklah membayar yuran ukur kepada Juruukur Tanah Berlesen mengikut peringkat penyiapan kerja dan apabila menerima tuntutan daripada mereka. Proses bayaran yuran ukur adalah melalui 4 peringkat bayaran tertakluk kepada syarat seperti di Jadual berikut:-

JADUAL 171
PROSES BAYARAN YURAN UKUR

PERINGKAT BAYARAN	PILIHAN (% DARIPADA YURAN UKUR)				SYARAT BAYARAN
	1	2	3	4	
1	10%	-	10%	-	Sekiranya Juruukur memohon pendahuluan.
2	50%	60%	-	-	Sekiranya kerja ukur melebihi 10 lot dan setelah Juruukur menyempurnakan kerja lapangan. Sekiranya kerja ukur tidak melebihi 10 lot, tuntutan dibuat terus ke peringkat bayaran ketiga.
3	21%	21%	71%	81%	Setelah Juruukur menyempurnakan kerja lapangan, Pelan Akui dan dokumen-dokumen berkaitan dikemukakan dan diakui terima oleh Pengarah Ukur Negeri.
4	18%	18%	18%	18%	Dalam tempoh 3 bulan selepas bayaran ketiga atau pun selepas Pelan Akui diluluskan oleh Pengarah Ukur Negeri yang mana lebih awal.

Nota : Juruukur : Juruukur Tanah Berlesen

- iv. Mengikut Seksyen 100(1), Peraturan 1959, Lembaga hendaklah memastikan Juruukur Tanah Berlesen menyiapkan kerja ukur dalam tempoh 6 bulan dari tarikh memperolehi nombor lot daripada Pengarah Ukur Negeri atau dalam tempoh lanjutan masa yang dibenarkan. Seterusnya, Seksyen 100(2), Peraturan 1959

menetapkan Lembaga boleh menggantung lesen Juruukur Tanah Berlesen selama tempoh tidak melebihi 3 tahun sekiranya Juruukur berkenaan gagal menyiapkan kerja ukur dalam tempoh yang ditetapkan atau dalam tempoh lanjutan masa yang dibenarkan. Di samping itu, Lembaga mengeluarkan satu peraturan lain yang menetapkan seseorang Juruukur Tanah Berlesen perlu menyiapkan kerja ukur dalam masa 6 bulan dari tarikh tuntutan bayaran peringkat kedua.

44.4.1.2. Keperluan Kewangan

Bagi melaksanakan keseluruhan aktivitinya, Lembaga telah memperuntukkan sejumlah RM50.66 juta bagi tahun 2001.

44.4.1.3. Program Pembangunan Profesional

Aktiviti pembangunan profesional Lembaga dikendalikan melalui seminar dan ceramah pembelajaran berterusan untuk Juruukur Tanah Berlesen manakala bagi Pembantu Juruukur Tanah Berlesen, kemahiran mereka dipertingkatkan melalui kursus-kursus yang diadakan di Sekolah Lembaga. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, Lembaga merancang mengadakan 52 kursus/latihan untuk Pembantu Juruukur Tanah Berlesen. Seminar/ceramah pembelajaran berterusan untuk Juruukur Tanah Berlesen diuruskan oleh Persatuan Juruukur Tanah Bertauliah dan Lembaga hanya menyediakan peruntukan kewangan.

Pada umumnya, Lembaga mempunyai perancangan yang memuaskan untuk menguruskan Aktiviti Pelesenan dan Pengawalan Juruukur Tanah.

44.4.2. PELAKSANAAN

44.4.2.1. Perundangan

a. Semakan Audit mendapati beberapa peruntukan perundangan Lembaga kurang jelas atau pun tidak dinyatakan langsung bagi perkara tertentu. Akta 458 tidak disemak semula atau dipinda untuk mengambil kira peruntukan berkaitan agar objektif penubuhan Lembaga tercapai. Antara kelemahan yang dimaksudkan ialah :-

- i. Akta tidak memperuntukkan fungsi Lembaga.
- ii. Keanggotaan Lembaga Pengarah terdiri daripada mereka berprofesion dalam bidang ukur tanah sahaja dan bukan daripada pelbagai disiplin/bidang yang mewakili beberapa kepentingan secara bersama.

- iii. Kuasa untuk Lembaga menubuhkan jawatankuasa tidak dinyatakan dengan jelas dalam Akta.
 - iv. Kuasa dan tanggungjawab Setiausaha, pelantikan, terma dan syarat perkhidmatan tidak dinyatakan dalam Akta.
 - v. Akta tidak menyatakan keperluan menyediakan satu anggaran perbelanjaan/tambahan tahunan untuk kelulusan Menteri.
 - vi. Kuasa untuk mengguna khidmat pakar terlalu umum dan tidak spesifik.
 - vii. Kuasa melabur, meminjam dan memberi pinjaman tidak diperuntukkan dalam Akta.
- b. Pekeliling yang menyentuh dasar dan peraturan Lembaga yang dikeluarkan dan diterima pakai semenjak penubuhannya belum mendapat kelulusan Menteri seperti yang ditentukan oleh Seksyen 21, Akta 458.

Pada pandangan Audit, kelemahan yang wujud ini menimbulkan masalah dan kekeliruan dalam pengurusan harian Lembaga dan boleh menimbulkan implikasi undang-undang terhadap Lembaga kelak. Kelemahan ini tidak dibetulkan sebab Lembaga beranggapan ia bukan sebuah Badan Berkanun kerana tidak menerima sebarang pemberian daripada Kerajaan.

- c. Semakan Audit terhadap aktiviti yang dilaksanakan oleh Lembaga untuk menentukan sama ada peruntukan undang-undang yang sedia ada dipatuhi mendapati perkara-perkara berikut :-
- i. Aktiviti pelesenan dan pendaftaran dilaksana dengan memuaskan dan mematuhi peraturan Lembaga. Juruukur Tanah yang berdaftar dan diberi lesen adalah berkeelayakan. Begitu juga dengan kelayakan dan pendaftaran Pembantu Juruukur Tanah Berlesen.
 - ii. Juruukur Tanah Berlesen dikehendaki mendepositkan yuran ukur yang diterima daripada pelanggannya bagi setiap kerja ukur/fasa kerja dengan Lembaga sebelum memulakan kerja ukur. Pemeriksaan Audit mendapati Lembaga telah menyemak dengan teliti setiap penerimaan yuran ukur mengikut kadar yang ditetapkan dalam Peraturan 1959. Lembaga juga telah menyimpan maklumat yuran ukur yang diterima ini dengan memuaskan di dalam sistem maklumat Lembaga.

iii. Lembaga kurang cekap membayar yuran ukur kepada Juruukur Tanah Berlesen mengikut peraturan yang ditetapkan kecuali bagi bayaran peringkat pertama. Semakan Audit terhadap proses bayaran yuran ukur bagi 139 fasa kerja mendapati :-

- Pada peringkat bayaran kedua, 7 daripada 8 fasa kerja dibayar mengikut peraturan. Bagi 1 fasa kerja lagi, bayaran berjumlah RM47,485 dibuat terlebih dahulu sedangkan kerja ukur hanya diperuntukkan nombor lot kemudiannya oleh Pengarah Ukur Negeri.
- Di peringkat bayaran ketiga pula, 42 daripada 97 fasa kerja dibayar mengikut peraturan. Bagi 47 fasa kerja peringkat bayaran ketiga pula, Lembaga telah membayar sejumlah RM4.92 juta berdasarkan tuntutan daripada Juruukur Tanah Berlesen tanpa pengesahan daripada Pengarah Ukur Negeri. Baki 8 fasa kerja lagi tidak dapat ditentukan sama ada bayaran telah dilakukan sebelum atau sesudah menerima pengesahan. Bayaran yang terlibat adalah RM142,193.
- Pada peringkat bayaran keempat, pengurusan bayaran terhadap 96 fasa kerja adalah teratur. Meskipun begitu bagi 9 fasa kerja bayaran bernilai RM192,180 telah melewati standard masa yang ditetapkan dalam peraturan. Tempoh kelewatan adalah antara 4 hingga 28 hari dan adalah didapati juga bagi 3 fasa kerja, maklumat tarikh pengesahan Pengarah Ukur Negeri tidak diperolehi.

Kajian Audit mendapati ketidakcekapan dalam pengurusan bayaran yuran ukur wujud kerana Lembaga tidak mematuhi peraturan yang ditetapkan. Lebih-lebih lagi Lembaga tidak menyediakan panduan kerja rasmi bagi menggariskan pelaksanaan sesuatu tugas secara jelas dan teratur.

iv. Semakan Audit terhadap 139 fasa kerja, kombinasi antara kerja ukur yang telah dan belum siap mendapati perkara berikut :-

- Lembaga tidak mengambil tindakan tegas terhadap Juruukur Tanah Berlesen yang lewat menyiapkan kerjanya seperti mana yang dikehendaki oleh peruntukan Seksyen 100(2), Peraturan 1959. Adalah didapati selain daripada 30 fasa kerja yang telah disiapkan dalam tempoh 6 bulan, 44 fasa kerja dengan yuran ukur berjumlah RM4.92 juta melebihi tempoh masa 6 bulan

untuk disiapkan. Tempoh kelewatan adalah antara 24 hingga 1,296 hari dan Juruukur tersebut tidak diberi lanjutan masa oleh Lembaga. Dua puluh enam fasa kerja mempunyai nombor lot tetapi belum disiapkan. Tempoh kelewatan adalah antara 30 hingga 1,671 hari. Jumlah dan baki yuran ukur pada akhir bulan Disember 2000 masing-masingnya adalah RM1.70 juta dan RM1.48 juta. Satu fasa kerja walaupun tidak memerlukan permohonan lot baru tetapi masih belum siap sehingga akhir bulan Julai 2001. Jumlah yuran ukur tersebut adalah RM306,942 manakala bakinya RM122,777. Bagaimanapun, Lembaga tidak mengambil tindakan untuk menggantung lesen Juruukur berkenaan atas kerja lewat disiapkan mengikut kehendak peraturan tersebut.

- Dua puluh tiga fasa kerja dengan jumlah yuran ukur RM2.17 juta tidak dapat dikira tempoh masa Juruukur Tanah Berlesen menyiapkan kerja ukur kerana tiada maklumat tarikh nombor lot yang diterima daripada Pengarah Ukur Negeri.
 - Bagi 15 fasa kerja, Juruukur Tanah Berlesen tidak dapat menyiapkan kerja ukur kerana tidak boleh memohon nombor lot disebabkan pelan susun atur belum diluluskan oleh Pihak Berkuasa Negeri. Pada akhir bulan Disember 2000, yuran ukur yang terlibat berjumlah RM2.13 juta.
- v. Lembaga juga gagal memastikan Juruukur Tanah Berlesen menyiapkan kerja ukur dalam masa 6 bulan dari tarikh tuntutan bayaran peringkat kedua. Daripada 139 fasa kerja, hanya 8 fasa kerja mempunyai tuntutan bayaran peringkat kedua. Sebanyak 3 fasa kerja telah disiapkan dalam tempohnya manakala 3 yang lain lewat disiapkan. Tempoh kelewatan adalah antara 9 hingga 46 hari. Jumlah yuran ukur bagi 3 fasa kerja ini adalah RM371,416. Bagi 2 fasa kerja yang lain yang melibatkan jumlah yuran ukur RM401,912, ia masih belum disiapkan sehingga akhir bulan Julai 2001. Lembaga telah menghantar 3 surat peringatan dan membenarkan lanjutan masa bagi 1 fasa kerja sahaja. Bagaimanapun selepas itu, tiada tindakan selanjutnya oleh Lembaga/Juruukur berkenaan terhadap kerja ukur ini. Bagi baki 91 fasa kerja lagi, kerja ukur tidak dapat ditentukan sama ada lewat disiapkan atau sebaliknya kerana Juruukur Tanah Berlesen membuat tuntutan terus ke peringkat bayaran ketiga berjumlah RM10.94 juta.

44.4.2.2. Program Pembangunan Profesional

- a. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, peruntukan kewangan untuk melaksanakan program pembangunan profesional/latihan dan projek penyelidikan yang diluluskan adalah RM8.23 juta seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 172
PERUNTUKAN KEWANGAN BAGI TEMPOH 1999 HINGGA 2001

PROGRAM	PENGANJUR	JUMLAH (RM Juta)
Kursus	Lembaga	0.39
Sekolah Lembaga	Lembaga	0.92
Ceramah Pembelajaran Berterusan	Persatuan Juruukur Tanah Bertauliah	5.30
Projek Penyelidikan	Jabatan Ukur Pemetaan Malaysia & Universiti Teknologi Malaysia	1.62
JUMLAH		8.23

- b. Bagi tempoh 1999 hingga 2001, hanya 21 daripada 52 kursus/latihan dapat dilaksanakan bagi Pembantu Juruukur Tanah Berlesen. Kursus/Latihan di Sekolah Lembaga dilaksanakan mengikut keperluan pada sesuatu masa. Mulai tahun 2002, Lembaga mula menyediakan program terperinci untuk kursus/latihan Sekolah Lembaga. Bagi ceramah pembelajaran berterusan dan projek penyelidikan, Lembaga telah menyerahkan pelaksanaan program tersebut kepada pihak lain. Sebagai pembiaya program, Lembaga tidak memantau pelaksanaan program dari aspek prestasi dan justifikasi penggunaan wang terhadap kedua-dua program tersebut. Oleh itu, sukar dipastikan sama ada wang ini benar-benar digunakan dalam melaksanakan ceramah berkenaan atau pun projek penyelidikan.
- c. Adalah didapati sungguhpun Lembaga telah membelanjakan sejumlah RM5.87 juta bagi menganjurkan program ceramah pembelajaran berterusan dari tahun 1996 hingga 2000, namun Lembaga tidak mewajibkan semua Juruukur Tanah Berlesen menghadiri ceramah pembelajaran berterusan atas asas kadar jam minima dalam setahun sebelum lesen praktis diperbaharui pada tahun berikutnya.
- d. Adalah juga didapati Lembaga telah menyerahkan penganjuran program ceramah pembelajaran berterusan dan projek penyelidikan kepada pihak lain kerana kekurangan pegawai yang cekap. Pengendalian kursus/latihan Pembantu Juruukur Tanah Berlesen yang diadakan di Sekolah Lembaga tidak dapat dilaksanakan sepenuhnya seperti perancangan kerana Unit Latihan dan Kemajuan Kerjaya hanya mempunyai 2 pegawai kontrak berbanding dengan 587 Pembantu

Juruukur Tanah Berlesen yang dilatih. Oleh itu, Lembaga menghadapi kesukaran untuk memastikan profesionalisme Juruukur Tanah Berlesen sentiasa berkekalan dan seterusnya memberi perkhidmatan yang berkualiti kepada pelanggannya.

44.4.2.3. Penyerahan Yuran Ukur Yang Dorman Kepada Pendaftar Wang Tak Dituntut

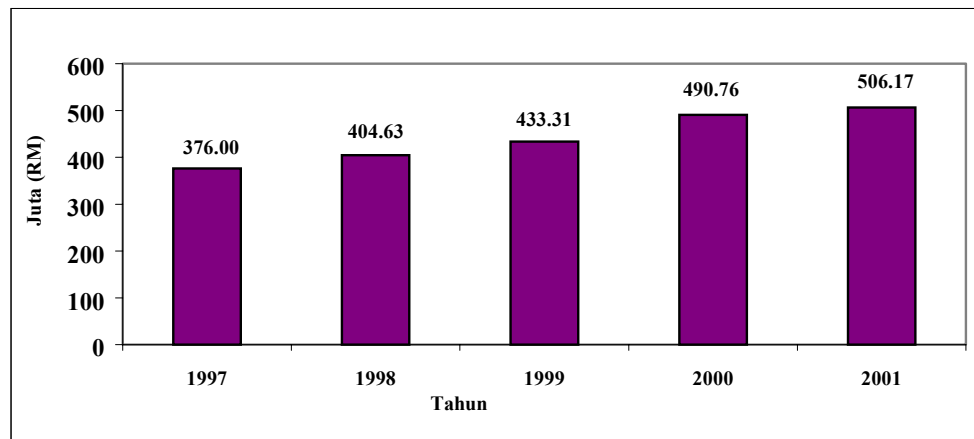
- a. Bagi kerja ukur yang tidak dijalankan langsung, Lembaga sebagai pemegang amanah harta mesti memulangkan semula yuran ukur kepada pelanggan. Sekiranya pelanggan gagal dikesan atas sebab tertentu, yuran ukur hendaklah diserahkan kepada Pendaftar Wang Tak Dituntut selaras dengan Akta Wang Tak Dituntut 1965 (Semakan 1989) [Akta 370]. Oleh itu, analisis pengusiaan terhadap baki yuran ukur hendaklah disediakan agar Lembaga dapat mengenal pasti jumlah yang tertakluk kepada Akta 370.
- b. Berdasarkan rekod Lembaga pada bulan Ogos 2001, adalah didapati 1,480 kerja ukur bagi tempoh 1974 hingga 1989 yang dormant walaupun telah dibayar pendahuluan sebanyak 10% kepada Juruukur Tanah Berlesen. Baki yang terlibat adalah berjumlah RM20.41 juta. Lembaga sedang menyediakan pengusiaan terhadap baki dormant bagi tahun 1990 sehingga kini. Lembaga perlu mengenal pasti secara terperinci kedudukan sebenar jumlah ini bagi menentukan sama ada ia dikekalkan, dibayar balik kepada pelanggan atau diserahkan kepada Pendaftar Wang Tak Dituntut selaras dengan Akta 370.
- c. Pihak Audit berpendapat bahawa satu keputusan undang-undang perlu diperolehi untuk memastikan kedudukan yuran ukur yang dormant. Ini berasaskan pandangan Lembaga bahawa yuran ukur dormant tidak boleh ditakrif sebagai wang tak dituntut di bawah Akta 370.

44.4.2.4. Pengurusan Pelaburan Yuran Ukur

- a. Lembaga tidak mengurus bayaran yuran ukur dengan cekap, diikuti pula dengan pemantauan Lembaga yang kurang berkesan, mengakibatkan baki yuran ukur yang disimpan oleh Lembaga adalah tinggi. Baki yuran ukur meningkat tahun demi tahun dan pada akhir bulan Disember 2001 menjadi RM506.17 juta. Baki yuran ukur yang tinggi ini secara tidak langsung mencerminkan banyak kerja ukur yang tertunggak. Keadaan ini berlaku kerana setelah menyerahkan yuran ukur kepada Juruukur Tanah Berlesen untuk pendepositan dan menerima Sijil Akuan Lembaga, pelanggan tidak menetapkan tempoh masa Juruukur berkenaan perlu menyiapkan kerja ukur. Pelanggan tidak menghiraukan sama ada kerja ukur telah atau tidak dijalankan

kerana dengan adanya Sijil Akuan Lembaga, ia memudahkan pelanggan memperoleh geran sementara daripada Pejabat Tanah dan Galian Negeri berkenaan. Pelanggan hanya berminat memperoleh geran sementara kerana nilai komersial yang ada padanya untuk urus niaga gadaian dan tanpa had tempoh penggunaanya. Berikut diberikan kedudukan baki yuran ukur bagi tempoh 1997 hingga 2001 :-

CARTA 21
BAKI YURAN UKUR BAGI TEMPOH 1997 HINGGA 2001

- b. Adalah didapati Lembaga telah melabur yuran ukur dalam simpanan tetap di institusi kewangan tempatan dan saham amanah yang diluluskan oleh Kerajaan sementara menunggu tuntutan daripada Juruukur Tanah Berlesen. Kajian Audit mendapati semua keputusan pelaburan dibuat di peringkat ahli Lembaga Pengarah. Lembaga tidak menubuhkan Panel/Jawatankuasa Pelaburan mahupun mengadakan satu garis panduan bagi tujuan ini. Akta 458 juga tidak memperuntukkan kuasa kepada Lembaga untuk melabur. Bagaimanapun Lembaga sedang meminda Akta 458 bagi memasukkan peruntukan ini.

44.4.2.5. Penyelenggaraan Rekod Kerja Ukur

Sistem pengesanan Lembaga melalui sistem maklumat Lembaga tidak mencukupi untuk mengurus dan memantau bayaran yuran dan kerja ukur Juruukur Tanah Berlesen. Di samping itu, maklumat yang ada dalam sistem maklumat tidak lengkap dan kemas kini. Lembaga juga tidak menetapkan Juruukur Tanah Berlesen perlu mengemukakan laporan kemajuan prestasi kerja ukur secara berkala kepadanya. Pihak Audit berpendapat bahawa tanpa laporan ini, maklumat dalam sistem maklumat tidak boleh disemak silang untuk memastikan ketepatan dan pengemaskinian maklumat kerja Juruukur Tanah Berlesen.

44.4.3. PEMANTAUAN

44.4.3.1. Pemantauan Kementerian terhadap aktiviti Lembaga adalah pada tahap minimum, iaitu melalui Laporan Aktiviti Tahunan Lembaga yang disertakan dengan penyata kewangan beraudit. Lembaga pula hanya menyediakan laporan ini bagi tempoh 1997 hingga 2000. Laporan terakhir yang dibentangkan dalam Persidangan Parlimen adalah bagi tahun 1999. Laporan bagi tahun 1990 hingga 1997 telah disediakan dan dikemukakan untuk kelulusan Kementerian.

44.4.3.2. Di peringkat Lembaga, pemantauan hanya dibuat oleh Jawatankuasa Kecil Pemantauan Prestasi Juruukur Tanah Berlesen yang diwujudkan pada bulan Oktober 1992. Jawatankuasa ini dipengerusikan oleh Ketua Pengarah Jabatan Ukur Dan Pemetaan Malaysia yang juga Pengerusi Lembaga. Ahli Lembaga Pengarah dan Setiausaha Lembaga adalah menganggotai jawatankuasa berkenaan. Semakan Audit mendapati sejak ditubuhkan, jawatankuasa telah bermesyuarat 21 kali. Bagi tempoh 1996 hingga 1998, tidak ada sebarang mesyuarat diadakan oleh jawatankuasa. Antara perkara yang dibincangkan semasa mesyuarat jawatankuasa ialah mengenai tunggakan kerja ukur hak milik tanah dan hak milik strata. Namun tiada kakitangan yang mencukupi untuk menyusul perkara yang diputuskan oleh jawatankuasa khusus dalam mengurangkan tunggakan kerja ukur.

44.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Lembaga telah melaksanakan sebahagian aktiviti pendaftaran dan pelesenan Juruukur Tanah Berlesen dengan cekap. Namun, Lembaga tidak dapat mengawal Juruukur Tanah Berlesen dengan cekap dan berkesan. Ini berpunca daripada pelaksanaan dan pemantauan yang tidak teliti. Lembaga sebagai agensi yang diberi mandat mengawal Juruukur Tanah Berlesen, perlu mengambil inisiatif dan bertindak proaktif untuk mempertingkatkan tahap pengawalan Juruukur Tanah Berlesen agar objektif penubuhan Lembaga tercapai. Sehubungan itu, perkara berikut disyorkan untuk dipertimbangkan bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan :-

44.5.1. Lembaga harus mengkaji semula dan memperkemaskan lagi peruntukan Akta 458, peraturan serta prosedur supaya selaras dengan peranan dan tanggungjawabnya masa kini. Dasar dan peraturan/pekeliling yang telah/akan dikeluarkan oleh Lembaga perlu mendapat kelulusan Menteri agar ia dapat dikuatkuasakan.

44.5.2. Lembaga perlu mengadakan satu garis panduan sebagai rujukan rasmi bagi menggariskan pelaksanaan sesuatu tugas secara jelas dan

teratur. Dengan adanya garis panduan ini, sesuatu tugas dapat dilaksanakan dengan teratur, konsisten dan betul dalam meningkatkan produktiviti.

44.5.3. Lembaga perlu mempunyai struktur organisasi yang kukuh dengan kakitangan yang cukup, berkaliber dan mahir. Ini agar bersesuaian dengan perkembangan dan beban tugasnya. Prestasi pegawai dan kakitangan Lembaga hendaklah ditingkatkan melalui latihan berkaitan dengan tugas masing-masing.

44.5.4. Lembaga harus menilai keberkesanan ceramah pembelajaran berterusan yang dianjurkan bagi pihaknya. Peranan ini boleh dilaksanakan oleh Jawatankuasa Kecil Pembangunan Profesional. Pembantu Juruukur Tanah Berlesen juga perlu dilatih berterusan sesuai dengan perkembangan dan perubahan semasa agar kemahiran mereka sentiasa dipertingkatkan.

44.5.5. Lembaga perlu membuat pemeriksaan secara berkala ke kawasan kerja ukur Juruukur Tanah Berlesen dan juga menetapkan Juruukur berkenaan mengemukakan laporan kemajuan prestasi kerja ukur secara berkala kepadanya bagi memantau pelaksanaan kerja. Dengan mengadakan pemeriksaan dan maklum balas yang diterima melalui laporan kemajuan, Lembaga dapat mengenal pasti seawalnya masalah sebenar yang dihadapi oleh Juruukur berkenaan dan seterusnya mengambil tindakan sewajarnya bagi mengatasi masalah yang wujud. Ini secara tidak langsung akan mempercepatkan penyiapan kerja ukur dan mengurangkan baki yuran ukur.

44.5.6. Lembaga perlu mempunyai Sistem Maklumat Kerja Juruukur Tanah Berlesen bercirikan pemantauan yang membolehkan Lembaga mengurus bayaran yuran ukur dan memantau prestasi kerja ukur secara cekap dan berkesan. Ia adalah penting bagi membolehkan Lembaga membuat keputusan dan mengambil tindakan pembetulan/susulan dengan cepat dan tepat untuk menghasilkan output kerja ukur yang berkualiti.

44.5.7. Lembaga perlu menguatkuasakan pemakaian Seksyen 13(4), Akta 458, yang mana membenarkan Juruukur Tanah Berlesen atau Pembantu Juruukur Tanah Berlesen yang dilantik memasuki tapak berkenaan untuk menjalankan pengukuran walaupun pelanggan belum menyediakan tapak sepenuhnya. Lembaga juga perlu menetapkan sebelum yuran ukur didepositkan dengannya, masalah tapak belum boleh diukur kerana pertelingkahan sempadan dengan tapak yang berdekatan, masalah setingan dalam tapak dan lot terlibat dalam urusan pengambilan tanah hendaklah diselesaikan terlebih dahulu. Ini boleh mengelakkan kerja ukur daripada tertunggak tanpa had tempohnya.

pelajar politeknik melalui pindaan Akta 566 yang dibuat pada tahun 2000. Perbadanan juga telah menetapkan beberapa syarat baru yang melayakkan pelajar memohon pinjaman seperti kursus yang diikuti diiktiraf oleh Lembaga Akreditasi Negara; Program Pengajian berupa francais dengan Institusi Pengajian Tinggi Awam yang diluluskan oleh Kementerian Pendidikan; pendapatan keluarga tidak melebihi tahap tertentu (keutamaan diberi kepada anak kakitangan Kerajaan/pesara Kerajaan) dan borang permohonan diisi dengan lengkap. Semakan Audit menunjukkan bahawa semua pelajar yang mendapat pinjaman telah memenuhi syarat yang telah ditetapkan dan bayaran dibuat seperti dijadualkan. Bagaimanapun, adalah didapati beberapa kelemahan lain seperti berikut :-

i. Senarai Induk Peminjam

- Mengikut Manual Prosedur Kerja Perbadanan, semua permohonan pinjaman pendidikan hendaklah diperakukan oleh Jawatankuasa Pinjaman dan seterusnya dikemukakan kepada Lembaga Pengurusan Tabung untuk kelulusan. Namun begitu senarai terperinci peminjam yang diperakukan oleh Jawatankuasa Pinjaman dan diluluskan oleh Lembaga Pengurusan Tabung bagi tahun 1997 hingga 2000 tidak disediakan semasa proses kelulusan. Oleh itu ketepatan maklumat berhubung dengan pinjaman tidak dapat disahkan bagi tempoh tersebut.
- Perbadanan telah meluluskan pinjaman kepada 2,749 pelajar Institusi Pengajian Tinggi Swasta tempatan semasa Mesyuarat Lembaga pada bulan Ogos 2001. Bagaimanapun, semakan Audit ke atas senarai terperinci yang dikemukakan kepada Lembaga Pengurusan Tabung mendapati 260 nama peminjam telah dicetak melebihi sekali.

ii. Perakuan Oleh Jawatankuasa Pinjaman Dan Kelulusan Lembaga Pengurusan Tabung

Seperti mana yang telah disebutkan terdahulu, semua pinjaman pendidikan sebelum diluluskan oleh Lembaga Pengurusan Tabung mestilah diperakukan oleh Jawatankuasa Pinjaman yang mengawal selia polisi dan kelulusan pinjaman. Adalah diperhatikan tidak semua pinjaman yang diluluskan oleh Lembaga disemak dan diperakukan oleh Jawatankuasa Pinjaman. Jawatankuasa Pinjaman semasa mesyuaratnya pada bulan Jun 1999 telah memperakukan pinjaman diberi kepada 15,214 pelajar peringkat

ijazah dan 556 pelajar peringkat diploma. Bagaimanapun, Lembaga Pengurusan Tabung hanya meluluskan pinjaman kepada pelajar peringkat ijazah sahaja. Setelah dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara, Perbadanan akan merujuk semula perkara ini kepada Lembaga Pengurusan Tabung.

iii. Maklumat Peminjam

Semakan terhadap maklumat dari Bahagian/Unit berkenaan mendapati jumlah pelajar yang ditawarkan pinjaman/menerima pinjaman bagi tempoh 1997 hingga 2000 yang ditunjukkan dalam rekod Bahagian/Unit berkaitan dan juga dalam catatan Minit Mesyuarat Lembaga Pengurusan Tabung serta laporan kepada Menteri adalah berbeza-beza. Perbezaan tersebut tidak sepatutnya wujud kerana maklumat itu adalah dari sumber yang sama. Semakan Audit selanjutnya mendapati antara sebab perbezaan belaku ialah kerana kelemahan yang terdapat pada sistem (SisTabung) yang sedia ada. Kesilapan juga berlaku semasa pemindahan data daripada sistem manual kepada sistem komputer. Butiran lanjut adalah seperti berikut :-

JADUAL 170
JUMLAH PEMINJAM MENGIKUT TAHUN TAJAAN

TAHUN TAJAAN	JUMLAH YANG DITAWARKAN PINJAMAN			JUMLAH YANG MENERIMA PINJAMAN	
	MENGIKUT MINIT MESYUARAT LEMBAGA PENGURUSAN TABUNG	BAHAGIAN PINJAMAN	UNIT TEKNOLOGI MAKLUMAT	UNIT TEKNOLOGI MAKLUMAT	LAPORAN KEPADA KEMENTERIAN
1997	9,959	11,416	11,415	10,754	10,852
1998	19,381	19,173	19,172	15,812	17,638
1999	86,413	84,843	84,949	77,782	84,289
2000	92,501	Unit Pinjaman tidak kemukakan senarai	-	102,490	91,950
2001	136,896	136,896	-	136,896	-
JUMLAH	345,150	252,328	115,536	343,734	204,729

Sumber : Bahagian Pinjaman, Unit Teknologi Maklumat, Laporan kepada Menteri dan Minit Mesyuarat Lembaga Pengurusan Tabung

43.4.2.4. Perjanjian Pinjaman

- a. Semua pinjaman yang diberi oleh Perbadanan perlu disokong dengan surat perjanjian. Surat perjanjian merupakan dokumen penting yang perlu disempurna dan disimpan dengan selamat. Tanpa surat perjanjian akan menyukarkan penguatkuasaan terhadap bayaran balik pinjaman. Terma dan syarat yang terkandung dalam surat perjanjian

antara lainnya adalah mengenai tanggungjawab dan tempoh pengajian pelajar; jumlah pinjaman; persetujuan bayaran balik pinjaman melalui potongan gaji oleh Lembaga Hasil; penamatan perjanjian dan keperluan peminjam mengambil insurans.

- b. Semakan Audit terhadap 1,100 sampel perjanjian pinjaman yang dikeluarkan pada tahun 1997 hingga 2001 mendapati perjanjian pinjaman bagi tempoh 1998 hingga 2001 belum disempunakan oleh Perbadanan walaupun ia telah ditandatangani oleh peminjam. Semakan selanjutnya juga mendapati 134 perjanjian bagi pinjaman yang dikeluarkan pada tahun 1997 masih belum dihantar kepada pelajar berkenaan.

43.4.2.5. Insurans atas Pinjaman

- a. Mengikut Perjanjian Perkhidmatan Takaful Pinjaman Pendidikan, Perbadanan perlu mengemukakan senarai nama pelajar yang menerima pinjaman kepada syarikat insurans yang berkenaan secara berperingkat. Senarai itu hendaklah mengandungi maklumat terperinci mengenai peminjam. Semakan Audit mendapati Perbadanan tidak mengemukakan senarai tersebut kepada syarikat insurans. Pihak Perbadanan juga tidak mengemukakan senarai tersebut kepada pihak Audit.
- b. Semakan Audit terhadap baucar bayaran kepada syarikat insurans berkenaan mendapati ada perbezaan sebanyak 788 peminjam antara jumlah peminjam dengan jumlah peminjam yang diinsuranskan bagi tempoh 1997 hingga 1999. Perbezaan ini sepatutnya tidak berlaku kerana setiap peminjam perlu diinsuranskan bagi menjaga kepentingan Kerajaan.

43.4.2.6. Aturcara Bayaran Pinjaman Kepada Pelajar

- a. Unit Teknologi Maklumat mengeluarkan senarai peminjam yang telah menyempurnakan perjanjian pinjaman untuk semakan Bahagian Pinjaman dan kelulusan Ketua Eksekutif untuk proses bayaran. Seterusnya Unit Akaun akan menyediakan dokumen untuk bayaran pinjaman. Kaedah bayaran kepada peminjam adalah seperti berikut :-
 - i. Semua pelajar tajaan tahun 1997 hingga 1999 dibayar melalui Bendahari Institut Pengajian Tinggi kecuali Universiti Pertanian Malaysia dan Universiti Malaysia Sabah yang dibayar melalui bank.
 - ii. Bagi pinjaman yang diluluskan pada tahun 2000, bayaran kepada pelajar dibuat melalui bank dengan cara dikreditkan ke dalam akaun bank masing-masing.

- b. Semakan Audit mendapati beberapa kelemahan berhubung dengan proses pembayaran seperti berikut :-

i. Ketepatan Bayaran Pinjaman

- Jumlah pinjaman yang diberi kepada 1,126 pelajar tajaan tahun 1997 hingga 1999 melebihi jumlah yang dinyatakan dalam perjanjian. Setakat akhir bulan Disember 2000, jumlah yang terlebih bayar dianggar RM3.75 juta.
- Pada bulan Mei 1998, Lembaga Pengurusan Tabung telah menetapkan kadar pinjaman bagi program pengajian Sains dan Teknologi ialah RM7,000 setahun manakala untuk program pengajian Sastera ialah RM6,500 setahun. Daripada semakan ke atas data peminjam tajaan tahun 2000, adalah didapati seramai 23 pelajar yang mengikuti program pengajian Sastera dibayar kadar pinjaman bagi program pengajian Sains dan Teknologi.

ii. Pengembalian Wang Kepada Perbadanan

Adalah didapati 10 kes pinjaman yang tidak ditunaikan oleh pelajar lewat dipulangkan ke Perbadanan oleh Bendahari Institusi/bank iaitu antara 50 hingga 413 hari. Sehubungan ini, Perbadanan perlu memantau dan mengambil tindakan untuk memastikan lebihan wang dikembalikan segera. Amaun yang belum dipulangkan bagi tahun 1999 dan 2000 masing-masing berjumlah RM11.16 juta dan RM25.80 juta.

43.4.2.7. Pengurusan Bayaran Pendahuluan

- a. Mulai tahun 1999, semua pelajar yang berjaya memasuki Institusi Pengajian Tinggi Awam diberikan wang pendahuluan diri. Bagi pelajar yang menerima tawaran pinjaman pendidikan Perbadanan, amaun pendahuluan diri akan diselaraskan dengan membuat potongan daripada jumlah pinjaman yang diterima. Bagi pelajar yang menolak tawaran pinjaman daripada Perbadanan, bayaran balik dibuat oleh pelajar sendiri sepenuhnya, secara ansuran atau membayar melalui potongan daripada penaja yang menaja pelajar terlibat. Bagi tahun 1999, kadar pendahuluan diri bagi pelajar di Semenanjung Malaysia ialah RM1,000 manakala bagi pelajar Sabah dan Sarawak yang belajar di Semenanjung Malaysia dan sebaliknya adalah RM1,500. Bermula tahun 2000, kadar yang ditetapkan untuk semua pelajar ialah RM1,500. Kaedah pembayarannya pada peringkat awal adalah secara tunai.

- b. Semakan Audit mendapati daripada RM22.20 juta wang pendahuluan diri yang diberi kepada pelajar pada tahun 1999, hanya RM19.47 juta telah dibayar balik atau diselaraskan. Setakat bulan November 2001, sejumlah RM2.73 juta masih belum dijelaskan. Bagaimanapun, tunggakan bayaran balik pendahuluan diri bagi tahun 2000 dan 2001 tidak dapat disahkan kerana rekod dan dokumen lengkap mengenainya tidak dikemukakan oleh Perbadanan. Semakan Audit selanjutnya mendapati 10 kes di mana bayaran pendahuluan telah dibayar 2 kali kepada pelajar yang sama. Antara faktor yang menyebabkan lebihan bayaran tersebut ialah bayaran pendahuluan dibuat secara *ad-hoc* tanpa menyelenggara rekod induk dengan sempurna. Perbadanan sedang berusaha untuk mendapatkan balik bayaran pendahuluan diri tersebut.

43.4.2.8. Bayaran Balik Pinjaman oleh Peminjam

- a. Seksyen 26, Akta 566 menetapkan bahawa semua peminjam dikehendaki membayar balik pinjaman pendidikannya tidak lewat daripada 6 bulan dari tarikh beliau menamatkan atau berhenti pengajian melainkan mendapat kelulusan Lembaga untuk melanjutkan tempoh bayaran balik. Unit Teknologi Maklumat menyediakan Laporan Kutipan Balik Pinjaman untuk tindakan Unit Penguatkuasaan bagi mengeluarkan surat peringatan kepada peminjam dan sijil hutang kepada Lembaga Hasil. Bayaran balik boleh dibuat terus kepada Perbadanan atau melalui potongan gaji bagi peminjam yang telah bekerja.
- b. Mengikut Penyata Kewangan 2000 yang telah diaudit, daripada RM7.73 juta bayaran balik pinjaman yang perlu dikutip, hanya RM1.16 juta telah dijelaskan. Baki sejumlah RM6.57 juta masih belum dijelaskan oleh peminjam. Usaha serta langkah-langkah telah dan sedang diambil oleh Perbadanan bagi memperbaiki sistem dan kaedah kerja khususnya berhubung dengan pengurusan pinjaman pendidikan supaya ia dapat dilaksanakan dengan cekap dan teratur. Semakan Audit mendapati beberapa kelemahan seperti berikut :-
 - i. Bayaran balik pinjaman dibuat sama ada melalui bayaran terus kepada Perbadanan atau melalui Lembaga Hasil. Modul bagi urusan bayaran balik pinjaman daripada pelajar belum dibangunkan oleh Perbadanan. Dengan demikian, rekod atau lejar individu/subsidiari tidak diselenggara bagi transaksi kutipan balik. Semua bayaran balik yang diterima terus daripada pinjaman dan juga dari Lembaga Hasil telah tidak direkodkan dalam lejar individu sewajarnya. Pembukuan hanya akan dibuat apabila modul

mengenainya siap dibangunkan. Oleh itu, jumlah sebenar baki pinjaman individu tidak dapat disahkan. Ini menyukarkan Perbadanan untuk memantau dan menguatkuasakan peraturan kerana kedudukan baki pinjaman dan kemajuan bayaran balik tidak dapat ditentukan.

- ii. Mengikut Peraturan Kutipan Balik Pinjaman dan Penguatkuasaan, Perbadanan perlu memaklumkan kepada peminjam yang tamat pengajian tentang tanggungjawab mereka untuk membayar balik pinjaman dalam tempoh yang ditetapkan. Sehubungan ini, pelajar diminta mengemukakan maklumat terkini mengenai alamat tempat tinggal dan alamat majikan (sekiranya pelajar telah bekerja). Pelajar berkenaan juga perlu mengesahkan jumlah pinjaman yang diterima. Berdasarkan Laporan Kutipan Balik Pinjaman, setakat bulan Mac 2001, Perbadanan telah mengeluarkan surat peringatan kepada 16,442 peminjam.
- c. Mengikut subseksyen 26(2), Akta 566, Lembaga atas permohonan peminjam, sebelum habis tempoh 6 bulan boleh melanjutkan tempoh bayaran balik pinjaman. Setakat bulan Disember 2000, daripada 16,442 peminjam yang dikeluarkan surat peringatan, seramai 2,653 peminjam telah diluluskan penangguhan bayaran balik pinjaman manakala seramai 777 peminjam telah membayar pinjaman melalui Lembaga Hasil dan 105 peminjam membayar terus kepada Perbadanan. Bakinya seramai 12,907 peminjam atau 78.5% belum menjelaskan pinjaman.
- d. Selaras dengan kehendak subseksyen 27(1)(a), Akta 566, sijil hutang yang mengandungi maklumat peminjam akan diberikan kepada Lembaga Hasil untuk tujuan menuntut bayaran balik pinjaman. Setakat bulan Julai 2001, sebanyak 7,419 sijil hutang telah dikemukakan kepada Lembaga Hasil dan sebanyak 4,255 sijil hutang dihantar kepada lain-lain peminjam. Walaupun Perbadanan mengeluarkan sijil hutang tetapi pemantauan terhadap bayaran balik tidak dilakukan dengan baik. Oleh itu, Perbadanan tidak dapat menentukan jumlah peminjam yang diberi sijil hutang dan telah menjelaskan bayaran.

43.4.2.9. Sistem Maklumat Pengurusan Pinjaman Pendidikan

- a. Pada peringkat awal, pengurusan pinjaman dilakukan secara manual. Pada tahun 1998 sistem SisTabung mula dibangunkan secara berperingkat iaitu bermula dengan proses permohonan sehingga bayaran dibuat kepada peminjam. Sistem ini dibangunkan untuk membolehkan Perbadanan menguruskan pinjaman kepada pelajar

dengan lebih cekap. Semakan Audit mendapati pembangunan sistem tersebut tidak dibuat dengan teratur di mana kawalan dalaman tidak diwujudkan seperti ketiadaan *audit trail* dan *log file* yang menyebabkan *integrity data* yang dikeluarkan daripada sistem berkenaan diragui. Sistem tersebut juga tidak berjalan dengan lancar yang mengakibatkan tindakan susulan yang sewajarnya sukar diambil.

- b. Bagi mengatasi kelemahan dalam pelaksanaan SisTabung, Perbadanan mula membangunkan sistem *Income* pada bulan Oktober 2000. Sistem ini akan menggantikan sistem SisTabung sepenuhnya apabila ia siap dibangunkan. Sistem ini pada asasnya dibangunkan sebagai memenuhi keperluan jumlah pinjaman yang meningkat. Ia akan diperlengkapkan dan dipertingkatkan keupayaannya bagi menyediakan satu sistem pengurusan pinjaman pendidikan yang bersepadu. Kajian Audit dijalankan terhadap ciri-ciri pembangunan sistem itu mendapati perkara berikut :-
 - i. Jawatankuasa Pemandu Pengkomputer tidak menjalankan fungsinya dengan berkesan.
 - ii. Ciri-ciri kawalan terhadap organisasi dan pengurusan, operasi, aplikasi, fizikal serta persekitaran komputer tidak diwujudkan.
 - iii. Kekurangan kakitangan Teknologi Maklumat.
 - iv. Tidak mempunyai kawalan keselamatan data.

43.4.2.10. Manual Pinjaman Pendidikan

Bagi menjamin pinjaman pendidikan diuruskan dengan cekap dan teratur, Perbadanan perlu mempunyai Manual Pinjaman Pendidikan seperti yang dikehendaki oleh Akta 566. Manual ini hendaklah dikuatkuasakan pemakaiannya bagi membolehkan pengurusan pinjaman dibuat secara teratur dan konsisten serta boleh dijadikan garis panduan kepada kakitangan. Bagaimanapun setelah 5 tahun beroperasi, Manual tersebut masih belum disediakan dengan lengkap.

43.4.2.11. Pengurusan Sumber Manusia

Mengikut perancangan, Perbadanan memerlukan 38 jawatan yang terdiri daripada 12 kumpulan profesional dan 26 kumpulan sokongan untuk menguruskan tabung pinjaman. Bagaimanapun jumlah sebenar perjawatan yang diluluskan pada tahun 1997 ialah 33 jawatan. Pada awal operasinya, tenaga kerja Perbadanan yang diisi adalah terdiri daripada 7 orang iaitu Ketua Eksekutif, 2 orang Pegawai Tadbir dan Diplomatik dan 4 orang kakitangan sokongan yang dipinjamkan dari Kementerian Pendidikan Malaysia. Dari semasa ke semasa, jumlah kakitangan telah

bertambah mengikut keperluan dan sehingga kini jumlah perjawatan yang dilulus dan diisi adalah seramai 47 jawatan. Namun begitu pada tahun 2001, selain daripada jawatan yang diluluskan berjumlah 47 jawatan, Perbadanan juga telah mengambil 39 orang pekerja sambilan untuk ditempatkan di Bahagian Pinjaman, Unit Penguatkuasaan dan Unit Teknologi Maklumat. Penggunaan terlalu ramai kakitangan sambilan ini boleh menjejaskan kelicinan pengurusan pinjaman Perbadanan. Oleh itu, pihak Perbadanan sepatutnya berusaha mengisi jawatan yang ada secara tetap.

43.4.2.12. Pencapaian Perbadanan

Pada amnya, Perbadanan telah melaksanakan fungsi utama ia ditubuhkan selaras dengan seksyen 9(a) Akta 566 iaitu memberi pinjaman pendidikan dan bantuan kewangan kepada pelajar Institusi Pengajian Tinggi untuk kursus ijazah dan diploma. Seperti mana yang telah dinyatakan terdahulu, sehingga bulan Disember 2001, pinjaman berjumlah RM3,255.19 juta telah dikeluarkan kepada 343,734 pelajar. Peruntukan tabung ini diperolehi daripada pemberian Kerajaan. Perbadanan belum mewujudkan Skim Simpanan Pelajar bagi maksud menyimpan untuk tujuan pendidikan tinggi seperti yang dikehendaki oleh Seksyen 9(b) Akta 566. Ia juga bertujuan untuk menambahkan sumber dana tabung dan seterusnya dapat meringankan beban kewangan Kerajaan dalam bidang pendidikan.

43.4.3. PEMANTAUAN

43.4.3.1. Kementerian Pendidikan tidak memantau aktiviti Perbadanan secara langsung. Bagaimanapun, Perbadanan mengemukakan laporan tahunan dan laporan bulanan perbelanjaan mengurus dan juga pinjaman kepada Kementerian yang terlibat. Sehubungan ini, adalah disyorkan supaya Kementerian mewujudkan satu unit untuk memantau aktiviti Perbadanan.

43.4.3.2. Adalah didapati juga Perbadanan tidak mewujudkan unit khusus untuk memantau aktiviti. Sebaliknya, ia menggunakan Unit Penguatkuasaannya untuk melaksanakan sebahagian daripada aktiviti pemantauan. Unit Penguatkuasaan Perbadanan yang mempunyai 4 kakitangan berkhidmat secara tetap dan 4 kakitangan sambilan adalah bertanggungjawab terhadap perkara seperti berikut :-

- Mengurus permohonan pembatalan/penolakan pinjaman.
- Mengurus pelajar gagal/berhenti/pertukaran universiti.
- Menguruskan pelajar meninggal dunia.
- Mengurus permohonan penangguhan bayaran balik pinjaman.

- Mengeluarkan surat peringatan tamat pemberian pinjaman.
- Mengemas kini nama dan alamat majikan.
- Mengurus permohonan perlanjutan pinjaman.
- Mengurus permohonan pelajar diploma ke ijazah.

43.5. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Berdasarkan penemuan yang dinyatakan di atas, dapatlah disimpulkan bahawa tahap kecekapan pengurusan pinjaman pendidikan Perbadanan masih belum memuaskan. Rekod berhubung dengan pinjaman tidak diselenggarakan dengan sempurna. Pemantauan terhadap pengurusan bayaran balik pinjaman juga kurang memuaskan. Bagi melicinkan pelaksanaan pengurusan pinjaman pendidikan, adalah disyorkan perkara-perkara berikut :-

43.5.1. Memperbaiki dan memperkemaskan sistem teknologi maklumat mengenai urusan operasi pinjaman pendidikan bagi menjamin integriti data yang disimpan. Aspek yang perlu dititikberatkan ialah mengenai pembangunan sistem, persekitaran dan kawalan/keselamatan operasi. Keselamatan data yang disimpan perlu diberi perhatian terutamanya bagi mengelak dari sistem dicerobohi memandangkan data tersebut akan digunakan bagi jangka masa panjang sekurang-kurangnya untuk tempoh 15 tahun.

43.5.2. Manual Pinjaman perlu dikemaskinikan dengan segera. Manual ini antara lainnya perlu menjelaskan prosedur pinjaman daripada proses meluluskan permohonan sehingga kepada prosedur kutipan balik pinjaman.

43.5.3. Adalah disyorkan pihak Perbadanan mengkaji semula kedudukan perjawatannya supaya ia dapat disesuaikan dengan beban kerja. Sehubungan itu, penambahan kakitangan di Unit Penguatkuasaan perlu dibuat segera supaya urusan mengutip balik pinjaman dapat dijalankan dengan lebih efektif. Kakitangan di Unit Teknologi Maklumat dan Bahagian Pinjaman hendaklah juga diberi pelantikan secara tetap.

43.5.4. Proses pengendalian pinjaman iaitu dari peringkat permohonan, kelulusan dan bayaran pinjaman dikendalikan secara berkomputer tetapi urusan perakaunannya oleh Unit Akaun masih secara manual. Adalah didapati kelemahan sistem yang dihadapi sekarang adalah kritikal terutamanya disebabkan bilangan peminjam yang ramai. Oleh itu, tindakan serta merta perlu diambil bagi mempertingkatkan kecekapan pengurusan pinjaman pendidikan.

43.5.5. Adalah dicadangkan sistem maklumat yang digunakan oleh Lembaga Hasil disepadukan dengan sistem yang digunakan oleh Perbadanan secara *on-line*.

BAHAGIAN V

KEDUDUKAN MASA KINI PERKARA-PERKARA YANG DIBANGKITKAN DALAM LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA BAGI TAHUN-TAHUN LALU

45. PENDAHULUAN

Bagi memastikan tindakan pembetulan diambil oleh Kementerian/Jabatan/Agensi terhadap perkara-perkara yang dibangkitkan dalam Laporan-Laporan Ketua Audit Negara yang lalu, pemeriksaan susulan telah dijalankan di Kementerian/Jabatan/Agensi berkenaan. Hasil dari pemeriksaan itu dilaporkan dalam bahagian ini di bawah tajuk-tajuk berikut :-

- a. Kedudukan Masa Kini Perkara-perkara Yang Dibangkitkan Dalam Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2000.
- b. Perkara-perkara Yang Dibangkitkan Dalam Laporan Ketua Audit Negara Sebelum Tahun 2000 Yang Masih Belum Selesai.

46. PERKARA-PERKARA YANG DIBANGKITKAN DALAM LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA TAHUN 2000

46.1. PENGURUSAN KEWANGAN

Pengauditan telah dijalankan di Jabatan Perangkaan, Jabatan Pembangunan Persekutuan Sabah, Jabatan Pertanian, Maktab Perguruan/Politeknik, Pejabat-pejabat Kesihatan, Jabatan Laut Semenanjung dan Pejabat-pejabat Perwakilan Malaysia di luar negeri untuk menentukan sama ada undang-undang dan peraturan kewangan mengenai kawalan hasil dan perbelanjaan; pengurusan Kumpulanwang Amanah dan aset telah dipatuhi. Secara keseluruhannya, Kementerian/Jabatan yang diaudit itu mempunyai kelemahan dalam pengurusan kewangan di mana beberapa peraturan kewangan berhubung dengan kawalan perbelanjaan dan hasil; pengurusan aset dan inventori tidak dipatuhi sepenuhnya. Rekod-rekod kewangan juga tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemaskini.

Kedudukan Masa Kini

Kementerian/Jabatan berkenaan telah mengambil tindakan menangani kelemahan pengurusan kewangan yang telah dibangkitkan. Kelemahan berhubung dengan pengurusan kewangan serta langkah pembetulannya telah dibincangkan dalam mesyuarat-mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun yang diadakan di Kementerian/Jabatan berkenaan pada setiap 2 bulan. Adalah didapati juga Kementerian/Jabatan berkenaan telah mewujudkan pasukan pemantauan untuk menjalankan pemeriksaan terhadap pengurusan kewangan di Cawangan-cawangannya.

46.2. PELAKSANAAN AKTIVITI

46.2.1. KEMENTERIAN PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN

Jabatan Perkhidmatan Pembetungan

- *Program Perkhidmatan Pembetungan Negara*

- a. Pada tahun 1993, melalui Akta Perkhidmatan Pembetungan, Kerajaan Persekutuan telah menubuhkan Jabatan Perkhidmatan Pembetungan untuk mengendalikan perkhidmatan pembetungan negara. Pada bulan Disember 1993, Kerajaan Persekutuan telah menandatangani satu perjanjian konsesi dengan Syarikat Indah Water Konsortium Sdn. Berhad untuk mengendalikan dan menyelenggara perkhidmatan pembetungan negara di kesemua 144 kawasan Pihak Berkuasa Tempatan.
- b. Menurut Perjanjian Konsesi antara Kerajaan dengan Indah Water Konsortium Sdn. Berhad, syarikat itu dikehendaki membina loji-loji rawatan baru di kawasan-kawasan yang telah dikenal pasti oleh Kerajaan, membaik pulih dan menaik taraf loji-loji rawatan yang sedia ada serta menyediakan kemudahan sambungan sistem rangkaian pembetungan baru sepanjang 15,000 kilometer kepada premis-premis yang menggunakan tangki septik individu.
- c. Setakat bulan Ogos 2000, Indah Water Konsortium Sdn. Berhad telah memberi perkhidmatan pengosongan terhadap 476,805 daripada 890,870 tangki septik. Namun, didapati beberapa kerja infrastruktur yang diklasifikasikan sebagai kritikal di bawah Perjanjian Konsesi masih belum dilaksanakan iaitu di Bayan Baru, Jelutong, Teluk Kemang, Bandar Sunggala, Kuah, Padang Matsirat, loji rawatan biosoil dan membaik pulih loji. Oleh sebab kerja-kerja tersebut tidak dilaksanakan, pencemaran air masih berterusan.

- d. Hasrat Kerajaan Persekutuan untuk menjadikan perkhidmatan pembedungan satu perkhidmatan yang berdaya maju tidak dapat dicapai oleh kerana kurang sambutan daripada orang ramai untuk menjelaskan bil-bil perkhidmatan pembedungan. Syarikat konsesi juga tidak dapat memenuhi syarat-syarat Perjanjian Konsesi oleh kerana masalah kewangan yang ketara. Akibatnya pada bulan Jun 2000, Kerajaan telah mengambil alih syarikat tersebut dengan bayaran berjumlah RM192.54 juta.

Kedudukan Masa Kini

- a. Untuk menjalankan tugas penyeliaan dan pemantauan terhadap pelaksanaan perkhidmatan pembedungan dengan lebih berkesan, Jabatan Perkhidmatan Awam telah meluluskan 29 perjawatan tambahan terdiri dari jawatan Jurutera, Juruteknik dan Pembantu Tadbir untuk Jabatan Perkhidmatan Pembedungan.
- b. Kerja pembaikan loji rawatan kumbahan baru dan pembaikan loji-loji rawatan lama yang perlu dibaik pulih sedang dalam peringkat pelaksanaan.
- c. Kontrak kerja pembinaan loji rawatan kumbahan di Bayan Baru telah dikeluarkan pada bulan November 2001 dan kerja dijangka siap pada bulan Disember 2003. Kontrak kerja juga telah dikeluarkan untuk projek tambakan tanah bagi loji di Jelutong pada bulan Disember 2001 dan kerja dijangka siap pada bulan Julai 2002. Projek loji Kuah telah disiapkan manakala kontrak kerja pembinaan loji Padang Matsirat telah dikeluarkan pada bulan Disember 2001 dan kerja dijangka siap pada bulan Januari 2004. Bagi projek rangkaian paip pembedungan di Bandar Sunggala dan Teluk Kemang, reka bentuk terperinci bagi rangkaian paip utama telah dilaksanakan dan tender telah dikeluarkan pada bulan Mei 2002.
- d. Penerangan dan penjelasan terhadap perlunya perkhidmatan pembedungan sedang dilaksanakan bagi menyedarkan orang awam tentang pentingnya perkhidmatan ini dari segi penjagaan alam sekitar dan juga pembayaran bil-bil pembedungan oleh orang awam bagi menampung kos pengendalian perkhidmatan pembedungan. Syarikat konsesi telah melantik agen swasta untuk membantu dalam pungutan tunggakan bil perkhidmatan pembedungan.
- e. Jabatan Perkhidmatan Pembedungan akan mencadangkan kepada Jemaah Menteri mengenai kajian semula caj perkhidmatan pembedungan.

46.2.2. KEMENTERIAN PERTAHANAN

46.2.2.1. Kemudahan Perumahan Angkatan Tentera Malaysia

- a. Sembilan daripada 21 projek yang dilaksanakan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh tidak dapat disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan. Ini adalah disebabkan kontraktor menghadapi masalah kewangan, kesukaran mendapatkan bahan binaan dan tenaga kerja. Kelulusan perlanjutan masa telah diberi kepada kontraktor dan didapati tempoh lanjutan masa yang diberikan ada yang melebihi 2 tahun dari tarikh asal menyiapkan projek. Kelewatan ini menyebabkan Kerajaan terpaksa menanggung bayaran elaun perumahan yang dianggarkan berjumlah RM10.71 juta untuk tempoh 1996 hingga 2000 kepada anggota yang tidak dapat menduduki rumah berkenaan.
- b. Semakan Audit mendapati rumah-rumah yang berusia 2 hingga 14 tahun telah mengalami kerosakan serta kecacatan yang teruk. Antara kerosakan yang didapati adalah keretakan yang serius disebabkan pemendapan tanah dan rumah keluarga di Taman Pulau Jaya, Ipoh terpaksa dirobohkan manakala kerosakan berlaku pada dinding serta pemendapan dan keretakan pada *apron* di semua blok di Taman Desaria, Melaka.
- c. Rumah keluarga yang baru diperolehi mempunyai reka bentuk yang menarik dan lebih selesa diduduki. Sebaliknya, bagi rumah lama yang mempunyai satu bilik dan masih diduduki seperti di Markas Stesyen Staf Kem Lok Kawi Sabah; Markas Stesyen Staf Kem Desa Pahlawan; Markas Stesyen Staf Taiping dan Markas Stesyen Staf Kluang, ianya tidak selesa diduduki disebabkan bilangan isi rumah adalah seramai 6 hingga 12 orang.
- d. Rumah keluarga tidak diduduki oleh anggota mengikut kelayakan disebabkan rumah mengikut kelayakan tidak mencukupi dan ada antaranya dijadikan surau, tadika dan kedai.
- e. Kementerian tidak mempunyai perancangan penyelenggaraan secara berjadual terhadap bangunannya dan hanya menjalankan kerja *corrective maintenance* yang kritikal. Adalah didapati beberapa rumah di Kem Terendak Melaka; Markas Stesyen Staf Ipoh; Kem Lok Kawi Sabah; Markas Stesyen Staf Port Dickson dan TUDM di Cheras mengalami kerosakan teruk seperti saluran najis tersumbat, saluran sinki dapur bocor, resapan air di siling dan masalah pendawaian elektrik tetapi masih diduduki oleh anggotanya.

- f. Sejumlah 558 unit rumah di Kem Desa Pahlawan, Kelantan dan 287 unit lagi di Markas Stesyen Staf Kluang dibiarkan kosong kerana mengalami kerosakan teruk.

Kedudukan Masa Kini

- a. Pihak Kementerian telah meningkatkan pemantauannya terhadap pelaksanaan projek pembinaan seperti berikut :-
- Mengadakan mesyuarat tapak sebulan sekali untuk mengawasi perkembangan projek;
 - Memberi surat amaran kepada kontraktor yang menunjukkan prestasi negatif dan gagal melaksanakan kerja mengikut jadual;
 - Mengeluarkan notis penamatan kontrak sekiranya mendapati kontraktor berkenaan tidak berupaya meneruskan projek; dan
 - Bagi kontraktor yang gagal menyiapkan projek dalam tempoh yang ditetapkan, Kementerian akan memberi lanjutan masa dengan mengenakan denda ganti rugi mengikut kadar yang ditetapkan dalam kontrak.
- b. Kementerian sedang mengambil tindakan untuk mengenal pasti kawasan bagi membina rumah baru sebagai ganti rumah yang dirobohkan. Kementerian juga mengambil alih projek dan melantik kontraktor untuk memperbaiki segala kecacatan.
- c. Kementerian akan terus memantau pengagihan rumah kepada anggota tentera. Pihak Angkatan Tentera Malaysia akan menambah bilangan rumah keluarga dalam projek perumahan Rancangan Malaysia Kelapan.
- d. Satu pelan rancangan menyeluruh (*blue print*) sedang dirangka untuk penyenggaraan kem-kem (termasuk rumah-rumah kediaman anggota) bagi jangka masa 5 dan 10 tahun.

46.2.2.2. Perolehan, Pembekalan Dan Pengurusan Stor Ordnans Tentera Darat

- a. Mengikut polisi yang ditetapkan oleh Angkatan Tentera Malaysia, Depot Pusat Ordnans dikehendaki menyelenggara paras stok bagi barangan tempatan dan luar negeri antara 18 hingga 36 bulan. Bagaimanapun, adalah didapati Depot Pusat Ordnans tidak dapat menyimpan stok mengikut tempoh tersebut dan tidak berupaya memenuhi permintaan barangan daripada pengguna disebabkan kekurangan peruntukan, kontrak lewat diperbaharui dan kelewatan bekalan barangan oleh kontraktor.

- b. Kementerian akan mengkaji semula bilangan jawatan baru yang diperlukan memandangkan sistem inventori berkomputer telah dibangunkan.
- c. Barangan stor yang terdiri daripada alat gantian kenderaan dan barangan teknikal bernilai RM178.36 juta adalah didapati tidak aktif/tidak bergerak.
- d. Verifikasi stok tidak dapat dijalankan mengikut kekerapan yang ditetapkan disebabkan kekurangan kakitangan. Maklumat berhubung dengan jenis barangan yang disimpan, nilai pegangan stok/stok tidak aktif/usang sukar diperolehi dan ketepatannya diragui.

Kedudukan Masa Kini

- a. Satu kertas kerja telah diluluskan oleh Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Inventori Tentera Darat untuk mengubah dasar paras stok sedia ada kepada dasar baru mengikut Tatacara Pengurusan Stor yang dikeluarkan oleh Perbendaharaan Malaysia. Dasar paras stok baru ini membenarkan Depot Ordnans menyimpan stok 3 bulan bagi barangan tempatan dan 6 bulan bagi barangan luar negeri. Paras stok baru ini dijangka akan mengelakkan *over stocking* bagi barangan yang kurang diperlukan.
- b. Bagi kontrak yang lewat diperbaharui, kontrak perolehan alat ganti/stok diuruskan di bawah peruntukan mengurus dan perlu diselesaikan pada tahun semasa. Jika tidak, peruntukan dikira luput dan proses tender perlu dibuat pada tahun berikutnya. Pengguna perlu menyemak dan menghantar permohonan untuk urusan tender setiap awal tahun atau 9 bulan sebelum kontrak tamat.
- c. Kertas cadangan perjawatan baru telah dimajukan oleh Jabatanarah Ordnans ke Cawangan Perancangan dan Pembangunan Kementerian Pertahanan pada bulan Ogos 2000. Setakat bulan April 2002, tiada kemajuan yang ketara berhubung dengan cadangan tersebut.
- d. Kementerian Pertahanan telah mendapat kelulusan daripada Perbendaharaan Malaysia untuk dikecualikan daripada menjalankan verifikasi stok mengikut kekerapan yang ditetapkan oleh Tatacara Pengurusan Stor memandangkan ia kekurangan kakitangan. Sebaliknya, Kementerian Pertahanan dibenarkan menjalankan verifikasi stok secara rawak. Untuk menambah kekerapan pemeriksaan verifikasi stok, Kementerian telah mengemukakan cadangan penyusunan semula organisasi verifikasi stok pada bulan Mac 2001 kepada Jabatan Perkhidmatan Awam untuk pertimbangan. Setakat bulan April 2002, dua jawatan telah diluluskan.

46.2.2.3. Penubuhan Akademi Tentera Malaysia

- a. Kesemua pakej projek tidak dapat disiapkan mengikut tempoh yang ditetapkan akibat daripada masalah setinggan, perubahan reka bentuk dan skop kerja serta masalah kewangan kontraktor.
- b. Akademi menghadapi masalah untuk mengisi jawatan pensyarah disebabkan tiada calon yang berkeelayakan serta calon yang ada melebihi usia yang ditetapkan. Proses pengambilan pensyarah juga mengambil masa yang panjang.

Kedudukan Masa Kini

- a. Kontraktor yang gagal melaksanakan projek telah ditamatkan perkhidmatan kontrak mereka. Projek berkenaan telah ditender semula dengan menggunakan peruntukan tambahan yang dipohon di bawah Rancangan Malaysia Kelapan. Bagi membantu kontraktor menangani masalah aliran tunai, Kementerian Pertahanan telah menyegerakan setiap bayaran kemajuan yang dituntut dan disahkan oleh Pegawai Penguasa.
- b. Pihak Akademi Tentera Malaysia telah mendapatkan khidmat pensyarah sambil bagi mengurangkan bebanan kekurangan tenaga pensyarah.
- c. Tindakan susulan telah dibuat dengan pihak Agensi Pusat untuk mempercepatkan pengisian jawatan yang kosong. Pengisian akan disempurnakan setelah segala urusan pentadbiran dan peraturan kewangan diselaraskan dengan pihak Universiti Teknologi Malaysia.

46.2.3. KEMENTERIAN PENDIDIKAN

Prasarana Pendidikan Sekolah Menengah

Kajian Audit terhadap 41 sekolah menengah di seluruh negara mendapati keadaan prasarana di kebanyakan sekolah tersebut tidak memuaskan seperti terletak di lokasi yang tidak sesuai, bangunan sekolah mengalami kerosakan dan persekitaran kawasan sekolah tidak kondusif dan selamat. Sekolah terbabit juga kekurangan bilik dan dewan untuk pelbagai aktiviti. Selain dari itu, kerja penyelenggaraan terhadap sekolah berkenaan tidak memuaskan. Kementerian perlu mewujudkan sistem pemantauan untuk mengesan keadaan prasarana di sekolah.

Kedudukan Masa Kini

- a. Kementerian Kewangan telah meluluskan peruntukan kewangan berjumlah RM500 juta pada bulan Mac 2001 bagi tujuan kerja penyelenggaraan, ubah suai dan naik taraf sekolah yang uzur. Kontraktor

yang dilantik telah pun menjalankan kerja ubah suai dan naik taraf di sekolah yang telah dikenal pasti .

- b. Pembinaan pagar telah dimasukkan dalam kerja penyelenggaraan, ubah suai dan naik taraf sekolah secara pakej. Perkhidmatan kawalan keselamatan 24 jam telah dilaksanakan di semua sekolah/ asrama mulai bulan Oktober 2000.
- c. Bahagian Pembangunan Organisasi dan Perjawatan sedang meneliti pertambahan pegawai di peringkat Jabatan Pendidikan Negeri bagi mempertingkatkan sistem pemantauan untuk mengesan keadaan prasarana di sekolah. Peruntukan tambahan telah juga disediakan untuk tujuan ini.

46.2.4. KEMENTERIAN KESIHATAN

- *Program Latihan Kejururawatan*

Kementerian Kesihatan mempunyai perancangan yang baik untuk melaksanakan Program Latihan Kejururawatan. Bagaimanapun, dari segi pelaksanaannya, ia menghadapi beberapa masalah seperti kekurangan kemudahan tempat latihan dan tenaga pengajar. Keadaan ini menyebabkan Kementerian tidak dapat membuat pengambilan pelatih mengikut bilangan yang dirancang. Kementerian patut mengkaji semula gred perjawatan tenaga pengajar yang mempunyai ijazah bagi mengelakkan mereka daripada meninggalkan perkhidmatan kerana ia akan menjejaskan keberkesanan Program Latihan Kejururawatan.

Kedudukan Masa Kini

- a. Bagi memenuhi keperluan perkhidmatan kejururawatan, Kementerian telah menambah pengambilan pelatih sebanyak 20% walaupun menyedari keperluan asas asrama, bilik kuliah, dewan makan, perpustakaan dan lain-lain keperluan serba kekurangan. Adalah didapati pengambilan pelatih di 18 Institusi Latihan Kejururawatan yang berjumlah 6,061 pelatih pada tahun 2001 telah melebihi kapasiti yang sepatutnya iaitu 4,890 pelatih kerana unjuran pengambilan berdasarkan kepada keperluan tenaga manusia. Kapasiti keseluruhan institusi akan meningkat 28% menjadi 14,060 pelatih dengan siapnya semua projek Institusi Latihan Kejururawatan pada tahun 2010.
- b. Kementerian terpaksa menggunakan bangunan lama sedia ada yang diubah suai untuk dijadikan Institusi Latihan Kejururawatan bagi mengatasi masalah kekurangan tempat latihan. Peruntukan kewangan tambahan telah dipohon daripada Bahagian Kewangan Kementerian bagi mengatasi kekurangan keperluan asas di Institusi-institusi. Sembilan

projek pembinaan institusi baru dan 5 Kolej Sains Kesihatan Bersekutu telah diluluskan dalam Rancangan Malaysia Ketujuh dan Rancangan Malaysia Kelapan. Tiga projek telah disiapkan dalam Rancangan Malaysia Ketujuh, 7 projek dalam pembinaan dan 4 lagi belum dimulakan pembinaan. Masalah kekurangan tempat latihan masih berterusan disebabkan projek baru yang dirancang dalam Rancangan Malaysia Ketujuh hanya dijangka siap pada penghujung Rancangan Malaysia Kelapan atau pertengahan Rancangan Malaysia Kesembilan. Kementerian juga telah berusaha mendapatkan kerjasama daripada Institusi Latihan Swasta untuk melatih pelatih kejururawatan dengan peruntukan pembangunan RM54 juta di bawah Rancangan Malaysia Kelapan.

- c. Seramai 250 anggota Sains Kesihatan Bersekutu Jururawat telah dihantar oleh Kementerian ke Universiti Industri Selangor pada tahun 2000 dan 2001 untuk dilatih sebagai tenaga pengajar bagi mengatasi masalah kekurangan tenaga pengajar. Program ini akan terus dilaksanakan di bawah Rancangan Malaysia Kelapan sehingga kekosongan jawatan pengajar di Institusi dapat diisi. Sejumlah RM45 juta peruntukan pembangunan telah diluluskan untuk keperluan melatih tenaga pengajar. Kementerian juga telah bersetuju memberi pengiktirafan bertaraf ijazah kepada jururawat yang memegang Ijazah Kejururawatan bagi mengelakkan mereka meninggalkan perkhidmatan. Cadangan ini telah dikemukakan kepada Jabatan Perkhidmatan Awam. Selain dari itu, Kementerian juga telah menambah 100 jawatan pengajar pada tahun 2002.

46.2.5. KEMENTERIAN DALAM NEGERI

46.2.5.1. Kemudahan Perumahan Polis DiRaja Malaysia

- a. Adalah diperhatikan 6 daripada 53 projek perumahan melibatkan 1,784 unit rumah tidak dapat disiapkan kerana masalah tapak projek, perubahan skop kerja dan masalah kewangan pihak pemaju. Kelewatan ini menyebabkan Kerajaan terpaksa menanggung bayaran elaun perumahan yang dianggarkan berjumlah RM16.75 juta kepada anggota yang tidak dapat menduduki rumah tersebut.
- b. Polis Diraja Malaysia tidak menjalankan penyelenggaraan terhadap rumah-rumah secara berjadual sebaliknya hanya menjalankan pembaikan kerosakan secara *ad hoc*. Keadaan ini menyebabkan berlakunya rumah yang mengalami kerosakan yang boleh menjejaskan keselamatan dan kesihatan penghuni. Ada juga rumah yang terpaksa dirobohkan kerana tidak ekonomi untuk dibaiki.

- c. Kualiti pembinaan bagi rumah yang dibeli atau dibina adalah tidak memuaskan di mana rumah yang berusia antara 2 hingga 5 tahun mengalami kerosakan yang teruk seperti bumbung bocor, sistem pembetulan tidak teratur, pendawaian elektrik rosak dan keretakan siling. Pembinaan rumah baru adalah perlu bagi menggantikan rumah lama yang begitu uzur.

Kedudukan Masa Kini

- a. Sehingga bulan April 2002, sejumlah 28 dari 53 projek perumahan yang dibina telah disiapkan.
- b. Adalah didapati peruntukan secara khusus bagi penyelenggaraan rumah anggota tidak disediakan. Bagaimanapun, sejumlah RM30 juta telah diluluskan pada tahun 2001 di bawah peruntukan pembangunan bagi kerja pembaikan bangunan pejabat dan perumahan anggota. Selain dari itu, pada bulan September 2001 Perbendaharaan Malaysia telah meluluskan sejumlah RM36 juta bagi kerja mengecat dan membaiki bangunan.
- c. Bagi memudahkan dan menyegerakan kerja pembaikan rumah anggota, Polis telah menyalurkan peruntukan kepada Jabatan Kerja Raya Wilayah Persekutuan untuk mengendalikan kerja pembaikan rumah di kawasan Lembah Kelang bagi tempoh 2001 hingga 2002.
- d. Polis telah melantik Perunding Pemantauan Projek (PMC) dan Jabatan Kerja Raya (JKR) untuk memantau semua projek yang dijalankan. Pihak PMC dan JKR dikehendaki membuat Laporan Kemajuan Kerja secara bulanan kepada Ketua Jabatan Logistik Negeri. Ketua Jabatan Logistik Negeri telah diberi kuasa untuk menyelia semua projek di negeri masing-masing di samping memastikan mesyuarat tapak diadakan setiap bulan. Mesyuarat di peringkat Kementerian juga diadakan untuk memantau pelaksanaan projek termasuk kedudukan bayaran kemajuan kerja.

46.2.5.2. Kemudahan Perumahan Jabatan Imigresen Malaysia

- a. Jabatan Imigresen telah membaik pulih 55 unit rumah yang melibatkan kos pembaikan berjumlah RM447,925. Bagaimanapun, hanya 16 unit sahaja diduduki kerana bilangan rumah yang disediakan melebihi perjawatan dan ramai anggota telah menduduki rumah sendiri.
- b. Jabatan Imigresen juga tidak menyediakan peruntukan khusus untuk kerja penyelenggaraan rumah. Sebaliknya, ia menggunakan peruntukan penyelenggaraan/pembaikan pejabat.

- c. Rekod berhubung dengan perumahan tidak diselenggara dengan lengkap dan tidak kemas kini.

Kedudukan Masa Kini

- a. Jabatan Imigresen telah bertindak untuk menyewakan rumah yang tidak diduduki kepada kakitangan awam dari lain-lain Jabatan.
- b. Adalah didapati Jabatan Imigresen tidak menyediakan peruntukan khusus untuk kerja-kerja penyelenggaraan rumah. Bagaimanapun, Perbendaharaan Malaysia pada bulan September 2001 telah memberi peruntukan berjumlah RM400,000 bagi kerja membaiki dan mengecat bangunan.
- c. Jabatan Imigresen telah menempatkan seorang Pembantu Tadbir sementara di Unit Pembangunan bagi mengemas kini rekod berkaitan dengan perumahan. Pihak Ibu Pejabat juga telah menyediakan satu format yang seragam bagi mendapatkan maklumat perumahan daripada semua Pengarah Imigresen Negeri.

46.2.5.3. Kemudahan Perumahan Jabatan Penjara Malaysia

- a. Adalah diperhatikan Jabatan Penjara tidak menjalankan kerja penyelenggaraan secara berjadual. Pembaikan rumah anggota hanya dilakukan apabila menerima laporan kerosakan daripada anggota. Mengikut amalan, Jabatan Penjara membeli bahan yang diperlukan manakala kerja pembaikan dijalankan oleh anggota sendiri.
- b. Perumahan Penjara Pokok Sena, Kota Setar, Kedah telah siap dibina pada bulan April 1997 dengan kos pembinaan berjumlah RM7.68 juta. Bagaimanapun, perumahan ini masih belum diduduki kerana Penjara Pokok Sena sedang dalam pembinaan.
- c. Rekod berhubung dengan pengurusan rumah tidak diselenggara dengan lengkap dan tidak kemas kini kerana pegawai yang bertanggungjawab juga mempunyai lain-lain tugas.

Kedudukan Masa Kini

- a. Perbendaharaan Malaysia pada bulan September 2001 telah memberikan peruntukan berjumlah RM2 juta untuk kerja membaiki dan mengecat bangunan.
- b. Kementerian telah memberi tanggungjawab kepada pihak pengurusan Penjara Alor Setar untuk memantau dan mengurus perumahan anggota penjara di Pokok Sena dengan dikawal selia oleh Bahagian

Pembangunan Ibu Pejabat, Jabatan Penjara. Sehingga bulan Mei 2002, pembinaan Penjara Pokok Sena adalah di tahap 71% berbanding jadual dirancang 90% kerana pihak kontraktor menghadapi masalah kekurangan tenaga kerja.

- c. Pada bulan Julai 2000, Jabatan Penjara telah mewujudkan Unit Perumahan di bawah Bahagian Pembangunan/Logistik yang bertanggungjawab terhadap perancangan, pembinaan, penyelenggaraan, perolehan dan pemantauan perumahan anggota.

46.2.6. KEMENTERIAN PERPADUAN NEGARA DAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT

Aktiviti Pemulihan Akhlak Jabatan Kebajikan Masyarakat

Jabatan Kebajikan Masyarakat melaksanakan aktiviti pemulihan akhlak juvana, gadis dan wanita yang berumur 10 hingga 21 tahun bertujuan untuk memulihkan akhlak mereka dan memberi kemahiran yang sesuai bagi membantu mereka hidup berdikari. Pemeriksaan Audit mendapati beberapa masalah yang boleh menjejaskan pencapaian objektifnya. Antaranya ialah ketiadaan pegawai kaunselor dan kekurangan tenaga pengajar seperti guru agama dan vokasional. Jabatan kurang memantau prestasi kemajuan pemulihan pelatih sama ada di dalam atau pun di luar Institusi.

Kedudukan Masa Kini

- a. Mulai tahun 2002, sejumlah 483 perjawatan baru di peringkat daerah telah diluluskan. Ini dapat membantu pelaksanaan dan pemantauan aktiviti pemulihan dengan lebih berkesan.
- b. Sejumlah 34 jawatan kaunselor telah pun diluluskan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam untuk ditempatkan di Pejabat Kebajikan Masyarakat Negeri. Perkhidmatan mereka boleh digunakan oleh Institusi jika diperlukan.
- c. Jabatan telah memohon sejumlah 33 jawatan Pembantu Hal Ehwal Agama Islam tetap dan membincangkan dengan Jabatan Kemajuan Islam Malaysia bagi menyediakan kurikulum untuk diguna pakai oleh semua Institusi.
- d. Sejumlah 12 jawatan Penolong Pegawai Latihan Vokasional serta 99 jawatan Pembantu Latihan Vokasional telah dipohon untuk Institusi dan masih dalam pertimbangan Jabatan Perkhidmatan Awam.

46.2.7. KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN ALAM SEKITAR

Program Pemuliharaan, Pelesenan Dan Kawalan Alam Sekitar Jabatan Alam Sekitar

- a. Rancangan aktiviti tahunan hanya tertumpu kepada aktiviti penguatkuasaan terhadap premis tertentu kerana kekurangan kakitangan teknikal. Kedudukan perjawatan di negeri-negeri tidak seimbang dengan beban kerja berasaskan kepada keluasan negeri, bilangan premis yang ada, bilangan kenderaan dan bilangan projek yang perlu mendapatkan kelulusan *Environmental Impact Assessment*. Pihak Jabatan Alam Sekitar di beberapa negeri tidak dapat membuat pemeriksaan susulan terhadap kesemua projek yang telah diberikan kelulusan *Environmental Impact Assessment* disebabkan hanya 2 pegawai sahaja ditempatkan di Unit *Environmental Impact Assessment* bagi setiap negeri.
- b. Adalah diperhatikan projek dibangunkan secara berperingkat-peringkat, supaya tidak tertakluk kepada syarat keperluan *Environmental Impact Assessment* walaupun keluasan/kapasiti kumulatif projek mereka telah melebihi saiz yang disyaratkan di dalam Akta. Ketua Pengarah Alam Sekitar telah mengeluarkan arahan untuk menyeragamkan keperluan *Environmental Impact Assessment* bagi pembesaran projek atau penambahan kapasiti kilang. Walaupun demikian, sebarang perubahan kepada perintah spesifikasi ini hendaklah dibuat oleh Menteri berdasarkan peruntukan Seksyen 34A, Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 setelah berunding dengan Majlis Kualiti Alam Sekeliling.
- c. Pengurusan Buangan Terjadual kurang memuaskan kerana masih berlaku pelanggaran terhadap syarat penstoran, pelabelan, penghantaran dan pelupusan bahan tersebut oleh pekilang.
- d. Jabatan Alam Sekitar belum mewujudkan mekanisme kawal selia yang formal terhadap aktiviti percontohan air dan udara yang diswastakan. Syarikat konsesi belum mewujudkan satu program kawalan kualiti terhadap Operasi Pusat Data Alam Sekitar dan Operasi-operasi Percontohan. Mekanisme perkongsian 50% keuntungan bagi data yang mencapai jumlah jualan melebihi RM1.5 juta belum diwujudkan.

Kedudukan Masa Kini

- a. Bagi mengatasi masalah kekurangan kakitangan teknikal yang telah menghalang pelaksanaan penguatkuasaan, Jabatan Alam Sekitar telah membuat penyusunan semula dengan merombak struktur organisasi sesuai dengan beban kerja dan pertambahan mandat seperti yang termaktub di dalam Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974. Jabatan Alam Sekitar telah mengemukakan kertas cadangan penstrukturan semula dan

permohonan tambahan 872 jawatan baru telah dikemukakan kepada Jabatan Perkhidmatan Awam. Jabatan Perkhidmatan Awam telah pun meluluskan penstrukturan semula dengan tambahan 782 jawatan baru.

- b. Bagi tujuan memantau penyediaan Laporan *Environmental Impact Assesment*, pendaftaran juruperunding *Environmental Impact Assesment* secara mandatori akan dibuat dan pindaan Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 sedang dibuat.
- c. Bagi memastikan semua syarat kelulusan Laporan *Environmental Impact Assesment* yang dijadikan sebahagian daripada dokumen kontrak dipatuhi, Ibu Pejabat Jabatan Alam Sekitar telah memaklumkan kepada semua pejabat negeri tentang keperluan untuk menyemak dokumen kontrak berkenaan bagi memastikan ia dipatuhi.
- d. Bagi Premis Yang Bukan Ditetapkan, Jabatan Alam Sekitar akan meneruskan pendekatan yang digunakan selama ini iaitu penguatkuasaan akan ditumpukan kepada punca yang diadu, punca masalah dan kawasan tercemar.
- e. Seminar dan dialog diadakan dari semasa ke semasa dengan pekilang bagi mempertingkatkan kesedaran pekilang dalam Pengurusan Buangan Terjadual.
- f. Bagi penyebaran data oleh Alam Sekitar Malaysia Sdn. Berhad, Ibu Pejabat Jabatan Alam Sekitar menetapkan secara bertulis supaya apa-apa data yang hendak disebarkan oleh Alam Sekitar Malaysia Sdn. Berhad perlu mendapat kelulusan Jabatan Alam Sekitar terlebih dahulu.
- g. Bagi pemantauan oleh Pengarah-pengarah Jabatan Alam Sekitar Negeri, arahan telah dikeluarkan supaya semua Pengarah Negeri menjalankan pemantauan terhadap aktiviti Jabatan Alam Sekitar di negeri masing-masing.

46.2.8. KEMENTERIAN PENGANGKUTAN

Penggunaan Dan Penyenggaraan Kapal Korek Jabatan Laut Malaysia

Jabatan Laut Semenanjung adalah bertanggungjawab menentukan tidak ada mendapan pasir dan lumpur di kawasan pelayaran dan pelabuhan kecil di seluruh negara. Adalah didapati Jabatan tidak merancang kerja pengorekan yang perlu dilaksanakan sebaliknya hanya menjalankan kerja penyelenggaraan secara *ad hoc* iaitu apabila menerima aduan mengenainya kerana masalah kekurangan peralatan dan kakitangan. Kerja penyelenggaraan dan pembaikan kapal juga tidak dapat dibuat mengikut jadual kerana kekurangan peruntukan. Jabatan ada menghantar kapalnya untuk diselenggarakan di limbungan swasta tetapi tempoh penyelenggaraan tidak ditetapkan.

Kedudukan Masa Kini

- a. Kerja pengorekan dilakukan apabila kadar sesuatu mendapan itu tidak selamat lagi bagi pelayaran kapal dan menjejaskan penggunaan jeti. Di samping itu, peruntukan yang diterima oleh Jabatan adalah kecil dan terpaksa menggunakan peruntukan yang sama untuk penyelenggaraan kapal-kapal lain. Bagaimanapun, Jabatan sedang melaksanakan jadual perancangan kerja penyelenggaraan supaya ia dapat dilaksanakan secara berjadual.
- b. Jabatan telah mengambil tindakan di bawah peruntukan Rancangan Malaysia Kelapan dengan menambahkan lagi 4 unit hidrologi yang dilengkapi dengan peralatan terbaru. Jabatan telah memohon peruntukan tambahan untuk tahun 2002 dan 2003 serta memohon penambahan perjawatan untuk pertimbangan Jabatan Perkhidmatan Awam. Jabatan telah juga mengadakan perbincangan dengan pihak limbungan swasta termasuk penetapan anggaran kos dan tempoh pelaksanaan sebelum sesuatu kerja dijalankan.

46.2.9. KEMENTERIAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

Program Pembangunan Rakyat Termiskin

Program Pembangunan Rakyat Termiskin diperkenalkan pada awal tahun 1980 untuk menangani masalah golongan termiskin dan meningkatkan kemampuan mereka untuk berdikari. Dalam tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh, Kementerian Pembangunan Luar Bandar telah diluluskan peruntukan berjumlah RM730.35 juta bagi melaksanakan Program Pembangunan Rakyat Termiskin. Semakan Audit mendapati sejumlah RM17.18 juta yang telah diagihkan kepada 7 agensi pelaksana masih belum dibelanjakan oleh agensi-agensi berkenaan. Daftar Rakyat Termiskin tidak diselenggarakan dengan lengkap dan tidak kemaskini. Jawatankuasa yang diwujudkan bagi menyelaras dan mengesan kemajuan pelaksanaan projek jarang bermesyuarat atau pun membuat lawatan ke tapak projek.

Kedudukan Masa Kini

- a. Peruntukan yang diagihkan kepada 7 agensi telah pun dibelanjakan.
- b. Kementerian Pembangunan Luar Bandar telah mengambil tindakan mengemas kini Garis Panduan Pelaksanaan Projek-Projek bagi semua program untuk diguna pakai oleh agensi pelaksana.
- c. Tindakan telah diambil untuk mengemaskinikan Daftar Keluarga Termiskin bagi memastikan ia lengkap dan dapat digunakan bagi merancang pelaksanaan projek.

- d. Mengadakan *conference* dengan semua agensi pelaksana termasuk Pegawai-pegawai Daerah pada setiap awal tahun bagi memberi penerangan dan penjelasan mengenai peranan dan tanggungjawab mereka.
- e. Mewujudkan Bahagian Pemantauan menerusi penyusunan semula struktur organisasi Kementerian. Sementara itu, Unit Pemantauan telah diwujudkan secara *redeployment* pegawai yang sedia ada.
- f. Bagi meningkatkan kemahiran pegawai Kementerian dalam merancang, melaksana dan memantau projek, mereka diberi kursus pendek dalam bidang-bidang berkaitan khususnya kewangan dan penilaian projek.

46.3. PENYATA KEWANGAN DAN PELAKSANAAN AKTIVITI BADAN BERKANUN PERSEKUTUAN

46.3.1. Pada amnya, penyediaan Penyata Kewangan Badan Berkanun telah menunjukkan sedikit kemajuan jika dibandingkan dengan tahun sebelumnya. Adalah diperhatikan bilangan agensi yang diberi sijil berteguran telah berkurangan.

46.3.2. LEMBAGA KEMAJUAN TANAH PERSEKUTUAN (FELDA) **- *Pengurusan Perkebunan***

Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan telah berjaya merancang dan melaksanakan Program Perkebunannya dengan baik. Melalui program ini, Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan telah membangunkan tanah seluas 446,766.65 hektar di seluruh negara dan menyediakan kebun kepada 102,750 peneroka. Peneroka yang komited dan mematuhi arahan-arahan yang dikeluarkan oleh pihak Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan telah dapat meningkatkan taraf hidup dengan memperolehi pendapatan yang lumayan. Mereka juga telah mendapat hak milik tanah kebun yang telah diusahakan. Bagaimanapun, adalah didapati peneroka yang tidak menjelaskan hutang mereka sama ada sengaja enggan membayarnya atau disebabkan ketidakupayaan mereka mengusahakan kebun kerana uzur.

Kedudukan Masa Kini

a. Pemberian Hak Milik Tanah

Selain daripada 48,890 peneroka yang telah menerima surat hak milik tanah masing-masing, tindakan sedang diambil untuk mendapatkan hak milik tanah bagi seramai 29,562 peneroka lagi yang telah menyelesaikan bayaran balik hutang mereka sehingga akhir bulan Disember 2001. Selain dari itu, FELDA sedang berusaha untuk mendapatkan baki hutang berjumlah RM13.53 juta daripada RM16.61 juta yang dilaporkan pada tahun 2000.

b. Pengeluaran Hasil

Bagi kebun yang tidak lagi ekonomik, pihak Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan telah berusaha dengan menggalakkan peneroka mengamalkan kaedah agronomi yang betul dan teknik pertanian moden, yang mana keluaran hasil boleh dipertingkatkan dan kos dapat dijimatkan. Selain dari itu, skim insentif menanam semula telah diperkenalkan. Bagi kebun yang masih ekonomik, keluaran hasil boleh dipertingkatkan menerusi skim sokongan harga dan penangguhan potongan hutang kerana langkah ini akan menambahkan pendapatan peneroka.

c. Pendapatan Peneroka

Bagi bulan Januari 2001, purata pendapatan bersih peneroka kelapa sawit dan getah telah meningkat dengan masing-masing mencapai RM650 dan RM790 daripada pendapatan minimum bulanan berjumlah RM600. Peneroka digalakkan menyertai kegiatan projek ekonomik bagi menambahkan pendapatan.

d. Bayaran Baki Hutang Peneroka

Tunggakan bayaran balik hutang peneroka meningkat disebabkan penangguhan kutipan hutang pembangunan dan potongan pendahuluan baja bagi membolehkan peneroka memperolehi pendapatan minimum bulanan berjumlah RM600.

e. Tanaman Semula

Pihak FELDA menjalankan kempen bagi menggalakkan peneroka menyertai program tanaman semula secara berterusan. Bagi peneroka yang memilih untuk mengusahakan tanaman semula secara persendirian, FELDA akan memastikan amalan pertanian dan kaedah yang betul dilaksanakan terlebih dahulu sebelum bantuan tanaman semula dikeluarkan.

46.3.3. LEMBAGA PEMASARAN PERTANIAN PERSEKUTUAN (FAMA)

- Aktiviti Pemasaran Hasil Pertanian

Pada umumnya, pihak Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan telah menyediakan infrastruktur pemasaran dengan baik untuk membantu petani-petani memasarkan hasil pertanian mereka. Bagaimanapun, beberapa kemudahan yang disediakan seperti Kompleks Bilik Sejuk dan Kompleks Kota Tani tidak digunakan sepenuhnya. Konsep pelaksanaan pasar tani dan pasar tani borong perlu dikaji semula memandangkan kebanyakan petani yang mengurus niaga di tempat tersebut tidak lagi memasarkan hasil pertanian mereka. Sebaliknya, mereka mendapatkan barangan jualan daripada pasar borong.

Kedudukan Masa Kini

- a. Kesemua Kompleks Bilik Sejuk telah diubah suai fungsinya mengikut kegunaan semasa dan telah dioptimumkan kegunaannya bagi aktiviti yang berkaitan dengan hasil pertanian. Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan juga telah mengubah suai peranan Kompleks Kota Tani, Langkawi dengan menjadikannya sebagai pusat promosi, ekspo pertanian, pusat latihan dan kursus serta pasar tani.
- b. FAMA akan menyusun program supaya Pasar Tani mendapat bekalan terus dari Ladang Kontrak, Taman Kekal Pengeluaran Makanan dan projek lain.

46.3.4. LEMBAGA TABUNG HAJI

- Pengurusan Haji

Lembaga Tabung Haji membuat perancangan dari segi pengangkutan, penempatan dan sajian makanan jemaah haji berdasarkan kepada jumlah kuota yang diluluskan oleh Kerajaan Arab Saudi. Pada umumnya, Lembaga Tabung Haji telah memberikan perkhidmatan yang baik kepada jemaah haji daripada peringkat persediaan sehinggalah mereka menyempurnakan ibadah haji. Bagaimanapun, bagi urusan yang melibatkan pihak Muassasah, adalah didapati beberapa kelemahan yang perlu diperbaiki khususnya berkaitan dengan penempatan dan pengangkutan.

Kedudukan Masa Kini

- a. Lembaga Tabung Haji telah menetapkan bilangan maksimum jemaah haji yang dikendalikan bagi tempoh 3 tahun dengan jumlah antara 45,000 hingga 50,000 orang jemaah haji. Kerjasama peringkat Kerajaan Malaysia dan Kerajaan Arab Saudi dieratkan dan rundingan lebih awal diadakan untuk menjamin kuota haji Malaysia tidak berkurangan.
- b. Dari segi bimbingan, ia telah dijalankan secara teori dan praktikal iaitu selain daripada memberi syarahan dan nota, Lembaga Tabung Haji telah memperkenalkan penggunaan multimedia dan alat pandang dengar untuk memudahkan jemaah haji mengikuti bimbingan haji.
- c. Lembaga Tabung Haji akan mendapatkan bangunan yang lebih sesuai untuk jemaah haji dan memastikan petugas membuat penyeliaan. Lembaga Tabung Haji juga telah mengambil tindakan menggunakan lambang yang mudah dikenali dan diingati pada maktab dan rumah kediaman. Petunjuk arah juga telah disediakan bagi memudahkan pergerakan jemaah haji. Bagi penempatan di Mina, penentuan penempatan jemaah haji ditentukan oleh Kerajaan Arab Saudi.

Bagaimanapun untuk musim haji yang berikutnya, Lembaga Tabung Haji telah mendapat kerjasama Kerajaan Arab Saudi untuk menempatkan sebahagian jemaah haji Malaysia di kawasan yang lebih hampir dengan kawasan melontar.

- d. Pengangkutan jemaah haji dari Arafah ke Mina diuruskan oleh pihak Muassasah. Memandangkan ia berlaku pada masa kemuncak operasi haji dan dalam keadaan kesesakan lalulintas, Lembaga Tabung Haji telah mendapatkan persetujuan pihak Muassasah untuk menghantar jemaah haji ke padang Arafah lebih awal bagi mengelakkan kesesakan tersebut. Lembaga Tabung Haji menjalankan pemantauan secara dekat dan kerap atas segala perkhidmatan yang diberikan oleh pihak Muassasah.
- e. Bagi memberikan perkhidmatan yang lebih baik, Lembaga Tabung Haji telah menambah bilangan petugas dan kenderaan seperti ambulans dan motosikal. Petugas disyaratkan untuk menghadiri latihan sebelum mereka dihantar bertugas. Pasukan rondaan telah disediakan kenderaan yang boleh digunakan untuk tujuan pengawasan dan penghantaran balik jemaah haji yang tersesat atau tertinggal bas semasa menunaikan haji.

46.3.5. YAYASAN PELAJARAN MARA

- Pengurusan Tanah Yang Tidak Dibangunkan

Tujuh lot tanah Yayasan Pelajaran MARA bernilai RM4.50 juta tidak dibangunkan untuk tempoh 6 hingga 14 tahun. Tanah ini tidak dikawal dan tidak diuruskan dengan baik menyebabkan ia terbiar dan dicerobohi oleh pihak tertentu. Keadaan ini berlaku kerana tidak ada sistem perancangan dan pemantauan yang berkesan serta kekurangan sumber kewangan.

Kedudukan Masa Kini

Pada tahun 2001, Yayasan Pelajaran MARA telah mengambil tindakan untuk memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan. Antaranya adalah :-

- a. Majlis Amanah Rakyat (MARA) bersetuju untuk membeli tanah di Daerah Bentong Pahang (PT 11986) dan Mukim Ulu Kinta, Daerah Kinta (PT 64849) dari Yayasan Pelajaran MARA. Majlis Amanah Rakyat telah mengenal pasti peruntukan untuk pembelian tersebut dan dijadualkan selesai pada tahun 2002.
- b. Yayasan Pelajaran MARA telah memohon peruntukan pembangunan dari Majlis Amanah Rakyat bagi membangunkan tanah di Pusat Pembangunan Kualiti, Mukim Hulu Berang, Terengganu (PT 4914). Di samping itu, permohonan telah dibuat kepada Pentadbir Tanah Hulu Terengganu untuk lanjutan masa bagi memajukan tanah ini.

- c. Tiga lot tanah di Taman Bukit Ampang (lot 11178, lot 11110 dan lot 11224) telah dijual kepada 2 pembeli dengan harga RM94,446 manakala satu lot lagi (lot 11219) telah dijual pada tahun 1976 tetapi pindah hak milik tanah tidak dibuat. Bagaimanapun, tindakan sedang diambil untuk memindah hak milik tanah kepada pembeli.
- d. Bagi tanah di Taman Bukit Ampang (lot 11080) yang telah didirikan rumah pam air, Yayasan Pelajaran MARA telah memohon kepada Pejabat Tanah Hulu Langat untuk meminda syarat nyata tanah dan penukaran guna tanah lot tersebut supaya ia diserahkan kepada Jabatan Bekalan Air. Sehingga kini, masih belum ada maklum balas daripada Pejabat Tanah.

47. PERKARA-PERKARA YANG DIBANGKITKAN DALAM LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA SEBELUM TAHUN 2000 YANG MASIH BELUM SELESAI

Semakan telah dibuat terhadap perkara-perkara yang dibangkitkan dalam Laporan-laporan Audit bagi tahun 1997 hingga 1999 untuk menentukan sama ada tindakan susulan telah diambil terhadap perkara berkenaan. Hasil dari semakan itu mendapati tindakan susulan yang sewajarnya telah diambil terhadap kelemahan yang dibangkitkan kecuali perkara-perkara berikut :-

47.1. KEMENTERIAN PERTAHANAN

47.1.1. Pengurusan Kewangan

Perolehan peralatan dan perkhidmatan bernilai RM689,257 dibuat tanpa mengikut peraturan kewangan seperti pembelian melebihi nilai kontrak dan pembelian tanpa kelulusan pihak berkuasa berkenaan. Daripada jumlah ini, hanya pembelian bernilai RM93,880 telah diluluskan oleh Perbendaharaan Malaysia. Bagi baki pembelian bernilai RM595,377, permohonan penutupan kes ini telah dikemukakan kepada Perbendaharaan Malaysia tetapi kelulusannya masih belum diperolehi.

Kedudukan Masa Kini

Daripada baki pembelian tersebut bernilai RM595,377, sejumlah RM588,363.24 telah dipelaraskan pada bulan Jun 2001 setelah mendapat kelulusan daripada Perbendaharaan Malaysia. Baki selebihnya berjumlah RM7,013.76 telah tidak dituntut oleh pihak pembekal.

47.1.2. Kajian Terhadap Program Perumahan Angkatan Tentera Malaysia

Beberapa syarat perjanjian berhubung dengan program perumahan Angkatan Tentera Malaysia yang dikendalikan oleh pihak swasta tidak dipatuhi. Rumah lewat dibekalkan antara 3 hingga 18 bulan dan rumah yang dibekalkan tidak mengikut spesifikasi kontrak. Akibat daripada kelewatan memperolehi rumah, Kerajaan terpaksa menanggung bayaran elaun perumahan berjumlah RM4.55 juta.

Kedudukan Masa Kini

Sehingga kini satu projek masih belum disiapkan dan kemajuan kerja setakat bulan April 2002 ialah 97%. Kontraktor telah diberi lanjutan masa sehingga bulan Ogos 2002 untuk menyiapkan projek ini. Sehingga bulan Mei 2002, Bangunan Blok C yang telah siap dibina masih belum diserahkan kepada Kementerian.

47.2. KEMENTERIAN KEWANGAN

- Bahagian Pinjaman Perumahan

Pengauditan yang dijalankan di Bahagian Pinjaman Perumahan mendapati 79 peminjam tidak pernah membuat bayaran balik pinjaman perumahan berjumlah RM1.52 juta. Pihak Audit tidak dapat mengesahkan tunggakan bayaran balik pinjaman keseluruhannya kerana penyata tunggakan mengenainya tidak disediakan oleh Bahagian Pinjaman Perumahan.

Kedudukan Masa Kini

Setakat bulan April 2002, lapan daripada 28 peminjam yang mempunyai tunggakan bayaran balik pinjaman berjumlah RM0.53 juta telah menyelesaikan tunggakan mereka berjumlah RM0.09 juta melalui potongan pencen dan bayaran sekaligus. Bagi 20 peminjam lain yang masih terhutang, tunggakan bayaran balik pinjaman berjumlah RM0.44 juta, Bahagian Pinjaman Perumahan telah mengambil tindakan undang-undang terhadap peminjam berkenaan. Penyata tahunan tentang tunggakan bayaran balik pinjaman bagi tahun 2001 telah disediakan dan dikemukakan untuk pengauditan. Mengikut penyata tersebut, bilangan peminjam yang gagal membuat bayaran balik pinjaman mengikut jadual ialah 2,746 dan tunggakannya ialah RM33.37 juta berbanding dengan RM49.84 juta pada tahun lepas.

47.3. KEMENTERIAN DALAM NEGERI

- *Pengurusan Kewangan Polis DiRaja Malaysia*

Bil-bil berhubung dengan perolehan dan perkhidmatan bernilai RM70.41 juta yang diterima antara tahun 1993 hingga 1997 tidak dibayar kerana kekurangan peruntukan pada tahun-tahun berkenaan. Pihak Perbendaharaan Malaysia telah mengarahkan supaya sebahagian daripada bil bernilai RM50.50 juta dipertanggungkan kepada Akaun Kumpulan Wang Pendahuluan Diri (Pegawai Awam) atas nama pegawai yang bertanggungjawab sementara menunggu laporan penyiasatan mengenainya.

Kedudukan Masa Kini

- a. Laporan Jawatankuasa Penyiasat seperti yang dikehendaki di bawah Arahan Perbendaharaan 59 telah disediakan dan dikemukakan kepada Ketua Setiausaha Perbendaharaan pada bulan Julai 1999. Surat susulan selanjutnya bagi mendapatkan maklum balas berkaitan kedudukan perkara tersebut telah dikemukakan pada bulan Mei dan bulan Oktober 2001.
- b. Berdasarkan kepada laporan berkenaan, Perbendaharaan Malaysia berpendapat pegawai-pegawai yang menganggotai Jawatankuasa Penyelenggaraan/Pembaikan Bot Marin Polis DiRaja Malaysia harus bertanggungjawab secara kolektif terhadap pembelian di luar peraturan kewangan iaitu tidak menggunakan Pesanan Kerajaan dan memperakukan pegawai-pegawai berkenaan diberi amaran keras secara pentadbiran. Perbendaharaan Malaysia berharap mereka akan lebih berhati-hati dalam menguruskan perolehan seumpama ini.
- c. Pihak Perbendaharaan Malaysia telah bersetuju untuk membenarkan pelarasan pendahuluan diri atas nama bekas Komander Marin Pasukan Polis DiRaja Malaysia dengan syarat peruntukan adalah mencukupi dan semua peraturan dan tatacara kewangan dipatuhi. Permohonan peruntukan pelarasan pendahuluan diri itu telah dikemukakan kepada Perbendaharaan Malaysia pada bulan Januari 2002 dan tindakan pelarasan akan diambil sebaik saja peruntukan tambahan diluluskan.

BAHAGIAN VI

PERKARA-PERKARA AM

48. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA AKAUN AWAM SERTA AKTIVITI-AKTIVITI KEMENTERIAN, JABATAN DAN AGENSI KERAJAAN PERSEKUTUAN TAHUN 2000

Perkara 107 Perlembagaan Persekutuan menghendaki Ketua Audit Negara mengemukakan laporan-laporannya kepada Yang di-Pertuan Agong yang akan mengarahkan laporan-laporan itu dibentangkan di Parlimen. Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Akaun Awam Serta Aktiviti-aktiviti Kementerian, Jabatan Dan Agensi Kerajaan Persekutuan Tahun 2000 telah dibentangkan di Parlimen pada 19 Oktober 2001 iaitu pada hari yang sama dengan pembentangan Anggaran Belanjawan bagi Tahun 2002.

49. PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN TAHUNAN BADAN BERKANUN PERSEKUTUAN DI PARLIMEN

Mengikut Seksyen 7 Akta Badan Berkanun (Akaun dan Laporan) 1980 (Akta 240), setiap Badan Berkanun Persekutuan dikehendaki mengemukakan Penyata Kewangan bersama-sama dengan Laporan Aktiviti kepada Menteri berkenaan dalam tempoh satu bulan selepas menerima penyata yang telah diaudit. Menteri berkenaan kemudiannya dikehendaki membentangkan penyata itu di Parlimen dengan segera. Sebanyak 103 Penyata Kewangan bagi tahun-tahun 1997, 1998, 1999 dan 2000 yang melibatkan 76 Badan Berkanun Persekutuan masih belum dibentangkan di Parlimen sehingga 31 Disember 2001. Butir-butirnya adalah seperti di **Lampiran B**.

50. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

50.1. Bagi tempoh bulan Januari 2001 hingga bulan Mei 2002, Jawatankuasa telah bermesyuarat sebanyak 6 kali. Selain daripada membincangkan topik-topik yang berkaitan dengan perkara-perkara yang dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Akaun Awam Serta Aktiviti-aktiviti Kementerian, Jabatan Dan Agensi Kerajaan Persekutuan bagi tahun 1999 dan 2000, Jawatankuasa telah juga membincangkan perkara-perkara lain yang berkaitan dengan keadaan semasa. Jawatankuasa mempunyai kuasa untuk membangkitkan apa sahaja topik di samping isu-isu yang dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara berdasarkan kepada Seksyen 77 (d) Perintah Tetap Dewan Rakyat yang menyatakan :-

Seksyen 77(d) - “... such other matters as the Committee may think fit, or which may be referred to the Committee by the House.”

50.2. Mulai tahun 2001, topik-topik yang dibincangkan oleh Jawatankuasa adalah mengikut tema tertentu. Semasa membincangkan perkara-perkara yang dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara, Pegawai-pegawai Pengawal bagi Kementerian/Jabatan/Agensi yang berkenaan telah diminta hadir untuk menjelaskan isu-isu yang dibangkitkan dan juga melaporkan kedudukan masa kininya. Bagi membantu Jawatankuasa membincangkan perkara-perkara lain yang tidak disentuh dalam Laporan Ketua Audit Negara, Kementerian/Jabatan/Agensi yang terlibat diminta memberikan taklimat. Topik-topik yang telah dibincangkan oleh Jawatankuasa dalam mesyuaratnya untuk tempoh Mac 2001 hingga bulan Februari 2002 adalah seperti di Jadual berikut :-

JADUAL 173
PERKARA-PERKARA YANG DIBINCANGKAN DALAM MESYUARAT
JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

TARIKH	PERKARA	KEMENTERIAN/JABATAN/AGENSI
12 Mac 2001	Taklimat Oleh Jabatan Pengairan Dan Saliran berhubung dengan langkah-langkah mencegah banjir kilat di Lembah Kelang LAPORAN AUDIT TAHUN 1999 Rancangan Tebatan Banjir oleh Jabatan Pengairan Dan Saliran	Kementerian Pertanian
	Taklimat oleh Jabatan Bomba Dan Penyelamat mengenai aktiviti mencegah dan memadam kebakaran LAPORAN AUDIT TAHUN 1999 Operasi Memadam Kebakaran	Kementerian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan
	Taklimat oleh Polis DiRaja Malaysia berhubung dengan langkah-langkah bagi mengurangkan kemalangan di jalan raya LAPORAN AUDIT TAHUN 1999 Sistem Kompaun Trafik Berkomputer	Kementerian Dalam Negeri
13 Mac 2001	Taklimat oleh Kementerian Pengangkutan berhubung dengan langkah-langkah bagi mengurangkan kemalangan jalan raya LAPORAN AUDIT TAHUN 1999 Pembelian Alat Kawalan Had Laju	Kementerian Pengangkutan
9 Julai 2001	Taklimat berhubung dengan dasar dan pelaksanaan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT) Negara	Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Unit Pemodenan Pentadbiran Malaysia (MAMPU), Jabatan Perdana Menteri

TARIKH	PERKARA	KEMENTERIAN/JABATAN/AGENSI
10 Julai 2001	Aplikasi ICT: i. Kad Pintar Pelbagai Guna (<i>Smart Card</i>) ii. Tele-Perubatan (<i>Tele-Medicine</i>) iii. Sekolah Bestari (<i>Smart School</i>)	Jabatan Pendaftaran Negara Kementerian Kesihatan Kementerian Pendidikan
12 Disember 2001	Taklimat mengenai dasar-dasar berhubung dengan pengurusan tanah Kerajaan Persekutuan LAPORAN AUDIT TAHUN 1999 Pengurusan Tanah-tanah Kerajaan Persekutuan Yang Tidak Dibangunkan	Kementerian Dalam Negeri Kementerian Pendidikan Kementerian Pertanian
28 Februari 2002	Taklimat berhubung dengan kedudukan semasa Projek Pembangunan Bangunan MATRADE	Kementerian Perdagangan Antarabangsa Dan Industri
	LAPORAN AUDIT TAHUN 2000 Program Pemulihan, Pelesenan Dan Kawalan Alam Sekitar	Kementerian Sains, Teknologi Dan Alam Sekitar
	LAPORAN AUDIT TAHUN 2000 Program Perkhidmatan Pembetulan Negara	Kementerian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan
	Taklimat Mengenai Dasar Buruh Negara dan Pasaran Buruh oleh Ketua Setiausaha Kementerian Sumber Manusia	Kementerian Sumber Manusia

51. SUMBANGAN JABATAN AUDIT NEGARA KE ARAH MENINGKATKAN PRESTASI PENGURUSAN KEWANGAN DAN PELAKSANAAN AKTIVITI-AKTIVITI KERAJAAN PERSEKUTUAN

Selain daripada menjalankan pengauditan bagi memenuhi kehendak undang-undang, Jabatan Audit Negara juga sentiasa bersedia memberi khidmat bantuan kepada Kementerian/Jabatan/Agensi untuk meningkatkan prestasi pengurusan kewangan dan pelaksanaan aktiviti-aktivitinya. Sepanjang tahun 2001, Jabatan ini telah memberikan sumbangan yang berikut :-

51.1. Menjalankan Kajian-kajian Terhadap Agensi/Syarikat Kerajaan Berdasarkan Permintaan Kementerian Kewangan/Pihak Berkuasa Yang Lain

Seperti tahun-tahun lalu, sepanjang tahun 2001 hingga bulan Jun 2002, Kementerian Kewangan telah meminta Jabatan Audit Negara menjalankan kajian khas terhadap pengurusan beberapa aktiviti yang dijalankan oleh beberapa Syarikat Kerajaan untuk menentukan sama ada ia dilaksanakan dengan teratur bagi memastikan kepentingan Kerajaan terpelihara. Selain dari itu pada tahun 2001, Jabatan Audit Negara juga telah diminta untuk menjalankan beberapa kajian khas yang diminta oleh pihak berkuasa tertentu. Kajian yang telah dijalankan adalah seperti berikut :-

a. Lembaga Tabung Haji

Pengauditan terhadap pengurusan pelaburan Lembaga Tabung Haji adalah untuk menentukan sama ada ia diuruskan dengan teratur dan memberikan pulangan yang menguntungkan.

b. Amanah Raya Berhad

Pengauditan terhadap Amanah Raya Berhad adalah untuk menentukan sama ada pelaburan Amanah Raya Berhad diuruskan dengan teratur dan sempurna mengikut garis panduan yang ditetapkan.

c. Amanah Ikhtiar Malaysia

Pengauditan terhadap Amanah Ikhtiar Malaysia adalah untuk menentukan sama ada pengurusan kewangan khususnya pelaburan dan pemberian pinjamannya diuruskan dengan teratur dan selaras dengan objektif yang telah ditetapkan.

d. Kuala Lumpur International Airport Berhad

Kerajaan telah bersetuju supaya aktiviti-aktiviti perkhidmatan juruperunding Kuala Lumpur International Airport Berhad (KLIAB) diswastakan kepada pihak pengurusan KLIAB Consultancy Services Sdn. Berhad. Selaras dengan keputusan ini, Kementerian Kewangan telah meminta Jabatan Audit Negara membuat semakan *due diligence* terhadap akaun Kuala Lumpur International Airport Berhad.

e. Tabung Perkapalan Negara

Pengauditan terhadap Tabung Perkapalan Negara yang diuruskan oleh Bank Industri dan Teknologi Malaysia Berhad serta *Global Maritime Venture* Berhad bertujuan untuk menentukan sama ada pengurusan Tabung Perkapalan Negara dilaksanakan dengan teratur dan mencapai objektifnya.

Perkara-perkara yang diperhatikan hasil daripada kajian-kajian yang telah dijalankan telah dikemukakan kepada Kementerian Kewangan.

51.2. Penglibatan Dalam Projek Pengkomputeran

Perkembangan pesat dalam penggunaan *Information and Communication Technology* (ICT) di sektor awam telah menimbulkan cabaran kepada Jabatan Audit Negara untuk melaksanakan tugas dan tanggungjawab seperti mana yang dikehendaki oleh undang-undang yang berkaitan. Sungguhpun persekitaran yang berasaskan ICT tidak merubah objektif pengauditan tetapi ia akan mempengaruhi pendekatan Jabatan dalam melaksanakan pengauditan.

Sehubungan ini, Ketua Audit Negara telah mengeluarkan surat pekeliling pada 25 Ogos 2000 meminta semua Kementerian/Jabatan/Agensi menjemput pegawai-pegawai Audit menghadiri perbincangan-perbincangan berhubung dengan pengkomputeran bagi tujuan memastikan setiap sistem yang dibangunkan mempunyai kawalan-kawalan am, fizikal dan dalaman serta jejak Audit (*audit trail*). Setakat ini, Jabatan Audit Negara telah terlibat dengan pembangunan sistem-sistem berikut :-

- **e-Perolehan** – Sistem e-Perolehan dibangunkan bagi memudahkan Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan Persekutuan melaksanakan perolehan bekalan dan perkhidmatan melalui rangkaian elektronik iaitu *Internet*.
- **Sistem Perancangan Dan Kawalan Belanjawan (e-SPKB)** – Sistem Perancangan dan Kawalan Belanjawan (e-SPKB) dibangunkan bagi tujuan membantu dalam proses kawalan belanjawan, memantau perbelanjaan Pusat Tanggungjawab, menyediakan dokumen kewangan seperti waran peruntukan, baucar bayaran, waran perjalanan udara, baucar jurnal dan penyata pemungut secara elektronik dan mempercepatkan pembayaran.
- **Projek Kad Pintar Pelbagai Guna** – Sistem ini dibangunkan untuk menyimpan maklumat yang terdapat dalam kad pengenalan, lesen memandu, passport antarabangsa dan rekod kesihatan dalam media elektronik. Sistem ini dibangunkan di bawah penyeliaan Jabatan Pendaftaran Negara.
- **e-Perkhidmatan** – Sistem ini dibangunkan untuk membolehkan orang awam membayar bil utiliti dan bayaran bagi lain-lain perkhidmatan awam melalui kiosk elektronik yang diletakkan di tempat-tempat awam. Pembangunan sistem ini diletakkan di bawah penyeliaan MAMPU.

51.3. Penilaian Khas Terhadap Prestasi Pengurusan Kewangan Kementerian/Jabatan/Agensi

Atas permintaan Kementerian Kewangan, Jabatan Audit Negara telah membuat penilaian khas terhadap prestasi pengurusan kewangan Kementerian/Jabatan/Agensi di bawah kawalan pegawai-pegawai dalam Jawatan Utama Sektor Awam (JUSA). Penilaian ini adalah untuk tujuan pengesahan jawatan mereka. Setakat bulan Mei 2002, penilaian telah dibuat di Kementerian/Jabatan/Agensi yang melibatkan 101 orang pegawai JUSA. Penglibatan Jabatan Audit Negara dalam penilaian ini secara tidak langsung telah menyumbangkan kepada pengukuhan pengurusan Kerajaan memandangkan pegawai-pegawai yang dinilai itu akan memastikan pengurusan kewangan dan pelaksanaan aktiviti di bawah jagaan mereka dibuat dengan baik.

PENUTUP

Seperti tahun lalu, Jabatan Audit Negara meneruskan amalannya mengeluarkan Laporan Audit Tahunan yang seimbang (*balanced report*) yang mengandungi bukan sahaja pemerhatian atas kelemahan berhubung dengan pengurusan kewangan dan pelaksanaan aktiviti-aktiviti Kerajaan, ianya juga melaporkan tentang pengurusan kewangan yang baik serta langkah-langkah pembetulan dan pembaharuan yang diambil oleh Kementerian/Jabatan/Agensi. Kelemahan dalam pengurusan kewangan dan pelaksanaan aktiviti-aktiviti Kementerian/Jabatan/Agensi yang dilaporkan dalam Laporan ini perlu diberikan perhatian yang serius oleh semua pihak yang terlibat. Langkah-langkah pembetulan yang sewajarnya perlu diambil bagi memastikan wujudnya akauntabiliti dan integriti dalam pengurusan kewangan dan pelaksanaan aktiviti Kerajaan. Memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan persampelan dan skop tertentu, Pegawai-pegawai Pengawal bagi Kementerian/Jabatan/Agensi yang terlibat perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk memastikan kelemahan-kelemahan yang sama tidak berlaku di bahagian-bahagian yang lain dan seterusnya mengambil tindakan untuk memperbaikinya.

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA AKAUN AWAM
KERAJAAN PERSEKUTUAN MALAYSIA
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2001**

Penyata Akaun Awam Kerajaan Persekutuan bagi tahun berakhir 31 Disember 2001 yang dikembarkan bersama ini telah diperiksa dan diaudit di bawah arahan saya mengikut peruntukan-peruntukan Akta Audit, 1957.

Penyata ini secara keseluruhannya menunjukkan satu gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Persekutuan bagi tahun berakhir 31 Disember 2001 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Ianya hendaklah dibaca bersama-sama dengan Laporan saya mengenai Penyata Akaun Awam Serta Aktiviti-aktiviti Kementerian, Jabatan dan Agensi Kerajaan Persekutuan Tahun 2001 yang disediakan di bawah Seksyen 9(1) Akta Audit, 1957.

(DATUK DR. HADENAN BIN ABDUL JALIL)

Ketua Audit Negara
Malaysia

Putrajaya

18 Jun 2002

LAMPIRAN B

**PEMBENTANGAN
AKAUN BADAN-BADAN BERKANUN PERSEKUTUAN DI PARLIMEN**

KEDUDUKAN SETAKAT DISEMBER 2001

BADAN BERKANUN	BILANGAN AKAUN YANG TERLIBAT	TAHUN BELUM DIBENTANGKAN DI PARLIMEN
A JABATAN PERDANA MENTERI		
1 LEMBAGA TABUNG HAJI	1	2000
2 MAJLIS AGAMA ISLAM WILAYAH PERSEKUTUAN	1	2000
3 KUMPULAN WANG BIASISWA PENGAJIAN TINGGI RAJA-RAJA DAN YANG DIPERTUA-YANG DIPERTUA NEGERI	4	1997 - 2000
4 PERBADANAN PUTRAJAYA	4	1997 - 2000
B KEMENTERIAN PERTAHANAN		
5 LEMBAGA TABUNG ANGKATAN TENTERA	1	2000
6 PERBADANAN PERWIRA NIAGA MALAYSIA	1	2000
7 PERBADANAN PERWIRA HARTA MALAYSIA	1	2000
8 PERBADANAN HAL EHWAL BEKAS ANGKATAN TENTERA	1	2000
C KEMENTERIAN PENGANGKUTAN		
9 PERBADANAN ASET KERETAPI	2	1999 - 2000
10 LEMBAGA PELABUHAN KELANG	1	2000
11 SURUHANJAYA PELABUHAN PULAU PINANG	1	2000
12 LEMBAGA PELABUHAN KUANTAN	1	2000
13 LEMBAGA PELABUHAN JOHOR	1	2000
14 LEMBAGA PELABUHAN BINTULU, SARAWAK	1	2000
15 LEMBAGA PELABUHAN KEMAMAN	1	2000
D KEMENTERIAN PEMBANGUNAN WANITA DAN KELUARGA		
16 LEMBAGA PENDUDUK DAN PEMBANGUNAN KELUARGA NEGARA	1	2000
E KEMENTERIAN PERPADUAN NEGARA DAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT		
17 LEMBAGA WAKAF ORANG-ORANG HINDU P. PINANG	1	2000

BADAN BERKANUN	BILANGAN AKAUN YANG TERLIBAT	TAHUN BELUM DIBENTANGKAN DI PARLIMEN
F KEMENTERIAN KEWANGAN		
18 BANK SIMPANAN NASIONAL	1	2000
19 LEMBAGA TOTALISATOR MALAYSIA	1	2000
20 YAYASAN TUN RAZAK	1	2000
21 LEMBAGA PEMBANGUNAN LANGKAWI	1	2000
22 LEMBAGA PEMBANGUNAN LABUAN	3	1998 - 2000
23 INSTITUT AKAUNTAN MALAYSIA	1	2000
24 LEMBAGA PERKHIDMATAN KEWANGAN LUAR PESISIR LABUAN	1	2000
25 LEMBAGA HASIL DALAM NEGERI	1	2000
G KEMENTERIAN TANAH DAN PEMBANGUNAN KOPERASI		
26 MAKTAB KERJASAMA MALAYSIA	1	2000
27 LEMBAGA KEMAJUAN TANAH PERSEKUTUAN	1	2000
H KEMENTERIAN SUMBER MANUSIA		
28 MAJLIS PEMBANGUNAN SUMBER MANUSIA	1	2000
29 PERTUBUHAN KESELAMATAN SOSIAL PEKERJA	1	2000
30 LEMBAGA KUMPULAN WANG BURUH INDIA SELATAN	2	2000
31 LEMBAGA BURUH PELABUHAN PULAU PINANG	2	2000
I KEMENTERIAN PERUSAHAAN UTAMA		
32 LEMBAGA PENDAFTARAN DAN PELESENAN MINYAK KELAPA SAWIT	1	2000
33 LEMBAGA PERINDUSTRIAN KAYU MALAYSIA	1	2000
34 LEMBAGA (PENYELIDIKAN DAN KEMAJUAN) PERUSAHAAN TIMAH	3	1998 - 2000
35 LEMBAGA PERINDUSTRIAN NANAS MALAYSIA	2	1999 - 2000
36 LEMBAGA PENYELIDIKAN DAN KEMAJUAN MINYAK KELAPA SAWIT	1	2000
37 LEMBAGA PENYELIDIKAN DAN PEMBANGUNAN PERHUTANAN MALAYSIA	1	2000
38 LEMBAGA KOKO MALAYSIA	1	2000

BADAN BERKANUN	BILANGAN AKAUN YANG TERLIBAT	TAHUN BELUM DIBENTANGKAN DI PARLIMEN
J KEMENTERIAN PERTANIAN		
39 BANK PERTANIAN MALAYSIA	1	2000
40 LEMBAGA KEMAJUAN IKAN MALAYSIA	1	2000
41 LEMBAGA PERTUBUHAN PELADANG	2	1999 - 2000
42 LEMBAGA PEMASARAN PERTANIAN PERSEKUTUAN	2	1999 - 2000
43 LEMBAGA KEMAJUAN PERTANIAN MUDA	1	2000
44 YAYASAN PELAJARAN PERSATUAN PELADANG DAN PERTUBUHAN PELADANG MADA	2	1999 - 2000
45 LEMBAGA KEMAJUAN PERTANIAN KEMUBU	2	1999 - 2000
46 JEMAAH PEMASARAN LADA HITAM	2	1999 - 2000
47 INSTITUT PENYELIDIKAN DAN KEMAJUAN PERTANIAN MALAYSIA	1	2000
K KEMENTERIAN TENAGA, KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA		
48 LEMBAGA LETRIK SABAH	2	1999 - 2000
L KEMENTERIAN KERJA RAYA		
49 LEMBAGA LEBUHRAYA MALAYSIA	1	2000
50 LEMBAGA PEMBANGUNAN INDUSTRI PEMBINAAN MALAYSIA	1	2000
M KEMENTERIAN BELIA DAN SUKAN		
51 MAJLIS SUKAN NEGARA	1	2000
52 PERBADANAN STADIUM MERDEKA	1	2000
N KEMENTERIAN KEBUDAYAAN, KESENIAN DAN PELANCONGAN		
53 LEMBAGA PENGGALAKAN PELANCONGAN MALAYSIA	1	2000
54 LEMBAGA AMANAH BALAI SENI LUKIS NEGARA	1	2000
O KEMENTERIAN PEMBANGUNAN USAHAWAN		
55 MAJLIS AMANAH RAKYAT	1	2000
56 YAYASAN PELAJARAN MARA	4	1997 - 2000

BADAN BERKANUN	BILANGAN AKAUN YANG TERLIBAT	TAHUN BELUM DIBENTANGKAN DI PARLIMEN
P KEMENTERIAN PENDIDIKAN		
57 UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA	2	1999 - 2000
58 DEWAN BAHASA DAN PUSTAKA	1	2000
59 UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA	1	2000
60 UNIVERSITI TEKNOLOGI MALAYSIA	1	2000
61 UNIVERSITI SAINS MALAYSIA	2	1999 - 2000
62 UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA	1	2000
63 HOSPITAL UNIVERSITI	1	2000
64 MAJLIS PEPERIKSAAN MALAYSIA	1	2000
65 UNIVERSITI UTARA MALAYSIA	2	1999 - 2000
66 UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK	2	1999 - 2000
67 UNIVERSITI MALAYSIA SABAH	1	2000
68 LEMBAGA AKREDITASI NEGARA	1	2000
69 UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS	1	2000
70 PERBADANAN TABUNG PENDIDIKAN TINGGI NASIONAL	1	2000
Q KEMENTERIAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR		
71 PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN KECIL PERUSAHAAN GETAH	1	2000
72 LEMBAGA KEMAJUAN TERENGGANU TENGAH	1	2000
73 LEMBAGA KEMAJUAN JOHOR TENGGARA	1	2000
74 LEMBAGA KEMAJUAN KELANTAN SELATAN	1	2000
75 LEMBAGA KEMAJUAN WILAYAH JENGKA	1	2000
76 LEMBAGA KEMAJUAN WILAYAH PULAU PINANG	1	2000
J U M L A H	103	